

Avaleht>Teie õigused>Süüdistatavad (kriminaalmenetlused)

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused)

Kui teid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, leiab nendelt teabelehtedelt kriminaalmenetluse ja selle eri etappide kirjelduse. Teabelehtedel selgitatakse teie õiguseid ja kohustusi igas etapis alates kohtueelsest uurimisest kuni kohtumenetlusele järgnevate etappideni. Lisaks on esitatud teave selle kohta, kuidas käsitletakse väiksemaid õigusrikkumisi, nagu liiklusnõuete rikkumised.

Kui teid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, tuleb teile tagada teatavad seadusjärgsed õigused. Te peate neid õigusi tundma ja teile tuleb täies mahus teada anda sellest, mis toimub kriminaalmenetluse eri etappide jooksul. Teabelehed hõlmavad peamisi etappe, sealhulgas selgitusi selle kohta, millised asutused toimetavad uurimisi, kuidas saada õiguslast nõu, millised on eri asutuste ja ametnike ülesanded ja õigused, milliseid tähtaegu kohaldatakse menetluse käigus ja millist abi te võite saada. Teabelehtedel kirjeldatakse ka teie kohustusi menetluse käigus.

Kuna olukord on riigiti erinev, on oluline, et te mõistaksite menetlust ning oleksite oma õigustest ja kohustustest täielikult teadlik. Jätke teabelehtedega tutvudes meelde oma kohustused ja kohaldatavad tähtajad.

Järgmised teabelehed selgitavad teile, millised on kriminaalmenetluse kõige olulisemad etapid igas liikmesriigis, millised on teie õigused ja milliseid põhilisi eeskirju te peate õiguste kasutamiseks järgima.

Riigi kohta üksikasjaliku teabe saamiseks klõpsake paremas servas selle lipukesel.

See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid. Kui te vajate abi, võtke alati ühendust advokaadi või muu asjatundjaga, et teha kindlaks, mida teie konkreetne olukord nõuab.

Viimati uuendatud: 07/10/2020

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.

Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Belgia

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus. [Teabeleht nr 5](#) leiab teavet selliste väiksemate õigusrikkumiste kohta nagu liikluseeskirja rikkumised, mille eest on tavaliselt ette nähtud kindlaksmääratud karistus, näiteks rahaträhv.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiab teie kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapärase etappide lühikirjeldus.

Eeluurimiskohtud

Eeluurimiskohtud on kohtunikekolleegium ja (apellatsioon) eeluurimiskolleegium. Nad kontrollivad kas vahistamismäärus vastab nõuetele, teevad otsuse isiku eelvangistamise kohta, juhivad uurimist ja otsustavad, kas saata asi kohtusse, mille pädevuses on arutada juhtumi asjaolusid.

Menetlus kohtunikekolleegiumis:

tähtis kirjalik kohtukutse saatmine;

tutvumine toimikuga kohtukantsseis;

taotlus täiendavate toimingute tegemiseks enne kohtuistungit,

arutamine, kas süüdistused on piisavad, et asi saaks arutada kohtus;

eelarutelu nõupidamistubades ning väljaantava korralduse kuupäeva määramine;

asja kohtusse saatmise korralduse väljaandmine. Kui seaduses ei ole sätestatud teisti, ei ole süüdistataval mingit õigust esitada selle korralduse peale apellatsiooni.

Kriminaalkohtud

Kui teid süüdistatakse tõsisel õigusrikkumises (õigusrikkumine, mille eest karistatakse vähemalt 26 euro suuruse rahaträhvi ja/või vangistusega 8 päevast kuni 5 aastani), esitatakse teile kutse ilmuda kriminaalkohtu ette, mis teeb kindlaks, kas olete süüdi teie vastu esitatud kahtlustustes, mõistab teid õigeks või süüdi ning vajaduse korral määrab ohvritele kahjuhüvitised. Kriminaalkohtus võib teile karistuseks määrata kuni 20 aasta pikkuse vangistuse juhul, kui kuritegu on seaduse alusel taandatud raskeks väärtteks.

Menetlus kriminaalkohtus:

kohtukutse kohtutäituri poolt;

tutvumine toimikuga kohtukantsseis;

asja arutamine kohtus;

kohtunik arutab asja ühe kuu jooksul;

kohtuotsuse tegemine;

apellatsioonioigus.

Vandekohtud

Kui teid süüdistatakse kuriteos (õigusrikkumine, mille eest määratakse maksimaalselt eluaegne vanglakaristus), mõistetakse teie üle kohut vandekohtus.

Rahva seast valitud 12 vandekohtunikust koosnev vandekohus otsustab, kas olete süüdi teie vastu esitatud süüdistustes. Koos kolmest kohtunikust koosneva kohtuga otsustavad need vandekohtunikud teie süüdimõistmise korral teile määratava karistuse üle. Siiski otsustab ainult kohus kuriteoohvritele hüvitatava kahju suuruse, kui nad esitavad sellekohase nõude.

Menetlus vandekohtus:

asja kohtus arutamise korralduse annab välja eeluurimiskohus ning kohtukutse toimetab kätte kohtutäitur;

tutvumine toimikuga kohtukantsseis (tasuta koopia saab taotluse korral);

eelistung: ärakuulatavate tunnistajate nimekirja koostamine ning vandekohtunike valimine loosi teel;

asja suuline uurimine;

süü arutamine, seejärel võimaliku karistuse arutamine ning pärast seda on arutluse all tsiviilhuvid;

edasikaebamise õigust ei ole (kaebuse võib esitada õigusküsimuse kohta).

Te leiate üksikasjaliku teabe nende menetlusetappide kohta ja teie õiguste kohta vastavatelt teabelehtedelt. See teave ei asenda advokaadiga konsulteerimist ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendelt teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake alltoodud linkidel

1. Õigusnõu saamine

2. Minu õigused uurimise ajal

Vahistamine ja ülekuulamine politseis

Esialgse analüüsi toimik

Eeluurimistoimik

Erijuhtum: eelvangistus

Eeluurimise lõpetamine

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

5. Liikluseeskirja rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [nl](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

1. Õigusnõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusesse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Samuti leiate teavet selle kohta, kuidas advokaat teid aidata saab. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Kuidas leida advokaat

Iga Belgia advokaat kuulub oma büroo asukoha kohturingkonna advokaatuuri. Brüsselis koosneb see kahest advokaatuurist, millest üks hõlmab prantsuskeelseid ja teine hollandikeelseid advokaate.

Belgia prantsuskeelseid ja saksakeelseid advokaaturide ühendus (*L'Ordre des barreaux francophones et germanophone* – O.B.F.G) koosneb Vallooni piirkonna advokaaturidest ja Brüsselis asuvast prantsuse advokaatuurist.

Pealinna hollandi advokaatuur ja flaami advokaaturid kuuluvad hollandikeelsete advokaaturide ühendusse (*Orde van de Vlaamse Balies* – O.V.B.).

Advokaatide nimekirja leiate tähestikulises järjekorras või tegevusalade kaupa telefoniraamatust või Internetist (<https://avocats.be/fr> või <http://www.advocaat.be/>). Te võite otsida tavaliselt kriminaalkohtus kaitsmisele spetsialiseerunud advokaati, valides päringut tehes rubriigi „karistusseadus” („droit pénal” prantsuse keeles, „strafrecht” hollandi keeles).

Teile lähimat advokaati on võimalik leida ka kohtupiirkonna või ringkonna põhjal tehtava otsingu abil.

Samuti saab iga advokaatuuri sekretariaat anda teile oma advokaatide nimekirja.

Te võite ka otse e-posti, kirja või telefoni teel võtta ühendust advokaadiga, keda teile soovitati.

Kuidas toimub advokaadile tasumine

Üldjuhul maksate advokaadile teie. Teilt võidakse paluda ettemakse tegemist enne töö alustamist. Advokaaditasud ei ole seadusega kindlaks määratud.

Advokaat peab teile siiski teatama, kuidas tema tasu arvutatakse: tunnitasu alusel, mida kohaldatakse vastavalt teie kaitsmiseks kulunud ajale, või kindel summa iga teenuse eest (konsulteerimine, toimikuga tutvumine, kaebuste esitamine jne).

Sellele lisanduvad advokaadibüroo kantud kulud ning maksed kohtute haldamise osakonnale.

Kui teie sissetulek ei võimalda advokaaditasude maksmist, võite taotleda tasuta õigusabi selle ringkonna õigusabibüroost, kuhu teie advokaat kuulub. Iga ringkonna büroode nimekiri on kättesaadav Internetis:

prantsuse keeles,

hollandi keeles.

Kui te saate hüvitist sotsiaalhoolekandekeskusest (C.P.A.S.), vanaduspensionid, puudega isiku sissetulekutoetust, teil on peretoetust saav ülalpeetav laps, te olete sotsiaalmajas üürnik, alaealine, maksejõuetu (pankrotiotsus), vangistuses, korralduse alusel eelvangistuses viibiv isik või vaimselt haige, osutab advokaat teile abi tasuta.

Sama kohaldatakse siis, kui elate üksi ja teie kuusissetulek on väiksem kui 860 eurot või kui elate kellegagi koos ja teiega koos elavate täiskasvanute kogusissetulek väiksem kui 1104 eurot (lisaks 145,16 eurot iga ülalpeetava kohta).

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [nl](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

2. Minu õigused uurimise ajal ja enne asja kohtusse saatmist

Mis on uurimise ja eeluurimise eesmärk?

Neid on vaja õigusrikkumise kohta tõendite kogumiseks ja nende tõendite kontrollimiseks, mis võivad kahtlustatava süüst vabastada või näidata, et õigusrikkumist ei ole toime pandud.

Millised on uurimise ja eeluurimise etapid? Kes toimetab iga etappi?

Politsei uurib õigusrikkumisi ja õigusrikkujaid ning kogub tõendeid.

Kui politsei kahtlustab õigusrikkumise toimepanemist, teavitab ta sellest kuninglikku prokurööri, kes otsustab:

toimiku edasiste toiminguteta lõpetada või

jätkata uurimisega ise (esialgne analüüs) või

määrata eeluurimiskohtuniku, kellel palub uurida konkreetset asjaolu, kuid mitte ühte konkreetset isikut (eeluurimine).

Kuningliku prokurööri volitused on väiksema ulatusega kui eeluurimiskohtunikul. Eeluurimiskohtunik või kuninglik prokurör juhivad uurimist ja annab politseile korraldusi täita teatavaid uurimistoiminguid (ülekuulamine, läbiotsimised, DNA-proovide võtmine jne).

Pärast eeluurimise lõppu on kaks võimalust

Toimik edastatakse teavitamise eesmärgil kuninglikule prokuröörile, kes võib:

sulgeda toimiku ilma edasiste toiminguteta;

teha ettepaneku kohtuväliseks lahendiks: prokurör loobub süüdistusest (kriminaalkohtu menetlust ei toimu), kui makstakse teatud summa (tavapärase menetlus liikluseeskirjade rikkumise korral);

teha väiksemate õigusrikkumiste korral ettepaneku lepitusmenetluseks: kohtumenetlust ei toimu, kuid õigusrikkumise toimepanija peab kannatanule hüvitist maksma ja vajaduse korral minema ravile või koolitusele;

viia kahtlustatava otse kohtusse kohtuniku ette, kes kuulab ära süüasja asjaolud;

esitada süüdistatavale kutse ilmuda süüasja arutava kohtu ette: kutse saadetakse süüdistatavale ajal, mil ta on eelvangistuses (maksimaalselt 24 tunniks) või astub kuningliku prokurööri ette, et menetlust kiirendada.

Teise võimalusena esitatakse toimik süüdistuse esitamiseks prokuratuurile, kus tehakse lõplikud avaldused. Seejärel on süüdistataval võimalik toimikut lageda. Ta kutsutakse kohtunike kolleegiumi ette, mis pärast tutvumist eeluurimiskohtuniku saadetud uurimisaruandega, tsiviilpoolte (kannatanute) seisukohtadega, prokurööri taotlusega alustada menetlust ja kaitse vastustega võib:

kas saata toimiku tagasi eeluurimiskohtunikule täiendava uurimise teostamiseks;

või kui eeluurimine on lõpetatud:

lükata kohtuotsuse tegemine edasi, kui avalik kohtuistung võib kahjustada süüdistatavat;

teha otsuse sotsiaalkaitseasutuse siseselt, kui õigusrikkumise toime pannud isiku vaimne tasakaal oli tugevalt häiritud, mistõttu ei suutnud ta oma tegusid kontrollida sündmuste toimumise ajal, ja kui ta on endiselt sellises seisundis;

saata toimik arutamiseks asjaomasesse kohtusse (politseikohus või kriminaalkohus); kui kohus leiab, et asjaolud kuuluvad vandekohtu pädevusse, annab ta välja korralduse saata dokumendid kuninglikule peaprokuröörile, kuna süüasja saab vandekohtusse saata vaid süüdistuskolleegiumi.

Süüdistatava edasikaebamisõigust, mis on seotud vaid teatavate menetluslike küsimustega, saab kasutada süüdistuskolleegiumi ees.

Eeluurimise ajal võib eeluurimiskohtunik välja anda vahistamismääruse teatavatel tingimustel:

kui eksisteerivad tõsised viited süüle;

asjaolud, mille eest saab määrata vähemalt üheaastase vangistuse;

vältimatu vajadus avaliku julgeoleku huvides.

Kui kohaldatakse maksimaalne karistus ei ületa 15 aastat vangistust, võib määruse välja anda vaid siis, kui on tõsised põhjused karta, et süüdistatav põgeneb, sooritab uue õigusrikkumise või hoiab õigusemõistmisest kõrvale või et tõendid hävivad või tehakse kuritahtlik kokkulepe kolmandate isikutega.

Süüdistatav ilmub kohtunike kolleegiumi ette viie päeva jooksul pärast määruse väljastamist, seejärel igal kuul kuni eeluurimise lõpetamiseni (igal kolmandal kuul, kui kuritegu on seaduse alusel taandatud väärtteks).

Minu õigused uurimise ja eeluurimise ajal

Vahistamine ja ülekuulamine politseis (1)

Esialgse analüüsi toimik (2)

Eeluurimistoimik (3)

Erijuhtum: eelvangistus (4)

Eeluurimise lõpetamine (5)

Vahistamine ja ülekuulamine politseis (1)

Millistel tingimustel ja kui kaua võib politsei mind kinni pidada?

Teid võidakse kinni pidada kuriteo või õigusrikkumise toimepanemiselt või kohe pärast seda või kuningliku prokurööri või eeluurimiskohtuniku taotlusel, kui on tõsised viited süüle. Politsei ei tohi teid kinni pidada kauem kui 24 tundi.

Kas mind võidakse läbi otsida?

Jah, teie vahistamise ajal või kui on alust arvata, et teil on kaasas relv või ohtlik ese või kui esineb oht avalikule korrale.

Kas politsei võib siseneda minu koju?

Jah, juhul kui õigusrikkumine avastatakse toimepanemise ajal või vahetult pärast seda või teie nõusolekul.

Kas minu töökoht või auto võidakse läbi otsida?

Jah, samamoodi nagu teie kodu. Siiski on teatavad kohad puutumatud ja teised on erikaitse all: nende läbiotsimisel kohaldatakse erimenetlust (diplomaadi, parlamendiliikme töökoht, ametisaladusi hoidvate isikute töökohad jne).

Teie auto võidakse läbi otsida, kui on põhjus uskuda, et seda kasutati õigusrikkumise toimepanemiseks, tagaotsitavate isikute, süüstatavate dokumentide või tõendite või avalikule korrale ohtlike esemete transportimiseks.

Kas ma võin võtta ühendust oma pere, sõbra, arsti või saatkonna esindajaga?

Arst vaatab teid läbi, kui politsei peab seda vajalikuks või kui selleks tehakse taotlus. Selles etapis otsustab politsei, kas teil lubatakse telefoni kasutada või mitte. Kui te olete alaealine, on politseil kohustus teavitada võimalikult kiiresti teie vanemaid, teie eestkostjat või isikut, kes teie eest hoolitseb, tehes seda kirjalikult või suuliselt.

Millised on minu õigused ülekuulamise ajal politseis?

Teil on õigus vaikida ja mitte teha end süüstatavaid avaldusi, st mitte teha koostööd tõendite kogumisel teie vastu.

Ülekuulamise alguses teid teavitatakse, et:

te võite paluda, et kõik teile esitatud küsimused ja teie vastused dokumenteeritakse täpselt vastavalt öeldule;

te võite paluda konkreetse toimingute tegemist või ülekuulamise läbiviimist;

teie avaldusi võib kasutada kohtus tõendina.

Te võite kasutada teie valduses olevaid dokumente, tingimusel et see ei tekita ülekuulamisel viivitusi. Te võite ülekuulamise ajal või pärast seda paluda, et need dokumendid lisatakse kohtuistungile või kohtutoimikule.

Ülekuulamise lõpus antakse teile protokoll ülevõtteks, välja arvatud siis, kui palute selle endale ette lugeda. Teilt küsitakse, kas teie ütlusi tuleb parandada või kas on midagi vaja lisada.

Kui te soovite rääkida mingis muus keeles kui seda on menetluse keel, kasutatakse vandetõlgi abi, teie ütlused pannakse kirja teie keeles või palutakse teil oma ütlused ise kirja panna. Kui ülekuulamine toimub tõlgi abiga, märgitakse üles tema nimi ja pädevus.

Teid teavitatakse sellest, et ülekuulamisprotokoll koopiati on teil võimalik saada tasuta.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Politseiteenistustel on juurdepääs keskregistrile.

Kas minu advokaat võib mind abistada?

Teie advokaat ei või teid abistada ühegi ülekuulamise ajal ja ei tohi teiega kohtuda 24-tunnise kinnipidamise jooksul.

Esialgse analüüsi toimik (2)

Uurimist toimetab kuninglik prokurör. Esialgse analüüsi etapp on inkvisitsiooniline: kinnine, kirjalik ja *ex parte*.

Mida võib kuninglik prokurör teha esialgse analüüsi etapis?

Välja arvatud õiguslike erandite korral, ei tohi esialgse analüüsi meetmed sisaldada mingit sündi ega piirata isiku õigusi ja vabadust. Vara võib arestida teatavatel tingimustel.

Kuninglik prokurör võib muu hulgas:

minna sündmuskohale;

kuulata üle kahtlustatavaid või tunnistajaid või lasta seda teha politseil;

lasta isikuid vahistada 24 tunniks (välja arvatud juhul, kui õigusrikkumine avastati selle toimepanemise ajal või kohe pärast seda);

lasta kahtlustatava nõusolekul teha DNA-analüüsi;

pidada kinni ja arestida posti (kuid seda mitte avada);

teatavatel tingimustel saada pangateavet;

korraldada läbiotsimisi, kui õigusrikkumine avastati selle toimepanemise ajal või vahetult pärast seda, või valdusi tegelikult kasutava isiku nõusolekul;

kohaldada läbiotsimisel erimeetmeid, mis võivad olla väga sekkuvad.

Mida ma saan teha, kui esialgse analüüsi meede piirab minu õigusi?

Te võite taotleda selle tühistamist, esitades taotluse koos põhjendustega ehk õiguskaitsevahendite kohaldamise taotluse, näiteks kui teie vara arestiti tõendina. Kuninglik prokurör peab oma otsuse tegema 15 päeva jooksul. Vastuse puudumise või taotluse rahuldamata jätmise korral võite esitada apellatsiooni süüdistuskolleegiumile.

Samuti võite sel juhul paluda, et kuninglik prokurör annaks arestimise ja konfiskeerimise eest vastutavale keskele asutusele volitused vara müüa või tagastada see tagatise vastu.

Kas mul on juurdepääs toimikule?

Erinevalt eeluurimissüsteemist ei ole kindlaid eeskirju toimiku osalise või täieliku edastamise kohta asjaomastele pooltele esialgse analüüsi etapis. Te võite taotleda juurdepääsu toimikule kuninglikult prokurörit, kellel on kaalutusõigus selle lubamiseks või sellest keeldumiseks.

Kas ma saan mõjutada toimiku lõpptulemust?

Ei. Kuninglik prokurör teeb ainuisikuliselt otsuse järgneva suhtes: toimiku sulgemine ilma edasiste toiminguteta, eeluurimiskohtuniku määramine, teile kutse esitamine ilmuda süüasja sisuliselt arutava kohtu ette või alternatiivsete võimaluste pakkumine süüdistuse osas kokkuleppe sõlmimiseks (kokkuleppe või lepitus: kohtulikku arutamist ei toimu sel juhul, kui maksate rahatrahvi või nõustute lepituse ajal kindlaksmääratud tingimustega).

Eeluurimistoimik (3)

Eeluurimine toimub kuningliku prokuröri määratud eeluurimiskohtuniku juhtimisel ja volitusel või õigusrikkumise väidetava ohvri algatusel kriminaalasja raames esitatud kahju hüvitamise hagi alusel.

Mida saab eeluurimiskohtunik teha?

Ta võib kasutada kõiki vahendeid, mis on kättesaadavad kuninglikule prokurörile, ja olulisi sunnimeetmeid: anda välja vahistamismääruse, lasta pealt kuulata telefonikõnesid, korraldada läbiotsimisi ilma isiku nõusolekuta, kasutada veelgi ulatuslikumaid läbiotsimismeetmeid jne.

Kas eeluurimiskohtunik peab mind üle kuulama?

Ülekuulamine eeluurimiskohtuniku poolt on kohustuslik vaid siis, kui on välja antud vahistamismäärus.

Kas kohtunik peab mulle ütleva, kui menetluseks on alus?

Põhimõtteliselt peab kohtunik teile esitama süüdistuse, kui esinevad kindlad tõendid teie süü kohta. Teile esitatakse süüdistus kohe pärast ülekuulamist või hiljem kirja teel ning see annab teile õiguse taotleda juurdepääsu kriminaaltoimikule ja nõuda täiendavate uurimistoimingute tegemist.

Kas kohtunik võib minu telefonikõnesid jälgida?

Jah, täites väga spetsiifilisi õigustingimusi.

Kas ma võin läbiotsimise vastu olla?

Teie kodu võidakse läbi otsida, kui läbiotsimismääruse on allkirjastanud kohtunik ja kui läbiotsimine tehakse ajavahemikus 5.00–21.00, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

Kas kohtunik võib mind füüsiliselt sundida DNA–proovi andma?

Jah, teatavatel tingimustel.

Mida ma saan ette võtta uurimise vastu, millega piiratakse minu õigusi?

Te võite esitada õiguskaitsevahendite kohaldamise taotluse (vt esialgne analüüs).

Kas mul on uurimise ajal toimikule juurdepääs?

Kui teile esitatakse süüdistus, kuid teid ei võeta vahi alla, võite taotleda juurdepääsu toimikule, esitades taotluse eeluurimiskohtunikule, kes võib juurdepääsu andmisest keelduda, kuid peab esitama keeldumise põhjused. Kui kohtunik ei vasta või keeldub taotluse rahuldamisest, on teil õigus esitada apellatsioon süüdistuskolleegiumile.

Kas ma võin paluda teatavate uurimistoimingute korraldamist?

Jah, olenemata sellest, kas olete vahi all või mitte. Selleks tuleb teil esitada taotlus. Eeluurimiskohtunik võib selle rahuldamata jätta, kui ta ei pea seda töö väljasegitamiseks hädavajalikuks või leiab, et see võib eeluurimist ohustada. On olemas võimalus edasikaebamiseks.

Erijuhtum: eelvangistus (4)

Kuidas peab ülekuulamine kohtuniku juures olema korraldatud?

Vahistamismääruse väljaandmisele eelnev ülekuulamine peab toimuma 24 tunni jooksul pärast kinnipidamist, vastasel juhul on vahistamismäärus kehtetu. Ülekuulamisel tuleb eelkõige käsitleda määruse väljaandmise võimalust ja sündmuse asjaolusid.

Teie advokaat ei saa juures viibida.

Kas kohtunik võib mind kohe pärast seda üle kuulata?

Te võite paluda ülekuulamise läbiviimist kiirmenetluse raames. See on ainus ülekuulamise vorm, mille juures teie advokaat võib viibida.

Millal ma võin kohtuda oma advokaadiga?

Pärast esimest ülekuulamist eeluurimiskohtuniku poolt.

Kas ma võin vaidlustada vahistamismääruse õiguspärasuse või alused?

Te ei saa esitada apellatsiooni otsuse peale, millega anti teie suhtes välja vahistamismäärus.

Viie päeva jooksul pärast vahistamismääruse väljaandmist peate ilmuma kohtunike kolleegiumi ette. Päev enne seda on teil võimalus tutvuda oma toimikuga.

Teie advokaat või teie ise võite taotleda teie vabastamist.

Ainult teie advokaat võib tõstatada küsimuse seoses määruse nõuetele mittevastavusega, kui ta esmakordselt ilmub kohtunike kolleegiumi ette (ja apellatsioonimenetluses). Kui vahistamismäärus kinnitatakse, on teil õigus esitada apellatsioon. Te peate ilmuma süüdistuskolleegiumi ette 15 päeva jooksul.

Kui nendest tähtaegadest kinni ei peeta, vabastatakse teid kohe.

Kinnipidamiseks antud kinnitus kehtib ühe kuu (või kolm kuud). Te võite igal kohtuistungil vaidlustada vahistamismääruse vajalikkuse ja /või tõsised viited süüle. Toimik on teile kättesaadav kaks päeva enne igakordset kohtu ette ilmumist.

Kas ma võin vanglas viibimise ajal suhelda kolmandate isikutega?

Te võite alati suhelda oma advokaadiga.

Eeluurimiskohtunik võib teil siiski keelata suhtlemise mis tahes muude isikutega kõige rohkem kolmeks päevaks.

Millal võidakse mind vabastada?

Eeluurimiskohtuniku või teie süüasja arutava kohtu otsusega võidakse teid vabastada igal ajal. Teid võidakse vabastada teatavatel tingimustel või kautsjoni vastu.

Ma olen välisriigi kodanik. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Vahistamismäärus võidakse välja anda, kui esineb oht õigusemõistmisest kõrvalehoidmiseks. Eeluurimiskohtunik või eeluurimiskohtud võivad teid kautsjoni vastu vabastada. Teile makstakse see rahasumma tagasi, kui te ilmute kohale menetluse kõikides etappides.

Kui teid jäetakse vabadusse, palutakse teil ilmuda kohtuistungitele ja põhimõtteliselt kohtu ette, mis arutab teie süüasja asjaolusid. Eeluurimiskohtunik võib kautsjoni vastu vabastamise tingimuseks seada kohustuse riigist mitte lahkuda. Nende tingimuste kohaldamist võib pikendada kolme kuu kaupa. Te võite need vaidlustada kohtunike kolleegiumi ees.

Uurimise lõpetamine (5)

Mida saan ma teha, kui uurimine venib?

Pärast ühte aastat võite esitada põhjendatud taotluse asja suunamiseks süüdistuskolleegiumile, mis vaatab läbi uurimise toimetamise.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Kuninglik prokurör tutvub kohtuniku saadetud toimikuga ja täpsustab süüdistust, mille alusel hakatakse süüdistatava üle kohut mõistma. Ta võib samuti otsustada, et menetluseks puudub alus, või paluda kohtunikul korraldada teatavaid täiendavaid uurimistoiminguid. Sel ajal võib kuninglik prokurör muuta ka kuriteo klassifikatsiooni. Samuti võib seda teha kohtunike kolleegium, kes teeb otsuse süüasja kohta.

Kas ma võin ennast enne asja kohtulikku arutamist süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Ei, teid peetakse süütuks kuni lõpliku süüdimõistmiseni kohtus, kes arutab süüasja asjaolusid.

Kuidas menetlus lõpetatakse?

Pärast eeluurimiskohtuniku raporti, kriminaalasjas kahju hüvitamise hagi esitanud isikute, prokuröri ja kaitsja ärakuulamist, otsustab kohtunike kolleegium: anda süüdistatav asjaomasesse kohtusse;

otsustada, et menetluseks puudub alus;

lükata kohtuotsuse tegemine edasi: asjaolud on kindlaks tehtud, kuid karistust ei määrata. Kohtunik kehtestab katseaja, mille jooksul võib isikul olla vaja täita teatud tingimusi;

kohaldada sotsiaalkaitse seadust (kinnisesse asutusse paigutamise).

Millised on minu õigused selles etapis?

Te võite tutvuda oma toimikuga ja kopeerida dokumente enne asja arutamist kohtunike kolleegiumi ees. Samuti võite taotleda täiendavate uurimistoimingute läbiviimist. Kui eeluurimiskohtunik sellest keeldub, on teil õigus esitada apellatsioon süüdistuskolleegiumile.

Kas ma võin edasi kaevata?

Te ei saa edasi kaevata süüasja kohtusse saatmise otsust, välja arvatud reeglite rikkumise, tegevusetuse või tühisuse aluse olemasolul, mis võib osaliselt mõjutada uurimist, tõendite kogumist või asja kohtusse saatmist, või kui esitate põhjuse kriminaalasja vastuvõetamatuse või lõpetamise kohta.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Põhimõtteliselt ei või.

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus toimub kohtumenetlus?

Politsei kohtus menetletakse kõige vähem tõsiseid asju (õigusrikkumised, mille eest karistatakse 1–25 euro suuruse rahatrahviga, nt maaseadustiku rikkumised jne), ja kõiki liikluseeskirja rikkumisi (surmaga lõppenud avariid jne).

Kriminaalkolleegium menetleb õigusrikkumisi või seaduse alusel väärtegadeks taandatud kuritegusid (need, mille puhul kohaldatakse leevendavaid asjaolusid viivitamata).

Vandekohus menetleb kõige tõsisemaid kuritegusid (need, mille puhul ei ole võimalik või ei ole soovitatav leevendavaid asjaolusid kohaldada).

Kas kohtumenetlus on avalik?

Põhimõtteliselt peetakse kohtumenetlust avalikult saalis, millele on kõigil juurdepääs (pealtvaatajad, ajakirjanikud), välja arvatud siis, kui see ei ole julgeolekukaalutlustel võimalik.

Kui te olete seksuaalkuriteo (vägistamine jne) ohver, võite paluda kohtul kuulutada istung kinniseks, st lubada kohtusaali vaid kohtumenetlusega seotud isikud.

Kui kõne all on sellise õigusrikkuja kinnipidamine, kes ei vastuta oma tegude eest tõsise vaimse häire tõttu, võib ta paluda istungi kuulutamist kinniseks – sellele võib riigiprokuratuur vastu seista.

Kes arutavad kohtuasja?

Politseikohtus või kriminaalkolleegiumis arutavad asja kutselised kohtunikud. Kuid vandekohtus otsustavad 12 vandekohtunikku iseseisvalt, kas süüdistata või süüdi. Seejärel teevad nad koos kolme kohtunikuga otsuse karistuse kohta.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Teie süüdistuse asjaolusid võivad prokuratuur ja kohtunikud käsitleda erinevalt. Näiteks olete lõhkunud auto akna ja prokuratuur võib esitada teile süüdistuse varguskatses, kuid teie tahtsite vaid akna lõhkuda. Kohus võib seda erinevalt klassifitseerida ja leida, et tegu on kahjujuhtumiga. Kohus peab teid siiski teavitama, et teil oleks võimalik end kaitsta uutel alustel.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast kohtumenetluse ajal süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Karistust ei vähendata automaatselt.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Kas ma pean kohtumenetluse ajal kohal viibima? Kas ma pean viibima kohal kogu kohtumenetluse vältel?

Teid võib alati esindada advokaat. Erandjuhtudel tuleb teil isiklikult kohale ilmuda, kui kohus peab seda vajalikuks ja on esitanud teile kohtukutse, mille kättetoimetamine tuleb tagada enne kohtuistungit.

Kas see saab toimuda minuga?

Kui teid või teid esindavat advokaati ei ole süüdistustele vastamiseks kohal, toimub kohtuistung ilma teieta ning teie üle langetatakse otsus tagaselja.

Kui ma elan mõnes muus liikmesriigis, kas ma saan osaleda video vahendusel?

Ei.

Kas ma saan kasutada tõlgi abi, kui ma ei mõista kohtumenetluse keelt?

Jah.

Kas mul peab olema advokaat?

Ei, välja arvatud vandekohtus.

Kas mulle võimaldatakse advokaat?

Jah, teatavatel tingimustel (vt [teabelehte nr 1](#)).

Kas ma võin advokaati vahetada?

Jah, isegi ilma põhjusi esitamata.

Kas ma saan kohtuistungil sõna võtta?

Jah.

Kas ma pean kohtumenetluse ajal sõna võtma?

See ei ole kohustuslik.

Mis on selle tagajärjed, kui ma kohtus tõtt ei räägi?

Teil on õigus mitte teha ennast süüstavaid avaldusi ja koostada oma kaitsestrateegia oma äranägemise järgi. See hõlmab ka õigust vaikida.

Millised on mu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kas ma võin vaidlustada minu vastu esitatud tõendid?

Jah.

Kuidas?

Te võite esitada kohtunikule kohtuistungil ajal taotluse täiendavate uurimistoimingute tegemiseks.

Miks?

Eesmärgiga näidata süüdistuse ebatõenäosust.

Mis laadi tõendeid võin ma esitada enda kaitseks?

Te võite esitada mis tahes dokumendi, taotleda teise eksperdi arvamust, uue tunnistaja ärakuulamist jne.

Kas ma võin kasutada enda kasuks kõnelevate tõendite saamiseks eradetektiivit?

Jah.

Kas sellised tõendid on vastuvõetavad?

Jah.

Kas ma võin paluda tunnistajatel enda kasuks tunnistada?

Jah.

Kas ma võin või kas minu advokaat võib esitada küsimusi teistele tunnistajatele?

Jah, seda võib teha kas politsei või kohtuniku kaudu.

Kas ma võin või kas minu advokaat võib nende sõnad kahtluse alla seada?

Jah.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Jah.

Millist liiki teavet?

Eelnevad süüdimõistvad otsused.

Millistel tingimustel? Millises etapis?

Nende tõttu võidakse maksimaalset karistust kahekordistada ja need võivad takistada meetmete võtmist teie kasuks.

Kas teises liikmesriigis tehtud varasemaid süüdimõistvaid otsuseid võetakse arvesse?

Jah, need võidakse edastada kohtunikule.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Millised on kohtumenetluse võimalikud tulemused?

Menetlus võidakse kuulutada vastuvõetamatuks, kui ei ole järgitud olulist eeskirja. Siiski on võimalik alustada uut kohtumenetlust;

teid võidakse õigeks mõista, kui ei ole piisavalt tõendeid teie süü tõendamiseks väljaspool põhjendatud kahtlust;

teid võidakse süüdi mõista.

Süüdimõistmise korral on kohtunikul viis võimalust, olenevalt õigusrikkumise laadist ja teie varasematest karistustest:

määrata vabadusekaotuslik karistus;

anda korraldus teha üldkasulikke tööd: teha ühiskonna heaks aasta jooksul tasuta tööd, vastasel juhul määratakse vanglakaristus või rahatrahv;

määrata rahatrahv;

otsus süüdimõistva otsuse täitmise peatamise või kohtuotsuse tegemise edasilükkamise kohta teatavatel tingimustel või tingimusteta (täiendavate õigusrikkumiste mittesooritamine, koolituse läbimine, teatavate piirkondade külastamisest hoidumine jne) 1–5 aasta jooksul;

tavaline süüditunnistamine.

Milline on kuriteohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteohver võib võtta sõna temaga seotud asjaolude kohta ja nõuda rahalist hüvitist.

Kuidas?

Suuliselt või esitades kirjaliku nõude.

Millises etapis?

Kohtuistungil kohe pärast seda, kui kohtunik on teid küsitlenud.

Täiendava teabe saamiseks vaadake teabelehti [kuriteohvri õiguste](#) kohta.

Seonduvad lingid

[Kohtute aadressid](#)

[Föderaalsete õigusteenistuste veebisait](#)

[Vanglate aadressid](#)

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [nl](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Kas ma võin esitada apellatsiooni kohtuotsuse/menetluse käigus karistuse kohta tehtud määruse peale?

Teie puudumisel või kui teid ei esinda advokaat, tehakse otsus tagaselja. Eksisteerib spetsiaalne kaebeõigus – taotlus kohtuotsuse tühistamiseks –, mis on alati kättesaadav. Samuti on võimalik esitada apellatsioon.

Kui kohtuotsus tehti teie juuresolekul, on otsus tehtud mõlema osapoole kohalolekul. Kaebeõigus on edasikaebamisvõimalus, mida saab kasutada vaid siis, kui otsuse on teinud kohus. Edasikaebamisvõimalust ei ole seega apellatsioonikohtu ja vandekohtu otsuste puhul.

Kuidas? Kellele?

Kui teid hoitakse vahi all, võib kohtuotsuse vaidlustamise tühistamise taotluse ja apellatsiooni esitada vanglas asuvale kohtu kantseleile. Kui olete vabaduses, esitatakse kohtuotsuse tühistamise taotlus kohtuteenistuja abiga, kuid apellatsioon tuleb esitada selle kohtu kantseleile, kes otsuse tegi.

Millised on tähtajad?

Apellatsioon tuleb esitada 15 päeva jooksul.

Kohtuotsuse tühistamise taotluse tähtaega hakatakse lugema päevast, mis järgneb päevale, millal süüdistatav sai otsusest kirjalikult teada (kättetoimetamine).

Apellatsiooni esitamise tähtaega hakatakse lugema päevast, mis järgneb kohtuistungile, kus otsus langetati.

Millised on apellatsiooni alused?

Mittenõustumine kindlaksmääratud asjaoludega või õiguslikud alused.

Mis juhtub, kui ma esitan apellatsiooni?

Mis juhtub, kui ma olen apellatsiooni esitamise ajal vanglas?

Kui apellatsioon on seotud selle juhtumiga, mille eest teid kinni peetakse, ja teile on määratud vabadusekaotus, jääte kuni uue otsuse tegemiseni vanglasse. Uue menetluse ajal võib esitada taotluse ajutiseks vabastamiseks kaitsjoni vastu.

Kui teid peetakse kinni teises asjas, ei mõjuta apellatsioon teie vanglas viibimist.

Kui kaua võtab aega apellatsiooni läbivaatamine?

Kui olete vabaduses, hakatakse kohtuotsuse tühistamise taotlust arutama 15 päeva jooksul pärast taotluse esitamist, või kui olete kinni peetud, siis kolme päeva jooksul. Apellatsioon lahendatakse 60 päeva jooksul pärast selle esitamist.

Kas ma võin apellatsioonimenetluses esitada uusi tõendeid?

Jah.

Milliseid eeskirju kohaldatakse?

Kohaldatakse samu eeskirju, mida esimese kohtuniku ees (vt [teabelehte nr 3](#)).

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Kõigepealt kontrollib kohtunik, kas apellatsioon esitati õigeaegselt, ja seejärel otsustab ta uuesti esitatud asjaolude ja määratava karistuse üle.

Milline võib olla kohtu otsus?

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse või kui seda ei rahuldata?

Kui kohtuotsuse tühistamise taotlus või apellatsioon rahuldatakse, võib asi lõppeda kahel viisil:

menetlus kuulutatakse vastuvõetamatuks või teid mõistetakse õigeks, mis tähendab, et teid lastakse kohe vabadusse, kui teid hoitakse vahi all; määratakse väiksem karistus.

Kui apellatsiooni ei rahuldata:

kui esitasite taotluse kohtuotsuse tühistamiseks, jäetakse süüdimõistev otsus muutmata, kuid seda ei suurendata;

kui esitasite apellatsiooni, jäetakse süüdimõistev otsus muutmata või seda suurendatakse.

Kas on võimalik esitada apellatsioon kõrgema kohtu / muu kohtu otsuse peale?

Apellatsiooni on võimalik esitada apellatsioonikohtule kohtuotsuse tühistamise taotluse kohta tehtud kohtuotsuse peale. Apellatsiooni kohta tehtud otsuse peale võib 15 päeva jooksul esitada kassatsioonikohtule kassatsioonkaebuse, esitades avalduse apellatsioonikohtu kantseleisse. See ei lükka süüdimõistva kohtuotsuse täitmist edasi.

Millistel tingimustel?

Kassatsioonkaebus on õigustatud vaid seaduse või menetluse rikkumise korral.

Kas ma saan hüvitist, kui esimene otsus oli vale?

Jah, kui teid selle juhtumiga seoses kinni peeti.

Millises summas?

Sellises ulatuses, millega hüvitatakse kinnipidamise tulemusel kantud kahjud.

Kuidas?

Selleks tuleb esitada kirjalik taotlus föderaalsete õigusosakonnale.

Kui minu apellatsioon rahuldatakse, siis kas süüdimõistev kohtuotsus jääb minu karistusregistri andmetesse?

Ei.

Millal muutub süüdimõistev kohtuotsus lõplikuks?

Kui 15 päeva jooksul pärast tagaselja tehtud süüdimõistva kohtuotsuse teatavakstegemisest ei ole esitatud taotlust kohtuotsuse tühistamiseks.

Kui teie ega prokuratuur ei ole esitanud apellatsiooni 25 päeva jooksul pärast süüdimõistva otsuse tegemist.

Ma olen teise liikmesriigi kodanik – kas mind võidakse pärast Belgias toimunud kohtumenetlust riigist välja saata?

Jah.

Kas väljasaatmine toimub automaatselt?

Ei, kõikide juhtumite korral on selleks vaja Belgia ja teise liikmesriigi nõusolekut.

Millistel tingimustel?

Juhtum nr 1: Belgias määratud ja edasikaebamisele mittekuuluva vähemalt 6-kuulise vangistuse jõustamiseks teie päritoluriigis (vt ka [Õiguse A ja O](#));

a) teie nõusolekul, vaid siis, kui teil on Belgia elamisluba. Vt [Euroopa konventsioon](#);

b) ilma teie nõusolekuta, kui teil ei ole või enam ei ole Belgia elamisluba (vt [Euroopa konventsioon](#)) või kui teie suhtes on Belgias välja antud **Euroopa vahistamismäärus** koos tagatisega, et teid saadetakse teie päritoluriiki.

Juhtum nr 2: ilma teie nõusolekuta, et teie üle saaks mõista kohut teie päritoluriigis, tuginedes **Euroopa vahistamismäärusele**, mille andis välja liikmesriik, mille kodanik te olete. Kui te peate oma karistuse ikkagi Belgias ära kandma, võidakse oodata ära teie karistuse lõpp enne teie väljasaatmist teie liikmesriiki või määrata teile tingimisi karistus, et teie üle saaks kohut mõista teie liikmesriigis tingimusel, et naasete oma Belgia karistuse kandmiseks Belgiasse. Kui teie alaline elukoht on Belgias, võite paluda, et Belgia annaks teid välja tingimusel, et teid saadetakse välisriigis määratud karistuse kandmiseks tagasi Belgiasse.

Juhtum nr 3: ilma teie nõusolekuta, et te saaksite kanda oma päritoluriigis karistust, mis on määratud **Euroopa vahistamismääruse** alusel, mille on välja andnud liikmesriik, mille kodanik te olete. Kui peate oma karistuse ikkagi Belgias ära kandma, siis antakse teid teie päritoluriigile välja alles pärast karistusaja lõppu. Kui teie alaline elukoht on Belgias, võite paluda, et Belgia keelduks määruse täitmisest, et võimaldada teil kanda oma karistus oma päritoluriigi asemel Belgias.

Kas ma võin esitada apellatsiooni minu väljasaatmisotsuse peale?

Jah, välja arvatud juhul, kui teile on antud võimalus vabatahtlikult välismaale asuda.

Seoses naasmisega, et kanda Belgias määratud karistus oma päritoluriigis (juhtum nr 1), võib 60 päeva jooksul esitada taotlused **Riiginõukogule** kohtuotsuse tühistamiseks ja peatamiseks ja ka **kiireloomuliste taotluste** kohtunikule kohtuliku kontrolli tegemiseks.

Seoses teie päritoluriigi välja antud Euroopa vahistamismääruse täitmisega (juhtumid nr 2 ja 3) teeb **kiireloomuliste taotluste** kohtunik esialgse kontrolli ja läbivaatuse 15 päeva jooksul pärast vahistamist **kohtunike kolleegiumi** poolt. **Apellatsiooni** võib esitada **süüdistuskolleegiumile** 24 tunni jooksul pärast kohtunike kolleegiumi tehtud otsust (vt [teabelehte nr 3](#)). Selle otsuse võib omakorda edasi kaevata kassatsioonikohtule 24 tunni jooksul pärast süüdistuskolleegiumi tehtud otsust.

Kui mind mõistetakse Belgias süüdi, siis kas seoses selle sama kuriteoga saab minu üle taas kohut mõista?

Ei.

Süüdistuse esitamist või süüdimõistmist käsitlev teave

Kas teave minu süüdimõistmise ja sellega seotud süüdistuste kohta kantakse minu karistusregistri andmetesse?

Jah.

Kuidas ja kus seda teavet hoitakse?

Seda hoitakse karistusregistri andmebaasis, mida haldab föderaalne õigusosakond.

Kui kaua seda teavet hoitakse?

Süüdimõistmisi koos politsei määratud karistusega (1–7 päeva vangistust, 1–25 euro suurune rahatravh, 20–45 tundi üldkasulikku tööd) ei märgita karistusregistri väljavõttele pärast kolme aastat.

Teised süüdimõistmised jäävad sinna alatiseks. Neid on siiski võimalik lasta sealt kustutada rehabilitatsioonimenetluse abil.

Kas seda teavet võib hoida ilma minu nõusolekuta?

Jah.

Kas ma võin esitada vastuväiteid selle teabe hoidmise suhtes?

Ei.

Kellel on juurdepääs minu andmetele?

Kohtu- ja politseiasutustel on piiramatu juurdepääs.

Karistusregistri andmeid ei tohi segamini ajada karistusregistri andmete väljavõttega, mida taotleavad mõned riigiasutused või teatavad isikud (töandja jne) ja millele ei märgita kõiki karistusregistri andmeid. Näiteks lihtsamaid süüditunnistamisi, kuni 6 kuu pikkuseid vangistusi ja kuni 500 euro suuruseid rahatravhe või sellised rahatravhe, mis on määratud liikluseeskirja rikkumise eest, kui juhiluba ei ole ära võetud kauemaks kui 3 aastaks, ei kanta karistusregistri väljavõttele pärast 3 aastat ja 25 päeva alates süüdimõistva otsuse tegemisest. Lisaks ei märgita kunagi väljavõttele tingimisi karistust, olgu see siis tavaline või katseajaga.

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [nl](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

5. Väiksemad õigusrikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liikluseeskirjade rikkumisi?

Kui kohalik politsei avastab liikluseeskirja rikkumise, võivad nad saata rikkumises osalenud sõiduki omanikule ankeedi, et saada teada, kes juhtis sõidukit sündmuse toimumise ajal. Kuninglik prokurör võib teile seejärel pakkuda võimalust vältida kriminaalmenetlust, kui te maksate pangaülekandega rahasumma käibemaksuasutustele, kinnistusregistri ja kinnisvaraosakonnale.

Määratud summa maksmine tähendab, et teid ei kutsuta politseikohtu ette ja seega on tasumisele kuuluv trahvisumma väiksem ja teil ei tule tasuda täiendavaid kohtukuluid.

Maksimisega nõustumine viitab siiski sellele, et tunnistate oma viga ja võtate vastutuse seoses kõigi kannatanutega, kui teie rikkumine põhjustas kahju teisele kasutajale.

Kes tegeleb selliste õigusrikkumistega?

Ettepanekuid sellisteks kokkulepeteks teevad asjaomased politsei süüdistusasutused. Maksuameti kriminaaltrahvide osakond kannab hoolt tehtud maksete raamatupidamisarvestuse eest ja teavitab nendest prokuröri.

Menetlus?

Kavandatud kokkulepe saadetakse tähtselt kirjaga või politseiniku väljastatud teatisega õigusrikkumise toime pannud isikule. Maksetähtaeg võib olla 15 päeva kuni 3 kuud või erandjuhtudel isegi kuni 6 kuud.

Karistused?

Kui te ei maksa või keeldute kavandatud kokkuleppest, kutsub prokurör teid kui õigusrikkujat politseikohtu ette, et mõista teid süüdi ja määrata teile seaduse kohaselt mõistetud karistus (rahaträhv, vangistus, juhtimisõiguse ära võtmine).

Kas nendes õigusrikkumistes võidakse süüdistada muude liikmesriikide kodanikke?

Jah.

Kuidas?

Õigusrikkumise avastanud politseinik teeb ettepaneku kokkuleppe saavutamiseks.

Kui sellest keeldutakse, võib ta nõuda seaduses sätestatud minimaalse rahaträhvi viivitamatut maksmist. Vastasel juhul kuulub asjaomane sõiduk kohe konfiskeerimisele.

Kui sellise kokkuleppega ei nõustuta, võidakse ette makstud summa hüvitada või arvata pärast politseikohtu tehtud otsust maha maksmisele kuuluvatest summadest.

Kuidas käsitletakse muid väiksemaid õigusrikkumisi?

Antisotsiaalse käitumise küsimustega (parkimistasude maksmine, avalik puhtus) tegelevad piirkondlikud ametid. Juhul kui te rahaträhvi ei maksa, võidakse teile esitada süüdistus kohaliku rahukohtuniku ees.

Sotsiaal- ja maksuküsimustes, seoses turvalisuse tagamisega jalgpallimatšide ajal ning rongi ja muu ühistranspordiga reisimise küsimustes on konkreetsetele asutustele on antud volitused võtta vastu rahaträhve. Tsiviilkohtus on kättesaadavad arvukad õiguskaitsevahendid.

Kas need õigusrikkumised kantakse minu karistusregistri andmetesse?

Liiklusnõuete rikkumised kantakse karistusregistri andmetesse. Haldustrahve ja jalgpalliseadusega seotud trahve ei kanta karistusregistri andmetesse.

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Bulgaaria

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. Teabeleht nr 5 sisaldab teavet selliste liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahaträhvi.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiata kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Bulgaarias koosneb kriminaalmenetlus kahest etapist – kohtueelsest menetlusest ja kohtumenetlusest.

Kohtueelse menetluse eesmärk on koguda eeluurimise käigus tõendeid, mis kas kinnitaksid oletusi, et isik on pannud toime teatava kuriteo, või lükkaksid need ümber. Uurimist viivad läbi eeluurimiskohtunikud või politseiuurijad prokuratuuri juhtimisel. Eesmärk on süüdistus ette valmistada ning aidata prokuröri otsustada, kas esitada isiku vastu süüdistus ja seda kohtus põhjendada või menetlus lõpetada.

Kohtumenetluse alguses esitab prokurör kohtus isiku vastu süüdistuse kuriteos, mille see isik on toime pannud. Kohtumenetluses osalevad vastaspoolde ning prokuröri, süüdistataval ja tema kaitsjal on võrdsed menetlusõigused. Kohus uurib prokuröri esitatud tõendeid, kuid võib poolte taotlusel või kohtu enda algatusel koguda ja uurida uusi tõendeid, mis aitaksid tõde välja selgitada.

Kohtumenetluse lõpus tehakse kas süüdimõistev kohtuotsus, millega mõistetakse ka süüdistatavale karistus, või õigeksmõistev kohtuotsus.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiata teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

 1. Õigusalase nõu saamine

 2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal

Uurimine (sh süüdistuse esitamine ja ülekuulamine)

Vahistamine (sh Euroopa vahistamismäärus)

Esimene kohtuistung

Kinnipidamine või vabastamine

Prokuröri ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus

Kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed

Bulgaariast lahkumise keeld

 3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kaitstud tunnistaja ülekuulamine

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Väiksemad liiklusõuete rikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

Viimati uuendatud: 10/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õiguslase nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiате teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiате nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Kui te arvate, et teil on vaja advokaati, kuid ei tea ühtegi, võite valida advokaadi oma elukohajärgse piirkonna ringkonnakohtus töötavate advokaatide hulgast. Te võite leida Bulgaaria 27 advokatuuri kontaktandmed ka [Kõrgema Advokatuuri nõukogu](#) veebisaidilt. Vahistamise korral on teil õigus kohtuda advokaadiga teie vahi alla võtmise hetkest. Kuna pärast vahistamist on teil samuti õigus võtta ühendust sugulase või sõbraga, võite neil paluda teile advokaat palgata.

Advokaadile tasumine

Kui te valite endale advokaadi, tasute talle teenuste eest teie ja advokaadi vahel sõlmitud kirjaliku lepingu alusel.

Kui te soovite, et teid esindaks advokaat, kuid ei saa endale advokaati lubada, ja kui see on õigusemõistmise huvides nõutav, on teil õigus tasuta õigusabile. Seda võidakse anda kas teie taotlusel või seadusest tulenevalt, kui kaitse olemasolu on nõutav. Menetluse etapist olenevalt (vt [teabelehte nr 1](#)) teeb sellekohase otsuse kas prokurör (kohtueelse menetluse ajal) või kohus (kohtumenetluse ajal) pärast teie varalise seisundi hindamist.

Kui teil on vaja õiguslase nõu, saadab prokurör või kohus oma otsuse viivitamata vastava advokatuuri nõukogule, et see määraks teile advokaadi. Võtke teadmiseks, et süüdimõistmise korral peate teile määratud advokaadile makstud tasu hüvitama.

Seonduvad lingid

[Advokatuuri seadus](#)

[Õigusabi seadus](#)

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

[Riiklik õigusteenistuse amet](#)

[Kõrgem Advokatuuri nõukogu](#)

Viimati uuendatud: 10/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal (enne kohtumenetluse algust)

Mis on eeluurimise eesmärk?

Uurimise käigus kogutakse tõendeid, et tõendada või lükata ümber oletus, et isik on kuriteo toime pannud. Uurimise aluseks võib olla uurimisasutustele esitatud kaebus toime pandud kuriteo kohta või uurimisasutuste käsutuses olev teave, mis annab alust oletada kuriteo toimepanemist. Kui politsei tabab isiku kuriteo toimepanemiselt, võib ka see asjaolu tingida uurimise alustamise.

Tavaliselt viib kogu uurimise läbi politsei. Mõnel juhul tegelevad sellega eeluurimiskohtunikud või prokurörid. Eeluurimist võib juhtida ja kontrollida üksnes prokurör.

Millised on kohtueelse menetluse etapid?

Uurimine (sealhulgas süüdistuse esitamine ja ülekuulamine)

Uurimisasutused püüavad koguda tõendeid, mis tõendavad kuriteo toimepanemist või lükkavad selle ümber. Kui nad koguvad piisavalt tõendeid kahtluse kinnituseks, et konkreetne isik on kuriteo toime pannud, peab uurimist toimetav ametnik seda isikut kirjalikult teavitama. Asjaomane isik peab teatele alla kirjutama. Kohe pärast seda kuulatakse süüdistatava üle.

Vahistamine

Kui politsei leiab tõendeid, mis annavad alust arvata, et isik on kuriteo toime pannud, võib politsei selle isiku vahistada ja teda kuni 24 tundi kinni pidada. Ainult prokurör võib teha otsuse kinnipidamise pikendamise kohta, kuid see aeg ei või olla pikem kui 72 tundi. Vastasel korral tuleb kinnipeetud isik vabastada. Politsei poolt kinnipidamise eesmärk on teha kindlaks, kas isikule tuleks esitada süüdistus. Prokuratuuri poolt kinnipidamise eesmärk on tagada süüdistatava esimene kohtusse ilmumine.

Esimene kohtuistung

Prokurör otsustab, milliseid [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmeid](#) tuleks süüdistatava suhtes kohaldada. Kui prokurör otsustab, et [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmena](#) tuleks kohaldada kinnipidamist või koduaresti, esitab prokurör kohtule sellekohase taotluse ning tagab süüdistatava kohtusse ilmumise.

Kinnipidamine või vabastamine

Kui süüdistatav tuuakse kohtu ette, saab ainult kohus otsustada, kas [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmena](#) kohaldatakse kinnipidamist või koduaresti või kas kinnipeetud isik tuleb vabastada.

Prokuröri ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

Kui uurimine on lõpule viidud, saadab uurimist toimetav ametnik kogutud tõendid prokurörile. Prokurör uurib tõendeid ja otsustab, kas kuriteo toimepanekut on tõendatud väljaspool põhjendatud kahtlust. Ainult siis saab prokurör kriminaalasja kohtusse saata. Vastasel korral lõpetab prokurör kriminaalmenetluse.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

Kui süüdistatavat ja tema kaitsjat on süüdistusest teavitatud, võivad nad esitada tõendeid süüdistatava kaitseks. Pärast uurimise lõppu peab uurimist toimetav ametnik süüdistatava ja tema kaitseadvokaadi taotlusel tegema kõik kogutud tõendid neile kättesaadavaks ning andma neile piisavalt aega tõenditega tutvumiseks.

Minu õigused uurimise ajal

Palun võtke teadmiseks, et „vahistamine“, „esimene kohtuistung“ ja „kinnipidamine“ ei ole menetlusetappidena vajalikud, vaid võimalikud. Klõkkides alltoodud linkidel, saate rohkem teavet oma õiguste kohta igal menetlusetapil.

[Uurimine \(sh süüdistuse esitamine ja ülekuulamine\) \(1\)](#)

[Vahistamine \(sh Euroopa vahistamismäärus\) \(2\)](#)

[Esimene kohtuistung \(3\)](#)

[Kinnipidamine või vabastamine \(4\)](#)

[Prokuröri ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks \(5\)](#)

[Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks \(6\)](#)

[Kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed \(7\)](#)

[Bulgaariast lahkumise keeld \(8\)](#)

[Uurimine \(sh süüdistuse esitamine ja ülekuulamine\) \(1\)](#)

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Kui teie vastu on leitud piisavalt tõendeid, kutsub uurimist toimetav ametnik teid kohale ja teatab teile kirjalikult, millises kuriteos ta teid süüdistab. Kohe pärast seda peab ametnik teile teatama, millised on teie õigused uurimise ajal. Te allkirjastate dokumendi, kus öeldakse, et teid on teie õigustest teavitatud.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Jah. Te võite keelduda alla kirjutamast dokumendile, milles teid teavitatakse süüdistusest, kui teile ei ole tõlgi kasutamist võimaldatud. Tõlk abistab teid kogu uurimise jooksul. Te ei pea tõlgile maksma.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Kui uurimist toimetav ametnik kutsub teid süüdistuse esitamisele, peab ta teile ütlema, et te võite kohale ilmuda koos advokaadiga. Uurimist toimetav ametnik peab andma teile piisavalt aega advokaadiga kontakteerumiseks. Olukorrad, mille puhul kaitsja on nõutav, on määratud kindlaks [kriminaalmenetluse seadustikus](#).

Advokaadi valimise ja tasuta õigusalasale nõu saamise kohta leiate teavet [siit](#). Teil on õigus näha oma advokaati ja temaga rääkida privaatsealt. Kui te keelt ei oska, on teil võimalus kasutada tõlgi abi.

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Niipea kui teile on süüdistusest teatatud, kuulab uurimist toimetav ametnik teid üle. Te võite süüdistusega seoses kas kõnelda või vaikida. Te võite selgitusi anda ka hiljem igal ajal uurimise käigus.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Teie ülestunnistus võib teile kaasa tuua kergema karistuse. Vaikimine ei saa teie olukorda halvemaks muuta. Kohus ei saa teid süüdi mõista ainult teie ülestunnistuse põhjal.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Kahtlustatava ja süüdistatavana peaksite olema uurimisasutustele kättesaadav. Selleks võidakse teie suhtes kohaldada [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed](#). Uurimist võib toimetada teie riigis mitteviibimise korral, kui:

teie elukoht ei ole teada,

teid ei saa kohale kutsuda muul põhjusel,

kui te pärast kutse saamist kohale ei ilmunud ja/või esitasite mitteilmumiseks mõjuvad põhjused.

Nendel juhtudel määratakse teile kaitsja [siin](#) kirjeldatud menetluse kohaselt.

Teid võidakse üle kuulata videolingi kaudu, kui te ei viibi riigis ja kui see ei takista uurimist. Sellise ülekuulamise puhul on teil samad õigused kui sellel teabelehel eespool kirjeldatud.

Kas mind võidakse saata tagasi minu kodumaale?

Jah, kuid see toimub [kriminaalmenetluse seadustikus](#) sätestatud tingimustel. Teil läheb vaja advokaadi abi.

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse?

Teid võidakse vahi all hoida. Täpsema teabe saamiseks vaadake osi [Esimene kohtuistung \(3\)](#) ja [Kinnipidamine või vabastamine \(4\)](#).

Kas ma võin uurimise ajal riigist lahkuda?

Võite, kui teid ei hoita vahi all, kuid te peate uurimisasutust sellest teavitama. Kui nende arvates on oht, et te tahate uurimisest kõrvale hoiduda, võidakse teie suhtes kohaldada [riigist lahkumise keeldu](#).

Kas minult tahetakse sõrmejälgi, DNA-proovi (nt juukse-, süljeproov) või muid kehavedelikke?

Teilt võidakse selliseid proove küsida, kui neid ei ole võimalik saada muul moel. Te peate need andma. Keeldumise korral võetakse need kohtu loal jõuga.

Kui proovide võtmine nõuab teie kehasse tungimist, viib selle läbi arst. Teil on õigus paluda uurimist toimetavalt ametnikult teavet protseduuri kohta.

Kas isiku läbivaatus on lubatud?

Uurimist toimetav ametnik võib tõendite kogumiseks või uurimist takistada või teie põgenemisele kaasa aidata võivate esemete äravõtmiseks taotleda isiku läbivaatust. Läbivaatuseks peab olema kas kohtu määrus või kohtu hilisem nõusolek. Teil on õigus näha nii läbivaatuse protokollid kui ka kohtuotsust.

Kas minu kodu, töökoht, auto jne võidakse läbi otsida?

Vaadake eelmisele küsimusele antud vastust.

Kas ma võin end kõigis süüdistuse punktides või mõnes neist süüdi tunnistada enne asja kohtulikku arutamist?

Te võite end süüdi tunnistada esimesel ülekuulamisel pärast seda, kui olete ära kuulanud, milles teid süüdistatakse. Ülestunnistamise ja teie sellega seotud õiguste kohta vaadake sellel teabelehel eespool esitatud teavet.

Kas süüdistust saab enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Kui saadakse uusi tõendeid, võidakse süüdistust muuta. Teid tuleb kõigist uutest süüdistustest koheselt teavitada ja nendega seoses üle kuulata.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Jah, kui kehtiva rahvusvaheline lepinguga, mille osaline Bulgaaria on, ei ole ette nähtud teisiti.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Jah, olenemata teie soovist.

[Vahistamine \(sh Euroopa vahistamismäärus\) \(2\)](#)

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Vahistamise (politsei poolt kinnipidamise) korralduse annab politseiametnik. Teid ei tohi vahi all hoida rohkem kui 24 tundi. Kinnipidamise alused esitatakse vahistamismääruses. Teil on õigus nende alustega tutvuda, näha vahistamismäärust ja sellele alla kirjutada. Politsei peaks teid viivitamata vabastama, kui kinnipidamiseks enam alust ei ole.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Kui te keelt ei valda, on teil õigus oma vahistamise alused kohe teada saada. Teile võimaldatakse tasuta tõlgi abi.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Te võid võtta advokaadiga ühendust vahistamise hetkest alates. Täpsemat teavet leiate [siit](#).

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Teilt võidakse küsida teavet seoses kinnipidamisega. Te võite teavet anda, aga ei pea seda tegema.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja

Selles etapis ei käsitata teie antud teavet tõendina. Seepärast ei saa seda teie vastu kasutada. Tõendina saab kasutada ainult teavet, mis te andsite ülekuulamise ajal pärast seda, kui teile öeldi, milles teid süüdistatakse. Täpsemat teavet leiate osast [Uurimine \(sh süüdistuse esitamine ja ülekuulamine\)](#) (1).

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Võite küll. Politseinik peab teie vahistamisest koheselt teatama teie poolt nimetatud isikule.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Teil on õigus arstiabile, kui te seda vajate. Politsei kutsub teie arsti.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Te saate võtta ühendust oma riigi konsulaadiga. Kinnipidamist teostav ametiasutus peaks teid sellest õigusest koheselt teavitama.

Kas isiku läbivaatus on lubatud?

Pärast vahistamist toimub teie isiku läbivaatus. Kohus peab hiljem kiitma heaks teie läbivaatuse tulemusena leitud isiklike asjade kasutamise tõenditena. Teil on õigus läbivaatuse protokolliga tutvuda.

Kas ma võin edasi kaevata?

Te saate kohtule kaebuse esitamisega seada kahtluse alla politsei poolt kinnipidamise seaduslikkuse. Kohus teeb teie kaebuse kohta otsuse kohe.

Mis juhtub, kui mind vahistatakse Euroopa vahistamismääruse alusel?

Kui liikmesriik teeb teie kohta [Euroopa vahistamismääruse](#), võidakse teid teises liikmesriigis kinni pidada ja pärast kohtuistungit vahistamismääruse teinud riigile välja anda. Kohtuistungil on teil õigus advokaadile ja tõlgile, kui teil peaks neid vaja minema.

Esimene kohtuistung (3)

Miks esimene kohtuistung toimub?

Kui teile on tutvustatud teie kui kahtlustatava vastu esitatud süüdistusi, võib prokurör taotleda teie suhtes eelvangistuse või koduaresti kohaldamist [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmena](#). Mõlema nimetatud meetme kohaldamise otsustab kohus prokuröri ettepaneku alusel. Kuna selle meetme kohaldamine ei ole võimalik teie puudumise korral, tuleb teid tuua kohtu ette, kes meetme kasutamise kohta otsuse teeb.

Millised on erinevate isikute ülesanded?

Prokuröri ülesanne on tagada, et te ilmute kohtusse. Kui politsei on teid kinni pidanud, võib prokurör kinnipidamise aega pikendada, kui mitte rohkem kui 72 tunniks. Selle kinnipidamise ainus eesmärk on tagada teie ilmumine kohtusse nende 72 tunni jooksul. Kohus kuulab teid ära, uurib kogutud tõendeid ning langetab vastavalt õigusnormidele otsuse teie kinnipidamise või vabastamise kohta.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Teil on õigus saada prokuröriilt teada, miks teid kinni peeti ja kunas teid kohtu ette viiakse.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Kui te keelt ei valda, saate kohtuistungil tasuta kasutada tõlgi teenuseid.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Te võite advokaadiga ühendust võtta enne esimest kohtuistungit. Advokaadi valimise ja tasuta õiguslase nõu saamise kohta leiate teavet [siit](#).

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Kohus palub teil kinnitada teie isikuandmeid. Teil on õigus kohtus sõna võtta küsimuses, kas teid tuleks kinni pidada või vabastada. Teie advokaat annab teile nõu selle kohta, mida öelda.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Selles etapis ei käsitata teie antud teavet tõendina. Seepärast ei saa teie öeldut kasutada teie vastu.

Kas mulle antakse teavet minu vastu kogutud tõendite kohta?

Nii teil kui ka teie advokaadil on õigus näha tõendeid, millele tuginedes on prokurör taotlenud teie kinnipidamist. Teil on enne kohtuistungit piisavalt aega tõendite uurimiseks.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Kohus palub näha teie karistusregistri teavet olenemata teie tahtest.

Kinnipidamine või vabastamine (4)

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Pärast seda, kui kohus on kogutud materjalid läbi vaadanud ja kuulanud ära prokuröri, saate samal kohtuistungil koos oma advokaadiga teada kohtu otsuse. Esimesel istungil võib kohus:

otsustada teie suhtes kohaldatava [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetme](#) – eelvangistus või koduarest;

otsustada kergema [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetme](#) kasuks ja teid vabastada;

vabastada teid [kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmeid](#) kohaldamata.

Sellel istungil ei langeta kohus otsust selle kohta, kui hästi on teie vastu esitatud süüdistus põhjendatud.

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Kui kohus annab korralduse teie vahi alla võtmiseks, teatatakse sellest kohe teie perekonnale.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Vahialusena on teil õigus arstiabile, kui te seda vajate.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Kui teid on kinni peetud, annab kohus korralduse teatada sellest koheselt Bulgaaria välisministeeriumile, kes võtab seejärel ühendust teie riigi konsulaarasutusega.

Kas ma võin edasi kaevata?

Te võite esitada teie kinnipidamist või vabastamist käsitleva kohtuotsuse peale kaebuse kolme päeva jooksul otsuse tegemisest. Apellatsioonikohus vaatab teie kaebuse läbi seitsme päeva jooksul esimese astme otsuse väljakuulutamisest. Apellatsioonikohtu otsus on lõplik.

Prokuröri ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks (5)

Mis on selle menetusetapi eesmärk?

See etapp saabub pärast uurimise lõpuleviimist (uurimise kohta leiate rohkem teavet [siit](#)). Selles etapis uurib prokurör kogutud tõendeid ja otsustab, kas kuriteo toimepanekut on tõendatud väljaspool igasugust kahtlust. Ainult siis saab kriminaalasja kohtusse arutamiseks saata.

Kellel on juhtiv roll?

Prokuröri. Selles etapis otsustab prokurör, kas saata asi kohtusse. Samuti võib prokurör kohtueelse menetluse lõpetada, kui see on seaduses sätestatud. Sellisel juhul asja kohtusse arutamiseks ei saadeta. Peale selle võib prokurör kohtueelse menetluse peatada, kui seadus seda võimaldab. Kui peatamise aluseks olnud põhjuseid enam ei eksisteeri, menetlust jätkatakse. Kui prokurör tuvastab, et kahtlustatav või süüdistatav ei ole uurimismaterjaliga nõuetekohaselt tutvunud, võib ta vea parandamiseks saata asja tagasi uurimist toimetavale ametnikule või ise vea parandada.

Kuidas ma tean, mis parajasti toimub?

Kui teie vastu esitatud süüdistus on saadetud kohtule, saadab kohus teile süüdistusakti koopia. Kui prokurör lõpetab või peatab menetluse, saadab ta teile sellekohase otsuse koopia.

Kas ma saan edasi kaevata?

Te saate prokuröri tehtud lõpetamisotsuse peale esitada kohtule kaebuse seitsme päeva jooksul otsuse koopia saamisest. Esimese astme kohus vaatab kaebuse läbi seitsme päeva jooksul kaebuse esitamisest. Kohtu otsuse peale saab esitada kaebuse apellatsioonikohtule, kes teeb lõpliku otsuse. Samuti saate esitada kohtule kaebuse prokuröri tehtud peatamisotsuse peale. Sellisel juhul on kohtu otsus lõplik.

Kas ma saan mingit täiendavat teavet?

Kui prokurör tuvastab, et te ei ole uurimismaterjalidega nõuetekohaselt tutvunud, ning saadab asja vigade parandamiseks tagasi uurimist toimetavale ametnikule või parandab vead ise, on teil õigus nende edasiste toimingute kohta teavet saada.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks (6)

Mis on selle menetlusetapi eesmärk?

Selles etapis on teil ja teie advokaadil võimalus pärast uurimise lõpuleviimist tutvuda kõigi uurimise käigus kogutud tõenditega, sealhulgas teie kasuks kõneleva materjaliga. Nii saate teada, millised tõendid toetavad prokuröri kohtus teie vastu süüdistuste esitamisel. See aitab teil ja teie advokaadil valmistada ette teie kaitset kohtuistungiks.

Kuidas ma tean, mis parajasti toimub?

Kui uurimine on lõpule viidud ning kui teie seda taotlete või teie advokaat seda taotleb, annab uurimist toimetav ametnik enne kogutud materjalide prokuröridele edastamist teile ja teie advokaadile teada, kus, mis kuupäeval ja kellaajal on teil võimalik tõenditega tutvuda. Teil ja teie advokaadil on õigus saada selleks piisavalt aega.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Kui te keelt ei valda, peaksite tõenditega tutvuma tõlgi juuresolekul. Te ei pea tõlke eest tasu maksma.

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Selles etapis teid üle ei kuulata ning te ei pea juhtumi kohta mingit teavet andma.

Millist teavet mulle antakse?

Te võite näha kõiki kogutud tõendeid ja lugeda kõiki tunnistajate ütlusi. Teie advokaat selgitab teile kogutud tõendite tähendust.

Millised on minu õigused pärast tõenditega tutvumist?

Advokaadi abiga võite paluda uusi tõendeid ja esitada märkusi või vastuväiteid uurimisega seotud toimingute kohta. Uurimist toimetav ametnik registreerib teie taotlused, märkused ja vastuväited, kuid prokurör otsustab, kas need on põhjendatud.

Mis juhtub, kui minu taotlused, märkused ja vastuväited on põhjendatud?

Prokurör annab uurimist toimetavale ametnikule korralduse võtta uurimisega seoses täiendavaid meetmeid. Teil on seni kirjeldatud menetluse kohaselt õigus saada teavet selliste meetmete ja uute tõendite kohta, kui neid on.

Kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed (7)

Teie suhtes võidakse kohaldada sunnimeetmeid, kui tõendite põhjal on põhjendatud alust arvata, et te olete pannud toime kuriteo, milles teid süüdistatakse. Meetmete eesmärk on vältida teie pakkuminekut, uute õigusrikkumiste toimepanekut või võimaliku karistuse jõustamise takistamist.

Kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed on:

allkirja elukohast mittelahkumise kohta – te võtate endale kohustuse mitte lahkuda oma elukohast ilma pädeva asutuse loata;

kautsjon – te maksate teatava summa rahas või tagatistena. Kui te hoidute kriminaalmenetlusest kõrvale, siis see summa arvatakse riigitulusesse ning teie suhtes kohaldatakse rangemaid meetmeid;

koduarest – teil on keelatud oma kodust loata lahkuda;

eelvangistus – teid hoitakse sunniviisiliselt isolatsioonis.

Isikut hoitakse vahi all politseiruumides või vanglas.

Teil on õigus allkirja vastu teada saada, millist kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetet teie suhtes kohaldatakse. Allkirja elukohast mittelahkumise kohta ja kautsjonit kohaldab prokurör. Koduaresti ja eelvangistuse kohaldamise otsustab kohus prokuröri taotlusel. Meede sõltub süüdistuse raskusastmest, tõenditest ja teie isikust. Nende tegurite põhjal võidakse otsustada selliseid ennetavaid meetmeid teie suhtes mitte kohaldada.

Teie puudumisel ei saa teie suhtes kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetet kohaldada. Kohus peab arvesse võtma kõiki teie esitatud taotlusi eelvangistuse ja koduaresti asendamiseks kergema meetmega.

Politsei poolt kuni 72 tunniks vahi alla võtmine ja kinnipidamine, milleks on korralduse andnud prokurör, on ettevalmistavad meetmed ning need ei ole seaduses sätestatud kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmed.

Bulgaariast lahkumise keeld (8)

Kui teid süüdistatakse kuriteos, mille eest on karistusena ette nähtud üle viieaastane vangistus, võib prokurör keelata teil Bulgaariast ilma tema loata lahkuda. Piirikontrollipunktile teatatakse koheselt sellest keelust. Meetme eesmärk on hoida ära teie uurimisest kõrvalehoidumine.

Teie võite või teie advokaat võib taotleda prokuröri teie ühekordset riigist lahkumise lubamist kindlaksmääratud ajaks. Prokurör vastab kolme päeva jooksul alates teie taotluse saamise kuupäevast. Kui taotlus lükatakse tagasi, on teil õigus see kohtus vaidlustada. Kohus vaatab teie taotluse läbi ilma istungit korraldamata. Kohus võib kinnitada prokuröri keeldumist või lubada teil riigist kindlaksmääratud ajaks lahkuda. Kohtu otsus on lõplik.

Samuti võite teie ise või võib teie advokaat taotleda kohtult Bulgaariast lahkumise keelu täielikku tühistamist. Kohus teeb seda, kui ta leiab, et puudub teie välismaale pakku minemise oht.

Eespool nimetatud kohtumenetluses ei võeta arvesse teie vastu esitatud süüdistuse aluseid.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

[Siseministeriumi seadus](#)

[Väljaandmist ja Euroopa vahistamismäärust käsitlev seadus](#)

[Siseministeriumi seaduse jõustamist käsitlevad õigusnormid](#)

Viimati uuendatud: 10/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus ja kuidas kohtumenetlus toimub?

[Kriminaalmenetluse seadustikus](#) on sätestatud, kas teie asja arutab esimese astme kohtuna ringkonna- või piirkondlik kohus. Täpsema teabe saamiseks kohtute kohta külastage [Kõrgema Justiitsnõukogu](#) veebisaiti.

Kohtumenetlus on üldjuhul avalik. On siiski võimalik, et kogu kohtumenetlus toimub või üksikud istungid toimuvad kinniste uste taga. Seda tehakse riigisaladuse ja kõlbluse kaitseks või kaitstud tunnistaja isiku varjamiseks.

Süüdistuse raskusest olenevalt arutab asja kas üks kohtunik või kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast koosnev kohtukoosseis. Kõige raskemaid kuritegusid arutab kahest kohtunikust ja kolmest kohtukaasistujast koosnev kohtukoosseis. Kohtunikul ja kohtukaasistujatel on menetluses võrdne hääleõigus.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

See on võimalik, kui kohtumenetluse ajal ilmnevad süüdistust toetavad uued faktilised asjaolud, millest uurimisasutused seni teadlikud ei olnud. Uusi süüdistusi saab siiski esitada üksnes järgmistel juhtudel:

algses süüdistuses kirjeldatud faktilisi asjaolusid on vaja palju muuta;

ka muudatusi tegemata on uued süüdistused seotud raskema astme kuriteoga.

Uue süüdistuse korral võite paluda aega, et selleks ette valmistada enne asja kohtuliku arutamise jätkumist.

Kui te ennast mingis punktis süüdi tunnistate, võite saada kergema karistuse. Kuid kohus ei saa teha otsust ainult teie ülestunnistuse põhjal.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Kuid teid süüdistatakse kuriteos, mille eest on ette nähtud rohkem kui viie aasta pikkune vangistus, peate kohtumenetlusest osa võtma. Kui te olete pärit mõnest teisest riigist ja teie kohalviibimine on kohustuslik, võidakse kohtuistungit pidada ilma teieta [siin](#) täpsustatud tingimustel. Nendel juhtudel määratakse teile kaitsja [siin](#) kirjeldatud menetluse kohaselt.

Üldjuhul ei ole kohtumenetluses videolingi kaudu osalemine lubatud. Kui kohus leiab, et see ei kahjusta õigusemõistmist, võib kohus teid videolingi kaudu üksnes üle kuulata – ja seda ainult sellisel juhul, kui te ei viibi Bulgaarias. Osalemiskohustus tähendab, et te peate kogu kohtumenetluse ajal isiklikul kohal viibima. Kui teie osalemine ei ole kohustuslik, on teil õigus kohal viibida. Kui te keelt ei valda, saate kohtumenetluse ajal tasuta kasutada tõlgi teenuseid.

[Kriminaalmenetluse seadustikus](#) on täpsustatud, millistel juhtudel peab teil olema kaitsja. Advokaadi valimise ja tasuta õigusabi saamise õiguse kohta leiate teavet [siit](#). Te võite advokaati vahetada. Kinnipidamise korral võite kohtuda ja vestelda oma advokaadiga privaatsetl. Kui te keelt ei oska, on teil võimalus kasutada tõlgi abi.

Te võite kohtumenetluse ajal sõna võtta, kuid te ei pruugi seda teha. Kui te ka ütlete midagi, mis ei vasta tõele, ei ole sellel teie jaoks mingeid kahjulikke tagajärgi. Kuid te peate oma isikuandmeid kinnitama.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Te võite teie vastu esitatud tõendid vaidlustada. Te võite väita, et tõend ei ole vastuvõetav, sest see ei ole saadud seaduslikul viisil, või tõend ei ole süüdistuse jaoks asjakohane, kuigi on vastuvõetav. Tavaliselt vaidlustatakse tõendid kohtumenetluse lõpus, kui advokaat esitab kaitsevaidete. Tõendite vastuvõetavuse võib ka kohtumenetluse ajal vaidlustada.

Teil on õigus küsida seaduse kohaselt vastuvõetavaid tõendeid, mis räägivad teie kasuks. Te võite taotleda kaitse esitatud tunnistajate küsitlemist. Te võite nõuda tõendite esitamist igal ajal kohtumenetluse ajal. Eradetektiiviga abiga saadud tõendid on vastuvõetavad, kui need on kogutud seaduslikult. Teie advokaat saab hinnata nende väärtust.

Teie ja teie advokaat võite prokuröri tunnistajatele esitada mis tahes küsimusi nende juuresolekul. [Kaitstud tunnistajate](#) küsitlemise menetlus on spetsiifilisem. Te võite tunnistajate poolt teie vastu antud ütlusi vaidlustada. Tavaliselt vaidlustatakse ütlusi kohtumenetluse lõpus, kui advokaat esitab kaitsevaidete.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Kohus kogub teavet teie varasemate kuriteos süüdimõistmistele kohta olenemata sellest, kas teie sellega nõustute või ei. Kuid teid mõistetakse süüdi ja teid on ka varem kuriteos süüdi mõistatud, võib see tuua kaasa rangema karistuse. Teave peab olema esitatud kohtumenetluse lõpu seisuga. Varasemaid süüdimõistmisi teises liikmesriigis võetakse arvesse, kui Bulgaaria kohus on neid eelnevalt tunnistanud.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kui kohus otsustab, et süüdistus on tõendatud väljaspool põhjendatud kahtlust, mõistab kohus teid süüdi ja karistab teid vastavalt seadusele. Vastasel korral mõistab kohus teid õigeks.

Võimalikud karistused:

eluaegne vangistus – karistuse asendamise õigusega või õiguseta: see määratakse kõige raskemate kuritegude eest. Eluaegset vangistust, mis on määratud ilma karistuse asendamise õigusega, ei või asendada tähtajalise vangistusega; tähtajaline vangistus – maksimaalselt 20 aastat või erandina kuni 30 aastat. Karistust kantakse vanglas;

tähtajaline katseaeg – hõlmab kontrolli- ja mõjutamise meetmeid ilma teilt vabadust võtmata. Selliseks meetmeks võib olla üldkasulik töö;

konfiskeerimine – teie vara või osa sellest võetakse teilt jõuga ära;

rahatrahv – te peate tasuma kindlaksmääratud rahasumma;

teataval ametikohal või teatava elukutse esindajana töötamise õiguse, autasude või sõjaliste tiitlite saamise õiguse äravõtmine kindlaksmääratud ajaks;

avalikustamine – teie karistus tehakse avalikuks asjakohasel viisil.

Milline on kannatanu roll kohtumenetluse käigus?

Erasüüdistajana kinnitab kannatanu prokuröri esitatud süüdistusi ja palub teid süüdi mõista. Tsiviilhagejana soovib kannatanu teilt karistusena kuriteoga põhjustatud kahju väljamõistmist. Kannatanu esitab kohtumenetluse alguses hagiavalduse ning osaleb hageja ja tunnistajana, kui kohus seda otsustab.

Kaitstud tunnistaja küsitlemine

Ütluste andmine võib ohustada tunnistaja või tema pereliikmete ja sõprade elu või tervist. Kui kohus on veendunud, et oht on reaalne, võtab ta tunnistaja taotlusel või nõusolekul meetmeid tunnistaja julgeoleku kiireloomuliseks tagamiseks. Selliseks meetmeks võib olla ohus oleva tunnistaja isikuandmete mitteavaldamine.

Kui anonüümne kaitstud tunnistaja peab tunnistusi andma, küsitleb kohus teda kohtumenetluse poolte juuresolekuta. Kohtul on seadusest tulenev kohustus võtta tarvitusele kõik võimalikud ettevaatusabinõud tunnistaja identiteedi varjamiseks. Pärast küsitlemist edastab kohus teile ja teie advokaadile tunnistaja ütluste allkirjastamata ära kirja. Teil ja teie advokaadil on võimalik tunnistajale kirjalikult küsimusi esitada.

Seonduvad lingid

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135512224> [Kriminaalmenetluse seadustik](#)

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/1589654529> Karistusseadustik
<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135560660> Kohtute seadus
<http://www.vss.justice.bg/bg/vlast/1.htm> Kõrgem Justiitsnõukogu

Viimati uuendatud: 10/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus langetab otsuse Kas ma võin edasi kaevata?

Kui kohus teid süüdi või õigeks mõistab, teeb kohus otsuse, mis tehakse teile teatavaks kohtumenetluse lõpus. [Kriminaalmenetluse seadustikus](#) on sätestatud, millal võib kohus kriminaalasja arutamise lõpetada ilma kohtuotsust langetamata. Sellisel juhul annab kohus kriminaalasja lõpetamise määruse. Te võite nii kohtuotsuse kui ka kohtu määruse edasi kaevata.

Apellatsioon tuleb esitada kirjalikult ja te peate selle allkirjastama. See esitatakse appellatsioonikohtule esimese astme kohtu kaudu. Kui esimese astme kohtuks on ringkonnakohus, on appellatsioonikohtuks piirkondlik kohus. Piirkondliku kohtu määruste ja otsuste peale saab edasi kaevata appellatsioonikohtule. Rohkem teavet kohtute kohta leiate [Kõrgema Justiitsnõukogu](#) veebisaidilt. Kohtuotsuse peale saab appellatsiooni esitada 15 päeva jooksul alates otsuse väljakuulutamisest. Kriminaalasja lõpetamise määruse peale saab appellatsiooni esitada 7 päeva jooksul pärast määruse teatavakstegemist.

Apellatsioonis võite vaidlustada kohtu järeldusi seoses põhjendatuse tunnistatud asjaoludega, asjakohaste õigusnormide kohaldamist ja ebaõiglast karistust. Kaebuste arvust ja sisust olenemata otsustab appellatsioonikohtus, kas kohtuotsus tervikuna on korrektne või ei.

Mis juhtub siis, kui ma esitan appellatsiooni?

Pärast teie appellatsiooni saamist saadab esimese astme kohus selle koopia prokuröridele ja teistele kohtumenetluse pooltele. Sama kohus edastab asja koos oma otsuse põhjendustega ja koos appellatsiooniga appellatsioonikohtule. Kui kohus on [kohtumenetlusest kõrvalehoidumise vältimise meetmena](#) andnud korralduse teie vahi all hoidmiseks, ei too appellatsiooni esitamine kaasa teie automaatset vabastamist. Kuid te võite taotleda appellatsioonikohtult selle meetme asendamist leebema meetmega. Kohus teeb otsuse teie appellatsiooni kohta eraldi istungil.

Apellatsioonikohtu istungi kuupäeva määramiseks ei ole ajalisi piiranguid. See sõltub sellest, millal valmistatakse ette kohtuotsuse põhjendused, ning appellatsioonikohtu töökoormusest.

Te võite esitada appellatsioonikohtule uusi tõendeid, sest see kohus saab tuvastada uusi asjaolusid. Ka siin kehtivad samad tõendamisreeglid, mis esimese astme kohtu puhul.

Mis toimub appellatsiooni arutamisel?

Te võite istungil kohal viibida, kuid te ei pea seda tegema. Teie ja teie advokaat võite teha suulisi avaldusi appellatsioonis esitatud kaebuste kohta. Teised kohalviibivad pooled võivad öelda, mida nad appellatsioonist arvavad.

Apellatsioonikohtus võib:

otsustada kohtuotsuse tühistada ja saata kohtuasja prokuröridele või esimese astme kohtule uuesti arutamiseks;

tühistada esimese astme kohtu otsuse ja teha uue otsuse;

otsustada kohtuotsust muuta ja määrata kergema karistuse;

otsustada kohtuotsuse tühistada ja kriminaalmenetluse lõpetada;

kriminaalmenetluse peatada [kriminaalmenetluse seadustikus](#) sätestatud juhtudel;

otsustada esimese astme kohtu otsuse jõusse jätta.

Mis juhtub, kui appellatsioon rahuldatakse / appellatsiooni ei rahuldata?

Kui te ei ole appellatsioonikohtu otsusega rahul, võite esitada kaebuse Kõrgemale Kassatsioonikohtule. Kui appellatsioonikohtuks on piirkondlik kohus, võite esitada kaebuse Kõrgemale Kassatsioonikohtule ainult siis, kui piirkondlik kohus on teinud uue otsuse.

Kõrgem Kassatsioonikohtus ei tuvasta uusi asjaolusid ja seega ei saa talle uusi tõendeid esitada. Kõrgem Kassatsioonikohtus saab ainult öelda, kas õigusnorme on kohaldatud õigesti ja kas määratud karistus on õiglane. Kõrgem Kassatsioonikohtus arutab ainult appellatsioonis esitatud kaebusi.

Teil on õigus saada hüvitiist ainult juhul, kui teie kohtuotsus tühistatakse ja appellatsioonikohtus teeb uue õigeksmõistva otsuse. Täpsema teabe saamiseks vaadake erikompensatsiooni käsitlevat seadust [siit](#). Kui appellatsioonimenetluse tulemusel jäetakse süüdimõistev otsus jõusse, kantakse see teie kohta karistusregistrisse, isegi kui karistust vähendatakse. Õigeksmõistvat kohtuotsust karistusregistrisse ei kanta.

Kui te olete ära kasutanud kõik edasikaebamise võimalused appellatsioonikohtus ja Kõrgemas Kassatsioonikohtus, ei ole edasikaebamine rohkem võimalik. Kohtuotsus on lõplik, kui selle peale kaebust ei esitata või kui kaebus esitatakse pärast appellatsioonitajaja möödumist või kui Kõrgem Kassatsioonikohtus on oma otsuse välja kuulutanud.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Teid võidakse tagasi saata. Mõnel juhul võib see toimuda vastu teie tahtmist. Teie üleviimine ei toimu automaatselt pärast karistuse jõustumist. Tuleb järgida [kriminaalmenetluse seadustikus](#) üksikasjalikult kirjeldatud menetlust. Teil on vaja õiguslast nõu.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Seadus ei luba teie üle teist korda kohut mõista kuriteo eest, milles teid on juba süüdi mõistetud. See keeld kehtib ka juhul, kui teid on teises liikmesriigis juba süüdi mõistetud.

Teave süüdistuste/süüdimõistmiste kohta

Teie vastu esitatud süüdistuste kohta säilitatakse teavet politseiregistris. Kui teid on õigeks mõistetud, võite taotleda politseilt selle teabe kustutamist.

Süüdimõistmist käsitlev teave kantakse teie kohta karistusregistrisse. Seda peab vastav piirkonnakohus. Kui te sündisite väljaspool Bulgaariat, säilitab teie karistusregistri andmeid justiitsministeerium.

Karistusregistri andmeid ei kustutata enne teie 100-aastaseks saamist. Siis võetakse see mikrofilmile ja hävitatakse. Karistusregistri andmete säilitamiseks teie nõusolekut ei küsita. Teil ei ole ka õigust esitada nende andmete säilitamise suhtes vastuväiteid.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

[Seadus, mis käsitleb riigi ja kohaliku omavalitsuse vastutust kodanikele tekitatud kahju eest](#)

[26. veebruari 2008. aasta määrus nr 8, mis käsitleb karistusregistri ülesandeid ja töökorraldust](#)

Viimati uuendatud: 10/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Väiksemad liiklusõuete rikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusõuete rikkumisi?

Kiiruse ületamisega, parkimisega jmt seotud väiksemaid liiklusõuete rikkumisi käsitletakse haldusrikkumistena. Neid käsitletakse halduskorras. Võimalikuks karistuseks võib olla kas rahatrahv või mootorsõiduki juhtimisõiguse äravõtmine kindlaksmääratud ajaks. Raskemate rikkumiste korral võib määrata mõlemad karistused.

Rikkumisi avastab ja nende eest määrab karistusi liikluspolitsei. Te võite enda kohta tehtud halduskaristuse otsuse vaidlustada asjakohases ringkonnakohtus 7 päeva jooksul alates otsuse teile kättetoimetamisest. Teil on õigus lasta end kaitsta advokaadil. Kuni 50 Bulgaaria leevi suurused rahatrahvid edasikaebamisele ei kuulu.

Ringkonnakohtus võib karistuse jõusse jätta või selle tühistada. Te võite esitada asjakohasele halduskohtule apellatsiooni ringkonnakohtu otsuse peale.

Halduskohtu otsus on lõplik. Rohkem teavet kohtute kohta leiате [Kõrgema Justiitsnõukogu](#) veebisaidilt.

Sama menetlust kohaldatakse teiste liikmesriikide kodanike toime pandud rikkumiste puhul.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Need rikkumised ei kajastu teie karistusregistri andmetes.

Seonduvad lingid

[Haldusrikkumiste ja -karistuste seadus](#)

[Liikluseeskiri](#)

[Liikluseeskirja jõustamise kord](#)

Viimati uuendatud: 10/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [CS](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Tšehhi

Tšehhi Vabariigi põhiseaduse kohaselt võib teie suhtes karistust kohaldada ainult kooskõlas õigusega ja asjakohaste õigusaktidega ettenähtud korras. Need õigusaktid on [karistusseadustik](#), [alaealiste mõjutusvahendite seadus](#) ja [kriminaalmenetluse seadustik](#), milles sätestatakse kriminaalmenetluse reeglid, sh teie õiguste kasutamise ja jõustamise eritingimused.

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos. [Teabeleht 5](#) sisaldab teavet väiksemate rikkumiste kohta, nagu liiklusõuete rikkumised, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiате kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Alljärgnev on ülevaade kriminaalmenetluse tavapäraest etappidest.

1. Eelmenetlus

Eelmenetlus on kriminaalmenetluse esimene etapp. See koosneb kahest osast:

kriminaalmenetluse läbiviimise eest vastutavate asutuste toimingud enne süüdistuse koostamist ehk hindamine, ja uurimine, mis on süüdistuse koostamise osa alates selle esitamisest kuni süüdistuse tagasivõtmiseni eri viisidel (vt [teabelehte nr 2](#)) [#Podstránka_2](#)).

2. Süüdistuse kohtueelne arutamine

Kohtueelse arutamise käigus hindab kohus, kas kohtuasi on eelmenetluse käigus piisavalt selgelt koostatud ning kas menetluse jätkamiseks on süüdistus nõuetekohaselt põhjendatud. Ühtlasi otsustab ta, kas kõnealusel kohtul on õigus antud asjas otsuseid langetada.

3. Kohtumenetlus

See on kriminaalmenetluse tähtsaim etapp. Selle käigus hinnatakse tõendeid ja langetatakse otsus. Selles etapis küsitatakse kohtus süüdistatavaid, tunnistajaid ja kannatanuid. Kohtumenetlus on avalik, suuline ja viiakse läbi tšehhi keeles. Kui te tšehhi keelt ei räägi, on teil õigus tõlgile.

4. Apellatsioonimenetlus

Süüdistataval, tema perekonnaliikmetel, advokaadil, prokurööril ja kannatanul on õigus 8 päeva jooksul otsus edasi kaevata. Kui esitatakse apellatsioon, vaatab apellatsioonikohtus esimese astme kohtu otsuse üle.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

[1. Õiguslase nõu saamine](#)

[2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal ja enne kohtumenetluse algust](#)

Hindamine

Uurimine

Vahi alla võtmine

Eelmenetluse otsus, süüdistuse esitamine

Lihtsustatud eelmenetlus

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

Kohtumenetlus

Kohtuotsused, kannatanu õigused

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Liiklusõuete rikkumised ja muud väiksemad rikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Tšehhi Vabariigi justiitsministeerium](#)

[Tšehhi Vabariigi siseministeerium](#)

[Tšehhi Vabariigi advokatuur](#)

[Teave inimõiguste kohta](#)

Viimati uuendatud: 16/09/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õiguslase nõu saamine

Sellelt teabelehel leiate teavet selle kohta, millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt, kuidas advokaati leida ja kuidas kaetakse advokaadiga seotud kulud, kui te ise ei suuda maksta. Ühtlasi saate teada, mida advokaat teie heaks teeb.

Advokaadi leidmine

Kriminaalasjas võib inimest kaitsta ainult advokaat, kes on kantud [Tšehhi Vabariigi advokatuuri](#) hallatavasse advokaatide registrisse.

Kui vajate vandeadvokaati, võtke ühendust [Tšehhi Vabariigi advokatuuriga](#) (<http://www.cak.cz>) või pöörduge otse mõne registrisse kantud advokaadi poole).

Mis saab siis, kui ma ei vali advokaati?

Kui te advokaati ei vali, peate ennast ise kaitsma.

Teatud juhtudel on kaitsja kasutamine kohustuslik ja kui te etteantud aja jooksul advokaati ei vali, määrab kohus selle teile ise. Olukorrad, kus kaitsja on kohustuslik, on järgmised:

kui te viibite vahi all või meditsiiniuasutuses järelevalve all;

kui teie teovõime on piiratud;

kui te olete põgenik;

kui te olete vähem kui 18 aastat vana;

kui te olete füüsilise või vaimse puudega ning teie võime ennast korralikult kaitsta on kahtluse all;

kui teile võidakse määrata rohkem kui viieaastane vanglakaristus;

kui teie kui kinnipeetud isiku suhtes rakendatakse lihtsustatud menetlust;

menetlustes, kus võib olla nõutav teile ennetava meditsiinilise ravi osutamine (v.a alkoholisiravi);

teatavates välismaalastega seotud menetlustes.

Kes advokaadile tasub?

Advokaadi teenuste eest tasub süüdistatav. Kui advokaadi määrab teile kohus, tasub kaitse eest riik. Riik kannab kulud ka siis, kui teil on õigus tasuta kaitsele.

Kui suur on advokaadi teenustasu?

Kaitsja teenustasu määratakse teie ja teie advokaadi vahelise lepinguga või kui teil lepingut ei ole, siis [advokaatide teenustasude seadusega](#).

Millal on teil õigus tasuta kaitsele?

Kui teil ei ole piisavalt raha oma kaitsekulude katteks, on teil õigus vähendatud tasule või tasuta kaitsele (mõlemale viidatakse mõistega „tasuta kaitse“).

Tasuta kaitse saamise avalduse rahuldamise üle otsustab kohtunik või kohtu esimees vastavalt teabele teie rahalise olukorra kohta. Avalduse peate esitama eelmenetluse käigus prokuröri kaudu või kohtumenetluse käigus.

Te võite saada tasuta kaitse ka ilma avalduseta, kui tõendid viitavad, et see on kohane.

Seonduvad lingid

[Advokaatide teenustasude seadus](#)

Viimati uuendatud: 16/09/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal (enne kohtumenetluse algust)

Millised on eeluurimise etapid?

Eelmenetluse eesmärk on välja selgitada, kas kuritegu on sooritatud ja kes on selle tõenäoline toimepanija (hindamisetapp) ning koguda tõendeid ja valmistada asi kohtuistungiks ette (juurdlustetapp).

Eelmenetluse viib läbi politsei, kelle tööd jälgib prokurör, kes otsustab, kas menetlus on nõuetele vastavalt läbi viidud.

Mõningaid toiminguid tohib teostada ainult prokurör või prokuröri otsuse kohaselt (näiteks eelmenetluse katkestamine), samas mõnede teiste toimingute puhul (näiteks kahtlusaluse kinnipidamine, vahistamine, elukoha läbiotsimine ja pealtkuulamine) on otsustusõigus kohtunikul.

Täpsema teabe saamiseks kohtueelse uurimise kohta klikkige allolevatel linkidel.

Hindamine (1)

Uurimine (2)

Vahi alla võtmine (3)

Otsus eelmenetluse kohta, süüdistuse esitamine (4)

Lihtsustatud eelmenetlus (5)

Kriminaalmenetlusele eelnev menetlus – hindamine (1)

Mis on hindamisetapi eesmärk?

Selleks et selgitada välja kuriteo asjaolud ja toimepanija, võib politsei:

võtta ütlusi;

hankida eksperthinnanguid;

uurida dokumente;

otsida asjassepuutuvaid asitõendeid ja otsida läbi kuriteopaik;

koostada toimikuid, võtta sõrmejälgi ja kehamõõtmekid, otsida kahtlusaluseid läbi;

teostada pakilisi toiminguid;

pidada kinni kahtlusaluseid;

rakendada vastavalt asjaoludele muid uurimismenetlusi.

Hindamisetapp lõpeb otsusega esitada konkreetsele isikule süüdistus või muude lõpptulemustega (menetluse katkestamine, ajutine katkestamine, juhtumi edastamine mittekriminaalmenetlusele).

Millised on selle etapi suhtes kehtestatud ajalisel piirangud?

Etapi tähtaeg on kaks, kolm või kuus kuud, olenevalt juhtumi raskusastmest. Kui hindamist ei ole võimalik lõpule viia, võib prokurör kirjaliku põhjenduse alusel tähtaega muuta või pikendada.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Selles etapis teile toimuvast teada ei anta, kuni on vajalik teie vahetu osalemine menetluses.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma keelt ei valda?

Kui te peate toimunud sündmuste kohta selgitusi andma, tagab politsei tõlgi, kes tõlgib küsimused, teie vastused ja ka kirjaliku raporti enne, kui te selle allkirjastate.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Te võite kutsuda advokaadi, et ta viibiks selgituste andmise juures. Advokaadi osalus ei ole selles etapis kohustuslik ning kui te ei ole advokaadiga ise ühendust võtnud, siis teda teile ei määrata. Te võite küsida advokaadiilt nõu, kuid mitte selle kohta, kuidas vastata juba esitatud küsimusele. Selles etapis peate te advokaadiga suhtlemist vahendava tõlgi ise endale tagama.

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Selles etapis võib politsei küsida teilt selgitusi uuritavate asjaolude kohta. Teie ülesanne anda tõeseid selgitusi. Teil on õigus selgituste andmisest keelduda, kui on oht, et teile (või teiega seotud isikule) võidakse teie ütluse alusel süüdistus esitada. Te võite keelduda ka siis, kui rikuksite vastamisega vaikimiskohustust.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Teie ütlusi kasutatakse ainult selleks, et otsustada, kas esitada konkreetse isiku suhtes konkreetset kuriteost süüdistus. Kui kriminaalmenetlus algatatakse, kasutatakse teie ütlust tunnistaja ütlusena ainult siis, kui see anti varakult ja kui seda ei saanud hiljem korrata. Samuti peab see olema antud kohtuniku juuresolekul. Muul juhul tuleb teil tunnistus kriminaalmenetluse hilisemas etapis uuesti anda (reeglina kohtus).

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Teie soovi kohaselt teavitab politsei ühte teie sugulast või sõpra sellest, et te olete kinni peetud, tingimusel, et see ei takista eeluurimist ega ole ülemäära keeruline.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Politsei korraldab meditsiinilise läbivaatuse ning palub arstiraportit teie tervisliku seisundi kohta sel ajal, kui olete kinni peetud või hindamisetapi teostamiseks kohale toodud. Kui arst niimoodi otsustab, tuleb teid viivitamatult vabastada ja vajaduse korral toimetab politsei teid raviasutusse.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Te võite kriminaalmenetluse mis tahes etapis nõuda, et teil võimaldataks võtta ühendust oma riigi saatkonnaga ning vestelda privaatsetl saatkonna esindajaga.

Ma elan teises riigis. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Kohtunik võib anda korralduse, et teilt võetaks ütlused enne, kui te riigist lahkute, kui see on juhtumi lahendamiseks vajalik ning hoiab ära tõendite kaotamise. Teilt võidakse võtta ütlused ka pärast seda, kui te olete riigist lahkunud, kui vastav taotlus esitatakse teie riigi asjakohaste ametiasutustele.

Kas mind võidakse minu kodumaale tagasi saata?

Selles etapis mitte.

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse?

Kui teie kohalolek on vajalik, toimetatakse teid kohtusse või peetakse kinni. Kui teile ei esitata seejärel süüdistust ega toimetata kohtu ette 48 tunni jooksul alates teie kinnipidamisest, et võtta vastu otsus teie vahi alla võtmise kohta, tuleb teid vabastada.

Kas ma võin uurimise ajal riigist lahkuda?

Jah.

Kas minult küsitakse sõrmejälgi, DNA-proove (näiteks juukse- või süljeproove) või muid kehavedelikke?

Kui see on vajalik teie isiku tuvastamiseks või selleks et selgitada, kas teie kehal leidub kuriteojälgi, või kui see vajalik asitõendina, võidakse teilt võtta sõrmejäljed, DNA-proov, vereproov, koguda biomaterjali või teie keha mõõta või viia läbi muid sarnaseid toiminguid.

Füüsilise vastupanu korral võidakse prokuröri nõusolekul teie suhtes jõudu rakendada. Keeldumise korral võidakse teid trahvida kuni 50 000 tšehhi krooni ulatuses.

Kui sel viisil saadud teavet ei ole enam vaja edasiseks menetluseks või kuritegude ennetamiseks, uurimiseks ja avastamiseks, siis see hävitatakse.

Kas ma võin ennast enne kohtuprotsessi süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Kui süüdi tunnistamine on usaldusväärne, võib see olla aluseks kriminaalmenetluse alustamisele või lihtmenetluse otsusele.

Kas ma saan teavet tunnistajate kohta, kes on minu vastu tunnistanud, ja muude tõendite kohta?

Menetluse selles etapis te niisugust teavet ei saa.

Kas taotletakse teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Jah, politsei hangib teabe teie varasemate karistuste kohta.

Kriminaalmenetluse algus – uurimine (2)

Mis on selle etapi eesmärk?

Uurimise käigus kogub politsei juhtumit käsitlevat materjali ning hindab seda. Politsei otsib tõendeid, mis räägiksid nii süüdistatava poolt kui ka vastu.

Millised on uurimise ajalised piirangud?

Uurimiseks on aega kaks, kolm või kuus kuud, olenevalt juhtumi raskusastmest. Prokurör võib seda aega politsei esitatud kirjaliku põhjenduse alusel pikendada. Ta peab aga põhjuste olemasolu igal üksikjuhtumi puhul vähemalt kord kuus kontrollima.

Politsei peab tegutsema nii kiiresti kui võimalik. Kui viivitus kahjustab teie huve, võite paluda prokuröril probleem lahendada. Kui viivitus põhjustab prokurör, võite paluda probleem lahendada tema ülemusel.

Süüdistatav võib nõuda ka kompensatsiooni viivitustega kaasneva mitterahalise kahju eest või ka rahalise kahju eest. Karistuse määramisel võtab kohus selles etapis aset leidnud viivitusi arvesse.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Teid teavitatakse kriminaalmenetluse algatamise määrusest. Teavitus sisaldab süüks pandava kuriteo kirjeldust, selle õiguslikku alust ja põhjendusi. Te võite kolme päeva jooksul esitada selle määruse suhtes vastuväite ning prokurör langetab seejärel teie vastuväite kohta otsuse.

Teid või teie kaitsjat teavitatakse uurimistoimingutest ning teil on õigus nendes advokaadi vahendusel osaleda, küsitleda tunnistajaid ja esitada tõendusmaterjali. Teie ja teie advokaadi juurdepääsu teie uurimistoimikule võidakse piirata, kui selleks on mõjuvaid põhjusi.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Ülekuulamise ajaks on teile ette nähtud tõlk, kes tõlgib toimuva teie emakeelde või keelde, mida te oskate, kui te tšehhi keelt ei oska.

Tõlk on ette nähtud ka uurimistoimingute ajaks. Selles etapis lubab politsei teil soovi korral aktiivselt osaleda ja küsimusi esitada.

Soovi korral antakse teile kirjalik tõlge kriminaalmenetluse alustamise määrusest, vahistamismäärusest ja kriminaalmenetluse tingimusliku peatamise määrusest.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Seda peate te saama igal ajal ning vestluse konfidentsiaalsus peab olema tagatud. Advokaadi soovi korral on võimalik kasutada ka tõlki. Te võite valida advokaadi ise (vt [teabelehte nr 1](#)).

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Teil on õigus väljendada oma arvamust kriminaalasja kohta ja teil on ka õigus vaikida.

Kas ma võin esitada vastuväiteid uurimist toimetava politseiametniku, prokuröri või kohtuniku suhtes?

Te võite esitada vastuväiteid nii politseiametniku kui ka prokuröri suhtes, samuti protokollija, kriminaalhooldaja, kohtuametniku, kohtueksperdi ja tõlgi vastu ning kohtuniku vastu, kui te usute, et nad on erapoolikud, s.t kui usute, et neil on teie asjas või seoses mõne menetlusosalise või menetlusosalise esindajaga huvide konflikt või isiklikud huvid ega saa seetõttu vastu võtta erapooletuid otsuseid.

Üldiselt peetakse isikut erapoolikuks ka siis, kui ta on olnud menetlusse kaasatud mõnes teises menetlusrõllis. Näiteks ei saa kohtunik langetada otsust süü kohta ega määrata karistust, kui see kohtunik on eelmenetluse käigus teinud otsuse vahistamise, pealtkuulamise jms kohta.

Kõigepealt otsustab teie vastuväite üle isik, kelle kohta te vastuväite esitasite.

Kui te ei ole tema otsusega rahul, võite kolme päeva jooksul esitada selle isiku otsuse peale kaebuse ning seejärel teeb otsuse kõrgem asutus. Erapooliku isiku tehtud menetlusotsuseid kriminaalmenetluses ei rakendata.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Kõike, mida te ütlete, võidakse kasutada teie kasuks või teie vastu. Selles menetlusetapis antud ütlusi võidakse kasutada tõendusmaterjalina.

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Politsei otsustab, kas te võite võtta ühendust oma perekonna või sõpradega ülekuulamise, kinnipidamise ja vahistamise ajal. Kui te olete vahi all, on teil õigus kirjutada kirju (kirjad loeb läbi Tšehhi Vabariigi vanglate amet, sest eksisteerib oht, et te võite tunnistajaid mõjutada, ja samuti prokurör, kellel on õigus teie kirju tsenseerida).

Teil on õigus vanglas külalisi vastu võtta iga kahe nädala tagant, aga vahi all olles viibib külastuste juures kolmas isik, kuna on oht, et te võite tunnistajaid mõjutada.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Kui te olete vahi all, vaatab teid üle vanglaarst, kes on kohustatud pakkuma asjakohast ravi. Kui teid on toodud ülekuulatamisele või kinni peetud, vt [#Podstránka_1vastust siit](#)

#Podstránka_1vastust siit

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Jah, igas menetlusetapis. Kohtumine konsulaarametnikuga on alati konfidentsiaalne. Kohus teavitab teie nõusolekul konsulaati teie vahistamisest.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Teie juuresolek ei ole vajalik, kui teid on üle kuulatud ja te ei soovi uurimise juures viibida. Kui on oht, et te põgenete, võetakse teid vahi alla või lastakse vabaks pärast teie kirjalikku lubadust, et te kutsumise korral naasete.

Kas mind võidakse minu kodumaale tagasi saata?

Jah. Seda juhul kui, tingimused väljasaatmiseks või kriminaalmenetluse edasi andmiseks või karistuse kandmiseks teises riigis on täidetud ning kui selline võimalus ei ole seadusega välistatud.

Kas ma võin uurimise ajal riigist lahkuda?

Jah, kuid teil peab olema kehtiv postiaadress või peate olema kriminaalmenetlust läbi viivate ametiasutustega ühenduses muul viisil. Vastasel juhul võidakse teid vahistada ning kohaldada teie suhtes eelvangistust.

Kas minult küsitakse sõmejälgi, DNA-proove (näiteks juukse- või süljeproove) või muid kehavedelikke? Kas minu isik võidakse läbi vaadata?

Vajaduse korral jah. Teil on kohustus sellistele korraldustele alluda.

Kas minu kodu, äriruumid, auto või muu vara võidakse läbi otsida?

Jah, kodu otsitakse läbi kohtuniku määruse alusel. Muud paigad otsitakse läbi prokuröri või politsei määruse alusel.

Kas ma või ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Jah, te võite seda teha politsei teostatava ülekuulamise ajal.

Kas enne menetluse algust võidakse süüdistust muuta?

Ei, muuta võib ainult süüdistuse juriidilist kirjeldust. Süüdistus mõnes muus teos peab algama uue otsusega süüdistuse esitamise kohta.

Kas mulle võidakse esitada süüdistus kuriteos, milles mulle juba on esitatud süüdistus mõnes muus liikmesriigis?

Jah. Kuid mitte siis, kui kriminaalmenetlus lõppes mõnes muus liikmesriigis kohtuotsusega, peatati, lõppes vastastikuse kokkuleppega või kui see esitati menetluseks väärteona mitte kuriteona.

Kas ma saan infot tunnistajate kohta, kes minu vastu tunnistavad?

Te saate teada nende isikud ja nende tunnistuste sisu juhtumi toimikust või kui teie või teie advokaat viibite nende ülekuulamise juures. Salajaste tunnistajate isikut teile ei avaldata.

Kas ma saan infot muude minu vastu kasutatavate tõendite kohta?

Jah, niipea, kui teil ja teie advokaadil lubatakse tutvuda uurimistoimikuga.

Kas taotletakse teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Jah.

Vahi alla võtmine (3)

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse?

Vahi alla võib võtta ainult isiku, kellele on esitatud süüdistus.

Kui teid antakse 48 tunni jooksul pärast teie kinnipidamist või 24 tunni jooksul pärast teie vahistamist üle kohtule palvega võtta teid vahi alla, otsustab kohus, kas võtta teid vahi alla või mitte.

Vahi alla võtmise põhjused võivad olla järgmised:

võimalus, et te võite kriminaalmenetlusest või karistuse kandmisest kõrvale hiilida (põgenemisvastane vahistus);

võimalus, et te takistate uurimist, näiteks tunnistajate mõjutamise kaudu (kaasosalusega seotud vahistus);

või võimalus, et te viite alustatud kuriteo lõpule või sooritate uue (ennetav vahistus).

Kui vahi alla võtmise põhjusi (enam) ei ole, siis teid vabastatakse prokuröri otsuse alusel.

Teid tuleb vabastada ka tähtaja möödumisel. Kaasosalusega seotud vahistuse korral on tähtaeg 3 kuud. Põgenemisvastase vahistuse ja ennetava vahistuse korral on tähtaeg üks aasta, kui võimalik karistumäär teo eest on kuni viieaastane vabadusekaotus, kaks aastat, kui võimalik karistumäär on suurem, kolm aastat eriti raskete kuritegude puhul ning neli aastat, kui kuriteo eest võib määrata erakorralise karistuse.

Nendest tähtaegadest kolmandik kehtib eelmenetluse puhul ja kaks kolmandikku kohtueelse menetluse puhul.

Teie vahi all hoidmise põhjuste olemasolu kontrollitakse pidevalt. Prokurör peab vastu võtma uue otsuse, kui te olete olnud vahi all kolm kuud, samuti 30 päeva pärast süüdistuse esitamist ning iga kord pärast eelmisest otsusest kolme kuu möödumist.

Kuidas mind vahi alt vabastatakse?

Teil on alati õigus taotleda vahi alt vabastamist neliteist päeva pärast seda, kui jõustus eelmine otsus teie vahi alla võtmise kohta. Ent kui te esitate taotluses muid põhjusi, võite te taotleda vabastamist igal ajal.

Te võite taotleda, et põgenemisvastane vahistus või ennetav vahistus asendataks:

teie kirjaliku lubadusega, et te elate seaduskuulekalt ning et te ilmute kutse korral kohtusse;

kohtu poolt määratud rahalise tagatisega (kautsjoniga);

kriminaalhooldaja järelevalvega;

asjast huvitatud kodanikuühenduse või muu usaldusväärse isiku garantiiga.

Teatavate seaduses sätestatud kuritegudega seoses kehtestatud ennetava vahistuse korral rahalist tagatist ei aktsepteerita. Rahalise tagatise võib esitada mõni teine isik peale teie.

Otsus eelmenetluse kohta – süüdistuse esitamine (4)

Mis on selle etapi eesmärk?

Selle etapiga lõpeb kriminaalasja uurimine ning prokurör langetab otsuse järgmise etapi kohta:

kas anda teie asi otsustamiseks mõnele teisele ametiasutusele või mitte;

peatada kriminaalmenetlus;

peatada kriminaalmenetlus tingimisi;

leppida kokku kohtuvälises lahendis või

esitada kohtule süüdistus teie vastu.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Teile esitatakse prokuröri otsus süüdistuse kohta. Teil on õigus esitada vastuväide:

teie juhtumi teisele ametiasutusele esitamise vastu;

kriminaalmenetluse peatamise vastu;

kriminaalmenetluse tingimisi peatamise vastu;

kohtuvälise lahendi vastu.

Otsuse teie vastuväite kohta langetab peaprokurör.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Vt [kriminaalmenetluse alustamine - uurimine \(2\)](#).

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Vt [#Podstránka_2kriminaalmenetluse alustamine - uurimine \(2\)](#).

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse?

Kui põhjused teie vahi all hoidmiseks on endiselt olemas ja vahi all hoidmise tähtaeg ei ole möödunud, ei mõjuta süüdistuse esitamine teie vahi all hoidmist.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Nii süüdistus kui ka prokuröri otsus peab selles etapis tuginema faktidele, mis olid süüdistuse aluseks. Küll aga võib muuta süüdistuse õiguslikku kirjeldust, kui prokurör otsustab, et see on asjakohane.

Kas mulle võidakse määrata karistus ilma kohtumenetluseta?

Vähem tõsiste juhtumite puhul võib kohtunik esitada teile kriminaalkohtu korralduse, mis sisaldab otsust teie süü ja karistuse kohta ilma, et asja kohtus arutataks.

Sellise korraldusega võib määrata järgmisi karistusi:

ühe aasta pikkune tingimisi vanglakaristus või kodusarv;

üldkasulik töö;

viieaastane keeld tegeleda teatava tegevusega;

rahatrahv;

elamisloa äravõtmine kuni 5 aastaks;

väljasaatmine kuni 5 aastaks;

või sarnane karistus.

Kui te korralduse vastu kaheksa päeva jooksul pärast selle kättesaamist vastuväidet ei esita, siis see hakkab kehtima ning see jõustatakse. Kui te esitate selle aja jooksul vastuväite või kui kohtu korraldust ei õnnestu teile kätte toimetada, toimub kohtumenetlus. Vt [teabelehte nr 3](#).

Kas ma saan teavet minu vastu kasutatavate tõendite kohta?

Süüdistus sisaldab tõendeid, mida prokurör kohtumenetluse käigus esitab. Täiendavaid tõendeid võib leida toimikust või need võivad ilmnedda kohtuasja arutamise käigus.

Kas taotletakse teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

See on juba toimikus.

Lihtsustatud eelmenetlus (5)

Selle etapi eesmärk

Kui kahtlusalune on kuriteopaigal tabatud sooritamas kuritegu, mille eest talle võidakse määrata vähem kui kolmeaastane vanglakaristus, või kui on tõenäoline, et kohus peetaks vähem kui kahe nädala jooksul, viiakse läbi lihtsustatud menetlus.

Sellisel juhul teavitab politsei kahtlusalust kuriteost, milles teda kahtlustatakse, kriminaalmenetlust algatamata. Kui lihtsustatud eelmenetlus lõpeb kahe nädala jooksul, võib prokurör esitada kohtule taotluse kuriteo toimepanija karistamiseks.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Teid teavitatakse hiljemalt teie ülekuulamise alguses selle kuriteo asjaoludest, milles teid kahtlustatakse. Teid teavitatakse teie õigustest.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Jah, juures viibib tõlk, kes valdab teie emakeelt või keelt, mida teie valdate. Kirjalik taotlus karistuse määramiseks tõlgitakse.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Kui te valite advokaadi, siis mis tahes ajal. Kui teid pärast ülekuulamist vahi alt ei vabastata, määrab kohus teile advokaadi, kui teil advokaati ei ole.

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Vt [kriminaalmenetluse alustamine - uurimine \(2\)](#).

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Te võite oma olukorda halvendada, mis võib tuua kaasa süüdimõistva otsuse.

Kas ma saan võtta ühendust perekonnaliikme või sõbraga? Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Vt [kriminaalmenetluse alustamine - uurimine \(2\)](#).

Kas ma saan võtta ühendust oma riigi saatkonnaga, kui ma olen teise riigi kodanik?

Vt [kriminaalmenetluse alustamine - uurimine \(2\)](#).

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Kui teid vabastatakse, ei ole teie kohalolu vajalik. On aga hea, kui te püsite ühenduses menetlust teostavate asutustega ning annate kehtiva postiaadressi, et teie puudumist ei käsitata põgenemisena, mille eest teid võidakse karistada.

Kas mind võidakse minu kodumaale tagasi saata?

Jah, kui kohus otsustab, et teie karistuseks on väljasaatmine.

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse?

Kui on põhjusi teie vahi all hoidmiseks, siis teid võetakse vahi alla. Vt [vahi alla võtmine \(3\)](#).

Kas mult küsitakse sõrmejälgi, DNA-proove (näiteks juukse- või süljeproove) või muid kehavedelikke? Kas minu isik võidakse läbi otsida? Kas minu kodu, äriruumid, auto või muu vara võidakse läbi otsida?

Vt [#Podstránka_2kriminaalmenetluse alustamine - uurimine \(2\)](#).

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Jah, esimesel ülekuulamisel või kui te annate kohtus ütlusi lihtsustatud menetluse käigus.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Uusi asjaolusid süüdistusele lisada ei saa. Küll aga võib muuta süüdistuse õiguslikku alust.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Vt [kriminaalmenetluse alustamine - uurimine \(2\)](#).

Kas ma saan teavet tunnistajate kohta, kes minu vastu tunnistavad? Kas ma saan teavet muude minu vastu kasutatavate tõendite kohta?

Jah, kui teile võimaldatakse juurdepääs teie toimikule (enamasti lihtsustatud menetluse alguses) või hindamistoimingute ajal, kui te viibite nende juures.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Jah.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

[Justiitsministeerium](#)

[Juriidiline teave kõigile](#)

[Karistuseadustik](#)

[Määrus nr 273/2008 Tšehhi Vabariigi politsei kohta](#)

Viimati uuendatud: 16/09/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Sellel teabelehel kirjeldatakse teie õigusi kohtumenetluse ajal.

Põhiõigused

Kriminaalmenetluse ajal on teil õigus:

eeldada, et kriminaalmenetlust teostavad ametiasutused teevad oma tööd nii kiiresti kui võimalik ning kooskõlas teie õiguste ja põhivabadustega;

nõuda, et kriminaalmenetlust teostavad ametiasutused tegutseksid nii, et nõuetekohase otsuse langetamiseks vajalikes faktides ei oleks kahtlust. Nad peavad võrdset tähelepanu pöörama tõenditele nii teie poolt kui ka vastu;

et kriminaalmenetlust teostavad ametiasutused teavitaksid teid teie õigustest ning et teil oleks õigus neid õigusi täiel määral kasutada;

avaldada arvamust süüdistuse kõigi punktide kohta ja tõendite kohta, mis neid toetavad;

keelduda ütlusi andmast;

tutvuda toimikutega, saada väljavõtteid ja teha märkmeid, teha koopiaid oma kulul;

osaleda aruteludes kohtuistungil ja apellatsioonimenetluse käigus peetavate avalike istungite ajal;

esineda lõppsõnaga kohtuistungil ja apellatsioonimenetluse käigus peetavatel avalikel istungitel, samuti õigus esitada viimane palve;

esitada asjaolusid ja tõendeid enda kaitseks;

esitada palveid (tutvuda asitõenditega ja otsustamismeetoditega) ning esitada avaldusi;

kasutada õiguskaitsevahendeid (nendeks on tavaliselt kaebus, apellatsioon, vastuväide, erakorraline palve menetluse taasalustamiseks); algatada kaebus õigusrikkumise kohta või esitada apellatsioon;

valida kaitsja (kui te teda ise ei vali, võib selle valida perekonnaliige või muud asjaomane isik) ja küsida tema nõu, isegi toimingute ajal, mida

kriminaalmenetlust teostav ametiasutus viib läbi üksi;

kõnelda oma advokaadiga privaatselt, kui te olete vahistatud või kannate vanglakaristust;

nõuda, et teid kuulataks üle advokaadi juuresolekul ning et ta osaleks eelmenetluse muudes osades;

kasutada kriminaalmenetlust teostavate ametiisikutega rääkides oma emakeelt või mõnda muud keelt, mida te valdate, kui olete teatanud, et te tšehhi keelt ei räägi.

Kohtumenetlus

Süüdistuse kohtueelne arutelu

Kui süüdistus esitatakse, hindab seda kohtu eesistuja, kes otsustab, kas kohtueelne arutelu on vajalik või kas võib alustada kohtumenetlust.

Süüdistuse kohtueelse arutamise tulemuseks võib olla kohtu otsus:

kohtualluvuse kohta;

esitada juhtum mõnele teisele institutsioonile (näiteks kui tegemist ei ole kuriteoga, kuid võib olla tegemist väärteoga vms);

peatada kriminaalmenetlus;

katkestada kriminaalmenetlus;

saata juhtum prokurörile tagasi täiendavaks uurimiseks;

katkestada kriminaalmenetlus tingimisi või teha kohtuväline lahend.

Kus kohtumenetlus toimub?

Olenevalt kuriteo raskusastmest toimub esimese astme kohtu istung maakohtus või piirkonnakohtus, mille tööpiirkonda kuulub paik, kus kuritegu sooritati, või süüdistatava elukoht või paik, kus kuritegu avastati.

Kas kohtumenetlus on avalik?

Jah, kohtumenetlus on avalik. Teatud juhtudel võib see olla aga kinnine.

Kes otsuse langetab?

Otsuse langetab kohtunike kolleegium või üks kohtunik.

Kas ma võin esitada vastuväite kohtuniku isiku suhtes?

Jah, vt [teabelehte nr 2](#).

Kas süüdistusi saab kohtumenetluse ajal muuta?

Kohtumenetlus korraldatakse ainult selleks, et teha otsus süüdistuses kirjeldatud teo kohta. Kui peaks aga ilmnema, et te olete pannud toime teisi kuritegusid, võidakse kohtueelse arutelu käigus või kohtuprotsessi lõpus otsustada, et kohtuasi saadetakse prokuröridele täiendavaks uurimiseks tagasi. Muudetud süüdistus sisaldab uusi kahtlustusi. Kohus võib otsustada, et teo eest, mille suhtes kohus otsuse langetab, võidakse esitada süüdistus leebemas või rangemas vormis kui seda tegi prokurör.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast kohtumenetluse ajal süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Kui te end süüdi tunnistate, hindab kohus sellegipoolest teie kaitseks kõnelevate isikute ütlusi.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Vt [põhiõigusi käsitlevat osa](#) käesoleva teabelehe alguses. Konkreetsete menetlusolukordade puhul kehtivad täiendavad erioigused.

Kas ma pean kohtumenetluse ajal kohal viibima? Kas seda on võimalik toimetada ilma minuta?

Kohtumenetlust võidakse toimetada ka ilma teieta, kuid mitte siis, kui:

te olete vahi all;

te kannate vanglakaristust;

juhtum hõlmab kuritegu, mille eest teile võidakse määrata rohkem kui viieaastane vanglakaristus. Te ei pea aga kohtumenetlusel osalema isegi eespool nimetatud juhtumi puhul, kui te palute kohut, et menetlus viidaks läbi ilma teieta.

Juhtumite korral, kui kaitse on vajalik (vt [teabelehte nr 1](#)) ei või kohtumenetlust pidada ilma kaitseta.

Kui ma elan mõnes muus liikmesriigis, kas ma saan osaleda videokonverentsi vahendusel?

Kohtumenetluses sel viisil osaleda ei ole võimalik.

Kas ma viibin kogu menetluse juures?

Te viibite kogu menetluse juures. Te ei pea viibima toimingute juures, mida toimetatakse väljaspool kohtumenetlust, kuid teil või teie advokaadil on õigus nendes toimingutes osaleda, kui te seda soovite.

Kas mulle võimaldatakse tõlgi abi, kui ma ei saa aru, mis toimub?

Jah, vt [põhiõigusi käsitlevat osa](#) käesoleva teabelehe alguses.

Kas mul peab olema advokaat? Kas advokaat määratakse mulle? Kas ma saan advokaati vahetada?

Juhtumid, mille puhul on advokaat vajalik, on sätestatud kriminaalmenetluse seadustikus. Vt [teabelehte nr 1](#).

Kas mul on õigus või kohustus kohtumenetlusel kõnelda?

Teil on kohtumenetluse käigus õigus kaitsele, s.t õigus kaitsta end ise või advokaadi vahendusel. Kohus lubab teil või teie advokaadil väljendada arvamust kõigi aset leidvate menetluste kohta kogu kohtumenetluse vältel. Te ei ole kohustatud kasutama oma õigust ennast kaitsta ning te võite ütluste andmisest keelduda.

Mis on selle tagajärjed, kui ma kohtus tõtt ei räägi?

Süüdistatavana ei ole teil kohustus kohtus tõtt rääkida. Aga kui te meelega esitate valesid fakte, et tuua kaasa kriminaalsüüdistus kellegi teise vastu, võidakse teid hiljem süüdistada laimuses.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Teil on õigus avaldada arvamust tõendite kohta ja esitada täiendavaid tõendeid või esitada tõendeid enda kaitseks.

Teil on õigus lõppsõnale, et väljendada oma arvamust tõendite kohta pärast iga üksiku tõendi läbivaatamist.

Milliseid tõendeid võin ma omalt poolt esitada? Millistel tingimustel?

Peale oma enda ütluste võite te esitada tõendeid, mis lükkavad teie süü ümber või vähendavad seda, sh näiteks tunnistajad, tõendite kahtluse alla seadmine, tunnistajate isiku tuvastamine, kuriteopaiga rekonstrueerimine, ekspertide ütlused, dokumentaalsed tõendid, läbiotsimine jne.

Teil on õigus esitada kohtule taotlus selliste tõendite läbivaatamiseks. Kohus otsustab, kas teha seda või mitte. Niipea, kui kohtu eesistuja kuulutab tõendusmaterjali lõplikuks, ei tohi uusi tõendeid selles menetluses enam esitada.

Kas ma võin kasutada tõendite saamiseks eradetektiivit?

Eradetektiivit teenuste kasutamine on võimalik. Et sel viisil saadud tõendeid saaks kohtumenetluses kasutada, peab detektiiv tegutsema kooskõlas õigusnormidega. Eradetektiiv ei tohi tunnistajaid mõjutada.

Kas ma võin paluda, et tunnistajad minu kasuks sõna võtaksid?

Te võite teha ettepaneku, et teataval isikult ütlused võetakse, kui te arvate, selle isiku esitatavad tõendid tulevad teile teie asjas kasuks. Aga te ei tohi tunnistajad mõjutada.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Teie karistusregistri andmeid võetakse arvesse karistuse määramisel, tingimusel et süüdimõistev otsus ei ole aegunud.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Protsess võib lõppeda ühel järgmisel viisil:

juhtum võidakse saata prokuröridele tagasi täiendavaks uurimiseks;

kui sooritatud tegu ei ole kuritegu, kuid võib olla väärtegu, võidakse juhtum edasi anda. Kriminaalmenetlus võidakse lõpetada;

kriminaalmenetlus võidakse lõpetada tingimisi või võidakse heaks kiita kohtuväline lahend;

kohus võib langetada süüdimõistva või õigeksmõistva otsuse.

Karistused, kannatanud poole õigused

Millise karistuse ma võin saada?

Karistusseadustiku sätete kohaselt võidakse teid karistada järgmistel viisidel:

vangistus, mis võib olla reaalne, tingimisi või tingimisi koos järelevalvega, kui seadus ei sätesta sõnaselgelt teisiti. Võimalik on ka erakorraline vangistus. Selleks on kas vanglakaristus üle kahekümne või kolmekümne aasta või eluaegne vanglakaristus;

- koduarest;
- üldkasulik töö;
- vara konfiskeerimine;
- rahatrahv;
- eseme või muu vara konfiskeerimine;
- keeld tegeleda teatud tegevusega;
- keeld riigis elada;
- keeld osaleda spordi- ja kultuurisündmustel ning muudel ühiskondlikel üritustel;
- autiitlite ja autasude äravõtmine;
- sõjaväelise auastme kaotamine;
- väljasaatmine.

Mis roll on kannatanul kohtumenetluses?

Kannatanul, s.o isikul, kes sai kuriteo tõttu kannatada, kaotas varaliselt või sai vigastada, on õigus:

- saada endale esindaja; kui kannatanu tõendab, et tal ei ole selleks rahalisi vahendeid, võib advokaat anda tasuta õigusabi;
- esitada taotlusi täiendavate tõendite kohta;
- tutvuda toimikutega;
- osaleda kohtumenetluses ja apellatsioonimenetluse avalikel istungitel;
- avaldada oma arvamust juhtumi kohta enne kohtumenetluse lõppu;
- kui ohvriil on seadusjärgne õigus kahju hüvitamisele ja otsus on süüdimõistev, võib ohver taotleda, et kohus kohustaks süüdistatavat kahju kompenseerima. Taotlus tuleb esitada hiljemalt enne tõendite esitamise algust kohtumenetluses;
- kui kannatanu on süüdistatava või süüdi mõistetud isiku vabastamise korral ohus, on kannatanul õigus nõuda õigeaegset teavet selle kohta, et süüdistatav on vabastatud, põgenenud, või muude taoliste asjaolude kohta.

Seonduvad lingid

[Justiitsministeerium](#)

[Kriminaalõigus kõigile](#)

[Kuriteos kannatanute abistamine](#)

Viimati uuendatud: 16/09/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus langetab otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Jah, te saate otsuse edasi kaevata, kui otsuses on vigu, mis on teiega otseselt seotud. Te võite kaevata edasi süüdimõistva kohtuotsuse, karistuse ja/või määratud hüvitise või esimese astme kohtu kõik järeldused. Te peate esitama apellatsiooni:

kirjalikult;

kohtule, mis otsuse tegi;

kaheksa päeva jooksul alates otsuse koopia kättetoimetamisest (kui koopia toimetati nii teile kui ka teie advokaadile, arvestatakse tähtaega alates hilisemast kuupäevast).

Teie apellatsioon peab sisaldama teavet selle kohta, milliste aspektide osas te edasi kaebate, ja konkreetsete vigade kohta otsuses ja/või sellele eelnenud menetluses. Te võite edasi kaevata ka konkreetsete põhjusteta, esitades esimese astme kohtu eesistujale edasikaebamisavalduse, paludes tal põhjuste esitamise tähtpäeva pikendada.

Millised on apellatsiooni alused?

Te võite esitada apellatsiooni, tuginedes vigadele kohtuotsusega kaasnevates otseselt teiega seotud järeldustes või kui mingi järeldus kohtuotsuses puudub. Teie apellatsiooni aluseks võivad olla ka uued faktid ja tõendid.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kuni apellatsioonikohtu otsuseni esimese astme kohtu otsus ei jõustu ja seda ei jõustata. Kui te olete vahi all, siis teid apellatsiooni esitamise tõttu automaatselt ei vabastata.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Esimese astme kohus hindab, kas apellatsioon sisaldab kogu vajalikku teavet. Kui ei, kohustab kohus teid ja teie advokaati puudujääke viie päeva jooksul kõrvaldama (kaheksa päeva jooksul, kui teil advokaati ei ole, ja kohtu eesistuja annab juhised vahetult teile).

Apellatsiooni koopia ja selle põhjendused toimetatakse teistele juhtumiga seotud menetlusosalistele ning kogu toimik esitatakse apellatsioonikohtule.

Kõrgem piirkonnakohus otsustab maakohtu otsuse peale esitatud apellatsiooni üle ja ülemkohus otsustab piirkonnakohtu otsuse peale esitatud apellatsiooni üle.

Pärast apellatsioonikohtu menetluse algatamist esitatakse vaidlustatud otsus ja teave kohtuasja kohta.

Seejärel esitate te apellatsiooni ja põhjendate seda. Kui teid ega teie advokaati pole kohal, teeb seda kohtu eesistuja.

Seejärel esitavad prokurör ja need, keda apellatsioonikohtu otsus otseselt mõjutab, oma argumendid.

Kui taotlused on esitatud, hindab apellatsioonikohus otsuse langetamiseks vajalikke tõendeid, v.a siis, kui tõendite läbivaatamine oleks sedavõrd töömahukas, et see tähendaks eelmise kohtuastme töö dubleerimist.

Apellatsioonikohus võib:

apellatsiooni rahuldamata jätta (kui apellatsioon ei ole piisavalt põhjendatud, kui see esitati hilinenult, esitati selleks volitamata isiku poolt või muul sarnasel juhul), kuid see toimub alati avalikul istungil;

apellatsiooni rahuldamata jätta (kui selle sisu ei vasta apellatsiooni nõuetele);

sekkuda kriminaalmenetlusse;

tühistada madalama astme kohtu otsuse või selle osa, ja

otsustada esitada kohtuasi otsuse saamiseks kohtualluvuse kohta;

edastada kohtuasi mõnele muule asutusele;

lõpetada kriminaalmenetlus (kui juba esimese astme kohus oleks pidanud seda tegema);
katkestada kriminaalmenetlus (kui juba esimese astme kohus oleks pidanud seda tegema).
Ühtlasi võib ta tühistada madalama astme kohtu otsuse oluliste menetlusvigade tõttu:
vead otsuses (mitmetimõistetavus, puudulikud järeldused);
kahtlused järelduste täpsuses või vajadus tõendite taasesitamiseks;
karistusseadustiku sätete rikkumine;
vale karistus;

ebaõige otsus kannatanu õiguste kohta.

Pärast otsuse tühistamist võib apellatsioonikohus:

saata juhtumi tagasi esimese astme kohtule;
langetada juhtumi kohta otsuse (alati avalikul istungil);
lõpetada kriminaalmenetluse.

Mis juhtub, kui apellatsiooni ei rahuldata?

Välja arvatud juhul, kui otsuse kaebas edasi prokurör, ei saa apellatsiooni kohta langetada otsust, mis teie olukorda halvendaks.

Millal on süüdimõistev otsus lõplik?

Kui apellatsioonikohus ei saada asja esimese astme kohtusse tagasi, on kohtuasi selle otsusega lõpetatud ning otsus muutub lõplikuks selle väljakuulutamise hetkel. Ka esimese astme kohtu otsus muutub lõplikuks, kui apellatsiooni ei esitata õigeaegselt.

Kui otsus jõustub, võite te esitada:

erakorralise apellatsiooni;
esildise justiitsministrile kaebuse esitamiseks ülemkohtule seoses õigusrikkumisega;
loataotluse menetluse taasalustamiseks.

Kas ma saan hüvitist, kui esialgne otsus tühistatakse?

Te võite esitada justiitsministeeriumile taotluse hüvitise saamiseks kooskõlas [riigiasutuse tekitatud kahju hüvitamise seadusega](#).

Kui minu apellatsioon rahuldatakse, siis kas süüdimõistmisest jääb jälg?

Süüdimõistev kohtuotsus kantakse registrisse alles pärast seda, kui see muutub lõplikuks. Kui süüdimõistev otsus muutub lõplikuks, tehakse selle kohta kirje karistusregistrisse. Erakorralise edasikaebuse rahuldamise korral kirje kustutatakse.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust koju tagasi saata?

Jah, teid võidakse karistuse kandmiseks välja anda, kui kandmata jäänud karistusaeg on vähemalt neli kuud.

Väljaandmist peab taotlema asjaomase riigi ametiasutus ning väljaandmine peab olema kooskõlas põhiseaduslike reeglite ja kohustustega ning rahvusvaheliste lepingutega inimõiguste ja põhivabaduste kohta.

Kohus võib otsustada teid välja anda seoses teie süüdimõistva kohtuotsusega.

Kas ma võin minu kodumaale tagasisaatmise otsuse edasi kaevata?

Te võite otsuse edasi kaevata, kui teatis karistuse kandmise kohta on kätte toimetatud. Te võite esitada apellatsiooni väljaandmisotsuse peale.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Ei, isegi mitte teistes liikmesriikides, välja arvatud siis, kui on antud luba menetluse taasavamiseks.

Kas teave süüdistuse ja/või süüdimõistmise kohta lisatakse minu karistusregistri andmetele?

Jah, karistusregistris on teave teie kohta käivate süüdimõistvate otsuste kohta. Selle teabe saavad registrile kohtud. Teavet säilitatakse sada aastat pärast teie sündi.

Kui süüdimõistev otsus tühistatakse, siis teavet selle kohta karistusregistris ei säilitata. Vastava taotluse esitamisel võite te saada registrist väljavõtte.

Olenevalt selle kuriteo raskusest, milles teid süüdi mõisteti, võidakse kirje kustutada seadusega sätestatud

tähtaja möödumisel. See ulatub ühest aastast viieteistkümne aastani alates karistuse kandmise lõpust.

Teavet säilitatakse hoolimata sellest, kas olete selleks oma nõusoleku andnud.

Kas ma saan teabe säilitamise vaidlustada?

Te võite esitada halduskaebuse Praha Munitsipaalkohtule.

Seonduvad lingid

[Kriminaalõigus kõigile](#)

[Justiitsministeerium](#)

Viimati uuendatud: 16/09/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised

[Õigusrikkumiste seaduses](#) määratletakse õigusrikkumisena tegu, millega rikutakse või ohustatakse ühiskonna huve ning mida on väärtseaduses või mõnes muus õigusaktis õigusrikkumisena kirjeldatud.

Eespool esitatud määratlused sisalduvad õigusrikkumiste seaduses ja [haldusmenetluse seadustikus](#) ning neid kasutatakse õigusrikkumiste menetlemisel.

Kuidas käsitletakse kiiruse ületamist, valesti parkimist ja muid taolisi õigusrikkumisi?

Liiklusnõuete rikkumistega tegeleb kohalik omavalitsus (linna- või vallavalitsus).

Allpool on esitatud mõned õigusrikkumised ja karistused, mida kohalik ametiasutus saab kohaldada:

kiiruseületamised, mille eest määratakse enamasti karistuseks rahatravh suurusega 1000–10 000 tšehhi krooni, olenevalt kiiruse ületamise suuruselt.

Samuti võidakse kehtestada mootorsõiduki juhtimise keeld kestusega ühest kuust ühe aastani;

muude liiklusnõuete rikkumiste eest jäävad rahatravhid vahemikku 1500–10 000 tšehhi krooni ning mootorsõiduki juhtimise keeld võib kehtestada kuni üheks aastaks;

[liiklusseaduse](#) rikkumine, mille tulemusel toimub liiklusõnnetus, millega kaasneb inimese surm või vigastus, võib kaasa tuua 25 000–50 000 tšehhi krooni suuruse rahatravhi ning mootorsõiduki juhtimise keeld üheks kuni kaheks aastaks.

Kuidas rikkumisi menetletakse?

Kiirmenetlus

See võib aset leida kergemate õigusrikkumiste korral, mis on piisavalt tõestatud ja mille puhul hoiatusest ei piisa. Kui te nõustute maksma väiksemat rahatravhi, võib selle määrata liiklusinspektor (või ka politseiametnik), väljastades kohapeal travhiviitungi.

Standardmenetlus

Rikkumisi käsitletakse ametliku menetluskorra alusel. Sellise menetluse algatamise aluseks on riikliku ametiasutuse, politsei, kohalik ametiasutus või mis tahes juriidilise isiku või kodaniku avaldus õigusrikkumise kohta.

Kohalik ametiasutus võib enne menetluse algatamist esitada asja lahendamiseks mõnele muule ametiasutusele. Kui asjaolud viitavad, et tegemist on kuriteoga, suunatakse asi edasi prokuröridele.

Te osalete menetluses süüdistatavana. Kui on vaja arutada õigusrikkumise tulemusel põhjustatud kahju hüvitamist, on üheks menetluspooleks ka kannatanu. Peale selle on üheks menetluse pooleks ka sellise objekti või eseme omanik, mis konfiskeeriti või mis võidakse konfiskeerida (näiteks sõiduki omanik).

Teid süüdistatakse õigusrikkumises alates hetkest, mil teie suhtes viiakse läbi esimene menetlustoiming.

Teil on järgmised õigused:

avaldada oma arvamust kõigi tegude kohta, milles teid süüdistatakse, ja asitõendite kohta, mis neid süüdistusi toetavad;

keelduda tunnistamast;

vaidlustada asjaolusid ja esitada tõendeid enda kaitseks;

esitada petitsioone;

kasutada õiguskaitsevahendeid.

Toimub asja kohtulik arutamine ja kohalik ametiasutus koostab raporti. Kohtuliku arutamise käigus esitatakse teile küsimusi ja te võite kasutada oma (eespool nimetatud) õigusi. Raportist saab toimiku osa. Kohalik ametiasutus palub teil enne otsuse langetamist tutvuda toimikus sisalduvate dokumentidega. Teil on õigus väljendada nende dokumentide kohta oma arvamust.

Õigusrikkumise menetlemise lõpetamine:

kui menetlus peatatakse [☞ õigusrikkumiste seaduses](#) sätestatud põhjustel (näiteks kui tegemist ei ole õigusrikkumisega, kui teie ei ole õigusrikkumist toime pannud, kui karistus oleks tühine võrreldes karistusega, mis teile määratakse teistsuguse teo eest kriminaalmenetluse käigus, või muudel sarnastel põhjustel), või

kui langetatakse otsus, millega mõistetakse teid õigusrikkumises süüdi ja määratakse teile karistus.

Kas nendes õigusrikkumistes võidakse süüdistada muude liikmesriikide kodanikke?

Muude liikmesriikide kodanikke võidakse süüdistada samamoodi, nagu Tšehhi Vabariigi kodanikke.

Kas ma võin edasi kaevata?

Teil on õigus otsus täielikult edasi kaevata. Edasi ei saa siiski kaevata kiirmenetluse korras määratud rahatrahvi.

Edasi kaevatud otsust ei viida täide enne, kui kõrgem kohtuorgan on kaebuse osas otsuse langetanud.

Teie kaebus tuleb esitada haldusasutusele (tavaliselt kohalikule ametiasutusele) 15 päeva jooksul alates kuupäevast, mil teid otsusest teavitati.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Ei.

Seonduvad lingid

[☞ Liiklusnõuete rikkumised](#)

Viimati uuendatud: 16/09/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Taani

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. [☞ Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahatrahvi.

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiate kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapäraste etappide lühikirjeldus.

Politsei uurib kõiki kriminaalasju. See hõlmab ka kahtlustatavate, kannatanute ja tunnistajate ülekuulamist.

Kui politsei kahtlustab, et te olete toime pannud kuriteo, esitatakse teile süüdistus. Kui teile on esitatud süüdistus, on teil teatavad põhiõigused, näiteks õigus saada õiguslast nõu raskete juhtumite puhul.

Teie vahistamise üle otsustab politsei.

Kui te olete toime pannud raske kuriteo, võidakse teid pärast kohtuasja esitamist kohtunikule jätta kriminaalasja uurimise ajaks eelvangistusse.

Kui eeluurimine on lõpetatud, edastatakse kriminaalasi prokuratuuri, kus otsustatakse, kas süüdistustest tuleks loobuda või peaks asja andma kohtusse.

Kui prokuratuur otsustab asja edasi menetleda, võidakse seda teha kindlasummalise trahvinõude teatisega, süüdistusaktiga või kohtukutsega juhiste saamiseks.

Kriminaalasju menetlevad piirkonna kohtud kui esimese astme kohtud. Kohtunike arv sõltub asja raskusastmest ja sellest, kas te tunnistate end süüdi või mitte.

Kohtuotsuse vastu võib tavaliselt esitada apellatsiooni ringkonna kohtule. Te võite nõuda kas oma kriminaalasja uuestiarutamist või esitada apellatsiooni karistuse peale.

Teil on õigus saada hüvitist ebaseadusliku kinnipidamise eest, kui teie vastu esitatud kriminaalasjast loobutakse või kui teid mõistetakse õigeks.

Karistuse kandmist käsitlevatele küsimustele vastab Taani vanglate ja kriminaalhooldusteenistus.

Üksikasjalikku teavet kriminaalmenetluse kõikide etappide ja teie õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Kriminaalmenetlust, sealhulgas eeluurimist, prokuröri poolt kohtumenetluse ettevalmistamist ja kohtumenetlust käsitlevad eeskirjad on sätestatud Taani õigusemõistmise korralduse seaduses.

Gröönimaal ja Fääri saartel kehtivad erieeskirjad.

Lissaboni lepingu kohaselt on Taani loobunud koostööst ELiga justiits- ja siseküsimustes ega osale sellest tulenevalt selles koostöös nii, nagu seda teevad teised liikmesriigid. Sellepärast peate igal konkreetsel juhul uurima, kas konkreetsel ELi õigusakti Taanis kohaldatakse.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendelt teabelehtedelt saate teada, kuhu ja kuidas kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

[☞ 1. Õiguslaste nõu saamine](#)

[☞ 2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal](#)

Esialgne süüdistus, sealhulgas ülekuulamine

Vahistamine (sealhulgas Euroopa vahistamismäärus)

Eelistung ja eelvangistus

Piiravad meetmed

Otsus teie vastu süüdistuse esitamise või sellest loobumise kohta

Kaitsja ettevalmistused kriminaalaja arutamiseks kohtus

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Väiksemad õigusrikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Taani õiguskord](#)

[Õigusaktide terviktekstide andmebaas](#)

[Taani advokaadi leidmine](#)

[Teave karistuse kandmise kohta](#)

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õiguslase nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiate nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise tema teenuste eest maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Teil on õigus olla esindatud enda valitud advokaadi poolt. Advokaadil peab olema õigus esineda Taani kohtutes. Taani advokaatide nimekirja leiate [siit](#). Sellelt veebisaidilt saate ühtlasi teada, kas advokaat on spetsialiseerunud kriminaalõigusele, maksuõigusele või mõnele muule õigusvaldkonnale, mis on teie juhtumi puhul asjakohane.

Taanis on justiitsminister määranud iga kohtu juurde rühma kohalikke advokaate, kellel on konkreetne kogemus kriminaalajade menetlemisel. Need advokaadid on sõltumatud ja neil on oma eraõigusbürood. Kohus võib anda teile nende advokaatide nimekirja. Kui te ei nõua konkreetset advokaati, määratakse teie asjaga tegelemiseks üks advokaat sellest nimekirjast, kui õigusesindaja määramine on kohustuslik. Näiteks juhul, kui politsei kohaldab teie suhtes eelvangistust.

Advokaadile tasumine

Kui kohus on teile määranud advokaadi, makstakse talle tavaliselt riiklikest vahenditest. Kohus määrab oma otsuses kindlaks ka advokaadi tasu. Tasu kindlaksmääramisel lähtub kohus määradest, mida kohaldatai selliste kriminaalajade puhul, kus kahtlustatavale või süüdistatavale on õigusesindaja määratud, olenemata sellest, kas te valisite advokaadi ise või ei.

Lisaks otsustab kohus, kes lõppkokkuvõttes advokaadi tasu maksab. Kui teid mõistetakse süüdi, siis tavaliselt peate teie maksuma riigiasutustele (Taani riigile) advokaadi tasu. Riik püüab teilt välja mõista niipalju, kui te olete võimeline maksma.

Kui teid mõistetakse õigeks või kui kohtuotsus on märkimisväärselt leebem võrreldes prokurööri poolt nõutuga, näeb kohus tavaliselt ette, et ametiasutus peab maksuma advokaadi tasud ja kulud. Samuti võib kohus otsustada lasta ametiasutustel maksta osa advokaadi tasudest ja kuludest. Nii võib juhtuda siis, kui kohtulik arutamine toimus asjatult teist olenemata põhjustel.

Te võite kahe nädala jooksul alates otsuse tegemisest esitada ringkonnakohtule apellatsiooni advokaaditasu suurus käsitleva otsuse peale ja otsuse peale, millega määrati kindlaks, kes peab lõppkokkuvõttes advokaadile tasuma.

Kriminaalmenetluse puhul ei ole võimalik taotleda tasuta õigusabi ning selline õigusabi ei ole tavaliselt kaetud õigusabikindlustusega.

Seonduvad lingid

[Taani õigusemõistmise korralduse seaduse 66. peatükk](#)

[Taani advokaatide nimekiri](#)

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal ja enne kohtumenetluse algust

Millised on eeluurimise etapid?

Kriminaalaja uurib politsei. Tavaliselt hakkab politsei asja uurima sellepärast, et neid on teavitatud, et isik on langenud vägivalda või varguse ohvriks, või sellepärast, et politsei või ka kodanik on tabanud isiku kuriteo sooritamisel.

Esialgne süüdistus

Kõigepealt püüab politsei kindlaks teha, kas kuritegu on toime pandud ning kas on üks kindlakstehtav kahtlustatav või mitu kindlakstehtavat kahtlustatavat, kellele võidakse esitada süüdistus kuriteo toimepanemises. Seoses sellega soovib politsei tavaliselt kahtlustatava üle kuulata.

Vahistamine

Politsei võib kahtlustatava kinni pidada.

Eelistung ja eelvangistus (sealhulgas Euroopa vahistamismäärus)

Kui politsei soovib kahtlustatava kinni pidada, et mitte ohustada eeluurimist, või mingil muul põhjusel, tuleb kahtlustatav viia kohtu ette 24 tunni jooksul alates tema vahistamisest, nii et asja saaks anda kohtunikule arutamiseks.

Piiravad meetmed

Lisaks kahtlustatava ja võimalike tunnustajate ülekuulamisele võib politsei saada uurimise käigus teavet selliste piiravate meetmete abil, nagu näiteks läbiotsimised, elektroonilise side jälgimine, telefoni pealtkuulamine jne. Enamiku piiravaid meetmeid peab enne nende kasutamist heaks kiitma kohus.

Otsus kahtlustatava vastu süüdistuse esitamise või sellest loobumise kohta

Eeluurimise eesmärk on saada teavet, mis võimaldab prokuröri otsustada, kas esitada kahtlustatava vastu süüdistus või sellest loobuda. Kui ei ole piisavalt tõendeid, mis kinnitaksid, et kahtlustatav on kuriteo toime pannud, loobub prokurör süüdistuse esitamisest.

Kohalikul tasandil kuuluvad politsei ja prokuratuur samasse juhtimissüsteemi. Seega on prokuratuur sageli kaasatud kriminaalaja varases etapis, sealhulgas eeluurimise kavandamise etapis.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus

Täiendavat teavet õiguse kohta olla teavitatud eeluurimisest ja õiguse kohta seda uurimist mõjutada leiate [siit](#).

Minu õigused kuriteo uurimise ajal

Täiendava teabe saamiseks oma õiguste kohta igas kriminaalasja menetlemise etapis klikkige ühel järgnevatest linkidest.

[Esialgne süüdistus, sealhulgas ülekuulamine \(1\)](#)

[Vahistamine \(2\)](#)

[Eelistung ja eelvangistus \(sealhulgas Euroopa vahistamismäärus\) \(3\)](#)

[Piiravad meetmed, sealhulgas läbiotsimised \(4\)](#)

[Otsus kahtlustatava vastu süüdistuse esitamise või sellest loobumise kohta \(5\)](#)

[Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus \(6\)](#)

[Esialgne süüdistus, sealhulgas ülekuulamine \(1\)](#)

Miks mulle esitatakse süüdistus?

Teile esitatakse süüdistus, sest politseil on kindel alus arvata, et te olete toime pannud kuriteo ning uurimise käigus keskendutakse edaspidi teile ja mitte mõnele teisele isikule.

Mida tähendab süüdistuse esitamine?

See tähendab, et teile öeldakse, millise kuriteo toimepanemises politsei teid süüdistab. Politsei peab teile ütleva, millise õigusnormi rikkumises teid süüdistatakse. Teil on õigus olla eeluurimise käiguga kursis oma advokaadi vahendusel ning raskete kuritegude korral on teil õigus kohtu määratud advokaadile.

Miks tahab politsei mind üle kuulata?

Politsei soovib teid üle kuulata, et teha kindlaks, kas vastavad tõele nende kahtlused, et te olete toime pannud kuriteo. Politsei kasutab teie ütlusi edaspidi eeluurimise käigus. Hiljem kasutab prokurör teie ütlusi selleks, et otsustada, kas kriminaalasja tuleks kohtus menetleda kui asja, milles te olete end süüdi tunnistanud.

Kus ja millal võib politsei mind üle kuulata?

Puuduvad konkreetsed reeglid selle kohta, kus ja millal politsei teid üle kuulata võib. Ülekuulamine tuleb läbi viia nii, et teie õigusi põhjendamatult ei rikuta. Üldjuhul ei tohi politsei teiega ühendust võtta teie töökohal. Tavaliselt hakkab politsei küsimusi esitama kuriteopaigal. Paljudel juhtudel palub politsei teil tulla politseijaoskonda põhjalikumaks ülekuulamiseks.

Mis saab siis, kui ma ei räägi kohalikku keelt?

Kui te ei räägi kohalikku keelt, on teil õigus kasutada tõlgi abi, kes suudab tõlkida teie keelde ja teie keelest. Politsei hoolitseb tõlgi tagamise eest ning te ei pea ütleva enne tõlgi saabumist midagi.

Kas ma pean politseile ütlusi andma?

Te peate ütleva politseile oma nime, aadressi ja sünniaja. Midagi muud te ütleva ei pea. Te ei pea rääkima tõtt. Politsei peab teid enne ülekuulamist neist õigustest teavitama. See, kas teie kriminaalasja puhul on politseile ütluste andmine kasulik või mitte, sõltub teie kriminaalasjast ja esitatud süüdistustest raskusastmest. Kui te ei ole kindel, kas te peaksite küsimusele vastama, tuleks teil nõu küsida oma advokaadilt.

Kas mul on võimalus rääkida advokaadiga?

Enne seda, kui te otsustate, kas nõustuda politseipoolse ülekuulamisega, on teil õigus rääkida enda valitud advokaadiga. Kui te ei tea ühtegi advokaati, leiab advokaadi teile politsei.

Teie advokaadil on õigus viibida ülekuulamisel, kuid ta ei tohi anda teile nõu, kuidas konkreetsetele küsimustele vastata.

Kas ma saan kontrollida, et politsei on minu ütlustest õigesti aru saanud?

Politsei peab teie ütlused kirja panema. Te võite raportit lugeda või paluda selle endale ette lugeda ja siis seda kommenteerida. Teie otsustada on, kas te kirjutate raportile alla. Paljud advokaadid soovivad teil seda mitte teha juhul, kui te keelt ei oska.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Kui te olete öelnud midagi, mis kahjustab teie kriminaalasja, võib politsei kasutada seda teavet oma eeluurimises. Üldiselt ei ole politseiraport tõend ning ainuüksi seda ei saa kohtumenetluse käigus teie vastu kasutada. Prokurör võib esitada küsimusi raporti üksikasjade kohta. Oma ütluste muutmine võib kahjustada teie usaldusväärsust.

Vahistamine (2)

Miks mind vahistatakse?

Teid võidakse vahistada, kui politseil on alust kahtlustada, et te olete pannud toime kuriteo, ning kui vahistamine on vajalik selleks, et takistada teil muude kuritegude toimepanemist, tagada teie kohalolek või see, et te ei räägiks teistega. Teid võidakse vahistada ka teise ELi liikmesriigi tehtud [Euroopa vahistamismääruse](#) alusel.

Kas politsei võib mind vahistada mis tahes liiki kriminaalasja puhul?

Teid ei vahistata, kui see oleks ebaproportsionaalne selle rikkumise raskusastmega, milles teid süüdistatakse. Näiteks on teie vahistamine väga ebatõenäoline, kui teid kahtlustatakse õigusrikkumises, mille eest ette nähtud maksimaalne karistus on väike rahaträhv.

Kus vahistamine toimub?

Vahistamine toimub tavaliselt kohalikus politseijaoskonnas. Tavaliselt hoitakse teid arestikambris, kuni politsei saab teid üle kuulata (vt [Esialgne süüdistus, sealhulgas ülekuulamine \(1\)](#)).

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Kui te olete haige, vigastatud või alkoholi või uimastite tõsise mõju all, on teil õigus kohtuda arstiga. Te peaksite politseid teavitama vajadusest kohtuda arstiga ka siis, kui teil on vaja eriravimeid.

Kas ma võin ühendust võtta advokaadiga?

Kui teid on vahistatud, on teil õigus võtta ühendust enda valitud advokaadiga enne seda, kui te otsustate, kas te tahate nõustuda politseipoolse ülekuulamisega. Teatavatel juhtudel ei pea politsei lubama teil kasutada konkreetse advokaadi teenuseid. Selle otsuse peale võib esitada kaebuse kohtule. Nii politsei kui ka teie advokaat peavad teile selgitama, et teil on õigus saada kohtu määratud advokaat, ning seda, kes tema teenuste kasutamise eest maksab.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Kui te olete välisriigi kodanik, on teil õigus ühendust võtta oma riigi saatkonnaga. Politsei saab teid selles aidata.

Kas ma võin ühendust võtta oma perekonnaga?

Teil on õigus teavitada oma perekonda või tööandjat sellest, et teid on vahistatud. Politsei võib keelduda teie soovist nendega ühendust võtta, kui neil on alust arvata, et selline ühendusevõtmine võib kriminaalasja uurimist segada. Politsei võib otsustada teavitada teie perekonda ise.

Kui kaua võib mind vahi all hoida?

Teid peab vabastama niipea, kui teie vahistamise aluseks olnud põhjused enam ei kehti. Kui teid ei ole vabastatud 24 tunni jooksul, tuleb teid viia kohtu ette (eelistung), et kohtunik saaks otsustada, kas teid tuleks vabastada, kas teie vahistamist tuleks pikendada (seda on lubatud teha kokku maksimaalselt 3 x 24 tunniks) või kas teid tuleks jätta eelvangistusse ([Eelistung ja eelvangistus \(3\)](#)).

Millal tohib vahi all hoida kauem kui 24 tundi?

Kui eelistungil kriminaalasja arutanud kohtunik leiab, et esitatud tõendid on ebapiisavad selleks, et teha otsus teie suhtes eelvangistuse kohaldamise kohta, võidakse teie vahistamist pikendada maksimaalselt 3 x 24 tunniks alates sellest, kui esimene kohtuistung lõppes.

Eelistung ja eelvangistus (3)

Miks minu suhtes kohaldatakse eelvangistust?

Teie suhtes kohaldatakse eelvangistust, sest politseil on alust arvata, et teid on vaja kinni pidada mõnda aega või senikaua, kuni uurimine on pooleli. Samuti võidakse teie suhtes kohaldada eelvangistust eesmärgiga tagada, et te olete kättesaadav väljasaatmiseks teise liikmesriiki [Euroopa vahistamismääruse](#) alusel.

Kes otsustab selle üle, kas minu suhtes kohaldatakse eelvangistust?

Kohtunik otsustab, kas teie suhtes eelvangistuse kohaldamise tingimused on täidetud. Enne kui kohtunik otsustab, kas teid tuleks vastavalt politsei nõudmisele määrata eelvangistusse, toimub istung (eelistung). Selle istungi jooksul esitab prokurör politsei arvamuse kriminaalasjast ning ka teil on võimalus esitada oma seisukoht. Kohtunik otsustab teie suhtes eelvangistuse kohaldamise üle, mitte aga teie süü või süütuse üle.

Kas minu suhtes võib eelvangistust kohaldada mis tahes liiki kriminaalasja puhul?

Teie suhtes võidakse eelvangistust kohaldada järgmistel tingimustel:

politsei peab suutma selgitada, miks nad kahtlustavad teid selle kuriteo toimepanekus, mille eest on karistuseks ette nähtud 18 kuu pikkune või pikem vangistus;

võimalik karistus peab olema pikem kui 30 päeva vangistus;

politsei peab suutma kohtunikule põhjendada, et teie vahi alla jätmise uurimise lõpuni on tähtis ühel järgmistest põhjustest:

politsei arvab, et te tahate karistuse kandmisest kõrvale hoiduda;

on alust arvata, et te jätkate sama liiki kuritegude toimepanemist;

on alust arvata, et te takistate uurimist, kui teid vabastatakse;

kuritegu on nii raske, et teie vabastamine enne kohtuistungit ohustaks teisi.

Harvadel juhtudel võib teil õnnestuda eelvangistust vältida, kuigi tingimused selleks on täidetud. Seda nimelt juhul, kui vangistus oleks teie isikliku olukorra tõttu äärmiselt koormav. On tähtis, et te teavitaksite sellisest olukorrast oma advokaati.

Kus toimub eelistung?

Eelistung toimub kohalikus kohtus. Tavaliselt hoitakse teid kohtusaali sisenemiseni arestikambris.

Kas ma pean eelistungil ütlusi andma?

Te ei pea andma ütlusi ega rääkima tõtt. See, kas teie kriminaalasja puhul on kohtus ütluste andmine kasulik või mitte, sõltub teie kriminaalasja laadist ja esitatud süüdistuste raskusastmest. Et kindlaks teha, kas tunnistuste andmine on teie huvides, peaksite konsulteerima oma advokaadiga.

Kas mul on võimalus rääkida advokaadiga?

Kohus määrab teile advokaadi, kes teid kohtus esindab. Kui te ei soovi kasutada konkreetset advokaati, määrab kohus teile sel päeval ametikohustusi täitva advokaadi. Täiendavat teavet leiate [teabelehel nr 1](#).

Teil on õigus arutada kriminaalasja enne istungit oma advokaadiga. Kui te ei räägi advokaadiga sama keelt, on teil õigus kasutada tõlgi abi. Teie advokaat kaitseb teie huve istungi ajal ning võib esitada teile küsimusi.

Kas ma saan kontrollida, et kohus on minu ütlustest õigesti aru saanud?

Kohtunik kannab teie tunnistuse olulised osad kohtuprotokollis. Teie ütlused loetakse ette eesmärgiga tagada, et sellest on õigesti aru saadud.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Teie poolt kohtus antud tunnistusi võidakse kasutada kriminaalasjas tõenditena.

Kui kaua tohib mind eelvangistuses hoida?

Kohtunik otsustab istungil, kas teid tuleks vabastada või tuleks teie suhtes kohaldada eelvangistust. Mõnel juhul võib kohtunik otsustada, et teie vahi alla hoidmist pikendatakse 3 x 24 tunni võrra (vt [Vahistamine \(2\)](#)).

Kui teid vangistatakse, määrab kohus vangistuse maksimaalseks kestvuseks neli nädalat. See tähendab, et teid tuleb enne nelja nädala möödumist vabastada või peate taas kohtuniku ette jõudma, et tagada, et tingimused vangistuse jätkumiseks oleks täidetud. Puudub maksimaalne aeg, mille jooksul teid võidakse eelvangistuses hoida. See sõltub kriminaalasja laadist.

Teid peab vabastama niipea, kui teie vahistamise põhjused enam ei kehti.

Mis on üksikvangistus?

Mõnikord võib politsei nõuda, et teid hoitaks üksikvangistuses, nii et teil puuduks võimalus teiste vangidega suhelda. Te võite teistele inimestele ainult kirjutada või helistada politsei järelevalve all. Kohtunik otsustab, kas teie suhtes peaks kohaldama üksikvangistust.

Kas ma võin esitada apellatsiooni eelvangistust ja üksikvangistust käsitleva otsuse peale?

Te võite esitada ringkonnakohtule apellatsiooni eelvangistust või üksikvangistust käsitleva otsuse peale. Tavaliselt saab oma apellatsiooni esitamise soovil väljendada kohtuistungil, kus teie kriminaalasja arutatakse.

Kas ma saan eelvangistust vältida, kui ma loovutan oma passi või maksan kautsjoni?

Karistusseadustiku kohaselt on teil võimalik pääseda kinnipidamisest, kui te loovutate oma passi või maksate kautsjoni. Praktikas juhtub seda siiski harva.

Piiravad meetmed (4)

Uurimise ajal võib politsei teabe hankimiseks kasutada erinevaid piiravaid meetmeid, millest mõnda on kirjeldatud allpool.

Kas politseil on õigus võtta mu sõrmejäljed ja mind pildistada?

Politseil on õigus võtta teie sõrmejäljed ja teid pildistada järgmistel tingimustel:

teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises ja meede on eeluurimiseks vajalik;

politseil on alust kahtlustada, et te olete toime pannud kuriteo, mille eest on karistuseks ette nähtud 18 kuu pikkune või pikem vangistus.

Kas politseil on lubatud võtta minult DNA- või vereproov?

Politseil on õigus võtta teilt DNA- või vereproov järgmistel tingimustel:

on alust kahtlustada, et te olete toime pannud kuriteo, mille eest on karistuseks ette nähtud 18 kuu pikkune või pikem vangistus, ning meedet peetakse uurimise seisukohast väga oluliseks;

vereproovi tohib võtta siis, kui alkoholi või uimastite tarvitamisel on oma osa kuriteos, milles teid kahtlustatakse.

Kas politseil on lubatud mind ja minu rõivaid läbi otsida?

Politsei võib otsida läbi teie pealiskõrvaldamised samadel tingimustel, mida kohaldatakse pildistamise suhtes.

Kas politseil on lubatud kontrollida minu mobiiltelefoni ja otsida läbi minu auto?

Politsei võib kontrollida teie mobiiltelefoni eesmärgiga saada teada teie telefoninumber ja teie telefoni IMEI-kood ning samuti võib politsei läbi otsida teie auto järgmistel tingimustel:

politseil on alust kahtlustada, et te olete toime pannud kohtulikult menetletava õigusrikkumise;

läbiotsimist peetakse uurimise seisukohast väga oluliseks.

Kas politseil on lubatud läbi otsida minu kodu?

Politseil on õigus läbi otsida teie kodu järgmistel tingimustel:

politseil on alust kahtlustada, et te olete toime pannud kohtulikult menetletava õigusrikkumise;

läbiotsimist peetakse uurimise seisukohast väga oluliseks;

õigusrikkumisega võib kaasneda vangistus;

politsei suudab tõendada, et nad leiavad tõenäoliselt kuriteoga seotud asitõendeid või esemeid, mille politsei peaks muudel põhjustel konfiskeerima.

Kes otsustab piirava meetme kasutamise üle?

Kohus otsustab, kas teie kodu tohib läbi otsida. Kui on põhjust karta, et asitõendid võivad kaduda, kui läbiotsimine ei toimu viivitamata, võib politsei läbiotsimise korraldada läbiotsimismäärusega. Läbiotsimise küsimuses tuleb pöörduda kohtu poole 24 tunni jooksul alates selle korraldamisest. Kui te annate oma kodu läbiotsimiseks kirjaliku nõusoleku, võib politsei langetada otsuse teie kodu läbi otsida.

Politsei otsustab, kas võtta teie sõrmejäljed, DNA- ja vereproov ning teid pildistada. Samuti on politseil õigus kontrollida teie mobiiltelefoni, otsida läbi teie auto jne.

Kas ma võin esitada kaebuse?

Kui te soovite esitada kaebuse politsei korraldatud eeluurimise peale, võite selle esitada kohtule.

Kohtu otsuste peale, mis käsitlevad läbiotsimisi ja uurimise kavandamist, võib esitada apellatsiooni ringkonnakohtule kahe nädala jooksul alates kohtuotsuse tegemisest.

Kas ma võin nõuda, et politsei hävitaks võetud sõrmejäljed, DNA-näidised ja vereanalüüsi tulemused?

Kui prokurör loobub kriminaalasjast või kui teid mõistetakse õigeks, peab politsei hävitama teie pildi. Politsei võib jätta alles teie sõrmejäljed ja DNA-proovi, kuid peab need hävitama pärast teatava aja möödumist.

Kas ma võin nõuda hüvitist?

Kui teid on kinni peetud, vangistuses hoitud või kui teie suhtes on kohaldatud piiravaid meetmeid ning kui pärast seda ilmneb, et kinnipidamine, vangistus või piiravad meetmed olid alusetud, on teil üldjuhul õigus saada hüvitist. Riigiprokuratuuri juhataja annab igal aastal välja teatise määrade kohta, mida tuleb kasutada sellise hüvitise summa kindlaksmääramisel.

Otsus teie vastu süüdistuse esitamise või sellest loobumise kohta (5)

Kui politsei on eeluurimise lõpetanud, edastatakse teie kriminaalasi prokuratuurile, kus otsustatakse edasise tegevuse üle.

Kas ma võin enne kohtuistungit tunnistada end süüdi kõigis süüdistustes või neist mõnes?

Kui te olete eeluurimise jooksul tunnistanud, et olete süüdi kõige raskemas teie vastu esitatud süüdistuses, püüab prokurör menetleda kriminaalasia lihtmenetluse korras.

Mis on süüdistusakt?

Süüdistusakt on asja kohtuliku arutamise aluseks. Süüdistusaktis tuleb täpsustada õigusnormid, mille rikkumises teid süüdistatakse, ning lisaks peab akt sisaldama kirjeldust selle kohta, kuidas te õigusrikkumise või õigusrikkumised toime panite. Kirjeldus peab olema nii täpne, et te saaksite ette valmistada enda kaitsmiseks.

Kas mind võidakse süüdistada muudes õigusrikkumistes peale nende, milles politsei mind süüdistab?

Süüdistusakti koostab prokuratuur. Kui prokuratuuril on võrreldes politseiga kriminaalasjast teistsugune arvamus, võib süüdistusakt sisaldada uusi või teisi punkte.

Kas süüdistusakti võib lisada uusi punkte?

Prokurör peab püüdma koguda süüdistusakti kõik teie vastu esitatud süüdistused, et nende suhtes oleks võimalik langeta ühine otsus. Seepärast võib süüdistusakt sisaldada uusi punkte, kui teid on süüdistatud mitmes õigusrikkumises.

Erieeskirju kohaldatakse siis, kui teid on antud Taanile välja [Euroopa vahistamismääruse](#) või väljaandmislepingu alusel. Kui teile esitatakse süüdistus uutes rikkumistes, peaksite nende osas nõu pidama oma advokaadiga.

Kas süüdistusakti saab muuta?

Süüdistusakti võib muuta või sellesse võib lisada uusi punkte, kui koostatakse ja esitatakse uus süüdistusakt. Seda saab teha kuni kohtumenetluse alguse kuupäevani.

Kui kriminaalasia menetlev prokurör leiab, et karistus õigusrikkumise eest peaks olema karmim süüdistusaktis nõutud karistusest, on seda võimalik muuta ainult juhul, kui riigiprokuratuur on süüdistusakti tehtava muudatusega nõus. Süüdistusakti muutmiseks tuleb teid teavitada kahe kuu jooksul.

Kui kohtumenetlus on alanud, on süüdistusakti võimalik teha vaid minimaalseid muudatusi. Muudatuste lubamise otsustab kohus.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Ei saa välistada, et teid võib süüdistada kuriteos, milles on teile teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud. Teid ei saa siiski süüdi mõista, kui teile on teises riigis kuriteo eest juba karistus määratud või kui teid on seal õigeks mõistetud.

Kas ma saan teavet minu vastu kutsutud tunnistajate kohta?

Prokurör peab koos süüdistusaktiga kohtule esitama tõendite nimekirja, milles on esitatud tunnistajate nimed. Teie advokaat saab sellest nimekirjast koopia. Tavaliselt on teil õigus teada tunnistajate isikuid.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasia arutamiseks kohtus (6)

Mille alusel on minul ja minu advokaadil võimalik ette valmistada minu kaitse?

Tavaliselt saab teie advokaat koopiaid kõikidest raportitest, mille politsei on uurimise käigus koostanud. Teil on üldiselt õigus nende materjalidega tutvuda. Teie advokaat tohib teile anda ainult materjalide koopia, kui politsei on tal seda teha lubanud.

Kas mul on õigus tutvuda kõikide politsei koostatud materjalidega?

Politsei võib nõuda, et teie advokaat ei annaks teile teatavat teavet kriminaalasjaga seotud materjalide kohta, kui seda peetakse vajalikuks välisriikide huvide kaitseks või tõendite esitamiseks. Sellise korralduse võib anda ainult väga tõsiste juhtumite korral ning see kehtib ainult seni, kuni te olete kohtus ütlusi andnud.

Kes otsustab selle üle, kas ma saan tutvuda kõikide materjalidega?

Politsei esitab materjalid ja otsustab, kas kõigi materjalide või osade materjalide suhtes tuleks väljastada keeld. Politsei otsuse peale saab esitada kohtule apellatsiooni ning siis langetab otsuse kohus.

Kas ma võin osaleda kõikidel kriminaalasjaga seotud kohtuistungitel?

Üldjuhul on teil õigus viibida kõikidel kohtuistungitel, kus kohus otsustab, kas teid tuleks hoida edasi eelvangistuses, või kus enne kohtumenetlust küsitletakse kaasosalisi või tunnistajaid.

Kui politsei seda nõuab, võib kohus otsustada, et te ei tohi kohtuistungitel osaleda. Sellisel juhul on teil õigus saada teavet selle kohta, mis istungil toimus. Kohus võib otsustada, et te ei tohi seda teavet saada. Teil on õigus saada teavet, mis juhtus istungil, millel te osaleda ei saanud. Teil on õigus saada teavet hiljemalt pärast seda, kui olete kohtus ütlusi andnud.

Kas minu advokaat võib osaleda kõikidel kriminaalasjaga seotud kohtuistungitel?

Teie advokaadil on õigus osaleda kõikidel kriminaalasjaga seotud kohtuistungitel. See kehtib ka istungite kohta, kus kohus otsustab, kas lubada pealtkuulamiseseadmete kasutamist või telefonide pealtkuulamist, läbiotsimist või muude piiravate meetmete võtmist, mille puhul on vajalik kohtu eelnev nõusolek.

Kas minu advokaat võib osaleda uurimises?

Teie advokaati tuleb teavitada eeluurimisest ning tal on õigus osaleda eeluurimise selles osas, mida võidakse kasutada teie vastu esitatud kriminaalasjas tõendina. Näideteks on äratundmiseks esitamise toimingus osalemine, uurimiseksperiment jne.

Kas minu advokaat võib asja ise uurida?

Tavaliselt palub teie advokaat politseil viia läbi täiendav uurimine, kui te arvate, et politseil ei ole õnnestunud saada teavet, mis võiks teid aidata. Kui politsei keeldub sellisest uurimisest, võidakse asi esitada kohtule ning kohus võib nõuda, et politsei viiks läbi täiendava uurimise.

Samuti võib teie advokaat otsustada ise asja uurida. Praktikas juhtub seda siiski harva. Kui teie advokaat uurib kriminaalasja ise, ei tohi ta takistada politseiuurimist, ning tema poolt läbi viidav uurimine peab vastama advokaatide suhtes kohaldatavale eetikakoodeksile.

Kas minu advokaat võib kutsuda tunnistajaid kohtusse tunnistama?

Teie advokaat võib paluda, et kohtusse kutsutakse tunnistama teatud tunnistajad. Kui prokurör on nende tunnistajate kasutamise vastu, otsustab kohus, kas asjaomase tunnistaja ärakuulamine on vajalik.

Seonduvad lingid

[Taani õigusemõistmise korralduse seadus](#)

[Taani keske DNA-registri moodustamise seadus](#)

[Riigiprokuratuuri direktor](#)

[Taani väljaandmiseseadus](#)

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus kohtumenetlus toimub?

Kohtumenetlus toimub kohalikus linnakohtus ja see istung on avalik. Kui te olete end süüdi tunnistanud õigusrikkumises või õigusrikkumistes, milles teid süüdistatakse, palub prokurör kasutada menetlust, mis tugineb süü omaksvõtmisele. Sellisel juhul koosneb kohus ainult ühest kutselisest kohtunikust. Sama kehtib siis, kui karistuseks nõutakse ainult rahatrahvi.

Kui te ei ole end süüdi tunnistanud, osalevad kohtulikult arutamisel ka kohtukaasistujad ning siis koosneb kohus ühest kutselisest kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast.

Kui prokurör nõuab karistuseks nelja-aastast või pikemat vangistust, mõistavad kohut vandekohtunikud. Siis koosneb kohus kolmest kutselisest kohtunikust ja kuuest vandekohtunikust. Erandiks on uimastitega seotud kuritegusid ja majanduskuritegusid käsitlevad kriminaalasjad. Neid arutavad kutselised kohtunikud ja kohtukaasistujad olenemata nõutavast karistusest.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Kui te olete end kohtuasjas süüdi tunnistanud, võidakse kokku leppida, et süüdistusi kohandatakse vastavalt kuriteole, milles te end süüdi tunnistasite.

Niipea, kui teie üle on hakatud kohut mõistma, tohib süüdistust muuta ainult minimaalselt määral. Teie nõusolekuta ei tohi teile esitada täiendavaid süüdistusi.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Te peate olema kohal kogu kohtumenetluse jooksul. Kohus võib lubada teil kohtulikult arutamisel lahkuda, kui te olete oma tunnistuse andnud.

Kui teid on kohtuistungist teavitatud, kuid te ei ilmu istungile mõjuva põhjuseta, võib kohus otsustada, et tunnistajaid küsitletakse teie kohalolekuta. Kohus võib langetada otsuse teie eemalviibimisel, kui prokurör on nõudnud kuni kuuekuulist vangistust ning te olete andnud oma nõusoleku, et kohtumenetluse võib lõpetada. Kui teile määratakse tingimusteta karistuseks kuni kolmekuuline vangistus, võidakse kohtumenetlus lõpetada isegi teie nõusolekuta.

Alates 1. novembrist 2009 on võimalik osaleda kohtumenetluses videolingi kaudu, kui maksimaalne nõutav karistus on rahatrahv või kuni üheaastane vangistus. Kõik kohtud ei ole siiski paigaldanud seadmeid, mis on vajalikud selle võimaluse kasutamiseks.

Kui te ei räägi ega mõista kohtus kasutatavat keelt, on teil õigus kogu kohtumenetluse jooksul kasutada tõlgi abi. Tõlk abistab teid ka siis, kui te peate rääkima oma advokaadiga kohtuistungil ajal.

Kui teil veel ei ole advokaati, siis kohus määrab teile advokaadi, kui te ei tunnista end süüdi teie vastu esitatud süüdistustes ning kui nõutud karistus ei ole pelgalt rahatrahv. Kui te tunnitate end süüdi kriminaalasjas, mille eest prokurör nõuab karistuseks vangistust, määrab kohus teile soovi korral advokaadi.

Kui te ei nõustu oma advokaadiga või soovite mingil muul põhjusel saada uut advokaati, siis tavaliselt teie seda ka võimaldatakse.

Kohtumenetluse jooksul ei pea te vastama ühelegi küsimusele ega rääkima tõtt. Teid ei saa karistada selle eest, kui annate kohtumenetluse jooksul vale tunnistusi. Teie advokaat saab teid nõustada, kas teie huvide on anda kriminaalasjas ütlusi.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kirjalike tõendite kasutamine kohtumenetluse käigus on üksikasjalikult reguleeritud seadusega. Muudel juhtudel reeglid peaaegu puuduvad ning teil on õigus esitada mis tahes liiki tõendeid. Teie ja teie advokaat võite vaidlustada tunnistajate või tõendite vastuvõetavuse. Seda eelkõige juhul, kui need tunnistajad või

tõendid ei ole teie kriminaalasja puhul asjakohased või kui tõendid on saadud ebaseaduslikult. Kohus otsustab, kas ta lubab kasutada teie poolt vaidlustatud tunnistajaid või tõendeid. Enamikul juhtudel ei peeta ebaseaduslikult saadud tõendeid kohtus vastuvõetavateks. Kohus otsustab kõnealuste tõendite kaalukuse üle pärast muude tõendite läbivaatamist.

Te võite paluda kutsuda kohtulikule arutamisele teatavaid tunnistajaid või esitada teatavaid tõendeid enda kaitseks. Näiteks võib selliseks tõendiks olla reisijate nimekiri, mis tõendab, et te ei viibinud kuriteopaigas kuriteo toimepanemise ajal. Kui prokurör ei pea teatavat tõendit asjakohaseks, otsustab asjakohasuse üle kohus.

Tunnistaja kutsunud pool küsitleb tunnistajat esimesena. Pärast seda on teisel poolel võimalus tunnistajat riskküsitleda. Kohtuotsuse langetamisel hindab kohus kohtumenetluse ajal tunnistaja antud ütluste kindlust ja usaldusväarsust.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Teavet eelmiste süüdimõistmistega kohta võetakse arvesse juhul, kui õigusrikkumise asjaoludest järeldub, et tegemist on korduva rikkumisega. Harvadel juhtudel võib eelmise kuriteo toimepanemisega seotud tegutsemisviisi kaasa tuua raskendavad või kergendavad asjaolud arutatava kohtuasja raames. Kui teid on varem samasuguses õigusrikkumises süüdi mõistetud või kui te panite õigusrikkumise toime katseajal pärast tingimisi karistuse määramist või tingimisi vabastamist, mõjutab see tavaliselt teie karistuse pikkust.

Tavaliselt ei tehta järelepärimisi mis tahes varasemate süüdimõistmistega kohta teistes liikmesriikides.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kohtumenetluse lõpus teeb kohus otsuse. Tulemuseks võib olla:

õigeksmõistmine;

rahaträhvi määramine;

tingimisi karistus, milleks võib olla ka korraldus minna ravile või teha üldkasulikku tööd;

tingimusteta vangistus.

Tingimisi karistuse korral määrab kohus tavaliselt vangistuse, mida te ei pea kandma, kui te ei pane katseajal – mis on tavaliselt üks või kaks aastat – toime uut õigusrikkumist. Katseaja tingimustena võib kohus nõuda, et te jääksite kriminaalhooldusametniku järelevalve alla, läheksite alkoholismi ravile, saaksite psühhiaatrilist ravi ja/või teeksite kohtu poolt kindlaks määratud arvu tunde tasuta üldkasulikku tööd.

Alaealiste õigusrikkujate (alla 18-aastased õigusrikkujad) jaoks on eraldi karistused.

Milline on kannatanu roll kohtumenetluse ajal?

Kannatanut käsitatakse tunnistajana, nagu kõiki teisi tunnistajaid. Teataval juhul on kannatanul õigus kasutada advokaati, kelle on eraldi määratud kohus, ja/või nõuda kohtumenetluse käigus kahju hüvitamist, tingimusel et kahjunõue on lihtne ja korralikult dokumenteeritud ning et kahju hüvitamise määramine kohtu poolt ei takista kohtuasja sisulist arutamist.

Seonduvad lingid

[Taani õigusemõistmise korralduse seadus](#)

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Kohus langetab otsuse kohtuistungil. Lahendi, kohtuotsuse või karistuse peale võib esitada apellatsiooni ringkonna kohtule. Te võite paluda kas enda õigeksmõistmist või karistuse vähendamist. Kui te arvate, et teie kohtuasja menetlemisel esimese astme kohtus tehti tõsiseid vigu, võite nõuda, et teie kriminaalasi saadetakse tagasi esimese astme kohtusse, et selle üle mõistaksid seal kohut teised kohtunikud.

Lahendi, kohtuotsuse või karistuse peale võite esitada suulise apellatsiooni sellel kohtuistungil, kus otsus välja kuulutatakse. Samuti võite esitada kirjaliku apellatsiooni esimese astme kohtule või prokuratuurile. Apellatsioon tuleb esitada kahe nädala jooksul. Kui teil on advokaat, siis tavaliselt tegeleb tema apellatsiooniga seotud praktiliste küsimustega. Kui teie karistuseks on rahaträhv summas 3000 Taani krooni või vähem, on teil otsuse peale apellatsiooni esitamiseks vaja luba Taani apellatsioonilubade nõukogult. Taotlus tuleb nõukogule esitada kahe nädala jooksul alates otsuse langetamisest.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate kohtuotsuse peale apellatsiooni, arutatakse kohtuasja ringkonna kohtus. Ka see kohtuistung on avalik. Puuduvad ajalised piirangud selles osas, millal ringkonnakohtus peab kohtuasja arutama.

Kui teie suhtes on kohaldatud eelvangistust, peab ringkonnakohtus arutama teie kriminaalasi enne teisi. Samuti peab ringkonnakohtus otsustama, kas te peaksite jääma apellatsioonimenetluseni ja selle ajal eelvangistusse.

Kui te nõuate õigeksmõistmist, siis ringkonnakohtus menetleb teie kriminaalasi uuesti. Sellisel juhul on teil õigus esitada uusi tõendeid. Peaksite oma advokaadiga võimalikult kiiresti nõu pidama, kas apellatsioonimenetluse käigus tuleks esitada uusi tõendeid. Alates sellest, kui prokurör on avaldanud, milliste tõenditega ta kavatseb ringkonna kohtu menetluses toetuda, on teie advokaadil tavaliselt aega 14 päeva teie tõendite avaldamiseks. Selle 14-päevase ajapiirangu suhtes võib olla võimalik taotleda erandit.

Kui teie apellatsiooni eesmärk on oma karistust vähendada, arutab ringkonnakohtus ainult karistust. Sellisel juhul ei esita kohtumenetluse pooled ringkonna kohtule ühtegi tõendit, kuid teie advokaat võib paluda, et kohus hangiks täiendavat teavet teie isikliku olukorra kohta, mis on asjakohane karistuse määramiseks või maalt väljasaatmise küsimuses.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Kui te nõuate õigeksmõistmist, siis menetleb teie kriminaalasi ringkonnakohtus. Praktikas loeb ringkonnakohtus kõigepealt ette teie ja tunnistajate poolt esimese astme kohtu menetluse ajal antud ütlused. Kui aga teie ja teie advokaat ei ole sellega nõus, võidakse ütlused uuesti anda.

Kui teie apellatsiooni eesmärk on vähendada oma karistust, võtab ringkonnakohtus arvesse esimese astme kohtus esitatud tõendeid ning langetab karistuse üle otsuse nende alusel.

Ringkonnakohtus teeb oma otsuse teatavaks kohtuistungil. Ringkonnakohtus võib otsustada jätta esimese astme kohtu otsuse jõusse, suurendada või vähendada karistust või mõista teid õigeks. Kui teid mõistetakse õigeks või kui karistust vähendatakse, makstakse apellatsiooni esitamise kulud riiklikest vahenditest. Seda tehakse ka siis, kui kohtuotsuse peale esitas apellatsiooni prokurör ning ringkonnakohtus vaid kinnitab esimese astme kohtu otsust. Kõikidel muudel juhtudel palutakse tõenäoliselt teil tasuda apellatsioonimenetlusega kaasnenud kulud.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Ringkonna kohtu otsus on ülimalik esimese astme kohtu otsuse suhtes ning on üldjuhul lõplik ja edasikaebamisele ei kuulu. Erandkorras võib kriminaalasi anda ülemkohtusse, kui selleks on loa andnud apellatsioonilubade nõukogu. Selline luba antakse tavaliselt ainult siis, kui tegemist on põhimõttelise küsimusega ja seega pretsedenti loova kriminaalajaga, või muudel eripõhjustel. Nõukogu annab loa ülemkohtusse pöördumiseks vaid vähestel kriminaalasi puhul. Teie advokaat saab teile nõu anda, millised on teie võimalused sellise loa saamiseks.

Kui teid mõistetakse õigeks ja kui eeluurimise käigus kasutati selliseid piiravaid meetmeid, nagu vahistamine, kinnipidamine või läbiotsimine, on teil õigus nõuda kahju hüvitamist. Kahjunõue tuleb esitada kirjalikult piirkonna prokuröriile hiljemalt kahe kuu jooksul pärast kohtuotsuse tegemist. Tavaliselt tegeleb teie advokaat kahjunõude esitamisega seotud praktiliste küsimustega. Ärge unustage teavitamast oma advokaati, kuidas teie riigis teiega ühendust saab võtta.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtuistungit sinna tagasi saata?

Üldjuhul võib teid saata teise liikmesriiki karistust kandma. Tavaliselt tehakse seda ainult siis, kui te avaldate soovi, et te tahate kanda karistust oma riigis. Te peate saatma Taani justiitsministeeriumile taotluse karistuse kandmiseks oma riigis.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama kuriteoga seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Taanis ei saa teie üle sama kuriteoga seoses kaks korda kohut mõista. Sama põhimõtte kehtib ka teistes Euroopa riikides. Kuna karistussätted võivad riigiti olla erinevad, peate küsima selle kohta teavet riigilt, kes võib samuti kuritegu menetlema hakata.

Teave süüdistuse/süüdimõistmise kohta

Kui otsus kriminaalasjas on langetatud, edastatakse see kesksele karistusregistrile. Taani karistusseadustiku rikkumisi käsitlevad otsused lisatakse otsuseid käsitlevasse registriosas. Muude õigusaktide rikkumisi käsitlevad otsused registreeritakse siis, kui teile määratakse vangistus või otsusega jäetakse teid ilma teatavatest õigustest. Otsuse registreerimisel märgitakse eraldi ära otsuse langetanud kohtu nimi, kohtuotsuse kuupäev, rikutud õigusnormid ja karistus. Kehtivad teatavad piirangud selles osas, millised otsused lisatakse karistusregistrisse, mille andmeid võib teie isiklikuks kasutamiseks avaldada. Andmeid säilitatakse elektroonselt ning andmete kustutamine sõltub karistuse raskusastmest. Teil on õigus esitada kaebus registreerimis- või kustutamise vigade peale, kuid mitte otsuse registreerimise peale. Kaebused registreerimise peale tuleb esitada Taani riiklikule politseikomissariaadile, mis haldab karistusregistri andmeid.

Seonduvad lingid

[Taani õigusemõistmise korralduse seadus](#)

[Täitevaldkorraldus isikuandmete töötlemise kohta keskses kuriteoregistris](#)

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Väiksemad õigusrikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Kui teid peatab liikluspolitsei, kes kontrollib liiklusnõuete järgimist, võite te süü kas omaks võtta või seda mitte tunnustada. Politsei peab teile esitama süüdistuse rikkumises, mille te nende arvates toime panite. Teil on kahtlustatava ja süüdistatava õigused ning te ei pea andma politseile ütlusi. Tavaliselt on liiklusnõuete rikkumise eest karistuseks rahaträhv. Liiklusnõuete rikkumisi käsitletakse samamoodi, nagu kõiki teisi õigusrikkumisi, mille eest on karistuseks ette nähtud rahaträhv. Politsei saadab teile rahaträhvi nõude. Kui te selle tasute, tähendab see süüdistusega nõustumist. Kui te nõuet ei tasu, edastatakse asi kohtusse. Teid kutsutakse asja kohtulikule arutamisele, kus võib esitada tõendeid rikkumise kohta.

Riigiprokuratuuri juhataja on välja andnud [liiklusnõuete rikkumiste eest määratavate karistuste kataloogi](#), kust te võite kontrollida, kas teile määratud rahaträhv vastab teie poolt toime pandud rikkumise puhul tavaliselt määratud rahaträhvidele.

[Liiklusseaduse](#) kohaselt on politseil õigus teie sõiduk konfiskeerida, kui te ei ole Taani elanik ning teie auto on registreeritud muus riigis kui Taanis. Sõiduki võib konfiskeerida kuni rahaträhvi tasumiseni või kuni rahaträhvi tasumine on tagatud. Kui te ei nõustu, et olete toime pannud liiklusnõuete rikkumise, peate teatavatel juhtudel andma tagatise seoses rahaträhvi tasumisega ning paluma asja kohtulikku arutamist. Politsei kasutab autode konfiskeerimise õigust sageli.

Skandinaavia riikidest pärit sõidukite ja autojuhtide suhtes kehtivad erinormid.

Kuidas käsitletakse parkimisrikkumisi?

Parkimispiiranguid ei jõusta tavaliselt politsei, vaid kohaliku omavalitsuse või eraettevõtja heaks töötavad liikluskorraldajad. Ebaseadusliku parkimise korral määratakse teile parkimisträhv. Kviitung selle kohta asetatakse teie autole.

Kui te kohtute liikluskorraldajaga enne seda, kui ta dokumenteerib parkimisrikkumise, võite esitada oma vastuväited otse talle. Liikluskorraldaja võib otsustada jätta rikkumise dokumenteerimata või lisada märkuse teie vastuväidete kohta. Kui teile määratakse parkimisträhv, peavad kviitungile olema lisatud juhised, kuidas teil on võimalik rahaträhvi peale kaebus esitada. Keskne kaebuste lahendamise organ puudub.

Parkimisträhve nõutakse sisse sarnaselt muudele tsiviilnõuetele. See tähendab, et kui te ei maksa rahaträhvi, edastatakse nõue trahvi sissenõudmist korraldavale asutusele teie riigis.

Kas selline rikkumine märgitakse minu karistusregistrisse?

Tavaliselt ei sisalda teie karistusregister teavet rahaträhvide kohta. Küll aga leiavad karistusregistris kajastamist kriminaalõigusrikkumiste eest määratud rahaträhvid.

Parkimisträhve ei käsitata kriminaalkaristusena ning seepärast ei kanta neid teie karistusregistrisse.

Viimati uuendatud: 13/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Saksamaa

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub siis, kui teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises.

Teabe saamiseks liiklusnõuete rikkumiste kohta, mis on karistatavad üksnes rahaträhviga, vaadake [teabelehte nr 6](#).

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiage üksikasjalikke selgitusi oma õiguste kohta [siit](#).

Lühiülevaade kriminaalmenetlusest

See osa sisaldab lühiülevaadet kriminaalmenetluse etappidest.

Kriminaalmenetlus koosneb kolmest etapist: eeluurimine, vahemenetlus ja põhi- ehk kohtumenetlus (sealhulgas apellatsioonid ja jõustamine).

Eeluurimine: süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavad asutused (prokuratuur või politsei) algatavad teie vastu uurimise, kui teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises. Eeluurimise eesmärk on teha kindlaks, kas teie vastu esitatud kahtlustustel on alust. Eeluurimine võib hõlmata erinevaid toiminguid, sealhulgas teie kodu läbiotsimist. Kui eeluurimine on lõpule viidud, siis otsustab prokurör, kas lõpetada menetlus kahtlustuste aluse puudumise tõttu või esitada teie vastu süüdistus.

[Vahemenetlus](#): selle menetlusetapi eesmärk on anda kohtule võimalus hinnata süüdistust ja otsustada, kas jätkata menetlust või mitte. Kui kohus leiab, et süüdimõistmiseks on tõenäoliselt piisavalt tõendeid, algatab ta põhimenetluse.

Põhimenetlus (kohtumenetlus): selles etapis valmistab kohus ette kohtumenetluse ja viib selle läbi. Kohus kontrollib süüdistust suulise menetluse käigus, kasutades olemasolevaid tõendeid (tunnistajad, dokumendid jne). Samuti antakse teile võimalus esitada kohtule oma versioon sündmustest ja märkused esitatud väidete kohta. Kui süüdistus leiab kinnitust, mõistetakse teid süüdi. Vastasel korral mõistetakse teid õigeks. Te võite esitada kohtuotsuse peale apellatsiooni teatava tähtaja jooksul. Apellatsioonimenetluses korratakse põhimenetlust kõrgema astme kohtus. Läbivaatuskaebuste korral kontrollitakse ainult kohtuotsuse õiguspärast.

Selleks on olemas erinevad võimalused: Peamised võimalused on [lihtmenetlus](#), [menetluse peatamine](#) ja [kiirmenetlus](#).

Üksikasjalikumad teavet kriminaalmenetluse eri etappide ja teie õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusala nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata.

Vajaliku teabe saamiseks klõpsake alltoodud linkidel.

[1. Selgitused](#)

[2. Õiguslase nõu saamine](#)

[3. Minu õigused eeluurimise ajal](#)

Ülekuulamine

Isiku kindlakstegemine / isiku läbivaatus

Läbiotsimine/konfiskeerimine/pealtkuulamine

Vahistamine

Eelvangistus

Süüdistuse esitamine

[4. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[5. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse](#)

[6. Liiklusnõuete rikkumised ja väiksemad õigusrikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadustik](#) ([inglise keeles](#))

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

1. Selgitused

[Menetluse peatamine \(1\)](#)

[Lihtmenetlus \(2\)](#)

[Kiirmenetlus \(3\)](#)

[Ametlik kaitsja \(4\)](#)

[Teave uurimise/süüdistuse/süüdimõistmise kohta \(5\)](#)

[Apellatsiooni esitamine eeluurimise ajal \(6\)](#)

Menetluse peatamine (1)

Menetluse võib iga ajal peatada. Seda võib teha kas prokurör või pärast kohtumenetluse algust kohus. Menetluse peatamiseks on erinevaid võimalusi.

Peamised kasutatavad võimalused on järgmised:

Menetluse võib peatada ajutiselt, näiteks juhul, kui te ei viibi kohal pikema aja jooksul. Menetluse võib peatada ka siis, kui uurimisega ei ole võimalik koguda piisavalt tõendeid süüdistuse esitamiseks. Prokurör võib siiski menetlust igal ajal uuesti alustada (enne seaduses sätestatud tähtaegade möödumist), näiteks juhul, kui saadakse uusi tõendeid.

Menetluse võib ka lõpetada. Seda võib teha väärtegade puhul, kui süü ei ole suur ja puudub avalik menetlushuvi. Menetluse võib peatada ka juhul, kui on täidetud teatavad tingimused, näiteks kui te maksate ära rahaträhi või täidate korralduse, näiteks osalete liiklusohutuse kursusel.

Lihtmenetlus (2)

Väiksemate õigusrikkumiste puhul võib prokurör eeluurimise lõpus taotleda kohtult kirjalikult süüdistuse esitamise asemel lihtmenetluse kohaldamist.

Lihtmenetluse korras võib süüdimõistva otsuse teha, kui kohus leiab, et asjas on kogutud piisavalt tõendeid. Lihtmenetluse otsuses esitatakse lühikokkuvõtte õigusrikkumisest ja määratakse konkreetne karistus. Kui te apellatsiooni ei esita, jõustub see lõpliku kohtuotsusena.

Lihtmenetluse otsusel on piiratud õiguslikud tagajärjed. Tavaliselt on karistuseks rahaträhi. Samuti võib karistuseks olla juhtimisõiguse äravõtmine. Kui teil on kaitsja, võidakse teile samuti määrata kuni üheaastane vabadusekaotus katseajaga.

Kui te esitate apellatsiooni, siis on teil kaks võimalust:

Rahaträhi korral võite vaidlustada üksnes rahaträhi arvutamisel kasutatud päevamäära suuruse. Kui te saavutate prokuröriga kokkuleppe, võib kohus langetada otsuse kirjalikult ilma asja kohtuliku arutamisetähtaajast.

Kui te apellatsiooni ei piiritle, saadetakse asi kohtusse. Te ei pea isiklikult kohale ilmuma. Teid võib esindada advokaat. Ka tunnistajad ei pea isiklikult kohale ilmuma. Teie nõusolekul võidakse ette lugeda tunnistajate ülekuulamise protokollid, kui te viibite kohtuistungil.

Lõpus langetab kohus otsuse. Kohus ei pea määrama sama karistust, mis määrati lihtmenetluse korras. Ta võib määrata rangema karistuse seaduses ette nähtud karistusmäärade piires.

Kiirmenetlus (3)

Üheselt mõistetavatel juhtudel, kui on kogutud kindlad tõendid, võib prokurör taotleda kohtult ka kiirmenetluse kohaldamist. Seda tehakse tavaliselt näiteks siis, kui te ei ela Saksamaal, ning kui on piisavalt alust arvata, et te ei saa ilmuda kohtusse hilisemaks kohtuistungiks.

Kui prokurör sellise taotluse esitab, toimub kohtumõistmine teie üle kas koheselt või lühikese aja jooksul. Sellisel juhul ei ole kohtumenetluse alustamiseks vaja otsust, nagu süüdistuse esitamise puhul. Kiirmenetluse korral jäetakse vahemenetlus vahele.

Kiirmenetluse puhul võidakse tagasi lükata taotlused koguda tõendeid lihtsustatud tingimustel.

Samuti on piiratud karistusmäärade kohaldamine. Kohus võib määrata ainult rahaträhi või kuni üheaastase vanglakaristuse. Samuti võidakse tühistada teie juhtimisõigus.

Ametlik kaitsja (4)

Kui teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises, kui eeldatav karistus suurem kui üheaastane vangistus, kui teid hoitakse eelvangistuses või kui te ei saa end muudel põhjustel ise kaitsta, on kohus kohustatud määrama teile kaitsja, kui teil kaitsjat veel ei ole. [Kiirmenetluse](#) korral määratakse teile ametlik kaitsja, kui eeldatav karistus on rohkem kui kuus kuud. Kohustus määrata ametlik kaitsja ei sõltu teie rahalisest seisust.

Kohus otsustab, milline kaitseadvokaat määrata. Kohus peab siiski laskma teil valida oma kaitseadvokaadi ja edastada tema nimi kohtule. Kui te oma advokaati ei vali, teeb seda teie eest kohus.

Ametlikku kaitsjat saab vahetada ainult erandjuhu. Te võite määrata ka teise advokaadi, kelle te ise olete valinud. Sellisel juhul astub ametlik kaitsja tagasi. Kui te valite oma advokaadi, peate kulud ise tasuma, välja arvatud juhul, kui teid mõistetakse õigeks – sellisel juhul peab maksma riik.

Teave uurimise/süüdistuste/süüdimõistmise kohta (5)

Millist teavet hoitakse?

Politsei hoiab oma andmebaasis uurimise ajal kogutud teavet.

Prokuratuur säilitab samuti andmeid uurimise ajal ja pärast seda. Uurimise ajal kogutud teavet hoitakse ka prokuratuuri riiklikus keskreistris. Õigusaktides on kindlaks määratud konkreetsed tähtajad, pärast mida tuleb teave kustutada.

Kriminaalkaristuste andmeid hoitakse [keskses föderaalses karistusregistris](#). Teil ei ole andmete säilitamise küsimuses sõnaõigust. Süüdimõistvad kohtuotsused kustutatakse pärast kindlaksmääratud tähtaja möödumist, kui uusi süüdimõistvaid kohtuotsuseid ei ole lisandunud. See tähtaeg sõltub karistusest.

Milliseid andmeid võetakse kriminaalmenetluses arvesse ja millal?

Politsei ja prokurör võivad kasutada oma andmebaasides sisalduvaid andmeid igal ajal. Teil ei ole juurdepääsu [kesksele föderaalsele karistusregistrile](#).

Põhimenetlust ette valmistades taotleb kohus karistusregistri andmete väljavõtte.

Kas eeluurimise andmetel on mingi osa?

Kui on andmeid varasematest uurimistest, peab prokurör neid arvesse võtma, kui ta kontrollib näiteks võimalust menetlus kriminaalmenetluse seadustiku artiklite 153 ja 153a alusel peatada.

Kas need andmed mängivad rolli karistuse määramisel?

Õigusaktide kohaselt on põhimenetluse ajal lubatud arvesse võtta keskregistrisse kantud varasemaid karistusi. Kui varasemad süüdimõistmised on kindlaks tehtud, võib neil olla negatiivne mõju määratavale karistusele. Neid andmeid, mida hoiab ainult kas prokurör või politsei, ei või karistuse määramisel arvesse võtta.

Kuidas saan ma teada, millist teavet minu kohta säilitatakse, ning mida saan ma sellega seoses ette võtta?

Te saate teada, millist teavet teie kohta säilitatakse, kui esitate vastava taotluse sellele ametkonnale, kes andmed salvestas.

Te võite taotleda andmed salvestanud ametkonnalt andmete kustutamist. Kui nad sellest keelduvad, võite lasta kohtul selle otsuse läbi vaadata.

Lisateave

Lisateavet keskse karistusregistri kohta leiate [keskset föderaalset karistusregistrit käsitlevalt veebisaidilt](#). Andmete säilitamine prokuröri poolt on reguleeritud kriminaalmenetluse seadustiku artikliga 483 ja sellele järgnevate artiklitega. Keskset karistusregistrit käsitletakse [kriminaalmenetluse seadustiku](#) artikli 492 lõikes 1. Täpsustavad andmed on esitatud [määruses](#), millega reguleeritakse politseiandmete säilitamist vastavalt [seadusele, mis käsitleb föderaalset kriminaalpolitseiametit](#), ja liidumaade erinevates politseivaldkonna õigusaktides.

Apellatsioon esitamine eeluurimise ajal (6)

Teil on õigus esitada apellatsioon eeluurimistoimingute peale. Te võite esitada politseikaebuse või apellatsiooni küsimuse arutamiseks kohtus.

Te võite esitada apellatsiooni kohtuotsuse peale.

Kui politsei või prokurör on võtnud meetmeid ilma määruseta, võite esitada kohtule taotluse selle õiguspärasuse tagasiulatuvaks kontrollimiseks. Kui teil on vastuväiteid konfiskeerimise suhtes, siis esitatakse see automaatselt kohtule arutamiseks, ilma et te peaksite selle kohta taotlust esitama.

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Õiguslase nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusesse, võib sõltumatu õiguslase nõu saamine teile kasuks tulla. Nendelt teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Teile selgitatakse, kuidas leida advokaat ja kuidas talle tasuda, kui te ei saa seda endale lubada.

Kuidas leida advokaat

Kui te saate teada, et teie suhtes on alustatud eeluurimist, võite otsida kriminaalasjadele spetsialiseerunud advokaati interneti teel. Kõigil Saksamaal registreeritud advokaatidel on õigus toimida kaitsjana. Kui vajadus on kiireloomuline ning teid ähvardab vahistamine või teie ruumide läbiotsimine, võite leida kaitsja ööpäevaringselt [kriminaalõiguse advokaatide infoliini](#) kaudu. Kui teil on vaja konkreetse keeleoskusega või kindlas asukohas tegutsevat advokaati, võite pöörduda [kriminaalõiguse advokaatide infoliini](#) poole. See on Saksamaa juristide assotsiatsiooni (*Deutsches Anwaltverein*) kriminaalõiguse osakonna veebisait. Samuti võite otsida üles piirkondliku advokatuuri. Alates 1. jaanuarist 2010 on olemas piirkondlikud nimekirjad advokaatidest, kes tegutsevad [kohtu määratud kaitsjatena](#). Teavet selle kohta, kust neid nimekirju saada ja kuidas neid kasutada, leiate kohalikust advokatuurist (sealhulgas [siit](#)).

Kui teid on kinni peetud või te olete [eelvangistuses](#), siis ei ole teil juurdepääsu sellele teabele. Politsei on kohustatud andma teile advokaatide nimekirja või telefoninumbrite loetelu, kui te seda taotlete. Ka politsei teab [infoliinide](#) numbreid. Kui politsei ei võimalda teil advokaadiga ühendust võtta, peate sellest kohtule teada andma kohe, kui teid sinna viiakse. Ka kohtutel on nimekirjad advokaatidest, kes on valmis toimima [kohtu määratud kaitsjatena](#).

Kes tasub õiguslase nõu eest?

Kui teid mõistetakse õigeks, **peab** riik tasuma advokaadi kulud. Kui menetlus [peatatakse](#) eeluurimise etapis või kui teid mõistetakse süüdi, peate advokaadi kulud tasuma teie.

Isegi juhul, kui teie sissetulek on väike või teil ei ole sissetulekut, puudub teil põhiõigus saada riigilt rahalist toetust kriminaalmenetluse raames. Te võite üksnes taotleda abi õiguslase nõu saamiseks oma jaoskonnakohtult (*Amtsgericht*). Vt [õiguslane nõu](#).

Ametlikud (kohtu määratud) kaitsjad on erandiks sellest reeglist. Vt [kohtu määratud kaitsjad](#). Algselt tasub advokaadile riik, kuid ametlikule kaitsjale seadusega ette nähtud tasud on väiksemad advokaadi tavatasudest. Kui teid mõistetakse süüdi, peate veenduma, et ametliku kaitsja tasude eest esitatakse teile menetluse lõpus arve. Kui teid mõistetakse süüdi, peate hüvitama riigile õiguskulud ning lisaks peate juhul, kui te olete maksejõuline, tasuma advokaadile summa, mida ta oleks saanud, kui teda ei oleks määratud ametlikuks kaitsjaks.

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

3 - Minu õigused kohtueelse uurimise ajal

Sellel teabelehel käsitletakse uurimismenetlust, mille alguses toimetavad süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavad asutused eeluurimist ning mille lõpus koostab prokurör süüdistuse või peatab menetluse.

Millised on eeluurimise etapid?

Süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavad asutused (kelleks võib olla kas prokuratuur või politsei) algatavad teie vastu uurimise, kui teid kahtlustatakse õigusrikkumises. Uurimise eesmärk on teha kindlaks, kas teie kahtlustamiseks on alust. Nimetatud asutused peavad samuti tegema kindlaks mis tahes leevendavad asjaolud. Kui prokurör leiab, et teie kahtlustamiseks on alust, esitab ta teile süüdistuse (või taotleb [lihtmenetluse](#) kohaldamist).

Politsei ja prokuratuur võivad toimetada erinevat liiki uurimistoiminguid. Millised need toimingud on ja millal neid toimetatakse, sõltub menetletavast asjast. Näiteks võidakse teid vahistada vahetult pärast õigusrikkumise toimepanemist. [Vahistamisele](#) võib järgneda [eelvangistus](#).

Te võite isegi tagasiulatuvalt esitada kohtule apellatsiooni mis tahes uurimistoimingu peale, mis kahjustas teie kohtuasja.

Samuti võivad süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavad asutused otsida teavet teie suhtes toimetatud varasemate uurimiste ja teie varasemate süüdimõistmistega kohta. Täpsemat teavet selle kohta leiate [siit](#).

Minu õigused uurimise ajal

Teil on õigus advokaadile kogu uurimismenetluse jooksul. Täiendavat teavet advokaadi leidmise ja sellega seonduvate kulude kohta leiate [siit](#). Kui te ei räägi saksa keelt, võite taotleda tõlgi abi oma kaitsjaga kohtumiseks.

Teil ei ole õigust tutvuda toimikuga. Teile võidakse siiski avaldada dokumentide väljavõtteid, kui see ei kahjusta uurimise huve või kolmandate isikute õigusi. Kui uurimine on lõpule viidud, antakse teie kaitsjale juurdepääs dokumentidele. Enne seda antakse juurdepääs üksnes siis, kui see ei ohusta uurimist.

Kui teie vastu toimetatakse mis tahes järgnevat uurimistoiminguid, siis teavet oma õiguste kohta seoses nende toimingutega leiate järgmistest osadest:

[Ülekuulamine \(1\)](#)

[Isiku kindlakstegemine / isiku läbivaatus \(2\)](#)

[Läbiotsimine/konfiskeerimine/pealtkuulamine \(3\)](#)

[Vahistamine \(4\)](#)

[Eelvangistus \(5\)](#)

[Süüdistuse esitamine \(6\)](#)

Kuidas mõjutab uurimist/uurimismenetlust asjaolu, et ma olen välisriigi kodanik?

Üldjuhul on teil õigus eeluurimismenetluse ajal Saksamaalt lahkuda. Te ei tohi Saksamaalt lahkuda, kui teid vahistati [vahistamismääruse](#) alusel või kui teid on kautsjoni vastu vabastatud tingimusel, et te ei tohi kohtu loata oma elukohast lahkuda.

Kui te teate, et teie suhtes on algatatud uurimine, peaksite te tagama, et prokurör ja kohus saavad teiega ühendust võtta.

Te võite uurimise ajal alati võtta ühendust oma riigi konsulaadiga.

[Ülekuulamine \(1\)](#)

Kuid teid kahtlustatakse õigusrikkumises, kuulavad politsei ja prokurör teid üle ja küsitlevad teid seoses süüdistusega. Mõnel juhul – kui prokurör seda soovib – võib teid üle kuulata ka kohtunik.

Mida ma peaksin tegema, kui mind on kutsunud ülekuulamisele?

Kui prokurör või kohus on kutsunud teid ülekuulamisele, peate te kohale ilmuma. Kui te kutsele ei vasta, võidakse teie suhtes kohaldada sundtoomist. Te ei pea kohale minema, kui teid kutsub ülekuulamisele politsei.

Mida mulle enne ülekuulamist räägitakse?

Enne ülekuulamist öeldakse teile, millises õigusrikkumises teid süüdistatakse ning millist õigusnormi te olete arvatavasti rikkunud. Teile tuleks samuti öelda, et teil on õigus vaikida ning et te võite enne ülekuulamist pidada nõu advokaadiga ja taotleda mis tahes süüst vabastavate tõendite esitamist.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma ei räägi menetluse keelt?

Kui teie saksa keele oskus ei ole piisavalt hea, võimaldatakse teil kasutada tõlki. See on teile tasuta. Tõlk viibib kogu ülekuulamise juures ning tõlgib suuliselt teile esitatud küsimused, teie vastused ja ülekuulamise kirjaliku protokollid.

Kas ma võin rääkida advokaadiga?

Kahtlustatavana võite rääkida [kaitseadvokaadiga](#) eraviisiliselt või tõlgi vahendusel. Kui teid kuulab üle prokurör või kohtunik, võib teie kaitsja juures viibida, kuid politseiülekuulamise ajal teil see õigus puudub.

Kas mind kuulatakse üle? Kas ma peaksin teavet andma?

Enne uurimise lõppu peab politsei või prokurör teid üle kuulama, kui menetlust ei ole peatatud. Kui asi on lihtne, võidakse teid kuulata üle kirjalikult.

Kuid isegi (kirjaliku) ülekuulamise puhul peate te esitama oma isikuandmed. Nendeks on teie eesnimed, perekonnanimi, sünnijärgne nimi, sünniaeg ja -koht, perekonnaseis, töökoht, aadress ja rahvus.

Teil puudub siiski kohustus kommenteerida süüdistust või teha avaldusi asja kohta. Mida ja kui palju te ütlete, sõltub teist ning sellest, mida on soovitanud teie advokaat, kui teil viimane olemas on.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu asja?

Kõik, mida te ütlete ülekuulamise ajal, salvestatakse või pannakse kirja. Kui te ütlete midagi, mis kahjustab teie asja, saab sellest teada ka kohus, kes arutab asja pärast seda, kui teile on esitatud süüdistus. Kohus võib otsuse tegemisel võtta arvesse kõike teie poolt varem öeldut isegi juhul, kui te kohtus vaikite või kui te soovite hiljem oma ütlused tagasi võtta.

Kas mulle öeldakse ülekuulamise ajal, millises järgus on uurimine?

Prokurör otsustab, kas anda teile teavet uurimise seisu kohta. Kuid prokurör ei tohi teile anda eksitavat teavet.

Milliseid meetodeid ei tohi kasutada?

Teid ei tohi ülekuulamise ajal väärkohelda ega muul moel füüsiliselt mõjutada. Keegi ei tohi teid ähvardada ega lubada teile midagi, mis ei ole seadusega lubatud. Mis tahes ütlusi, mida te nendel tingimustel annate, ei saa arvesse võtta ka isegi teie nõusolekul.

Lisateave

Kahtlustatavate ülekuulamise suhtes kohaldatavad eeskirjad on sätestatud [kriminaalmenetluse seadustiku](#) artiklites 136, 136a ja 163a.

Isiku kindlakstegemine / isiku läbivaatus / vereproovid jne (2)

Üksikasjalikku teavet oma õiguste kohta seoses nende meetmetega leiate [siit](#).

Mida hõlmab isiku kindlakstegemise menetlus? Millal seda läbi viiakse?

Isiku kindlakstegemise eesmärk on võimaldada selgitada välja teie süü või süütus mis tahes järgnevat kriminaalmenetlustes. Selleks võidakse teid pildistada, võtta teie sõrme- või peopesajäljed või panna kirja kõik eritunnused, näiteks tätoveeringud.

Kohtud, prokurör või politsei võivad algatada isiku kindlakstegemise menetluse. Menetlust toimetab üldjuhul politsei.

Isiku kindlakstegemise menetluse võib läbi viia sunniviisiliselt. See tähendab, et politsei või teid näiteks sõrmejälgede võtmiseks kinni hoida ja füüsiliselt teie käsivart ja sõrmi sirgu hoida.

Kas isiku kindlakstegemise menetlust võib läbi viia juhul, kui see ei ole vajalik (nt kui on selge, et mina olen õigusrikkumise toimepanija)?

Isiku kindlakstegemise menetluse võib läbi viia ka tulevase kriminaalmenetlusi silmas pidades; teisisõnu, isiku kindlakstegemise menetlust ei pruugi olla vaja käimasoleva menetluse jaoks, kuid seda võib olla vaja muude tulevaste menetluste jaoks teie identifitseerimisandmete ettevalmistamiseks. See tähendab, et peab olema alus arvata, et te võite olla ka tulevaste kriminaalmenetluste subjekt.

Kas isiku läbivaatus on lubatud?

Isiku läbivaatuseks võib korralduse anda eesmärgiga teha kindlaks asjaolud, mis on kriminaalmenetluse jaoks olulised.

Politsei toimetatava lihtsa läbivaatuse korral uuritakse teid läbi, et teha kindlaks, kas teie kehaõõnsustes on võõrkehi. Kui selline läbivaatus valmistab teie jaoks piinlikkust, võib selle läbi viia teiega samast soost isik või arst. Enne läbivaatust tuleb teid teavitada sellest, et läbivaatuse juures võib viibida isik, keda te usaldate, ning et teil on õigus valida, millisest soost isik teid vajaduse korral läbi vaatab. Te peate sellise läbivaatuse välja kannatama, kuid keegi ei saa teid sundida selles aktiivselt osalema.

Kas minult võidakse võtta vereproove, muid kehavedelikke või DNA-proove (nt juukse- või sülleproove)?

Vere- ja muid proove võib võtta näiteks selleks, et kontrollida alkoholisaldust teie veres või et võrrelda teie DNA-d kuriteopaigalt leitud DNAga. Neid proove võib võtta ainult arst, mitte politsei. Kui neid proove kriminaalmenetluses enam vaja ei ole, tuleb need hävitada. Kuid teie DNA-profiili võib failis säilitada, kui on alust arvata, et tulevikus võidakse teie vastu algatada menetlus raskes kuriteos.

Kui te isiku läbivaatuse või DNA-proovi võtmisega ei nõustu, annab kohus selleks määruse. Otsese ohu korral, s.t kui tegemist on kiireloomulise asjaga, on prokuröri ja politseiil õigus seda teha. Proovid võidakse võtta ka sunniviisiliselt.

Lisateave

Isiku kindlakstegemise menetlus on reguleeritud kriminaalmenetluse seadustiku artikliga 81b, isiku läbivaatus ja vereproovide võtmine artiklitega 81a ja 81d ning DNA-proovid artiklitega 81e, 81f ja 81g.

Läbiotsimine / konfiskeerimine / pealtkuulamine (3)

Üksikasjalikku teavet oma õiguste kohta seoses nende meetmetega leiate [siit](#).

Kas minu kodu, kontor, auto jne võidakse läbi otsida?

Kui teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises, võivad prokurör ja politsei teie kodu ja muud ruumid, sealhulgas teie auto läbi otsida, kui nad loodavad leida seal tõendeid või kui neil on vaja teid vahistada.

Läbiotsimismääruse peab tegema kohus. Ainult otsese ohu korral, s.t kui tegemist on kiireloomulise asjaga, on läbiotsimismäärus lubatud teha prokuröri või politseiil.

Te võite läbiotsimise juures viibida. Samuti võib läbiotsimise juures viibida teie kaitseadvokaat. Kui kohtunikul või prokuröriil ei ole võimalik läbiotsimise juures viibida, tuleb menetlustoimingusse võimaluse korral kaasata kaks kohaliku omavalitsuse ametnikku (*Gemeindebeamte*). Te ei pea siiski nende kohalolekut nõudma. Kui läbiotsimine on lõppenud, tuleb teile teie nõudmisel esitada dokument, milles kirjeldatakse läbiotsimise põhjuseid ja õigusrikkumist, milles teid süüdistatakse.

Kas minu vara võidakse konfiskeerida?

Süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavad asutused võivad võtta teile kuuluvaid esemeid, kui neil on kaalu tõenditena. Kui te neid vabatahtlikult üle ei anna, võidakse need konfiskeerida. Vara konfiskeerimiseks peab olema kohtu määrus. Ainult otsese ohu korral, s.t kui tegemist on kiireloomulise asjaga, võib sellise määruse teha prokurör või politsei. Te võite taotleda kohtumäärust igal ajal, isegi pärast läbiotsimise lõppu.

Kui läbiotsimise käigus on esemeid võetud või konfiskeeritud, on teil õigus saada taotluse korral nende esemete loetelu.

Kas minult võidakse juhiluba ära võtta?

Ainult kohus võib teie juhiloo täielikult tühistada, kui on põhjendatud alust arvata, et liiklusõuete rikkumisega seoses määratud karistuse raames tühistaks ta selle niikuinii. Seda meedet kohaldatakse tavaliselt juhul, kui te olete pannud toime liiklusõuete rikkumise, mis näitas, et te ei sobi sõidukit juhtima. Teie juhtimisõiguse ajutine äravõtmine kohtu poolt on kinnituseks teie juhiloo konfiskeerimisest. Otsese ohu korral võib politsei või prokurör teie juhiloo konfiskeerida, kui teie juhtimisõiguse tühistamiseks on kiireloomulisi põhjuseid.

Kas pealtkuulamine on lubatud?

Igat liiki suhtlust (nt telefonikõned) või teie kodus toimuvaid vestlusi võib pealt kuulata ja salvestada rangetel õiguslikel tingimustel, kuid peab olema raske või väga raske kuriteo kahtlus. Mõlema meetme jaoks on vaja kohtu määrust. Pealtkuulamiseks võib korralduse teha ka prokurör otsese ohu või asja kiireloomulisuse korral. Teid tuleb hiljem teavitada tehtud pealtkuulamistoimingutest.

Lisateave

Läbiotsimine ja konfiskeerimine on reguleeritud [kriminaalmenetluse seadustiku](#) artiklitega 102 jj ja 94 jj, juhtimisõiguse ajutine peatamine (juhiloo konfiskeerimine) on reguleeritud artikliga 111a ning ülekuulamine artiklitega 100a jj.

Vahistamine (4)

Prokurör ja politsei võivad teid vahi alla võtta, kui teid seostatakse kuriteopaigaga või kui teid on süüdi mõistetud ja on alust arvata, et te võite püüda põgeneda. Prokurör võib teid vahi alla võtta ka juhul, kui on täidetud tingimused, mis on vajalikud vahistamismääruse tegemiseks otsese ohu või asja kiireloomulisuse korral. See oleks õigustatud näiteks juhul, kui on põhjendatud alust kahtlustada teid kuriteos ning on konkreetsed alused [vahistamiseks](#). Kui teid vahistatakse, siis võib määrus juba olla tehtud või prokurör võib olla seda taotlenud ja oodatakse, kuni kohtunik määruse teeb.

Kinnipidamist kaalutakse ka siis, kui on vaja toimetada eraldi uurimistoimingud, näiteks [ülekuulamine](#) või [isiku läbivaatus](#).

Kas mulle öeldakse, miks mind on kinni peetud?

Teile öeldakse alati kinnipidamise põhjus. Kui on tehtud määrus, tuleb see teile anda teie kinnipidamisel.

Kui kaua võib mind kinni pidada?

Kui te olete kinni peetud tehtud või taotletud vahistamismääruse alusel, kohaldatakse teie kinnipidamise suhtes [ajapiiranguid](#).

Kui teid on kinni peetud küsitlemiseks, tuleb see läbi viia kohe ning teid tuleb pärast seda vabastada. Ajapiirang sõltub igast konkreetses juhtumist. Igal juhul ei tohi teid kinni pidada kauem kui kinnipidamisele järgneva päeva lõpuni.

Kui teid on kinni peetud ning selgub, et teile on varem määratud vabaduskaotuslik karistus, mida te ei ole veel kandnud, võidakse teid kinnipidamise lõpus vahistada.

Kas ma võin kellegagi ühendust võtta?

Kinnipeetuna on teil õigus igal ajal taotleda enda valitud kaitsjat. Te võite teavitada oma pereliiget või usaldusalust, kui see ei kahjusta uurimise eesmärki. Te võite samuti paluda oma riigi konsulaadi teavitamist.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Te võite paluda, et teid vaataks läbi teie valitud arst.

Mis on Euroopa vahistamismäärus ja mida ma saan selle vastu ette võtta?

Euroopa vahistamismääruse eesmärk on kinni pidada ja anda üle isik, keda otsitakse ELis kohtumõistmise või vanglakaristuse või muu vabaduskaotusliku karistuse jõustamise eesmärgil. Kui teie kohta on tehtud Euroopa vahistamismäärus, võib teid kinni pidada mis tahes liikmesriigis ning teid võib anda üle määruse teinud liikmesriigile.

Kui teid on Saksamaal Euroopa vahistamismääruse alusel kinni peetud, viiakse teid esmalt kohaliku Saksamaa kohtusse, kus te saate esitada apellatsiooni võimaliku väljasaatmise vastu. Selle kohta langetab otsuse apellatsioonikohus.

Teil on õigus õigusesindajale menetluse igas etapis.

Kui te väljasaatmisega nõustute, saadetakse teid kohe riigist välja (lihtsustatud väljasaatmismenetlus). Teid teavitatakse ka sellest, kui teil ei võimaldata nn erireegli kasutamist. Kui te seda teete, võidakse teie üle kohut mõista muu menetluse alusel, mis ei ole hõlmatud Euroopa vahistamismäärusega. Kui te olete lihtsustatud väljasaatmismenetlusega nõustunud ning/või loobunud nn erireegli kohaldamisest, ei saa te kokkuleppest enam taganeda.

Kui te väljasaatmisega ei nõustu, teeb apellatsioonikohus 60 päeva jooksul otsuse väljasaatmise õiguspärasuse kohta. Apellatsiooniõigus puudub.

Täiendavat teavet leiate [siit](#) ja [siit](#).

Eelvangistus (5)

Millal tuleb mulle teatada vahistamismäärusest?

Kui teid on vahistamismääruse alusel kinni peetud, tuleb see teile anda [vahistamise](#) ajal. Kui teie suhtes kohaldatakse ajutist vahistamist, peate ilmuma kohtusse hiljemalt vahistamise päeval. Kui kohus teeb seejärel vahistamismääruse, teeb ta selle teile teatavaks. Kui kohus vahistamismäärust ei tee, lastakse teid vabaks.

Millal võib minu suhtes kohaldada eelvangistust?

Teie suhtes võidakse kohaldada eelvangistust, kui on põhjendatud alust teid kahtlustada ning on põhjused teid kinni pidada. Nende põhjuste hulka võivad kuuluda rasked kuriteod, põgenemine, põgenemisoht, korduva õigusrikkumise toimepanemise oht, õigusrikkumise uurimisest kõrvalehoidumise oht (näiteks tõendite hävitamise või tunnistajate mõjutamisega). Teid võidakse käsitleda kui tõenäoliselt põgenevat isikut, kui teil ei ole alalist elukohta, püsivat töökohta või tihedat sotsiaalvõrgustikku.

Mida saan ma eelvangistumääruse suhtes ette võtta?

Te võite esitada eelvangistumääruse peale apellatsiooni järgmise astme kohtule. Samuti võite esitada apellatsiooni asemel läbivaatamisaotluse (*Haftprüfung*). Sellist läbivaatamist teostab määruse teinud kohus. Kuid kui te esitate läbivaatamisaotluse, siis ei saa te apellatsiooni esitada.

Kui kaua tuleb mind eelvangistuses hoida?

Teid võib eelvangistuses hoida kuni kriminaalmenetluse lõpuni. See võib lõppeda varem, kui määrus tühistatakse või kui teid vabastatakse kautsjoni vastu.

Kui teid vabastatakse kautsjoni vastu, võidakse teilt nõuda rahasumma jätmist tagatiseks või korrapärast politseisse ilmumist.

Teid võidakse eelvangistuses hoida üle kuue kuu ainult konkreetsel tingimustel, mille peavad kindlaks määrama prokurör ja kohus *ex officio* (s.t kui on erilisi raskusi, uurimine on erakordselt laiapõhjaline või kui on muid olulisi põhjuseid).

Mida mulle minu vahi all hoidmise kohta öeldakse?

Kui teid vahistatakse, tuleb teid teile mõistetavas keeles teavitada, et:

te peate kohtu ette ilmuma kas kohe või hiljemalt ühe päeva jooksul vahistamisest;

teil on õigus väljendada oma seisukohta seoses süüdistusega või asja kohta mitte midagi öelda;

teil on õigus esitada tõendeid, mis teid süüst vabastavad, ning te võite asja kohta vaikida;

te võite igal ajal konsulteerida enda valitud advokaadiga, seda isegi enne vahi alla võtmist;

teil on õigus lasta end enda valitud arstil läbi vaadata ning

te võite teavitada sugulast või mõnda teist isikut, kui see ei kahjusta uurimise eesmärki.

Teile tuleb öelda, et te võite taotleda tasuta tõlketeenust ning lasta teavitada oma riigi konsulaati, kes võib teiega sidet pidada. Peale selle tuleb teile kohtuistungil ajal teatada kõik teid süüstavad asjaolud. Teil tuleb lubada kahtlustuseks ja vahistamiseks alust andvad põhjused ümber lükata ning esitada asjaolusid enda kaitseks. Lisaks tuleb teile teatada teie õigusest vahistamine vaidlustada ja esitada selle peale apellatsioon.

Kas mul võib kinnipidamise ajal olla külalisi, kas ma võin kirju saada, kanda isiklikke rõivaid jne?

Üldjuhul lubatakse teil eelvangistuses olles kirju saada. Kuid teie suhtes võib kohaldada teatavaid piiranguid. Näiteks võidakse nõuda, et te küsivate luba külastajate vastuvõtmiseks ja sidevahendite kasutamiseks. Võidakse kehtestada nõue teie suhtluse jälgimiseks ning mis tahes kirjade või pakkide kontrollimiseks või nõue, et te peate küsima luba selliste esemete vastuvõtmiseks külastuse ajal. Te võite nende tingimuste suhtes vastuväiteid esitada. Kuid teisest küljest puuduvad piirangud suulisele või kirjalikule suhtlusele teie ja advokaadi vahel. Eelvangistust käsitlevad õigusnormid on liidumaade lõikes erinevad.

Süüdistuse esitamine (6)

Kui teie vastu algatatud uurimine annab piisavalt alust teile süüdistuse esitamiseks, koostab prokurör süüdistusakti või taotleb [lihtmenetluse](#) korras karistuse määramist asjakohases kohtus. Kui prokurör seda ei tee, siis teid vabastatakse. Süüdistusaktis esitab prokurör kokkuvõtte sellest, milles teid süüdistatakse, milliseid õigusnorme te olete rikkunud ning millised on tõendid.

Mida see tähendab, kui kohus saadab mulle süüdistusakti?

See tähendab, et kohus otsustab vahemenetluse käigus, kas algatada teie vastu kohtumenetlus. Teile öeldakse seda süüdistusaktis. Samuti palutakse selles, et te teateksite kindlaksmääratud ajaks, kas tuleks arvesse võtta täiendavaid süüst vabastavaid tõendeid või kas teil on mingeid vastuväiteid menetluse alustamise suhtes.

Süüdistust käsitletakse erinevalt kiirmenetluse raames. Täpsemat teavet leiate [siit](#).

Mida saan ma teha, kui ma ei saa süüdistusest aru, sest ma ei räägi saksa keelt?

Kui süüdistus esitatakse teile keeles, mida te ei mõista, siis võite taotleda selle tasuta tõlkimist ja uuesti esitamist.

Mida saan ma teha, kui ma leiän, et süüdistus on vale?

Kohus annab teile kindla aja, mille jooksul saate esitada põhjendused selle kohta, miks te leiate, et süüdistus on vale. Samuti võite taotleda selliste tõendite arvessevõtmist, mis teie arvates teid süüst vabastavad.

Kas kohus võib süüdistuse tagasi lükata?

Kui kohus usub, et tõenäoliselt teid süüdistuse alusel süüdi ei mõisteta (näiteks kui kohus usub, et tõendid selleks ei ole piisavad), ei saada ta asja kohtusse arutamiseks. Prokurör võib selle otsuse peale kohe apellatsiooni esitada.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Prokurör võib süüdistuse tagasi võtta või seda muuta igal ajal enne seda, kui kohus võtab asja menetlusse. Prokurör võib samuti esitada uusi tõendeid igal ajal kogu kriminaalmenetluse kestel.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Kui teile on esitatud süüdistus teises liikmesriigis, siis ei ole välistatud, et teile võidakse esitada süüdistus ka Saksamaal. Teile ei saa teistkordselt süüdistust esitada, kui teid on sama õigusrikkumise eest juba süüdi mõistetud.

Kas mulle teatatakse minu vastu ütlist andvatest tunnistajatest ja minu vastu esitatud tõenditest?

Süüdistusaktis loetleb prokurör süüdistust toetavad tõendid. Teie kaitseadvokaat saab õiguse toimikuga tutvuda hiljemalt eeluurimise lõpus ja enne teie vastu süüdistuse esitamist. Teil endal on õigus saada teavet ja üksikuid koopiaid dokumentidest.

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Prokurör saadab süüdistusakti kohtule, kes otsustab vahemenetluse käigus, kas alustada kohtumenetlust, s.t asja kohtulikku arutamist.

Kui kohus on nõus asja kohtuliku arutamisega, alustatakse põhimenetlust. See võib kesta ühest päevast mitme päevani. Samuti on võimalus käsitleda süüdistust [kiirmenetluse](#) korra kohaselt, kuid selle suhtes kehtivad teatavad reeglid.

Kuidas kohtumenetlus jätkub?

Kõigepealt teeb kohus kindlaks kõik kohalolijad (prokurörid, teie ja teie kaitsja (olemasolu korral), tunnistajad ja eksperdid). Seejärel palutakse tunnistajatel oodata väljaspool kohtusaali.

Teil palutakse esitada oma isikuandmed. Te peate ütleva kohtule oma nime, aadressi, sünnikoha, perekonnaseisu ja töökoha. Te ei pea ütleva, kui palju te teenite.

Seejärel loetakse ette süüdistus.

Teile antakse võimalus esitada oma arvamus süüdistuse kohta. Te ei pea midagi ütleva, kui te seda ei soovi. Kohus ei tohi teha mingeid järeldusi teie kahjuks lähtuvalt asjaolust, et te otsustasite vaikida. Pärast seda esitatakse tõendid, s.t kuulatakse ära tunnistajate ütlused, ekspertide arvamus ja/või loetakse ette dokumendid.

Lõpetuseks esinevad prokurör ja teie kaitsja (olemasolu korral) kokkuvõtlega esitatud tõendite tulemustest ning teevad ettepaneku teie süüdi- või õigeksmõistmise kohta.

Teile jääb lõppsõna.

Seejärel langetab kohus otsuse ja esitab selle põhjendused.

Kus kohtumenetlus toimub?

Kohtumenetlus toimub samas kohas, kus prokurör süüdistuse esitas; selle kohta on erieeskirjad. Sageli toimub kohtumenetlus selle piirkonna kohtus, kus õigusrikkumine toime pandi.

See, kas menetlus toimub jaoskonnakohtus, liidumaa kohtus või liidumaa apellatsioonikohtus, sõltub karistusest, mida võib kõnealuse õigusrikkumise eest määrata. Kui eeldatav karistus on rahatrühv või kuni kaheaastane vangistus, siis langetab otsuse jaoskonnakohtus. Kui eeldatav karistus on kahe- kuni nelja-aastane vangistus, langetab otsuse kolmeliikmeline jaoskonnakohtu kolleegium, kuhu kuuluvad üks kohtunik ja kaks kohtukaasistajat. Kui eeldatav karistus on üle nelja-aastane vangistus, langetab kohtuasjas otsuse liidumaa kohus kahest või kolmest kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast koosneva kolleegiumina. Riikliku julgeoleku küsimusi arutab kolmest kohtunikust koosnev liidumaa apellatsioonikohtus.

Kas kohtumenetlus on avalik?

Põhimenetlus on avalik. Kinniste uste taga arutatakse kohtuasja üksnes erandjuhtudel, näiteks tunnistajate kaitse eesmärgil.

Kas põhimenetluse ajal võib süüdistust muuta?

Prokuratuuri koostatud süüdistust saab muuta üksnes väga vähesel määral ja kohtu ettepanekul. Uusi süüdistuspunkte saab lisada ainult põhimenetluse ajal täiendava süüdistuse esitamisega. Kuid neid uusi süüdistuspunkte arutatakse üksnes juhul, kui teie ja kohus sellega nõus olete.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast põhimenetluse ajal süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Ülestunnistus ei lõpeta menetlust. Kohus võib siiski otsustada osa tõendeid kuulamata jätta, kui ta leiab, et teie ülestunnistus on usaldusväärne, s.t kui seda toetavad juba kuuludud tõendid. Ülestunnistuse puhul võib kohus vähendada karistuse määra. Mõnel juhul võib teie ülestunnistus olla osa [menetluskokkuleppest](#). See mõjutab karistust, kui mitte seda, kas teid mõistetakse õigeks või süüdi.

Millised on minu õigused põhimenetluse ajal?

Te peate põhimenetluse ajal kohal viibima. Kui teid ei ole kohalviibimiskohustusest vabastatud ning te siiski kohale ei ilmu, siis põhimenetlus peatatakse ja võidakse teha määrus teie vahistamiseks. Erandiks on olukord, kui põhimenetlus on osa [lihtmenetlusest](#).

Kui te menetluse keelt piisavalt hästi ei oska, võimaldab kohus kasutada tõlgi teenuseid, kes tõlgib kogu põhimenetluse ja kohtumenetluse ajal esitatud väited.

Te võite määrata advokaadi end kaitsma. Mõnel juhul on kaitsja olemasolu kohustuslik. Kui te advokaati ei vali, määrab kohus teile [ametliku kaitsja](#).

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kui teie vastu esitatakse tõendeid, võite nende kohta teha avalduse. Te võite esitada vastuväiteid mis tahes tõendite kohta, mis on teie arvates alusetult esitatud.

Samuti võite taotleda täiendavate tõendite esitamist. Te võite esitada ka omapoolseid tõendeid, kuid teil ei ole politseiga samaväärseid õiguseid. Näiteks, te ei või telefone pealt kuulata ega esitada salvestusi tõenditena.

Te võite paluda tunnistajatel ütlist anda ja esitada need ütlused kohtule. Kuid te peate meeles pidama, et tunnistajad on kohustatud kohtus tõtt rääkima.

Tunnistajaid küsitleb esmalt kohus ja seejärel prokurör. Seejärel saate õiguse tunnistajaid küsitleda teie koos oma advokaadiga.

Üldjuhul loetakse ette [karistusregistris](#) teie kohta olevate andmete väljavõte. Kui teid on juba süüdi mõistetud kuriteo eest, mis sarnaneb käimasoleva menetlusega seotud kuriteoga, võidakse ette lugeda ka eelmine süüdimõistev otsus. Karistusregister ei sisalda andmeid varasemate süüdimõistmiste kohta, mis on tehtud teistes liikmesriikides. Kuid kui kohus on saanud teavet muude varasemate süüdimõistmiste kohta, võib ta võtta seda teavet arvesse käimasoleva põhimenetluse raames.

Mis juhtub põhimenetluse lõpus?

Põhimenetlus võib lõppeda kas süüdi- või [õigeksmõistmisega](#).

Enamikul juhtudel lõpeb põhimenetlus süüdimõistmisega. Kohus võib teid süüdi või õigeks mõista, sõltuvalt olemasolevatest tõenditest. Karistuseks võib määrata rahaträhvi või vangistuse. Seaduses sätestatud konkreetsetel juhtudel võidakse kohaldada ka selliseid meetmeid nagu psühhiaatriline sundravi, võõrutusravi või ennetav kinnipidamine. Veel üks võimalus on teie juhiloa tühistamine. Täiendava karistusena võib määrata mootorsõiduki juhtimise keelu.

Rahaträhvi suurus arvutatakse teatava arvu päevamäärade alusel (nt 50 päevamäär, mille suurus on 15 eurot). Päevamäär on alati 1/30 teie kuusissetulekust. Te võite rahaträhvi tasuda üldkasuliku tööga. Kui te trähvi ära ei maksa või seda tööga ei hüvita, vangistatakse teid iga päevamäär kohta üheks päevaks. Kui teile määratakse rahaträhvi summas kuni 180 päevamäär, võib karistuse määrata tingimisi. See tähendab, et teile antakse hoiatus ning te peate trähvi maksma üksnes juhul, kui te panete pärast karistuse määramist toime uue õigusrikkumise või rikute mis tahes muid kohtu korraldusi. Samuti võib tingimisi määrata kuni kaheaastase vanglakaristuse. Kui te katseaja tingimusi ei täida, siis viiakse karistus täide.

Süüdimõistvale otsusele võib lisada muid meetmeid ja täiendavaid karistusi.

Milline on kuriteoohvri roll põhimenetluses?

Enamikul juhtudel on kuriteoohver oluline tunnistaja ning teda küsitatakse kui tunnistajat.

Teatavate kuritegude ohvriks langenud võivad põhimenetluses aktiivselt osaleda, kui neil lubatakse menetlusse astuda. Kuriteoohver, kes on kaashageja, võib esitada küsimusi või taotleda ise tõendeid või volitada oma advokaati (olemasolu korral) seda tegema. Põhimenetluse lõpus esitab kuriteoohver või tema advokaat lõppavalduse, milles taotleb konkreetse karistuse määramist.

Lisateave

Põhimenetlus on reguleeritud [kriminaalmenetluse seadustiku](#) ja [Saksamaa kohtute seadusega](#).

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kui kohus mõistab teid süüdi, võite esitada karistuse peale apellatsiooni. Teil puudub apellatsiooniõigus, kui teid mõistetakse õigeks; seda isegi juhul, kui te ei nõustu õigeksmõistmise alustega. Kohus peab teid teie õigustest teavitama.

Jaoskonna kohtu otsuste peale on võimalik esitada kahte liiki kaebusi: apellatsioon või läbivaatamistaotlus. Te võite taotleda otsuste läbivaatamist ainult liidumaa kohtutelt.

Kas mul on õigus esitada apellatsioon?

Kohe pärast seda, kui kohus on otsuse langetanud, võite teie või võib teie advokaat teatada kohtule, et te esitate apellatsiooni. Te võite esitada apellatsiooni ka kuni üks nädal pärast karistuse määramist. Te võite esitada apellatsiooni kas kirjalikult või paluda kohtu kantseleil teha ametliku kande selle kohta, et te esitate apellatsiooni. Te võite esitada apellatsiooni isegi juhul, kui karistus põhines kokkuleppemenetlusel.

Te võite esitada apellatsiooni kas süüdimõistmise peale või määratud karistuse peale.

Kui te esitate apellatsiooni, siis peate oma apellatsiooni põhjendada.

Läbivaatamist tuleb põhjendada ühe kuu jooksul pärast seda, kui on koostatud kohtuotsuse kirjalik põhistus. Selleks on teil vaja advokaadi abi, sest te ise ei või läbivaatamist põhjendada.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate apellatsiooni karistuse peale, siis karistuse täitmine peatatakse ja seda ei jõustata. See tähendab, et te ei pea esialgu trähvi maksma või karistust kandma. Kuid kui te olete eelvangistuses, siis teid ei vabastata. Selleks et teid eelvangistusest vabastataks, peab kohus tühistama eelvangistuse kohaldamise määruse või vabastama teid vahi alt.

Puuduvad tähtajad selle kohta, millal teie apellatsioon tuleb läbi vaadata. Kuid kehtib üldine nõue, et asja arutamine peab toimuma võimalikult kiiresti.

Apellatsioonimenetluses korraldatakse põhimenetlust liidumaa kohtus. Apellatsioonikohus otsustab ise selle üle, millised tõendid on olulised. Need võivad olla samad tõendid, mida kasutas esimese astme kohus. Kuid need tõendid võivad ka erineda. Te võite esitada ka taotluse uute tõendite arvessevõtmiseks.

Läbivaatamise korral uusi tõendeid ei esitata ning kontrollitakse ainult kohtuotsuse ja menetluse õiguspärasust.

Mis juhtub apellatsioonimenetluse raames?

Liidumaa kohtus järgitakse apellatsioonimenetluse puhul sama menetluskorda nagu jaoskonna kohtu menetluse puhul. Kohus langetab oma otsuse. See on erinev üksnes juhul, kui teie apellatsioon on esitatud karistuse enda peale. Sellisel juhul kaalub kohus üksnes neid tõendeid, mis on olulised karistuse määramiseks, nt neid, mis on seotud teie teo motiividega ja isiklike suhetega.

Apellatsioonimenetluses võib otsuse teha ka suulise menetluseta.

Mis juhtub, kui minu apellatsioon rahuldatakse või kui seda ei rahuldata?

Kui teie apellatsioon rahuldatakse, siis menetluse lõpus teid kas mõistetakse õigeks või teie karistust vähendatakse. Kui teid õigeks ei mõisteta, võite taotleda kohtuotsuse läbivaatamist.

Kui läbivaatamine laheneb teie kasuks, siis on kaks võimalust: apellatsioonikohus võib teatavatel tingimustel teha uue otsuse ning teid näiteks õigeks mõista. Muul juhul võib ta apelleeritava otsuse tühistada ja saata asja tagasi madalama astme kohtusse.

Tühistatud karistust ei tohi karistusregistrisse kanda.

Karistus on lõplik, kui ükski menetluse pool – teie, prokurör ega ükski kaashageja – ei esita apellatsiooni kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast põhimenetlust kodumaale saata?

ELi kodanikuna saab teid Saksamaalt välja saata üksnes erandlikel tingimustel. Need tingimused on reguleeritud vaba liikumist käsitlevate Euroopa õigusnormidega. Kui te tunnete muret seoses väljasaatmisega, võite konsulteerida advokaadiga.

Kui mind on süüdi mõistetud, siis kas minu üle saab sama õigusrikkumise eest uuesti kohut mõista?

Põhimõtteliselt ei saa teie üle sama õigusrikkumise eest teist korda kohut mõista. Küsimus, kas karistus on tegelikult sama õigusrikkumise eest, hõlmab keerukaid õiguslikke nüansse.

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

6. Liiklusnõuete rikkumised ja väiksemad õigusrikkumised

Kuidas käsitletakse liiklusnõuete rikkumisi?

Väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi, nagu piirkiiruse ületamine, käsitlevad haldusasutused. Sellised õigusrikkumised ei ole kriminaalkorras karistatavad, vaid hoopis väärteod. Kuritegudena käsitatakse eelkõige raskeid liiklusnõuete rikkumisi, eriti kui seatakse ohtu või saavad viga liiklejad.

Väiksemate liiklusnõuete rikkumiste puhul toimub vahendamine haldusasutuste kaudu. Menetluse käigus võite esitada oma kirjalikud seisukohad.

Väiksemate õigusrikkumiste puhul (nt parkimiskorra rikkumised) esitatakse teile esmalt hoiatus ja antakse võimalus maksta hoiatustrahvi, mille suurus võib olla kuni 35 eurot. Kui te selle ära maksate, siis loetakse asi lõpetatuks. Kui te hoiatustrahvi ei maksa ning haldusasutustel on alust teie süüd uskuda, võivad nad väljastada trahvinõude, milles nõutakse teilt trahvi maksmist. Trahvinõue võib hõlmata ka juhtimisõiguse äravõtmist. Trahvisumma ja keelu kestus on sätestatud [karistuste loetelus](#).

Te võite esitada apellatsiooni trahvinõude peale. Prokurör saadab asja kohtusse. Menetlus sarnaneb [teabelehel nr 4](#) kirjeldatud menetlusega. Kohus võib teha ka otsuse mitte alustada kohtumenetlust, kui teie ja prokurör selle vastu ei ole. Te võite esitada liidumaa kohtule apellatsiooni kohtuotsuse või menetluse käigus tehtud otsuse peale. See õiguskaitsevahend on kättesaadav ainult teatavatel tingimustel ning kui rahatrahv on suurem kui 250 eurot või asja eesmärk on luua pretsedent.

Kas sellistes õigusrikkumistes mõistetakse kohut ka teiste liikmesriikide kodanike üle? Kui jah, siis kuidas?

Sellistes õigusrikkumistes mõistetakse kohut ka teiste liikmesriikide kodanike üle. Kui te panete toime sõiduki juhtimisega seotud õigusrikkumise, võidakse teilt nõuda hoiatustrahvi või tagatise tasumist kohapeal. Seda summat võetakse arvesse menetluse lõpus kindlaksmääratava trahvisumma puhul. Kui teid liiklusnõuete rikkumise ajal ei peatata, võidakse teile esitada süüdistus, kui teie riik jagab Saksamaaga sõidukite andmebaasi. Saksamaa liitub kogu ELi hõlmava karistuste jõustamise süsteemiga eeldatavasti 2010. aasta sügisel. See tähendab, et Saksamaal määratud rahatrahve saab sisse nõuda ka teie kodumaal.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi ei kajastata [keskses föderaalses karistusregistris](#), kuid need kantakse [liiklusnõuete rikkumiste registrisse](#).

Liiklusnõuete rikkumisi kajastav keskregister sisaldab nende isikute andmeid, kes on rikkunud Saksamaal liiklusnõudeid ning kellel on Saksamaa või muu riigi juhiluba. Andmed salvestatakse selliste õigusrikkumiste kohta, mille eest määratakse karistuseks vähemalt 40 euro suurune trahv. Rikkumise raskusastmest sõltuvalt registreeritakse ka teatav arv [trahvipunkte](#). Saksamaa juhtidelt võetakse juhiluba, kui nad koguvad 18 punkti või rohkem. Teiste riikide juhid jäävad ilma õigusest juhtida Saksamaal mootorsõidukit.

Lisateave

Liiklusnõuete rikkumisi ja asjakohaseid menetlusi käsitletakse [liiklusseaduses](#), [liikluseeskirjas](#) ja lihtmenetlust käsitlevates õigusnormides.

Viimati uuendatud: 30/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Eesti

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui teid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. [Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt rahatrahvi.

Kui te olete kuriteo ohvraks langenud, leiate kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse lühikirjeldus kriminaalmenetluse tavapäraest etappidest.

Kriminaalmenetluse alustamine

Kohtueelne menetlus ehk uurimine

Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule ja taotluste lahendamine

Süüdistuse esitamine

Kohtueelne menetlus kohtus

Kohtulik arutamine

Kohtuotsus

Apellatsiooni- ja kassatsioonimenetlus (teise ja kolmanda astme kohtus)

Kohtuotsuse täitmine

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

[1. Õiguslase nõu saamine](#)

[2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal](#)

Kriminaalmenetluse alustamine

Kinnipidamine ja vahistamine

Ülekuulamine ja tõendite kogumine

Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule, taotluste lahendamine ja süüdistuse esitamine

Täiendav teave mitteresidentidele

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Liiklusnõuete rikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Ülevaade Eesti kriminaalmenetlusest inglise keeles](#)

Viimati uuendatud: 01/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Õiguslase nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiате teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud kaitsja poolt. Lisaks leiате nendelt teavet selle kohta, mida kaitsja teie heaks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida kaitsja ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Kas mul peab olema kaitsja?

Kaitsja osavõtt kohtueelsest menetlusest on kohustuslik alates kriminaaltoimiku tutvustamisest (vt [teabelehte nr 2](#)) kriminaalmenetluse seadustiku § 223 lõikes 3 sätestatud korras, välja arvatud juhul, kui menetletakse teise astme kuritegu, prokurör peab võimalikuks kriminaalasja lahendada lühimenetluses, sealhulgas kiirmenetluse vormis toimetatavas lühimenetluses, kahtlustatavat on kirjalikult allkirja vastu teavitatud õigusest saada kaitsja abi, kaitsja saamise tingimustest ja kaitsja taotlemata jätmise tagajärgedest, ent kahtlustatav ei ole kaitsja osalemist taotlenud ning prokuröri või kohtuniku hinnangul ei ole kaitsja osalemine õigusemõistmise huvides vajalik.

Kaitsja osavõtt kogu kriminaalmenetlusest on kohustuslik, kui:

te olite kuriteo toimepanemise ajal alaealine;

te ei saa end füüsilise või vaimse puude tõttu ise kaitsa või kui teie kaitsmine on sellise puude tõttu raskendatud;

teid kahtlustatakse kuriteos, mille eest võib mõista eluaegse vangistuse;

teie huvid on vastuolus teise, kaitsjat omava isiku huvidega;

te olete olnud vahi all vähemalt neli kuud.

Kaitsja osavõtt kohtumenetlusest on kohustuslik, välja arvatud kokkuleppemenetluses, sealhulgas kriminaalmenetluse seadustiku §-des 239-250 sätestatud korras kiirmenetluse vormis toimetatavas kokkuleppemenetluses, kui kahtlustatav või süüdistatav ei ole esitanud taotlust kaitsja osalemiseks kohtumenetluses ning kaitsja osalemine ei ole menetleja hinnangul õigusemõistmise huvides vajalik; samuti teise astme kuriteo menetlemisel lühimenetluses, sealhulgas kriminaalmenetluse seadustiku §-des 233-238 sätestatud korras kiirmenetluse vormis toimetatavas lühimenetluses, kui süüdistatav on kaitsjast loobunud ja kaitsja osalemine ei ole menetleja hinnangul õigusemõistmise huvides vajalik.

Kaitsja leidmine

Teil on õigus valida endale ise kaitsja, kes on nõus teid lepingu alusel esindama. Advokaatide nimed ja kontaktandmed leiате [Eesti Advokatuuri](#) veebisaidilt.

Kui teil ei ole lepingulist kaitsjat või kui teie kaitsja ei saa teid esindada, on teil õigus taotleda endale kaitsja määramist. Sellisel juhul määrab teile kaitsja Eesti Advokatuur.

Teie majanduslik olukord ei mõjuta teie õigust saada Eesti Advokatuuri määratud kaitsja. Kaitsja määramist taotledes ei pea te avaldama andmeid oma rahalise olukorra kohta.

Kui te tahate, et teile määraks kaitsja Eesti Advokatuur, peate esitama vastava taotluse uurimisasutusele, prokuratuurile või kohtule.

Teataval juhul on kaitsja osavõtt kohustuslik. Kui te ei ole sellisel puhul endale ise kaitsjat valinud, määrab kaitsja teile uurimisasutus, prokuratuur või kohus. Te ei pea kaitsjat taotlema.

Kaitsjale tasumine

Te peate enda valitud kaitsjale teenuste eest tasuma. Kaitsjale tasu ja selle maksmise tingimused määratakse kindlaks kliendilepingus.

Kui te ei taha kaitsjat ise palgata, on teil õigus kasutada riigi määratud kaitsja abi. Eesti Advokatuuri määratud kaitsja eest tasub riik. Teie ei pea kaitsjale tasuma. Kui kohus mõistab teid süüdi, olete kohustatud riigile kaitsjatasu hüvitama.

Kas ma saan kaitsjat vahetada?

Teil on õigus enda valitud kaitsjat vahetada. Kui teile määrati kaitsja, on teil õigus kaitsjat vahetada, kui algselt määratud kaitsja ja uus kaitsja sellega nõustuvad. Kui teile määratud kaitsja on olnud ebakompetentne või hooletu, on teil õigus esitada kohtule taotlus kõnealuse kaitsja taandamiseks ja uue kaitsja määramiseks Eesti Advokatuuri poolt.

Seonduvad lingid:

[Eesti Advokatuur](#)

Viimati uuendatud: 01/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused kuriteo uurimise ajal

Kriminaalmenetlus koosneb kahest etapist: kohtueelsest menetlusest ehk uurimisest ja kohtumenetlusest. Kriminaalmenetluse võib lõpetada ka ilma et asi kohtusse jõuaks (nt kui uurimise käigus tehakse kindlaks, et kuritegu toime ei pandud). Kuriteos saab teid süüdi mõista ainult kohtus.

Mis on kohtueelse menetluse eesmärk?

Kohtueelse menetluse eesmärk on teha kindlaks, kas kuritegu pandi toime ja millised olid kuriteo asjaolud. Uurimise ajal kogutakse tõendeid väidetava kuriteo kohta, tehakse kindlaks asjaolud ning võetakse vastu otsus, kas teile süüdistuse esitamine on piisavalt tõendatud.

Millised on eeluurimise etapid?

Kriminaalmenetluse alustamine

Kriminaalmenetlust alustab uurimisasutus (politsei või mõni muu selleks pädev riigiasutus) või prokuratuur. Kriminaalmenetlust alustatakse, kui politsei või prokuratuur on saanud teavet väidetava kuriteo kohta.

Kinnipidamine ja vahistamine

Kui uurimisasutusel on alust kahtlustada, et te olete kuriteo toime pannud, võib teid kahtlustatavana kuni 48 tundi kinni pidada. Kinnipidamise korral peab uurimisasutus teid viivitamata üle kuulama.

Kui uurimise ajal selgub, et teie kinnipidamine on alusetu, tuleb teid kohe vabastada. Kui prokuratuur on veendunud, et teid tuleb kinni pidada kauem selleks, et te ei hoiduks uurimisest kõrvale või ei paneks toime uusi kuritegusid, peab ta taotlema kohtult määrust teie vahistamiseks.

Sellisel juhul viiakse teid kohtuniku ette 48 tunni jooksul alates teie kinnipidamise hetkest. Kohtunik otsustab, kas vahistamine on asjakohane. Kui kohtunik leiab, et vahistamiseks alust ei ole, vabastatakse teid kohe.

Ülekuulamine ja tõendite kogumine

Uurimise eesmärk on koguda kuriteo asjaolusid selgitavaid tõendeid. Sel eesmärgil kuulatakse üle kahtlustatav, kannatanu ja tunnistajad, kogutakse tõendeid, viiakse läbi kohtueksperdiise ning tehakse jälitustoiminguid. Kõik tõendite kogumise toimingud tuleb dokumenteerida kooskõlas seadusega. Teie süüdistuse esitamiseks võib kasutada üksnes seaduslikke ja õiguspäraselt kogutud tõendeid.

Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule, taotluste lahendamine ja süüdistuse esitamine

Koostatakse kriminaaltoimik, mis sisaldab üksikasju kohtueelse menetluse ja tõendite kohta. Teil on õigus enne kriminaaltoimiku tutvustamist taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised teie vastu esitatud kahtlustuse sisu täpsustamiseks, kui see on vajalik õiglase menetluse ja kaitse ettevalmistamise tagamiseks. Tõenditele juurdepääsu võimaldamise otsustab prokuratuur. Prokuratuur võib määrusega keelduda tõenditele juurdepääsu võimaldamisest, kui see võib oluliselt kahjustada teise isiku õigusi või kui see võib kahjustada kriminaalmenetlust. Juurdepääs kogutud tõenditele tagatakse hiljemalt pärast seda, kui kohtueelne menetlus on lõpule viidud. Siis annab prokuratuur kaitsjale kriminaaltoimiku koopia. Teie kaitsja tutvustab teile kogutud tõendeid ja teie vastu esitatud süüdistuse alust.

Teil ja teie kaitsjal on õigus esitada prokuratuurile taotlusi (nt täiendavate tõendite toimetamiseks, kriminaalmenetluse lõpetamiseks jne). Prokuratuur peab nende taotluste kohta otsuse tegema. Kui prokuratuur taotlust ei rahulda, võite esitada sama taotluse kohtumenetluse ajal ka kohtule.

Kui pärast seda, kui toimikut on teile tutvustatud ja teie taotluste kohta on otsused tehtud, leiab prokurör, et teie vastu süüdistuse esitamiseks on piisavalt tõendeid, koostab ta süüdistusakti.

See on dokument, mis sisaldab kuriteo asjaolusid ja milles esitatakse süüdistust kinnitavad tõendid. Prokurör tutvustab süüdistusakti kaitsjale ja saadab selle kohtule. Süüdistusakti alusel alustab kohtunik kohtumenetlust.

Minu õigused uurimise ajal

[Kriminaalmenetluse alustamine](#)

[Kinnipidamine ja vahistamine](#)

[Ülekuulamine ja tõendite kogumine](#)

[Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule, taotluste lahendamine ja süüdistuse esitamine](#)

[Täiendav teave mitteresidentidele](#)

[Kriminaalmenetluse alustamine](#)

Miks alustatakse kriminaalmenetlust?

Kriminaalmenetlust alustatakse, sest uurimisasutus on saanud teavet, mis annab alust arvata, et toime on pandud kuritegu. See teave võib põhineda mõne inimese kaebusel või sellise asjaolu tuvastamisel, mis annab alust kahtlustada kuriteo toimepanekut.

Kriminaalmenetluse eesmärk on teha kindlaks, kas kuritegu on toime pandud, ning kui see leiab kinnitust, siis kas on piisavalt tõendeid kahtlustatava süüdistuse esitamiseks.

Kes toimetab eeluurimist?

Kriminaalmenetlust juhib [prokuratuur](#) ning eeluurimist toimetab uurimisasutus vastavalt prokuratuuri juhistele. Üldiselt toimetab uurimist [politsei](#).

Uurimist võivad toimetada ka [kaitsepolitseiamet](#), [maksu- ja tolliamet](#), [keskkonnainspeksioon](#), [justiitsministeeriumi vanglate osakond ja vangla](#), sõjaväepolitsei ja [konkurentsiamet](#).

Uurimisasutused võivad teatavaid menetlustoiminguid teha ainult kas prokuratuuri või kohtu loal.

Kuidas ma saan teada kriminaalmenetluse alustamisest?

Kriminaalmenetlus algab esimese menetlustoiminguga. Kui teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises, saate kriminaalmenetluse alustamisest üldjuhul teada siis, kui teid kahtlustatavana kinni peetakse või kui teid kutsutakse uurija juurde ülekuulamisele.

Miks mind võidakse kahtlustada kuriteo toimepanemises?

Teid võidakse käsitada kahtlustatavana, kui uurimisasutusel on piisavalt alust arvata, et te olete kuriteo toime pannud. Nendeks alusteks võivad olla erinevad põhjused, näiteks:

teid tabati kuriteo toimepanemiselt või vahetult pärast seda;

kuriteo pealtnägija või kannatanu osutab teile kui kuriteo toimepanijale;

kuriteojäljed või muud andmed viitavad teile kui kuriteo toimepannud isikule.

Millised on minu õigused kahtlustatavana?

Kahtlustatavana on teil järgmised peamised õigused:

õigus teada kahtlustuse sisu ja anda selle kohta ütlusi või keelduda ütluste andmisest;

õigus teada, et teie ütlusi võidakse kasutada teie vastu;

õigus tõlgi abile;

õigus kaitsja abile;

õigus kohtuda kaitsjaga teiste isikute juuresolekuta;

õigus olla üle kuulatud, osaleda vastastamisel, ütluste seostamisel olustikuga ja teie äratundmiseks esitamisel kaitsja juuresolekul;

õigus osaleda teid käsitleva vahistamistaotluse arutamisel kohtus;

õigus esitada tõendeid;

õigus esitada taotlusi ja kaebusi;

Õigus tutvuda menetlustoimingu protokolliga ning teha menetlustoimingu tingimuste, käigu ja tulemuste ning protokolliga avaldusi, mis protokollitakse;

anda nõusolek kokkuleppemenetluse kohaldamiseks, osaleda kokkuleppemenetluse läbirääkimistel, teha ettepanekuid kohaldamisele kuuluva karistusliigi ja -määra kohta ning sõlmida või sõlmimata jätta kokkuleppemenetluse kokkulepe.

Millised on minu kohustused?

Te olete kohustatud:

ilmuma kohale uurimisasutuse, prokuratuuri või kohtu kutsel;

osalema menetlustoimingu ning alluma uurimisasutuse, prokuratuuri ja kohtu korraldustele.

Mida mulle öeldakse toimuva menetluse kohta?

Kui te olete kahtlustatav, peab uurimisasutus teile selgitama teie õigusi ja kohustusi. Teil palutakse kirjutada alla kirjalikule protokollile ning seda tehes kinnitate, et teile on teie õigusi ja kohustusi selgitatud.

Pärast seda öeldakse teile, milles teid kahtlustatakse. See tähendab, et teile esitatakse lühikirjeldus kuriteost, mille toimepanemises teid kahtlustatakse. Teile esitatakse ka seadusesätteid, mille alusel klassifitseeritakse tegu kuriteona. Teil on õigus enne kriminaaltoimiku tutvustamist taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised teie vastu esitatud kahtlustuse sisu täpsustamiseks, kui see on vajalik õiglase menetluse ja kaitse ettevalmistamise tagamiseks. Samuti on teil õigus taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised vahistamistaotluse põhjendatuse arutamiseks ning kinnipidamise ja vahistamise vaidlustamiseks kohtus. Tõenditele juurdepääsu võimaldamise otsustab prokuratuur. Prokuratuur võib määrusega keelduda tõenditele juurdepääsu võimaldamisest, kui see võib oluliselt kahjustada teise isiku õigusi või kui see võib kahjustada kriminaalmenetlust. Enne kohtueelse menetluse lõpule viimist ei ole uurimisasutus ega prokuratuur kohustatud andma teile rohkem teavet. Pärast kohtueelse menetluse lõpule viimist annab prokurör teie kaitsjale kriminaaltoimiku koopia.

Millal saan ma rääkida oma kaitsjaga?

Sellest hetkest alates, kui teid on tunnistatud kahtlustatavaks kriminaalmenetluse raames, on teil õigus kohtuda ja rääkida oma kaitsjaga. Teil on õigus rääkida oma kaitsjaga enne seda, kui uurimisasutus alustab teie ülekuulamist.

Kinnipidamine ja vahistamine

Millistel asjaoludel võib mind kinni pidada?

Teid võib kahtlustatavana kinni pidada, kui:

teid tabatakse kuriteo toimepanemiselt või vahetult pärast seda;

kuriteo pealtnägija või kannatanu osutab teile kui kuriteo toimepanijale;

kuriteoga seotud tõendid viitavad teile kui võimalikule kuriteo toimepannud isikule.

Samuti võib teid kinni pidada, kui uurimisasutusel on muud teavet, mis viitab teile kui kahtlustatavale, ning:

te püüate põgeneda;

teie isik ei ole kindlaks tehtud;

uurimisasutus on seisukohal, et te võite jätkuvalt kuritegusid toime panna, hoiduda kriminaalmenetlusest või seda mõnel muul viisil takistada.

Teid võib kinni pidada ja vahistada teisele riigile loovutamise või teise riiki väljaandmise eesmärgil (vt [Ülekuulamine ja tõendite kogumine](#)).

Kes võib mind kinni pidada?

Uurimisasutusel on õigus teid kinni pidada. Kui teid tabatakse kuriteo toimepanemiselt või vahetult pärast seda põgenemiskatselt, võib teid politseisse kinnipidamiseks toimetada igaüks.

Kuidas ma saan teada, miks mind kinni peeti ja mis juhtub edaspidi?

Teie kinnipidamise ajal peab uurimisasutuse ametnik teatama teile kinnipidamise aluse ning selgitama teile teie õigusi ja kohustusi. Ametnik koostab kinnipidamise kohta protokoll, mis sisaldab teie kinnipidamise õiguslikku alust ja selle kuriteo asjaolusid, mille toimepanemises teid kahtlustatakse. Teil on õigus esitada taotlusi ja nõuda nende kandmist kinnipidamise protokoll.

Ma ei oska kohalikku keelt. Kuidas ma toimuvast aru saan?

Uurimisasutus peab teavitama teid viivitamata teile mõistetavas keeles ja teile mõistetaval viisil teie kinnipidamise alustest ja teie õigustest. Uurimisasutus peab tagama teile tõlgi, kui te seda vajate. Samuti tagatakse teie või teie kaitsja taotlusel tõlgi abi kaitsjaga kohtumisel, mis on otseselt seotud teie suhtes läbiviidava menetlustoimingu, esitatava taotluse või kaebusega. Kui menetleja leiab, et selliseks kohtumiseks ei ole tõlgi abi vajalik, vormistab ta keeldumise määrusega. Kui te ei valda eesti keelt, edastatakse teile järgmised dokumendid tõlgituna teie emakeelde või keelde, mida te valdate:

kahtlustatavana kinnipidamise protokoll;

vahistamismäärus;

Euroopa vahistamismäärus;

süüdistusakt;

kohtuotsuse tekst.

Lisaks nimetatud dokumentidele, võite ise või kaitsja vahendusel esitada põhjendatud taotluse kriminaalasjas kahtlustuse või süüdistuse sisu arusaamise või menetluse õigluse tagamise seisukohast olulise dokumendi tõlkimiseks emakeelde või keelde, mida te valdate. Kui menetleja leiab, et dokumentide tõlkimise taotlus ei ole põhjendatud, vormistab ta keeldumise määrusega.

Süüdistusakti ja kohtuotsuse tekst tõlgitakse kirjalikult. Ülejäänud dokumentide kirjaliku tõlke asemel võib need tõlkida suuliselt või teha nendest suulise kokkuvõtte, kui sellega ei mõjutata menetluse õiglust.

Kas ma saan teatada kinnipidamisest oma lähedastele?

Teil on õigus teatada kinnipidamisest omal valikul vähemalt ühele oma lähedasele. Teatamine toimub uurimisasutuse kaudu. See tähendab, et teil on õigus paluda teate edastamist teie valitud isikule. Seda teeb uurimisasutus.

Kui uurimisasutus leiab, et teie valitud isikule teie kinnipidamisest teatamine võib kahjustada kriminaalmenetlust, võib uurimisasutus teatamisest keelduda.

Prokuratuur peab selliseks keeldumiseks loa andma.

Kui kaua võib mind kinni pidada?

Teid võib kinni pidada kuni 48 tundi. Kui kohus ei ole 48 tunni jooksul pärast teie kinnipidamist teinud teie kohta vahistamismäärust, peab uurimisasutus teid viivitamatult vabastama.

Millistel asjaoludel võib mind vahistada?

Teid võib vahistada prokuratuuri taotlusel, kui on alust arvata, et te võite kriminaalmenetlusest kõrvale hoiduda või uusi kuritegusid toime panna.

Vahistamiseks saab loa anda ainult kohtunik.

Kuidas tehakse otsus minu vahistamise kohta?

Uurimisasutus toimetab teid kohtuniku ette, kes peab tegema määruse teie vahistamiseks. Kohtuniku juurde kutsutakse samuti prokurör ning teie taotlusel ka teie kaitsja. Kohtunik tutvub teie kriminaaltoimikuga ning küsitleb teid teie vahistamise põhjendatuse kontrollimiseks. Pärast menetlusosaliste kuulamist kohus kas rahuldab vahistamistaotluse või lükkab selle tagasi. Kui vahistamistaotlust ei rahuldata, tuleb teid koheselt vabastada.

Kui kaua võin ma olla vahistatud?

Kohtueelse menetluse etapis ei või te olla vahistatud üle kuue kuu. Erandlikel asjaoludel võib seda tähtaega pikendada. Pärast iga kahekuulise ajavahemiku möödumist on teil õigus esitada kohtule taotlus teie vahi all pidamise aluste läbivaatamiseks ning kohus peab viie päeva jooksul otsustama, kas vahi all pidamise jätkamine on õigustatud või ei. Kui kohus leiab, et vahi all pidamine ei ole enam põhjendatud, tuleb teid koheselt vabastada.

Kas mind võib vabastada kautsjoni vastu?

Teil on õigus taotleda vahistamise asendamist kautsjoniga. Selleks peate esitama kohtule taotluse. Teid toimetatakse kohtuniku ette, kes langetab otsuse kautsjonitaotluse üle. Kohtunik peab kuulama ära teie ja teie taotlusel ka teie kaitsja arvamuse.

Kui kohtunik taotluse rahuldab, vabastatakse teid vahi alt pärast seda, kui kautsjoni summa on laekunud kohtu kontole.

Kas mul on õigus minu vahistamismäärus vaidlustada?

Teil on õigus vahistamismäärus vaidlustada. Selleks peate teie või peab teie kaitsja esitama algse vahistamismääruse teinud kohtu kaudu ringkonnakohtule kirjaliku kaebuse. Kaebus tuleb esitada kümne päeva jooksul vahistamismäärusest teada saamisest.

Ülekuulamine ja tõendite kogumine

Mis on ülekuulamise ja tõendite kogumise eesmärk?

Ülekuulamise ja tõendite kogumise eesmärk on selgitada välja ja panna kirja väidetava kuriteo asjaolud, et neid oleks võimalik kohtus kontrollida.

Uurimisasutus ja prokuratuur on kohustatud koguma nii teavet, mis viitab teie osalusele kuriteos, kui ka teavet, mis kõneleb teie kasuks. Te ei pea oma süütust tõestama.

Kas minult küsitakse teavet?

Kui teid kahtlustatakse kuriteos, peab uurimisasutus teid viivitamata üle kuulama.

Kas ma pean uurimisasutusele teavet andma?

Te ei pea uurimisasutusele teavet andma või vastama teile esitatud küsimustele. Teil on õigus vaikida. Vaikimist ei saa mingil juhul tõlgendada süü omaksvõtmisena. Teid ei saa sundida andma ütlusi iseenda või oma lähedaste vastu.

Kuidas ülekuulamine toimub?

Ülekuulamise alguses tuleb teile öelda, et teil on õigus keelduda ütluste andmisest ning et teie ütlusi võidakse kasutada teie vastu. Kõigepealt tutvustatakse teile kahtlustuse sisu ning seejärel küsitakse teilt, kas te panite toime kuriteo, milles teid kahtlustatakse.

Teile antakse võimalus öelda, mida te uuritava kuriteo kohta teate. Samuti esitatakse teile küsimusi. Koostatakse kirjalik ülekuulamisprotokoll. Enne protokollil allkirjastamist on teil õigus see läbi lugeda. Teil on õigus lasta oma märkused protokollil lisada.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Teie ütlusi võidakse kasutada tõendina teie vastu.

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Te võite ülekuulamise ajal süü osaliselt või täielikult omaks võtta. Teil on samuti õigus teha seda igal ajal pärast ülekuulamist ka sellisel juhul, kui te ülekuulamisel oma süüd eitasite.

Kui te end süüdi tunnistate, siis sellega kriminaalmenetlus ei lõpe. Uurimisasutus peab siiski selgitama välja kuriteo asjaolud ja neid tõendama. Süü ülestunnistamine ei too automaatselt kaasa süüdimõistvat kohtuotsust.

Kas mul on õigus oma ülestunnistus hiljem tagasi võtta?

Kui te tunnistasite oma süüd, on teil õigus oma varasemaid ütlusi muuta ja eitada oma süüd hiljem kriminaalmenetluse või kohtumenetluse käigus. Kuid sellisel juhul võidakse teie varasem ülestunnistus esitada kohtule ning seda võidakse kasutada tõendina teie vastu. Kui muud tõendid teie süüd kinnitavad, võib kohus teie ütlusi nende muutmise tõttu ebausaldusväärseks pidada.

Kas ma saan teavet tunnistajate kohta, kes minu vastu tunnistavad?

Eeluurimise ajal ei ole uurimisasutus kohustatud andma teile teavet selle kohta, millised tunnistajad on teie vastu ütlusi andnud ja mida nad on öelnud. Üldjuhul saate te teavet tunnistajate ja nende ütluste kohta alles siis, kui teile antakse uurimise lõpus juurdepääs kriminaaltoimikule (vt [Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule, taotluste rahuldamine ja süüdistuse esitamine](#)). Enne kriminaaltoimiku tutvustamist on teil õigus taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised teie vastu esitatud kahtlustuse sisu täpsustamiseks, kui see on vajalik õiglase menetluse ja kaitse ettevalmistamise tagamiseks. Samuti on teil õigus taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised vahistamistoetluse põhjendatuse arutamiseks ning kinnipidamise ja vahistamise vaidlustamiseks kohtus. Tõenditele juurdepääsu võimaldamise otsustab prokuratuur.

Kas esitatakse küsimusi minu varasemate õigusrikkumiste kohta?

Teilt võidakse küsida teie varasemate õigusrikkumiste kohta, kuid te võite selle teabe andmisest keelduda. Uurimisasutusel on õigus erinevate registrite põhjal kindlaks teha, kas te olete varem kuriteos karistatud. Andmed kõigi varem toime pandud kuritegude kohta lisatakse süüdistusaktile.

Kas mind võib läbi otsida?

Uurimisasutusel on õigus teha teie isiku läbivaatus, et leida kuriteojälgi, selgitada välja teie keha iseärasused ning leida muud eeluurimise jaoks olulist teavet.

Kas minult võib küsida sõrmejälgi ning kas minult võetakse DNA-proove (nt juuksed, sülg) või muid kehavedelikke?

Uurimisasutusel on õigus võtta teilt ekspertiisimaterjali ja proove, sealhulgas sõrmejälgi ja DNA analüüsiks bioloogilist materjali.

Proovide andmisest keeldumise korral on uurimisasutusel õigus kasutada sundi. Kui te keeldute proovide andmisest ja seda tehakse sunniga või kui proovide võtmine riivab teie keha puutumatus, siis saab seda teha üksnes uurimisasutuse määrase alusel.

Kas minu kodu, äriruumid, auto jne võidakse läbi otsida?

Kuriteo kohta tõendite või muude kriminaalasja lahendamiseks vajalike esemete leidmiseks võidakse läbi otsida teie kodu, äriruumid, auto jne. Prokuratuur või kohus peab tegema läbiotsimismääruse. Kui läbiotsimiseks on kiireloomuline vajadus, on see lubatud ka uurimisasutuse määrase alusel.

Isikule, kelle juures läbiotsimist toimetatakse, tuleb näidata läbiotsimismäärust ning tal palutakse määruuses märgitud objekt välja anda. Kui kõnealust objekti välja ei anta või on alust arvata, et seda tehti vaid osaliselt, viivad uurimisasutuse ametnikud läbi läbiotsimise.

Kas ma võin kaebuse esitada, kui minu õigusi rikutakse?

Kui teie õigusi rikutakse, on teil õigus kaevata uurimisasutuse tegevuse peale ning esitada vastav kaebus [prokuratuurile](#). Kui kaebus on seotud prokuratuuri tegevusega, võib selle esitada [riigiprokuratuurile](#). Kaebus vaadatakse läbi 30 päeva jooksul. Teile saadetakse otsuse koopia. Kui te ei nõustu riigiprokuratuuri otsusega, on teil õigus esitada kümne päeva jooksul kaebus kohtule.

Juurdepääsu andmine kriminaaltoimikule, taotluste lahendamine ja süüdistuse esitamine

Mis eesmärgil antakse juurdepääs kriminaaltoimikule?

Kriminaaltoimikusse lisatakse kõik eeluurimise ajal kogutud tõendid ja vajadusel kohtueelse menetluse kokkuvõte, milles kirjeldatakse kuriteo asjaolusid.

Teie kui kahtlustatava juurdepääs kriminaaltoimikule on vajalik selleks, et te oleksite teadlik teie vastu esitatud kahtlustusest ning süüdistusest ja selle põhjustest. Juurdepääs kriminaaltoimikule tagab õiglase menetluse ja võimaldab ette valmistada kaitset.

Millal saan ma kriminaaltoimikuga tutvuda?

Kui te olete tunnistanud kahtlustatavaks, on teil õigus igal ajal taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised teie vastu esitatud kahtlustuse sisu täpsustamiseks, kui see on vajalik õiglase menetluse ja kaitse ettevalmistamise tagamiseks. Samuti on teil õigus taotleda juurdepääsu tõenditele, mis on olulised vahistamistoetluse põhjendatuse arutamiseks ning kinnipidamise ja vahistamise vaidlustamiseks kohtus. Tõenditele juurdepääsu võimaldamise otsustab prokuratuur. Prokuratuur võib määrusega keelduda tõenditele juurdepääsu võimaldamisest, kui see võib oluliselt kahjustada teise isiku õigusi või kui see võib kahjustada kriminaalmenetlust.

Prokuratuur on igal juhul kohustatud tutvustama kriminaaltoimikut teie kaitsjale pärast kohtueelse menetluse lõpuleviimist.

Kuidas antakse juurdepääs kriminaaltoimikule?

Sellest hetkest, kui kriminaaltoimik pärast kohtueelse menetluse lõpule viimist teile kättesaadavaks tehakse, peab teil olema kaitsja (vt [teabelehte nr 1](#)).

Prokuratuur annab kriminaaltoimiku koopia teie kaitsjale. Teie kaitsja tutvustab teile kriminaaltoimiku sisu.

Kui palju aega on mul kriminaaltoimikuga tutvumiseks?

Toimikuga tutvumiseks ei ole konkreetset tähtaega kindlaks määratud. Kui prokuratuur leiab, et toimikuga tutvumisega viivitatakse, võib ta sellise tähtaja kindlaks määrata. Prokuratuur peab andma piisavalt aega, et te saaksite tegelikult kasutada oma õigust ennast kaitsta.

Mis on taotluste esitamise eesmärk?

Kogu kriminaalmenetluse vältel on teil ja teie kaitsjal õigus esitada prokuratuurile taotlusi. Taotluste esitamisega tagatakse kuriteo uurimise põhjalikkus ja erapooletus.

Teil on õigus taotleda:

täiendavate uurimistoimingute tegemist;

teie esitatud uute tõendite toimikusse lisamist;

kriminaalasja seisukohalt ebaolulise materjali toimikust väljajätmist jne.

Teil on samuti õigus taotleda, et prokuratuur lõpetaks kriminaalmenetluse, kui teie arvates ei ole selle jätkamine põhjendatud. Peale selle on teil õigus taotleda asja käsitlemist seaduses sätestatud lihtmenetluse korras (nt kokkuleppemenetluses) ilma tavapärase täiemahulise kohtumenetluseta.

Kuidas taotlusi esitada?

Kuigi taotlusi võib esitada kogu kriminaalmenetluse vältel, on erikord taotluste esitamiseks pärast kriminaaltoimikuga tutvumist. Teil ja teie kaitsjal on kriminaaltoimiku tutvustamisest alates kümne päeva jooksul õigus esitada prokuratuurile taotlusi. Kui kriminaalasi on mahukas ja keeruline, võib prokuratuur seda tähtaega pikendada.

Kuidas toimub taotluste lahendamine?

Prokuratuur vaatab taotlused läbi kümne päeva jooksul. Kui prokuratuur taotlust ei rahulda, vormistatakse määrus, mille koopia edastatakse teile. Kui teie taotlust menetluse selles etapis ei rahuldata, võite selle kohtumenetluse ajal uuesti esitada.

Millal esitatakse süüdistus?

Pärast seda, kui te olete kriminaaltoimikuga tutvunud ja prokuratuur on teinud otsuse teie taotluste kohta, esitatakse teile süüdistus, kui prokuratuur on veendunud, et teie vastu on piisavalt tõendeid kohtumenetluse alustamiseks.

Kuidas süüdistus esitatakse?

Prokuratuur koostab süüdistusakti. Süüdistusakt on dokument, mis sisaldab süüdistuse aluseks olevaid tehioalusid ja süüdistust kinnitavaid tõendeid.

Prokuratuur edastab süüdistusakti teile ja teie kaitsjale ning saadab selle kohtusse.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Kohus saab asja arutada üksnes süüdistusaktile tuginedes. Prokuratuur saab süüdistust muuta või täiendada, kuid sellisel juhul tuleb esitada uus süüdistusakt.

Minu üle on sama süüdistuse alusel teises riigis juba kohut mõistetud. Mis saab sellisel juhul?

Kui teid on sama süüdistuse alusel teises riigis süüdi või õigeks mõistetud, ei saa teile sama kuriteoga seoses uuesti süüdistust esitada. Sellises olukorras tuleb menetlus lõpetada teile kuriteos süüdistust esitamata.

Kas minu kriminaalasi saab lahendada kokkuleppe korras?

Pärast kriminaaltoimikuga tutvumist on teil õigus taotleda prokuratuurile kokkuleppemenetluse läbirääkimiste alustamist. Kui prokuratuur sellega nõustub, alustatakse teie ja teie kaitsjaga läbirääkimisi selle kuriteo õiguslikus kvalifikatsioonis, milles teid süüdistatakse, ja karistuses kokkuleppele jõudmiseks. Kui te jõuate läbirääkimiste tulemusena kokkuleppele, vormistatakse see kirjalikult ja esitatakse kohtule kinnitamiseks. Kui kohus kokkuleppe kinnitab, mõistetakse teid kuriteos süüdi teie sõlmitud kokkuleppe tingimustel.

Täiendav teave mitteresidentidele

Mis on Euroopa vahistamismäärus?

Euroopa vahistamismäärus on taotlus, mille Euroopa Liidu liikmesriigi asutus esitab teisele Euroopa Liidu liikmesriigile konkreetse isiku kinnipidamiseks, vahistamiseks ja taotluse teinud riigile loovutamiseks, et viimati nimetatud riik saaks kriminaalmenetlust jätkata või kohtuotsuse täitmisele pöörata.

Millised on minu õigused, kui mind on Euroopa vahistamismääruse alusel kinni peetud?

Kinnipidamisel tuleb teile selgitada kinnipidamise aluseid ning teile tuleb teatada, et te võite nõustuda teisele liikmesriigile loovutamiselega. Kui te nõustute loovutamiselega, ei saa te oma otsust hiljem muuta. Kinnipidamisest alates on teil õigus saada tasuta õigusabi ja kasutada tõlgi abi.

Kuidas otsustatakse minu loovutamine teisele liikmesriigile?

Loovutamise või sellest keeldumise üle otsustab kohus. Kohtuistungil osalete teie, samuti osalevad sellel teie kaitsja ja prokurör. Kohus peab kuulama ära teie arvamus loovutamise kohta. Kohus teeb määruse loovutamise või sellest keeldumise kohta. Teil on õigus vaidlustada kohtu määrus ringkonnakohtus kolme päeva jooksul alates määruse kättesaamisest. Ringkonnakohtus vaatab kaebuse läbi kümne päeva jooksul ning tema otsus on lõplik.

Kui kiiresti otsustatakse minu loovutamine teisele liikmesriigile?

Kui te nõustute loovutamiselega, tuleb kohtuistung korraldada viie päeva jooksul, arvates Euroopa vahistamismääruse kohtusse saabumisest. Kui te loovutamiselega ei nõustunud, tuleb kohtuistung korraldada kümne päeva jooksul Euroopa vahistamismääruse kohtusse saabumisest arvates. Kohus teeb loovutamise kohta määruse viivitamata pärast isiku loovutamiseks korraldatud kohtuistungit. Erandjuhtudel võib seda tähtaega pikendada 30 päeva võrra. Loovutamismenetluses tehtud loovutamismääruse või loovutamisest keeldumise määruse peale võib esitada määruskaebuse ringkonnakohtusse kolme päeva jooksul määruse kättesaamisest arvates. Te võite kaebeõigusest loobuda, tehes selle kohta kirjaliku avalduse. Sellisel juhul jõustub kohtumäärus kaebeõigusest loobumise päeval. Määruskaebus vaadatakse ringkonnakohtus kirjalikus menetluses läbi kümne päeva jooksul arvates asja saabumisest ringkonnakohtusse. Ringkonnakohtu otsus on lõplik. Kui kohtu määrus teie loovutamise kohta on jõustunud, tuleb teid saata taotluse esitanud riiki kümne päeva jooksul. Kui üleandmist takistavad asjaolud, mis ei olene täitvast ega taotlevast riigist, antakse teid üle kümne päeva jooksul alates uuest kokkulepitud tähtpäevast. Üleandmise võib ajutiselt edasi lükata, kui on piisav alus arvata, et määruse täideviimine võib ohustada teie elu või tervist. Euroopa vahistamismäärus täidetakse kohe pärast eelnimetatud põhjuse äralangemist ja teid loovutatakse kümne päeva jooksul alates uuest kokkulepitud tähtpäevast. Kui teid selle aja jooksul riigist välja ei saadeta, siis tuleb teid vabastada.

Millistel asjaoludel võib mind teisele riigile välja anda?

Kui teine riik on alustanud teie suhtes kriminaalmenetlust ja koostanud vahistamismääruse või kui kõnealuse riigi kohus on teid vangi mõistnud, võib see riik taotleda teie kinnipidamist ja väljaandmist. Samuti võidakse taotleda teie kinnipidamist ja väljaandmist väljaandmistootluse, eelarestipalve (USA puhul) või Interpoli tagaotsimisipalve alusel. Kui Eesti on saanud teiselt riigilt väljaandmistootluse, eelarestipalve või vahistamistootluse Interpoli kaudu, võidakse teid kinni pidada ja väljaandmismenetluse ajal vahi all hoida. Väljaandmismenetluse ajal võib teid vahi all hoida kuni üks aasta. Vahi all pidamise üheaastast tähtaega võib eeluurimiskohtunik riigi peaprokuröri taotlusel pikendada ainult erandlikel asjaoludel. Kohus otsustab, kas väljaandmine on lubatav.

Kas ma võin vahistamise korral võtta ühendust oma riigi saatkonnaga?

Kui te olete välisriigi kodanik, saadetakse teie vahistamismääruse koopia välisministereiumile, kes teatab teie vahistamisest teie kodumaa saatkonnale või konsulaarresindusele. Teil on õigus taotleda kohtumist oma riigi konsulaarametnikuga.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma kohalikku keelt ei valda?

Uurimisasutus ja prokuratuur peavad tagama, et te saate kasutada tõlgi abi. Tõlk peab viibima kõigi menetlustoimingute juures, milles te osalete. Tõlk on kohustatud tõlkima menetlustoiminguga seotud kogu teabe täpselt ja täies mahus. Samuti tagatakse teie või teie kaitsja taotlusel tõlgi abi kaitsjaga kohtumisel, mis on otseselt seotud teie suhtes läbiviidava menetlustoimingu, esitatava taotluse või kaebusega. Kui menetleja leiab, et tõlgi abi ei ole vajalik, vormistab ta keeldumise määrusega. Kui te ei valda eesti keelt, edastatakse teile järgmised dokumendid tõlgituna teie emakeelde või keelde, mida te valdate: kahtlustatavana kinnipidamise protokoll; vahistamismäärus; Euroopa vahistamismäärus; süüdistusakt; kohtuotsuse tekst.

Lisaks nimetatud dokumentidele, võite ise või kaitsja vahendusel esitada põhjendatud taotluse kriminaalasjas kahtlustuse või süüdistuse sisu arusaamise või menetluse õigluse tagamise seisukohast olulise dokumendi tõlkimiseks emakeelde või keelde, mida te valdate. Kui menetleja leiab, et dokumentide tõlkimise taotlus ei ole põhjendatud, vormistab ta keeldumise määrusega.

Süüdistusakti ja kohtuotsuse tekst tõlgitakse kirjalikult. Ülejäänud dokumentide kirjaliku tõlke asemel võib need tõlkida suuliselt või teha nendest suulise kokkuvõtte, kui sellega ei mõjutata menetluse õiglust.

Kas ma pean kriminaalmenetluse ajal riigis viibima? Kas ma võin riigist lahkuda?

Te ei pea kriminaalmenetluse ajal riigis viibima ning võite riigist lahkuda, kuid olete kohustatud ilmuma nõudmise korral uurimisasutusse, et see asutus saaks menetlustoimingu läbi viia. Uurimisasutus võib teil keelata lahkuda elukohast uurimisasutuse loata.

Kui teile on kohaldatud elukohast lahkumise keeldu ning te soovite lahkuda elukohast kauemaks kui kolmeks ööpäevaks, on teil vaja menetleja eelnevat luba. Kui te ei ilmu kohale uurimisasutuse kutsel või rikute elukohast lahkumise keeldu, siis võidakse teid trahvida või kohaldada raskemat tõkendit (näiteks vahistamine).

Kas mind võib üle kuulata teises riigis telekommunikatsioonivahendite, näiteks videolingi abil?

Uurimisasutus võib teid reaalajas toimiva videolingi kaudu välisriigis üle kuulata. Selline ülekuulamine on võimalik ainult teie nõusolekul.

Seonduvad lingid

Kriminaalmenetluse seadustik (Code of Criminal Procedure) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Viimati uuendatud: 01/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus toimub kohtumenetlus?

Kõiki kriminaalasju arutatakse [maakohtutes](#). Üldjuhul teeb otsuse üks kohtunik. Esimese astme kuritegude kriminaalasju arutab eesistujast ja kahest rahvakohtunikust koosnev kohtukoosseis.

Kas kohtumenetlus on avalik?

Kohtumenetlus on avalik.

Kohus võib kuulutada kohtumenetluse osaliselt või täielikult kinniseks:

riigi- või ärisaladuse kaitseks;

kõlbluse, perekonna- või eraelu kaitseks;

alaealise või kannatanu huvides;

õigusemõistmise huvides, sealhulgas juhul, kui kohtuistungil avalikkus võib ohustada kohtu või kohtumenetluse poole või tunnistaja julgeolekut.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Enne kohtuliku arutamise lõppu võib prokuratuur teie vastu esitatud süüdistust muuta või täiendada. Süüdistuse muudatused ja täiendused esitatakse teile ja teie kaitsjale. Süüdistuse muutmise korral on teil ja teie kaitsjal õigus taotleda kohtuliku arutamise edasilükkamist, et teil oleks võimalik kaitse ette valmistada.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast kohtumenetluse ajal süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Teie ülestunnistust käsitatakse kriminaalasjas ühe tõendina. Kui te ennast süüdi tunnistate, peab prokuratuur siiski teie süüd muude tõenditega tõestama.

Kas ma pean kohtumenetluse ajal viibima? Kas kohut saab pidada ilma minuta?

Süüdistatava osavõtt kohtumenetlusest on kohustuslik. Erandkorras võib kriminaalasja arutada teie osavõtuta järgmistel juhtudel:

kui te rikkusite kohtuistungit korda ega täitnud kohtuniku korraldust ning teid on selle tulemusena kohtusaalist eemaldatud;

kui on küllaldane alus arvata, et te viibite väljaspool Eesti Vabariiki ja hoiate kohtumenetlusest kõrvale ning asja kohtulik arutamine on võimalik ilma teieta;

kui pärast kohtuistungil ülekuulamist olete viinud end sellisesse seisundisse, et te ei suuda enam osaleda kohtulik arutamisel, ning asja kohtulik arutamine on võimalik ilma teieta;

kui teie kohtusse toimetamine on raskendatud ja olete nõustunud kohtulikust arutamisest osavõtuga audiovisuaalses vormis;

kui olete esitanud kohtule põhjendatud taotluse arutada asja teie osavõtuta ja kohus on veendunud, et teie õigusi on võimalik kaitsta teie osavõtuta

kohtulikust arutamisest, ning teie puudumine kohtuistungil ei ole vastuolus avalike huvedega;

Kui isiku vahetu ülekuulamine on raskendatud või ebamõistlikult koormav või kui kaugülekuulamine on vajalik isiku huvide kaitseks võib menetleja korraldada kaugülekuulamise.

Kas ma saan osaleda videokonverentsi kaudu, kui ma elan teises riigis?

Kohus võib lubada teil osaleda kohtulik arutamisel videokonverentsi kaudu, kui teie ilmumine kohtusse on raskendatud.

Kas mulle võimaldatakse tõlget, kui ma ei saa toimuvast aru?

Kui te ei mõista kohtumenetluse keelt, peab kohus tagama teile kohtumenetluse ajaks tõlgi.

Kas mul peab olema kaitsja? Kas mulle võimaldatakse kaitsja?

Teil peab olema kaitsja ja kui te ise endale kaitsjat ei valinud, määrab teile kaitsja Eesti Advokatuur (vt [teabelehte nr 1](#)).

Kas ma saan kohtumenetluse ajal sõna võtta? Kas ma pean kohtumenetluse ajal sõna võtma?

Teil on õigus kohtumenetluse ajal sõna võtta ja avaldada oma arvamust kohtuasja kõigi asjaolude kohta. Te ei pea kohtumenetluse ajal sõna võtma ning teil on õigus vaikida.

Mis juhtub, kui ma kohtus tõtt ei räägi?

Kui te tõtt ei räägi, ei saa teid selle eest karistada. Valeütluste andmise korral võidakse teie kogu ütlust (sealhulgas ka tõest osa) käsitada ebausaldusväärseks. Sellisel juhul ei käsitata teie ütlust tõendina.

Kas ma võin minu vastu esitatud tõendid vaidlustada?

Teil on õigus esitada vastuväiteid kohtus teie vastu esitatud tõenditele. Tõendid ei ole kohtus lubatavad, kui need saadi õigusvastaselt. Teil on õigus seada kahtluse alla nii tõendite usaldusväärsus kui ka nende õiguslik lubatavus.

Teie ja teie kaitsja võite tõendid vaidlustada suuliselt ja kirjalikult menetluse igas etapis kuni kohtuliku arutamise lõpuni.

Milliseid tõendeid võin ma omalt poolt esitada?

Teil on õigus esitada kohtus mis tahes tõendeid, mis on kriminaalasja jaoks asjakohased.

Milliseid tingimusi minu tõendite suhtes kohaldatakse?

Uute tõendite esitamiseks tuleb üldjuhul esitada taotlus pärast kriminaaltoimikuga tutvumist või vähemalt kolm tööpäeva enne eelistungit. Kuid uusi tõendeid on võimalik esitada ka kohtumenetluse ajal, kui objektiivsetel põhjustel ei olnud neid võimalik esitada varem.

Kas ma võin kasutada tõendite kogumiseks eradetektivi?

Teil on õigus kasutada tõendite saamiseks eradetektiivi. Eradetektiivi tegevus ei ole kriminaalmenetluses reguleeritud ning eradetektiivil puudub pädevus menetlustoimingute läbiviimiseks.

Kas ma võin paluda tunnistajatel enda kasuks tunnistada?

Teil on õigus lasta kutsuda kohtusse inimesi, kellel on teie kriminaalasja lahendamiseks vajalikku olulist teavet.

Kas ma võin või kas minu kaitsja võib esitada küsimusi teistele tunnistajatele? Kas mina võin või kas minu kaitsja võib nende ütlused kahtluse alla seada?

Teil ja teie kaitsjal on õigus esitada küsimusi kõigile tunnistajatele. Teil on õigus avaldada oma arvamust tunnistaja ütluste asjakohasuse ja tõepärasuse kohta. Teil on õigus esitada tõendeid, mis tõendavad tunnistaja ütluste tõele mittevastavust või seavad kahtluse alla nende usaldusväärsuse.

Kas arvesse võetakse teavet minu varasemate õigusrikkumiste kohta?

Arvesse võidakse võtta üksnes sellist teavet teie varasemate õigusrikkumiste kohta, mis on kantud [karistusregistrisse](#) ning mida ei ole teie karistusandmetest kustutatud (karistusandmed kustutatakse 1 – 15 aasta jooksul pärast karistuse kandmist sõltuvalt õigusrikkumise raskusastmest).

Samuti võidakse arvesse võtta teistest riikidest saadud teavet teie varasemate karistuste kohta. Selleks et teie karistust saaks kohtus arvesse võtta, peab see olema esitatud süüdistusaktis. Teatavate kuritegude puhul võib sarnase kuriteo varasem toimepanek tuua kaasa rangema karistuse määramise.

Millised on kohtumenetluse võimalikud tulemused?

Pärast asja kohtuliikku arutamist mõistab kohus teid kas õigeks või süüdi. Teid mõistetakse õigeks, kui kohtumenetluse ajal ei tõendata kuriteo toimepanekut või seda, et teie olete selle toimepanemises süüdi. Teid mõistetakse õigeks ka juhul, kui prokuratuur loobub süüdistusest. Teid mõistetakse süüdi, kui kohtus tõendatakse, et kuriteo panite süüliselt toime teie.

Süüdimõistmise korral määrab kohus teile karistuse vastavalt seadusele. Võimalikud karistused on:

rahaline karistus, mille määr võib olla 30–500 teie keskmist päevasissetulekut;

vangistus 30 päevast 20 aastani või eluaegne vangistus.

Teie nõusolekul võib kohus teatud juhtudel asendada vangistuse üldkasuliku tööga.

Teataval juhul võib kohus otsustada määrata teile katseaja. Sellisel juhul ei pea te alget karistust kandma või kannate ainult osa sellest, kui te ei pane katseajal toime uut kuritegu. Olenevalt asjaoludest võib katseaja pikkus olla kuus kuud kuni viis aastat.

Lisaks põhikaristusele võib kohus määrata lisakaristuse, näiteks keelata teil tegeleda teataval tegevusalal või teid Eestist välja saata. Samuti võib konfiskeerida igasuguse vara, mis on seotud kuritegevusega.

Milline on kannatanu roll kohtumenetluse ajal?

Kannatanul on õigus osaleda kohtumenetluses, anda ütlusi ja esitada tõendeid, nõuda kuriteoga põhjustatud kahju hüvitamist ja avaldada arvamust prokuratuuri poolt teile taotletava karistuse kohta.

Seonduvad lingid

Kriminaalmenetluse seadustik (Code of Criminal Procedure) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Karistusseadustik (Penal Code) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Viimati uuendatud: 01/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas ma võin kohtuotsuse edasi kaevata?

Teil on õigus kohtuotsuse peale apellatsioon esitada. Te võite esitada apellatsiooni nii süüdimõistmise kui ka karistuse peale. Teil on õigus esitada apellatsioon kogu kohtuotsuse või selle osa peale.

Kuidas ma apellatsiooni esitan?

Te peate teatama teid süüdi mõistnud kohtule, et te soovite esitada apellatsiooni. Te peate seda tegema kirjalikult seitsme päeva jooksul alates kohtuotsuse väljakuulutamisest. Seda võib teha ka faksi teel.

Apellatsioon esitatakse otsuse teinud kohtule 15 päeva jooksul alates päevast, mil te saite esmakordselt võimaluse kohtuotsusega tutvuda. Apellatsioon koostatakse kirjalikult ja saadetakse kohtusse posti või faksiga. Prokuratuuri ja kaitsja koostatud apellatsioon edastatakse kohtule ka elektrooniliselt.

Kohtuotsuse teinud kohus saadab apellatsiooni ja kriminaaltoimiku [ringkonnakohtusse](#).

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate apellatsiooni, ei jõustata alget kohtuotsust kuni kaebemenetluse lõpuni. Kui teid on enne kohtuotsuse tegemist või pärast seda vahistatud, ei vabastata teid põhjusel, et te esitasite apellatsiooni. Teid võib hoida vahi all kuni apellatsiooni kohta otsuse tegemiseni. Apellatsiooni läbivaatamiseks ei ole seaduses tähtaega kindlaks määratud, kuid seda tuleb teha mõistliku aja jooksul.

Kas ma võin apellatsioonimenetluses esitada uusi tõendeid? Millistel tingimustel?

Teil on õigus esitada apellatsioonimenetluse raames uusi tõendeid, kui on olemas objektiivsed põhjused, miks te ei esitanud neid tõendeid varem.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel kohtus?

Ringkonnakohus vaatab kriminaalasja läbi kirjalikus menetluses. Suulises menetluses vaadatakse kriminaalasi läbi teie või teise apellatsioonimenetluse poole taotlusel või siis kui seda peab vajalikuks ringkonnakohus. Ringkonnakohtus arutatakse apellatsioonis esitatud väiteid. Kui te kohtusse ei ilmu, võib ringkonnakohus arutada apellatsiooni teie osavõtuta. Pärast apellatsiooni arutamist võib ringkonnakohus:

jätta esimese astme kohtu otsuse muutmata ja apellatsiooni rahuldamata;

muuta või täpsustada esimese astme kohtu otsust;

tühistada esimese astme kohtu otsuse ja teha uue otsuse;

tühistada esimese astme kohtu otsuse ja lõpetada kriminaalmenetluse;

tühistada esimese astme kohtu otsuse ja saata kriminaalasja uuesti arutada esimese astme kohtule.

Kas mul on võimalik uuesti apelleerida, kui esimene apellatsioon tulemust ei anna?

Ringkonnakohtu otsuse peale on võimalik esitada kassatsioon [Riigikohtule](#). Kassatsiooni saab esitada ainult advokaadi kaudu.

Kui te soovite esitada kassatsiooni, peate teatama sellest ringkonnakohtule seitsme päeva jooksul pärast apellatsiooni kohta tehtud otsuse väljakuulutamist.

Kassatsioon ise tuleb esitada 30 päeva jooksul alates päevast, mil te saite esmakordselt võimaluse ringkonnakohtu otsusega tutvuda. Kassatsioon esitatakse Riigikohtule apellatsioonimenetluses otsuse teinud ringkonnakohtu kaudu.

Riigikohtul on õigus otsustada kassatsiooni menetlusse võtmise üle. Kui kohus keeldub kassatsiooni menetlusse võtmisest, ei pea ta seda põhjendama.

Millal on süüdimõistev otsus lõplik?

Süüdimõistev kohtuotsus muutub lõplikuks kohtuotsuse jõustumisega. See juhtub siis, kui apellatsiooni või kassatsiooni esitamiseks ette nähtud tähtaeg on möödunud. Kassatsiooni korral jõustub kohtuotsus siis, kui Riigikohus on keeldunud kassatsiooni menetlusse võtmisest või on teinud otsuse.

Kui minu apellatsioon rahuldatakse, siis kas süüdimõistmisest jääb jälg?

Teie süüdimõistmine kantakse karistusregistrisse alles pärast kohtuotsuse jõustumist. Kui ringkonnakohus või Riigikohus tühistab teie kohta tehtud süüdimõistva kohtuotsuse, siis seda süüdimõistmist karistusregistrisse ei kanta.

Kas ma saan hüvitist, kui esimene otsus oli vale?

Teil on õigus saada hüvitist teile vabaduse võtmise, elukohast lahkumise keelu, ametist kõrvaldamise, vara arestimise või äravõtmise või ebamõisliku menetlusajaga tekitatud kahju eest, kui kriminaalmenetlus teie suhtes ei lõppenud süüdimõistmisega, samuti juhul, kui teie õigusi on süülise menetlusõiguse rikkumisega kahjustatud. Kahju hüvitamiseks tuleb esitada kirjalik taotlus kohtueelses menetluses prokuratuurile või kohtumenetluses maakohtule enne kohtuliku uurimise lõpetamist. Kui maakohus on teinud süüdimõistva otsuse ning jätnud kahju hüvitamata, saab selle vaidlustada apellatsioonimenetluses. Peale selle on teil õigus nõuda riigilt kaitsjale makstud tasu hüvitamist.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui te olete välisriigi kodanik, kes elab Eestis seaduslikult, ning teid on mõistetud süüdi tahtlikus kuriteos ja teile on määratud vanglakaristus, võib kohus lisakaristusena otsustada teid Eestist välja saata ning keelata teil kümme aastat Eestisse siseneda. Kuna Eestist väljasaatmine on samuti karistus, on teil õigus selle peale apellatsioon esitada.

Kui teil ei ole Eestis elamise õigust, toimub teie väljasaatmine riigist automaatselt ja selleks ei ole vaja kohtuotsust. Teil on õigus vaidlustada oma väljasaatmine, esitades kaebuse [halduskohtule](#). Asjaolu, et te olete oma väljasaatmise vaidlustanud, ei anna alust seda kohtumenetluse ajaks edasi lükata.

Mind mõisteti süüdi. Kas minu üle saab sama süüdistuse alusel uuesti kohut mõista?

Kui teid mõisteti süüdi, siis ei saa teie üle sama süüdistuse alusel uuesti kohut mõista.

Kas teave minu süüdimõistmise kohta kantakse karistusregistrisse ja kuidas seda teavet säilitatakse?

Teave teie süüdimõistmise kohta kantakse [karistusregistrisse](#). Registrit peab [justiitsministeerium](#) ning seda haldab [Registrite ja Infosüsteemide Keskus](#). Registre kantud ning kehtivad andmed on avalikud, välja arvatud seaduses sätestatud juhtudel.

Teavet võib edastada välisriikide riigiasutustele, kui see on lubatud rahvusvaheliste lepingute kohaselt. Teie karistusandmeid hoitakse ilma teie nõusolekuta. Andmed kustutatakse pärast seaduses sätestatud säilitamistähtaega (1 – 15 aastat alates karistuse ärakandmisest sõltuvalt õigusrikkumise raskusastmest).

Seonduvad lingid

Kriminaalmenetluse seadustik (Code of Criminal Procedure) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Karistusregistri seadus (Criminal Records Database Act) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Süüteo menetluses tekitatud kahju hüvitamise seadus (Compensation for Damage Caused in Offence Proceedings Act) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seadus (Obligation to Leave and Prohibition on Entry Act) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Viimati uuendatud: 01/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumentis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liiklusõuete rikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusõuete rikkumisi?

Karistused suurima lubatud sõidukiiruse ületamise ning parkimiskorra ja muude liiklusõuete rikkumise eest määratakse väärteomenetluses.

Asjaomaseid väärtegusid menetleb [politsei](#) kas rikkumise tuvastamise kohas või politseijaoskonnas.

Puudub kohustus karistada teid kohapeal. Selle asemel võidakse teile esitada suuline hoiatus või määrata hoiatustrahv.

Hoiatustrahvi suurus sõltub rikkumise iseloomust. Kirjalikus hoiatamismenetluses kohaldatakse hoiatustrahvi järgmiselt:

suurima lubatud sõidukiiruse ületamise korral määratakse hoiatustrahv, mille suurus eurodes saadakse lubatud sõidukiirust ületanud kilomeetrite arvu korrutamisel arvuga 3;

sõiduki parkimise eest selleks keelatud kohas või liikluskorraldusvahendiga ettenähtud parkimiskorda või -viisi rikkudes või ristmikul seismisega teiste liiklejate võimaliku takistamise või ühissõidukiraja lubamatu kasutamise eest määratakse hoiatustrahv suurusega 20 eurot; käesoleva paragrahvi punktis 2 kirjeldatud teo eest viisil, mis on ohtlik teistele liiklejatele või häirib oluliselt liiklust, määratakse hoiatustrahv suurusega 40 eurot;

keelava fooritule ajal ristmikule või jalakäijate ülekäigurajale sõitmise eest määratakse hoiatustrahv suurusega 40 eurot;

käesoleva paragrahvi punktis 4 kirjeldatud teo eest viisil, mis on ohtlik teistele liiklejatele või häirib oluliselt liiklust, määratakse hoiatustrahv suurusega 190 eurot;

tehnõuetele vastavuse kontrolli mitteläbinud mootorsõiduki juhtimise korral määratakse hoiatustrahv suurusega 80 eurot;

liikluskindlustuse seaduse alusel kindlustuskohustusega hõlmatud sellise sõiduki liikluses kasutamise korral, millel ei ole kohustuslikku liikluskindlustust või automaatset liikluskindlustust, määratakse hoiatustrahv suurusega 80 eurot.

Samuti on võimalik, et kohapeal tehakse otsus kiirmenetluses ning määratakse rahatrahv kuni 400 eurot. Kiirmenetlust saab viia läbi ainult teie nõusolekul.

Isiku ütlused väärteo toimepanemise kohta võib heli- ja videosalvestada.

Kui te ei nõustu politsei seisukohtadega väidetava rikkumise kohta, on teil õigus kiirmenetlusest keelduda. Sellisel juhul koostab politsei kohapeal dokumendid rikkumise kohta, kuid karistust kohe ei määrata.

Dokumendid edastatakse politseijaoskonda, mille ametnikud peavad koguma tõendeid rikkumise kohta. Kui teid kuulatakse üle, on teil õigus vaikida. Teil on õigus tõlgi juuresviibimisele. Kui teil on kaitsja, on tal õigus ülekuulamise juures viibida. Teil on õigus tutvuda väärteomenetluse raames kogutud materjalidega ja esitada süüdistuse suhtes vastuväiteid.

Te võite esitada oma vastuväited 15 päeva jooksul alates väärteoprotokolli saamisest. Teile öeldakse, millal on teil võimalik saada politseilt väärteo kohta tehtud otsuse koopia. Koopia saamiseks peate teie või peab teie kaitsja minema politseijaoskonda. Menetlusala isiku nõusolekul võib kohtuväline menetleja saata valminud lahendi koopia menetlusala isiku antud e-posti aadressil või teavitada menetlusala isikut valminud lahendist e-toimiku süsteemi kaudu.

Liiklusväärteo eest karistatakse maksimaalselt 1200 euro suuruse trahviga. Liiklusõuete tõsiste rikkumiste korral võidakse teie suhtes kohaldada aresti kuni 30 päevaks. Otsuse aresti kohaldamiseks saab teha ainult kohus. Samuti võidakse teilt võtta juhtimisõigus kuni kaheks aastaks. Kõige raskemad liiklusõuete rikkumised on karistatavad kuriteona, sel juhul viiakse läbi kriminaalmenetlus.

Kui te politsei otsusega ei nõustu, on teil õigus esitada kaebus [maakohtule](#). Te peate esitama kaebuse 15 päeva jooksul alates otsuse kättesaadavaks tegemisest.

Liiklusõuete rikkumiste eest võib karistusi määrata ka Euroopa Liidu teiste liikmesriikide kodanikele.

Kui te ületate suurimat lubatud sõidukiirust ning selle registreerib kiiruskaamera, määratakse hoiatustrahv sõiduki omanikule või registreeritud kasutajale. Hoiatustrahvi maksimummäär on 190 eurot. Trahviteade saadetakse teile postiga. Kui te trahviteatega ei nõustu, on teil õigus teade vaidlustada 30 päeva jooksul selle saamisest. Kaebus tuleks esitada trahviteate saatnud politseijaoskonnale. Füüsilisest isikust mootorsõiduki eest vastutav isik peab juhul, kui ta vaidlustab trahviteate põhjusel, et mootorsõidukit kasutas teine isik, märkima kaebuses trahviteates märgitud ajal mootorsõidukit kasutanud isiku ees- ja perekonnanime ning elukoha aadressi, juhiloa numbrit ning sünniaja või isikukoodi.

Kas väärted kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Liiklusnõuete rikkumised kantakse karistusregistrisse, välja arvatud teave hoiatustrahvide kohta. Karistusandmed kustutatakse registrist ja kantakse üle arhiivi, kui väärted eest mõistetud või määratud rahatrahvi tasumisest,aresti kandmisest, üldkasuliku töö sooritamisest või põhikaristusena juhtimisõiguse äravõtmisest on möödunud üks aasta;

Seonduvad lingid

Liiklusseadus (Traffic Act) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Väärteomenetluse seadustik (Code of Misdemeanour Procedure) - [inglise](#) ja [eesti keeles](#)

Viimati uuendatud: 01/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Iirimaa

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. [Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahatrahvi.

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiage kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

[Iirimaa politseiteenistusel](#) (*An Garda Síochána*) on hulk volitusi isiku kinnipidamiseks ja läbiotsimiseks ning samuti volitused sellise isiku vahistamiseks, keda kahtlustatakse õigusrikkumise toimepanemises või kelle puhul on alust kahtlustada, et see isik on panemas toime õigusrikkumist, mille eest võib ta vahistada.

Kui politsei on teid vahi alla võtnud, selgitab politseinik teile teie õigusi, mille hulka kuulub õigus rääkida õigusnõustajaga ja arstiga ning õigus nõuda vajaduse korral tõlgi kohalolekut. Laste vahi all hoidmist reguleerivad erisätted, milles nähakse ette, et ülekuulamiste juures peab viibima nõuetekohane täiskasvanu.

Selles etapis võidakse teilt paluda nõusolekut DNA-proovide ja sõrmejälgede võtmiseks, teie pildistamiseks ja/või äratundmiseks esitamise toimingus osalemiseks.

Uurimise käigus võib politseiametnik esitada teile süüdistuse õigusrikkumises. Seda võib teha süüdistusakti kujul või siis esitatakse teile kohtukutse, et te ilmuksite konkreetsel kuupäeval kohtusse. Politsei saadab uurimise üksikasju sisaldava toimiku [riigiprokuratuuri direktorile](#), kes otsustab riigi nimel asja menetlemise üle.

Teid võidakse vabastada viivitamata politseijaoskonnas määratud kaitsjoni vastu, kusjuures te olete kohustatud ilmuma kohtusse, või siis peate taotlema [piirkonnakohtult](#) kaitsjoni määramist hilisemas etapis.

Väiksemaid õigusrikkumisi, mida tuntakse väärtegudena, menetleb piirkonnakohtus. Raskemaid õigusrikkumisi ehk siis nõ kuritegusid arutavad kohtunik ja vandemehed.

Kogu kriminaalmenetluse jooksul eeldatakse alati, et te olete süütu seni, kuni on tõestatud vastupidine.

Teil on õigus saada õigusosalast nõu. Kui te ei suuda enda esindamise eest maksta, võite taotleda [õigusabi](#).

Teid mõistetakse süüdi siis, kui on väljaspool põhjendatud kahtlust leitud, et te olete süüdi õigusrikkumises. Kui teid mõistetakse süüdi piirkonnakohtus, on teil õigus esitada apellatsioon süüdimõistva otsuse või määratud karistuse peale. Kui teid mõistetakse õigeks, on juhtum sellega lõpetatud ning edasisi meetmeid teie vastu võtta ei saa.

Kui vandemehed mõistavad teid süüdi kuriteos, siis puudub automaatne õigus apellatsiooni esitamiseks ning te peaksite edasise suhtes konsulteerima oma õigusnõustajaga.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiage teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusosalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

[1. Õigusosalase nõu saamine](#)

[2. Minu õigused eeluurimise ajal](#)

Vahistamine

Ülekuulamine ja politseiuurimine

Läbiotsimised

Esimene kohtuistung

Ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus või kohtueelne menetlus enda süüditunnistamise korral

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse](#)

[5. Liiklusnõuete rikkumised](#)

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

1. Õiguslase nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiате teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiате nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Kui teid hoitakse vahi all ja te vajate advokaati, on politseil õigusnõustajate nimekiri, kes on valmis kiiresti tulema ja teiega kohtuma, et anda teile nõu. Sellesse nimekirja kuuluvad isikud, kes teadaolevalt saavad politseijaoskonda tulla ööpäevaringselt.

Kui teid ei hoita vahi all, kuid vajate siiski kriminaalvaldkonna advokaadi nõuannet, võite ühendust võtta [lirimaa õigusliiduga](#), kes annab teile kriminaalkaitse pakkumisega tegelevate õigusnõustajate nimed. Nad ei tohi ühtegi õigusbürood soovitada.

Parem võimalus sellele valdkonnale spetsialiseerunud advokaadi leidmiseks on lähtuda soovituselt, kui te teate inimesi, kes on varem sarnases olukorras olnud. Ühe võimalusena võite otsida ka internetist, sest paljudel õigusbüroodel on tänapäeval veebisaidid, millelt saab teavet selle kohta, millises valdkonnas nad kõige tugevamad on.

Advokaadile tasumine

lirimaa on kehtestatud õigusabisüsteem, mille raames saab pakkuda advokaadi teenuseid isikule, keda kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, ning see teenus on isikule teataval tingimustel tasuta.

Kui teid peetakse politseijaoskonnas kinni eesmärgiga kuulata teid üle seoses õigusrikkumisega ning te ei tööta või on teie sissetulek väike, on teil tõenäoliselt õigus kasutada advokaadi teenuseid tasuta, täites selleks [politseijaoskonnas õigusabi saamise taotluse](#). Oma advokaadi saamiseks peate te allkirjastama taotluse, mis sisaldab kinnitust, et te teenite alla lubatud piiri, st vähem kui 20 316 eurot, või saate sotsiaaltoetusi. Muid pabereid ei ole vaja täita. Kui teid süüdistatakse õigusrikkumises, on teil õigus esitada selles kohtus, milles teie asja menetletakse, kohtunikule taotlus õigusabi saamiseks. Seda nimetatakse [tasuta õigusabi saamise sertifikaadiks](#). Teie õigusnõustaja aitab teil kohtule taotlust esitada. Kui teil ei ole õigusnõustajat, pakub kohtunik teile sageli ise õigusabi kasutamise võimalust ja valib teile õigusnõustaja. Kui teid süüdistatakse raskes õigusrikkumises ja teil puudub töökoht, antakse teile tõenäoliselt õigusabi. Kui teil on töökoht, võite te täita vormi, esitades selles oma sissetuleku ja väljaminekud.

Seonduvad lingid

[Õigusabi kriminaalasjades](#) <http://www.legalaid.ie/>

[lirimaa õigusliit](#)

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Minu õigused eeluurimise ajal

Mis on eeluurimise eesmärk?

Eeluurimise eesmärk on reageerida, kui isik on esitanud kaebuse kuriteo kohta või kui politsei kahtlustab kriminaalõiguse rikkumist, ning teha kindlaks õigusrikkujat või -rikkujad. Tavaliselt on nii, et isik annab juhtumist teada ning politsei reageerib, algatades eeluurimise eesmärgiga teha kindlaks, kas kriminaalõigust on tegelikult rikutud ning kui see on nii, siis uurib politsei asja edasi.

Kes toimetab eeluurimist?

Peaaegu alati kuulub kuriteo uurimise läbiviimise õigus [lirimaa politseiteenistusele](#) (*An Garda Síochána*). Riigiprokuratuuri õigusnõustajad (riigiprokuratuuri direktori alluvuses) – isikud, kes esitavad lirimaa riigi nimel enamiku süüdistustest – võivad anda politseile õiguslaseid suuniseid, kuidas eeluurimist kõige paremini läbi viia.

Millised on eeluurimise etapid?

Eeluurimise esimeses etapis esitab isik kaebuse või avastab politseinik (*garda*) oletatava kuriteo toimepanemise. Politsei (*Garda*) teeb kindlaks, kas teavitatud juhtumi näol on tegemist kuriteoga ning kui see on nii, asub politsei õigusrikkumist uurima.

Selles etapis otsustab politsei, kas oletatav õigusrikkumine on raske või mitte. Raske õigusrikkumine tähendab mis tahes õigusrikkumist, mille eest on teoreetiliselt võimalik määrata vähemalt viieaastane vangistus. Kui õigusrikkumine kuulub sellesse kategooriasse, võib politsei selle uurimisel kasutada oma õigust teid vahistada ja politseijaoskonnas kinni pidada ning selle kinnipidamise jooksul teid üle kuulata. Õigust vahistada, kinni pidada ja üle kuulata käsitletakse sellel teabelehel edaspidi.

Kui õigusrikkumine ei ole raske, on politsei õigused piiratumad. Tavaliselt on politseil õigus uurida oletatavat kuritegu, kuid tal puudub õigus teid vahistada ja ülekuulamiseks kinni pidada. Politsei tohib teid vahistada ainult süüdistuse esitamiseks seoses oletatava õigusrikkumisega. Kui teid ei vahistata kergema õigusrikkumise eest, siis tavaliselt palutakse teil ilmuda kohtusse kohtumenetluse alustamiseks.

Eeluurimise kolmandas etapis kogutakse teavet, mida võidakse hiljem kohtumenetluse käigus kasutada tõenditena. Teavet võib koguda väga erineval viisil ning politsei õigused sellise teabe kogumisel sõltuvad oletatava kuriteo laadist. Õigus teid vahistada ja üle kuulata annab politseile ka piiratud õiguse koguda teilt kohtumeditatsioonilisi tõendeid ja muul kujul esinevaid võimalikke tõendeid, mida sellel teabelehel ka käsitletakse.

Selle üle, kas esitada teile süüdistus ja milles teid süüdistada, otsustab politsei ise või teeb politsei seda [riigiprokuratuuri](#) suuniste alusel. Otsuse menetleda raskeid või kergemat laadi õigusrikkumisi langetab sageli politsei. Kui kuritegu on ebatavaline või ilmselgelt rasket laadi või selline, mille puhul on menetlemisel vaja riigiprokuratuuri abi, siis palub politsei tavaliselt riigiprokuratuurilt suuniseid.

Minu õigused uurimise ajal

Täpsema teabe saamiseks teie õiguste kohta uurimise erinevate etappide ajal klikkige allolevatel linkidel.

[Minu õigused vahistamise korral \(1\)](#)

[Ülekuulamine ja politseiuurimine \(2\)](#)

[Läbiotsimised \(3\)](#)

[Esimene kohtuistung \(4\)](#)

[Ettevalmistused kriminaalasia arutamiseks kohtus \(5\)](#)

[Minu õigused vahistamise korral? \(1\)](#)

Kui õigusrikkumine on raske, on politseil õigus [teid vahistada ja ülekuulamise eesmärgil kinni pidada](#). See tähendab, et politsei võtab teid vahi alla ning teil ei ole seadusliku vahi all viibimise aja jooksul õigust lahkuda.

Kas politseil peab olema kohtumäärus minu vahistamiseks?

Ei. Politseil ei pea tingimata olema kohtumäärust teie vahistamiseks, kui teid kahtlustatakse uuritava õigusrikkumise toimepanemises.

Kus võib politsei mind vahistada?

Politsei võib teid vahistada teie kodus või avalikus kohas. Teie vahistamiseks peab politseil olema vaid põhjendatud kahtlus, et te olete õigusrikkumise toime pannud.

Kas mulle tuleb öelda minu vahistamise põhjus?

Jah. Politsei peab teile ütleva teie vahistamise põhjuse.

Kas politsei võib minu vahistamisel kasutada jõudu?

Jah. Politsei võib kasutada teie vahistamiseks mõistlikku jõudu.

Kui teid on vahistatud...

Teid viiakse politseijaoskonda ülekuulamiseks või süüdistuse esitamiseks. Politseijaoskonnas viibides on teie õigused seadusega kaitstud ning teie õiguste tagamise eest vastutab politseijaoskonnas vastutav ametnik. See, kui kaua võib teid politseijaoskonnas hoida, sõltub õigusnormidest, mille alusel politsei teid kinni pidas. Täiendava teabe saamiseks oma õiguste kohta pöörduge [lirimaa kodanikuõiguste nõukogu poole](#).

Ülekuulamine ja politseiuurimine (2)

Kas mind teavitatakse minu õigustest?

Jah. Kui teid peetakse kinni nende õigusnormide alusel, teavitatakse teid õigustest, mis teil on vahi all hoidmise ajal. Seda tehakse kirjalikult ning kui te ei mõista inglise keelt, tuleb see teatis tõlkida teile arusaadavasse keelde.

Kas ma võin teavitada oma riigi saatkonda?

Jah. Kui te ei ole lirimaa kodanik, on teil õigus nõuda, et teie saatkonda või konsulaati teavitataks teie vahistamisest.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean olema eeluurimise ajal lirimaal?

Mitte tingimata. Kui teile ei esitata pärast vahi all hoidmise lõppu süüdistust, võite vabalt lahkuda ja reisida. Kui liri riik soovib esitada teile süüdistuse hiljem, siis te võite selleks vabatahtlikult naasta või vaidlustada väljaandmise oma koduriigis. Kui teile esitatakse kinnipidamise lõpus süüdistus, tuleb teid viia pädeva kohtu ette. Seejärel otsustab kohtunik teile kautsjoni määramise üle.

Kas mul võimaldatakse rääkida õigusnõustajaga?

Jah. Teil on õigus rääkida advokaadiga teiste isikute juuresolekuta. Kui te ei tea ühtegi advokaati, siis aitab vastutav ametnik teil leida advokaadi politseijaoskonnas olevast nimekirjast. (Vt ka [teabelehte nr 2](#)).

Millal ma saan rääkida advokaadiga?

Kui te soovite rääkida advokaadiga, ei tohiks teid üle kuulata enne teie advokaadi saabumist ning tema saabumisel tuleks teil viivitamata lubada temaga kohtuda.

Kas minu advokaat võib viibida minu ülekuulamisel?

Ei. Kuid teil on õigus paluda ülekuulamise ajal täiendavat õigusalast nõu, kui teil tekivad küsimused, milles te nõu vajate.

Mis saab siis, kui ma ei saa endale advokaati lubada?

Kui teie rahalised vahendid on piiratud, võib teil olla õigus kasutada advokaadi teenuseid nii, et selle eest tasutakse lirimaa tasuta õigusabi süsteemi kaudu (vt [teabelehte nr 1](#)). Alati on siiski soovitatav küsida õigusalast nõu ning teie rahaliste vahendite küsimust võite oma advokaadiga arutada protsessi hilisemas etapis.

Kui kaua võib mind kinnipidamise ajal üle kuulata ja kuidas seda tehakse?

Korraga võib teid üle kuulata kuni 4 tundi. See peab toimuma õiglasel viisil. Ülekuulamine tuleb videosalvestada, välja arvatud juhul, kui see ei ole võimalik. Teil on õigus saada selle videosalvestise koopia üksnes juhul, kui teile esitatakse süüdistus ja kohus teeb määruse selle andmiseks teie õigusnõustajale. Ülekuulamise juures peab alati olema kaks politseinikku.

Kas ma pean küsimustele vastama?

Ei. Te võite [vaikida](#) kogu ülekuulamise jooksul, kuid te peaksite teadma, et kui te seda teete, võidakse seda teatavatel tingimustel kasutada tõendina teie vastu hilisema kohtumenetluse käigus. Kui te keeldute vastamast teatavatele küsimustele, võidakse seda keeldumist kasutada koos muude tõenditega teie vastu teie süü tõestamiseks.

Kui minult küsitakse teavet, siis kas ma peaksin seda andma?

Teil on kohustus esitada oma isikuandmed, et politsei saaks tuvastada teie isiku. Enne mis tahes täiendava teabe andmist peaksite konsulteerima õigusnõustajaga. Kui teid on vahistatud ülekuulamise eesmärgil, siis kahtlustatakse teid raskes kuriteos ning mis tahes teie poolt antavat teavet võib hilisema kohtumenetluse käigus kasutada tõendina teie vastu.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Teil on õigus mitte teha ennast süüstavaid avaldusi. Kui teie vastused kahjustavad teie kriminaalasja, teavitab õigusnõustaja teid selle tagajärgedest. Tavaliselt on tagajärjeks see, et teie poolt öeldu muutub tõendiks teie vastu.

Kas ma pean andma sõrmejälgi ja lubama end pildistada?

Jah. Kui teid on seadusest tulenevate volituste alusel kinni peetud, võidakse teilt sunniviisiliselt võtta teie sõrmejäljed ja nõuda, et laseksite ennast pildistada. Nii sõrmejälgede võtmise kui ka pildistamise takistamine on kuritegu.

Kas politsei võib minu sõrmejälgi igavesti alles hoida?

Jah. Kuid te võite või teie õigusnõustaja võib saata politseile kirja ning paluda, et kogutud materjalid hävitataks, kui teile ei esitata süüdistust või kui teid mõisteti kohtus õigeks.

Kas ma pean andma DNA-proovi või muid kehavedelike proove?

Kui teid peetakse kinni seadusest tulenevate volituste alusel, peab politseil olema vanemametniku luba, et võtta teilt selliseid isiklikke proove, nagu DNA-proov, sõlme- ja küünteproov, teie küünthe all oleva materjali proov või suu limaskestast proov. Politseil ei ole õigust võtta teilt jalajälgi, proove suguorganite piirkonnast või kehaõõnsustest ilma loata, välja arvatud teie nõusolekul.

Kas minu kodu, äriruumid, auto või muu vara võidakse läbi otsida?

Jah. [lirimaa põhiseaduses](#) ning [Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis](#) on sätestatud, et austada tuleb teie füüsilist puutumatus ja privaatsust, kuid need õigused on piiratud. Politsei võib läbi otsida teie kodu teie nõusolekul või ka teie nõusolekuta, kui on olemas läbiotsimismäärus või kui teie valdustesse sisenetakse teie otsimiseks vahistamise eesmärgil. Täiendava teabe saamiseks läbiotsimiste kohta vt osa [Läbiotsimised \(3\)](#).

Kas ma võin esitada kaebuse minu õiguste rikkumise kohta?

Kui teie õigusi on rikutud, peaksite sellest teavitama oma õigusnõustajaid ning nad annavad teile nõu, kuidas ja millal selliseid rikkumisi vaidlustada.

Kes on vastutav ametnik?

Vastutav ametnik on politseinik, kes vastutab teie heaolu ja õiguste kaitsmise eest. Igas politseijaoskonnas peab kohal olema üks selline isik. Kui teil tekib mis tahes probleeme vahi all hoidmise ajal, peaksite paluma võimalust rääkida vastutava ametnikuga.

Kas ma võin rääkida oma perekonnaga?

Teil on õigus paluda oma sugulase teavitamist sellest, et teid peetakse kinni, kuid teile ei pea andma võimalust sugulastega rääkida.

Mis juhtub siis, kui ma ei tunne end hästi, ning millised on minu õigused seoses puhkuse ja toitlustamisega?

Teil on õigus saada arstiabi, kui te seda vajate, ning teil on õigus nõuetekohastele puhkeperioodidele ja toitlustamisele kinnipidamise jooksul.

Kas minu vahi all hoidmise aja üle peetakse arvestust?

Andmed teie politseis vahi all hoidmise aja kohta salvestatakse ning teil või teie advokaadil on õigus saada sellest dokumendist koopia.

Mis juhtub siis, kui ma ei räägi või ei mõista inglise keelt?

Teil on õigus tõlgile, kes osutab teile tõlketeenust. Teie peaksite või teie õigusnõustaja peaks nõudma, et teie vahelisi erakonsultatsioone tõlkiv tõlk ei oleks see sama isik, kes tõlgib teile küsimusi ja vastuseid politseis ülekuulamisel. Tõlk peaks olema kättesaadav, kui teie õigusnõustaja või politsei soovivad teiega suhelda.

Kui kaua võib mind kinni pidada?

Teie kinnipidamise kestus sõltub teie kinnipidamise aluseks olevatest õigusnormidest. Iirimaa õigusnormide kohaselt võib teid kinni pidada kuni 7 päeva.

Läbiotsimised (3)

Kas mulle peab ütleva, miks minu vara läbi otsitakse?

Te võite küsida ja teile tuleks öelda, miks ja milliste õigusnormide alusel läbiotsimine toimub. Kui teie vara otsitakse läbi, on teil õigus saada hiljem mis tahes läbiotsimismääruse koopia.

Kuidas võib politsei läbiotsimise teostada?

Politsei ei tohi läbiotsimisel teid alandada.

Kas politsei võib midagi endaga kaasa viia?

Jah. Politsei võib konfiskeerida mis tahes eseme, mille puhul on alust arvata, et seda saab kasutada tõendina. Samuti on politseil õigus viia kaasa mis tahes esemeid, mida ei ole küll läbiotsimismääruses nimetatud, kuid mis võivad olla tõendiks mõne muu kuriteo toimepanemise kohta.

Kas ma võin jääda oma valdustesse, kui politsei teostab läbiotsimist?

Jah. Teil ei ole lubatud mingil viisil takistada seaduslikku läbiotsimist, kuid te võite seda jälgida.

Kas minu isik võidakse läbi otsida?

Jah. Kui politseil on alust arvata, et te olete toime pannud kuriteo, võidakse teid läbi otsida teie loata.

Kas politsei peab mind kõigepealt vahistama?

Ei. Teid võidakse läbi otsida enne vahistamist.

Kas mind tuleb teavitada läbiotsimise põhjustest?

Jah. Politsei peab ütleva teile läbiotsimise põhjused ja volitused, millele teie läbiotsimisel tuginetakse.

Kas minu keha võidakse läbi otsida?

Jah. Teie keha tohib läbi otsida ainult siis, kui see on vajalik. See peaks aset leidma politseijaoskonna eraldatud alal ja teid mitteahhistaval viisil. Võimaluse korral peaks sellise läbiotsimise teostama arst.

Kas mind otsib läbi samast soost isik?

Kui läbiotsimise käigus ei piirduta vaid rõivaste läbiotsimisega, peaks teid läbi otsima samast soost isik.

Esimene kohtuistung (4)

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse?

Teid võidakse hoida vahi all, kui teid viiakse politseijaoskonnast kohtusse ja kohus keeldub teile kautsjoni määramast.

Kas ma võin esitada taotluse kautsjoni määramiseks?

Enamikul juhtudel on teil õigus [taotleda kautsjoni määramist](#) esimesel kohtuistungil [piirkonnakohtus](#) (madalama astme kohus). Teatavatel tingimustel (näiteks mõrvasüüdistuse korral) peate te esitama taotluse kõrgemale kohtule ning peate seetõttu enne selle taotluse esitamist mõnda aega vahi all olema. Teil on õigus kasutada õigusnõustaja abi ning sõltuvalt teie sissetulekust tasutakse selle esindamise eest tasuta õigusabi korras.

Kas mulle võib öelda, miks politsei on kautsjoni määramise vastu?

Jah. Teid tuleb eelnevalt teavitada põhjustest, miks politsei on teile kautsjoni määramise vastu. Teil on õigus kautsjonile, kuid tegemist ei ole vääramatu õigusega. Kautsjoni määramisest võib keelduda, kui kohtunik arvab, et kautsjoni määramisel ei pruugi te kohtuistungile ilmuda või te võite kautsjoni vastu vabastamise ajal suhelda tunnistajatega või panna toime täiendavaid raskeid õigusrikkumisi.

Kas mulle võidakse määrata tingimuslik kautsjon?

Jah. Teile võidakse kautsjon määrata teatavatel tingimustel. Näiteks võidakse nõuda, et te loovutaksite oma passi, jääksite Iirimaa territooriumile kohtuistungit oodates ning ilmuksite korrapäraselt politseijaoskonda, et kinnitada nende tingimuste järgimist. Samuti võib kohus nõuda raha deposiiti kandmist või näha ette pereliikme või sõbra Iirimaa asuva pangakonto külmutamise eesmärgiga tagada, et te järgite kautsjoni tingimusi.

Ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus või kohtueelne menetlus enda süüditunnistamise korral (5)

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Jah. Teie asi edastatakse kohtusse ainult siis, kui te ei tunnista end süüdi. Kui te tunnistate end süüdi, siis kohtumenetlust ei toimu, kuid korraldatakse arutelu karistuse määramiseks.

Mis seal juhtub?

Kui te ei soovi kohtumenetlust, nõustute teile esitatud süüdistustega ühes või mitmes õigusrikkumises. Iirimaa ei ole seaduses ette nähtud süü omaksvõtmisega seotud kokkulepete sõlmimist, kuid praktikas võib riigiprokuratuur nõustuda, et kui te võtate omaks mõningad süüdistused, siis ta loobub ülejäänutest. Kui te tunnistate end süüdi, määratakse teile karistus hiljem ning teid võidakse enne karistuse määramise arutelu hoida vahi all, kuid seda ei pea tegema.

Mis juhtub karistuse määramise arutelul?

Kui õigusrikkumise eest ei ole ette nähtud kohustuslikku vangistust (näiteks mõrva korral on ette nähtud eluaegne vangistus), on teil õigus karistuse määramise arutelule ning teie õigusesindajal on õigus pöörduda kohtu poole seoses teie osalusega kuriteos ja teie isikliku olukorraga.

Kas süüdistust saab enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Jah. Riigiprokuratuur võib lisada süüdistusele täiendavaid punkte kuni kohtumenetluse kuupäevani ja sel kuupäeval. Samuti on riigiprokuratuuril õigus selle kuupäevani süüdistusest loobuda. Neil on õigus kuni kohtumenetluse kuupäevani ja sel kuupäeval esitada täiendavaid tõendeid. Riigiprokuratuur peab järgima õiglaseid menetlusi ega tohi varjata tema valduses olevaid tõendeid või avaldada materjale, mis on olulised teie ja teie õigusnõustajate jaoks.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Kui teile on esitatud süüdistus ja teie üle on mõistetud kohut ühes liikmesriigis, ei saa teid samas õigusrikkumises süüdistada teises liikmesriigis. Kuid kui teile on ühes liikmesriigis esitatud süüdistus, kuid see on tagasi võetud, võib teile esitada lirimaaal süüdistuse selles õigusrikkumises.

Kas mulle antakse teavet minu vastu kogutud tõendite kohta?

Jah. Teile peab andma dokumendid (nn tõendite kogu), mis sisaldab teie vastu kogutud tõendeid. Lisaks tuleb teile avaldada materjalid, mis on kogutud eeluurimise käigus teie poolt väidetavalt toime pandud kuriteo kohta, kuid mida prokurör ei kavatse kasutada.

Kes ma saan teavet tunnistajate kohta, kes minu vastu tunnistavad?

Jah. Teil on õigus saada teatavat piiratud teavet nende tunnistajate kohta, kes teie vastu tunnistavad. Teil on õigus teada, kas karistusregistris sisaldub nende kohta mingeid andmeid. Teil on õigus küsida neilt kohtumenetluse jooksul teavet. Seda võib teha teie advokaat neid risküsitledes või võivad seda teha teie õigusnõustajad eraviisilise uurimise kaudu.

Teil ei ole õigus saada kõiki tunnistaja isikuandmeid. Te ei tohi suhelda tunnistajaga viisil, mida võib käsitada katsena teda hirmutada, ega takistada õigusemõistmist. Sellise käitumise tulemusel võidakse teie kaitsjon tühistada või esitada teile täiendavad ja eraldiseisvad süüdistused.

Millal mulle antakse minu nn tõendite kogu?

Kui teie üle mõistetakse kohut raskes kuriteos süüdistatuna, tuleks tõendite kogu anda teile 42 päeva jooksul alates süüdistuse esitamise kuupäevast. Kohtul on õigus pikendada seda ajavahemikku, mille jooksul peab riik teile need dokumendid andma.

Mis mulle antakse?

Teile antakse selline tõendite kogu, milles sisalduvatele dokumentidele süüdistaja teie vastu esitatud süüdistustes tugineb. Tõendite kogu ei sisalda kõiki süüdistaja poolt kasutatavaid materjale ning tal on õigus kuni kohtumenetluseni ja selle jooksul esitada täiendavaid tõendeid. Tõendid, millele süüdistaja saab teie süüdimõistmiseks tugineda, peavad enamasti olema esitatud kohtus vande all olevate tunnistajate poolt suuliselt.

Kuidas ma saan oma tõendite kogu?

Te saate oma tõendite kogu kohtus, kus selle annab teile üle politseinik. Täiendavad tõendid esitab teile tavaliselt teie õigusnõustaja oma kontoris või kohtus.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Jah. Politseil on õigus otsida teavet teie varasema käitumise kohta, et läbi viia uurimist ja langetada otsus selle kohta, kas süüdistuse esitamise korral võiks teile määrata kaitsjoni. Kui teid on mõistetud süüdi, võidakse osutada ka teie karistusregistri andmetele, et kohtunik võiks või kohtuniku võiksid määrata asjakohase karistuse. Kasutada võib ka andmeid välismaal süüdimõistmise kohta.

Kas on olemas teatavad piirangud, millal võib politsei viidata minu varasemale käitumisele?

Jah. Politsei võib viidata teie varasemale käitumisele teie kohtumenetluse jooksul, välja arvatud juhul, kui teie õigusnõustajad näitavad teie iseloomu ja käitumist risküsitluse ajal või kohtule esitatud tõendite abil.

Seonduvad lingid

 [Täiendav teave läbiotsimise, kinnipidamise ja süüdistuse esitamisega seotud õiguste kohta](#)

 [Täiendav teave politsei rolli kohta](#) <http://www.garda.ie/>

[Riigiprokuratuuri õigusnõustajad ja direktori kantselei](#) <http://www.dppireland.ie/>

 [Täiendav teave õigusaktide kohta](#)

 <http://www.irishstatutebook.ie/> [Kriminaalkohtu seadus \(1984; isikute kohtlemine politseijaoskonnas\), 1987. aasta eeskirjad](#)

 [Iirimaa kodanikuõiguste nõukogu](#)

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastada tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti

tõlgivad.

3 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

Mis juhtub enne minu asja kohtulikk arutamist?

Enne teie asja kohtulikk arutamist otsustab kohtunik teile kaitsjoni määramise üle. Tavaliselt on teil õigus saada kaitsjoni vastu vabaks. Sellest võidakse keelduda, kui te tõenäoliselt kohtumenetlusele ei ilmu, kui te olete püüdnud või proovite ähvardada tunnistajat või kui on tõenäoline, et te panete toime uue raske kuriteo.

Kui te soovite kohtus kasutada alibit (st kutsuda tunnistaja, kes ütleb, et te olite temaga kuriteo toimepanemise hetkel), käsib kohtunik teil anda [prokuröridele](#) teada, kes see isik on.

Teil on õigus teada enne kohtumenetlust, milles teid süüdistatakse. Teie soovi korral tuleb teile esitada teie vastu kogutud tõendid.

Kus kohtumenetlus toimub?

Teile edastatakse selle kohtu nimi ja asukoht, kus teie asja kohtulik arutamine toimub. Kõikide kohtute eest vastutab [Iirimaa kohtute amet](#), kes saab teid aidata selle kohtu leidmisel.

Väiksemaid õigusrikkumisi arutatakse piirkonnakohtutes, kus asjade üle langetavad otsuseid kohtunikud ainuisikuliselt. Raskemaid õigusrikkumisi arutatakse ringkonnakohtutes või keskkriminaalkohtutes, kus otsuse langetavad vandemehed.

Kohtuistungid on avalikud. Kuid kui süüdistatav on laps või kui tegemist on seksuaalkuriteoga seotud asjaga, on kohtuistungid kinnised.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Enamikel juhtudel ei saa süüdistust kohtumenetluse ajal muuta. Teatavaid süüdistusi on võimalik siiski muuta, kui see on seadusega lubatud. Näiteks, ohtlikku juhtimist käsitleva süüdistuse võib asendada hooletut juhtimist käsitleva kergema süüdistusega, kui kohtunik leiab, et te juhtisite sõidukit hooletult, kuid mitte ohtlikult.

Kui te tunnistate end kõikides süüdistuse punktides kohtumenetluse ajal süüdi, otsustab kohtunik seejärel, milline karistus määrata. Selle otsuse

langetamiseks kaalub kohtunik, kui raske on kuritegu ja milline on teie isiklik olukord. See, et te tunnistasite end süüdi, peaks olema kergendav asjaolu.

Te võite end süüdi tunnistada ka vaid osades süüdistuse punktides ja väita oma süütust ülejäänud punktide puhul. Kohtunik või vandemehed langetavad otsuse neis punktides, mille te olete vaidlustanud. Seejärel määratakse teile karistus süüdistuse neis punktides, milles te end süüdi tunnistasite, ning neis punktides, milles teid süüdi mõisteti.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Enamiku juhtumite puhul peate te kohtumenetluse ajal kohal viibima. Kui te kohtusse ei ilmu, võib kohtunik teha määruse teie vahistamiseks ja lasta tuua teid kohtusse vahi all. Mõnikord võib kohtumenetlus jätkuda ka teie kohalolekuta ning teid võidakse süüdi mõista ka juhul, kui te kohal ei viibi.

Kui te ei saa tulla kohtusse õnnetuse või haiguse tõttu, peaksite sellest teavitama oma õigusnõustajat ja andma talle arstitõendi, mis selgitaks teie puudumist. Teil on õigus kasutada tõlgi abi, kui te ei saa toimuvast aru. Kui te olete kurt, on teil õigus tõlkele viipekeelde.

Soovi korral on teil õigus kaitsta end kohtumenetluse käigus ise. Kui te ei saa endale õigusnõustajat lubada, võidakse ta teile määrata [kriminaalasjades antava õiguslase abi kava](#) alusel sõltuvalt sellest, kui tõsine on süüdistus. Teil on õigus õigusnõustajat ise valida. Kui te ei tea ühtegi õigusnõustajat, võib kohtunik teile nõustaja valida. Kui te ei ole oma õigusnõustajaga rahul, on teil õigus teda vahetada.

Te võite kohtumenetluse käigus soovi korral sõna võtta, kuid te ei pea seda tegema. Vande all ütluste andmisel valetamine on kuritegu.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Te võite vaidlustada teie vastu esitatud tõendid, kui need saadi ebaseaduslikult. Näiteks kui politsei sisenes teie majja läbiotsimismääruseta, siis ei lubata tavaliselt kasutada neid tõendeid, mis saadi selliselt majas viibides.

Samuti võite te asitõendid kahtluse alla seada, esitades tunnistajatele küsimusi eesmärgiga näidata, et nad valetavad või eksivad. Lisaks võite te paluda tunnistajaid, et nad esitaksid tõendeid, mis on teie kaitsmiseks asjakohased või näitavad, et prokuröri tunnistajad valetavad või eksivad.

Te võite palgata enda kasuks tõendite saamiseks eradetektiivi. Tõendid on lubatavad, kui need saadi seaduslikul teel.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

[Tavaliselt](#) ei saa kohtumenetluses arvesse võtta tõendeid teie varasemate süüdimõistmiste kohta.

Kuid kui kohtunikud kaaluvad, millist karistust teile määrata, võivad nad varasemaid süüdimõistmisi arvesse võtta. Samuti võidakse arvesse võtta kõiki varasemaid süüdimõistmisi teistes liikmesriikides.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kui teid mõistetakse õigeks, on kohtumenetlus läbi ja te olete vaba.

Kui teid mõistetakse süüdi või te tunnistate end süüdi, otsustab kohtunik, milline karistus teile määrata. On võimalik, et te peate tasuma rahatrahvi või kandma [vanglakaristust](#). Kohtunik võib määrata karistuse tingimisi, kui te ei pane toime täiendavaid kuritegusid.

Kohtunik võib paluda, et [kriminaaljärelevalve teenistus](#) kirjutaks enne karistuse määramist teie kohta aruande. Teenistuse ametnikud ütlevad kohtunikule, kas kriminaaljärelevalve on sobiv vahend, et käsitleda mis tahes probleeme, mis põhjustavad teie kriminaalset käitumist.

Taotluse korral võib kriminaaljärelevalve teenistus anda kohtunikule teada, kas te olete võimeline tegema üldkasulikke tööd. Seejärel võib kohtunik otsustada, et vanglakaristuse kandmise asemel peate te tegema kuni 240 tundi tasuta tööd.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteoohver on kohtumenetluses kaasatud kui prokuröri tunnistaja. Ta annab tunnistusi selle kohta, mida ta nägi seoses teie esitatud süüdistusega.

Kui teid mõistetakse süüdi või te tunnistate end süüdi, võtab kohtunik arvesse kuriteo mõju ohvrile.

Seonduvad lingid

[Iirimaa õigusaktide andmebaas](#)

[Iirimaa ja Ühendkuningriigi kohtuotsuste andmebaas](#)

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

4 - Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Te võite esitada apellatsiooni mis tahes süüdimõistva kohtuotsuse või määratud karistuse peale. [Apellatsiooni esitamise viis](#) sõltub sellest, milline kohus teie asja arutas. Piirkonnakohtu otsuse peale esitatud apellatsiooni arutab ringkonnakohtu. Ringkonnakohtu või [keskkriminaalkohtu](#) otsuste peale esitatud apellatsioone arutab [kriminaalapellatsioonikohus](#).

Kui te soovite esitada apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, peate edastama prokurörile 14 päeva jooksul taotluse. Samuti peate te 14 päeva jooksul esitama selle piirkonna kohtu sekretärile taotluse ja teatise kättetoimetamise kohta. Kui te soovite esitada apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, peate te taotlema asja arutanud kohtunikult 3 päeva jooksul pärast süüdimõistmist luba apellatsiooni esitamiseks. Seejärel peate te esitama kriminaalapellatsioonikohtu kohtusekretärile taotluse 7 päeva jooksul, kui luba apellatsiooni esitamiseks ei antud, ja 14 päeva jooksul, kui luba anti. Tavaliselt teeb teie advokaat kõik selle ära teie eest.

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, on teil õigus nõuda, et teie asja arutataks täies mahus uuesti. Samuti on teil õigus esitada apellatsioon teile määratud karistuse peale. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, võite esitada apellatsiooni õigusküsimuste põhjal või juhul, kui teie asja kohtulik arutamine ei olnud teie arvates rahuldav. Samuti võite te esitada apellatsioon teile määratud karistuse peale.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, siis karistuse kohaldamine peatatakse, kuni teie apellatsiooni on arutatud. Selleks peate te sõlmima siduva kokkuleppe, milles võidakse nõuda, et te peate maksta teatava rahasumma. Kui te viibite piirkonnakohtu otsuse peale apellatsiooni esitamise ajal vangistuses, on teil õigus vangistusest vabaneda, kui te olete esitanud kaebuse ja sõlminud siduva kokkuleppe. Kui teie suhtes kohaldatakse vangistust ja te soovite esitada apellatsiooni, annab vajalikud vormid teile vangla juhtkond.

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, võib apellatsiooni arutamine toimuda alles mitme kuu pärast. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, võib enne apellatsiooni arutamist kuluda märkimisväärselt rohkem aega.

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, on teil õigus esitada uusi tõendeid ja õigusargumente. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, ei ole teil tavaliselt õigus esitada uusi tõendeid ning te võite seda teha vaid erandjuhtudel.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Kui te esitate apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale, on teil õigus nõuda, et teie juhtumit arutataks täies mahus uuesti. Kui te esitate apellatsiooni ringkonnakohtu või keskkriminaalkohtu otsuse peale, võite teie või võib teie advokaat öelda kohtule, miks te arvate, et teie suhtes langetatud otsus tuleks tühistada, või miks on teie arvates määratud karistus põhimõtteliselt vale.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Kui teie apellatsioon rahuldatakse, on juhtum lõpetatud ja teil puuduvad sellega seoses täiendavad kohustused. Kui apellatsiooni ei rahuldata, kinnitab apellatsioonikohus teie suhtes langetatud otsuse paikapidavust. Kui apellatsioonikohus leiab, et karistus on põhimõtteliselt vale, võib ta esialgset karistust suurendada või vähendada.

Kui teie apellatsiooni on arutatud, puudub täiendava apellatsiooni esitamise õigus. Kuid kriminaalapellatsioonikohus võib lubada teil esitada apellatsiooni ülemkohtule, kui tegemist on suurt avalikku huvi pakkuva õigusküsimusega.

Puuduvad üldsätted, mis näeksid ette õiguse saada hüvitist, kui teie apellatsioon rahuldatakse. Kui te esitate kriminaalapellatsioonikohtule apellatsiooni süüdimõistva otsuse peale, võite te saada hüvitist juhul, kui teie suhtes on õigust vääralt kohaldatud. Selline olukord tekib, kui kriminaalapellatsioonikohus tühistab süüdimõistva otsuse ning kinnitab, et uued asjaolud näitavad, et õigust on vääralt kohaldatud. Seda juhtub väga harva. Kui kriminaalapellatsioonikohus kinnitab, et õigust on vääralt kohaldatud, võite te esitada [Justiitsministrile](#) taotluse hüvitise saamiseks.

Süüdimõistev otsus kantakse karistusregistri andmetesse siis, kui kohtunik on teid õigusrikkumises süüdi tunnistanud.

Süüdimõistev otsus on lõplik, kui teid on süüdi mõistetud või kui te olete end süüdi tunnistanud. Teil on siiski õigus esitada apellatsioon. Kui teie apellatsioon rahuldatakse, ei tohiks teie karistusregistri andmetes sisalduda mingeid andmeid süüdimõistmise kohta.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui teid mõistetakse süüdi kuriteos, ei saa kohus teid tagasi saata teie riiki. Kuid kohus võib esitada justiitsministrile soovitusi teie riigist väljasaatmise kohta. Samuti võib kohus määrata teile karistuse tingimisi või loobuda karistuse kohaldamisest osaliselt, tingimusel et te lahkute riigist. See ei tähenda, et teid saadetakse riigist välja, kuid kui te riigist ei lahku, kohaldatakse teie suhtes vangistust. Kui te olete vangis, võite te esitada justiitsministrile taotluse, et teid viidaks ülejäänud karistuse kandmiseks lirimaalt teise liikmesriiki.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Kui teid mõistetakse süüdi, ei saa teie üle seoses selle sama rikkumisega taas kohut mõista. Kui teid on süüdi mõistetud teises liikmesriigis, ei saa teie üle seoses selle sama rikkumisega lirimaal taas kohut mõista.

Teave süüdistuse/süüdimõistmise kohta

Teie karistusregistri andmed sisaldavad teavet kõikide teie suhtes langetatud süüdimõistvate otsuste kohta. Kui te olete täiskasvanu, haldab seda teavet püsivalt riiklik politseiteenistus. Politsei võib säilitada ka muid teie kohta käivaid andmeid. Kui teie kohta käivad andmed on ebatäpsed, on teil õigus nõuda nende parandamist või kustutamist. Seda teavet võite te küsida [politsei keskandmebüroost](#) (*Garda Central Vetting Unit*). Kui politsei ei võimalda teile juurdepääsu neile andmetele või ei paranda ebatäpselt teavet, on teil õigus esitada taotlus [andmekaitsevolinikule](#).

Seonduvad lingid

[Lirimaa kohtud](#)

[Kodanike teavitamise amet](#)

[Andmekaitsevolinik](#)

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Väiksemate õigusrikkumiste, näiteks kiiruseületamise, juhtimise ajal mobiiltelefoni kasutamise või ebaseadusliku parkimise korral väljastatakse tavaliselt kindlasummaline trahvinõue, mille te peate kindla aja jooksul tasuma posti teel. Asi edastatakse kohtusse vaid juhul, kui te nõuet ei tasu. Mõnikord antakse trahvinõude kviitung teile kohe pärast rikkumist ja mõnikord saadetakse see teile koju.

Mõne kindlasummalise trahvinõudega kaasneb trahvipunktide lisamine teie juhiloale ning kui te kogute 3 aasta jooksul kokku 12 trahvipunkti, keelatakse teil sõiduki juhtimine lirimaal. Kui te tasute kindlasummalise trahvinõude, lisatakse teie juhiloale vähem punkte kui siis, kui asi edastatakse kohtusse ja teid mõistetakse süüdi. Euroopa Liit tegeleb praegu projektiga, mille eesmärk on ühtlustada liikmesriikide juhilubadega seotud andmed.

Liiklusnõuete rikkumistega tegeleb peaaegu alati tavapolitsei. Pidage meeles, et lirimaal peab sõidukijuhil juhiluba kaasas olema ning nõudmise korral peab ta selle politseinikule esitama.

Kui te olete teise liikmesriigi kodanik ja elate lirimaal, koheldakse teid kogu protsessi jooksul lirimaa kodanikuna.

Kui teie asi edastatakse kohtusse, arutab seda kohalikus piirkonnakohtus (madalaima astme kohus) üks kohtunik ilma vandemeesteta. Kui te ei ole tulemusega rahul, on teil õigus esitada kas süüdimõistmist või karistust käsitleva otsuse peale apellatsioon kõrgema astme kohtule (vt [teabelehte nr 4](#)).

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Kõik liiklusnõuete rikkumised kantakse politsei hallatavatesse elektroonilistesse andmetesse. Väga kergeid juhtumeid, näiteks kiiruseületamist ei käsitleta üldiselt kriminaalõigusrikkumistena. Kuid kui teile esitatakse süüdistus raskemas õigusrikkumises, näiteks ohtlikus juhtimises, sõiduki joobes juhtimises või kindlustuseta juhtimises, lisatakse süüdimõistvad otsused teie karistusregistri andmetele. Selliseid õigusrikkumisi käsitletakse vastavalt [teabelehel nr 4](#) kirjeldatud menetlusele. Kui teid süüdistatakse sellises õigusrikkumises, peaksite te kiiresti otsima õigusalast nõu.

Kuidas käsitletakse muid väiksemaid õigusrikkumisi?

Kõige tavapärased väiksemad õigusrikkumised on kiiruseületamine ja juhtimise ajal mobiiltelefoni kasutamine. Mitme muu õigusrikkumise, näiteks ühissõidukile ette nähtud rajal liiklemise eest võidakse määrata [kindlasummaline trahvinõue](#), kuid nende puhul ei lisata trahvipunkte. Kui te ei arvesta sõidukijuhtimise ajal teiste liiklejatega ja sellega kaasneb hooletu juhtimine, määratakse teile rahatrahv ja lisatakse karistuspunktid.

Asi edastatakse kohtusse vaid juhul, kui te kindlasummalist trahvinõuet ei tasu. Nagu eespool kirjeldatud, menetleb seda asja piirkonnakohtus. Teil on alati õigus esitada piirkonnakohtu määruse peale kaebus vastavalt eespool kirjeldatule.

Viimati uuendatud: 08/05/2012

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [ei](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Kreeka

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Uurimine / menetluse algatamine

Menetluse see osa algab prokuröri teavitamisega, et tõenäoliselt on toime pandud kuritegu. Menetlus jätkub kriminaalmenetluse algatamisega ja lõpeb kas süüdistatava saatmisega kohtusse või mis tahes süüdistusest loobumisega.

Selle etapi eesmärk on juhtum võimalikult ulatuslikult lahendada ja teha kindlaks, kas esinevad tugevad argumendid selle kohta, et kahtlustatav on toime pannud kuriteo ja kas tema suhtes saab pädev kohus algatada kohtumenetluse või mitte.

Kohtulik arutamine

Selles etapis menetletakse asja kohtus, kuni kohus langetab otsuse ja teeb selle teatavaks.

Õiguskaitsevahendid

Siin viidatakse seadusega ette nähtud vahenditele, mida isikud saavad kasutada kriminaalkohtu otsuse vaidlustamiseks.

Sellised vahendid on:

apellatsioon, mille eesmärk on vaidlustatavat otsust muuta või see tühistada kas faktide või õigusküsimuste põhjal;

asja uus menetlemine kohtus ja kohtuotsuse tagasitaitmine, eesmärgiga vaidlustatav otsus õiguslikel alustel osaliselt või täielikult tühistada.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

[Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet selliste liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahatrahvi.

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiate kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Euroopa Komisjoni roll

Pange tähele, et Euroopa Komisjonil ei ole erinevates liikmesriikides vastu võetud kriminaalmenetlustes mingit rolli ja ei saa teid kaebuse korral aidata.

Nendel teabelehtedelt esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake alltoodud linkidel

[1. Õiguslaste nõu saamine](#)

[2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal ja enne kohtumenetluse algust](#)

Esialgne analüüs / esialgne eeluurimine / eeluurimine

Vahistamine / piiravad tingimused / eelvangistus

Menetlused eeluurimiskolleegiumis

Läbiotsimised, sõrmejälgede võtmine ja DNA-proovid

[3. Minu õigused kohtus](#)

[4. Minu õigused pärast seda, kui kohus langetab otsuse](#)

[5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad rikkumised](#)

Viimati uuendatud: 25/08/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1 - Õiguslaste nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusesse, on sõltumatu õiguslaste nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiate nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Kui teil on vaja advokaati ja teid ei hoita eelvangistuses, võite võtta ühendust [Ateena Advokatuuriga](#) või selle piirkonna advokatuuriga, kus teie asja kohtulik arutamine toimub (nt [Thessaloníki Advokatuur](#), [Pireuse Advokatuur](#), [Írákleio Advokatuur](#) jne). Kui teil on vaja advokaati ja teid hoitakse eelvangistuses, võite paluda politseil või vangla juhtkonnal teid aidata advokaadi leidmisel või aidata võtta ühendust eespool nimetatud advokatuuridega.

Advokaadile tasumine

Te võite saada tasuta õigusabi, kui teie sissetulek on väike. Tasuta õigusabi seisneb teid esindava advokaadi määramises. Määratud advokaat esindab teid kuni kohtumenetluse lõpuni või sama astme kohtus toimuva menetluse lõpuni ning samuti kohtuotsuse peale esitatud apellatsiooni menetlemise lõpuni.

Advokaadi võib määrata:

süüdistusakti koostamise ja esitamise ajal teatavate konkreetselt määratletud õigusrikkumiste korral;

eeluurimise ajal ja kohtuliku arutamise käigus, kui tegemist on kuriteoga;

kohtuliku arutamise ajal nende väärtegade puhul, mida menetletakse kolmeliikmelises väärtegade kohtus ja mille eest võib määrata minimaalse karistusena kuue kuu pikkuse vangistuse;

apellatsiooni esitamiseks ja teie esindamiseks apellatsiooni arutamise ajal teise astme kohtus, kui esimese astme kohus on teile mõistnud karistuseks vähemalt kuue kuu pikkuse vangistuse;

apellatsiooni esitamiseks õigusküsimuse põhjal, kui teile on mõistetud karistuseks vähemalt ühe aasta pikkune vangistus;

kohtuasja uuesti läbivaatamise taotlemiseks, kui teile on mõistetud karistuseks vähemalt kuue kuu pikkune vangistus.

Teil on õigus tasuta õigusabile isegi siis, kui teie sissetulek ei ole väga väike, kuid te suudate tõendada, et teil ei ole võimalik tasuda õigusabi kulusid elukalliduse erinevuse tõttu teie alaliseks elukohaks oleva liikmesriigi ja Kreeka vahel.

Tasuta õigusabi saamiseks ja teid esindava advokaadi määramiseks tuleb teil esitada taotlus kohtule, kes hakkab teie asja arutama, või kohtule, kus toimub teie apellatsiooni või uuesti läbivaatamise taotluse ärakuulamine.

Taotluse peab esitama 15 päeva enne kohtumenetlust või toimingut, mille suhtes te õigusabi vajate. Taotlus peab sisaldama kohtumenetluse või toimingu eseme lühikirjeldust ja ka tõendit teie kõlblikkuse kohta saada tasuta õigusabi ning kõiki vajalikke dokumente teie majandusliku olukorra kohta (täpsema teabe saamiseks vt seadust 3226/4-2-2004, Valitsuse Teataja A' 24/2004).

Seonduvad lingid

[Advokatuuride loetelu](#)

Viimati uuendatud: 25/08/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2 - Minu õigused kriminaalasja uurimise ajal ja enne kohtumenetluse algust

Mis on uurimise eesmärk?

Eesmärk on koguda ja säilitada tõendeid ning võtta kuriteo toimumiskohalt sinna jäetud jälgi.

Millised on uurimise etapid?

Esialgne analüüs / esialgne eeluurimine / eeluurimine

Esialgse analüüsi abil teeb prokurör kindlaks, kas süüdistus on hästi põhjendatud ja milline on tõenäosus, et pandi toime kuritegu.

Esialgne eeluurimine toimub peamiselt siis, kui kahtlustatav on võetud kinni õigusrikkumise toimepanemiselt või kui viivitamine võiks põhjustada otsest ohtu.

Eeluurimine toimub vaid raskemate kuritegude puhul.

Vahistamine – piiravad tingimused – eelvangistus

Kui kahtlustatav on tabatud kuriteo toimepanemiselt või kui ta on vahistatud ühe päeva jooksul pärast kuriteo toimepanemist, võib ta vahistada ilma määruseta.

Kui kahtlustatavat ei ole tabatud kuriteo toimepanemiselt, on vahistamiseks vaja määrust.

Vahistatud isik viiakse prokuröri ette 24 tunni jooksul.

Piiravaid tingimusi (nt kautsjon, kahtlustatava/süüdistatava kohustus ilmuda korrapäraselt politsei jaoskonda, keeld riigist lahkuda) kohaldatakse selleks, et takistada täiendavate õigusrikkumiste toimepanemist ja tagada kahtlustatava/süüdistatava ilmumine politseis toimuvale ülekuulamisele ja kohtusse.

Eelvangistus: kui eelmainitud piirangud ei ole piisavad, siis raskemate kuritegude puhul võib nõuda kahtlustatavate eelvangistuses hoidmist. Selline eelvangistus võib kesta kuni 18 kuud raskemate kuritegude puhul või 12 kuud vähem raskete kuritegude puhul ning 6 kuud hooletusest tuleneva korduva tapmise puhul. See aeg kantakse ära vanglas.

Menetlused eeluurimiskolleegiumites

Te võite nende kolleegiumite poole pöörduda piirangute või eelvangistuse tühistamiseks või kaebuse esitamiseks eeskirjade eiramise kohta kohtueelse menetluse käigus.

Kes vastutab iga etapi läbiviimise eest?

Esialgse analüüsi viivad läbi uurimist toimetavad ametnikud ja prokurör.

Esialgset eeluurimist toimetavad eelpool nimetatud isikud, sealhulgas eeluurimiskohtunik, ning lõpuks viib eeluurimiskohtunik ainuisikuliselt läbi eeluurimise või ülekuulamise.

Vahistamismääruse annab eeluurimiskolleegium või eeluurimiskohtunik. Juhul kui kahtlustatav tabatakse kuriteo toimepanemiselt, on asjaomastel uurijatel ja politseinikel kohustus ning kõikidel kodanikel õigus kuriteo toimepanija vahistada. Isikuvabaduse piiramist ja eelvangistust taotleb eeluurimiskohtunik prokuröri ja eeluurimiskolleegiumi nõusolekul.

Eeluurimiskolleegiumis toimuva menetluse viivad läbi kolmeliikmelised kohtukoosseisud prokuröri osalemisel.

Minu õigused uurimise ajal

Täpsema teabe saamiseks teie õiguste kohta uurimise ajal klikkige allolevatel linkidel.

Esialgne analüüs / esialgne eeluurimine / eeluurimine

Vahistamine / Vabadust piiravad meetmed / Eelvangistus

Menetlus eeluurimiskolleegiumites

Läbiotsimised, sõrmejälgede võtmine ja DNA-proovid

Esialgne analüüs, esialgne eeluurimine, eeluurimine (1)

Mis on nende menetluste eesmärk?

Esialgse analüüsi abil teeb prokurör kindlaks, kas süüdistus on hästi põhjendatud, ja otsustab, kas alustada kriminaalmenetlust.

Esialgne eeluurimine viiakse läbi nendel juhtudel, kui kahtlustatav on tabatud teolt või kui viivitamine võiks põhjustada otsest ohtu (nt jala- ja/või sõrmejälgede kadumise oht jne).

Eeluurimine viiakse läbi vaid kuritegude ja raskemate väärtegude puhul. Esialgne eeluurimine ja eeluurimine toimuvad eesmärgiga teha kindlaks tõendid, koguda ja säilitada neid ning samuti leida kuriteojälgi.

Kes on vastutav selles etapis?

Esialgse analüüsi korraldavad uurimist toimetavad ametnikud ja prokurör.

Esialgset eeluurimist toimetavad eespool nimetatud isikud ja nendele lisaks eeluurimiskohtunik.

Eeluurimist toimetab eeluurimiskohtunik ainuisikuliselt.

Esialgset analüüsi ja esialgset eeluurimist jälgib väärtetusid menetleva kohtu juures tegutsev prokurör ja eeluurimist jälgib apellatsioonikohtu prokurör.

Kas kohaldatakse ka mingeid tähtaegu?

Esialgne analüüs kestab 4–8 kuud. Eeluurimine kestab kõige kauem 18 kuud. Kui korraldatakse täiendav uurimine, siis kestab see 3–5 kuud.

Suuremates linnades võib tähtaegu pikendada. Tähtaegade eiramise korral karistusi ei kohaldata.

Esialgse analüüsi ajal selgituste andmise ning esialgse eeluurimise ja eeluurimise ajal vastuväite esitamise tähtaeg on vähemalt 48 tundi ning seda võib pikendada.

Kahe esimese menetluse puhul ei kohaldata tähtaegade eiramisel karistusi. Siiski, kui eeluurimisel ei peeta kehtestatud tähtaegadest kinni, on eeluurimiskohtunikul õigus anda välja määrus kahtlustatava/süüdistatava sunniviisiliseks kohtusse toomiseks ja/või vahistamiseks.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Nii pea kui teid kutsutakse osalema eespool nimetatud menetlustes, on teil õigus:

küsida oma kulul uurimist toimetavalt ametnikult koopiat kõikidest asjaomastest õigusdokumentidest, sealhulgas süüdistuste kirjeldust,

taotleda vähemalt 48-tunnist tähtaega ning

määrata advokaat.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Jah. Tõlk tõlgib uurimist toimetavatele ametnikele teie ütlused ning samamoodi ka nende küsimused teile.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Kohe pärast uurimist toimetava ametniku juurde ilmumist võite paluda, et teavitataks teie advokaati või et teil lubataks talle helistada. Samuti on teil õigus keelduda ütluste andmisest enne advokaadi saabumist.

Ametiasutustel on kohustus tagada tõlgi olemasolu ainult teie ülekuulamise ajal. Kui teil on vaja tõlgi abi muul ajal, peate selleks tegema oma advokaadiga vastavad korraldused.

Kas on kohustuslik, et advokaat mind esindab? Kas ma saan advokaati valida?

See on kohustuslik vaid kuritegude puhul. Advokaadi valik sõltub teist. Kui teil kuriteo menetlemisel ei ole advokaati, siis määrab eeluurimiskohtunik teile siiski advokaadi uurimise ajaks.

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Teilt võidakse küsida teavet seoses süüdistustega. Teil on õigus osaliselt või täielikult vaikida ning õigus mitte teha ennast süüstavaid avaldusi. Te võite keelduda vastamast, kui see võib teie kohtuasja kahjustada.

Kas ma saan võtta ühendust perekonnaliikme või sõbraga?

Teil on õigus suhelda oma pere ja sõpradega telefoni teel. Pereliikmete ja erandkorras ka sõprade külastused on lubatud.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Kui teil esineb terviseprobleeme, võite paluda luba arstiga kohtuda.

Kas ma võin võtta ühendust oma päritoluriigi saatkonnaga?

Jah, teil on selleks õigus.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Ei, te ei pea.

Kas ma võin osaleda videolingi kaudu?

Kreekas ei ole osalemine videolinkide kaudu õigusaktides sätestatud.

Kas mind võidakse minu päritolumaale tagasi saata?

Selles etapis ei või teid riigist välja saata.

Millistel tingimustel võidakse minu suhtes kohaldada eelvangistust või mind vabastada?

Teid hoitakse eelvangistuses, kui on kindlad viited, et te olete toime pannud rasked õigusrikkumised *ja*

teil ei ole teadaolevat aadressi Kreekas,

te olete teinud korraldusi riigist lahkumiseks,

te olete varem hoidnud kõrvale õigusemõistmise eest,

teid on mõistetud süüdi vanglast põgenemise eest või kinnipeetud isiku abistamise eest põgenemisel või elukohast lahkumise keelu rikkumise eest ning samuti, kui

on alust uskuda, et te kavatsete põgeneda,

teie suhtes on varem tehtud süüdimõistvad otsused, mille tõttu on tõenäoline, et te panete toime täiendavad kuriteod.

Teie suhtes võidakse kohaldada piiravaid tingimusi või teid võidakse vabastada.

Millised õigused/kohustused mul on?

Teil on õigus saada aega tutvumiseks kohtutoimikuga ja määrata kuni kaks advokaati. Te peate isiklikult ilmuma uurimisele, kuna ainult advokaadi kohalolek ei ole piisav.

Kui eeluurimiskohtunik otsustab, et teid tuleb ajutiselt eelvangistuses hoida, võite viie päeva jooksul esitada kaebuse eeluurimiskolleegiumile. Samuti võite eeluurimiskohtunikule või eeluurimiskolleegiumile esitada taotluse tühistada teie kohta tehtud eelvangistuse otsus või asendada see teiste piirangutega.

Kas ma võin uurimise ajal riigist lahkuda?

Jah võite, kui teie suhtes ei ole kohaldatud ühtegi sellekohast piiravat tingimust.

Läbiotsimised, sõrmejälgede võtmine ja DNA-proovid

Täiendava teabe saamiseks oma õiguste kohta vaadake osa [Läbiotsimised, sõrmejälgede võtmine ja DNA-proovid \(4\)](#).

Kas ma võin edasi kaevata?

Kui kohtueelse menetluse käigus on tehtud kehtetu õigustoiming, võite esitada apellatsiooni eeluurimiskolleegiumile ning paluda see toiming tühistada ja kohtueelset menetlust korrata.

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Te võite süüd tunnistada kohtueelse menetluse mis tahes etapis. Samuti võite enese süüditunnistamise tagasi võtta. Igal juhul on kohtul vabadus anda hinnang teie ülestunnistusele.

Kas süüdistust saab enne asja kohtumenetlust muuta?

Süüdistust muuta ei saa. Võimalik on süüdistust vaid täpsemalt sõnastada. Uusi punkte süüdistusele lisada ei saa.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Teile võidakse esitada süüdistus, kui süütegu pandi toime välisriigis Kreeka kodaniku vastu ning Kreeka õigusaktide kohaselt klassifitseeritakse seda kuriteona või väärteona. Raskete kuritegude puhul kohaldatakse Kreeka õigusakte kõikide isikute suhtes, olenemata kuriteo toimepanemise kohas kehtivatest õigusaktidest.

Kas mind teavitatakse tunnistajatest, kes on andnud ütlusi minu vastu?

Teil on õigus sellist teavet saada, kuna teile võib anda kõik kohtutoimiku dokumendid, mille hulka kuuluvad ka tunnistajate ütlused. Teile võib sellist teavet anda enne oma kaitse ettevalmistamist ning samuti ka pärast seda.

Kas ma saan teavet muude minu vastu kogutud tõendite kohta?

Uurijal on kohustus anda teile koopiad kohtutoimikust ning näidata teile kõiki asjaomaseid materjale enne, kui te annate oma ütlused.

Kas minult küsitakse teavet karistusregistris minu kohta sisalduvate andmete kohta?

Eeluurimiskohtunik saab teie karistusregistri andmed eeluurimise etapis tavatoiminguna.

Vahistamine / vabaduspiirangud / eelvangistus (2)

Miks neid meetmeid võetakse?

Kui õigusrikkuja on tabatud kuriteo toimepanemiselt, on tema vahistamise eesmärk tagada tema kohtu ette toomine. Muudel juhtudel on vahistamise, eelvangistuse ja vabaduspiirangute eesmärk tagada, et kahtlustatav või süüdistatav ilmuks uurimis- ja kohtuasutustesse.

Kes on vastutav?

Vahistamiseks annab käsu eeluurimiskolleegium või eeluurimiskohtunik. Samad isikud taotleavad eelvangistuse ja vabaduspiirangute kohaldamist. Kui kuriteo toimepanija tabatakse teolt, võivad ta vahistada uurijad või politseinikud.

Kas kohaldatakse mingeid tähtaegu?

Pärast vahistamist peab teid prokuröri ette viima 24 tunni jooksul. Selle tähtaja eiramise korral ei ole teile mingeid tagajärgi. Samuti on seatud tähtaeg mis tahes tingimusele, mille kohaselt peate end korrapäraselt politseis näitamas käima. Kui te eirate nimetatud tähtaega, võib tingimuse end korrapäraselt näitamas käia asendada eelvangistusega.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Kui teid on tabatud kuriteo toimepanemiselt, peavad politseinikud kohe pärast vahistamist teile teatama, miks teid vahistati. Kui teid viiakse eeluurimiskohtuniku juurde, teavitatakse teid põhjalikult teie vastu esitatud süüdistusest. Sama kehtib teie suhtes vabanduspiirangute ja eelvangistuse kohaldamise korral.

Enne mis tahes otsuse tegemist nendes küsimustes peaks eeluurimiskohtunik olema teie käsutusse andnud kõik asjaomased õigusdokumendid.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma menetluse keelt ei valda?

Kui te ei valda menetluse keelt, peate selle tegema kohe teatavaks ja paluma tõlgi abi. Tõlk tõlgib kõik teie öeldud, kõik teile esitatud küsimused ja kõik teile näidatud dokumendid.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Vahistamise korral võite taotleda oma advokaadi kohest teavitamist või luba helistada. Lisaks on teil õigus keelduda vastamast küsimustele, kui advokaat ei ilmu kohale.

Kui te ei tunne ühtegi advokaati, võite võtta ühendust oma riigi saatkonnaga või kohaliku advokatuuriga. Tõlgi kohaloleku oma advokaadiga suhtlemiseks peate korraldama teie, mitte uurimisasutused. Teie suhtes kohaldatavate vabanduspiirangute või eelvangistuse puhul rääkige esmalt oma advokaadiga. Advokaat esitab argumentid teie kaitseks ja on kohal eeluurimise ajal.

Kas mind peab esindama advokaat? Kas ma saan advokaati valida?

Esindamine on kohustuslik vaid kuritegude puhul. Teil on õigus valida oma advokaat. Kui teil ei ole advokaati, siis kuritegude puhul määratakse teile teie taotlusel siiski uurimise ajal advokaat.

Kas minult võidakse taotleda mis tahes teavet? Kas ma pean esitama teabe, mida minult palutakse?

Teilt küsitakse teavet seoses süüdistusega. Te võite keelduda vastamast, kui see võib teie kohtuasja kahjustada.

Kas ma saan võtta ühendust perekonnaliikme või sõbraga?

Teil on õigus paluda uurijatelt luba võtta ühendust perekonnaliikme või sõbraga.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Jah, kui teil on terviseprobleeme.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Jah, teil on selleks õigus.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Te ei ole selleks kohustatud, välja arvatud isiku läbivaatuse tegemiseks.

Kas ma võin osaleda videolingi kaudu?

Õigusrikkumiste uurimine videolingi kaudu ei ole õigusaktides veel sätestatud.

Kas mind võidakse minu päritoluriiki tagasi saata?

Selles etapis ei või teid riigist välja saata.

Millistel tingimustel võidakse minu suhtes kohaldada eelvangistust või mind vabastada?

Teie suhtes võidakse kohaldada eelvangistust, kui eeluurimiskohtunik nõustub prokuröri või kui eeluurimiskolleegium annab selle kohta määruse. Teid hoitakse eelvangistuses, kui kindlad viited, et te olete toime pannud rasked süüteod ja:

teil ei ole teadaolevat aadressi Kreekas,

te olete teinud korraldusi riigist lahkumiseks,

te olete varem hoidnud kõrvale õigusemõistmise eest,

teid on mõistetud süüdi vanglast põgenemise eest või kinnipeetud isiku abistamise eest põgenemisel või elukohast lahkumise keelu rikkumise eest ning samuti, kui

on alust uskuda, et te kavatsete põgeneda,

teie suhtes on varem tehtud süüdimõistvad otsused.

Teie suhtes võidakse kohaldada piiravaid tingimusi või teid võidakse vabastada.

Millised on mu õigused ja kohustused?

Teil on õigus saada aega kohtutoimikuga tutvumiseks ja määrata kuni kaks advokaati. Kui teie suhtes kohaldatakse eelvangistust, võite viie päeva jooksul esitada eeluurimiskohtuniku tehtud otsuse peale kaebuse eeluurimiskolleegiumile. Samuti võite eeluurimiskohtunikule või eeluurimiskolleegiumile esitada taotluse tühistada teie kohta tehtud eelvangistuse otsus või asendada see vabanduspiirangutega.

Kas ma võin uurimise ajal riigist lahkuda?

Te võite riigist lahkuda pärast vahistamise lõppemist ja tingimusel, et teie suhtes ei ole kohaldatud Kreekast lahkumise keeldu.

Läbiotsimised, sõrmejälgede võtmine ja DNA-proovid

Täiendava teabe saamiseks oma õiguste kohta vaadake osa [Läbiotsimised, sõrmejälgede võtmine ja DNA-proovid \(4\)](#).

Kas ma võin edasi kaevata?

Kui kohtueelse menetluse käigus on tehtud kehtetu õigustoiming, võite esitada kaebuse eeluurimiskolleegiumile ning paluda see tühistada ja kohtueelset menetlust korrata.

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Teil on õigus süü omaks võtta ning selline toimimine ei tohiks teile seaduse järgi tuua ei positiivseid ega negatiivseid tagajärgi.

Kas süüdistust saab enne asja kohtumenetlust muuta?

Süüdistust muuta ei saa; võimalik on süüdistust vaid täpsemalt sõnastada. Uusi punkte süüdistusele lisada ei saa.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Teile võidakse esitada süüdistus, kui tegu pandi toime välisriigis Kreeka kodaniku vastu. Raskete kuritegude puhul kohaldatakse Kreeka õigusakte kõikide isikute suhtes, olenemata kuriteo toimepanemise kohas kehtivatest õigusaktidest.

Kas mind informeeritakse tunnistajatest, kes on andnud ütlusi minu vastu?

Kindlasti. Nii pea kui teid on vahistatud ja viidud esialgsele eeluurimisele või eeluurimisele, tuleb teile esitada nimetatud teave enne, kui annate oma ütluse.

Kas ma saan teavet muude minu vastu kogutud tõendite kohta?

Uurijal on kohustus anda teile koopiad kohtutoimiku kõikidest dokumentidest enne, kui te annate oma ütluse.

Kas minult küsitakse teavet karistusregistris minu kohta sisalduvate andmete kohta?

Ei. Seda teavet küsitakse vastavast osakonnast.

Menetused eeluurimiskolleegiumis (3)

Mis on selle etapi eesmärk?

Eeluurimiskolleegiumid on pädevad õigusorganid kohtueelse menetluse läbiviimiseks. Kolleegiumid jälgivad uurimist toimetavate ametnike toimingute õiguspärasust, nad otsustavad, kas kahtlustatava/süüdistatava suhtes tuleks kohaldada eelvangistust või mitte, kas vabaduspiiranguid tuleks kohaldada või mitte; nad teevad otsuseid teistes tundlikes küsimustes, mis mõjutavad kohtueelset menetlust, ning otsustavad, kas kahtlustatav/süüdistatav peaks astuma kohtu ette või tuleks ta vabastada.

Kes on vastutav selles etapis?

Eeluurimiskolleegiumid – väärtegused menetleva kohtu eeluurimiskolleegium, apellatsioonikohtu eeluurimiskolleegium ja kassatsioonikohtu eeluurimiskolleegium – koosnevad igaüks kolmest kohtunikust.

Kas kohaldatakse mingeid tähtaegu?

Jah, on kehtestatud tähtajad ja kui te neist kinni ei pea, ei saa te oma õigusi kasutada.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Te võite saada teavet teid käsitleva kriminaalasja edenemise kohta kohtukantseleist ja teid teavitatakse nõuetekohaselt kõikidest otsustest.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma menetluse keelt ei valda?

Kui te astute kohtukoosseisude ette, on teil õigus kasutada tõlgi abi.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Teil on õigus saada õigusosalast nõu ning te võite suhelda oma õigusnõustajaga menetluse kõikides etappides. Kui tekib vajadus kirjaliku tõlke järele, peate selle eest hoolitsema teie või teie advokaat.

Kas mul peab olema õigusesindaja? Kas ma saan oma advokaati ise valida?

Esindamine ei ole kohustuslik. Kui soovite, võite ennast ise esindada või lasta seda teha advokaadil. Teil on õigus valida oma advokaat, kui teile ei ole advokaati juba määratud.

Kas minult võidakse nõuda mis tahes teavet? Kas ma pean sellele vastama?

Teilt võidakse küsida teavet kuriteo kohta, milles teid süüdistatakse. Teil on õigus vaikida ning õigus mitte teha ennast süüstavaid avaldusi. Te võite keelduda vastamast mis tahes küsimusele, mis võib teie kohtuasja kahjustada.

Kas ma saan võtta ühendust perekonnaliikme või sõbraga?

Jah, võite küll. Kui te olete eelvangistuses, võite seda teha külastusajal.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Jah, kui teil on terviseprobleeme.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Jah, teil on selleks õigus.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Üksnes siis, kui te seda taotlete ja kui kohus seda lubab.

Kas ma võin osaleda videolingi vms kaudu?

Videolingi kaudu läbiviidavad menetlused ei ole seaduses veel sätestatud.

Kas mind võidakse minu päritoluriiki tagasi saata?

Selles etapis ei või teid riigist välja saata.

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse? Millistel tingimustel?

Teid hoitakse eelvangistuses, kui eeluurimiskolleegium seda taotleb. Samuti võib teie liikumisvabadusele seada piiranguid või teid võidakse vabastada.

Kas ma võin uurimise ajal riigist lahkuda?

Te võite riigist lahkuda pärast vahistamise lõppemist ja tingimusel, et teie suhtes ei ole kohaldatud Kreekast lahkumise keeldu.

Kas mul palutakse anda sõrmejälgi, minu geneetilise materjali proove (DNA) (näiteks juukse- või sõlgeproove) või muid kehavedelikke?

Eeluurimiskolleegium võib selleks korralduse anda.

Kas minu isik võidakse läbi otsida?

Kohtukolleegiumi korraldusega ei või, kuid seda võib teha uurijate või eeluurijate korraldusel. Igal juhul võite taotleda oma advokaadi juuresolekut läbiotsimise ajal.

Kas minu kodu, töökoht, auto jne võidakse läbi otsida?

Seda liiki läbiotsimist ei saa korraldada etapis, milles osalevad kohtukolleegiumid.

Kas ma võin edasi kaevata?

Kohtukolleegiumide otsuste peale apellatsiooni esitamiseks saate kasutada asjaomaseid õiguskaitsevahendeid.

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Te võite ennast süüdi tunnistada, esitades kohtukolleegiumidele seletuskirja. Sellised avaldused on siduvad ja need võivad mõjutada kohtu otsust.

Kas süüdistust saab enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Süüdistust muuta ei saa. Süüdistust võivad kohtukolleegiumid vaid täpsustada. Uusi punkte süüdistusele lisada ei saa.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Teile võidakse esitada süüdistus, kui tegu pandi toime Kreeka kodaniku vastu. Raskete kuritegude puhul kohaldatakse Kreeka õigusakte kõikide isikute suhtes, olenemata kuriteo toimepanemise kohas kehtivatest õigusaktidest.

Kas mind informeeritakse tunnistajatest, kes on andnud ütlusi minu vastu?

Kahtlemata. Te võite saada teavet nii selle etapi jooksul kui ka enne seda. Teil on õigus saada teavet kohtutoimiku mis tahes üksikasja kohta.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Ei, teavet küsitakse asjaomasest osakonnast.

Läbiotsimised, sõrmejälgede võtmine ja DNA-proovid (4)

Kas mul palutakse anda sõrmejälgi, minu geneetilise materjali proove (DNA) (näiteks juukse- või sõlgeproove) või muid kehavedelikke?

Kui teid vahistatakse, palutakse teil anda sõrmejäljed ja teil on selleks kohustus. Samuti on kohustuslik anda DNA-proovid, kui esinevad selged viited, et te olete toime pannud raske kuriteo. Positiivse DNA-proovi korral on teil õigus taotleda kordusproovi; kui te seda ei soovi, hävitatakse prooviks võetud geneetiline materjal.

Kas minu isik võidakse läbi otsida?

Teie isik võidakse läbi otsida, kui uurimist toimetav isik peab seda vajalikuks. Läbiotsimine ei tohi alandada teie väärikust ja seda tuleb teha kõrvalises kohas. Kui te olete naissoost, peab läbiotsimist toimetama naisterahvas. Kui teil palutakse anda üle teatud ese või dokument ja te teete seda, ei tuleks teie isikut enam läbi otsida.

Kas minu kodu, töökoht, auto jne võidakse läbi otsida?

Teie kodu võib läbi otsida tingimusel, et seda teeb kohtuametnik ja uurimist toimetav ametnik eeluurimise või esialgse eeluurimise raames. Autod otsitakse läbi siis, kui on tõsine kahtlus, et toime on pandud kuritegu või kui see on vältimatult vajalik.

Viimati uuendatud: 25/08/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtus

Eelmenetlus

Kes teatab mulle vajadusest ilmuda kohtusse ja kuidas seda tehakse?

Prokurör koostab süüdistusakti, määrab kohtuliku menetluse kuupäeva ja saadab süüdistatavale, kaebuse esitajale ja tunnistajatele kohtukutse vähemalt 15 päeva või 30 päeva, kui nad elavad teistes Euroopa riikides, enne kohtumenetlust.

Menetlus asja kohtuliku arutamise ajal

Milline kohus asja arutab?

Peamised kriminaalkohtud on rahukohus õigusrikkumiste puhul, väärtegusid menetlev kohus väärtegade puhul ja kriminaalasja arutav kolmeliikmeline apellatsioonikohus või kohtunikest ja vandemeestest koosnevad kohtud kuritegude puhul. Põhimõtteliselt on pädev kohus see, mis asub õigusrikkumise toimepaneku piirkonnas.

Kas kohtumenetlus on avalik?

Jah, välja arvatud juhul, kui avalikustamine võib üldsuse moraalile halba mõju avaldada või kui on mõjuvad põhjused vaidlusosaliste privaatsuse kaitsmiseks.

Kes otsuse langetab?

Otsuse langetavad madalama astme kohtutes kohtunikud või teeb seda kohtunikest ja vandemeestest koosnev kohus.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse käigus muuta?

Süüdistust on võimalik asendada samaväärsega. Üksnes kohus saab langetada otsuse, milline on kohtuasja esemeks olevate asjaolude korrektne õiguslik kvalifikatsioon või milline on nende kõige täpsem erisus.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast kohtumenetluse ajal süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Kui te tunnistate end süüdi konkreetses süüdistuspunktis, karistab kohus teid vastavalt omaks võetud süüle. Teid võidakse kohelda leebemalt, kui hakatakse karistust määrada.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Kas ma pean kohtumenetluse ajal kohal viibima?

Ei, te ei pea kohal olema. Teid võib esindada advokaat, välja arvatud juhul, kui kohus peab teie kohalviibimist vajalikuks.

Kas ma saan osaleda videolingi vahendusel, kui ma elan mõnes muus liikmesriigis?

Ei, te ei saa sel moel osaleda, sest videolingi vahendusel osalemine ei ole seaduses sätestatud.

Kas ma viibin kogu menetluse juures?

Ei, te ei pea seda tegema. Te võite kohtusse ilmuda ja siis lahkuda ning teie esindamist jätkab teie advokaat.

Kas ma saan kasutada tõlgi abi, kui ma ei saa aru toimuvast?

Kui te ei mõista kohtus kasutatavat keelt, on kohtul kohustus määrata tõlk.

Kas mul peab olema advokaat? Kas mulle määratakse advokaat? Kas ma saan advokaati vahetada?

Teil peab olema advokaat vaid kuritegude puhul ja kassatsioonikohtus. Kui te ei suuda endale advokaati määrata, on kohtul kohustus teha seda teie eest.

Teil on õigus advokaati vahetada, välja arvatud juhul, kui ta on ametisse määranud kõrgemas kohtuastmes kohus ise (*ex officio*).

Kas ma võin kohtu poole pöörduda? Kas ma pean kohtumenetluse ajal rääkima?

Te võite, kuid te ei pea. Teil on õigus vaikida.

Mis on selle tagajärjed, kui ma kohtus tõtt ei räägi?

Te ei pea tõtt rääkima. Süüdistatava poolt väärütluste andmine enda kohta ei ole kuritegu.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kas ma võin minu vastu esitatud tõendid vaidlustada?

Te võite seda teha ja teil on selleks õigus oma kaitse esitamise või enda kohta ütluste andmise ajal, esitades tõendeid repliigi ajal või kutsudes oma tunnistajaid.

Milliseid tõendeid võin ma enda kaitseks kohtule esitada?

Te võite esitada dokumentaalseid tõendeid, kutsuda tavatunnistajaid ja eksperte.

Millistel tingimustel võin ma selliseid tõendeid esitada?

Selleks ei ole eeltingimusi; te võite esitada kohtule tõendeid ilma sellest eelnevalt kedagi teavitamata.

Kas ma võin kasutada eradetektivi abi enda kaitseks tõendite kogumisel? Kas sellised tõendid on lubatavad?

Te võite selliselt toimida ja tõendid on lubatavad, kui need on saadud õiguspäraselt.

Kas ma võin kutsuda tunnistajaid oma kaitseks?

Te võite esitada nii palju tunnistajaid kui soovite ja kohus peab lubama küsitleda vähemalt sama palju kaitse esitatud tunnistajaid, kui neid on prokuröriil.

Kas mina võin või kas minu advokaat võib esitada küsimusi teistele tunnistajatele? Kas mina võin või kas minu advokaat võib nende ütlused kahtluse alla seada?

Te mõlemad võite esitada küsimusi ja seada kahtluse alla tunnistajate ütlused.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Arvesse võetakse kokku üle kuuekuulist vangistust sisaldavad süüdimõistvad kohtuotsused, kui vandekohus teeb süüdimõistva otsuse ja kohus arutab karistuse üle.

Kas teises liikmesriigis tehtud varasemad süüdimõistvad otsused võetakse arvesse?

Ainult siis, kui need on kantud teie karistusregistri andmetesse.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Millised on kohtumenetluse võimalikud tulemused?

Süüdistatava õigeksmõistmine, kui kohus ei ole veendunud või kahtleb selles, et ta pani toime kuriteo, või muudel õiguslikel põhjustel ning siis, kui esinevad põhjused karistusest loobumiseks (nt puhtsüdamliku kahetsuse korral).

Süüdistatava süüdimõistmine ja karistuse määramine, kui kohus on veendunud, et ta pani toime kuriteo.

Kriminaalmenetluse katkestamine, kui süüdistatav sureb, kannatanu võtab süüdistuse tagasi, kuritegu aegub või õigusrikkumine ise saab amnestia esemeks. Kriminaalmenetluse kuulutamine vastuvõetamatuks, kui esineb varasem asjakohane otsus, kui ei ole esitatud süüdistust (kui see on nõutav), nõuet või volitust kohtuliku menetluse algatamiseks.

Ülevaade võimalikest karistustest

Peamised karistused: vangistus (eluaegne või 5–20 aastat), arest (10 päeva kuni 5 aastat), kinnipidamine (1 päev kuni 1 kuu), rahaline karistus (150–15 000 eurot), trahv (29–590 eurot), paigutamine noorte kinnipidamisasutusse või psühhiaatrilise ravi asutusse.

Täiendavad karistused: tsiviilõiguste äravõtmine, keeld tegutseda kutsealal, süüdimõistva kohtuotsuse avalikustamine.

Julgeolekumeetmed: nende kurjategijate kinnipidamine, kelle suhtes on leitud, et nad ei ole süüdivad, sõltuvusravi kohaldamine alkohoolikute ja narkomaanide suhtes, suunamine töökeskustesse, keeld elada konkreetsetes piirkonnas, välisriikide kodanike väljasaatmine ning vara konfiskeerimine.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Ohver osaleb kas kohtuvaidluse poolena või tunnistajana. Kohtuvaidluse poolena (või „tsiviilhagejana, kes esitab tõendeid repliigi käigus“) osaleb ta menetluses eemärgiga saada rahalise hüvitise vormis kompensatsiooni emotsionaalse kahju või psüühiliste kannatuste eest. Tunnistajana osaleb ta eemärgiga toetada süüdistuse esitajat.

Kui ohver osaleb tsiviilhagejana, peab ta seda teatama enne tõendite esitamist.

Viimati uuendatud: 25/08/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus langetab otsuse

Kas ma võin esitada apellatsiooni kohtuotsuse ja/või karistuse peale?

Te võite esitada apellatsiooni süüdimõistva kohtuotsuse peale. Apellatsiooni esitamise õigus sõltub karistuse liigist ja raskusastmest ning samuti kohtust, mis selle määras.

Näiteks:

üheliikmelise väärtegusid menetleva kohtu puhul on teil õigus esitada apellatsioon, kui karistus koosneb vangistusest, mis on pikem kui 60 päeva, või rahalisest karistusest, mille suurus on üle 1000 euro;

kolmeliikmelise väärtegusid menetleva kohtu puhul ja nimetatud kohtu otsuste peale esitatud apellatsioone arutava kohtu puhul on teil õigus edasi kaevata, kui teile on mõistetud karistuseks vangistus, mis on pikem kui neli kuud, või rahaline karistus, mis on suurem kui 1500 eurot;

kohtunikest ja vandemeestest koosneva kohtu puhul või kuritegude eest määratud karistuste peale esitatud apellatsioone arutava kolmeliikmelise kohtu puhul on teil õigus edasi kaevata, kui karistus koosneb kuritegude puhul vangistusest, mis on pikem kui kaks aastat, või väärtegade puhul vangistusest, mis on pikem kui üks aasta.

Te võite esitada apellatsioonkaebuse õigeksmõistmise peale vaid siis, kui teid on õigeks mõistetud puhtsüdamliku kahetsuse põhjal või kui teid on süüdistustest vabastatud põhjustel, mis tuginevad teie heale nimele.

Kuidas ma apellatsiooni esitan?

Apellatsiooni esitamiseks peate koostama apellatsioonkaebuse ja esitama selle otsuse teinud kohtu kantseleile koos edasikaebamise alustega, oma koduse aadressiga ja advokaadi nimega.

Apellatsiooni esitamise tähtaeg on 10 päeva alates kohtuotsuse tegemisest või selle kättetoimetamisest, kui kohtulik arutamine toimus ilma teieta. Kuid kui te elate välismaal ja tehtud on tagaselaotsus või kui teie elukoht oli teadmata, siis pikendatakse tähtaega kuni 30 päeva alates dokumentide kättetoimetamisest.

Millistel alustel saab edasi kaevata?

Apellatsioon võib tugineda kas kohtuasja asjaoludele või sellele, kuidas seadust tõlgendati.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kohtuasja arutatakse uuesti teise astme kohtus.

Mis juhtub, kui ma olen apellatsiooni esitamise ajal vanglas?

Apellatsioon saadetakse edasi Riigiprokuratuuri, määratakse asja kohtuliku arutamise kuupäev ja teil palutakse ilmuda kohtusse. Te võite taotleda karistuse täitmisele pööramise peatamist apellatsiooni läbivaatamise ajaks, tuginedes konkreetsetele õiguslikele tingimustele.

Kui kaua võtab aega apellatsiooni läbivaatamine?

Tavaliselt 1–3 aastat olenevalt õiguserikkumisest, kohtu asukohast ja sellest, kas süüdistatav on kinni peetud või mitte.

Kas ma võin esitada uusi tõendeid apellatsiooni jaoks?

Jah, te võite esitada apellatsioonikohtus uusi tõendeid. Menetlus on sama nagu esialgse kohtumenetluse puhul. Teise astme kohtus ei tohi asja arutada samad kohtunikud, kes arutasid asja esimese astme kohtus. Kontrollitakse, kas apellatsioon esitati nõuetekohaselt ja kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Kui teie isiklikult või teie õigusesindaja ei ilmu kohale, jäetakse teie apellatsioon rahuldamata ja madalama astme kohtu määratud karistus jääb kehtima. Kui kohale ilmute teie isiklikult või teie õigusesindaja, arutatakse asja uuesti ja te võite esitada uusi tõendeid.

Mida võib kohus otsustada?

Apellatsioonikohtul ei ole volitusi määrata madalama astme kohtu määratud karistusest rangemat karistust. Kohus võib teid õigeks mõista või karistust vähendada või määrata sama karistuse, mille määras madalama astme kohus.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Kui apellatsiooni põhjuseid toetatakse, võib apellatsioonikohtus teid õigeks mõista või teie karistust vähendada; muul juhul jääb kehtima esimese astme kohtu otsus.

Kas on täiendav edasikaebamise võimalus teisele või kõrgema astme kohtule?

Ei, toimuda võib vaid teise astme kohtu otsuse tagasitõikmine, kui on esinenud õigusnormide eiramisi.

Kui tõendatakse, et algne otsus on vale, kas mul on õigus saada hüvitist?

Esimese astme kohtus alusetu süüdimõistmise suhtes ei ole sätestatud hüvitise maksmist, välja arvatud juhul, kui te olete olnud vangis ja teid on apellatsiooni tulemusel õigeks mõistetud.

Kui minu apellatsioon rahuldatakse, siis kas süüdimõistmisest jääb jälg?

Säilitatakse vaid kanne apellatsioonikohtu otsuse kohta. Varasem otsus kustutatakse.

Millal muutub süüdimõistev kohtuotsus lõplikuks?

Süüdimõistev kohtuotsus muutub lõplikuks, kui teise astme kohtu otsuse peale ei esitata ühtegi apellatsiooni õigusküsimuse kohta või kui apellatsioon on esitatud ja seejärel on Ülemkohus (*Areios Pagos*) selle rahuldamata jätnud.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Teid võidakse tagasi saata oma riiki, kui kohus annab määruse teie väljasaatmiseks. Selleks et teid riigist välja saata, peab teile olema määratud vähemalt kolmekuuline vangistus või peab väljasaatmismäärus moodustama osa täiendavast karistusest või tuleb teie suhtes kohaldada julgeolekumeetmeid. Väljasaatmine on kohustuslik ja eluaegne eelkõige süüdimõistva kohtuotsuse puhul uimastitega seotud kuritegude korral.

Kas riigist väljasaatmine toimub kohe?

Ei, kõigepealt peate kandma oma karistuse. Erandkorras, kui teid on mõistetud vangi kuni viieks aastaks ja on antud määrus teie väljasaatmiseks, võib kohus otsustada teid karistuse kandmisest tingimisi vabastada ja teid kohe riigist välja saata.

Väljasaatmismäärus peab olema osa kohtuotsusest, kui teid ei ole karistusest tingimisi vabastatud ja karistus on kantud.

Te võite esitada apellatsiooni, kui väljasaatmismääruse on teinud esimese astme kohus ja teile on määratud karistuseks vangistus, mille peale võib esitada apellatsiooni. Apellatsioon tuleb esitada esimese astme kohtu kantseleisse.

Kas sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista teisest liikmesriigist?

See oleneb asjaomase liikmesriigi õigusaktidest.

Kas teave süüdistuse ja/või süüdimõistmise kohta lisatakse minu karistusregistri andmetele?

Alles siis, kui süüdimõistev otsus on pöördumatu, kantakse see teie karistusregistri andmetesse. See teave sisestatakse ametlikult Karistusregistri Büroos.

Teie karistusandmed kustutatakse registrist:

pärast teie surma või 80-aastaseks saamist;

kui teid on tingimisi süüdi mõistetud, siis viie aasta möödumisel pärast tingimisi karistuse tähtaja lõppu tingimusel, et seda ei ole vahepeal tühistatud; kümne aasta möödumisel kuni ühe kuu pikkuse vangistuse kandmisest kavandatud õigusrikkumise korral või kahe kuu pikkuse vangistuse kandmisest kriminaalkorras karistatavat hooletust hõlmava õigusrikkumise korral tingimusel, et vahepeal ei ole teid süüdi mõistetud teiste kuritegude eest.

Selle teabe säilitamiseks ei ole teie nõusolekut vaja.

Vaidluse korral võite taotleda väärtegusid menetleva kohtu prokuröri teha määrus. Seejärel võite selle otsuse peale esitada apellatsiooni väärtegusid menetleva kohtu eeluurimiskolleegiumile ühe kuu jooksul pärast otsuse kättetoimetamist.

Viimati uuendatud: 25/08/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5 - Väiksemad liiklusõuete rikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusõuete rikkumisi?

Liiklusõuete rikkumistega, näiteks piirkiruse ületamine, juhtimine alkoholihoobes, turvavöö kinnitamata jätmine, punase fooritule või STOP-märgi eiramine, peatumis- või parkimiseeskirjade eiramine, mobiiltelefoni kasutamine juhtimise ajal jne, tegeletakse peamiselt halduskorras. Nendega tegeleb enamasti pädev politseiasutus.

Milline on menetlus?

Teile esitatakse trahvikviitung, mis kinnitab teie toime pandud rikkumist. Trahvikviitungile märgitakse teile määratud haldusmeede ja/või rahaline karistus ning seejärel tuleb teil ilmuda vastavasse politseiasutusse.

Millised on võimalikud karistused?

Liiklusõuete rikkujaid karistatakse enamasti haldustrahviga (see jääb vahemikku 40–2000 eurot) ja kohaldatakse muid haldusmeetmeid, nagu sõiduki juhtimisõiguse või sõiduki registreerimistunnistuse ja -märgi äravõtmine teatud ajaks.

Kas teiste liikmesriikide kodanike vastu algatatakse selliste rikkumiste puhul menetlus?

Nende vastu algatatakse menetlus, kui nad on Kreekas rikkumise toime pannud.

Kas ma võin esitada vastuväiteid?

Te võite esitada oma vastuväited halduskaristuse peale kolme päeva jooksul sellele asutusele, mille ametnik karistust kohaldas. Kui teie vastuväiteid ei rahuldata, peate maksma asjaomase summa vastavale omavalitsusasutusele.

Peale selle, kui teie suhtes kohaldatakse haldusmeedet, võite minna pädevasse politseiametisse ja esitada oma vastuväited.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Neid ei registreerita teie karistusregistri andmetes, kuna rikkumistega tegeletakse haldustasandil ja nende puhul kohaldatakse vaid halduskaristust.

Seonduvad lingid

[Infrastruktuuri, transpordi ja võrgustike ministeerium](#)

Viimati uuendatud: 25/08/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Prantsusmaa

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus. Teavet väiksemate õigusrikkumiste, näiteks liiklusõuete rikkumise kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlasummalist karistust, näiteks rahaträhvi, leiata [teabelehel nr 5](#).

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiata kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Üldteave

Prantsusmaal on nelja liiki kohtuid, kes on pädevad juhtumeid arutama:

Politseikohus (*Tribunal de police*)

Selles kohtus, mis käsitleb peamiselt viiendasse kategooriasse kuuluvaid väiksemaid õigusrikkumisi (nt eeskirjade rikkumised, mille eest on ette nähtud konkreetne karistus), langetab otsuseid üks kohtunik. Apellatsiooni võib esitada apellatsioonikohtule (*Chambre des appels correctionnels*), kuid seda ainult teatavate juhtumite puhul.

Kohalik või kogukonnakohus (*Jurisdiction de proximité*)

Selles kohtus, mis käsitleb esimesse nelja kategooriasse kuuluvaid väiksemaid õigusrikkumisi, langetab otsuseid üks kohtunik.

Apellatsiooni saab esitada samadel alustel, nagu politseikohtu otsuste peale esitatavate apellatsioonide puhul.

Väiksemaid õigusrikkumisi käsitlev paranduskohus (*Tribunal correctionnel*)

Selles kohtus, mis arutab peamiselt kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumisi (*délits*), on tavaliselt kolm kohtunikku. Kuriteod on määratletud kui kriminaalõigusrikkumised, mis on Prantsusmaa õigusaktide kohaselt karistatavad üle 10 aasta pikkuse vangistusega).

Asja võib anda selle piirkonna kohtusse, kus rikkumine toime pandi, või kus süüdistatav elab või süüdistatavad elavad või kus süüdistatav vahistati.

Esimese astme kohtu otsuste peale võib apellatsiooni esitada apellatsioonikohtule (*Chambre des appels correctionnels*).

Kõige raskemaid õigusrikkumisi arutav vandekohus (*Cour d'assises*)

See kohus on pädev arutama täiskasvanute toimepandud kuritegusid, mis ei kuulu erikohtu pädevusse.

Kohtuasju arutavad kolm kutselist kohtunikku ja juhuslikult Prantsusmaa kodanike hulgast valitud üheksa kohtukaasistajat.

Süüdimõistva otsuse peale võivad prokuratuur ja süüdimõistetud isikud esitada apellatsiooni 12 kohtukaasistujast ja kolmest kutselisest kohtunikust koosnevale kõige raskemaid õigusrikkumisi käsitlevale vandekohtule (*Cour d'assises*). Süüdistatav ja prokurör võivad nimetatud kohtu otsuse peale apellatsiooni esitada olenemata sellest, kas tehtud otsusega mõisteti isik süüdi või õigeks. Kohtuasjas tsiviilhagejana osalev isik (*partie civile*) võib esitada apellatsiooni ainult seoses kohtu poolt määratud kahjutasu või intressidega.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapärase etappide lühikirjeldus.

Uurimine

Uurimist toimetab politsei või sandarmeeria ning selle eesmärk on teha kindlaks õigusrikkumise toimepanemine, koguda tõendeid ja otsida õigusrikkujaid.

Uurimine toimub prokuröri järelevalve all. Uurimine toimub alati siis, kui menetlust alustas prokurör.

On olemas kahte liiki uurimist: hiljuti toimepandud õigusrikkumise uurimine (*enquête de flagrance*) ja eeluurimine (*enquête préliminaire*), mille viib läbi *ex officio* kriminaalpolitsei ametnik või mida toimetatakse prokuröri juhtimisel.

Uurimine on alati salajane ja *ex parte* (st süüdistatavat ei kuulata ära).

Kohtueelne uurimine

Uurimist toimetava kohtuniku poolt läbiviidava uurimise eesmärk on koguda tõendeid õigusrikkumise toimepanemise kohta ja otsida toimepanijaid. Selle käigus tehakse kindlaks, kas on piisavalt tõendeid õigusrikkuja kohtu alla andmiseks. Kohtueelse uurimise käigus valmistatakse juhtum ette kohtulikuks arutamiseks. Uurimine on salajane, kuid menetluse pooltel on juurdepääs menetlustoimikule ning teatavatel tingimustel võivad nad esitada taotlusi uurimistoimingute läbiviimiseks.

Kohtulik arutamine

Kohtuliku arutamise etapis kuulatakse pooled nõuetekohaselt ära avaliku suulise menetluse raames. Kohtunike arutelu tulemusel langetatakse otsus, mille suhtes kohaldatakse õiguskaitsevahendeid.

Teabelehtedelt leiate teavet kõikide menetlusetappide ja oma õiguste kohta. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendelt teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel.

[1. Õigusnõu saamine](#)

[2. Minu õigused kohtueelse uurimise ajal](#)

Minu õigused, kui politsei on mind vahi alla võtnud

Minu õigused esimesel ülekuulamisel

Mulle süüdistuse esitamine ning õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoïn assisté*)

Kohtueelse uurimise lõpetamine

Euroopa vahistamismäärus

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Teie õigused](#)

Viimati uuendatud: 30/01/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õigusnõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Samuti leiate teavet selle kohta, kuidas advokaat teid aidata saab. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Advokaadi kasutamine on soovitatav, kuid mitte kohustuslik, välja arvatud Prantsusmaa õigusaktide kohaselt kuriteona määratletud juhtumite korral.

Õigus advokaati valida on aluspõhimõte.

Te võite valida teile tuttava advokaadi või paluda, et advokaat teile määrataks.

Te võite valida advokaadi kellegi soovitusel, kui mõni teie tuttav on advokaat või kui sõber või sugulane soovib teile mõnda advokaati.

Te võite tutvuda teie elukohas tegutsevate advokaatide nimekirjaga kas oma linna esimese astme kohtus (*Tribunal d'instance*), erinevates linnavalitsustes või teie elukohale lähimas advokatuuris.

Samuti võite advokaadi leida telefoniraamatu või interneti vahendusel.

Mitmel veebisaidil on esitatud advokaatide nimekirjad spetsialiseerumisvaldkondade kaupa:

[Conseil National des Barreaux](#) (riiklik advokatuur)

[Ordre des Avocats du Barreau de Paris](#) (Pariisi advokatuur)

[Ministère de la justice](#) (justiitsministeerium)

Paljudel advokatuuridel on kontaktpunktid ka kohtutes, linnavalitsustes või õiguskeskustes (*Maisons de justice et du Droit*).

Kui teid hoitakse vahi all, on teil advokaadi valimiseks mitu erinevat võimalust.

Advokaatide nimekirjad on seatud üles kinnipidamiskeskustes.

Vanglates töötavad ühendused võivad anda teile nõu ja aidata teil advokaati valida (rahvusvaheline vanglate vaatluskeskus, vanglaküllastajate liit jne).

Teie päritoluriigi konsulaarteenistused võivad aidata teil valida advokaati.

Samuti võite paluda, et teie piirkonna advokatuuri president nimetaks teid abistava advokaadi.

Advokaadile tasumine

Kui te võtate advokaadi, peate tema teenuste eest tasuma. Advokaaditasud määratakse vabas vormis kindlaks teievahelise lepinguga.

Te võite allkirjastada tasu käsitleva lepingu advokaadiga, kellel on õigus nõuda, et te tasusite tema tasu juhtumiga tegelemise ajaks deponiikontole.

Kuid kui teie rahalised vahendid jäävad alla teatava künnise, võib teil olla võimalik taotleda teatavatel tingimustel [tasuta õigusabi](#).

Sõltuvalt teie sissetulekust võib riik seetõttu katta kõik kohtu määratud advokaadi tasud või osa neist. Kui teil ei ole õigus saada tasuta õigusabi, siis saab kohtu määratud advokaadist teie valitud advokaat ning seejärel peate te tasud advokaadiga kokku leppima.

Kui teil on õigus saada tasuta õigusabi ainult osaliselt, peate ülejäänud summa advokaadile ise tasuma.

Viimati uuendatud: 30/01/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fr](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Minu õigused kohtueelse uurimise ajal

Mis on kriminaalasja uurimise ja kohtueelse uurimise eesmärk?

Kriminaalasja uurimine (*enquête judiciaire*) hõlmab kogu uurimist, mida toimetab kriminaalpolitsei kohtuniku järelevalve all õigusrikkumise toimepanemise suhtes.

Kriminaalasja uurimine võib toimuda eraldi kohtueelsest uurimisest ning hõlmab õigusrikkumise tuvastamist, tõendite kogumist ja õigusrikkujate otsimist.

Eristatakse kiiruurimist (*enquête de flagrance*) ja eeluurimist (*enquête préliminaire*). Esimene neist toimub siis, kui kuritegu parajasti sooritatakse või on just sooritatud, ning selle käigus on politsei õigus võtta mõjusaid sunnimeetmeid. Eeluurimine toimub muudel juhtudel. Selle käigus algsetel võetud leebemad sunnimeetmed on nüüd hiljuti vastuvõetud õigusaktide tõttu üha sarnasemad kiiruurimise raames võetavatele meetmetele.

Keerulisemate juhtumite puhul võib uurimise läbi viia ka kohtueelse uurimise osana ning siis järgitakse uurimise käigus uurimist toimetava kohtuniku juhtnõore. Kohtueelse uurimisel on konkreetsem eesmärk. Nimelt soovitakse teha kindlaks, kas on piisavalt tõendeid õigusrikkuja kohtu alla andmiseks ning vajaduse korral asja kohtulikuks arutamiseks ette valmistamiseks.

See on kohustuslik ainult kriminaalasjade puhul.

Millised on kriminaalasja uurimise ja kohtueelse uurimise etapid?

Kiiruurimine (*enquête de flagrance*) võib alata siis, kui õigusrikkumist just pannakse toime või see on äsja toime pandud või kui isikut kahtlustatakse õigusrikkumises osalemises. See uurimine kestab 8 päeva ning riigiprokurör võib seda aega teatavatel tingimustel pikendada maksimaalselt 8 päeva võrra.

Kiiruurimise jooksul võib kriminaalpolitsei ametnik eelkõige külastada kuriteopaika, tuvastada asjaolusid, konfiskeerida tõendeid tõe väljaselgitamiseks, otsida läbi nende isikute eluasemeid, kes on tõenäoliselt õigusrikkumises osalenud või kelle valduses on sündmustega seotud dokumente või teavet, küsitleda isikuid, kes suudavad tõenäoliselt anda teavet asjaolude kohta, või võtta kõik õigusrikkumises osalemises kahtlustatavad isikud vahi alla.

Eeluurimise käigus nõustab kriminaalpolitsei ametnik prokurööri, kui tõenäoline õigusrikkuja on tuvastatud.

Kohtueelse uurimise käigus uurib kohtunik süüstavaid ja õigustavaid asjaolusid ning teeb tõe väljaselgitamiseks kõik tema arvates vajaliku. Ta võib tegutseda *ex officio* või prokurööri või poolte taotlusel (nt sündmuskoha vaatlus, ülekuulamine, läbiotsimised jne). Kohtunik peab taotlustest keeldumist põhjendama ning tema otsuse peale on võimalik esitada apellatsioon.

Õigusabitaotluste (*commissions rogatoires*) puhul võib uurimist toimetav kohtunik delegeerida neid ülesandeid täitma kriminaalpolitsei ametniku.

Kui uurimist toimetav kohtunik leiab, et kohtueelne uurimine on lõppenud, teavitab ta sellest samaaegselt pooli ja nende advokaate. Seejärel on prokuröri ja pooltel isikule süüdistuse esitamise korral üks kuu või vastasel juhul kolm kuud, et edastada uurimist toimetavale kohtunikule märkused või põhjendatud taotlused.

Selle tähtaja möödumisel on prokuröri 10 päeva (kui isik, kellele süüdistus esitati, on vahi all) või üks kuu (muudel juhtudel), et esitada saadud teabe kohta uurimist toimetavale kohtunikule oma argumendid või täiendavad märkused.

Seejärel teeb uurimist toimetav kohtunik määruse:

süüdistustest loobuda, kui ta leiab, et talle esitatud asjaolud ei kujuta endast kuritegu, kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumist (*délit*; väiksem õigusrikkumine, mida ei käsitata kuriteona Prantsusmaa õigusaktide alusel) või väiksemat õigusrikkumist või kui õigusrikkumise toimepanija ei ole teada või kui selle isiku vastu ei ole piisavalt tõendeid; või

edastada asi kohtule arutamiseks (kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste ja väiksemate õigusrikkumiste puhul) või koostada süüdistusakt (kriminaalasjade puhul), kui on piisavalt tõendeid süüdistatava õigusrikkumises süüdistamiseks.

Minu õigused uurimise ja kohtueelse uurimise ajal

Minu õigused vahi all olles (1)

Minu õigused esimesel ülekuulamisel (2)

Mulle süüdistuse esitamine ning õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoïn assisté*) (3)

Kohtueelse uurimise lõpetamine (4)

Euroopa vahistamismäärus (5)

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks (6)

Minu õigused vahi all olles (1)

Kui teid kahtlustatakse õigusrikkumises, võib kriminaalpolitsei ametnik teid vahi alla võtta. Ta peab sellest viivitamata teavitama vastavalt vajadusele prokurööri või uurimist toimetavat kohtunikku.

Tavaõiguse rikkumise puhul ei tohi teid kinni pidada üle 24 tunni, kusjuures kinnipidamisperioodi võib pikendada veel 24 tunni võrra kas prokurör seoses uurimisega või uurimist toimetav kohtunik seoses kohtueelse menetlusega.

Seoses vahi all hoidmisega on olemas siiski ka erandid. Alaealisega seotud õigusrikkumise või organiseeritud kuritegevuse, uimastikaubanduse või terrorismi puhul on kinnipidamisaeg pikem. Peale selle on alaealisi puudutavate asjade puhul isiku vahi alla võtmise ja vahi all hoidmise perioodi pikendamise võimalused palju rangemalt reguleeritud.

Kui vahi all hoidmisega seotud ajapiiranguid ei järgita, võidakse ebaseaduslikuks tunnistada nii see meede kui ka kõik sellel meetmel põhinevad järgnevad toimingud.

Mida mulle öeldakse vahi all hoidmise tingimuste kohta?

Vahi all hoitava isikul on põhiõigused. Teid tuleb viivitamata teavitada selle õigusrikkumise laadist, millega uurimine on seotud, vahi all hoidmise kestusest ja teie õigustest. See teave tuleb esitada teile mõistetavas keeles. Seetõttu võite te kasutada tasuta tõlgi teenuseid.

Teavitamist ja nende õiguste kasutamist käsitlevad andmed säilitatakse.

Õigus teavitada lähedast

Teil on õigus teavitada mõnda lähedast (isikut, kellega te tavapäraselt koos elate, sugulast, venda või õde või tööandjat), kellega võtab telefoni teel ühendust kriminaalpolitsei ametnik 3 tunni jooksul alates teie vahi alla võtmisest.

Õigus kohtuda arstiga

Teil on õigus nõuda arstlikku läbivaatust iga 24-tunnise vahi all oleku perioodi jooksul. Arsti valib kriminaalpolitsei ametnik või prokurör.

Õigus paluda võimalust konsulteerida advokaadiga

Te võite paluda võimalust konsulteerida advokaadiga, kusjuures kohtumine võib kesta maksimaalselt 30 minutit. See vestlus on konfidentsiaalne. Advokaat võib esitada kirjalikke märkusi, mis lisatakse toimikusse.

Te võite advokaadi ise valida, kui te teate mõnda advokaati, või te võite paluda, et prokuratuuri esimees määraks *ex officio* teile advokaadi (kohtu määratud advokaat).

Kui teid võetakse vahi alla tavaõiguse rikkumise tõttu, võite konsulteerida advokaadiga kohe, kui teid on vahi alla võetud, ning kui seda perioodi pikendatakse, siis ka pikendatud perioodi alguses.

Kuid kui teid võetakse vahi alla alaealise, organiseeritud kuritegevuse, uimastikaubanduse või terrorismiga seotud õigusrikkumise tõttu, ei ole teil õigus konsulteerida advokaadiga enne 48 või 72 tunni möödumist.

Kriminaalpolitsei ametniku kohustused loetakse täidetuks, kui ta on teinud kõik endast oleneva, et võtta ühendust advokaadiga.

Õigus vaikida

Sellest õigusest kriminaalpolitsei ametnik teid ei teavita, kuid sellest olenemata on teil õigus vaikida ja mitte teha ennast süüstavaid avaldusi.

Õigus nõuda oma riigi konsulaadi teavitamist vahistamisest

Mis juhtub siis, kui ma ei nõustu sellega, kuidas minu ütlused on kirja pandud?

Te võite keelduda oma ütlusi sisaldavale protokollile alla kirjutamast.

Mis võib juhtuda vahi all hoidmise lõpus?

Sõltuvalt olukorrast võib prokurör või uurimist toimetav kohtunik lõpetada vahi all hoidmise igal ajal. Teid võidakse vabastada või kui teid on vahi alla võetud uurimise käigus, siis viia uurimist toimetava kohtuniku ette eesmärgiga alustada kohtueelset uurimist või kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumisi käsitleva paranduskohtu (*tribunal correctionnel*) ette.

Kui on algatatud kohtueelne uurimine, viiakse läbi esimene ülekuulamine ning teile võidakse esitada süüdistus või anda õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoin assisté*; st te ei ole mitte lihtsalt tunnistaja, vaid teataval määral kahtlustatav; seega on teil õigused, mis tavalisel tunnistajal puuduvad). Kui teile esitatakse süüdistus, võidakse teid vabastada, tingimusel et te järgite teatavaid õiguslikke piiranguid, või jätta vahi alla.

Kuid teid viiakse väiksemaid õigusrikkumisi arutava kriminaalkohtu ette, võib see kohus langetada otsuse viivitamata, kui ta seda teha saab, või anda teile aega, et valmistuda enda kaitsmiseks, kui te seda nõuate. Sellisel juhul langetatakse otsus, kas paigutada teid eelvangistusse või teid vabastada, tingimusel et te järgite teatavaid õiguslikke piiranguid.

Kas mul palutakse anda sõrmejäljed, DNA-proov või muid kehavedelikke? Millised on minu õigused?

Kui te olete tunnistaja või kahtlustatav kriminaalmenetluses, võidakse teilt prokuröri loal võtta kehaväliseid proove (nt süljeproov teie geneetilise sõrmejälje analüüsimiseks) ja läbi viia teie isiku tuvastamiseks vajalikud menetlused (nt sõrmejälgede või peopesa kujutiste võtmine või teie pildistamine).

Te võite keelduda, kuid kui eespool nimetatud toimingud tehakse seaduslikel alustel, võib neist keeldumine tähendada teatavatel tingimustel õigusrikkumist, mille eest võib karistada üheaastase vangistuse ja 15 000 euro suuruse rahaträhviga.

Kas minu isik võidakse läbi vaadata?

Üldiselt võib kriminaalpolitsei ametnik läbi viia turvakontrolli (rõivaste läbipatsutamine) eesmärgiga teha kindlaks, et teil ei ole ühtegi eset, mis ohustaks teid või teisi isikuid.

Turvakaalutlustel või uurimise huvides võib kriminaalpolitsei ametnik nõuda isiku läbivaatust, mis hõlmab täielikku või osalist lahtiriiumist. Teie kehaõõnsusi tohib läbi otsida ainult arst.

Neid toiminguid võib teha ainult teiega samast soost kriminaalpolitsei ametnik.

Kõik isiklikud asjad kirjutatakse üles ja tagastatakse teile vahi all hoidmise lõpus teie vabastamisel.

Kas minu kodu, kontor, auto jne võidakse läbi otsida?

Läbiotsimine võib toimuda ainult ajavahemikul 6.00–21.00. Kuid enne 21.00 algav läbiotsimine võib kesta terve öö.

Kohtuniku järelevalve all on lubatud erandid organiseeritud kuritegevuse, terrorismi, inimkaubanduse ja uimastikaubanduse korral.

Läbi võib otsida mis tahes elukoha, kust võidakse leida esemeid, mis võivad aidata kaasa tõe väljaselgitamisele.

Selleks võib olla teie kodu või mõne teise isiku kodu, kust on tõenäoliselt võimalik leida õigusrikkumisega seotud esemeid.

Elukoht tähendab kohta, kus isik peamiselt elab, aga ka sellist kohta, mida isikul on õigus kodus nimetada, olenemata sellest, kas ta seal elab või mitte.

Sellest tulenevalt käsitatakse elukohana erinevaid elupaiku (nt hotellituba) ja kõrvalhooneid.

Kohtunikul on õigus tõlgendada elukoha tähendust. See tähendab, et kuigi põhimõtteliselt ei käsitata sõidukit elukohana, siis ei kehti see juhul, kui selles sõidukis elatakse.

Kas ma võin esitada apellatsiooni?

Eespool nimetatud korra mittejärgimine tähendab kaitseõiguste rikkumist ning selle tulemusel võib läbiotsimise ja konfiskeerimise tunnistada ebaseaduslikuks.

Eeluurimine: minu õigused esimesel ülekuulamisel (2)

Esimesel ülekuulamisel küsitatakse teid seoses teie vastu esitatud süüdistustega.

Pärast teie isiku kontrollimist tuleb uurimist toimetav kohtunik teile meelde talle arutamiseks edastatud asjaolud ja nende õigusliku klassifikatsiooni.

Uurimist toimetav kohtunik teavitab teid teie õigustest:

teil on õigus kasutada vandetõlgi abi;

teil on õigus kasutada advokaadi abi (kelle te valite ise või kelle määrab teile kohus).

Te võite sel ülekuulamisel osaleda koos oma advokaadiga ning siis küsitatakse teid viivitamata. Vastasel juhul on uurimist toimetav kohtunik kohustatud teid taas kord teavitama teie õigusest saada õigusjalast nõu, mida vajaduse korral pakub kohtu määratud advokaat.

Kui te otsustate kasutada advokaadi abi, saab advokaat tutvuda toimikuga ja konsulteerida teiega teatavatel tingimustel.

Teil on õigus vaikida.

Kui tegevus, millega seoses on teie vastu algatatud menetlus, kujutab endast kuritegu, peate läbima audiovisuaalse ristküsitluse.

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Te võite süüdistuse või osa sellest omaks võtta. See on strateegiline samm ja seda tuleks arutada advokaadiga.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Teid süüstavate ja õigustavate tõendite kohtueelse uurimise jooksul võib muuta uurimist toimetavale kohtunikule edastatud tegude klassifikatsiooni (klassifitseerides kuriteo ümber kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiseks või vastupidi).

Kui kohtueelse uurimise käigus tuvastatakse uusi õigusrikkumisi, võib kohtunik neid prokuröri taotlusel uurida.

Kas mind saab süüdistada õigusrikkumises, millega seoses on minu suhtes juba teises liikmesriigis menetlus algatatud?

Kui teises liikmesriigis on teie suhtes algatatud menetlust, kuid otsust ei ole veel tehtud, võidakse teid sellega seoses Prantsusmaal üle kuulata.

Ning vastupidi – kui teie suhtes on teises liikmesriigis selle menetluse raames otsus langetatud, ei tohi teid *non bis in idem* (teie üle ei saa sama asja puhul kaks korda kohut mõista) põhimõttest lähtuvalt samas asjas süüdistada ega teie üle kohut mõista.

Kas mulle öeldakse, millised tunnistajad on minu vastu ütlnud andnud ning milliseid tõendeid on minu vastu olemas?

Poolte nõuetekohase ärakuulamise põhimõttest lähtuvalt teavitatakse teid tõenditest (tunnistajate ütlused, olulised tõendid), nii et te saate enda kaitsmiseks ette valmistuda parimal võimalikul viisil ja esitada oma seisukohad.

Need tõendid on esitatud toimikus, mille koopia te saate oma advokaadi kaudu pärast seda, kui kohtunik on selleks loa andnud.

Teie ja teie advokaat ei tohi neid dokumente levitada kolmandatele isikutele. Vastasel korral rike te kohtueelse uurimise salastatuse nõuet.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Kohtueelse uurimise toimik peab kindlasti sisaldama kokkuvõtet teie varasematest süüdimõistmistest või avaldust süüdimõistmiste puudumise kohta.

Ma olen teise riigi kodanik. Kas ma pean kohtueelse uurimise ajal kohal viibima?

Kui teid vabastatakse tingimusel, et peate järgima teatavaid õiguslikke piiranguid, võidakse teie suhtes kehtestada kohustused, mille kohaselt ei tohi te lahkuda kohtueelse uurimise jooksul Prantsusmaa territooriumilt.

Mulle süüdistuse esitamine ning õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoïn assisté*)

Pärast esimest ülekuulamist annab uurimist toimetav kohtunik teada, kas teile esitatakse süüdistus või antakse teile õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoïn assisté*).

Süüdistuse esitamine tähendab, et teie vastu on olemas tõsised või ühesed tõendid, mis lubavad arvata, et te olete osalenud õigusrikkumise toimepanemises. Te olete kriminaalmenetluse üks pool, kusjuures õigusesindajaga tunnistajana te seda ei ole.

Vastupidi – õigusesindajaga tunnistaja staatus tähendab, et on olemas mõningad tõendid, kuid neist ei piisa teile süüdistuse esitamiseks. Olenemata sellest, et õigusesindajaga tunnistaja ei ole kriminaalmenetluse pool, on tal juurdepääs toimikule, kaitseõigused ning õigus taotleda, et uurimist toimetav kohtunik teeks teatavad toimingud.

Nendel kahel olukorral on erinevad õiguslikud tagajärjed. Vaid selle isiku, kellele on esitatud süüdistus, saab kohtuniku põhjendatud otsuse alusel vabastada tingimusel, et ta järgib teatavaid õiguslikke piiranguid (seda nimetatakse kohtuliku järelevalve alla jätmiseks (*contrôle judiciaire*) ja see tähendab, et isik ei tohi lahkuda Prantsusmaa territooriumilt) või vahi alla jätta ning ainult selle isiku saab anda kohtu alla.

Seejärel võite taotleda tingimisi vabastamist.

Kui teil on õigusesindajaga tunnistaja staatus, võib teile esitada süüdistuse menetluse mis tahes etapis.

Millised on kohtuliku järelevalve (*contrôle judiciaire*) alla jätmise tingimused?

Kui teile võidakse määrata vangistus või rangem karistus, võidakse teid vabastada tingimusel, et te järgite teatavaid õiguslikke piiranguid.

Nende piirangute kehtestamine on põhjendatud asja kohtueelse uurimisega (nt vajadus takistada teie põgenemist välismaale) või need võidakse esitada julgeolekumeetmena (nt keeld kohtuda kannatanuga). Enamik kohtuliku järelevalvega seoses võetud meetmeid on ette nähtud selleks, et takistada õigusrikkujate põgenemist.

Selle meetme kohaldamine võidakse peatada igal ajal uurimist toimetava kohtuniku otsusega, prokuröri korraldusega või teie taotlusel.

Kui te sellise taotluse esitate, peab uurimist toimetav kohtunik langetama otsuse 5 päeva jooksul.

Kui te püüate õiguslikest piirangutest kõrvale hiilida, ähvardab teid eelvangistusse paigutamise oht.

Peale selle võite te vaidlustada korralduse, millega teid kohtuliku järelevalve alla määrati, esitades apellatsiooni teise astme kohtu läbivaatavale kojale (*Chambre de l'instruction*).

Millised on eelvangistuse kohaldamise tingimused?

Eelvangistuse kohaldamiseks peab teid ähvardama teatava raskusastmega karistus, st vähemalt 3-aastane vangistus.

Eelvangistuseks võib korralduse anda ainult siis, kui see on ainus võimalus tõe väljaselgitamiseks vajalike tõendite või oluliste tõendusmaterjalide säilitamiseks; tunnistajatele või kannatanutele ja nende perekondadele surve avaldamise vältimiseks; süüdistatava ja teiste õigusrikkujate või kaasosaliste vahelise ebasobiva konsulteerimise vältimiseks; süüdistatava kaitsmiseks; selle tagamiseks, et isik jääks kohtuorganite käsutusse; õigusrikkumise lõpetamiseks või korduva õigusrikkumise takistamiseks; ning kriminaalasjade puhul õigusrikkumise raskusastmest tuleneva erakorralise ja pideva avaliku korra rikkumise lõpetamiseks.

Te võite teie suhtes eelvangistuse kohaldamise määruse vaidlustada 10 päeva jooksul alates selle teatavakstegemisest, esitades avalduse selle karistusastutuse juhile, kus teid hoitakse või selle kohtu sekretärile, kus otsus langetati.

Kohtueelse uurimise lõpetamine (4)

Kohtueelse uurimise lõppedes võib kohtunik langetada erinevad otsused:

Süüdistusest loobumine

Kohtunik võib otsustada süüdistusest loobuda, sest ta ei ole kogunud teie vastu piisavalt tõendeid. Süüdistusest loobumine võib olla täielik või osaline.

Osalise süüdistusest loobumise korral annab uurimist toimetav kohtunik korralduse edastada asi kohtule arutamiseks või karistuse määramiseks ülejäänud süüdistustes.

Kui otsustatakse loobuda kõikidest süüdistustest ja teie suhtes kohaldatakse sel hetkel eelvangistust, siis teid vabastatakse ja teile tagastatakse teilt konfiskeeritud esemed.

Teil on õigus algatada menetlus hüvitise saamiseks.

Pidage siiski meeles, et tsiviilhageja saab esitada selle korralduse peale apellatsiooni 10 päeva jooksul alates sellest, mil otsuse teinud kohtu sekretär hagejat otsusest teavitab.

Asja edastamine kohtule arutamiseks

Kui kohtunik leiab, et tal on teie vastu piisavalt tõendeid, võib ta otsustada anda teid kohtu alla.

Kui te viibisite vabaduses tingimusel, et järgite teatavaid õiguslikke piiranguid, või kui teie suhtes kohaldati eelvangistust, siis see otsus lõpetab nende meetmete kohaldamise.

Kohtunik võib siiski otsustada täiendava konkreetseid põhjendusi sisaldava korraldusega need meetmed jõusse jätta maksimaalselt 2 kuuks. Kui selle perioodi möödudes ei ole teid viidud pädeva kohtu ette, siis teid vabastatakse.

Kohtunik võib vaid erandkorras ette näha, et perioodi pikendatakse kaks korda 2 kuu võrra, väljastades selleks korralduse, milles selgitatakse, miks on asja üle võimatu kohut mõista 2 kuu jooksul. Kui 6 kuu möödudes ei ole kohtuotsust tehtud, siis teid vabastatakse.

Teil ei ole võimalik kasutada selle korralduse vastu õiguskaitsvahendeid, välja arvatud juhul, kui te leiate, et kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumisi arutavale paranduskohtule (*tribunal correctionnel*) saadetud kohtuasjad kujutavad endast kuritegu (mitte aga kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumist), mille puhul oleks tulnud esitada süüdistusakt kõige raskemaid õigusrikkumisi arutavale vande kohtule (*Cour d'assises*). Seda õiguskaitsvahendit saavad kasutada tsiviilhagejad.

Süüdistusakt

Süüdistusakti võib koostada uurimist toimetav kohtunik seoses kuritegudega.

Kui hetkel, mil kohtunik süüdistusakti koostab, viibite te vabaduses tingimusel, et järgite teatavaid õiguslikke piiranguid, siis see meede jääb kehtima.

Teil kui süüdistuse saanud isikul on õigus esitada selle akti peale edasikaebus.

Euroopa vahistamismäärus (5)

Euroopa vahistamismäärus on menetlus, mille eesmärk on asendada liikmesriikide vaheline väljasaatmismenetlus.

Tegemist on Euroopa Liidu liikmesriigi õigusaluse taotlusega, mille eesmärk on isik vahistada ja loovutada teisele liikmesriigile kriminaalmenetluse jätkamiseks või jõustunud kohtuotsusega mõistetud karistuse täideviimiseks või ennetavaks kinnipidamiseks.

Iga liikmesriik võib tagaotsitava isiku suhtes kohaldada vajalikke ja proportsionaalseid sunnimeetmeid.

Kui tagaotsitav vahistatakse, on tal õigus saada teada vahistamismääruse sisu ning kasutada advokaadi ja tõlgi abi.

Igal juhul võib vahistamismäärust täitev õigusalus otsustada, kas isikut peetakse kinni või ta vabastatakse teatavatel tingimustel.

Sõltuvalt otsusest kuulab vahistamismäärust täitev õigusalus asjaomase isiku ära. Kõnealune asutus peab tegema lõpliku otsuse Euroopa vahistamismääruse jõustamise kohta hiljemalt 60 päeva jooksul pärast vahistamist. Seejärel peab vahistamismäärust täitev õigusalus teavitama vahistamismääruse teinud õigusalust oma otsusest. Kuid kui esitatud teave ei ole piisav, võib vahistamismäärust täitev õigusalus küsida määruse teinud asutusest täiendavat teavet.

Aeg, mil isikut peeti kinni seoses Euroopa vahistamismäärusega, tuleb maha arvata kogu sellest ajast, mis isikule vabaduskaotusena määrati.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalaja arutamiseks (6)

Teie suhted advokaadiga põhinevad vastastikusel usaldusel. Ta on teie usaldusalune. Seoses sellega on teie advokaadil ametisaladuse hoidmise kohustus. Seetõttu peaks teil olema võimalik temalt küsida kõiki teile muret valmistavaid küsimusi ja kõiki vajalikke selgitusi, et vältida arusaamatusi.

Esimesel kohtumisel andke advokaadile kõik teie asjaga seotud dokumendid ja kogu teave, et ta saaks ette valmistada teie kaitsmiseks parimal võimalikul viisil.

Arutage kõiki küsimusi, mis teil on. Eelkõige küsimusi, mis puudutavad menetluse käiku või menetluse liigist lähtuvalt valitavat strateegiat või siis küsimusi, mida teie asja arutav kohtunik võib teilt tõenäoliselt küsida.

Kindlasti küsige teavet menetluse tulemuste, võimalike karistuste ja valikute kohta.

Viimati uuendatud: 30/01/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kui te olete täisealine, võtate omaks teie vastu esitatud süüdistused ning teie õigusrikkumine on karistatav rahatrahvi või maksimaalselt viieaastase vangistusega, võite kasutada menetlust „*comparution immédiate sur reconnaissance préalable de culpabilité*” (kohene kohtusseilumine süü eelneva tunnistamisega). Advokaadi kasutamine on kohustuslik. See kiirmenetlus võimaldab teil saada kergemat karistust.

Kus kohtumenetlus toimub?

Kohtualluvuse ulatus sõltub õigusrikkumise laadist ja kohtu territoriaalsest pädevusest. Väiksemate õigusrikkumiste puhul on pädev selle piirkonna politseikohus või kohalik kohus, kus õigusrikkumine toime pandi või kus te elate.

Kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste (*délits*) korral on pädev selle piirkonna väiksemaid õigusrikkumisi arutav paranduskohus (*tribunal correctionnel*), kus õigusrikkumine toime pandi või kus te elate või kus teid vahistati.

Kuritegude korral on pädev selle piirkonna kõige raskemaid õigusrikkumisi käsitlev vande kohus (*Cour d'assises*), kus õigusrikkumine toime pandi või kus te elate või kus teid vahistati.

Kriminaalkohtumenetlused on suulised ja avalikud. Erandina peab kohtumenetlus toimuma suletud uste taga alaealistega seotud kuritegude puhul või kui seda nõuab kuriteoohver kohtumenetluste puhul, mis käsitlevad vägistamist, piinamist ja julma käitumist koos seksuaalse väärkohtlemisega.

Kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste ja väiksemate õigusrikkumiste puhul võib otsuse langetada üks kutseline kohtunik või teevad seda mitu kohtunikku, samas kui kõige raskemaid õigusrikkumisi arutav vande kohus koosneb 9 kohtukaasistujast ja kolmest kutselisest kohtunikust ning langetab otsused kaheksa inimese kvalifitseeritud häälteenamusele tuginedes.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Kohtule edastatakse menetluse algatamist käsitlevas dokumendis kirjeldatud süüdistused ning kohus ei tohi arvesse võtta muid süüdistusi.

Kohtul on siiski õigus kohtuliku arutamise käigus ümber klassifitseerida talle arutamiseks esitatud teod, tingimisel et teile on antud võimalus esitada oma märkused uute süüdistuste kohta. Kui selle ümberklassifitseerimisega kaasneb uute asjaolude esitamine, peate te olema nõus ilmuma vabatahtlikult süüdistustele vastamiseks.

Prantsusmaal ei ole menetlust enda süüdi tunnistamiseks. Vaid mõne õigusrikkumise puhul on võimalik taotleda kiirmenetluse kasutamist (kohene kohtusseilumine süü eelneva tunnistamisega) enne mis tahes kohtumenetlust. Kohtunikud kontrollivad ja hindavad kohtumenetluse jooksul kõiki teie ülestunnistusi nagu kõiki teisi tõendeid.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Te peate viibima kohal kogu kohtumenetluse jooksul. Kui teil ei ole puudumiseks mõjuvat põhjust, mõistetakse teie üle kohut ka teie puudumisel, välja arvatud juhul, kui kohus nõustub lükkama istungi edasi teie tagasitulekuni. Kuid kohus ei pea sellist taotlust rahuldama. Kui kohal on teie advokaat, siis võib teda ära kuulata ja ta võib teid esindada. Prantsusmaa õigusaktides sätestatud kuritegusid hõlmavate kohtuasjade puhul võidakse teha määrus teie vahistamiseks.

Prantsusmaal on lubatud videokonverentsi kasutada ainult tunnistajate, tsiviilhagejate ja ekspertide ärakuulamiseks.

Kui te ei mõista kohtus kasutatavat keelt, määratakse teile tõlk.

Kuritegusid käsitlevate kohtuasjade puhul on advokaadi kasutamine kohustuslik. Vabatahtlik on see vaid kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste ja väiksemate õigusrikkumiste puhul. Kohtumenetluse ajal on teil võimalik advokaati vahetada.

Kohtumenetluse ajal antakse teile võimalus sõna võtta. Teil on siiski õigus vaikida kogu kohtumenetluse jooksul. See võib mõjutada kohtunike otsust. Teid ei saa süüdi mõista vaid seetõttu, et te valetasite kohtuistungil. Samas võib valetamine siiski mõjutada kohtuotsust. Peale selle võib see kahjustada teie advokaadi strateegiat.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kõik kohtuasja tõendid tuleb esitada täielikuks argumentatsiooniks mõlemale poolele, et teil oleks võimalik nende üle väidelda. Prantsusmaa kriminaalõiguse alusel on lubatud iga liiki tõendid ning neid võib alati esitada. Seega võite te esitada kõik teile vajalikud tõendid, sealhulgas eradetektiivi kogutud tõendid. Ainus nõue on, et kõik tõendid peavad olema saadud seaduslikul teel.

Te võite taotleda tunnistajate ärakuulamist. Te võite esitada kohtuistungil tunnistajatele ise või oma advokaadi kaudu küsimusi ning vaidlustada nende ütlused mis tahes viisil.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Kohtunikud tutvuvad teie kohta karistusregistris sisalduva teabega. See teave on kogu menetluse vältel toimikus kättesaadav. Pädeval kohtuorganil, kellele kohtuasi arutamiseks edastatakse, on õigus küsida teiselt liikmesriigilt teie karistusregistri andmete väljavõtet.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kohtumenetluse tulemust arutatakse eelnevalt teie advokaadiga, tingimusel et te olete teda täiel määral teavitanud oma olukorrast. Kohtumenetluse tulemusel teid vabastatakse või mõistetakse õigeks või süüdi.

Süüdimõistmise korral on võimalikud järgmised karistused:

Vabadusekaotus:

kuritegude puhul eluaegne vangistus või tähtajaline vangistus. Viimasel juhul on karistusseadustikus kehtestatud vangistuse maksimaalseks pikkuseks 10–30 aastat;

kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste puhul on vangistuse maksimaalne pikkus 10 aastat.

Vabadusekaotust hõlmavad karistused võib juhul, kui tegemist ei ole kohustusliku vangistusega, asendada näiteks tingimisi vabastamisega, päevase vabastamise või armuandmisega.

Muud karistused:

igal juhul võib iga rikkumise puhul kohaldada rahatrahvi kindlaksmääratud summas;

kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste puhul võidakse ette näha heastamine, st teile võidakse määrata karistuseks kuriteoohvri kantud kahju heastamine;

lisaks võib kohaldada täiendavaid karistusi, näiteks üldkasulik töö (teie nõusolekul), teatavate õiguste äravõtmine (juhiluba jne), vara konfiskeerimine, äritegevuse lõpetamine, kodanikuõiguste äravõtmine (hääleõigus jne) või tšekkide väljastamise keeld. Peale selle võib ette näha väljasaatmise Prantsusmaa territooriumilt (kui te olete välismaalane) või Prantsusmaa territooriumi osadelt.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteoohver võib viibida kohtumenetluse juures või olla menetluses esindatud. Kui kuriteoohver seda ei tee, leitakse, et ta on oma õigustest loobunud. Ohver võib algatada menetluse. Ohvri või tema advokaadi kohalolu kohtumenetluse jooksul tagab ohvri huvide kaitsmise ning annab võimaluse nõuda kantud kahju heastamist.

Viimati uuendatud: 30/01/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas ma võin esitada apellatsiooni?

Väiksemate õigusrikkumiste puhul võite esitada apellatsiooni politseikohtu ja kohalike kohtute teatavate otsuste peale apellatsioonikohtu kriminaalasjade kojale (*Chambre des appels correctionnels*) 10 päeva jooksul alates nende otsuste teatavakstegemisest.

Kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste (*délits*) puhul võite esitada apellatsiooni väiksemaid õigusrikkumisi arutava paranduskohtu (*tribunal correctionnel*) otsuste peale apellatsioonikohtu kriminaalasjade kojale (*Chambre des appels correctionnels*) 10 päeva jooksul alates nende otsuste teatavakstegemisest.

Kuritegude puhul võite esitada apellatsiooni kõige raskemaid õigusrikkumisi arutava kohtu (*Cour d'Assises*) otsuste peale teisele samalaadsele kohtule (*Cour d'Assises*) 10 päeva jooksul alates kohtuotsuse teatavakstegemisest.

Te võite esitada apellatsiooni kas kriminaalmenetluse tulemusel tehtud kohtuotsuse (karistus) peale või tsiviilmenetluse tulemusel tehtud kohtuotsuse (kuriteoohvrile hüvitatav kahju ja intressid) peale.

Samuti võite esitada apellatsiooni kassatsioonikohtu kriminaalasjade kojale kõrgema kohtu poolt apellatsiooni suhtes langetatud otsuste peale ja kõrgeima kohtu otsuste peale 5 päeva jooksul alates kuupäevast, mil vaidlustatud otsus teatavaks tehti.

Kassatsioonikohus langetab ülemkohtuna kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul otsuse apellatsiooni vastuvõetavuse kohta. Positiivse otsuse korral saab kassatsioonikohus otsustada ainult õiguse kohaldamise üle ega käsitle seega juhtumi asjaolusid.

Kaebus tuleb esitada selle kohtu sekretärile, mis tegi vaidlustatud otsuse, või kui teid peetakse kinni, siis karistusasutuse juhatajale.

Igal juhul on äärmiselt oluline, et te allkirjastaksite apellatsioonkaebuse.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Apellatsiooni esitamiseks ja apellatsioonikohtu menetluseks ettenähtud ajal või kassatsioonkaebuse esitamiseks ja kassatsioonikohtu menetluseks ettenähtud ajal on vaidlustatud otsuse jõustamine põhimõtteliselt peatatud.

Kuid kui teile on määratud selline karistus, mis hõlmab vabadusekaotust, ja teid on seejärel kinni peetud, ei anna apellatsiooni esitamine vaidlustatud otsuse peale alust teid uue otsuse langetamiseks kinnipidamise alt vabastada.

Kui kohus, millele te kaebuse esitasite, on selle registreerinud, tuleb mõistliku aja jooksul korraldada kohtulik arutamine.

Mis juhtub kohtuliku arutamise käigus apellatsioonikohtus või kassatsioonikohtus?

Kuna kriminaalmenetlus on suuline, on teil võimalik apellatsiooni arutamise ajal esitada uusi tõendeid, mille kohta mõlemad pooled esitavad täieliku argumentatsiooni.

Apellatsiooni üle otsustades võib apellatsioonikohus (*Chambre des appels correctionnels*) või kõige raskemaid õigusrikkumisi arutav vandekohus (*Cour d'Assises*) kinnitada või tühistada vaidlustatud otsuse.

Vaid teatavatel juhtudel, eelkõige kui prokurör on esitanud sisulise apellatsiooni või apellatsiooni õigusküsimuse põhjal, on võimalik, et apellatsioonimenetluse tulemusel võidakse teile määrata raskem karistus võrreldes esialgse karistusega ning suurendada tsiviilhageja (kuriteoohvri) nõutud kahju- või intressisummasid.

Kassatsioonikohus, kes otsustab õiguse kohaldamise üle, võib ümber lükata ja tühistada vaidlustatud otsuse ning suunata kohtuasja tagasi apellatsioonikohtusse või siis seda mitte teha.

Kohtuotsus muutub lõplikuks alles siis, kui möödunud on olemasolevate õiguskaitsevahendite kasutamiseks ette nähtud tähtajad.

Kui esialgse kohtuotsuse peale esitatud apellatsiooni tulemusel mõistetakse teid apellatsioonikohtu lõpliku otsusega õigeks või vabastatakse süüst, võite te teataval tingimustel taotleda meelevaldse kinnipidamise tõttu teile tekkinud materiaalse kahju ja kannatuste täielikku heastamist.

Teid teavitatakse süüst vabastamist või õigeksmõistmist käsitlevast otsusest teatamisel teie õigustest saada hüvitist.

Seoses sellega on teil alates süüst vabastamist või õigeksmõistmist käsitlevast otsusest teatamisest aega 6 kuud, et esitada taotlus selle apellatsioonikohtu esimesele esimehele, kelle kohtualluvuses otsus välja kuulutati.

Esimene esimees teeb hüvitistaotluse kohta põhjendusi sisaldava otsuse, mis tehakse teatavaks pärast avalikku istungit, mille jooksul teil on õigus taotleda enda ärakuulamist isiklikult või advokaadi kaudu.

Apellatsioonikohtu esimese esimehe otsuse peale võib 10 päeva jooksul pärast sellest teavitamist esitada apellatsiooni riiklikule organile, mis tegeleb alusetu kinnipidamise hüvitamise taotlustega (*Commission Nationale de réparation des detentions*).

Nimetatud organ langetab otsuseid sõltumatult ja selle otsuste peale ei saa esitada apellatsiooni.

Määratud hüvitise maksab riik.

Millised andmed sisalduvad karistusregistris?

Kui apellatsiooni- või kassatsioonikohtule esitatud apellatsiooni tulemusel mõisteti teile lõpliku otsusega karistus, lisatakse see süüdimõistmine teie päritoluriigi õigusorgani hallatavas karistusregistris teie kohta sisalduvatele andmetele.

Olen teise liikmesriigi kodanik. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

21. märtsi 1983. aasta kohtulikul karistatud isikute üleandmise Euroopa konventsiooni kohaselt võib teie saatmist teie päritoluriiki nõuda see riik või Prantsusmaa kui karistust määrav riik.

Kuid päritoluriiki saab teid saata siiski vaid teie eelneval vabatahtlikul ja teadlikul nõusolekul, mis tähendab, et teid tuleb täiel määral ja täpselt teavitada päritoluriiki saatmise tagajärgedest.

Lisaks võite teie ise nõuda vabatahtlikku saatmist oma päritoluriiki. Kui erinevad tingimused on täidetud, võidakse teie taotlus rahuldada.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama teoga seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Prantsusmaa kriminaalõiguses kehtib põhimõte *non bis in idem*. See tähendab, et juhul, kui ühes liikmesriigis on teie üle kohut mõistetud ja teid on lõpliku kohtuotsusega süüdi tunnistatud, siis ei tohi teises liikmesriigis teie üle sama teo eest kohut mõista või teid samas õigusrikkumises süüdi mõista.

Viimati uuendatud: 30/01/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised

Prantsusmaal käsitlevad mitmeid väiksemaid õigusrikkumisi, peamiselt liiklusnõuete rikkumisi vahetult haldusasutused, mitte niivõrd kohtuorganid.

Asjakohaste menetlustega tagatakse teie põhiõiguste, eelkõige kaitseõiguse kaitsmine. Lisaks ei saa halduskaristus kunagi kaasa tuua vabadusekaotust.

Karistuse määrab teile vahetult ja *ex officio* pädev haldusasutus, kes on täheldanud õigusrikkumist. Iga otsus, millega määratakse karistus, peab olema põhjendatud ning te võite selle otsuse vaidlustada. Karistus jõustub koheselt isegi juhul, kui te olete otsustanud esitada apellatsiooni.

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Liiklusnõuete rikkumisi käsitleb otseselt rikkumist täheldanud ametnik, näiteks politseinik või sandarm. Kui toime on pandud rikkumine, öeldakse teile viivitamata, milline on kohaldatav karistus. Kõigepealt selgitatakse teile karistuse määramise põhjuseid ning teil on võimalik esitada oma märkused. Teile antakse protokoll, milles on nimetatud teie rikkumine ja kohaldatav karistus. Te peate karistuse täitma kohe, kui see on määratud.

Karistuseks on kindlasummaline rahaträhv ja mõnikord konfiskeeritakse ka teie sõiduk.

Teise liikmesriigi kodanikuna liiklusnõuete rikkudes määratakse teile karistus Prantsusmaal. Kui te ei täida karistust enne kodumaale naasmist, on võimalik, et teie vastu algatatakse menetlus.

Kui te ei ole otsusega nõus, võite te selle 2 kuu jooksul vaidlustada. Te võite olla kindel, et määratud karistust ei saa apellatsioonimenetluse jooksul suurendada.

Vaidlusi käsitleb vahetult haldusasutus ilma mis tahes kohtumenetlusega. Apellatsioon esitatakse ametiasutusele, kes algselt karistuse määras (avaldus läbivaatamiseks), ning kui seda ei rahuldata, võite esitada oma apellatsiooni sellest ametiasutusest kõrgemal tasandil olevale asutusele (kõrgemale ametiasutusele).

Apelleerimise korda kirjeldatakse teile antud protokollis.

Enne halduskohtusse pöördumist peate te ära kasutama kõik need apellatsioonivõimalused.

Kuidas käsitletakse väiksemaid õigusrikkumisi?

Muud haldusõigusrikkumised on tõsisemat laadi, olles seotud finantsturgude reguleerimise, konkurentsioiguse, maksunduse või sisserände-eeskirjadega.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Prantsusmaal haldusõiguse raames käsitletavaid õigusrikkumisi, eelkõige liiklusnõuete rikkumisi ei lisata teie karistusregistri andmetele.

Viimati uuendatud: 30/01/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Itaalia

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse täiskasvanute vastu algatatud kriminaalmenetluse tavapärase etappide lühikirjeldus.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiате teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Menetlus algab siis, kui politsei või prokurör saab teada asjaolust, mida võib pidada õigusrikkumiseks või kuriteoks.

Kui eeluurimine on lõppenud, esitab prokurör kriminaalmenetluse algatamiseks süüdistuse, välja arvatud juhul, kui ta leiab, et asja võib menetlemata jätta.

Kuritegude puhul, mida peab arutama kollegiaalne kohus, assiiide kohus (sarnane Ühendkuningriigi kroonikohtule ja USA föderaalsetele kohturingkonnale) ja mõnel juhul ainuisikuline kohus esitab prokurör kohtunikule asja menetlemiseks eelistungitaotluse.

Kui eelistung on läbi, võib kohtunik saata süüdistatava kohtusse või menetluse lõpetada.

Nende kuritegude puhul, mis kuuluvad ainuisikulise kohtu või rahukohtuniku pädevusse, esitab prokurör kas kutse eeluurimisele või kutse ilmuda otse kohtusse.

Olemas on ka teatavad erimenetlused: lihtmenetlus, kokkuleppemenetlus (süü omaksvõtmine), kiirmenetlus või lühimenetlus ning menetlus, mis lõppeb kriminaalkorras süüdimõistmisega dekreedil alusel.

Kriminaalmenetlus toimub tavaliselt kolmes etapis: esimese astme kohus (assiiide kohus, kollegiaalne kohus, ainuisikuline kohus ja rahukohtunik), apellatsioonikohus ja kassatsioonikohus (kõrgeim kohus).

Esimese astme kohtus kogutakse kõik tõendusmaterjalid – ütlused tunnistajatelt ja dokumendid – ning menetlus lõpeb kas süüdimõistva või õigeksmõistva otsusega.

Esimese astme kohtu otsuse peale võib esitada apellatsiooni.

Apellatsioonikohus teeb oma otsuse, kinnitades esimese astme kohtu otsust või tühistades selle osaliselt või täielikult või tühistades selle ja saates asja tagasi esimesele kohtunikule.

Apellatsioonikohtu otsuse saab vaidlustada, esitades taotluse kassatsioonikohtule (kõrgeim kohus).

Kassatsioonikohus teeb otsuse, milles teatatakse, kas taotlus on vastuvõetamatu või lükatakse see tagasi, või koguni tühistab karistuse ilma asja tagasi saatmata või – viimase võimalusena – tühistab karistuse ja saadab asja tagasi seda arutanud kohtunikule.

Kui kõik kohtumõistmise etapid on läbitud, on karistus lõplik. Kui süüdimõistmisega kaasneb karistus, jõustub see sellest hetkest.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusosalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

 Teabeleht nr 5 sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahatrahvi.

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiate kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

 [1. Õigusosalase nõu saamine](#)

 [2. Minu õigused eeluurimise ajal](#)

Asitõendite kogumine

Ülekuulamine

Vahistamine, kinnipidamine, eelvangistus ja Euroopa vahistamismäärus

Eeluurimise lõpetamine ja eelistung

 [3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

 [4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse](#)

 [5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised](#)

Seonduvad lingid

 [Justiitsministeerium](#)

 [Üldised õigusküsimused](#)

 [Kriminaalõigusega seotud küsimused](#)

 [Itaalia kriminaalasjadele spetsialiseerunud advokaatide koda](#)

 [Inimõigused](#)

Viimati uuendatud: 24/02/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õigusosalase nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õigusosalase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiate nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teha saab. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Kui teid on vahistatud või kinni peetud või te olete vangistuses, võite endale viivitamatult määrata isikliku õigusnõustaja ja kohtuda temaga kohe pärast vahistamist, kinnipidamist või vangistamist.

Kui teid vabastatakse kautsjoni vastu, võite määrata isikliku õigusnõustaja ja kõneleda temaga igal ajal.

Advokaadi leiate järgmistelt linkidelt alt:

 [Advokatuur](#)

 [Mitmekeelne kriminaalõigusvaldkonda käsitlev veebisait](#)

 [Itaalia kriminaalasjadele spetsialiseerunud advokaatide koda](#)

Kui te ise õigusnõustajat ei määra, valib selle teile kohus eriregistrist.

Advokaadile tasumine

Üldiselt peaksite ise tasuma teid abistavale advokaadile, olenemata sellest, kas valisite ta ise või tegi seda kohus.

Kas mul on võimalik saada advokaadi abi tasuta?

Te võite esitada taotluse riigi kulul õigusabi saamiseks, kui teie maksustatav sissetulek ei ületa 10 628,16 eurot. Kui te elate koos abikaasa või teiste sugulastega, siis kõikide pereliikmete maksustatav sissetulek liidetakse. Sellisel juhul on sissetuleku piirmäär täiendava 1032,91 euro võrra kõrgem ja see arvutatakse iga pereliikme kohta, kes elab koos huvitatud isikuga.

Kas on olukordi, kui õigusabi on väälistatud?

Õigusabi on väälistatud järgmistel juhtudel:

maksudest kõrvalehoidmisega seotud kriminaalmenetluste puhul;

kui taotlejat abistab mitu õigusnõustajat;

nende isikute puhul, kelle suhtes on langetatud lõplik süüdimõistev kohtuotsus, mis käsitleb maffiaga ning tubakakatoodete ja uimastite salakaubaveoga seotud kuritegusid.

Mida ma pean tegema õigusabi saamiseks?

Te peate esitama taotluse selle kohtu kantseleile, kus teie asja menetletakse.

Teil tuleb täita ja allkirjastada taotlus ning esitada järgnev teave:

taotlus õigusabi saamiseks;

teie eesnimi, perekonnanimi, sünnikoht ja -kuupäev ning teie ja teie pereliikmete maksukohustuslasena registreerimise numbrid;

tunnistus teie sissetuleku kohta taotluse esitamisele eelneval aastal (kirjalik tõend);

teie kinnitus, et teatate kõikidest asjaomastest sissetulekumuutustest, et teile saaks hüvitisi määrata.

Te võite taotluse esitada isiklikult, lisades koopia kehtivast ID-kaardist, või oma õigusnõustaja kaudu, kes peab teie allkirja tõendama. Samuti võite taotluse saata vastuvõtuteatisega tähtkirjaga, lisades koopia oma ID-kaardist.

Kui teid on kinni peetud, võite esitada oma taotluse vanglas.

Kui olete koduarestis või vangistuses, võite esitada oma taotluse kriminaalpolitseinikule.

Kui te olete välismaalane ja pärit ELi mittekuuluvast riigist, tuleb teil taotlusele lisada pädeva konsulaarasutuse väljastatud tõend teie sissetuleku kohta välismaal ning kinnitus taotluses esitatud andmete õigsuse kohta.

Kui see ei ole võimalik, võib sellist tõendit asendada enda koostatud tõend. Kui te olete välismaalane ning teid on kinni peetud ja vangistatud julgeolekukaalutlustel või kui te olete vahi all või koduarestis, võib teie konsulaadi tõendi esitada 20 päeva jooksul pärast taotluse esitamist kas õigusnõustaja või teie sugulane. Samuti on võimalik tõend asendada kirjaliku avaldusega.

Mis juhtub, kui mulle antakse õigusabi?

Kui kohtunik rahuldab teie taotluse, võite valida isikliku õigusnõustaja nende advokaatide seast, kes on loetletud advokatuuride eriregistris. Te võite nende registritega tutvuda iga advokatuuri kantseleis.

Õigusabiga seotud kulud ja kõik menetlusega seotud kulud, sealhulgas tõlgi teenused, tasutakse riigieelarvest.

Seonduvad lingid

[Vabatahtlikud õigusnõustajad](#)

[Siseministeerium](#)

[Itaalia kriminaalasjadele spetsialiseerunud advokaatide koda](#)

[Triveneto advokatuur](#)

Viimati uuendatud: 24/02/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused eeluurimise ajal ja enne kohtumenetluse algust

Mis on eeluurimine?

Eeluurimine on toimingute jada, mida teostavad prokurör ja kriminaalpolitsei kohe pärast õigusrikkumisteate esitamist. Teate õigusrikkumise kohta saavad prokurör või kriminaalpolitsei otsuse või kuriteoohvri või teiste üksikisikute esitatud kaebuse kaudu. Mis on eeluurimise eesmärk?

Eeluurimise eesmärk on teha kindlaks, kas kuritegu/väärtegu pandi tegelikult toime, leida selle eest vastutav isik ja koguda tõendeid uurimise jätkamiseks ja asja menetlemiseks.

Kes teostab eeluurimist?

Eeluurimist toimetavad prokurör, kriminaalpolitsei ja kahtlustatava/süüdistatava õigusnõustaja. Samuti tegutseb eeluurimiskohtunik, kes tagab menetluseeskirjade järgimise ja poolte õiguste austamise.

Millised on eeluurimise peamised etapid?

Tõendite kogumine

Prokurör ja kriminaalpolitsei võivad korraldada ja teostada läbiotsimisi, kontrollid, konfiskeerida esemeid ja dokumentide, küsitleda tunnistajaid, korraldada telefonide pealtkuulamist, elektroonilist järelvalvet ja valduste inspekteerimist. Nende sammude eesmärk on otsida ja koguda tõendeid. Kahtlustatava /süüdistatava õigusnõustaja võib teostada läbiotsimisi, et otsida tõendeid kliendi kaitseks.

Ülekuulamine

Kriminaalpolitsei või prokurör võib kahtlustatava/süüdistatava kutsuda ülekuulamisele. Selle eesmärk on teada saada, kas see isik on kuriteo /õigusrikkumisega seotud.

Vahistamine, kinnipidamine, eelvangistus ja Euroopa vahistamismäärus

Politsei võib isiku vahistada, kui ta tabatakse kuriteo/õigusrikkumise toimepanemiselt või kohe pärast kuriteo toimepanemist, kui on oht, et ta võib põgeneda. Vahistamise eesmärk on takistada uute kuritegude toimepanemist ja võtta isik vahi alla. Vahistamisega soovitakse tagada, et kahtlustatav ei põgeneks.

Eeluurimiskohtunik võib otsustada, kas kahtlustatavat tuleks hoida eelvangistuses. Selle eesmärk on vältida uute kuritegude toimepanemist, võimaldada vajalike tõendite kogumist ja vältida kahtlustatava põgenemist.

Viimasena tuleb märkida, et politsei võib isiku vahistada [Euroopa vahistamismääruse](#) täitmiseks. Vahistamismääruse eesmärk on pidada isik kinni ja anda üle taotlevale riigile.

Eeluurimise lõpetamine ja eelistung

Kui eeluurimine on lõppenud, algatab prokurör kohtumenetluse, välja arvatud juhul, kui ta on palunud asja menetlemisest loobuda.

Kõige raskemate kuritegude puhul toimub enne kohtumenetluse algust kohtuniku ees eelistung. See toimib filtrina, et hinnata süüdistuse aluseid ja vältida tarbetuid kohtumenetlusi. Süüdistatav võib kohtumenetluse vältimiseks valida alternatiivse menetluse ja süüdimõistmise korral seeläbi vähendada oma vanglakaristust.

Minu õigused eeluurimise ajal

Klõikige järgnevatele linkidele, et teada saada, millised on teie õigused uurimise igas etapis.

[Asitõendite kogumine \(1\)](#)

[Ülekuulamine \(2\)](#)

[Vahistamine, kinnipidamine, eelvangistus ja Euroopa vahistamismäärus \(3\)](#)

[Eeluurimise lõpp ja eelistung \(4\)](#)

[Asitõendite kogumine \(1\)](#)

Kas politsei võib teostada kontrollid ja minu kodu, auto või ettevõtte valdused läbi otsida?

Jah. Politsei võib teostada kontrolle ja kohalikke läbiotsimisi omal algatusel või prokuröri taotlusel, eesmärgiga koguda toimepandud kuriteo/õigusrikkumise kohta tõendeid ja need üle anda.

Kas politsei võib minu isiku läbi otsida?

Jah. Isiku läbiotsimiseks peab olema prokuröri väljastatud määrus. Politsei võib siiski omal algatusel isiku peatada ja ta läbi kompida.

Kas politsei võib konfiskeerida minu omanduses, minu kodus, autos või ettevõtte valdustes olevaid dokumente ja esemeid?

Jah. Politsei võib omal algatusel või prokuröri väljastatud määruse alusel konfiskeerida dokumente ja esemeid, mida käsitatakse tõenditena ja mida on vaja asjaolude tõendamiseks.

Millised on minu õigused seoses kontrollimise, läbiotsimise ja konfiskeerimisega?

Kui teie isik otsitakse või kombitakse läbi, võib teid abistada usaldusväärne isik, kui ta on kohe kättesaadav. Isiku läbiotsimise käigus tuleb austada inimväärikust.

Määruse alusel toimuva kontrolli või konfiskeerimise korral peab politsei teile esitama selle koopia. Kui teid ei ole sel hetkel kohal, peab politsei selle esitama sel ajal seal viibivale isikule. Teil on õigus advokaadi abile, kuid politseil ei ole kohustust advokaati varem teavitada.

Kas mul on õigus esitada avaldus konfiskeerimise vastu?

Jah, te võite esitada taotluse läbivaatamiseks kümne päeva jooksul konfiskeerimist lubava määruse tegemisest. Otsuse teeb pädev kohus.

Kas minult küsitakse sõrmejälgi, DNA-proove (juukse- või süljeproove või muid kehavedelikke)?

Jah. Kui teid kahtlustatakse kuriteos, võib politsei teie isiku kindlaksmääramiseks võtta teilt DNA-proove ja sõrmejäljed. Kui te selleks luba ei anna, võib politsei toimingut jätkata, küsides prokuröriilt suulist nõusolekut sõrmejälgede või proovide võtmiseks.

Teilt võidakse küsida sõrmejälgi ja DNA-proove tõenditena, kuid seda vaid siis, kui teid kahtlustatakse raskes kuriteos ning selleks peab olema kohtuniku määrus või kiireloomuliste juhtude korral prokuröri määrus ning samuti kohtuniku heakskiit.

Kas ma võin paluda uurimistoimingute läbiviimist minu kaitseks?

Teie õigusnõustajal on õigus teie kaitseks läbi viia uurimistoiminguid ja kasutada selleks ka eradetektiivide abil.

Samuti võib teie õigusnõustaja märkida üles tunnistajate ütlusi, inspekteerida asukohti, volitada eksperte ja taotleda dokumente ametiasutustelt.

Tunnistajate ütlused ja dokumendid võib teie õigusnõustaja edastada eeluurimise teostamiseks kohtunikule, prokuröri ja erikohtule (*Tribunale del Riesame*), mille ülesanne on kahtlustatava/süüdistatava taotlusel vaadata läbi määrused, millega kohaldatakse sellised sunnimeetmeid nagu koduarest või riigist väljasaatmine.

Kohus võtab neid oma otsuse tegemisel arvesse.

Ülekuulamine (2)

Miks võidakse mind üle kuulata?

Kui teid kahtlustatakse kuriteos osalemises, võidakse teid kahtluste/süüdistuste tõendamiseks kutsuda ülekuulamisele.

Te võite ka paluda end üle kuulata, et oma seisukohta selgitada.

Kui teid on vahistatud või kui teie suhtes kohaldatakse eelvangistust, siis [klikkige siin](#).

Kas mind teavitatakse süüdistusest enne ülekuulamise algust?

Jah. Teie süüdistusega seotud asjaolude kirjeldus sisaldub kutses ilmuda ülekuulamisele. Enne ülekuulamise algust teavitatakse teid süüdistusest ja teie vastu olemasolevatest tõenditest.

Kas ma pean küsimustele vastama?

Ei. Enne ülekuulamise algust peavad politsei ja prokurör teid hoiatama, et te ei ole kohustatud küsimustele vastama. Teil tuleb sellest olenemata vastata isikuandmete ja varasemate süüdimõistmistega seotud küsimustele.

Mis saab siis, kui ma ei mõista kohalikku keelt?

Teil on õigus tasuta tõlgi abile. Tõlk peab tõlkima teile esitatavad küsimused ja teie vastused.

Kas ma saan advokaadi?

Kui teid kutsutakse ülekuulamisele, siis teid teavitatakse teie õigusest kasutada advokaadi abi. Kui teil ei ole advokaati, määrab advokaadi teile kohus.

Teavet advokaadi teenuste kasutamise kohta leiate [teabelehel nr 1](#).

Kogu ülekuulamise ajal peab teid abistama teie isiklik või kohtu määratud advokaat.

Kohe pärast kuriteo toimepanemist võib politsei teilt küsida mõne küsimuse isegi siis, kui teie õigusnõustaja ei ole kohal, kuid teil ei ole kohustust nendele küsimustele vastata. Kui te vastate, võib teie ütlusi kasutada tõendina uurimise jätkamiseks.

Vahistamine, kinnipidamine, eelvangistus ja Euroopa vahistamismäärus (3)

Miks mind võidakse vahistada?

Politsei võib teid vahistada, kui teid tabatakse kuriteo toimepanemiselt, st hetkel, mil te tegelikult sooritate kuritegu, või kui politsei ajas teid taga, siis vahetult pärast seda.

Politsei võib teid kuriteo toimepanemiselt tabamisel ka kinni pidada, kui teid kahtlustatakse kuriteo toimepanemises ja kui on reaalne oht, et te võite põgeneda.

Eeluurimiskohtunik võib teha määruse teie suhtes eelvangistuse kohaldamiseks, kui on olemas tõsised tõendid selle kohta, et te võite olla süüdi kuriteo toimepanemises, ning on oht, et te võite mingil moel sekkuda õigusemõistmisse või seda takistada või panete toime uued kuriteod või kavatsete põgeneda.

Kas mul on võimalus rääkida advokaadiga?

Jah. Kohe pärast vahistamist või kinnipidamist või pärast seda, kui teile on vanglas edastatud määrus eelvangistuse kohaldamise kohta, peab politsei teid teavitama võimalusest määrata advokaat. Politsei peab viivitamata helistama teie advokaadile või kui teil ei ole advokaati, siis kohtu määratud advokaadile.

Teavet advokaadi teenuste kasutamise kohta leiate [teabelehel nr 1](#).

Teil on õigus viivitamata rääkida oma advokaadiga.

Kui eelvangistuse kohaldamiseks on olemas erandlikud põhjused, võivad kohtuorganid lükata arutelud teie õigusnõustajaga edasi kõige rohkem 48 tunni võrra siis, kui olete vahistatud või kinni peetud, ning 5 päeva võrra eelvangistuse korral.

Kas ma võin ühendust võtta pereliikmega?

Jah. Politsei võtab teie sugulastega ühendust, kui te selleks loa annate.

Kas mind kuulatakse üle? Kas ma peaksin teavet andma?

Kui teid on vahistatud või kinni peetud, võib politsei teid küsitleda advokaadi juuresolekul, kuid teid ei sunnita nende küsimustele vastama.

Teile öeldakse, millised on teie vastu esitatud süüdistused ja olemasolevad tõendid.

Eelistungil võib teid küsitleda kohtunik, kuid teil ei ole kohustust küsimustele vastata. Te võite samuti taotleda, et teid üle kuulataks.

Eelvangistuse puhul peab kohtunik teid üle kuulama 5 päeva jooksul alates eelvangistuse algusest (toimub nn eelvangistusliik ülekuulamine). Teie õigusnõustaja ja tõlgi kohalolek on kohustuslik ning te ei pea küsimustele vastama.

Täiendavat teavet leiate osast [Ülekuulamine \(2\)](#).

Mis saab siis, kui ma ei mõista kohalikku keelt?

Teil on õigus tasuta tõlgi abile. Tõlk peab tõlkima teile esitatavad küsimused ja teie vastused.

Kaua võib politsei mind kinni pidada?

Pärast teie vahistamist või kinnipidamist võib politsei teid jaoskonnas hoida kuni 24 tundi. Selle aja jooksul peab politsei teid vangi saatma. Istung vahistamise või kinnipidamise kinnitamiseks toimub kohtuniku ees 48 tunni jooksul pärast vahistamist. Pärast istungit võib kohtunik teha määruse teie viivitamatuks vabastamiseks või otsustada kohaldada teie suhtes personaalset kinnipidamismeedet.

Kas ma võin esitada apellatsiooni määruse peale, millega otsustati minu suhtes eelvangistust kohaldada?

Jah. Te võite 10 päeva jooksul määruse jõustamisest taotleda määruse läbivaatamist pädevas kollegiaalses kohtus. Korraldatakse istung, millest te võite osa võtta ja kus te võite taotleda enda ärakuulamist. Te võite kohtu otsuse peale esitada apellatsiooni kassatsioonikohtule 10 päeva jooksul pärast otsuse tegemist.

Mis juhtub, kui mind vahistatakse Euroopa vahistamismääruse alusel?

Kui liikmesriik on teinud [Euroopa vahistamismääruse](#), võidakse teid vahistada teises liikmesriigis ja anda pärast apellatsioonikohtu istungit üle taotlevale riigile.

Politsei võib teid vahistada omal algatusel või pärast seda, kui apellatsioonikohus on teinud määruse eelvangistuse kohaldamise kohta.

Teil õigus määrata advokaat. Kui teil ei ole advokaati, määrab advokaadi teile kohus. Teie õigusnõustajat ja teie saatkonda tuleb viivitamata sellest teavitada. 48 tunni jooksul pärast vahistamist politsei poolt või 5 päeva jooksul pärast eelvangistust käsitleva määruse jõustamist kuulab kohtunik teid ära teie õigusnõustaja ja tõlgi juuresolekul.

Apellatsioonikohtu istung toimub 20 päeva jooksul pärast teie vahistamist. Istungil langetatakse otsus selle kohta, kas anda teid üle või mitte. Te võite esitada selle otsuse peale edasikaebuse kassatsioonikohtule.

Eeluurimise lõpetamine ja eelistung (4)

Mis toimub pärast eeluurimise lõppu?

Kui prokurör ei taotle asja menetlemisest loobumist, annab ta teile teada eeluurimise lõpetamisest. Teid ei teavitata, kui kuritegu kuulub rahukohtuniku pädevusse.

Te võite tutvuda eeluurimistoimikuga ja teada, millised dokumentaalsed tõendid on teie vastu olemas. Te võite esitada seisukohti ja tõendeid enda kaitseks ning paluda end uuesti üle kuulata.

Kui prokurör ei taotle asja menetlemisest loobumist, algatab ta pärast eeluurimise lõpetamisest teatamist kohtumenetluse. Väiksemate õigusrikkumiste korral esitab prokurör teile kutse ilmuda otse kohtusse. Muudel juhtudel esitab ta eeluurimiskohtunikule taotluse kohtumenetluseks.

Mis on eelistung?

Eelistungi eesmärk on kontrollida teie vastu esitatud süüdistusi.

See korraldatakse privaatsetl prokuröri ja teie õigusnõustaja osavõtul ning soovi korral võite te sellel istungil osaleda ja olla ära kuulatud. Kohtunik võib kuulata tunnistajaid ja hankida dokumente. Istungi lõpus võib kohtunik loobuda asja menetlemisest või anda selle arutamiseks kohtule või assiiaside kohtule.

Kas mul on õigus advokaadile?

Jah, advokaadi abi kasutamine on kohustuslik.

Täiendavat teavet leiate [teabelehel nr 1](#).

Mis saab siis, kui ma ei mõista kohalikku keelt?

Taotlus teie kohtu alla andmiseks ja süüdistused tuleb tõlkida teile mõistetavasse keelde. Kui te osalete arutamisel, pakutakse teile tõlgi teenuseid.

Kas ma pean kohal viibima?

Ei. Te võite otsustada kohal mitte viibida.

Kas ma saan vältida kohtumenetlust?

Jah. Te võite eelistungil kohtunikult taotleda otsuse tegemist lihtmenetluses. Istungid on kinnised ja otsus tehakse kirjalike tõendite alusel. Süüdistamise korral vähendatakse karistust kolmandiku võrra.

Te võite vältida kohtumenetlust ka siis, kui lepite prokuröriaga kokku vähendatud karistuses (süü omaksvõtmine).

Viimati uuendatud: 24/02/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus kohtumenetlus toimub?

Kohtumenetlus toimub pädeva kohtuniku ees, võttes arvesse kohtualluvust ja ka arutatavat asja.

Väiksemate õigusrikkumiste korral on asja pädev arutama rahukohtunik ja ainuisikuline kohus. Raskemate kuritegude puhul arutab asja kollegiaalne kohus.

Nende kuritegude puhul, mida peetakse tõsiseks ohuks ühiskonnale (mõrv ja terrorism), on pädevaks kohtuks assiiaside kohus.

Kohtumenetlus peab olema avalik. Vastasel juhul on see õigustühine.

Kohtunik võib otsustada, et kohtumenetlus või osa sellest peab olema teatavatel juhtudel kinnine. Te võite paluda, et tunnistaja kuulataks üle eraldi ruumis, kui avalik küsitlemine ohustaks teie privaatsust seoses menetlusega mitteseotud asjaolude tõttu.

Kohtuotsuse teeb sama kohtunik, kes menetlust läbi viib. Assiiaside kohtus tehakse kohtuotsus koos vandekohtunikega.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Teie vastu esitatud süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta.

Prokurör võib leida uusi teie vastaseid süüdistusi, kui kuritegu osutub olema teistsugune võrreldes süüdistusaktis kirjeldatuga, või kui ilmneb samaaegne kuritegu/väärtegu või raskendav asjaolu.

Te võite paluda aega oma kaitse ettevalmistamiseks.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast süüdi?

Itaalia õigussüsteemis süüditunnistamist ei eeldata.

Kui te ei soovi asja kohtulikult arutada ja eelistate vähendatud karistust, peate paluma prokuröri karistuskokkulepet (süü omaksvõtmine). Te peate esitama oma taotluse eelistungil või kui eelistungit ei toimu, siis kohe kohtumenetluse alguses.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Te ei pea kohtus kohal viibima.

Teie kohalviibimine võib osutada vajalikuks teatavate toimingute puhul, näiteks selleks, et tunnistaja saaks teie isiku tuvastada.

Kui te sellisel juhul ei ilmu kohale vabatahtlikult, võib kohtunik teha määruse teie kohustuslikuks kohalviibimiseks kohtumenetluse käigus.

Kui te soovite kohal viibida, kuid teil on selleks tõsised takistused (haigus), võib teie õigusnõustaja paluda kohtuistungil edasilükkamist.

Te võite osaleda ka vaid mõnel istungil. Kui te jätate kohale ilmutata kasvõi korra, langetab kohus otsuse tagaselja.

Kui te ei mõista kohtumenetluse keelt, peab teil olema tõlk.

Advokaadi abi kasutamine on kohustuslik ja tema peab kohtuistungil kohal viibima.

Teil on õigus kasutada isikliku õigusnõustaja abi. Kui teil ei ole vahendeid talle maksmiseks, võite taotleda õigusabi (kaitsekulud maksab valitsus).

Kui te ise ei määra endale isiklikku advokaat, teeb seda teie eest kohus.

Täiendavat teavet leiate [teabelehel nr 1](#). Te võite oma õigusnõustajast igal ajal loobuda. Kohtu määratud õigusnõustaja vahetamiseks peate saama kohtunikult määruuse, esitades talle asjaomased põhjused.

Teil on õigus vaikida kogu menetluse ajal.

Kui prokurör või keegi poolest taotleb teie küsitlemist, võite sellega nõustuda või sellest keelduda.

Teil on õigus teha avaldusi igal ajal kohtumenetluse jooksul.

Teil on õigus lasta end küsitleda.

Kui te ei räägi tõtt, siis selle eest teid ei karistata, kuid kohtunik võib seda arvestada teievastase asjaoluna.

Kui te süüdistate teisi inimesi, peate olema kindel, et teie väited on tõesed. Valetamise korral võib teid süüdistada laimamises.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kohtumenetluse alguses taotlevad prokurör, teie õigusnõustaja ja mis tahes pool kohtunikult tõendite vastuvõetavaks tunnistamist.

Teie õigusnõustaja võib lükata tagasi teiste poolte taotletud tõendid.

Teie õigusnõustaja võib paluda tunnistajate ja ekspertide küsitlemist ja taotleda luba dokumentide esitamiseks. Need on tõendid, mida teie õigusnõustaja sai teie kaitseks eeluurimise käigus. Täiendavat teavet leiate [teabelehel nr 2](#). Tunnistajad ja eksperdid kuulatakse ära poolte ristiküsitluse käigus.

Teie õigusnõustaja võib esitada küsimusi nii süüdistaja tunnistajatele kui ka teie tunnistajatele.

Teie õigusnõustaja võib lükata ümber kõik varasemad tunnistajate avaldused. Selleks et teha kindlaks tunnistaja usaldatavus, võtab kohtunik arvesse varasemate ja kohtus tehtud avalduste vahelisi erinevusi.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Kohtunik võib arvesse võtta teie varasemaid süüdimõistmisi.

Teid võidakse süüdistada süütegude korduvas toimepanemises. Sellisel juhul suurendatakse süüdimõistmise korral teie karistust.

Varasemaid süüdimõistmisi teistes liikmesriikides võidakse arvesse võtta juhul, kui Itaalia valitsus neid tunnistab.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kui kohtumenetlus on läbi, esitavad prokurör, teie õigusnõustaja ja mis tahes pooled oma lõppsõna ja nõudmised.

Kohtunik esitab otsuse ja loeb süüdistuse viivitamata ette.

Otsuseks võib olla õige- või süüdimõistmine.

Süüdimõistmise korral võib karistuseks olla kas rahaträhv või vanglakaristus või mõlemad.

Kohtunik võib määrata karistuse tingimisi.

Vanglakaristus ilma katseajata kuulub täitmisele vaid siis, kui karistus on lõplik.

Kui kohtunik peab seda vajalikuks, võib nõustuda šokivangistuse või koduarestiga või seda taotleda. Täiendavat teavet leiate [teabelehel nr 2](#).

Kui asja menetleb rahukohtunik, on võimalikud karistused rahaträhv, koduarest või üldkasulik töö.

Tingimisi karistust ei kohaldata.

Rahukohtunik võib asendada riigist väljasaatmise karistusega.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Õigusrikkumise/kuriteo ohvriks langenud võib osaleda kriminaalmenetluses advokaadi abil.

Õigusnõustaja osaleb kohtumenetluses, võib paluda tõendite esitamist ning küsitleda tunnistajaid ja eksperte.

Kui teid mõistetakse süüdi, võib kohtunik määrata teile karistuseks kahjude hüvitamise kahju kandnud poolele.

Kohtunik võib otsustada, et kahju kandnud poolele tuleb kahjud hüvitada viivitamata.

Seonduvad lingid

[Justiitsministeerium](#)

[Üldised õigusküsimused](#)

[Kriminaalõigusega seotud küsimused](#)

[Itaalia kriminaalajadele spetsialiseerunud advokaatide koda](#)

[Inimõigused](#)

Viimati uuendatud: 24/02/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4 . Minu õigused pärast seda, kui kohus langetab otsuse

Kas ma võin esitada apellatsiooni?

Teie ja teie õigusnõustaja võite esitada apellatsiooni iga rikkumise eest määratud karistuse peale, mis ei ole rahaträhv.

Apellatsioon tuleb esitada teid süüdi mõistnud kohtunikule erinevate ajavahemike jooksul: alates 15 päevast kuni 45 päevani alates kohtuotsuse tegemisest või registreerimisest.

Oma apellatsioonis peate te täpsustama apellatsiooni põhjuseid ja karistuse neid osi, mille peale te apellatsiooni esitate.

Kohtulik arutamine toimub apellatsioonikohtus (*corte d'Assise d'Appello*).

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate apellatsiooni karistuse peale, ei viida karistust täide seni, kuni otsus on lõplik.

Asjaolu, et te esitasite apellatsiooni, ei tähenda teie vanglast vabastamist, kui te olete selle esitamise ajal vanglas. Kui te olete vahi all, kuulab apellatsioonikohus teie apellatsiooni ära lühikese aja jooksul. Muudel juhtudel sõltub see aeg kohtu töökoormusest.

Apellatsioonikohus teeb otsuse olemasolevate tõendite põhjal.

Kohus võib otsustada läbi viia uue menetluse, kuid seda ainult erandjuhtudel. Kohus võib otsustada olemasolevaid tõendeid ise kasutada vaid siis, kui peab seda otsuse tegemisel vajalikuks. Te võite paluda, et apellatsioonimenetluse ajal kaalutaks ootamatuid või äsja leitud tõendeid, mis tulid päevalgele pärast esimese astme kohtu otsuse tegemist.

Kui te ei osalenud kohtumenetlusel esimese astme kohtus ja te suudate tõestada, et see oli teie jaoks võimatu või et te ei olnud teadlik selle toimumisest,

võib kohtus otsustada, et menetlust alustatakse uuesti.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Kohtulikul arutamisel peab teie advokaat kohal olema. Teie ise võite osa võtta, kuid see ei ole kohustuslik.

Teil on õigus kasutada tõlgi abi.

Kui kohus otsustab menetlust uuesti alustada, vaatab ta kõik tõendid uuesti läbi.

Kui kõik osalised on esitanud oma lõppsõna, langetab kohus otsuse.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Kui kohus rahuldab apellatsiooni, võib ta karistuse tühistada või seda täielikult või osaliselt muuta.

Kui kohus ei rahulda apellatsiooni, siis ta kinnitab asja esimesena arutanud kohtu määratud karistust.

Kui teid vabastatakse süüdistustest apellatsioonietapis, siis üldiselt puudub teil võimalus saada hüvitist.

Kas ma võin apellatsioonikohtu otsuse peale apellatsiooni esitada?

Te võite apellatsioonikohtu otsuse peale esitada apellatsiooni kassatsioonikohtule.

Apellatsioon võite esitada teie ise või teeb seda teie õigusnõustaja, kui ta on registreeritud kassatsioonikohtu advokaatide eriregistris (*Albo dei patrocinanti in Cassazione*).

Apellatsioon tuleb esitada apellatsioonikohtule erineva ajavahemiku jooksul: alates 15 päevast kuni 45 päevani.

Apellatsioonijuhtumid on rangelt piiritletud ja nende raames käsitletakse vaid õiguse kohaldamisel tehtud eksimusi.

Arutelud võivad olla kinnised või avalikud.

Kassatsioonikohus teeb otsuse kohtudokumentide põhjal.

Kassatsioonikohus ei või apellatsiooni vastuvõetamatuks tunnistada ega seda tagasi lükata või edasikaevatud karistust muul moel kohtuliku aruteluga või kohtuliku aruteluta tühistada. Kui asja on vaja uuesti kohtulikult arutada, saadetakse see tagasi esialgsele kohtunikule.

Mis juhtub siis, kui karistus on lõplik?

Karistus muutub lõplikuks õigusaktides sätestatud tingimustel, välja arvatud juhul, kui te kaebate edasi apellatsiooni- või kassatsioonikohtusse, või pärast kassatsioonikohtu otsust apellatsioon rahuldamata jätta.

Kui otsus on lõplik, kuulub see täitmisele.

See registreeritakse karistusregistris.

Kui karistuseks on rahaträhv, tuleb teil tasuda registri nõutud summa.

Kui teile määratakse vanglakaristus, mis ei ole tingimisi karistus, annab prokurör välja täiteotsuse.

Kui teil tuleb vanglas karistust kanda alla kolme aasta, võib prokurör karistuse määrata tingimisi ja teid oma otsusest teavitada.

Te võite 30 päeva jooksul esitada taotluse teise astme kriminaalkohtule (amnestianõukogulaadne organ; *Tribunale di Sorveglianza*), et vangistamise asemel kohaldataks erinevat meedet. Eeltingimuste korral võite paluda, et teid määrataks koduaresti või sotsiaaltöötaja või rehabilitatsiooni- ja preventsoonikeskuse järelevalve alla.

Kui te taotlust ei esita või kui see lükatakse tagasi, peate hakkama karistust kandma.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kohtunik võib kohaldada julgeolekumeetmena riigist väljasaatmist, kui teile on karistuseks määratud üle kahe aastane vangistus.

Kohtunik võib asendada vangistuse riigist väljasaatmisega koos keeluga riiki naasta, kui teid on süüdi mõistetud ja teile on määratud kaheaastane vangistus või kui te nõustusite sellise vangistusega ning puudub alus tingimisi karistuse määramiseks. Riigist väljasaatmine toimub kohe, isegi kui karistus ei ole lõplik. Asjaomane pädev ametnik on provintsi riikliku politsei juht (*Questore*).

Teid võidakse riigist välja saata ka siis, kui te olete juba vanglas ja peate kandma alla kaheaastast karistust. Määruse teeb teise astme kriminaalkohtu (*Tribunale di Sorveglianza*) kohtunik. Te võite esitada apellatsiooni teise astme kriminaalkohtule (*Tribunale di Sorveglianza*).

Kas teave süüdistuse ja/või süüdimõistmise kohta lisatakse minu karistusregistri andmetele?

Lõplikud karistused registreeritakse karistusregistri andmetes.

Andmed kustutatakse teie 80 aastaseks saamisel või pärast teie surma.

Samuti kustutatakse andmed siis, kui asi vaadatakse uuesti läbi.

Rahukohtuniku määratud karistused kustutatakse viie aasta pärast alates karistuse määramise kuupäevast, juhul kui kohaldati rahaträhvi, või kümne aasta pärast muu karistuse korral ning juhul, kui kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul ei ole toime pandud täiendavaid kuritegusid või õigusrikkumisi.

Te võite paluda pädeval kohtul parandada karistusregistri andmeid ja tõendeid. Kui te sündisite välismaal, on pädevaks kohtuks Rooma kohus.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Kui teid mõistis süüdi Itaalia kohtunik, on süüdimõistev otsus lõplik ja teie üle ei saa sama kuriteo eest Itaalias kohut mõista.

Kui teid mõistis süüdi välisriigi kohtunik ja tegemist on kuriteo või õigusrikkumisega, mis pandi toime Itaalias, võidakse teie üle Itaalias uuesti kohtu mõista.

Seonduvad lingid

[Üldised õigusküsimused](#)

[Siseministeerium](#)

[Välisriigi kodanikega seotud üldised küsimused](#)

[Kriminaalõigusega seotud küsimused](#)

[Riiklik politsei](#)

Viimati uuendatud: 24/02/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Liikluseeskirjades on määratletud kaks seaduserikkumiste liiki: õigusrikkumised ja haldusrikkumised.

Selliste õigusrikkumiste korral, nagu joobes juhtimine, järgitakse karistuse hindamisel ja kohaldamisel samu eeskirju nagu kriminaalasja puhul.

Väiksemate õigusrikkumiste korral, nagu kiiruseületamine või parkimiseeskirjade rikkumine, toimitakse haldusmenetluse korras, mida selgitatakse käesoleval teabelehel.

Kes käsitleb selliseid õigusrikkumisi?

Liiklusnõuete rikkumisi käsitlevad liikluspolitsei, riiklik politsei, karabinjeerid (*carabinieri*), maksupolitsei (*Guardia di Finanza*) ja munitsipaalpolitsei (*Polizia Municipale*). Teatavatel juhtudel võivad teile rahaträhvi määrata ka vabatahtlikud liikluskontrollid (*ausiliari del traffico*).

Milline on menetlus?

Võimaluse korral koostatakse süüdistus kohe ja see antakse teile isiklikult üle.

Vastasel juhul saadetakse teile protokoll 150 päeva jooksul alates õigusrikkuja või rahatrahvi maksmise eest vastutava isiku (tavaliselt sõiduki omanik) kindlaks tegemisest.

Millised on karistused?

Tavaliselt eeldatakse, et te maksate rahatrahvi.

Samuti on olemas muud halduskaristused, näiteks võidakse teilt ära võtta juhtimisõigus või keelata teil juhtida sõidukit teatava aja jooksul.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas minu suhtes kehtivad teatavad erieeskirjad?

Kui te juhite välisriigi registreerimismärgiga sõidukit, saate võimaluse korral tasuda vähendatud rahatrahvi (miinimumkaristus) kohe. Sellisel juhul apellatsiooni esitada ei saa.

Teise võimalusena võite maksta miinimumkaristusega võrdse deposiidi (*cauzione*), kui sõiduk on registreeritud ühes ELi liikmesriigis, või muudel juhtudel poole maksimaalse karistusega võrdsest summast. Te võite esitada apellatsiooni isegi juhul, kui maksite deposiidi ära.

Kui te deposiiti ei maksa, siis teie sõiduk arestitakse ajutiselt. Sellisel juhul tuleb teil sõiduki konfiskeerimise eest maksta ja teil ei lubata sõidukit kasutada seni, kuni maksate ära ühe eelpool nimetatud summadest.

Kui sõidukit ei arestita, edastatakse välismaal elavatele isikutele teade 360 päeva jooksul pärast protokollide koostamist.

Mis on liikluspolitsei protokoll (*verbale*)?

Verbale on avalik protokoll, kuhu kantakse asjaolud ja milles määratakse karistused.

Protokoll sisaldab tõendeid politsei poolt protokollitud asjaolude kohta. Te võite keelduda selle allkirjastamisest või selle vastuvõtmisest. Teie keeldumine tuleb protokollida, kuid see ei muuda protokollide kehtivust.

Kas ma võin esitada apellatsiooni?

Isik, kelle nimi kantakse protokollis, võib esitada apellatsiooni olenemata sellest, kas ta on õigusrikkuja või sõiduki omanik.

Te võite esitada apellatsiooni prefektile või rahukohtunikule.

Prefektile tuleb apellatsioon esitada isiklikult või vastuvõtuteatisega tähtkirjaga 60 päeva jooksul selle prefekti büroole, kelle piirkonnas õigusrikkumine toimus, või hindamisasutusele.

Rahukohtunikule tuleb apellatsioon esitada isiklikult või vastuvõtuteatisega tähtkirjaga 60 päeva jooksul sündmuse teatamisest selle rahukohtuniku kantseleisse, kelle piirkonnas õigusrikkumine toimus. Teil tuleb kohtus olla kohal kas isiklikult või peab teid esindama õigusnõustaja. Vastasel juhul on menetlus õigustühine.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Kuna tegemist on haldusõigusrikkumistega, ei kanta neid teie karistusregistri andmetesse.

Viimati uuendatud: 24/02/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Küpros

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. Teabeleht nr 5 sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahatrahvi.

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiate kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapäraste etappide lühikirjeldus.

Politsei võib kuriteos kahtlustatava isiku üle kuulata. Politsei vastutab kuriteo uurimise eest.

Kahtlusaluse võib vahistada kohtumääruse alusel, välja arvatud jõhkra kuriteo puhul.

Enne ülekuulamist peab kahtlusalust teavitama tema õigusest suhelda advokaadiga ning teda tuleb hoiatada.

Kui uurimise tulemusel ilmnevad kahtlusaluse vastu süütõendid, esitab politsei talle ametliku süüdistuse. Raskete kuritegude korral langetab süüdistuse esitamise otsuse peaprokurör. Selle politsei õiguse üle teostab alati kontrolli peaprokurör, kellel on põhiseaduse kohaselt õigus algatada, läbi viia ja võtta üle kriminaalmenetlus ning seda menetlust jätkata või see katkestada.

Politsei esitab piirkonnakohtu kohtunikule heakskiitmiseks rikkumist või rikkumisi sisaldava süüdistusakti. Selle heakskiitmise korral peab süüdistatav ilmuma kindlaksmääratud kuupäeval kohtusse.

Sõltuvalt kriminaalasja raskusastmest võib kohut mõista järgnevalt: a) lihtmenetluse käigus ühe kohtuniku poolt selle piirkonna kohtus, kus rikkumine toime pandi; b) teabe alusel kriminaalkohtus, mis koosneb kolmest piirkonnakohtu kohtunikust ja mida juhib piirkonnakohtu esimees.

Lihtmenetluse puhul kutsutakse süüdistatav kindlaksmääratud kuupäeval kohtusse, kus ta peab ütleva, kas ta tunnistab end talle esitatud süüdistuses või süüdistustes süüdi või mitte. Kriminaalkohtus menetletavate kriminaalasjade puhul, toimub eelistung määratud kuupäeval piirkonnakohtu kohtuniku ees.

Eelistungist võib loobuda, kui peaprokurör kinnitab, et see ei ole vajalik. Tänapäeval on kombeks eelistungist loobuda.

Kuriteos kannatanul on õigus nõuda erasüüdistusmenetluse alustamist.

Peaprokurör vastutab kokkuvõttes kriminaalsüüdistuste eest, sealhulgas süüdistuse tagasivõtmise õiguse eest.

Küprosel ei mõista kohut vandekohtunikud.

Kui kohus otsustab järelepärimise põhjal, et süüdistatava üle ei saa kohut mõista tema vaimse tervise või süüdimatu seisundi tõttu, võib kohus otsustada saata süüdistatava psühhiaatrilisele ravile.

Süüdistatav võib esitada esialgseid vastuväiteid oma süüdistustele, tuginedes järgmistele alustele: a) sisulise või territoriaalse pädevuse puudumine, b) varasem õige- või süüdimõistmine sama teo või samade tegude eest, c) rikkumis(t)e eest armuandmine, d) süüdistused on ebatäielikud või eksitavad.

Seotud kuritegude puhul võib ühes ja samas süüdistusaktis esitada süüdistuse rohkem kui ühele inimesele. Kui seda peetakse ebaõiglaseks, võib kohus anda korralduse süüdistuste eraldamiseks kohtumõistmise eesmärgil.

Kohtuistungis alguses esitab prokurör tõendid. Süüdistuse esitamise järel otsustab kohus, kas menetluseks on alust. Kui jah, siis kutsutakse süüdistatav kohtu ette ennast kaitsma ning teda teavitatakse tema õigusest vaikida või esitada avaldus süüpingist või anda vande all ütlusi. Süüdistatav võib igal ajal esitada tõendeid enda kaitseks. Süüdistatava õigusest vaikida ei tohi teha teda kahjustavaid järeldusi. Kui kaitse on oma argumendid esitanud, esitavad menetluse pooled oma lõppsõna ja kohus langetab otsuse.

Kõiki vande all ütlusi andnud tunnistajaid võib risküsitleda.

Kohtumenetluse käigus tuleb järgida õiglase kohtuliku arutamise põhimõtteid. Kogu kohtumenetluse jooksul lähtutakse süütuse presumptsioonist.

Tõendamiskohustus lasub alati prokuröriil. Kui kohus ei ole kohtumenetluse lõpus täiesti kindel süüdistatava süüs, tuleb süüdistatav õigeks mõista.

Kui süüdistatav mõistetakse süüdi, järgneb karistuse määramine.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiате teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõkkige alltoodud linkidel

1. Õiguslaste nõu saamine

2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal

Vahistamine ja läbiotsimine

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Karistusliigid

4. Minu õigused pärast kohtumenetlust

5. Liiklusnõuete rikkumised

Seonduvad lingid

Küprose Vabariigi prokuratuur

Küprose ülemkohus

Küprose politsei

Viimati uuendatud: 16/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õiguslaste nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusesse, on sõltumatu õiguslaste nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiате teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiате nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Kui teid kahtlustatakse kuriteos osalemises, on teil õigus konsulteerida advokaadiga. Kui teile esitatakse kriminaalsüüdistus, on teil õigus olla kohtumenetluses esindatud advokaadi poolt. Teil on alati õigus kasutada teie valitud advokaadi teenuseid.

Advokaadi ja kliendi vaheline suhtlus on konfidentsiaalne. Suheldakse privaatset ning vahetatud teavet tohib avaldada ainult teie nõusolekul.

Advokaadile tasumine

Kui kuriteo eest, milles teid süüdistatakse, on ette nähtud enam kui ühe aasta pikkune karistus, on teil õigus saada kõikides kohtuvaidluse etappides õigusabi. Kui te taotlete õigusabi, otsustab kohus, kas õigusabi andmine on õigustatud, tuginedes kohtu korraldusel hoolekandeameti koostatud aruandele, mis käsitleb teie sotsiaal-majanduslikku olukorda.

Kui teil on õigus õigusabile, võite te valida advokaadi [Küprose Advokatuuri](#) koostatud nimekirjast. Advokaatide nimekirja kohta võite leida asjakohast teavet selle kohtu kantseleist, kus menetlus teie vastu algatati. Kui te ei vali nimekirjast advokaati, võib kohus selle teile määrata.

Kui te esitate õigusabi saamiseks valeavaldusi oma rahalise olukorra kohta, käsitatakse seda kuriteona. Sellise teo toimepanemisel peate te riigile hüvitama saadud õigusabi ning kohus võib selle kohta teha määruse.

Kui teil on advokaadi suhtes kaebusi seoses tegutsemiseeskirjade rikkumisega, võib need esitada [Küprose Advokatuuri](#) distsiplinaarnõukogule.

Seonduvad lingid

Õigusabi alane teave justiits- ja avaliku korra ministriumist

Küprose Advokatuur

Viimati uuendatud: 16/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal (enne asja kohtulikku arutamist)

Mis on eeluurimise eesmärk?

Eeluurimise eesmärk on teha kindlaks kuriteoga seotud asjaolud.

Reeglina viib eeluurimist läbi politsei. Erandkorras võib ministrite nõukogu või peaprokurör lubada eeluurimises osaleda ekspertidel. Otsuse süüdistuse esitamise kohta langetab üldjuhul politsei ning selle õiguse üle teostab kontrolli peaprokurör. Raskete kuritegude korral langetab otsuse peaprokurör.

Eeluurimine algab siis, kui politseini jõuab teave kuriteo või kuritegude toimepanemise kohta.

Politsei uurib kuriteopaika ning kogub asjakohast teavet ja materjale. Lisaks uurib politsei kõiki isikuid, kellel on teavet kuriteo kohta ning võtab neilt ütlused.

Kui tõenditest nähtub, et te olite kuriteoga seotud, võib politsei teid enne või pärast vahistamist üle kuulata.

Millal ja kuidas võib politsei minult teavet küsida?

Kui politsei arvab, et teil on kasulikku teavet kuriteo kohta, võidakse nõuda teie ilmutumist politseijaoskonda, et anda ütlusi või esitada mis tahes asjakohaseid dokumente. Kui te keeldute kohaletulemisest, võib politsei esitada teile kirjaliku hoiatuse. Mõistliku põhjuseta keeldumine on kuritegu.

Kas mind teavitatakse minu õigustest?

Kui teid kahtlustatakse kuriteos osalemises, tuleb teid enne ülekuulamist hoiatada, et „teil on õigus vaikida, välja arvatud juhul, kui te seda ei soovi. Kõik, mida te ütlete, võidakse üles kirjutada ja seda võidakse kasutada asitõendina“. Kui te olete alaealine, peab teid teavitama ka õigusest ühendust võtta oma vanema või hooldajaga.

Teid võidakse vahistada kohtumääruse alusel ja teatavatel juhtudel ka ilma vahistamismääruseta. Täiendavat teavet leiате [siit](#).

Millist teavet mulle vahistamisel antakse?

Teid tuleb teavitada vahistamise põhjustest, välja arvatud juhul, kui see ei ole võimalik teie vägivaldse reageerimise tõttu.

Mis juhtub pärast vahistamist?

Teid tuleb viia kohtuniku ette 24 tunni jooksul, välja arvatud juhul, kui teid enne seda vabastatakse.

Mis juhtub, kui minu kohta on välja antud Euroopa vahistamismäärus?

Euroopa vahistamismääruse puhul tuleb järgida menetlust ning määrus peab sisaldama õigusaktides nõutud teavet. Selle peab välja andma taotleva riigi kohtuorgan. Täiendavat teavet leiате [siit](#).

Kas mind hoitakse vahi all?

Kui politsei leiab, et teid tuleks kinni pidada, peab ta taotlema piirkonnakohtu kohtunikult luba teie vahi alla jätmiseks maksimaalselt kaheksaks päevaks.

Seda ajavahemikku võib pikendada, tingimusel et vahi all hoidmise kogukestus ei ületa kolme kuud.

Kohus võib otsustada jätta teid vahi alla, kui on olemas tõendid, mis annavad alust arvata, et te osalesite käsitletava(te) rikkumis(t)e toimepanemisel. Lisaks kaalub kohus, kas teid tuleks eeluurimise ajaks vahi alla jätta ning püüab tasakaalustada seda vajadust teie õigusega vabadusele.

Kas ma võin esitada kaebuse minu vahi alla jätmise otsuse peale?

Te võite esitada selle otsuse peale kaebuse. Kaebus tuleb esitada kümne päeva jooksul.

Mis juhtub siis, kui ma ei vasta politsei küsimustele?

Kui süüdistatav kasutab oma õigust vaikida, ei tohi sellest teha teda kahjustavaid järeldusi.

Politsei poolt läbiviidav ülekuulamine ei tohi olla rõhuv ega korduv.

Kas mul võib ülekuulamise ajal olla advokaat?

Sel ajal, mil politsei teid üle kuulab, ei ole teil õigust advokaadile. Kui teid vahistatakse, on teil õigus võtta viivitamata telefoni teel privaatselt ühendust teie valitud advokaadiga.

Ma ei oska menetluse keelt. Kas ma saan kasutada tõlgi abi?

Seadusega on ette nähtud, et te peate saama kasutada tõlgi teenuseid keeles, mida te täielikult valdate ja räägite.

Kas ma võin rääkida sugulasele või sõbrale minuga toimuvast?

Teil on õigus võtta ühendust teie valitud sugulase või mõne teise isikuga. Kui te olete alaealine, on teil

ühtlasi õigus võtta politsei juuresolekul ühendust oma vanema või hooldajaga. Politsei teavitab teie vanemat või hooldajat teie kinnipidamisest.

Ühendusevõtmine sõprade ja sugulastega võib viibida 12 tundi, kui on alust arvata, et selle õiguse kasutamine vahetult pärast vahistamist:

põhjustab tõendite hävitamise;

takistab teis(t)e isiku(te) vahistamist seoses sama kuriteoga või

põhjustab teis(t)e kahtlusalus(t)e põgenemise või uue kuriteo toimepaneku.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga?

Kui te olete pärit teisest riigist, on teil õigus võtta ühendust oma riigi saatkonna või konsuliga. Kui esindajaid ei ole, on teil õigus võtta ühendust [ombudsmani bürooga](#) või [inimõiguste kaitse rahvusvahelise organisatsiooniga](#).

Kas ma võin kinnipidamise ajal kohtuda arstiga?

Kui te vajate vahi all olemise või kinnipidamise ajal arstiabi, peab politsei tagama, et arst vaataks teid läbi, ning viima teid vajaduse korral haiglasse. Arsti võite ise valida.

Kas ma pean olema eeluurimise ajal KÜprosel kohapeal?

Kui te olete välisriigi elanik, puudub teil seaduslik kohustus viibida eeluurimise ajal kohal. Õigusaktidega ei ole veel ette nähtud võimalust osaleda eeluurimises videolinkide kaudu.

Te võite riigist lahkuda, kui teie kohta ei ole välja antud vahistamismäärust.

Kas eeluurimise käigus võib läbi otsida minu kodu või minu ettevõtte valduses olevad ruumid?

Teie kodu või teie valduses olevad ruumid tohib läbi otsida ainult siis, kui selleks on saadud läbiotsimismäärus, välja arvatud juhul, kui te nõustute läbiotsimisega kirjalikult.

Kas isiku läbivaatus on lubatud?

Samuti võib samast soost isik teie isiku läbi vaadata. Täiendavat teavet leiate [siit](#).

Kas politsei võib võtta minu sõrmejäljed, DNA-proovi jmt?

Kui teid peetakse kinni, on politseil seaduslik õigus eeluurimise raames teostada mõõtmisi, teid pildistada, võtta sõrmejäljed, peopesa kujutised, teie käekirja näidis ning küünte-, juuste- ja süljeproov.

Teie keeldumine kujutab endast kuritegu, mille eest on karistuseks ette nähtud vangistus või rahatrahv. Lisaks võib politsei võtta teie nõusolekul teie vere- või uriiniproovi. Kui te ei ole sellega nõus, võidakse hankida kohtumäärus, mis lubab politseil meditsiinilise järelevalve all sellised proovid võtta.

Kas ma pean osalema äratundmiseks esitamise toimingus?

Kui teid peetakse seaduslikult kinni, on politseil õigus nõuda, et te osalesite äratundmiseks esitamise toimingus.

Kas ma võin esitada kaebuse politseipoolse kohtlemise peale?

Politsei vastu võib kaebuse esitada [politsei vastu esitatud kaebuseid uurivale sõltumatu asutusele](#).

Mis juhtub eeluurimise lõpus?

Politsei võib teile esitada süüdistuse, kui eeluurimise lõpus on piisavalt tõendeid teie vastu kriminaalasja algatamiseks. Enne süüdistuse esitamist tuleb teid teavitada teie õigustest. Te võite tunnistada end süüdi või väita, et olete süütu või kasutada õigust anda vastuseid kohtus. Seejärel esitatakse süüdistusakt kohtule.

Aktis esitatud süüdistus võib erineda esialgsest süüdistusest.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Kui teid on kuriteos juba õigeks või süüdi mõistetud, ei saa teie üle selles kuriteos teist korda kohut mõista. Teid ei saa süüdi mõista tegevuses või tegevusetuses, mis ei olnud kuritegu selle toimepanemise hetkel.

Puudub kord, mis keelaks esitada teile kriminaalsüüdistust kahe erineva liikmesriigi kohtus. See on siiski väga ebatavaline ning te võite esitada ühes neis kahest kohtust oma vastuväited menetluse kohta.

Mis toimub esimesel kohtuistungil?

Kui teid kutsutakse kohtusse, on teil õigus tutvuda tunnistajate ütlustega ja samuti eeluurimise käigus kogutud dokumentidega, sealhulgas nende dokumentidega, samuti süüdistust toetavate dokumentidega.

Prokurör võib kohtumenetluse käigus kutsuda täiendavaid tunnistajaid, kui kaitsjale teatatakse sellest piisavalt aegsasti ette.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Tavaliselt ei esitata kohtumenetluse jooksul tõendeid teie varasemate karistuste kohta.

Kui teid mõistetakse kuriteos süüdi, võetakse karistuse määramisel arvesse varasemaid samalaadseid süüdimõistmisi ([vt teabelehte nr 5](#)).

Vahistamis- ja läbiotsimisõigus

Politsei õigus vahistada

[Küprose põhiseaduses](#) nähakse ette, et isikut tohib vahistada ainult siis, kui on tehtud nõuetekohaselt põhjendatud määrus. Kriminaalmenetluse seaduse kõiki sätteid, mis lubavad isiku vahistada kohtumääruseta, tuleb lugeda kooskõlas selle põhiseadusliku sättega.

Politsei võib vahistamismääruse saamiseks pöörduda piirkonnakohtu kohtuniku poole. Politsei peab esitama kirjaliku vandetunnistuse, kinnitades, et on olemas tõendid, mis annavad alust arvata, et teid kahtlustatakse kuriteos osalemises ja et teie vahistamine on eeluurimise jaoks vajalik.

Vahistamismäärust ei tehta automaatselt. Otsustamisõigus on kohtunikul ning ta peab leidma tasakaalu ühelt poolt avaliku julgeoleku ja teiselt poolt isiku õiguse vahel vabadusele.

Vahistamismäärus kehtib seni, kuni see viiakse ellu või selle tühistab kohtunik.

Politsei õigus läbi otsida

Teie kodu või teie ettevõtte valduses olevate ruumide läbiotsimiseks on vajalik läbiotsimismäärus, välja arvatud juhul, kui te olete läbiotsimisega sõnaselgelt kirjalikult nõus. Läbiotsimismäärus peab sisaldama põhjendusi. Selle teeb piirkonnakohtu kohtunik politsei poolt vande all antud teabe põhjal. Kohtunik peab olema veendunud, et läbiotsimismääruse tegemiseks on piisavalt alust.

Politseil on õigus peatada teie sõiduk ja see läbi otsida:

kui politseinikul on alust arvata, et seal võib leida uimastavaid aineid;

eesmärgiga kontrollida, kas sõidukis on mis tahes lõhkeaineid või ebaseaduslikke relvi.

Teie isiku läbivaatuse tohib läbi viia samasooline politseinik.

Politseinikul, kellel on alust arvata, et teie valduses on uimasteid, on õigus teid peatada ja läbi otsida ning uimastite leidmise korral teid vahistada.

Teil ei ole õigust esitada kaebust vahistamis- või läbiotsimismääruse tegemise kohta.

Seonduvad lingid

[Vabariigi prokuratuur](#)

[Küprose ülemkohus](#)

Viimati uuendatud: 16/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus kohtumenetlus toimub?

Juhtumit arutab selle piirkonna kohus, kus kuritegu toime pandi.

Kohtumenetlus on avalik, välja arvatud juhul, kui kohus otsustab teisiti. Põhjused kinniseks kohtumenetluseks on sätestatud [põhiseaduses](#).

Küprosel ei mõista kohut vandekohtunikud. Kutselistest kohtunikest koosnev kohus mõistab kohut õiguslike ja faktiliste asjaolude põhjal.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Süüdistust saab kohtumenetluse käigus muuta juhul, kui kohus sellega nõustub. See võib aset leida siis, kui süüdistuses esitatud teave on ebapiisav või selleks, et viia süüdistus kooskõlla asitõenditega.

Kohtuistungil ajal võib esitada uusi süüdistusi, kui need ilmnevad asitõenditest ja kohus nõustub sellega. Sellisel juhul võib menetluse katkestada, et teil oleks võimalik kaitse ette valmistada.

Kui kohtumenetluse lõpuks suudetakse tõendada ainult osa süüst ning tegemist on eraldiseisva kuriteoga, võidakse teid selles kuriteos süüdi mõista süüdistust muutmata. Samamoodi võidakse teid süüdi mõista kuriteo toimepanemise katses, kusjuures seda tehakse süüdistust muutmata. Kohtumenetluse lõpus võib kohus ette näha, et asitõenditest tulenevalt lisatakse täiendavad süüdistused ning mõista teid süüdi süüdistusakti muutmata. Sellega ei tohi kaasneda õiguse väär kohaldamine.

Te võite muuta oma kaitsevaidet kohtumenetluse käigus kõikide süüdistuste või neist mõne suhtes, kui kohus teil seda teha lubab. Kui te tunistate end mõnes punktis süüdi, toimetab kohus menetlust süüdistuse ülejäänud punktide osas. Kui te tunistate end süüdi kõikides punktides, asub kohus kohe karistust määrama.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Teil on õigus õiglasele ja avalikule ärakuulamisele mõistliku aja jooksul sõltumatu, erapooletu ja pädeva kohtu ees, mis on moodustatud seaduse alusel.

Kohtuotsus peab olema põhjendatud ja tavaliselt see avaldatakse, välja arvatud juhul, kui avalikustamine võib kahjustada õigusemõistmise huve.

Kui teid süüdistatakse kuriteos, on teil vähemalt järgmised põhiseaduslikud õigused:

õigus saada kohest ja üksikasjalikku teavet teile mõistetavas keeles teie vastu esitatud süüdistuste laadist ja alustest;

õigus saada piisavalt aega ja vahendeid oma kaitse ettevalmistamiseks;

õigus kaitsta end ise või enda valitud advokaadi abil või kui te ei suuda tasuda õiguslase nõu eest, on teil õigus saada tasuta õiguslase nõu, kui see on õigusemõistmise huvides;

õigus küsitleda teie vastu tunnistama kutsutud tunnistajaid ning õigus nõuda, et teie poolt tunnistama kutsutud tunnistajate suhtes kohaldataks samu tingimusi, mida kohaldatakse teie vastu tunnistama kutsutud tunnistajate suhtes;

õigus saada tasuta õigusabi tõlgi kasutamiseks, kui te ei mõista või ei räägi kohtus kasutatavat keelt.

Kas ma pean osalema kohtumenetluses?

Kui teile on esitatud kohtukutse, siis te peate kohtusse ilmuma. Kui te seda ei tee, tehakse teie kohta vahistamismäärus.

Kas mind hoitakse kohtumenetluse ajal vahi all?

Üldjuhul määratakse teile kohtumenetluse ajal kaitsjon, välja arvatud raskete juhtumite puhul. Kui valitseb tõsine oht, et vabastamise korral ei ilmu te enam kohtuistungile, võidakse teid kinni pidada. Kaitsjoni määramisest võib keelduda ka siis, kui on oht, et te panete vabastamise korral toime täiendavaid õigusrikkumisi.

Kui kaitsjoni määramisest keeldutakse ning asja arutab piirkonnakohus, ei tohi teid kinni pidada mitte kauem kui kaheksa päeva enne teie järgmist kohtuistungit. Kriminaalkohtu puhul ei ole kinnipidamise aeg kindlaks määratud.

Teil on õigus esitada apellatsioon kaitsjoni määramisest keelduva otsuse peale. Apellatsioon tuleb esitada kümne päeva jooksul alates otsuse langetamisest. Puuduvad kindlad ajalised piirangud seoses teie kinnipidamisega enne kohtumenetlust. Teie üle tuleb siiski kohut mõista mõistliku aja jooksul.

Elan teises liikmesriigis. Kas ma saan osaleda kohtumenetluses videolingi kaudu?

Kriminaalmenetluses ei ole võimalik osaleda videolingi kaudu.

Kas mul on advokaat, kes esindab mind kohtumenetluse ajal?

Kohtumenetluse käigus ei pea teid esindama advokaat. Teil on õigus ennast ise kaitsta. Kui teid esindab advokaat, on teil õigus advokaati vahetada menetluse mis tahes etapis.

Kui te ei suuda endale advokaati palgata, on teil õigus saada õigusabi, kui see on õigusemõistmise huvides.

Kui advokaat esindab teid kohtumenetluse ajal, esitab tema teie kaitsevaidet. Kui te kaitsete end ise, on teil samad õigused, sealhulgas õigus vaikida ja õigus keelduda ütluste andmisest enda vastu.

Milline on minu roll kohtumenetluses?

Pärast seda, kui prokurör on süüdistuse esitanud, on teil õigus öelda kohtule, et menetluseks puudub alus ühel järgmistest põhjustest:

puuduvad tõendid, mis tõendaksid kuritegu;

prokuröri tõendid on osutunud ebausaldusväärseteks ja ebapiisavateks, et tagada kindel süüdimõistmine.

Kui kohus nõustub teie väitega, mõistetakse teid õigeks, ilma et peaksite end kaitsma.

Kui kohus otsustab, et menetluseks on alust, peab kohus teid teavitama järgmistest õigustest:

õigus anda vande all tunnistusi. Kui te seda teete, siis süüdistaja risküsitleb teid;

õigus esitada süüpingist tunnistusi, mis ei ole antud vande all. Sellisel juhul teid ei risküsitleta;

õigus vaikida. Süüdistatava õigusest vaikida ei tohi teha teda kahjustavaid järeldusi.

Kas ma võin kutsuda enda kaitseks tunnistajaid?

Olenemata sellest, kas te otsustate anda tunnistusi või mitte, on teil õigus kutsuda enda kaitseks tunnistajaid.

Kui te otsustate anda tunnistusi vande all ja teile esitatakse süüdistav küsimus, peab kohus teid hoiatama teie õigusest loobuda vastamisest.

Mis juhtub, kui ma valetan kohtus?

Kui te valetate kohtuistungil käigus, olete te andnud valeütusi ning see on karistatav vangistusega.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud süüdistustega?

Teil on õigus seada süüdistuse asitõendid kahtluse alla, risküsitledes prokuröri tunnistajaid. Samuti võite te esitada vastuväiteid asitõendite vastu.

Kas ma võin esitada asitõendeid oma väidete tõendamiseks?

Te võite esitada oma väidete tõendamiseks mis tahes asitõendeid, mis on asjakohased kohtus käsitletava küsimuse jaoks ja vastuvõetavad õiguse seisukohast. Kui küsimuse all on teie iseloom, võite enda kaitseks tunnistajaks kutsuda iseloomustava tunnistaja.

Kas ma võin kasutada eradetektiivide enda kasuks tõendusmaterjali kogumiseks?

Jah, võite küll. Kogutud asitõendid võib esitada kohtus ning nende asitõendite suhtes kohaldatakse samu eeskirju, nagu mis tahes muude asitõendite suhtes.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Teie kohta karistusregistris sisalduvaid andmeid ei tohi kohtumenetluse käigus avaldada, välja arvatud juhul, kui te otsustate esitada tõendeid ja viidata oma iseloomule, esitades süüdistusi prokuröri tunnistaja iseloomu kohta risküsitlemise käigus.

Kohtule võib esitada andmeid teie varasemate õigusrikkumiste kohta juhul, kui kuritegu, millega seoses teie üle kohut mõistetakse, on sarnane muudele kuritegudele, mille te korda olete saatnud.

Arvesse võib võtta teie varasemaid süüdimõistmisi teises liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui süüdimõistmised on aegunud.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kohtumenetluse lõpus esitavad menetluse pooled oma lõppsõna ja kohus langetab otsuse.

Kohus võib teid mõista süüdi või õigeks.

Kui teid mõistetakse süüdi, on teil enne seda, kui kohus määrab karistuse, õigus pöörduda kohtu poole, et oma karistust vähendada.

Võimalike karistuste kohta leiab teavet [siit](#).

Milline on kannatanu roll kohtumenetluse käigus?

Kannatanul puudub kohtumenetluses konkreetne roll, kuid ta võidakse kutsuda tunnistama kuriteoga seotud sündmuste ning kuriteo tulemusel kantud või tekkinud kahju osas.

Karistuse määramise protsessis võib prokurör paluda kannatanul kirjeldada kuriteo tagajärgi. Kui te olete nõus maksma kannatanule hüvitist või kui kannatanu on valmis teo andestama, võidakse teie karistust vähendada.

Karistusliigid

Allpool on esitatud loetelu erinevatest karistustest, mida kohus võib teile Küprosel määrata.

Vangistus – st vangisolek riigivanglas konkreetse ajavahemiku jooksul.

Perioodiline vangistus – kui teid mõisteti süüdi kuriteos, mille eest on karistuseks kolm aastat vangistust või vähem, võib teile karistuseks määrata perioodilise vangistuse, mis kestab maksimaalselt 52 nädalat. Nädalase vangistuse periood kestab reedel kella 8.00st kuni esmaspäeval 17.00ni.

Tingimisi vangistus – kui teile määrati karistuseks kaheaastane või lühem vangistus, võib selle kohaldamisest loobuda kolme aasta jooksul teataval tingimustel. Kui te rikute tingimusi, pööratakse esialgne vanglakaristus täitmisele ning sellel võivad olla täiendavad tagajärjed.

Katseaeg – kohus võib määrata katseaja, nõudes, et te jääte kriminaalhooldusametniku järelevalve alla ühe kuni kolme aasta jooksul. Alaealiste õigusrikkujate kohta on õigusaktides erisätted.

Noored õigusrikkujad – kriminaalvastutusele hakatakse võtma vähemalt 14-aastaseid noori. 14–18-aastaseid noori vangistatakse harva.

Alaealise lahutamine oma perekonnast – kui lapsevanem või alaealise eest vastutav isik mõistetakse süüdi teatavates kuritegudes, võib kohus otsustada, et laps toimetatakse turvalisse paika. Sellisel juhul hakkab lapse eest vastutama sotsiaalhoolekande osakonna juhataja.

Korraldus uimastisõltlase ravimiseks – uimastitega seotud õigusrikkumises süüdi mõistetud isiku võib mis tahes muu karistuse määramise asemel suunata võõrutuskliinikusse ravile, tingimisel et isik on sellega nõus.

Tagatis, et te ilmute kohtumõistmisele – sel juhul kehtestatakse tingimused, millega nõutakse teilt seaduse järgimist kindlaksmääratud aja jooksul.

Tingimuste rikkumise korral võidakse teid süüdi mõista nii korra rikkumises kui ka esialgses rikkumises.

Kohus võib nõuda teilt korra järgimist konkreetse ajavahemiku jooksul.

Keeld külastada spordiüritusi – kui teid mõistetakse süüdi jalgpallimatšil või mis tahes muul spordiüritusel toime pandud õigusrikkumise(e) eest, võib kohus lisaks mis tahes muudele karistustele keelata teil külastada jalgpallimatše või muid spordiüritusi.

Kuriteo tulemusel saadud tulu konfiskeerimise korraldus.

Mootorsõiduki juhtimisõiguse äravõtmine – liiklusnõuete rikkumises süüdimõistmise korral võidakse teilt võtta õigus juhtida mootorsõidukit. See karistus võidakse määrata lisaks mis tahes muule kohtu poolt määratavale karistusele.

Sportpüstitooli omanike või kasutamise keeld – seda keeldu võidakse kohaldada, kui teid mõistetakse süüdi mängu käigus relva ebaseaduslikus kasutamises.

Konfiskeerimismäärus – teilt võidakse konfiskeerida esemed, mida te omate ebaseaduslikult või mille te olete omandanud ebaseaduslikult.

Lammutamiskorraldus – kohus võib käskida lammutada ehitise, mis on püstitatud ebaseaduslikult.

Seonduvad lingid

[Põhiseadusele osutav valitsuse veebisait](#)

Viimati uuendatud: 16/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas ma võin edasi kaevata?

Teil on tingimusteta õigus esitada apellatsioon ülemkohtule süüdimõistva otsuse või karistuse määramist käsitleva kohtuotsuse peale. Kui süüdimõistev kohtuotsus langetati pärast seda, kui te tunnistasite end süüdi, siis selle otsuse peale saab edasi kaevata ainult siis, kui süüdistuses esitatud asjaolud ei kujuta endast tegelikult õigusrikkumist.

Millised on ajalised piirangud?

Apellatsioon süüdimõistva otsuse ja/või karistuse määramist käsitleva kohtuotsuse peale tuleb esitada kümne päeva jooksul alates otsuse langetamise kuupäevast. Kaebus tuleb esitada selle piirkonnakohtu kantseleile, kus juhtumit menetleti või ülemkohtu kantseleile, kui juhtumit menetles kriminaalkohus.

Millistel alustel saab edasi kaevata?

Süüdimõistva kohtuotsuse peale saab edasi kaevata järgmistel alustel:

õiglase kohtuliku arutamise tavapäraste põhimõtteid on rikutud;

esitatud asitõendeid arvesse võttes on otsus põhjendamatu;

kohtu otsus on vale õigusküsimusest lähtudes;

õigust on olulisel määral väärtalt kohaldatud.

Karistuse määramist käsitleva kohtuotsuse peale saab edasi kaevata järgmistel alustel:

karistuse määramist käsitlev kohtuotsus on põhimõtteliselt vale – menetlust toimetav kohus juhindus asjaoludest või õigusest või mõlemast lähtuvalt valesti;

karistuse määramist käsitlev kohtuotsus on ilmselt liialdav või ilmselt ebaadekvaatne.

Süüdimõistva kohtuotsuse või karistuse määramist käsitleva kohtuotsuse peale edasikaebamise aluseid tuleb kaebuses täiel määral selgitada ja põhjendada.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te kasutate oma apellatsiooniõigust, jääb teie suhtes langetatud süüdimõistev otsus või karistus jõusse seni, kuni apellatsiooni üle on langetatud otsus.

Tavaliselt lahendatakse apellatsioon 6–12 kuu jooksul.

Apellatsioonimenetluse käigus tavaliselt asitõendeid ei uurita. Uusi asitõendeid võib esitada juhul, kui teist olenemata põhjustel on pärast kohtumenetlust ilmnenuid uued asitõendid. Need asitõendid peavad olema kohtumenetluse seisukohast väga olulised ja teie süütuse tõestamiseks asjakohased.

Mis toimub apellatsioonikohtu istungil?

Apellatsioonimenetluse pooltel on õigus pöörduda kohtu poole poolt- ja vastuargumentide esitamiseks. Väidete kokkuvõtte esitatakse enne istungit kirjalikult.

Apellatsioonimenetluse käigus ei arutata esialgset juhtumit uuesti. Eesmärk on kontrollida esimese astme kohtu otsuse mõistlikkust.

Mida võib kohus otsustada?

Ülemkohus võib:

apellatsiooni rahuldada ja tühistada teie süüdimõistva otsuse;

apellatsiooni osaliselt rahuldada ning kinnitada süüdimõistva kohtuotsuse muude osade kehtivust, kui teid mõisteti süüdi mitmes punktis;

apellatsiooni rahuldamata jätta;

tühistada süüdimõistva kohtuotsuse ning mõista teid süüdi muus õigusrikkumises, mis on asitõenditele tuginedes asjakohasem, ja määrata uue karistuse;

apellatsiooni rahuldada ning saata juhtumi tagasi samasse või teise kohtusse uuesti menetlemiseks.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldada?

Kui teie apellatsioon süüdimõistva kohtuotsuse peale rahuldatakse, siis see kohtuotsus tühistatakse ja karistusest loobutakse. Kui apellatsiooni süüdimõistva

kohtuotsuse peale ei rahuldada, siis seda kaebust ei menetleta. Karistuse määramist käsitleva kohtuotsuse peale esitatud apellatsiooni puhul on ülemkohtul

õigus karistust vähendada või muuta. Kui apellatsiooni süüdimõistva kohtuotsuse ja/või karistuse määramist käsitleva kohtuotsuse peale ei rahuldada, on

ülemkohtul õigus määrata, et vangistust hakatakse kandma apellatsiooni mitterahuldamise kuupäevast.

Kas apellatsiooni saab esitada kõrgemale/teisele kohtule?

Kolmas õigusemõistmise tase puudub. Kui apellatsiooni üle on otsus langetatud, olete kasutanud ära kõik teile kättesaadavad õiguskaitse võimalused. Kui rikutakse teile [Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooniga](#) antud õigusi, siis võite pöörduda Euroopa Inimõiguste Kohtusse, kui kohalikul tasandil enam muid võimalusi pole.

Kas ma saan hüvitist, kui esimene otsus oli vale?

Kui teie apellatsioon süüdimõistva kohtuotsuse peale tunnistati vastuvõetavaks ja te olete juba vanglakaristust kandnud, on teil seaduse kohaselt õigus

nõuda selle kahju hüvitamist, mis tulenes teie võimetusest töötada.

Kas esialgselt süüdimõistmisest jääb märke, kui minu apellatsioon tunnistati vastuvõetavaks?

Kui teie kohta langetatud süüdimõistev kohtuotsus tühistatakse, siis ei jää märget süüdimõistmise kohta.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui teile mõistetakse karistuseks vangistus Kyprosel, siis võidakse teid saata karistuse kandmiseks teie riiki, kui vangistus on pikem kui kuus kuud.

Erandkorras võib selle piirangu rakendamata jätta. Vanglasse võtmisel teavitatakse teid sellest õigusest.

Üleviimine teie liikmesriiki ei ole automaatne. Te peate avaldama soovi kanda karistust oma riigis, esitades taotluse kas karistuse määranud riigile (Kypros) või oma liikmesriigile.

Erandkorras võib üleviimine toimuda teie nõusolekuta, kui üks riik peab seda vajalikuks kas teie vanuse või füüsilise või vaimse seisundi tõttu.

Üleviimise tingimused on sätestatud [kohtulikult karistatud isikute üleandmise konventsioonis](#). Üks tingimus selleks on, et tegevus või tegevusetus, mille

eest teid süüdi mõisteti, peab olema kuritegu vastuvõtva riigi õigusaktide kohaselt.

Teie üleandmisel teie liikmesriigile reguleerivad kõiki kinnipidamise tingimustega seotud küsimusi selle riigi õigusaktid, aga mitte karistuse määranud riigi

õigusaktid. Te peate andma selliseks üleandmiseks oma nõusoleku, välja arvatud eespool nimetatud erandite puhul.

Otsuse peale anda teid karistuse kandmiseks üle päritoluriigile ei ole võimalik edasi kaevata.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Samas kuriteos ei saa teie üle teist korda kohut mõista, sõltumata sellest, kas kuritegu pandi toime Kyprosel või mõnes muus liikmesriigis. Sama teo eest

teistkordse karistamise keeld on Kyprose põhiseadusega tagatud põhiõigus.

Kas teave süüdistuste kohta lisatakse minu karistusregistrisse?

Varasemate süüdimõistmistele üle peab registrit politsei. Iga uus süüdimõistmine lisatakse teie karistusregistrisse. Seda registrit peetakse ja kasutatakse

peamiselt karistuse määramiseks. Andmeid ei säilitata nende kriminaalsüüdistuste kohta, millele ei järgnenud süüdimõistvat otsust.

See, kui kaua hoitakse karistusregistris andmeid teie varasemate süüdimõistmistele kohta, sõltub karistuse laadist ning ulatub viiest aastast maksimaalselt 12 aastani.

Karistusregistrit võib politsei teie kohta pidada teie nõusolekuta ning te ei saa olla vastu sellele, et andmed teie kriminaalkorras süüdimõistmise kohta

registrisse lisatakse.

Seonduvad lingid

[Kohtulikult karistatud isikute üleandmise konventsioon](#)

Viimati uuendatud: 16/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Liiklusnõuete rikkumised

Väiksemaid ja ka tõsisemaid liiklusnõuete rikkumisi käsitletakse, nagu kõiki muid õigusrikkumisi. Tavaliselt on karistuseks rahaträhvid. Korduvatel õigusrikkujatel võib juhtimisõiguse ära võtta. Enamikku väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi käsitletakse halduskorras.

Kes käsitleb liiklusnõuete rikkumisi?

Paljusid väiksemaid liiklusrikkumisi ja liiklemisega seotud rikkumisi võib käsitleda halduskorras, kohaldades õigusaktides ette nähtud rahaträhvi.

Kiiruseületamise või sõidu käigus mobiiltelefoni kasutamise või mõne muu väikse rikkumise korral lisatakse teie juhiloale ka trahvipunktid. Kui trahvipunkte on rohkem kui 12, tuleb teie juhtum saata kohtusse. Kui te ei nõustu rahaträhvi ja trahvipunktidega, esitatakse teie vastu kohtusse kriminaalasi.

Politseinik, munitsipaalametnik või kohalik liikluskorraldaja võib teid rahaträhvi kohaldamisest teavitada. Parkimisrikkumise korral peab teatis sisaldama rikkumist ning teavitama teid, et kui te ei tasu rahaträhvi 15 päeva jooksul, suureneb see poole võrra.

Kui rahaträhvi ei tasuta 30 päeva jooksul, võib lisanduda süüdistuse esitamine. Rahaträhve võib määrata nii jalakäijate ja ratturite kui ka mootorsõiduki juhtide poolt toime pandud rikkumiste eest. Trahvimäär on sätestatud õigusaktidega.

Kui te nõustute haldustrahviga, siis ei saa selle peale edasi kaevata. Samas kui te eitate rikkumise toimepanemist, võivad ametiasutused pöörduda rikkumise tõestamiseks kohtusse. Kohtu otsuse peale võib edasi kaevata, nagu iga teise kriminaalasjas tehtud otsuse peale.

Halduskorras määratud rahaträhvi võib sisse nõuda samaselt kohtu kohaldatud rahaträhvile. Sellest ei jää märget karistusregistrisse.

Mis juhtub, kui asi jõuab kohtusse?

Seda on pädev käsitlema selle piirkonna kohus, kus liiklusnõuete rikkumine toime pandi.

Väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi menetletakse kohtus samaselt kõikidele muudele rikkumistele.

Kohus võib määrata järgmisi karistusi:

rahatrahvi;

vangistus;

mootorsõiduki juhtimisõiguse äravõtmine.

Teiste riikide kodanike üle mõistetakse väiksemate liiklusnõuete rikkumistega seoses kohut samaselt Kuprose kodanikele.

Väiksemas liiklusnõuete rikkumises süüdimõistmise ja ka selles langetatud kohtuotsuse peale võib esitada apellatsiooni samamoodi ja samadel alustel, kui mis tahes muu kohtuasja puhul.

Seonduvad lingid

[Juhimine Kuprosel – Kuprose liikluseeskirjad – Rikkumised, rahaträhvid ja trahvipunktid](#)

Viimati uuendatud: 16/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti

tõlgivad.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Läti

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. **Teabeleht nr 5** sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahaträhvi.

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiage kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse ülevaade kriminaalmenetluse tavapäraest etappidest.

Uurimine

Süüdistuse esitamine

Asja arutamine esimese astme kohtus

Asja läbivaatamine apellatsioonikohtus

Asja läbivaatamine ülemkohtus

Kehtivate kohtuotsuste läbivaatamine

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiage teabelehtedelt.

See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake alltoodud linkidel

 1. Õiguslaste nõu saamine

 2. Minu õigused eeluurimise ajal

Uurimine

Süüdistuse esitamine

Teatavad menetluslikud sammud

 3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

 4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

 5. Liiklusnõuete rikkumised

Seonduvad lingid

 Kriminaalmenetluse seadus

 Karistusseadus

 Läti politsei

 Riigiprokuratuur

 Läti advokaat

 Läti kohtud

Viimati uuendatud: 15/06/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [lv](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

1 - Õiguslase nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiate nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Kui te vajate advokaati, siis võtke ühendust [Läti advokatuuri nõukoguga](#). Neil on Lätis tegutsevate [õigusnõustajate nimekiri](#).

Olenemata sellest, kas teid hoitakse vahi all või mitte, võite te teavitada menetluse eest vastutavat ametiasutust või -isikut (uurijat/süüdistajat/kohut), et te soovite õiguslase nõu. Te saate teavet valveadvokaatide kohta või antakse valveadvokaadile teada, et te vajate õiguslase nõu, ning teile antakse seda nõu. Kõige parem on, kui teie jõuate või jõuavad teie sugulased kokkuleppele advokaadiga, kes tegeleb teie asjaga niikaua kui vajalik.

Advokaadile tasumine

Advokaatidele tuleb tasuda ning klient ja advokaat lepivad tasu kokku kirjalikult. Kui advokaadiga ei ole lepingut sõlmitud, annab teile vajalikku õiguslase nõu riik ning selle eest tasutakse riigieelarvest.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadus](#)

[Advokatuuriseadus](#)

[Riigi õigusabi käsitlev seadus](#)

[Riigi õigusabi käsitlev määrus](#)

[Läti advokaatur](#)

[Õigusabiamet](#)

Viimati uuendatud: 15/06/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [lv](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2 - Minu õigused eeluurimise ajal ja enne kohtumenetluse algust

Millised on eeluurimise etapid?

Kohtueelse menetluse eesmärk on teha kindlaks:

kas kuritegu on toime pandud;

kellele tuleks esitada kuriteosüüdistus;

kas on võimalik asja menetlemisest loobuda, asja menetlemine lõpetada või anda asi kohtusse.

Kohtueelne kriminaalmenetlus koosneb kahest etapist – uurimisest ja süüdistuse esitamisest.

Uurimist toimetavad erinevad politseiorganid, sealhulgas [politsei](#), [kaitsepolitsei](#), [finantspolitsei](#), [sõjaväepolitsei](#), [vanglate amet](#), [korruptsiooni ennetamise ja korruptsiooni vastu võitlemise büroo](#), [piirivalveamet](#), tolliasutused, avamerelaevade kaptenid ja väliterritooriumidele lähetatud riiklike relvajõudude sõjaliste üksuste komandörid. Uurimist toimetab ametiasutus, kelle pädevusvaldkonnas kuritegu toime pandi. Ka [riigiprokuratuur](#) võib uurimist toimetada.

Süüdistuse esitavad [süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavad asutused](#).

Minu õigused uurimise ajal

Täpsema teabe saamiseks teie õiguste kohta kriminaalmenetluse kohtueelse uurimise erinevate etappide ajal klikkige alltoodud linkidel.

Uurimine (1)

Süüdistuse esitamine (2)

Teatavad menetluslikud sammud (3)

Eeluurimine (1)

Uurimise eesmärk

Uurimise eesmärk on teha kindlaks, kas kuritegu on toime pandud, kellele tuleks esitada süüdistus kuriteo toimepanemise eest ning kas asja menetlemisest saab loobuda.

Teiega tegeleb uurija (tavaliselt politseiametnik). Uurimise etapis võib teid kinni pidada 48 tundi ning teie suhtes võidakse julgeolekumeetmena kohaldada eelvangistust.

Uurimiseks ja süüdistuse esitamiseks ette nähtud aeg sõltub selle õigusrikkumise raskusastmest, milles teid süüdistatakse (6–22 kuud võimalusega pikendada seda aega veel 6 kuud). Kui neid tähtaegu ei järgita, tuleb tühistada kõik julgeolekumeetmed ja teie omandiõiguse piirangud.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Uurimist toimetab politseiametnik ütleb teile, mis toimub.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Teil võimaldatakse kasutada tõlgi abi. Selle eest kannab hoolet politseiametnik või prokurör. Tõlk tõlgib kõik vajaliku – dokumendid, uurija ja advokaadi jutu ning samuti teie ütlused.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Kui te ei oska kohalikku keelt, ei pea teil advokaati olema, kuid see on soovitatav, sest te ei pruugi teada kohalikke olusid ja õigusnorme. Te võite advokaadi valida ise või paluda uurimist toimetaval ametnikul kutsuda teile valveadvokaat.

Kui teid peetakse kinni, kutsutakse advokaat teid esindama 48 tunni jooksul. Soovitatav on, et kohtumenetluses osalev mis tahes välisriigi advokaat esindaks teid koos kohaliku advokaadiga.

Tõlgi teenused tehakse kättesaadavaks niipea kui võimalik, sest tõlgi kohalolek on vajalik, et selgitada teile olukorda ja teid üle kuulata.

Kas mul palutakse esitada teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Teil on õigus anda teavet, kuid see ei ole kohustuslik. Teil on õigus vaikida ning seda ei saa kasutada teie vastu ega tõlgendada uurijaga koostööst keeldumisena.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasja?

Teie ütlusi käsitletakse koos muude asjaga seotud tõenditega. Te ei pea tegema ennast süüstavaid avaldusi. Teil on õigus esitada avaldusi, mida te peate vajalikuks. Teil on õigus keelduda tunnistamast.

Kas ma saan võtta ühendust perekonnaliikme või sõbraga?

Kui teid peetakse kinni, on teil õigus paluda, et uurija teavitaks sellest teie lähemaid pereliikmeid, teisi sugulasi, teie töökohta või haridusasutust jne.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Jah. Uurimise käigus austatakse inimõigusi.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Teil on õigus taotleda oma saatkonna või konsulaadi teavitamist.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Te peate uurimise ajal kohal viibima. Uurimist toimetav ametnik otsustab, kas uurimismenetluses on võimalik osaleda videolingi või telefonikonverentsi vahendusel.

Kas mind võidakse minu kodumaale tagasi saata?

Seaduses selline nõue puudub, kuid Läti Vabariigist väljasaatmine on üks võimalik karistus, mida võidakse kohaldada. Seda võidakse teha ainult kohtuotsuse alusel.

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse?

Eeluurimiskohtunik langetab otsuse teie vahi all hoidmise kohta 48 tunni jooksul alates teie vahistamisest. Teid võidakse vahi all hoida, kui teie toimepandud kuriteo eest on ette nähtud vabadusekaotus ja kui ühegi muu julgeolekumeetmega ei ole võimalik tagada, et:

te ei hoia uurimisest, kohtumenetlusest või kohtuotsuse jõustamisest kõrvale;

te ei takista uurimise käiku;

te ei pane toime uut kuritegu.

Eeluurimiskohtunik kuulab teid ära, enne kui langetab otsuse teie vahi all hoidmise kohta. Teil on õigus esitada dokumente, mis tõendavad, et teie vahi all hoidmine ei oleks mõistlik. Teile tagatakse advokaadi juuresviibimise ja tõlgi kasutamise õigus.

Kas ma võin uurimise ajal riigist lahkuda?

Te võite riigist lahkuda uurimist toimetava ametniku loal (mis on tavaliselt kirjalik).

Kas minult küsitakse sõrmejälgi, DNA-proovi (nt juukse-, süljeproov) või muid kehavedelikke?

Teabe saamiseks [oma õiguste kohta klikkige lingil](#).

Kas minu isik võidakse läbi otsida?

Teabe saamiseks [oma õiguste kohta klikkige lingil](#).

Kas minu kodu, töökoht, auto jne võidakse läbi otsida?

Teabe saamiseks [oma õiguste kohta klikkige lingil](#).

Kas ma võin esitada apellatsioon?

Teil on õigus esitada eeluurimiskohtuniku otsuse peale apellatsioon kohtu esimehele. Teil on õigus esitada uurimist toimetava ametniku või prokurööri tegevuse peale apellatsioon vastavalt kas järelevalveprokuröridele või vanemprokuröridele.

Uurimist toimetava ametniku, prokurööri või eeluurimiskohtuniku otsuste peale peaksite kaebuse esitama 10 päeva jooksul, kuid teil on õigus esitada kaebusi nende tegevuse peale kogu uurimismenetluse ajal.

Te võite esitada kaebuse keeles, mida te valdate. Kaebus tuleb läbi vaadata 10 päeva jooksul alates selle saamisest. Kui kaebus ei ole kirjutatud ametlikus keeles, hakatakse tähtaega arvestama tõlke kättesaadavaks tegemise kuupäevast. Teid teavitatakse sellest.

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Teil on õigus ennast süüdi tunnistada uurimise või [süüdistuse esitamise](#) ajal kõikides süüdistuse punktides või mõnes neist või ainult ühes punktis.

Kui te tunnistate end süüdi, käsitatakse seda kergendava asjaoluna, mis võib kaasa tuua kergema karistuse või olla aluseks kriminaalmenetluse lõpetamisele. Kui te teete koostööd uurimist toimetava ametniku või prokuröriaga, võib see aidata kaasa kergemate julgeolekumeetmete kohaldamisele või teie vahi alt vabastamisele.

Kas süüdistust saab enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Teie vastu esitatud süüdistust saab muuta, kui prokurör on saanud täiendavaid tõendeid. Teie vastu esitatud esialgseid süüdistusi tuleb muuta, kui need on osutunud vääraks – sellisel juhul lõpetab prokurör süüdistamise selles punktis. Teile esitatakse uus süüdistus.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Teile võib esitada süüdistuse, kuid teie üle ei saa kohut mõista ja teid ei saa süüdi mõista, kui teises liikmesriigis on sama õigusrikkumisega seoses teie üle juba kohut mõistetud või kui teid on selles riigis samas õigusrikkumises õigeks mõistetud.

Kas ma saan teavet tunnistajate kohta, kes minu vastu tunnistavad?

Te saate teavet tunnistajate kohta, kes teie vastu tunnistavad. Prokurör edastab teile toimiku pärast asja uurimise lõpetamist ja enne selle kohtusse saatmist ning teil on võimalik tutvuda tunnistajate ütlustega.

Kas ma saan teavet muude minu vastu kasutatavate tõendite kohta?

Te saate toimiku ning see sisaldab kõiki tõendeid, mida prokurör kavatseb teie vastu kohtus kasutada. Prokurör annab teile toimiku koopiad.

Mind on teises liikmesriigis sama kuriteo eest juba süüdi mõistetud. Mis juhtub sellisel juhul?

Teie üle ei saa sama õigusrikkumise eest Lätis kohut mõista. ELi liikmesriikides kehtib teistkordse karistamise keeld (*ne bis in idem*).

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Taotletakse teie kohta karistusregistris sisalduvat teavet.

Süüdistuse esitamine (2)

Süüdistuse esitamise etapi eesmärk

Süüdistuse esitamise eesmärk on tuvastada kuriteo toimepanemine, kindlaks teha isikud, kellele tuleks selles kuriteos süüdistus esitada, ning jõuda järeldusele, kas asja menetlemisest võib loobuda või võib asja menetlemise lõpetada ja saata asja kohtusse. Teiega tegeleb **prokurör**.

Uurimiseks ja süüdistuse esitamiseks ette nähtud aeg sõltub selle õigusrikkumise raskusastmest, milles teid süüdistatakse (6–22 kuud võimalusega pikendada seda aega veel 6 kuud). Kui neid tähtaegu ei järgita, tuleb tühistada kõik julgeolekumeetmed ja omandiõiguse piirangud.

Mida mulle öeldakse toimiva kohta?

Prokurör, kes teeb uurimistoiminguid (tõenäoliselt samad toimingud, mida tehti uurimise käigus), annab teile teavet toimuva kohta.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma seda keelt ei valda?

Teil võimaldatakse kasutada tõlgi abi. Selle eest kannab hoolt prokurör. Tõlk tõlgib kõik vajaliku – dokumendid, prokurööri ja advokaadi jutu ning samuti teie ütlused.

Millises etapis saan ma rääkida advokaadiga?

Kui te ei oska kohalikku keelt, on advokaadi kasutamine soovitatav, sest te ei pruugi teada kohalikke olusid ja õigusnorme. Soovitatav on, et kohtumenetluses osalev mis tahes välisriigi advokaat esindaks teid koos kohaliku advokaadiga. Te võite advokaadi valida ise või paluda prokuröri kutsuda teile valveadvokaat.

Tõlgi teenused tehakse kättesaadavaks niipea kui võimalik, sest tõlgi kohalolek on vajalik olukorra selgitamiseks, teie ülekuulamiseks jne.

Kas minult küsitakse teavet? Kas ma peaksin teavet andma?

Teil on õigus anda teavet, kuid see ei ole kohustuslik. Teil on õigus vaikida ning seda ei saa kasutada teie vastu ega tõlgendada koostööst keeldumisena.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mida saab kasutada minu vastu?

Teie ütlusi käsitletakse koos muude asjaga seotud tõenditega. Te ei pea tegema ennast süüstavaid avaldusi. Teil on õigus esitada avaldusi, mida te peate vajalikuks. Teil on õigus keelduda tunnistamast.

Kas ma saan võtta ühendust perekonnaliikme või sõbraga?

Kui teid peetakse kinni, on teil õigus paluda, et prokurör teavitaks sellest teie lähemaid pereliikmeid, teisi sugulasi, teie töökohta või haridusasutust jne.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Jah. Süüdistuse esitamise käigus austatakse inimõigusi.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Teil on õigus taotleda oma saatkonna või konsulaadi teavitamist.

Ma olen pärit teisest riigist. Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Te peate olema kohal süüdistuse esitamise etapis. Prokurör otsustab, kas uurimismenetluses on võimalik osaleda videolingi või telefonikonverentsi vahendusel.

Kas mind võidakse minu kodumaale tagasi saata?

Seaduses selline nõue puudub, kuid Läti Vabariigist väljasaatmist on võimalik kasutada täiendava karistusena. Seda võib kohaldada ainult [kohtuotsuse alusel](#).

Kas mind hoitakse vahi all või vabastatakse?

Eeluurimiskohtunik langetab otsuse teie vahi all hoidmise kohta. Teid võidakse vahi all hoida, kui teie toimepandud kuriteo eest on võimalik määrata vabadusekaotus ning kui muude julgeolekumeetmetega ei ole võimalik tagada, et te ei hoidu kõrvale uurimisest, kohtumenetlusest või kohtuotsuse jõustamisest, ei takista uurimise käiku ega pane toime uut kuritegu.

Eeluurimiskohtunik kuulab teid ära, enne kui langetab otsuse teie vahi all hoidmise kohta. Teil on õigus esitada dokumente, mis tõendavad, et teie vahi all hoidmine ei oleks mõistlik. Teile tagatakse advokaadi juuresviibimise ja tõlgi kasutamise õigus.

Kas ma võin uurimise ajal riigist lahkuda?

Te võite riigist lahkuda prokurööri loal (mis on tavaliselt kirjalik).

Kas minult küsitakse sõrmejälgi, DNA-proovi (nt juukse-, sõljepruov) või muid kehavedelikke?

Teabe saamiseks [oma õiguste kohta](#) klikkige lingil.

Kas minu isik võidakse läbi otsida?

Teabe saamiseks [oma õiguste kohta](#) klikkige lingil.

Kas minu kodu, töökoht, auto jne võidakse läbi otsida?

Teabe saamiseks [oma õiguste kohta](#) klikkige lingil.

Kas ma võin esitada apellatsiooni?

Teil on õigus esitada eeluurimiskohtuniku otsuse peale apellatsioon kohtu esimehele. Teil on õigus esitada prokurööri tegevuse peale apellatsioon vanemprokuröriile.

Prokurööri või eeluurimiskohtuniku otsuste peale peaksite te kaebuse esitama 10 päeva jooksul. Kaebusi prokurööri tegevuse peale on võimalik esitada kogu uurimismenetluse ajal.

Te võite esitada kaebuse keeles, mida te valdate. Kaebus tuleb läbi vaadata 10 päeva jooksul alates selle saamisest. Kui kaebus ei ole kirjutatud ametlikus keeles, hakatakse tähtaega arvestama tõlke kättesaadavaks tegemise kuupäevast. Teid teavitatakse sellest.

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Teil on õigus ennast süüdi tunnistada uurimise või süüdistuse esitamise ajal kõikides süüdistuse punktides või mõnes neist või ainult ühes punktis.

Kui te tunnistate end süüdi, käsitatakse seda kergendava asjaoluna, mis võib kaasa tuua kergema karistuse. Kui te tunnistate ennast süüdi ja teete koostööd uurimist toimetava ametniku või prokuröriaga, võib see aidata kaasa kergemate julgeolekumeetmete kohaldamisele või teie vahi alt vabastamisele.

Kui te tunnistate ennast süüdi, võidakse kriminaalmenetlus lõpetada. Võimalikud tulemused on:

tingimisi vabastamine kriminaalvastutusest;

prokurööri määrus kohaldatava karistuse kohta;

kokkulepe prokuröriaga süü omaksvõtmise ja kohaldatava karistuse kohta, mille kohus siis kinnitab jne.

Kas süüdistust saab enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Teie vastu esitatud süüdistust saab muuta, kui prokurör on saanud täiendavaid tõendeid. Teie vastu esitatud süüdistusi võib muuta, kui prokurör leiab, et need ei ole õiged – sellisel juhul lõpetab prokurör süüdistamise selles punktis. Teile esitatakse uus süüdistus.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, milles on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Teile võib esitada süüdistuse, kuid teie üle ei saa kohut mõista ja teid ei saa süüdi mõista, kui teises liikmesriigis on sama õigusrikkumisega seoses teie üle juba kohut mõistetud või kui teid on selles riigis samas õigusrikkumises õigeaks mõistetud.

Kas ma saan teavet tunnistajate kohta, kes minu vastu tunnistavad?

Te saate teavet tunnistajate kohta, kes teie vastu tunnistavad. Prokurör edastab teile tunnistajate ütlusi sisaldava toimiku pärast asja uurimise lõpetamist ja enne selle kohtusse saatmist.

Kas ma saan teavet muude minu vastu kasutatavate tõendite kohta?

Te saate toimiku ning see sisaldab kõiki tõendeid, mida prokurör kavatseb teie vastu kohtus kasutada. Prokurör annab teile toimiku koopiad.

Mind on teises liikmesriigis sama kuriteo eest juba süüdi mõistetud. Mis juhtub sellisel juhul?

Teie üle ei saa sama õigusrikkumise eest Lätis kohut mõista. ELi liikmesriikides kehtib teistkordse karistamise keeld (*ne bis in idem*).

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Jah, taotletakse teie kohta karistusregistris sisalduvat teavet.

Teatavad menetluslikud sammud (3)

Kas minult küsitakse sõrmejälgi, DNA-proovi (nt juukse-, süljeproov) või muid kehavedelikke?

Teilt võidakse paluda, et te annaksite sõrmejäljed või DNA-proovi. Teilt võidakse nõuda ja võtta ka muude kehavedelike proove, kui see on vajalik konkreetse õigusrikkumise uurimiseks.

Teil on õigus tutvuda eksperdi poolt läbivaatamist käsitleva otsusega enne läbivaatamist, tingimusel et läbivaatamine käsitleb teid. Teil on õigus esitada enne eksperdi poolt läbivaatamist küsimusi läbivaatamise kohta.

Te olete kohustatud osalema selles eksperdi poolt teostatavas läbivaatamises. Te olete kohustatud andma proove võrdlevaks analüüsiks või võimaldama nende võtmist.

Kui te annate proovid võrdlevaks analüüsiks vabatahtlikult, tehakse selle kohta märge. Enne protokollil allkirjastamist on teil õigus teada, millised andmed kantakse protokollile, ning te võite taotleda mis tahes sellise teabe lisamist, mida te peate vajalikuks. Kui te ei luba võtta proove võrdlevaks analüüsiks, võetakse need sunnimeetmeid rakendades eeluurimiskohtuniku otsuse alusel.

Kas minu isik võidakse läbi otsida?

Teie keha võib visuaalselt üle vaadata, kui sellel on kuritegeliku tegevuse jälgi, mis tahes erilisi märke või eritunnuseid jne. Teie keha visuaalset läbivaatust võib teostada ainult samast soost isik või meditsiinitöötaja. Visuaalse läbivaatamise tulemusel koostatakse kirjalik protokoll ning teil on õigus saada selle kohta teavet ja esitada selle kohta märkuseid.

Teie isik võidakse läbi otsida, kui teie rõivastesse, asjade hulka, kehasse või avatud kehaõhnsustesse on peidetud uurimise mõttes olulised esemed või dokumendid. Teie isiku võib läbi otsida ainult samast soost isik meditsiinitöötaja juuresolekul. Otsus isiku läbiotsimiseks ei ole vajalik, kui teid hoitakse vahi all. Otsus isiku läbiotsimiseks ei ole vajalik, kui te viibite ruumi või ala läbiotsimise ajal kohapeal ning teid otsitakse läbi selle läbiotsimise käigus.

Kas minu kodu, töökoht, auto jne võidakse läbi otsida?

Teie kodu, töökoht, auto jne võidakse läbi otsida. Eeluurimiskohtunik või kohus langetab otsuse läbiotsimise kohta, kuid kiireloomuliste asjade puhul piisab uurija otsusest, mille on heaks kiitnud prokurör.

Teil või teie täiskasvanud pereliikmel on õigus viibida läbiotsimise juures, eelkõige siis, kui see toimub teie ametlikus elukohas/valdustes/töökohas, välja arvatud juhul, kui te olete vahi all. Kui teie või teie täiskasvanud pereliige ei saa viibida läbiotsimise juures, tuleb kohale kutsuda kohaliku omavalitsuse esindaja, ruumide või ehitise haldaja või juhataja.

Teil on õigus saada läbiotsimist käsitlevast otsusest teada enne läbiotsimist ning uurija on kohustatud otsuse teile esitama. Kõiki läbiotsimise käigus leitud ja konfiskeeritud esemeid tuleb teile näidata ning need tuleb arvele võtta ja pakendada ning pakend sulgeda, kui see on asjakohane.

Teil on õigus nõuda, et läbiotsitud koht oleks pärast samasuguses seisukorras nagu varem, kui see on praktiliselt võimalik. Teil on õigus nõuda võimalust tutvuda läbiotsimisprotokolliga ning väljendada oma arvamust ja nõuda nende arvamuste lisamist protokollile. Teil on õigus advokaadi ja tõlgi juuresviibimisele läbiotsimise ajal.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadus](#)

[Karistusseadus](#)

[Politsei](#)

[Riigiprokuratuur](#)

[Karistusregistri seadus](#)

[Kinnipidamismenetluse seadus](#)

[Vahistamismenetluse seadus](#)

[Advokatuuriseadus](#)

Viimati uuendatud: 15/06/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

3 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus kohtumenetlus toimub?

Asja arutab piirkondlik (linna-) kohus või väga raskete kuritegude puhul ringkonnakohus. Tavaliselt sõltub kohtumenetluse asukoht sellest, kus kuritegu toime pandi. Teile edastatakse kirjalik teatis.

Kohtuistung on avalik, kuid on ka mõned erandid (seksuaalkuriteod, vajadus kaitsta riigisaladust jne).

Esimese astme kohtus arutab asja üks kohtunik, kuid kohtu esimees võib nõuda, et asja arutaks kolmest kutselisest kohtunikust koosnev kolleegium. Asja üle langetab otsuse kohtunik või kolleegium.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Prokurör võib süüdistust kohtumenetluse ajal raskendada või kergendada.

Kui prokurör kergendab süüdistust, kuid faktilised tõendid jäävad samaks, lisatakse uus süüdistus kohtumenetluse protokollile.

Kui süüdistust kergendatakse, sest faktilised tõendid on muutunud, või kui süüdistust raskendatakse, kuid faktilised tõendid jäävad samaks, tuleks uus süüdistus lisada kohtumenetluse protokollile. Teil on õigus nõuda, et protokoll esitataks teile kirjalikult.

Kui prokurör muudab süüdistuse raskemaks, sest seoses kuriteoga on avastatud uusi faktilisi tõendeid, võib kohus välja kuulutada vaheaja ning prokurör peab esitama kohtule uue süüdistuse 1 kuu jooksul.

Teave uute süüdistuste kohta edastatakse teile, teie advokaadile, kannatanule ja kannatanu esindajale ning samuti märgitakse ära kohtumenetluse kuupäev.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Kui süüdistatav tunnustab ennast süüdi, võib see tähendada kergema karistuse kohaldamist. Nii juhtub ka siis, kui te tunnistate end süüdi süüdistuse mõnes punktis.

Kui te tunnustate end süüdi igas süüdistuse punktis, võib kohut mõista tõendeid kontrollimata ning hinnates vaid neid tõendeid, mis on seotud konkreetsetel teiega ja tekitatud kahju eest hüvitise määramisega. Sellisel juhul on kohtuotsuse peale apellatsiooni esitamise võimalused piiratud.

Kas ma pean kohtumenetluse ajal kohal viibima?

Te peate viibima kõikidel kohtuistungitel kuni otsuse langetamiseni. Te võite esitada taotluse, et asja arutataks teieta, kuid sellisel juhul peaks kohal viibima teie õigusesindaja.

Kui te viibite teises riigis või kui teie asukoht on teadmata või teie ilmumine kohtusse ei ole võimalik, võib kohut mõista ka tagaselja (*in absentia*).

Teil ei ole õigust osaleda kohtumenetluses videolingi kaudu, viibides teises liikmesriigis.

Kas kohtumenetluse ajal on minu käsutuses tõlk?

Kohus võimaldab teil kasutada tõlgi abi.

Kas kohtumenetluse ajal on mul advokaat?

Advokaadi abi kasutamise vajalikkuse üle otsustate teie ise. Advokaat peab olema järgmiste asjaolude korral:

kui te olete alaealine, õigusvõimetu või teil on õpiraskused;

kui otsus langetatakse meditsiinilist laadi sunnimeetmete kohaldamise kohta;

kui te ei suuda kasutada oma menetlusõigusi füüsilise või vaimse puude tõttu;

kui te olete kirjaoskamatu või teie haridustase on madal ning see ei võimalda teil kasutada oma menetlusõigusi;

kui prokuröri on alustatud läbirääkimisi kokkuleppe sõlmimiseks;

kui kohut mõistetakse teie juuresolekuta.

Neil juhtudel määratakse teile advokaat ning teil on õigus temast loobuda, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse meditsiinilist laadi sunnimeetmeid. Teil on õigus taotleda teist advokaati.

Kas ma saan kohtuistungil sõna võtta?

Kohtus on teil õigus anda ütlusi ja väljendada oma arvamust. Teil puudub kohustus anda ütlusi – seda ei saa käsitada kohtuga koostööst keeldumisena. Teil on õigus anda oma ütlused kohtus kirjalikult. Kohus loeb need ette. Te ei pea tegema ennast süüüstavaid avaldusi. Teie süüd peab tõestama prokurör.

Te ei pea rääkima tõtt. Teie vastu ei saa algatada uut menetlust, kui te olete meelega andnud valeütlusi või keeldunud ütluste andmisest. Karistuse määramisel võib teie käitumist arvesse võtta, kuid seda ei saa käsitada raskendava asjaoluna.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Te võite kohtumenetluse jooksul esitada uusi tõendeid oma alibi tõendamiseks, kriminaalvastutuse välistamiseks või süü leevendamiseks ning vaidlustada prokuröri esitatud tõendid.

Teil on õigus esitada tunnistajatele ja kannatanule küsimusi, kutsuda tunnistajaid, sealhulgas neid, keda varem üle kuulatud ei ole, esitada dokumente, füüsilisi või elektroonilisi tõendeid ning paluda, et kohus nõuaks esemete või dokumentide esitamist.

Teil on õigus esitada tõendeid kogu kohtumenetluse jooksul kuni hetkeni, mis kohus teatab kohtuliku uurimise lõpetamisest.

Teil on õigus kasutada eradetektiiv teenuseid. Kohus hindab asja üle otsustades kõiki tõendeid tervikuna.

Kohus langetab otsuse teie tunnistajate kutsumise kohta pärast seda, kui on küsinud teiste menetlusosaliste arvamust. Kui teie taotlus lükatakse tagasi, võite selle esitada korduvalt.

Teil ja teie advokaadil on õigus esitada küsimusi kõikidele tunnistajatele. Nende tunnistusi analüüsitakse kaitsekõnes, mille esitate teie või esitab teie advokaat.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Arvesse võetakse teavet teie kandmata karistuste kohta. Karistusregistrist aegumise tõttu eemaldatud süüdimõistmisi võib käsitada teie isikut iseloomustavate asjaoludena. Karistuse, sealhulgas kinnipidamise üle otsuse langetamisel võetakse neid süüdimõistmisi arvesse.

Teavet teie karistusregistri andmete kohta nõutakse [uurimise](#) ja [süüdistuse esitamise](#) ajal. Seda teavet võib esitada kohtumenetluse ajal. Kohus võtab otsuse langetamisel arvesse teie karistusregistri andmeid.

Seadusega on lubatud võtta ühendust teise liikmesriigi pädevate ametiasutustega ja taotleda teavet teie sealsete varasemate süüdimõistmiste kohta.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kohus langetab otsuse teie õigeksmõistmise või süüdimõistmise kohta või kriminaalmenetluse lõpetamise kohta, kui asjaolud lubavad arvata, et kohtumenetlust ei peaks jätkama. See võib juhtuda, kui ei ole piisavalt tõendeid süüdistuse põhjendamiseks või kui prokurör loobub süüdistustest.

Võimalikud karistused:

vabadusekaotus (3 kuust 15 aastani ning raskemate õigusrikkumiste puhul kuni 20 aastat või eluaegne vangistus);

üldkasulik töö (40–280 tundi);

rahatrahv (3–200 minimaalse kuupalga ulatuses);

vara konfiskeerimine (vara konfiskeeritakse hüvitiseta ja riik võtab selle enda valdusesse);

Lätist väljasaatmine (täiendav karistus: keeld siseneda riiki 3–10 aastat);

õiguste piiramine (täiendav karistus: keeld tegeleda teatavat liiki või mis tahes liiki kaubandusega, teataval kutsealal või muu tegevusalaga, keeld asuda teatavale ametipostile, keeld omandada seadusest tulenevaid lubasid või litsentse; 1–5 aastat);

katseaeg (1–3 aastat).

Milline on kannatanu roll kohtumenetluse ajal?

Isikut käsitatakse kannatanuna uurija või prokuröri otsuse kohaselt, kui isik on avaldanud selleks kirjalikult soovi. Kohus võib isiku tunnistada kannatanuks enne kohtumenetluse algust.

Kannatanu võib esitada taotluse kahju hüvitamiseks, esitada tõendeid, mõjutada asja menetlemise arengut (leppimine süüdistatavaga, nõustumine prokuröri ettepanekuga karistuse osas jne).

Kannatanu esitab kohtumenetluse ajal oma arvamuse karistuse ja nõutud hüvitise kohta. Kannatanu võib esitada apellatsiooni esimese astme kohtu otsuse peale ja apellatsioonikohtu otsuse peale.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadus](#)

[Karistusseadus](#)

[Karistusregistri seadus](#)

[Kinnipidamismenetluse seadus](#)

[Detektiivide tegevuse seadus](#)

[Läti kohtud](#)

Viimati uuendatud: 15/06/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

4 - Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kas ma võin esitada apellatsiooni?

Teil on õigus esitada apellatsioon esimese astme kohtu otsuse peale, esitades apellatsioonkaebuse 10 päeva jooksul alates otsuse tegemise kuupäevast. Kohus võib seda tähtaega pikendada 20 päevani.

Apellatsioonkaebus tuleks adresseerida ühe astme võrra kõrgemale kohtule (ringkonnakohtu kriminaalasjade kolleegiumile või ülemkohtu kriminaalasjade kojale), kuid see tuleb esitada otsuse langetanud kohtule.

Apellatsiooni ei ole võimalik esitada eraldi kohtumenetluse ajal tehtud kirjalike või suuliste otsuste peale. Nende peale saab esitada apellatsiooni ainult koos kohtuotsuse peale esitatud apellatsiooniga.

Apellatsioonkaebuse võib esitada, kui te leiate, et kohtu otsus oli vale – näiteks kui karistus on liiga range või kui teie käitumist ei ole õiguslikust aspektist tõlgendatud asjakohaselt (kohaldatud on karistusseaduse vale artiklit või artikli osa) jne.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate apellatsiooni, siis kohtuotsuse jõustamine peatatakse. Kui te olete apellatsiooni esitamise ajal vanglas, hakatakse apellatsioonkaebuse esitamise 10- või 20-päevalist tähtaega arvestama päevast, mil teile anti kohtuotsusest teada teile mõistetavas keeles.

Kui teil on probleeme tervisega või teil ilmnevad perekonnaga seotud asjaolud, mille puhul võib osutuda vajalikuks teie vabastamine vahi alt, võite te paluda vangistuse kohaldamise aluste läbivaatamist. Kohus ei pea sellist taotlust rahuldama.

Kohus teavitab teid kuupäevast, mil hakatakse teie apellatsioonkaebust arutama. Selleks ei ole sätestatud mingit tähtaega, kuigi kohtud lähtuvad põhimõttest, et asjad tuleks läbi vaadata mõistliku aja jooksul.

Apellatsioonkaebuses on teil õigus esitada uusi tõendeid, selgitades, miks on nende tõendite läbivaatamine vajalik, ning esitades põhjused, miks neid tõendeid ei esitatud esimese astme kohtule. Teil on õigus taotleda, et apellatsioonikohtu uuriks tõendeid, kui see on teie arvates oluline apellatsioonkaebuse tõendamiseks.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Apellatsiooni arutamisele kutsutakse järgmised pooled: prokurör, kõik kohtuotsuse vaidlustanud isikud ja kaitsjad/õigusesindajad. Teie kaebuse vaatab läbi kolmest kohtunikust koosnev kohtukoosseis.

Kohtuliku arutamise jooksul vaadatakse läbi ainult teie kaebus, välja arvatud juhul, kui kohus kahtleb esimese astme kohtu järeldustes.

Apellatsiooni puhul võib kohus langetada ühe viiest võimalikust otsusest:

esimese astme kohtu otsus jäetakse jõusse;

esimese astme kohtu otsus tühistatakse ja tehakse uus otsus;

esimese astme kohtu otsus tühistatakse osaliselt ja tehakse uus seda osa käsitlev otsus;

esimese astme kohtu otsus tühistatakse ja asja menetlemine lõpetatakse;

esimese astme kohtu otsus tühistatakse täielikult või osaliselt ja asi saadetakse tagasi esimese astme kohtusse uuesti arutamisele.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse või kui seda ei rahuldata?

Apellatsioonikohtu otsus jõustub, kui teie apellatsioonkaebus rahuldatakse ja ükski teine isik (prokurör/kannatanu) ei vaidlusta kohtuotsust kassatsioonimenetluse raames.

Kui teie apellatsiooni ei rahuldata, on teil õigus vaidlustada apellatsioonikohtu otsus kassatsioonimenetluse raames ülemkohtu senati kriminaalasjade osakonnas. Kassatsioonkaebus tuleb esitada 10 päeva jooksul alates apellatsioonikohtu otsuse avalikustamisest. Kohus võib seda tähtaega pikendada 20 päevani.

Kui teid mõistetakse õigeks või asja menetlemine lõpetatakse mingil õiguslikul põhjusel, on teil õigus saada hüvitist.

Kui teie apellatsioonkaebus rahuldatakse, hoitakse teie süüdimõistmist käsitlevaid andmeid Läti siseministeeriumi teabekeskuses.

Kassatsioonkaebuse esitamise kohta on olemas väga ranged nõuded – te peate esitama tõendid, et karistusseadust või kriminaalmenetluse seadust on rikutud olulisel määral.

Teatavatel juhtudel on teil õigus nõuda kriminaalmenetluse taasavamist, kui pärast kohtuotsuse jõustumist on ilmnunud uusi asjaolusid. Sellise läbivaatamise jaoks tähtajad puuduvad.

Teatavatel juhtudel (kui karistusseadust või kriminaalmenetluse seadust on olulisel määral rikutud) võib teie advokaat isegi juhul, kui te ei esitanud kassatsioonkaebust, ikkagi esitada taotluse kehtiva kohtuotsuse läbivaatamiseks. Taotluse esitamiseks tähtajad puuduvad.

Esimese astme kohtu otsus jõustub ja on lõplik siis, kui seda ei ole vaidlustatud apellatsioon- või kassatsioonimenetluse raames. Apellatsioonikohtu otsus jõustub ja on lõplik siis, kui seda ei ole vaidlustatud kassatsioonimenetluse raames. Kassatsioonikohtu otsus jõustub ja muutub lõplikuks asja läbivaatamise kuupäeval.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui teile on karistuseks määratud vabadusekaotus, võidakse teid pärast kohtumenetlust saata tagasi teie päritoluriiki, kui teie riigi pädev asutus on nõudnud teie väljasaatmist ja Läti riigiprokuratuur on sellega nõustunud või vastupidi – kui Läti riigiprokuratuur on nõudnud, et teie riik võtaks teid vastu, et te saaksite oma karistust seal kanda. Teie üleviimine ei ole automaatne.

Üleviimise puhul kehtivad järgmised tingimused:

te peate olema selle riigi kodanik, kus te karistust kandma hakkate;

kohtuotsus peab olema jõustunud;

teie karistuse kandmise lõpuni peab olema vähemalt 6 kuud;

õigusrikkumine peab ka teie riigis olema käsitatav õigusrikkumisena;

te olete avaldanud soovi kanda karistust oma riigis või olete üleviimisega nõustunud.

Vangla juhtkond annab teile teada teie õigusest taotleda üleviimist 10 päeva jooksul alates kohtuotsuse jõustamist käsitleva määruse kättesaamisest. Oma taotluse peate esitama kirjalikult Läti riigiprokuratuurile.

Kui te ei soovi kanda karistust oma riigis või ei nõustu teie riigi ametiasutuste sellise nõudega, peate te esitama kirjaliku keeldumise Läti riigiprokuratuurile.

Üleviimise taotlus tuleb läbi vaadata 10 päeva jooksul.

Teave süüdistuse/süüdimõistmise kohta

Teavet teie süüdimõistmise kohta Lätis hoitakse teie nõusolekuta [Läti siseministeeriumi teabekeskuse](#) registri aktiivses andmebaasis kuni süüdimõistmise aegumiseni või süüdimõistva otsuse tühistamiseni. Kui teile on määratud halduskaristus, hoitakse andmeid 1 aasta pärast selle karistuse kandmist ning seejärel edastatakse need andmed registri arhiivi. Seda ei ole võimalik vaidlustada.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse seadus](#)

[Karistusseadus](#)

[Läti kohtud](#)

[Karistusregistri seadus](#)

[Menetlust toimetavate asutuste põhjustatud kahjude hüvitamise seadus](#)

Viimati uuendatud: 15/06/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5 - Liiklusnõuete rikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Kui te olete ületanud suurimat lubatud sõidukiirust (50 km/h asulates ja 90 km/h väljaspool asulaid) kuni 20 km/h, võib [politseinik](#) teha teile hoiatuse või määrata 5 Läti lati suuruse rahaträhvi.

Kui te olete ületanud suurimat lubatud sõidukiirust 21–30 km/h, võib politseinik teha teile hoiatuse või määrata 20 Läti lati suuruse rahaträhvi.

Rahaträhvi suurus kasvab vastavalt sellele, mida rohkem te suurimat lubatud sõidukiirust ületate, ning võib ulatuda 300 Läti latini ja sellega võib kaasneda teie juhiloa äravõtmine 3–6 kuuks.

Kui te olete parkinud sõiduki keelatud kohta, võib politseinik määrata 20 Läti lati suuruse rahaträhvi.

Kui teil ei ole sõites kaasas juhiluba, sõiduki registreerimisdokumente või tehnoülevaatuse kontrollkaarti jmt, võib politseinik teha teile hoiatuse või määrata 2 Läti lati suuruse rahaträhvi.

Kui te sõitsite päevasel ajal tuledeta, võib politseinik teha teile hoiatuse või määrata 5 Läti lati suuruse rahaträhvi. Sama õigusrikkumise eest pimedal ajal või kehva nähtavusega oludes võib politseinik määrata 30 Läti lati suuruse rahaträhvi.

Kui teil või teie kaasreisijal ei ole sõidu ajal turvavöö kinnitatud, võib politseinik teha teile hoiatuse või määrata 20 Läti lati suuruse rahaträhvi.

Politseinik koostab õigusrikkumise kohta protokollid ning võib otsustada karistuse üle kohapeal. Te võite esitada karistuse peale apellatsiooni kõrgemale ametiasutusele 1 kuu jooksul alates otsusest teavitamisest. Selle tulemusena tehtava otsuse peale võite omakorda esitada apellatsiooni [piirkondlikule halduskohtule](#). Kaebus tuleks esitada 1 kuu jooksul.

Jalakäijate poolt toime pandud eeskirjade rikkumisi käsitleb munitsipaalpolitsei. Teile võidakse määrata 5–20 Läti lati suurune rahaträhv. Te võite selle otsuse peale esitada 1 kuu jooksul apellatsiooni piirkondlikule halduskohtule.

Kui te olete juhtinud sõidukit alkoholi jooobes jooeastmega 0,2–0,5 ‰ ja juhtimisõigus on teil olnud alla 2 aasta, määrab politseinik või piirkondliku (linna-) kohtu kohtunik teile 100–200 Läti lati suuruse rahaträhvi ja teie juhiluba võetakse ära 3 kuuks. Te võite 1 kuu jooksul esitada otsuse peale apellatsiooni kõrgemale ametiasutusele ning pärast seda piirkondlikule halduskohtule (politseiniku määratud rahaträhvi puhul) või [ringkonna kohtule](#) (kohtuniku määratud rahaträhvi puhul).

Kas need õigusrikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Haldusõigusrikkumised kajastuvad teie karistusregistri andmetes. Teavet nende karistuste kohta hoitakse teie nõusolekut taotlemata [Läti siseministeeriumi teabekeskuse](#) registri aktiivses andmebaasis kuni 1 aasta pärast nende ärakandmist. Pärast seda edastatakse need andmed registri arhiivandmebaasi.

Seonduvad lingid

[Liikluseeskiri](#)

[Haldusõigusrikkumise seadustik](#)

[Haldusmenetluse seadus](#)

[Politseiseadus](#)

[Karistusregistri seadus](#)

[Politsei](#)

[Liiklusohutusamet](#)

Viimati uuendatud: 15/06/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fr](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Luksemburg

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus. [Teabeleht nr 5](#) leiab teavet selliste väiksemate õigusrikkumiste kohta nagu liiklusnõuete rikkumised, mille eest on tavaliselt ette nähtud kindlaksmääratud karistus, näiteks rahaträhv.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiab teie kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapärase etappide lühikirjeldus.

Menetlus algab siis, kui saadakse kuriteoteade, kui kannatanu esitab kaebuse või kui politsei esitab raporti kuriteo või õigusrikkumise kohta.

Riigiprokurör annab korralduse eeluurimise toimetamiseks.

Politsei kuulab kahtlustatavad üle ja võib neid kuni 24 tundi kinni pidada.

Kui riigiprokurör määrab uurimiskohtuniku, otsustab viimane teile süüdistuse esitamise üle, s.t selle üle, kas esitada teile ametlik süüdistus õigusrikkumise toimepanemises ning teid seejärel üle kuulata.

Kohtunik võib lasta politseil teid vahistada ja vangistada. Teil on õigus taotleda ringkonna kohtunike kinnisel nõupidamisel enda ajutist vabastamist.

Eeluurimiskohtunik uurib kriminaalasja süüstavaid ja süüst vabastavaid aspekte.

Pärast uurimist annab eeluurimiskohtunik toimiku üle prokurörile, kes teeb soovitusi teie vabastamise kohta (kriminaalasi lõpetatakse edasise tegevuseta) või asja kohtule arutamiseks saatmise kohta. Teil on õigus esitada apellatsioon enda kohtu alla andmise peale.

Kui teile on esitatud süüdistus kuriteo toimepanemises, peate te ilmuma kohtuistungile.

Kohtuotsusega mõistetakse teid õigeks või süüdi.

Teil on õigus esitada apellatsioon ning õigus asja uuesti arutamisele apellatsioonikohtus.

Te leiate üksikasjaliku teabe nende menetlusetappide kohta ja teie õiguste kohta vastavate teabelehtedelt. See teave ei asenda advokaadiga konsulteerimist ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendelt teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake alltoodud linkidel.

[1. Õigusnõu saamine](#)

[2. Minu õigused uurimise ajal](#)

Ülekuulamine/eeluurimine politseis

Vahistamine (sealhulgas Euroopa vahistamismäärus)

Eeluurimiskohtuniku toimetatav ülekuulamine ja eelvangistuse kohaldamine

Teie vabastamise käsitlemine kohtunike kolleegiumi kinnisel istungil

Kriminaalasja uurimine riigiprokuröri/eeluurimiskohtuniku poolt ning teie kaitseõigused

Uurimise lõpetamise ja asja kohtule arutamiseks edastamise menetlus

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on otsuse langetanud](#)

[5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised](#)

Viimati uuendatud: 05/04/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fr](#) originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti

tõlgivad.

1. Õigusnõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusesse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Samuti leiate teavet selle kohta, kuidas advokaat teid aidata saab. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Kuidas leida advokaat

Teil on vääramatu õigus kasutada kõikides kohtuasjades advokaadi abi. Te võite pöörduda enda valitud advokaadi poole või võtta ühendust [Luksemburgi Advokatuuriga](#), et saada nimekirja advokaatidest, kelle hulgast valida endale sobiv.

Kui te advokaati ei vali või kui advokatuuri esimees [*Bâtonnier de l'Ordre des Avocats*] peab teie valikut ebasobivaks, määrab advokatuuri esimees teile ise advokaadi. Advokaat on kohustatud järgima talle antud juhiseid, välja arvatud juhul, kui ta seda teha ei saa või kui ilmneb huvide konflikt.

Kui teid on kinni peetud, võite menetluse alguses pöörduda eeluurimiskohtuniku poole taotlusega valvadvokaadi või enda valitud advokaadi kasutamiseks.

Kuidas toimub advokaadile tasumine

Advokaadid kehtestavad ise oma tasud. Kui teie sissetulek ei ole piisav advokaadile tasumiseks, võite esitada kohtute õigusteabe talitusele taotluse õigusabi saamiseks.

Õigusteabe talitus on Luxembourgis, Diekirchis ja Esch-sur-Alzette'is:

Luxembourg: Cité Judiciaire, Bâtiment CR, L-2080, Luxembourg, Tel: 22 18 46

Diekirch: Aler Kiirch, B.P.66 L-9201 Diekirch, Tel: 80 23 15

Esch-sur-Alzette: place de la Résistance, L-4002 Esch/Alzette, Tel: 54 15 52

Teid käsitatakse ebapiisavalt vahendeid omava isikuna, kui teil puuduvad seaduses sätestatud tagatud miinimumsissetulekut ületavad rahalised vahendid.

Seonduvad lingid

[Justiitsministeerium – õigusabi](#)

[Justiitsministeerium – õiguslane nõu](#)

Viimati uuendatud: 05/04/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused eeluurimise ja uurimise ajal ning enne kohtumenetluse algust

Millised on eeluurimise etapid?

Uurimise ja eeluurimise ajal kogutakse tõendeid toimepandud kuriteo kohta ning määratakse kindlaks, kas nimetatud kuriteo pani toime üks kahtlustatav või mitu kahtlustatavat.

Riigiprokurör algatab eeluurimise, mis antakse toimetada politseile, kes kuulab üle teo võimalikud toimepanijad, kogub tõendeid ja kirjeldab asjaolusid oma raportis.

Kui uurimine on lõpule viidud, otsustab riigiprokurör, kas lõpetada kriminaalasi edasisi toiminguid tegemata või anda süüdistatav kohtusse.

Kui pandi toime kuritegu või keeruline väiksem õigusrikkumine, määrab riigiprokurör eeluurimiskohtuniku, kes kogub ja kontrollib süüdistatavat süüstavaid ja õigustavaid tehi- ja asjaolusid. Kohtunik esitab süüdistuse igale süüdistatavale, kui ilmneb tema seos juhtumiga, ning võib ise või politsei kaudu teostada läbiotsimist, konfiskeerida vara või toimetada muid toiminguid. Ta võib otsustada süüdistava vangistada.

Vähemalt kriminaalasja uurimise korral annab kohtunik juhtumi kohta aru riigiprokurörile. Riigiprokurör otsustab, kas lõpetada kriminaalasi edasisi toiminguid tegemata või anda süüdistatav kohtusse. Ringkonnakohtunike kolleegium otsustab kinnisel nõupidamisel, kas järgida riigiprokuröri ettepanekuid või mitte.

Minu õigused uurimise ja eeluurimise ajal

Ülekuulamine / eeluurimine politseis (1)

Vahistamine (sh Euroopa vahistamismäärus) (2)

Ülekuulamine eeluurimiskohtuniku poolt ja eelvangistuse kohaldamine (3)

Teie vabastamise käsitlemine kohtunike kolleegiumi kinnisel istungil (4)

Kriminaalaja uurimine riigiprokuröri/eeluurimiskohtuniku poolt ning teie kaitseõigused (5)

Uurimise lõpetamise ja asja kohtule arutamiseks edastamise menetlus (6)

Ülekuulamine / eeluurimine politseis (1)

Mis juhtub eeluurimise ajal?

Kannatanult kuriteokaebuse või politseilt kuriteo või õigusrikkumise kohta raporti saamisel juhib riigiprokurör eeluurimist ja püüab selgitada välja, kes õigusrikkumise toime pani. Ta võib anda asja eeluurimiskohtunikele, et see koguks teavet õigusrikkumiste kohta. Kuriteo puhul on eeluurimiskohtuniku kasutamine kohustuslik. Võidakse üle kuulata tunnistajaid. Seepärast võidakse teid kutsuda riigiprokuröri juurde, politseisse või eeluurimiskohtuniku juurde andma selgitusi oma osa kohta uuritavas asjas.

Mida tähendab, et mulle esitatakse süüdistus?

Teil tekivad uurimise ja eeluurimise ajal õigused kohe pärast seda, kui eeluurimiskohtunik on teid tunnistanud **süüdistatavaks**, s.t kui teile on esitatud süüdistus kuriteo toimepanemises. Kuid kuni teie süü tõendamiseni ja kohtus kinnitamiseni tuleb teid **käsitada süütuna**.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Teil on õigus **saada teavet** süüdistuse laadi ja aluste kohta, s.t süüdistuse aluseks olevate tehilude ja õigusliku aluse kohta. Selline õigus teavet saada võimaldab teil valmistuda enda kaitsmiseks parimal võimalikul moel. Teave peab olema arusaadav ja täielik ning seda annab teile kas politseiametnik või eeluurimiskohtunik.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma keelt ei valda?

Kui te ei räägi ühtegi kohtuorganites (politsei või eeluurimiskohtunik) kasutatavatest keeltest, kasutatakse tõlki. Tõlk tõlgib teile kõik teile esitatud küsimused ja kõik teie antud vastused.

Vahistamine (sh Euroopa vahistamismäärus) (2)

Mis juhtub, kui kuritegu või õigusrikkumine avastatakse toimepanemise ajal või vahetult pärast seda?

Kui kuritegu või õigusrikkumine avastatakse toimepanemise ajal või vahetult pärast seda, s.t kui õigusrikkumine on äsja toimunud, võib politsei teid kohe vahistada, kui teid kahtlustatakse kõnealuse õigusrikkumise toimepanemises. Politsei võib teid kinni pidada maksimaalselt 24 tundi. Teilt võidakse konfiskeerida esemed, mida võidi kasutada õigusrikkumise toimepanemiseks. Teilt võidakse võtta sõrmejäljed ning teid võidakse pildistada. Samuti võidakse võtta teie DNA-proov. Seejärel viiakse teid eeluurimiskohtuniku ette.

Millal ja kuidas saan ma rääkida advokaadiga?

Kui politsei peab teid kinni kuriteo või õigusrikkumise toimepanemiselt või vahetult pärast seda või teid kuulab üle eeluurimiskohtunik, on politseiametnik või eeluurimiskohtunik kohustatud teavitama teid teie õigusest kasutada advokaadi abi ning nad peavad võimaldama teil advokaadiga ühendust võtta, et viimane saaks teid aidata. Teile teatatakse sellest kirjalikult enne ülekuulamise algust ning teilt võetakse teile mõistetavas keeles kinnitus selle kohta, et teid on teavitatud.

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Politsei peab teile kirjalikult teatama teie õigusest rääkida oma olukorras ühele teie valitud isikule, saades teilt kinnituse teile mõistetavas keeles, et teid on teavitatud, ning teil võimaldatakse kasutada telefoni. Selleks isikuks võib olla teie pereliige või sõber, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus eeluurimise huvidega.

Kas ma võin vajaduse korral võtta ühendust arstiga?

Kohe pärast kinnipidamist teatatakse teile kirjalikult, et teil on õigus kohesele arstlikule läbivaatusele, ning teilt võetakse teile mõistetavas keeles kinnitus, et teid on sellest teavitatud. Riigiprokurör võib samuti määrata arsti teid läbi vaatama, tehes seda kas omal algatusel või teie pereliikme taotlusel.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Te võite võtta ühendust ühe inimesega omal valikul ning selleks võib olla teie riigi saatkonna esindaja, kui te seda soovite.

Kas mind võidakse läbi otsida?

Kui te olete kinni peetud ning teid kahtlustatakse selliste esemete varjamises, mis võivad aidata tõde välja selgitada, või selliste esemete varjamises, mis võivad olla ohtlikud teile või teistele, võib samast soost isik teid läbi otsida.

Kas minu kodu, kontor, auto jne võidakse läbi otsida?

Eeluurimistoiminguna võidakse teie vara läbi otsida üksnes teie sõnaselgel, käsitsi kirjutatud nõusolekul. Kui teid tabatakse kuriteo või õigusrikkumise toimepanemiselt või vahetult pärast seda, ei ole sellist nõusolekut tarvis ning läbiotsimist võib teostada igal ajal ööpäevaringselt. Samuti võidakse läbi otsida teie auto, kui on märke, mis annavad alust arvata, et te olete kuriteo või õigusrikkumise toime pannud.

Eeluurimise käigus võib teie vara läbi otsida ainult ajavahemikul alates kella 6.30-st kuni 20.00-ni. Te võite saada koopiad konfiskeeritud dokumentidest ning taotleda konfiskeeritud vara teile tagastamist. Ametiasutused tagastavad selle vara teile, kui seda ei ole vaja tõe väljaselgitamiseks või menetlusosaliste õiguste kaitseks ning kui vara tagastamine ei kujuta endast ohtu isikutele ega varale. Vara tagastamisest võidakse keelduda, kui konfiskeerimine on seaduses sätestatud.

Kas minult küsitakse DNA-proovi, digitaalseid sõrmejälgi või muid kehavedelikke?

Riigiprokuröri või eeluurimiskohtuniku korraldusega ning teie eelneval kirjalikul nõusolekul võib politseiametnik võtta teilt rakuproove, et koostada võrdlemiseks teie DNA-profiil.

Teid võidakse sundida andma rakuproove, kui teie ja kõnealuste tegude toimepanemise vahel näib olevat otsene seos ning kui need teod on karistatavad vähemalt kaheaastase vangistusega.

Teid ei saa sundida andma vereproovi.

Riigiprokurör võib anda korralduse digitaalsete sõrmejälgede võtmiseks, kui on alust arvata, et te olete osalenud kuriteos või õigusrikkumises, mis avastati toimepanemise ajal või vahetult pärast seda, ning eeluurimise ajal. Neid sõrmejälgi võib politsei kasutada hiljem kuritegude ennetamisel, uurimisel ja avastamisel.

Kui digitaalsete sõrmejälgede võtmine on teie isiku kindlakstegemiseks vältimatu, võidakse teil paluda need anda toimepanemise ajal või vahetult pärast seda avastatud kuriteo või õigusrikkumise suhtes toimetatava uurimistoimingu või eeluurimise osana või ülekuulamise ajal või läbiotsimise ajal, mida viiakse läbi riigiprokuröri või eeluurimiskohtuniku loal kohtuorgani antud läbiotsimismääruse alusel. Neid sõrmejälgi võib politsei kasutada hiljem kuritegude ennetamisel, uurimisel ja avastamisel, kui teie suhtes viiakse läbi politsei uurimist või kohaldatakse jõustamismeetmeid.

Kuidas saab eeluurimiskohtunik mind ülekuulamisele tuua?

Kui te olete vabaduses, võib eeluurimiskohtunik kutsuda teid ülekuulamisele kirja teel, s.t saata teile kohtukutse. Ta annab teile lihtsalt teada, et te peate kohale ilmuma märgitud kuupäeval ja ajal ning et eeluurimiskohtunik kuulab teid viivitamatult üle.

Kuid eeluurimiskohtunik võib ka paluda politseil teid üles otsida ja teha määruse teie ülekuulamisele toimetamiseks, kui ta leiab, et te võite põgeneda, et tõendid võivad kaduma minna või et te ei ilmu ettenähtud ajal kohale. Kuriteo puhul eeldatakse põgenemisohtu, kui teo eest on seadusega ette nähtud kriminaalkorras karistamine.

Vahistamismäärus võidakse teha juhul, kui süüdistatav on põgenenud või elab välismaal ning kui talle süüks pandavate tegude eest võidakse teda karistada vabadusekaotusega.

Kui ma olen pärit teisest riigist, siis kas ma pean uurimises osalema ning kas ma võin osaleda video kaudu?

Te peate viibima istungil. Seadus ei võimalda teil video kaudu osaleda.

Ülekuulamine eeluurimiskohtuniku poolt ja eelvangistuse kohaldamine (3)

Mis on eeluurimiskohtuniku toimetatava ülekuulamise eesmärk?

Eeluurimiskohtunik teeb kindlaks teie isiku ja annab teile teada, mida on menetluse käigus tehtud. Seejärel teavitab ta teid sellest, et teile on esitatud süüdistus, s.t et alates sellest hetkest olete ametlikult süüdistatav teatavates õigusrikkumistes, ning kuulab teid üle seoses väidetavate tegudega (või tegudega, mille toimepanemises teid süüdistatakse).

Millised on minu õigused eeluurimiskohtuniku toimetatava ülekuulamise ajal?

Teil on õigus saada teavet kõigi õigusrikkumiste kohta, mille toimepanemises teid süüdistatakse, ning menetlustoimingute kohta, mis on seotud kuriteo või õigusrikkumisega, mis avastati toimepanemise ajal või vahetult pärast seda või eeluurimise ajal.

Eeluurimiskohtunik peab teavitama teid teie õigusest kasutada oma valitud advokaadi abi. Ta peab seda tegema kirjalikult enne ülekuulamist ning võtma teilt teile mõistetavas keeles kinnituse selle kohta, et teile on sellest teatatud. Kui te endale advokaati ei vali, peab eeluurimiskohtunik määrama teile valveadvokaadi, kui te seda taotlete.

Teid võib üle kuulata ainult advokaadi juuresolekul, välja arvatud juhul, kui te sellest õigusest sõnaselgelt loobute.

Teil on õigus kohal olla, kuid te võite vastamisest keelduda. Teid tuleb sellest õigusest teavitada.

Teil on alati õigus võtta antud ütlused tagasi; ülestunnistust saab teie vastu kasutada ainult siis, kui see on antud sunduseta ja vabatahtlikult.

Teil on õigus esitada tunnistajatele küsimusi.

Teil ei ole õigust suhelda advokaadiga enne esialgse ülekuulamise lõppu. Kohtunik võib põhjendatud otsusega keelata teil kuni 10 päeva oma sugulaste /sõpradega (kirjalikult) suhelda.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma keelt ei valda?

Eeluurimiskohtunik peab kasutama ülekuulamisel tõlki, kes tõlgib kõik küsimused ja vastused ning teie ütlused, kui protokoll teile uuesti ette loetakse.

Kas mind võidakse minu päritoluriiki tagasi saata?

Ei. Kui teie päritoluriigi ametiasutused ei otsi teid taga sama õigusrikkumisega seoses ning kui Luksemburgi ametiasutused ei nõustu sellega, et eeluurimine või uurimine toimub teie päritoluriigis, olete sunnitud jääma Luksemburgi ja vajaduse korral vangistusse.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Praktikas kontrollivad politseiasutused uurimise osana teie tausta ning sellest tulenevalt ka teie karistusregistri andmeid.

Kas mulle öeldakse, millised tunnistajad on süüdistuse toetuseks ütusi andnud ning milliseid muid tõendeid on minu vastu kogutud?

Kasutades õigust tutvuda toimikuga, mis toimub tavaliselt advokaadi vahendusel, võite saada teavet selle kohta, millised tunnistajad on süüdistuse toetuseks ütusi andnud ning milliseid muid tõendeid on teie vastu kogutud. Teil on juurdepääs teid käsitlevale toimikule pärast esialgset ülekuulamist. Samuti võite te igal ajal taotleda eeluurimiskohtunikult luba tutvuda toimikus sisalduvate tõenditega.

Kas mind vabastatakse või hoitakse vahi all?

Pärast süüdistuse esitamist ja ülekuulamist võib eeluurimiskohtunik teid vabastada. Samuti võib ta kohaldada teie suhtes eelvangistust, andes välja kinnipidamismääruse. Sellisel juhul viib politsei teid vanglasse. Eeluurimiskohtunik võib keelata teil välismaailmaga suhelda, kui see on uurimise jaoks vajalik. Kui see keeld tühistatakse, võite helistada vanglast oma sugulastele või sõpradele, järgides vangla rangeid eeskirju.

Teil on õigus taotleda ajutist vabastamist igal ajal menetluse käigus. Sellise vabastamise suhtes võib kehtida kautsjoni maksmise kohustus ning teilt nõutakse elukoha valimist Luksemburgis.

Kas ma võin eeluurimise ajal riigist lahkuda?

Üldjuhul lubatakse teil eeluurimise ajal riigist lahkuda, kui te ei viibi vanglas. Kuid kui teile mõistetakse lühiajaline vangistus või teile määratakse rangem karistus (juhul kui maksimaalne karistus on vähemalt kaheaastane vangistus juhul, kui te elate Luksemburgis), võib eeluurimiskohtunik või kohtunike kolleegium kinnisel nõupidamisel anda korralduse kohtuliku kontrolli teostamiseks, mis hõlmab näiteks kohustust mitte lahkuda eeluurimiskohtuniku kindlaksmääratud territooriumilt.

Mulle on teises liikmesriigis sama kuriteo eest juba süüdistus esitatud. Mis juhtub sellisel juhul?

Kui tehilolud on samad, võib teid sama õigusrikkumise eest karistada ainult ühe korra, kuid kahekordne kohtu alla andmine on võimalik, kui teie päritoluriigis ei ole lõplikku kohtuotsust tehtud. Kui kõnealuses liikmesriigis on uurimine pooleli, võidakse teid sellele riigile välja anda, et teie üle saaks kohut mõista selles liikmesriigis ning mitte enam Luksemburgis.

Teie vabastamise käsitlemine kohtunike kolleegiumi kinnisel istungil (4)

Kui mind on kinni peetud, siis kuidas ja kellelt saan ma taotleda ajutist vabastamist?

Te võite taotleda enda vabastamist igal ajal eeluurimise käigus. Samuti ei ole piiratud vabastamisaotluste esitamise kordade arv. Tegemist on ringkonnakohtunike kolleegiumi kinnisele nõupidamisele esitatava lihttaotlusega.

Juhul kui te olete ajutiselt eelvangistuses, võite taotleda ka ajutist vabastamist, esitades personalile lihtsa kirjaliku taotluse.

Milline on menetlus ja selle kestus?

Teie taotlust arutatakse kiireloomuliselt ning hiljemalt kolme päeva jooksul pärast ajutise vabastamise taotluse esitamist. Teid kui süüdistatavat tuleb ära kuulata ning kui see on asjakohane, siis tuleb ära kuulata ka teie advokaat. Ringkonnakohtunike kolleegium teeb kinnisel nõupidamisel otsuse eeluurimiskohtuniku kirjaliku ja põhjendatud arvamuse alusel.

Kas mind saab ajutiselt vabastada teatava rahasumma (kautsjoni) vastu?

Jah, kriminaalmenetluse seadustikus on sätestatud kautsjoni tingimused. Kohus võib teid ajutiselt vabastada sellise summa eest, mida ta peab asjakohaseks. See summa tagab, et te ilmutate taas eeluurimiskohtuniku ette ja kohtusse, ning aitab tagada karistuse jõustamise ning trahvide ja kohtukulude tasumise.

Kas ajutise vabastamise korral kohaldatakse minu suhtes järelevalvet?

Teid võidakse vabastada tingimusel, et te jääte kohtu järelevalve alla. Ametiasutused võivad kehtestada teile teatavad kohustused, näiteks teatavate inimestega kohtumise või reisimise keeld.

Kas kohtu otsuseid saab edasi kaevata?

Teie vabastamise korral võib riigiprokurör ühe päeva jooksul alates otsuse tegemisest esitada otsuse peale apellatsiooni. Sellisel juhul jääte kuni apellatsioonikohtu otsuseni vahi alla.

Te võite alati esitada apellatsioonikohtule kaebuse kohtu otsuse peale, millega keelduti teie vabastamisest.

Kriminaalasia uurimine riigiprokuröri/eeluurimiskohtuniku poolt ning teie kaitseõigused (5)

Mida saab eeluurimiskohtunik teha?

Eeluurimise ajal võib eeluurimiskohtunik kasutada hulka erinevaid vahendeid toimepandud õigusrikkumise tehilude kindlaksmääramiseks.

Näiteks võib eeluurimiskohtunik korraldada läbiotsimise, kuulata ära tunnistajad, korraldada vastastamisi või tellida ekspertiisi või isegi lasta telefonikõnesid pealt kuulata või telefonikõne järgi isiku asukohta kindlaks määrata ning korraldada isegi salaoperatsioone.

Kas ma saan esitada apellatsiooni uurimistoimingu peale?

Teil on õigus taotleda ringkonnakohtunike kolleegiumilt kinnisel nõupidamisel uurimistoimingu tühistamist.

Selline taotlus tuleb esitada eeluurimise ajal viie päeva jooksul pärast seda, kui te sellisest toimingust teada saite. Kui te ei esita tühistamistaotlust eeluurimise ajal, siis hiljem ei ole teil võimalik kohtumenetluse ajal sellist taotlust esitada.

Milliseid muid apellatsioon saan ma esitada?

Lisaks kõnealustele tühistamistaotlustele võite eeluurimise ajal samuti taotleda seaduses sätestatud õiguse järgimist või kasutamist. Kui teie taotlust ei menetleta või ei rahuldata, võite selle taotluse seejärel esitada mõnele muule kohtule põhjendusega, et kohtumenetlus ei olnud õiglane.

Mida ma saan eeluurimiskohtunikul teha paluda?

Te võite oma advokaadi kaudu paluda, et eeluurimiskohtunik teeks toiminguid, mis aitaksid teie süütust tõendada. Seega võite te näiteks taotleda läbiotsimist, uut istungit, teatavate teie kaitseks kutsutavate tunnistajate ülekuulamist, vastastamise korraldamist või ekspertiisi algatamist.

Te võite esitada kohtunikule mis tahes dokumente eesmärgiga tõendada oma süütust või taotleda kohtuniku korralduse alusel konfiskeeritud dokumentide ja vara tagastamist või pangakontode vabastamist.

Uurimise lõpetamise ja asja kohtule arutamiseks edastamise menetlus (6)

Mis juhtub siis, kui uurimine on lõpule viidud?

Eeluurimiskohtunik annab määruse eeluurimise lõpetamise kohta. Sellega loeb ta täidetuks kõik oma ülesanded, mida on vaja tõe päevalgele toomiseks ja teo toimepanemiseks süüdistatava isiku kohtu alla andmiseks.

Millised on minu õigused pärast eeluurimise lõpetamist?

Toimik koos eeluurimiskohtuniku arvamusega tehakse teile ja teie advokaadile kättesaadavaks vähemalt kaheksa päeva enne kuupäeva, mil toimiku peaks läbi vaatama ringkonnakohtunike kolleegium kinnisel nõupidamisel. Teil on õigus näha kogu eeluurimise tulemusena kogutud teavet.

Teil on õigus esitada tähelepanekuid enne seda, kui ringkonnakohtunike kolleegium langetab kinnisel nõupidamisel oma otsuse kas teie vabastamise (süüdistusest loobumine tõendite puudumise tõttu) või asja kohtusse arutamiseks saatmise kohta (süüdistatava kohtu alla andmine).

Teil on õigus esitada eeluurimiskohtuniku ja kohtunike kolleegiumi kinnisel nõupidamise otsuse peale apellatsioon apellatsioonikohtu kolleegiumi kinnisele nõupidamisele.

Kas ma võin ennast enne asja kohtulikku arutamist süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Luksemburgis ei ole praegu enda süüditunnistamise menetlust.

Kas süüdistust võib enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Süüdistust võib enne asja kohtulikku arutamist muuta sõltuvalt uurimise või eeluurimise käigus väljaselgitatud asjaoludest.

Seonduvad lingid

[Karistusseadustik](#)

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

Viimati uuendatud: 05/04/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fr](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Millised on kohtute pädevusvaldkonnad?

On olemas kolme liiki õigusrikkumisi, mida arutavad erinevad kohtud.

Väiksem õigusrikkumine (*contravention*) – arutab politseikohus (üks kohtunik).

Raske õigusrikkumine (*délit*) – arutab lihtmenetluse korras ringkonnakohus (kolm kohtunikku; liiklusnõuete rikkumise korral erandina üks kohtunik).

Kuritegu (*crime*) – arutab ringkonnakohtu kriminaalkolleegium (kolm kohtunikku).

Kohus võib määrata, et asja arutamine on kinnine, näiteks kui kannatanuks on laps.

Mil määral saab süüdistust kohtumenetluse ajal muuta?

Põhimõte on, et juhtumile antud õiguslik kvalifikatsioon on esialgne ning asja arutav kohus võib seda muuta.

Süüdistuse muutmise tingimus on, et kohtuasja aluseks olevad faktid on samad.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast kohtumenetluse ajal süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Te ei saa ennast süüdi tunnistada, kuid te saate õigusrikkumise omaks võtta. Samaselt võib kohtunik lükata tagasi omaksvõtmise, mis näib kahtlane. Kuid omaksvõtmine võib minna arvesse kui leevendav asjaolu.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Kas ma pean kohtumenetluse ajal kohal viibima? Kas see saab toimuda minuga?

Te peate kohtus kohal viibima, välja arvatud juhul, kui teil on mõjuv põhjus, näiteks kui te esitate arstitõendi. Sellisel juhul võib kohtumenetluse edasi lükata. Te võite samuti teha oma advokaadile ülesandeks teid esindada, välja arvatud juhul, kui kohus nõuab teie kohalviibimist. Kuriteo arutamisel peate isiklikult kohal viibima.

Kui ma elan mõnes muus liikmesriigis, kas ma saan osaleda video vahendusel? Kas ma pean nõustuma?

Seaduses ei ole sätestatud võimalust osaleda video vahendusel juhul, kui isik elab teises liikmesriigis.

Kas ma pean viibima kohal kogu kohtumenetluse vältel?

Jah, sest kohtunik võib tahta teid mis tahes ajal küsitleda.

Kas ma saan kasutada tõlgi abi, kui ma ei mõista kohtumenetluse keelt?

Teil on õigus kasutada tasuta tõlgi abi, kui te ei mõista või ei räägi kohtumenetluse keelt. See on põhiõigus, mis on tagatud Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooniga. Toimikus sisalduvaid dokumente seevastu ei tõlgita.

Kas mul on vaja advokaati? Kas mulle võimaldatakse advokaat? Kas ma võin advokaati vahetada?

Teil on õigus end kaitsta või kasutada enda valitud kaitsja abi. Kui teil ei ole piisavalt vahendeid kaitsjale maksmiseks, on teil õigus kasutada nn valveadvokaadi abi, s.t saada tasuta õigusabi. Te võite alati advokaati vahetada.

Kas ma saan kohtuistungil sõna võtta? Kas ma pean kohtuistungil sõna võtma või on mul õigus vaikida, s.t õigus keelduda ütluste andmisest enda vastu?

Teil on õigus võtta sõna süüdistuse kõigi punktide kohta. Teil on samuti õigus vaikida teie vastu esitatud süüdistustega seoses.

Mis on selle tagajärjed, kui ma kohtus tõtt ei räägi?

Kui te ei räägi kohtumenetluse ajal tõtt, riskite saada rangema karistuse.

Kas ma võin vaidlustada minu vastu esitatud tõendid? Kuidas? Miks?

Te võite vaidlustada teie vastu esitatud tõendid mis tahes vahenditega, nt tunnistajate, dokumentide, väidete või ekspertide abil.

Mis laadi tõendeid võin ma esitada enda kaitseks?

Kohus peab kaaluma igat laadi tõendeid.

Millistel tingimustel võin ma neid tõendeid esitada?

Selliseid tõendeid võib esitada kahel tingimusel. Esiteks tuleb need lisada toimikule nõuetekohasel viisil ning teiseks peab nende üle olema toimunud poolte avalik arutelu avalikul istungil.

Kas ma võin kasutada enda kasuks kõnelevate tõendite saamiseks eradetektiivi? Kas sellised tõendid on vastuvõetavad?

Detektiivi kasutamine tõendite saamiseks ei ole keelatud, kuid detektiiv peab olema toiminud täiesti õiguspärasel viisil.

Kas ma võin või kas minu advokaat võib esitada küsimusi teistele tunnistajatele? Kas ma võin või kas minu advokaat võib nende sõnad kahtluse alla seada?

Tunnistajate küsitlemise õigus on üks Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikes 3 sätestatud kaitseõigus. Eesmärgiga teid süüst vabastada võib kaitse kutsuda tunnistajaid ja küsitleda neid samamoodi nagu teie vastu kutsutud tunnistajaid.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Kohtumenetluse ajal edastatakse kohtule kõik andmed, mis on kantud karistusregistrisse teie varasemate süüdimõistmiste kohta.

Kas arvesse võetakse varasemaid süüdimõistmisi teistes liikmesriikides?

Korduva rikkumise puhul seda ei tehta. Tingimisi karistuse määramisel võetakse seda arvesse.

Millised on kohtumenetluse võimalikud tulemused?

Teid võidakse kas täielikult või osaliselt õigeks mõista. Karistus sõltub sellest, mis liiki õigusrikkumises teid süüdi mõisteti.

Kriminaalkaristused on:

eluaegne vangistus või vangistus 5 aastast 30 aastani;

rahatrahv alates 251 eurost;

erikonfiskeerimine;

tiitli ja kraadi äravõtmine või ülesannetest, töökohalt või avalikust teenistusest vabastamine;

teatavate kodaniku- ja poliitiliste õiguste äravõtmine;

ettevõtte sulgemine või äritegevuse lõpetamine;

süüdimõistva otsuse või selle väljavõtte avaldamine või avalikustamine süüdimõistetu kulul;

teataval tegevusalal tegutsemise keeld.

Karistused raskete õigusrikkumiste eest:

vangistus (8 päevast kuni 5 aastani);

rahatrahv alates 251 eurost;

erikonfiskeerimine;

teatavate kodaniku- ja poliitiliste õiguste äravõtmine;

ettevõtte sulgemine või äritegevuse lõpetamine;

süüdimõistva kohtuotsuse avaldamine või avalikustamine;

teataval tegevusalal tegutsemise keeld;

teatavate sõidukite juhtimise keeld;

vähem kui 6-kuulise vangistuse korral võib kohtunik asendada karistuse 40–240-tunnise üldkasuliku tööga.

Karistused väiksemate õigusrikkumiste eest:

rahatrahv 25 eurost 250 euroni, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti;

erikonfiskeerimine;

teatavate sõidukite juhtimise keeld.

Teile määratakse vabadusekaotus. Millised on teie võimalused selle kandmiseks?

Luksemburgis otsustab vabadusekaotuslike karistuste kandmise viiside üle riigiprokurör kohtuniku osaluseta.

On mitu võimalust.

Karistuse kandmine ositi

Karistuse ositi kandmine võimaldab vangil, kes ei kujuta endast ohtu, kanda karistust kindlaksmääratud ajavahemike kaupa.

Osaline vangistus

See süsteem võimaldab vangil tegeleda oma kutsealal või jätkata hariduse omandamist või koolitustel osalemist väljaspool vanglat.

Tingimisi vabastamine

See võimaldab kinnipeetava vabastada enne karistusaja lõppu.

Lühiajaline väljasõit

Lühiajaline väljasõit on luba lahkuda vanglast kas teatavaks osaks päevast või 24tunnisteks ajavahemikeks, kusjuures see aeg loetakse karistusaja hulka.

Tingimisi karistus

Tingimisi või alalist vabastamist silmas pidades võib määrata tingimisi karituse neile kinnipeetavatele, kelle käitumine eelnevalt võimaldatud väljasõidu ajal on hinnatud positiivseks.

Elektronilise valve võru

Selle kasutamist ei reguleerita veel ühegi seadusega.

Milline on kuriteo ohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteo ohvrit võib tunnistajana üle kuulata. Ta võib algatada ka tsiviilasja, nt nõuda kahjutasu. Ohver võib esitada märkusi arutatava õigusrikkumise ja selle tagajärgede kohta. Ta võib esitada apellatsiooni kohtuotsuse peale, kuid ainult oma tsiviilhuvide osas.

Seonduvad lingid

[📄 Kohtute korraldus](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on otsuse langetanud

Kas ma võin edasi kaevata?

Teil on õigus esitada kohtuotsuse peale apellatsioon 40 päeva jooksul alates kohtuotsuse tegemise kuupäevast, esitades kohtule vastava avalduse. Apellatsiooni võib esitada ka ainult karistumäära või tsiviilhagi summa peale.

Kohtute pädevus

Väiksem õigusrikkumine (*contravention*) – arutab politseikohus; apellatsiooni arutab kriminaalkohus.

Raske õigusrikkumine (*délit*) – arutab kriminaalkohus; apellatsiooni arutab apellatsioonikohus.

Kuritegu (*crime*) – arutab ringkonnakohtu kriminaalkolleegium; apellatsiooni arutab apellatsioonikohtu kriminaalkolleegium.

Mis juhtub, kui ma esitan apellatsiooni?

Apellatsioonist teavitatakse 24 tunni jooksul selle kohtu riigiprokuröri, kus apellatsiooni hakatakse arutama. Määratakse apellatsioonistungi kuupäev ning see tehakse teile teatavaks.

Kui kaua võtab aega apellatsiooni läbivaatamine?

Apellatsiooni läbivaatamine võtab aega mitu kuud.

Kas ma võin apellatsioonimenetluses esitada uusi tõendeid? Milliseid eeskirju kohaldatakse?

Teil on õigus esitada apellatsioonimenetluse osana uusi tõendeid. Kehtivad tõendite suhtes kohaldatavad eeskirjad. Kohus aktsepteerib kõiki talle esitatud õiguspäraselt saadud tõendeid. Kohus ei aktsepteeri siiski menetluslike tõendeid, nagu dokumendi õigustühisus, mis oleks tulnud tõstatada algse kohtumenetluse raames.

Mis juhtub apellatsioonistungil ning millise otsuse võib kohus teha?

Kohtunik vaatab faktid uuesti läbi, kuid põhimõtteliselt tunnistajaid uuesti üle ei kuulata, välja arvatud juhul, kui kohus seda vajalikuks peab. Sarnaselt võib kohus küsitleda uusi tunnistajaid, kui see on vajalik.

Üldiselt ei saa apellatsioonikohus suurendada madalama astme kohtu määratud karistust, kui kohtuotsuse vaidlustas ainult süüdistatav. Sellisel juhul võib kohus jätta määratud karistuse jõusse või seda vähendada. Karistuse suurendamine on võimalik ainult siis, kui kohtuotsuse on vaidlustanud ka riigiprokurör. Seda teeb riigiprokurör tavaliselt siis, kui süüdistatav esitab apellatsiooni kohtuotsuse kriminaalosa peale.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse või kui seda ei rahuldata?

Teil on õigus esitada järgmise astme apellatsioon (kassatsioonkaebus). Kassatsioonikohus piirduv ainult õiguslike aspektide kontrollimisega ning ei aruta enam faktilisi asjaolusid.

Kas ma saan hüvitist, kui esimene otsus oli vale? Millises summas? Kuidas?

Teil on õigus saada hüvitist ainult alusetu vangistuse korral. Seda õigust saavad kasutada kõik isikud, keda on kinni peetud rohkem kui kolm päeva, tingimusel et kinnipidamine või selle jätkamine ei toimunud teie enda süül.

Kui minu apellatsioon rahuldatakse, siis kas minu suhtes langetatud kohtuotsus jääb minu karistusregistri andmetesse?

Kui teie apellatsioon rahuldatakse ja selle tulemusena mõistetakse teid õigeks, ei kanta teie suhtes langetatud kohtuotsust teie karistusandmetesse.

Kas mul on võimalik uuesti apelleerida, kui esimene apellatsioon tulemust ei anna? Kellele? Millistel tingimustel?

Kõik isikud, keda käsitatakse lõplikus otsuses kuriteo või õigusrikkumise toimepanijana, võivad taotleda läbivaatamist järgmistel tingimustel:

pärast kuriteos või õigusrikkumises süüdimõistmist mõistetakse sama teo eest süüdi teine isik ning need kaks süüdimõistmist ei saa koos eksisteerida.

Sellisel juhul on nende kahe otsuse vasturääkivus tõend sellest, et üks neist isikutest on süütu;

ütlusi andnud tunnistajad mõistetakse hiljem süüdi valevande andmises;

pärast süüdimõistmist ilmneb asjaolu või seni teadmata tõend, mis teid osaliselt või täielikult süüst vabastab;

pärast mõrvas süüdimõistmist esitatakse tõendid, mis annavad piisavalt alust arvata, et väidetav ohver on elus;

Euroopa Inimõiguste Kohus sedastab, et isik on kriminaalasjas süüdi mõistetud vastuolus inimõiguste kaitse konventsiooniga.

Läbivaatamistaotluste kohta teeb kassatsioonikohtuna otsuse ülemkohus.

Millal muutub süüdimõistev kohtuotsus lõplikuks?

Süüdimõistev kohtuotsus muutub lõplikuks, kui on kasutatud kõik võimalused apellatsiooni esitamiseks, sealhulgas kui on möödunud apellatsiooni või kassatsioonkaebuse esitamise tähtajad.

Kui ma olen pärit teisest liikmesriigist, siis kas mind võib pärast kohtumenetlust riigist välja saata?

Teid kui teise liikmesriigi kodaniku võidakse pärast kohtumenetlust riigist välja saata, kui tõsised rahutused takistavad avaliku korra säilitamist. Kolmanda riigi kodanik võib taotleda enda vabastamist pärast seda, kui ta on kandnud ära poole talle määratud vanglakaristusest, tingimusel et ta esitab kirjaliku lubaduse Luksemburgi enam mitte kunagi tagasi pöörduda.

Te võite esitada enda väljasaatmist käsitleva rändeministeeriumi otsuse peale apellatsiooni halduskohtule.

Mis saab süüdistuse esitamist või süüdimõistmist käsitlevast teabest?

Teave teie süüdimõistmise kohta lisatakse teie karistusregistri andmetesse – fail, kus registreeritakse Luksemburgi kriminaalkohtu süüdimõistvad otsused.

Kuidas ja kus seda teavet hoitakse?

Karistusregistri andmeid hoitakse digitaalse andmebaasina peaprokuratuuris ja selle üle teostab järelevalvet riigiprokurör. Teie kohta sisestatakse andmebaasi teie perekonna- ja eesnimi, teie isa ja ema perekonna- ja eesnimi ning kui see on asjakohane, siis teie abikaasa perekonna- ja eesnimi, teie sünniaeg ja -koht, elukoht ja amet; samuti võidakse teid identifitseerida isikukoodi abil.

Kui kaua seda teavet hoitakse?

Luksemburgi kohtu langetatud süüdimõistvad kohtuotsused kustutatakse karistusregistrist, kui leitakse, et te olete ära teeninud õigusliku või kohtuliku rehabiliteerimise.

Kas seda teavet võib hoida ilma minu nõusolekuta?

Karistusregistri andmete hoidmine on kohustuslik ja seda võib teha teie nõusolekuta.

Kas ma võin esitada vastuväiteid selle teabe hoidmise suhtes? Kuidas? Kellele?

Teil on õigus esitada vastuväiteid karistusregistrisse kantavate andmete suhtes; teil on õigus esitada kaebus ringkonnakohtunike kolleegiumi kinnisele istungile.

Seonduvad lingid

[Karistusregister](#)

[Karistusseadustik](#)

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

Viimati uuendatud: 05/04/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fr](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5 - Väiksemad õigusrikkumised

Liiklusnõuete rikkumised on sätestatud liikluseeskirjas, mis sisaldab eelkõige alkoholi tarbimisega seotud õigusrikkumisi, piirkiiruse ületamisega seotud õigusrikkumisi ning õigusrikkumisi, mis on seotud käitumisega õnnetuse korral.

Millised on alkoholi tarbimisega seotud õigusrikkumised?

Tehakse vahet eri jooeastmete vahel. Jooibes juhtimise eest karistatakse, kui vere alkoholisisaldus on vähemalt 0,5 g liitri vere kohta. Alates sellest tasemest kuni alkoholisisalduseni 1,2 g liitri vere kohta on pädev politseikohus (tõsine väike õigusrikkumine). Sealte edasi on asja arutamine kriminaalkohtu pädevuses (raske õigusrikkumine).

Seaduses kirjeldatakse ka olukorda, kui juht on ilmsete joobetunnustega. Näiteks, kui teie vere alkoholisisaldus on väiksem kui 0,5 g liitri vere kohta, kuid teil on ilmsed joobetunnused, käsitatakse seda nii, nagu oleks teie veres alkoholi vähemalt 0,5 g liitri kohta. Samamoodi juhul, kui see tase jääb vahemikku 0,5–1,2 g liitri vere kohta, kuid juhul on ilmsed joobetunnused, käsitatakse seda nii, nagu oleks teie vere alkoholisisaldus vähemalt 1,2 g liitri kohta.

Millised on võimalikud karistused?

Võimalikud karistused on järgmised: vangistus, rahaträlv, juhtimisõiguse äravõtmine (ajutine, alaline, kohene) või konfiskeerimine. Karistus sõltub õigusrikkumise raskusastmest.

Millised on piirkiiruse ületamisega seotud õigusrikkumised?

Piirkiiruse ületamisega seotud õigusrikkumisi on kolme liiki.

Kerged väiksemad õigusrikkumised

Siia kuuluvad kõik kiiruseületamised, mis ei kuulu ühtegi muusse kategooriasse. Kerge õigusrikkumise eest määratakse karistuseks trahvinõude tasumine ning asi lõpetatakse.

Rasked väiksemad õigusrikkumised

Karistuseks on rahaträlv (25–500 eurot).

Suurel kiirusel toime pandud (rasked) õigusrikkumised (ainult korduva õigusrikkumise korral pärast esimest raskemat õigusrikkumist)

Karistuseks on rahaträlv (500–10 000 eurot) ja vabadusekaotus (8 päeva kuni 3 aastat) või emb-kumb nimetatud karistustest.

Täpsema teabe saamiseks piirkiiruse ületamisega seotud ministeeriumi veebisaiti ning kiiruseületamise raskusastmete kohta vt [transpordiküsimustega tegeleva ministeeriumi](#) veebisaiti.

Millised on õigusrikkumised, mis on seotud käitumisega õnnetuse korral?

Õnnetuskohalt lahkumine

Õnnetuse korral peate jääma õnnetuskohale (olenemata kahju laadist või ulatusest), kuni kõik uurimistoimingud on lõpule viidud. Vastasel korral olete õnnetuskohalt lahkumisega pannud toime õigusrikkumise.

Õnnetuskohalt lahkumise eest võidakse teid karistada vangistuse, rahaträhvi või juhtimisõiguse äravõtmisega.

Ohus olevale isikule abi andmata jätmine

Ohus olevale isikule abi andmata jätmine on karistatav, kui olukorras, mis ei kujuta tõsist ohtu teile ega teistele, keeldute te minemast appi isikule, kes on suures ohus, olenemata sellest, kas te avastasite sellises olukorras oleva isiku ise või teile kirjeldasid sellist olukorda teilt abi paluma tulnud isikud.

Ohus olevale isikule abi andmata jätmise korral võib teid karistada vangistusega 8 päevast kuni 5 aastani ning rahaträhviga 251–10 000 eurot või ühega neist karistustest.

Tahtmatu kehavigastuse tekitamine ja tahtmatu tapmine.

Neid juhtumeid arutab kohus eraldi kui sõidukijuhtimisega mitteseotud kohtuasju.

Seonduvad lingid

[Transpordi osakond, piirkiiruse ületamine](#)

[Uued arengud maanteetranspordis](#)

Viimati uuendatud: 05/04/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Malta

Käesolevatel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. [Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahaträhvi.

Kui te olete kuriteoohver, leiate kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Teile esitatakse süüdistus alati magistraadikohtus. Kui teile esitatakse süüdistus siis, kui te olete vahi all, peab kohus kõigepealt otsustama, kas teie jätkuv kinnipidamine on õigusnormide alusel põhjendatud, ning seejärel teatama teile, et te võite taotleda kaitsjoni vastu vabastamist. Kui teile esitatakse süüdistus ja te ei ole sel ajal vahi all, tehakse teile teatavaks süüdistus ning aeg, millal te peate esimeseks istungiks kohtu ette ilmuma.

Kohtumenetlusi on kolme erinevat liiki sõltuvalt sellest, kui tõsised süüdistused teie vastu esitatakse.

Lihtmenetlus magistraadikohtus

Süüdistuse esitamine

Süüdistuskõne, mille esitab politsei

Kaitsekõne

Lõppsõnad

Kohtuotsus

Menetlus magistraadikohtus pärast tõendite kogumist

Süüdistuse esitamine

Süüdistuskõne, mille esitavad politsei ja peaprokurör

Kaitsekõne

Lõppsõnad

Kohtuotsus

Kohtumenetlus vandekohtunikega

Esialgsed avaldused ja avaldused seoses tõendite lubatavusega

Süüdistusakti ettelugemine

Prokuröri pöördumine

Süüdistuskõne, mille esitab peaprokurör

Kaitsekõne

Prokuröri vastulause

Kaitse vastulause

Kokkuvõtte

Kohtuotsus

Karistus

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiате teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Käesolevatel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake alltoodud linkidel

[1. Õiguslaste nõu saamine](#)

[2. Minu õigused eeluurimise ajal](#)

Eeluurimine

Vahistamine

Esimene kohtuistung

Kriminaalasja ettevalmistamine enne kohtumenetlust

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Liiklusnõuete rikkumised](#)

Viimati uuendatud: 04/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õiguslaste nõu saamine

Kui te olete mingil viisil kaasatud kriminaalmenetlusesse, on sõltumatu õiguslaste nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiате teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiате nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie jaoks teeb. Käesoleval üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Kui teil oma advokaati ei ole, on parim võimalus advokaadi leidmiseks külastada [advokatuuri ametlikku veebisaiti](#). Kui teid on kinni peetud, peate te paluma selle veebisaidi külastamiseks abi, sest internet ei ole teile vabalt kättesaadav.

Advokaadile tasumine

Valveadvokaat on sõltumatu advokaat, kelle teenuste eest tasub riik. Tema teenused on kättesaadavad ööpäevaringselt. Ta annab teile nõu teie õiguste kohta ning tagab, et te ei tee ega ütle midagi, mis võiks teie kriminaalasja kahjustada.

Teil on õigus kasutada advokaadi teenuseid tasuta üksnes juhul, kui teil ei ole piisavalt vahendeid advokaadile tasumiseks. Piisavate vahendite olemasolu kontrollimiseks ei ole konkreetset korda ning peamine kriteerium, mille alusel hinnatakse teie õigust saada õigusabi, on see, kas te töötate või mitte. Kui te ei tööta, tagab riik teile valveadvokaadi nii enne teie ülekuulamist politseis kui ka teie kohtusse ilmumise ajal.

Kui te ilmute kohtusse ilma advokaadita, soovib kohus teil advokaadi palgata, välja arvatud juhul, kui te jääte endale kindlaks, et te ei vaja advokaati.

Kui te saate endale lubada advokaadi palkamist, peate te advokaadi palkama, sest teil ei ole õigust saada tasuta õigusabi. Enne oma valitud advokaadi palkamist on soovitatav leppida temaga kokku advokaaditasudes.

Viimati uuendatud: 04/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused eeluurimise ajal

Eeluurimine võib toimuda ametisiku teate, kodanike esitatud teabe või kuriteoohvri kaebuse põhjal. Eeluurimine võidakse algatada ka siis, kui isik tabatakse kuriteo toimepanemiselt.

Millised on kohtueelse menetluse eri etapid?

Eeluurimine

Politsei võib kutsuda isiku politseijaoskonda küsimustele vastama. Selle etapi eesmärk on selgitada välja, kas on piisavalt tõendeid, mis annavad alust arvata, et isik (mitte tingimata see, keda küsitatakse) on kuriteoga seotud.

Vahistamine

Kui politsei usub, et on piisavalt tõendeid, mis annavad alust arvata, et isik on kuriteoga seotud, siis võidakse ta vahistada, et politsei saaks teda teatava aja jooksul vahi all hoida ja teda ametlikult küsitleda. Selle etapi eesmärk on jõuda järeldusele, kas isikule saab kuriteosüüdistuse esitada või mitte.

Esimene kohtulik arutamine

Kui isikule esitatakse kuriteosüüdistus, siis kutsutakse ta kohtu ette ning süüdistus loetakse talle ette. Kui isikule esitatakse süüdistus vahi all olemise ajal, otsustab kohus kõigepealt, kas tema kinnipidamise jätkamine on õigusnormide alusel põhjendatud, ning teatab seejärel isikule, et ta võib taotleda enda kautsjoni vastu vabastamist.

Enne kohtumenetlust

Enne seda, kui asja hakatakse arutama kohtus, peab süüdistaja koguma ja esitama kõik tõendid süüdistatava poolt ja vastu. Raskemate kuritegude puhul peab süüdistaja esitama piisavalt tõendeid eesmärgiga näidata kohtule, et süüdistatava vastu on olemas mõjuvad süüdimõistmist võimaldavad tõendid. Süüdistaja (kelleks selles etapis on politsei) ei ole kohustatud avaldama mingit teavet selle kohta, millele ta kavatab süüdistuse rajada. Ta ei pea teavitama süüdistatavat ega tema advokaati kogutud faktidest ja tõenditest. Süüdistatava advokaat võib koostöös süüdistatavaga omalt poolt tõendeid koguda.

Tavaliselt toimub enne kohtumenetluse algust mitu eelistungit.

Minu õigused uurimise ajal

Täpsema teabe saamiseks kohtueelse uurimise kohta klõikige allolevatel linkidel.

Eeluurimine (1)

Vahistamine (2)

Esimene kohtulik arutamine (3)

Kriminaalasia ettevalmistamine enne kohtumenetlust (4)

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasia arutamiseks (5)

Eeluurimine (1)

Miks võib politsei tahta mind küsitleda?

Kui politsei arvab, et te olete mingil moel seotud kuriteoga, või kui te võite politseid eeluurimises aidata, võidakse teid kutsuda politseisse ning paluda vastata erinevatele küsimustele.

Kas mulle tutvustatakse minu õigusi?

Politsei ei tohi teid tõendite saamise eesmärgil küsitleda, kui teid ei ole hoiatatud, s.t kui teid ei ole teavitatud teie õigustest.

Kui te ilmute eeluurimise käigus vabatahtlikult politseijaoskonda või uurija juurde bürosse, võite te igal ajal takistamatult lahkuda, välja arvatud juhul, kui teid on teavitatud teie vahi alla võtmisest.

Mis saab siis, kui ma keelt ei räägi?

Kui te ei mõista kasutatavat keelt, tagab politsei teile tõlgi. Tõlgi teenuseid osutatakse teile tasuta. Tõlk peab tõlkima teile esitatud hoiatuse, politsei küsimused ja teie vastused.

Kas ma saan advokaadi?

Ülekuulamise ajal ei ole teil õigust advokaadile. Teil on aga siiski õigus vestelda advokaadiga tunni aja jooksul enne ülekuulamist. Kui teil on vaja tõlgi abi, tõlgib ta teile ka teie ja advokaadi vahelise vestluse.

Kui te teate selle advokaadi nime, keda te soovite kasutada, võite te paluda politseil temaga ühendust võtta. Kui te ei tea ühtegi advokaati, annab politsei teile advokaatuuri koostatud advokaatide nimekirja ning te võite sellest nimekirjast endale advokaadi valida. Kui te ei saa endale advokaati lubada, võtab politsei teie nimel ühendust nn valveadvokaadiga. Valveadvokaat on kättesaadav ööpäevaringselt. Täiendavat teavet leiab teabelehelte [„Õiguslase nõu saamine“](#).

Kas ma pean politsei küsimustele vastama?

Teil on õigus vaikida. Kõik teie öeldud võidakse salvestada ning seda võidakse kasutada kohtumenetluses. Kuid kui te tahate küsimustele vastata, võib see tulla teile kasuks. Kui te otsustate konsulteerida advokaadiga ning kasutate seejärel oma õigust vaikida, võidakse sellist vaikimist käsitleda teie süüd kinnitava tõendina.

Kas mind võib läbi otsida või kas mul palutakse anda proove või sõrmejälgi?

Kui teid ei ole vahistatud, võib teilt proove võtta üksnes teie eelneval kirjalikul nõusolekul. Kui te olete vahistatud, võib teilt intiimseid ja mitteintiimseid proove võtta üksnes teie nõusolekul. Kui te keeldute mitteintiimsete proovide (nt sõrmejäljed) andmisest, võib teid selleks sundida magistraadi määruse alusel.

Vahistamine (2)

Mis võib tingida vahistamise?

Iga politseiametnik võib määruseta vahistada igaühe, kes tabatakse sellise kuriteo toimepanemiselt, mille eest võib karistada vangistusega, või vahetult pärast sellise kuriteo toimepanemist; samuti võib ta vahistada isiku, kelle puhul on tal piisavalt alust kahtlustada, et see isik paneb kohe toime või on äsja pannud toime sellise kuriteo.

Politsei võib isiku vahistada ka juhul, kui:

tema isikut ei ole tuvastatud;

on kahtlusi, kas tema esitatud andmed on tõesed;

isik ei ole esitanud piisavalt andmeid aadressi kohta;

on vaja ära hoida olukord, kus ta võib ennast või mis tahes teisi isikuid füüsiliselt vigastada või põhjustada vara hävinemist või kahjustamist;

on vaja takistada tal kõlblusnormide vastase õigusrikkumise toimepanemist;

on piisavalt alust arvata, et vahistamine on vajalik selleks, et kaitsta last või mõnda teist haavatavat isikut.

Mida mulle öeldakse vahistamisel?

Kui teid vahistatakse, tuleb teid teavitada sellest, et te olete vahistatud, kuigi see võib olla ilmne. Samuti tuleb teile öelda teie vahistamise põhjused. Teid vahistav isik ei või kasutada mingit jõudu, kinnisidumist või muid vabadust piiravaid vahendeid, välja arvatud juhul, kui see on vältimatu selleks, et muuta teid ohutuks, või kui see on vajalik, sest te hakkate vahistamisel vastu.

Ma ei räägi kohalikku keelt. Kas ma saan kasutada tõlgi abi?

Kui te ei mõista kohalikku keelt, peab politsei tagama teile tõlgi teenused ning ei tohi teid küsitleda enne tõlgi saabumist.

Kas ma saan kohtuda advokaadiga?

Kõigil vahistatud isikutel on õigus saada valveadvokaadilt õiguslast nõu. Õiguslast nõu võivad nad saada siiski ainult ühe tunni jooksul enne ülekuulamist. Politsei võtab advokaadiga teie nimel ühendust. Täiendavat teavet leiab osast „[Eeluurimine \(3\)](#)“. Õiguslast nõu võite te saada ka telefoni teel.

Teil on õigus kohtuda advokaadiga eraviisiliselt. Kui teil on vaja tõlgi abi, peaks ta viibima teie ja advokaadi vahelise vestluse juures ning olema kohal siis, kui te räägite politseiga.

Kas ma pean vastama politsei küsimustele?

Teil on õigus vaikida. Kõik teie öeldud võidakse salvestada ning seda võidakse kasutada kohtumenetluses. Kui te otsustate siiski konsulteerida advokaadiga ning kasutate seejärel oma õigust vaikida, võidakse sellist vaikimist käsitleda teie süüd kinnitava tõendina.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis kahjustab minu kriminaalasia?

Teil on põhiõigus ennast mitte süüdistada ning teid hoiatatakse, et teil on õigus vaikida. Samuti hoiatatakse teid seoses sellega, millised võivad olla teie vaikimise tagajärjed. See tähendab, et te ei ole kohustatud andma politseile teavet, mis võib teie süüd tõendada.

Kui te ei selgita teatavaid üksikasju, nagu näiteks seda, miks te viibsite konkreetses kohas konkreetsel ajal või miks olid teatavad esemed teie valduses, ei tohi selle põhjal teha teie jaoks kahjulikke järeldusi. Selliste selgituste andmata jätmine võib siiski teie kriminaalasja kahjustada.

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Politsei on kohustatud teid põhjendamatult viivitusega teavitama teie õigusest nõuda, et teie vahistamisest ja asukohast teatatakse sugulasele või sõbrale, välja arvatud juhul, kui on põhjendatud kahtlus, et asjaomane sugulane või sõber on uuritava kuriteoga seotud.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga?

On tavaks, et politsei teeb teile ettepanku või soovib teil võtta ühendust oma riigi saatkonnaga, et teatada teie vahistamisest ja selle põhjustest, ning soovib teile advokaati, kui te teda vajate.

Kas võetakse minu sõrmejäljed? Kas võetakse minu DNA-proov?

Teilt võidakse võtta sõrmejäljed ning DNA-proov, kui te olete andnud selleks oma nõusoleku. Kui te siiski keeldute sõrmejälgede andmisest, võib teid selleks sundida magistraadi määruse alusel. Teid ei tohi siiski sundida andma DNA-proovi.

Kas minu suhtes võidakse kohaldada isiku läbivaatust?

Politseiametnik võib korraldada teie läbivaatuse, kui on põhjendatult alust kahtlustada, et te võite endale või teistele ohtu kujutada. Teid võidakse läbi otsida ka selleks, et avastada esemeid, mida te võite kasutada kinnipidamisasutusest põgenemiseks, või esemeid, mida saab kasutada kuriteoga seotud tõenditena.

Kui teid vahistaval ametnikul on piisavalt alust kahtlustada, et te varjate õigusrikkumisega seotud eset, võib ta taotleda magistraadilt määrust teie isiku läbivaatuseks. Magistraat määrab teid läbi vaatama teiega samast soost eksperdi või määrab teise võimalusena sellist läbivaatust tegema meditsiinitöötaja teie eelneval nõusolekul.

Kaua võib politsei mind kinni pidada?

Pärast vahistamist võib teid kuni 48 tunniks kinni pidada. Kui teid ei ole kuue tunni jooksul pärast vahistamist vabaks lastud, peab teid vahistanud ametnik teavitama sellest magistraati, esitades kõik üksikasjad teie kinnipidamise aja ja koha kohta. 48 tunni möödumisel peab politsei esitama teile kuriteosüüdistuse, teid vabastama politseikautsjoni vastu või teid tingimusteta vabastama.

Mis juhtub, kui mind vahistatakse Euroopa vahistamismääruse alusel?

Kui üks liikmesriik on teinud [Euroopa vahistamismääruse](#), võidakse teid vahistada teises liikmesriigis ja saata pärast magistraadikohtu istungit tagasi vahistamismääruse teinud liikmesriiki. Kohtuistungil ajal on teil õigus advokaadile ja tõlgile, kui teil peaks neid vaja minema.

Esimene kohtulik arutamine (3)

Miks toimub esimene kohtulik arutamine?

See võib toimuda kahe erineva olukorra puhul.

Kui teid on vahistatud ning teid hoitakse politseis vahi all, on esimese kohtuliku arutamise eesmärk teile süüdistus ette lugeda. Pärast seda peab kohus kõigepealt otsustama, kas teie kinnipidamise jätkamine on õigusnormide alusel põhjendatud, ning seejärel teatama teile, et te võite taotleda kautsjoni vastu vabastamist.

Kui teile on süüdistus esitatud, kuid teid ei hoita politseis vahi all, on esimese kohtuliku arutamise eesmärk teile süüdistus ette lugeda ning kuulata ära süüdistaja esitatud tõendid, millele süüdistus tugineb.

Kui teid hoitakse politseis vahi all, peate ilmuma kohtusse niipea kui võimalik pärast seda, kui teile on süüdistus esitatud, et kohus saaks kuulata ära süüdistaja poolt süüdistuse toetamiseks esitatud tõendid ning otsustada, kas teid tuleks kautsjoni vastu vabastada või mitte.

Kui te ei ole vahi all, tehakse teile teatavaks süüdistus ning aeg, millal te peate esimeseks arutamiseks kohtu ette ilmuma.

Kas mul on õigus advokaadile?

Kui te ilmute kohtusse, on teil õigus olla esindatud enda valitud advokaadi poolt. Kui te ei saa endale advokaati lubada, annab riik teile õigusabi. Täiendavat teavet leiате teabelehel [„Õiguslase nõu saamine“](#).

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma keelt ei valda?

Kui te ei valda malta keelt, kuid kõnelete inglise keelt, toimetatakse kohtumenetlust inglise keeles. Kui te ei oska inglise keelt, siis toimetatakse kohtumenetlust malta keeles ning teile määratakse tõlk. Tõlgi teenuseid osutatakse teile tasuta.

Kas ma pean kohtus sõna võtma?

Teil on õigus vaikida. Teilt küsitakse siiski, kas te tunnistate ennast süüdistuse punktides süüdi või mitte. Teie advokaat annab teile nõu, kuidas vastata.

Kas ma pean andma muud teavet?

Enne seda, kui te tunnistate või ei tunnistate ennast süüdi, esitatakse teile vannet nõudmata mõned põhiküsimused peamiselt teie isikuandmete ja elukoha kohta.

Kas pärast kohtulikku arutamist mind vabastatakse või hoitakse vahi all?

Esimese kohtuliku arutamise käigus otsustab kohus, kas teid tuleks kautsjoni vastu vabastada või mitte.

Kui teid ei ole varem karistatud ja te ei ole ühiskonnale ohtlik, siis tavaliselt vabastatakse teid teataval tingimustel kautsjoni vastu. Kui kohus otsustab, et ei vabasta teid kautsjoni vastu, viiakse teid kuni järgmise istungini vanglasse, kus te saate uuesti kautsjonit taotleda. Kohus ei saa teha otsust, et kuni kohtumenetluseni kautsjoni ei määrata. Te võite taotleda kautsjoni vastu vabastamist menetluse igas etapis.

Kui te olete välismaalane, ei vabasta kohus teid tavaliselt kautsjoni vastu, kui teil ei ole kindlat aadressi.

Kas ma võin enne kohtumenetlust riigist lahkuda?

Kui te esitate piisavalt tagatise selle kohta, et te pöördute kohtumenetluse ajaks tagasi, võite te riigist lahkuda, kuid te peate kõigiks kohtuistungiteks kohale tulema. Kui te mõnele istungile ei ilmu, tehakse määrus teie taasvahistamiseks. Teile võidakse samuti esitada süüdistus kautsjoni tingimuste rikkumise eest. Enamikul juhtudel on kautsjoni vastu vabastamise üks tingimus see, et te ei tohi riigist lahkuda, kuid seda tingimust võib menetluse hilisemas etapis muuta.

Kriminaalasja ettevalmistamine enne kohtumenetlust (4)

Mis juhtub enne kohtumenetlust?

Kohtumenetlusele eelneval ajal kogub peaprokurör kokku kõik juhtumiga seotud tõendid eesmärgiga tagada, et kohtumenetluse alustamiseks on piisavalt alust. Tõendid kogutakse tõendite kogumise menetluse raames. Teie viibite selle menetlusetapi juures ning teid võib nõustada teie advokaat. Te võite tõendeid kontrollida, risküsitledes süüdistaja kutsutud tunnistajaid, ning te võite esitada ka oma tõendeid.

Kas kriminaalasi jõuab alati kohtusse?

Tõendite kogumise menetlust läbi viiv magistraadikohus võib otsustada, et kohtumenetluse alustamine ei ole põhjendatud, ning teid seejärel vabastada. Kui teid vabastatakse ja peaprokurör ei nõustu kohtu järeldustega, võib ta ühe kuu jooksul esitada kriminaalapellatsioonikohtule taotluse teie taasvahistamiseks. Kui magistraadikohus otsustab, et tuleb alustada kohtumenetlust, võib peaprokurör siiski anda korralduse teie vabastamiseks. Õigusnormidega ei ole ette nähtud alternatiivi kohtumenetlusele.

Kas ma võin end enne kohtumenetlust süüdi tunnistada?

Te võite ennast süüdi tunnistada süüdistuse esitamise ajal, ning kui teie vastu esitatud süüdistuse eest võib karistuseks määrata maksimaalselt 10 aasta pikkuse vangistuse, asub karistus määrama magistraadikohus. Selline karistus lisatakse – mõningate eranditega – teie karistusregistri andmetele.

Kui te tunnistate ennast süüdi kriminaalkohtus süüdistuse esitamise ajal, siis vandekohtunikke kokku ei kutsuta ja otsuse teeb kohus.

Kas minu vastu esitatud süüdistust võidakse enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Süüdistust on võimalik enne kohtumenetlust muuta. See sõltub tõendite kogumise menetluse raames kogutud tõenditest. Peaprokurör võib teha süüdistusaktis mis tahes muudatusi, mis tulenevad kogutud tõenditest. Samuti on võimalik süüdistus enne kohtumenetlust terves ulatuses või osaliselt tühistada.

Millist liiki tõendeid süüdistaja kogub?

Süüdistaja küsitleb juhtumi tunnistajaid ning kogub samuti asitõendeid ja kohtumeditiinilisi tõendeid. Näiteks võib süüdistaja koguda dokumente teie kodust või töökohast. Magistraadikohus võib anda korralduse uurimise, läbiotsimise, uurimiseksperimenti või mis tahes muu vajaliku toimingute tegemiseks, et asja igakülgelt uurida. Samuti võib kohus lasta ekspertidel läbi otsida teie või kuriteoohvri või kaasosalise mis tahes kehaosa, kui kohus on seisukohal, et selline läbivaatus on juhtumi puhul asjakohane.

Kas ma saan süüdistajat takistada teatavate tõendite kogumisel?

Tõendite kogumise menetlus ei ole tõendite lubatavuse arutamiseks asjakohane menetlusetapp. Alates süüdistusakti saamisest on teil teatava aja jooksul võimalik vaidlustada nende tõendite vastuvõetavus, mida süüdistaja kavatses esitada. Kuid kui tõendid on suuresti vastuvõetamatud, kaalub magistraadikohus nende mittelubamist.

Millal antakse mulle teavet minu vastu kogutud tõendite kohta?

Te viibite koos oma advokaadiga tõendite kogumise menetluse juures ning teil on võimalus risküsitleda süüdistaja kutsutud tunnistajaid ja näha asitõendeid.

Mis saab siis, kui ma elan teises liikmesriigis?

Kui teil on lubatud minna tagasi oma riiki, siis peate te igaks enne kohtumenetlust toimuvaks kohtulikuks arutamiseks kohale tulema.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Olenemata sellest, kas teid on mõistetud süüdi või õigeks, ei saa teie üle seoses sama kuriteoga taas kohut mõista. Selle kohta teeb otsuse siiski kohtumenetlust toimetav kohus, sest tõendeid koguvad magistraadikohtul on sõnaselgelt keelatud otsustada, kas teie üle mõistetakse kohut seoses kuriteoga, millega seoses on teie üle juba kohut mõistetud.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasia arutamiseks (5)

Mis toimub enne kohtumenetlust?

Kui kohtumenetlus toimub magistraadikohtus, kogub süüdistaja kokku tõendid ja paneb kokku süüdistuse enne seda, kui te asute oma kaitsset ette valmistama. Te võite risküsitleda süüdistaja kutsutud tunnistajaid ning jätta endale õiguse neid hilisemas etapis risküsitleda.

Kui kohtumenetlus toimub kriminaalkohtus, kus menetlus on tõsisem, peate te kindlaksmääratud tähtaja (mida hakatakse arvutama päevast, mil te saite kätte süüdistusakti) jooksul koostama oma nimekirja tunnistajatest ja mis tahes muudest esialgsetest avaldustest.

Millal pean ma oma kaitsese ette valmistama?

Teile ei ole ette nähtud konkreetset tähtaega, mille jooksul valmistada ette oma kaitsese asja arutamiseks magistraadikohtus. Kui süüdistaja on oma süüdistuse kokku pannud, öeldakse teile kuupäev, mil te saate asuda oma kaitsese ette valmistama. Te ei pea kogu oma kaitsese esitama ühe istungi jooksul.

Kui te saate süüdistusakti seoses kriminaalajaga, mida hakatakse arvutama kriminaalkohtus, võite te 15 tööpäeva jooksul anda teada mis tahes esialgsetest avaldustest ning märkida tunnistajad ja esitada dokumendid ja muud tõendid, mida te kavatsete kohtumenetluse ajal kasutada. See tähtaeg on lõplik ning teil soovitatatakse pidada nõu advokaadiga kohe pärast süüdistusakti saamist.

Kas ma saan teavet tunnistajate ja muude minu vastu kasutatavate tõendite kohta?

Kui asja menetletakse magistraadikohtus, kuulatakse süüdistaja kutsutud tunnistajaid ja esitatakse tõendid teie juuresolekul. Enne oma kaitsese ettevalmistamist võite te taotleda koopiat menetlusdokumentidest, mille hulka kuuluvad tõendite ärakirjad ja muude esitatud tõendite koopiad.

Kui asja menetletakse kriminaalkohtus, peab peaprokurör esitama menetlusdokumendid koos tunnistajate nimekirja ja dokumentide loeteluga, mida prokuratuur kavatses kohtus kasutada. Tunnistajate nimekirja ja dokumentide loetelu antakse teile koos süüdistusaktiga. Samuti võite te taotleda menetlusdokumente kriminaalkohtu kantseleist.

Kas ma saan süüdistajat takistada teatavate tõendite kogumisel?

Kui asja menetletakse magistraadikohtus, võite te takistada süüdistajat esitamast tõendeid, mis ei ole vastuvõetavad, s.t õiguslikult lubatud. Seda saab teha kohe või menetluse hilisemas etapis.

Kui teie vastu on esitatud süüdistus kriminaalkohtus ning kui te olete õigeaegselt esitanud avaldused seoses tõenditega, mida süüdistaja kavatses kasutada, määrab kriminaalkohus kindlaks kuupäeva nende avalduste arutamiseks. Pärast poolte avalduste ärakuulamist peatab kohus menetluse kuni otsuse tegemiseni. Kui otsus on tehtud ja te soovite esitada apellatsiooni kriminaalapelatsioonikohtule, peate te esitama teate apellatsiooni esitamise soovi kohta kohe pärast seda, kui kohus on otsuse välja kuulutanud. Seejärel on teil apellatsiooni esitamiseks kolm tööpäeva.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Olenemata sellest, kas teid on mõistetud süüdi või õigeks, ei saa teie üle seoses sama kuriteoga taas kohut mõista. Magistraadikohtus võib igal ajal, välja arvatud tõendite kogumise menetluse ajal, esitada teistkordse karistamise keeldu käsitleva avalduse.

Teistkordse karistamise keeldu käsitleva avalduse võib kriminaalkohtule esitada esialgse avaldusena. Selle avalduse võib menetluse igas etapis esitada ka kohus ise, isegi kui sellele asjaolule ei ole konkreetset viidatud.

Minu üle on teises liikmesriigis sama kuriteo eest juba kohut mõistetud. Mis sellisel juhul saab?

Magistraadikohtus või kriminaalkohus analüüsib teises liikmesriigis tehtud otsuse sisu ning vabastab teid süüdistusest, kui ta leiab, et tegemist on kuriteoga, mille eest on teid juba süüdi või õigeks mõistetud.

Kui kaua kohtumenetlus kestab?

Magistraadikohtus menetletakse asja mitmel istungil, mis võivad toimuda nädala- või kuudepikkuste vahedega.

Enamik kriminaalkohtumenetlusi ei kesta üle nädala. Kuid kohtumenetlused, mille raames käsitletakse raskeid kuritegusid, võivad kesta kauem.

Viimati uuendatud: 04/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtus

Kus kohtumenetlus toimub?

Teie asja arutab kas magistraadikohtus või kriminaalkohus. Kohtu valik sõltub peamiselt teie vastu esitatud süüdistuse raskusastmest.

Kohtumenetlus on avalik, kuid erandiks on näiteks juhtumid, mille puhul tuleb varjata kuriteoohvri isikut.

Kui asja arutab magistraadikohus, teeb kohtuasjas otsuse eesistujaks olev magistraat. Kui aga asja arutab kriminaalkohus, teevad otsuse vandekohtunikud ning süüdimõistva otsuse korral määrab karistuse kohtu eesistuja.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Süüdistust võib muuta, kui asja menetletakse magistraadikohtus. Prokurör võib taotleda süüdistuse parandamist, kui tõenditest ilmneb, et teistsugune süüdistus on asjakohasem, või kui algne süüdistus sisaldas viga. Süüdistuse võib ka tagasi võtta või asendada.

Kriminaalkohtus menetletavate juhtumite puhul võib pärast seda, kui te olete end süüdi tunnistanud või oma süüd eitanud, süüdistust muuta üksnes piiratud juhtudel ja tingimusel, et süüdistust ei muudeta algse süüdistusega võrreldes karmimaks.

Kui te tunnistate end süüdi kõikides süüdistuse punktides, asub kohus otsust tegema. Kui te tunnistate end süüdi mõnes süüdistuse punktis, jätkab kohus kohtumenetlust, kui prokurör ei võta ülejäänud süüdistust tagasi või ei lisa süüdistusele alternatiivseid punkte.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Te peate olema kohal kohtumenetluse kõikide etappide ajal.

Kui te elate teises liikmesriigis, ei saa te osaleda videolingi vahendusel.

Kui te ei oska malta keelt, kuid kõnelete inglise keelt, toimetatakse kohtumenetlust inglise keeles. Kui te ei oska inglise keelt, siis toimetatakse kohtumenetlust malta keeles ning teile määratakse tõlk.

Te võite end ise kaitsta, kuid üldjuhul nõuab kohus, et te võtaksite endale advokaadi. Teile määratakse advokaat. Kui teie advokaadiks on õigusabi andev valveadvokaat, siis ei saa te advokaati vahetada. Kui te aga olete endale ise advokaadi palganud, siis te võite advokaati vahetada.

Te ei pea kohtus sõna võtma ning teie vaikimist ei saa teie vastu ära kasutada. Kui te siiski otsustate asuda tunnistajapinki, ei saa te keelduda vastamast teid süüstavatele küsimustele seoses teie vastu esitatud süüdistusega.

Valetamine võib tõsiselt kahjustada teie usutavust ning teile võidakse lisaks esitada süüdistus valevande andmises.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Üldiselt võite te teie vastu esitatud tõendid vaidlustada. Kui tõendite hulka kuuluvad ka tunnistajate ütlused, võite te tunnistajaid risküsitleda või kutsuda omalt poolt tunnistajaid prokuröri tunnistajate ütlusi ümber lükkama. Dokumentaalsete tõendite puhul võite te need tõendid esitanud tunnistajaid või eksperte risküsitleda või kutsuda omalt poolt tunnistajaid selliseid tõendeid ümber lükkama. Te ei saa siiski kutsuda omalt poolt eksperte ütlusi andma. Ekspertide esitatud tõendeid saab kahtluse alla seada üksnes asjaomase eksperdi risküsitlemisega tema järelduste või eksperteadmiste kohta.

Te võite oma kaitsevaidete toetamiseks kutsuda tunnistajaid ja esitada dokumentaalseid tõendeid.

Juhul kui teie asja hakatakse arutama kriminaalkohtus, nähakse õigusaktides ette tähtaeg, mida arvutatakse sellest hetkest, mil teile anti üle süüdistusakt. Selle tähtaja jooksul peate te loetlema kõik tunnistajad ja muud tõendid, mida te kavatsete oma kaitseks kohtus esitada. Sellist piirangut ei kohaldata juhul, kui teie asja menetletakse magistraadikohtus.

Soovi korral võite te kasutada tõendite saamiseks eradetektiivabi. Eradetektiiv kogutud tõendid on vastuvõetavad, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

Teie advokaat võib prokuröri kutsunud tunnistajaid risküsitleda ning ta võib nende poolt risküsitlemise ajal antud ütlused kahtluse alla seada.

Kas minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet võetakse arvesse?

Teie kohta karistusregistris sisalduvat teavet võetakse arvesse, kui süüdistus sõltub varasemast süüdimõistmisest, näiteks kui te tingimisi määratud karistuse kandmise ajal pöördute tagasi kuritegelikule teele või panete toime uue kuriteo. Teie karistusregistri andmeid võivad arvesse võtta ka magistraat ja kohtunik, kui nad teevad teie süüdimõistmise korral otsuse teile määratava karistuse kohta.

Kriminaalkohtus toimuva kohtumenetluse ajal võidakse teie kohta karistusregistris sisalduvat teavet arvesse võtta juhul, kui te püüate end iseloomustada positiivsest küljest või halvustate prokuratuuri kutsunud tunnistajate isikuomadusi. Kohus võib teile karistuse määramisel võtta arvesse välisriigi kohtu tehtud lõpliku kohtuotsust.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kohtumenetluse lõpus mõistetakse teid kas õigeks või süüdi teie vastu esitatud süüdistuse punktides. Teid võidakse ka osaliselt õigeks või süüdi mõista. Süüdimõistmise korral võib karistuseks olla vangistus. Kui vangistuse kestus ei ületa kahte aastat, võib kohus selle määrata tingimisi maksimaalselt nelja-aastase katseajaga. Kui õigusrikkumise eest on karistusena ette nähtud kuni seitsme aasta pikkune vangistus, võib kohus teid tingimusteta või tingimisi vabastada, kohaldades maksimaalselt kolme aasta pikkust katseajaga. Kui te rikute kohtu kindlaksmääratud tingimusi, toimetatakse teid kohtu ette ja teile määratakse uus karistus.

Samuti võib kohus kehtestada katseaja, mille korral määratakse teile kriminaalhooldusametnik, kes teostab teie üle järelevalvet. Teataval juhul võib kohus määrata ka rahalise karistuse.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kui menetlust toimetatakse kriminaalkohtus, võib kuriteoohver viibida menetluse juures ja teha avaldusi karistuse kohta.

Magistraadikohtus võib kuriteoohver võtta endale aktiivsema rolli, aidates prokuröri isiklikult või advokaadi kaudu.

Viimati uuendatud: 04/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus langetab otsuse

Kas ma võin esitada apellatsiooni?

Te võite esitada apellatsiooni kohtuotsuse ning samuti karistuse peale. Te võite seda teha, esitades apellatsioonkaebuse kriminaalapelatsioonikohtule.

Magistraadikohtu otsuse peale tuleb apellatsioon esitada kaheksa tööpäeva jooksul. Vandekohtunike tehtud otsuse ja kriminaalkohtu poolt selle alusel määratud karistuse peale tuleb apellatsioon esitada 15 tööpäeva jooksul alates karistuse määramisest.

Mõlemal juhul võite te esitada apellatsiooni kohtuotsuse põhjuste ja/või karistuse peale.

Mis juhtub, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui magistraadikohus mõistab teile karistuseks vangistuse ja te esitate taotluse apellatsiooni esitamiseks, siis peatatakse kohtuotsuse täitmine kuni apellatsiooni kohta lõpliku otsuse tegemiseni.

Kui aga vangistuse määrab teile karistuseks kriminaalkohus pärast teie süüdimõistmist, saadetakse teid kohe vanglasse ning apellatsiooni esitamine ei peata karistuse täitmisele pööramist. Viimati nimetatud juhul võite te taotleda kautsjoni vastu vabastamist kuni apellatsiooni tulemuste selgumiseni, kuid reeglina seda ei võimaldata.

Puuduvad kindlad ja ühesed eeskirjad selle kohta, millal teie apellatsiooni arutatakse, kuid tavaliselt kulub apellatsiooni arutamiseni mõni kuu.

Üldjuhul ei saa te apellatsioonimenetluse ajal esitada uusi tõendeid, kuid sellega seoses on mõni erand, näiteks kui tõendid ei olnud teile kohtumenetluse ajal teada või kui nende kasutamine ei olnud siis lubatud.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Kui te esitate apellatsiooni magistraadikohtu otsuse peale ja kui tunnistajate ütlusi ei ole kirja pandud, kuulatakse need tunnistajad ära ning seejärel esitavad teie advokaat ja prokurör oma suulised väited apellatsiooni poolt ja vastu.

Juhul kui tunnistajate ütlused on kirja pandud, esitatakse suulised väited. Kui apellatsioon on esitatud kriminaalkohtu määratud karistuse peale, esitavad teie advokaadid suulised väited teie apellatsiooni toetamiseks ning seejärel esitab prokurör vastulause neile väidetele.

Kohtumenetluse lõpus mõistetakse teid kas õigeks või süüdi teie vastu esitatud süüdistuse punktides. Teid võidakse ka osaliselt õigeks või süüdi mõista.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Kui teie apellatsioon rahuldatakse, siis kohtuotsust muudetakse või see tühistatakse sõltuvalt sellest, mida te oma apellatsioonis taotlesite.

Kui teie apellatsiooni ei rahuldata, kinnitab kohus teie suhtes langetatud otsuse paikapidavust. Kui viimati nimetatud juhul tegi otsuse teie vangi mõistmise kohta magistraadikohus, võetakse teid kohe vahi alla.

Teil ei ole õigust esitada kriminaalapellatsioonikohtu otsuse peale apellatsiooni mõnele teisele kohtule. Kui esimene otsus oli vale, ei ole teil automaatselt õigust hüvitist saada.

Kui teie apellatsioon rahuldatakse ning otsus tühistatakse, ei jää teie karistusregistri andmetesse jälge teie süüdimõistmise kohta.

Süüdimõistmine on lõplik pärast seda, kui magistraadikohus või kriminaalkohus teeb otsuse, mille peale ei esitata nõuetekohase tähtaja jooksul apellatsiooni, või pärast seda, kui otsuse teeb kriminaalapellatsioonikohus.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui te olete pärit teisest liikmesriigist, ei saada kohus teid teie riiki tagasi. Te võite siiski esitada valitsusele taotluse, et te soovite oma kinnipidamise ajal viibida oma liikmesriigis.

Sellise taotluse võib esitada ka teie riigi valitsus kas omal algatusel või teie varasema taotluse toetuseks. Otsuse peavad heaks kiitma mõlema riigi valitsused.

Üleviimine ei ole automaatne ning seda alustatakse teie ja/või teie riigi valitsuse taotluse alusel.

Otsust teie tagasisaatmise kohta ei tee kohus, vaid selles peavad kokku leppima teie riigi valitsus ja selle liikmesriigi valitsus, kus tehti teid õigusrikkumises süüdi mõistev otsus. Selle otsuse peale ei saa apellatsiooni esitada.

Teave süüdistuse/süüdimõistmise kohta

Süüdistus, mille alusel teid süüdi mõisteti, lisatakse teie karistusregistri andmetele. Mõnel juhul, näiteks kui te olite kuriteo toimepanemise ajal alla 18-aastane, süüdimõistmist käsitlevaid andmeid siiski karistusregistrisse ei kanta.

Seda teavet hoitakse politsei peakorteris ja seda haldab politseikomissar.

Teie kohta karistusregistris sisalduvaid andmeid säilitab politseikomissar tähtajatult. Kuid süüdimõistmise kohta käivat teavet ei lisata teie karistusregistri andmetele pärast teatavate tähtaegade möödumist, mis varieeruvad kuuest kuust kuni kümne aastani sõltuvalt teie karistuse kestusest. Teatavad, näiteks narkootikumidega seotud süüdimõistmisi käsitlevad andmed lisatakse alati teie karistusregistri andmetele olenemata mis tahes tähtaja möödumisest.

Politseikomissaril ei ole karistusregistris teie kohta andmete säilitamiseks vaja teie nõusolekut. Te ei saa sellise teabe säilitamist vaidlustada, sest see on õigusnormides sätestatud.

Viimati uuendatud: 04/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Liiklusnõuete rikkumised

Väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi ehk väärtegeid menetleb halduskorras kohtuvolinik.

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Selliseid rikkumisi nagu piirkiiruse ületamine ja parkimisnõuete rikkumised menetletakse samamoodi, nagu toimub väiksemate õigusrikkumiste menetlemine magistraadikohtus.

Neid õigusrikkumisi menetleb kohtuvolinik.

Te saate kutse ilmuda kohtuvoliniku ette. Kutse sisaldab süüdistuse faktide lühikirjeldust ning samuti hoiatust, et kui te kohtuvoliniku ette ei ilmu, käsitletakse seda süüdistusega nõustumisena. Kutses märgitakse ka karistus, mis võidakse teile määrata, kui leitakse, et te panite toime asjaomase rikkumise.

Kuni kolm päeva enne istungit võite te asja lahendada trahvisumma maksmisega. Sellisel juhul ei pea te kohtuvoliniku ette ilmuma. Kui te otsustate süüdistuse vaidlustada, toimub asja kohtulik arutamine. Prokurör esitab oma väited, misjärel esitate teie oma väited. Seejärel otsustab kohtuvolinik, kas te panite toime kutses märgitud väärteo või mitte.

Kui kohtuvolinik leiab, et te panite toime nimetatud väärteo, mõistab ta teid rikkumises süüdi ning kohustab teid maksma rahatrahvi, mille summa ei ole suurem kui üks tuhat ükssada kuuskümmend neli eurot ja kuuskümmend üheksa senti (1164,69 eurot). Minimaalne trahvisumma on kaksümmend kolm eurot ja kaksümmend üheksa senti (23,29 eurot). Kui õigusnormid seda võimaldavad, võib kohtuvolinik anda lisaks rahatrahvi määramisele korralduse õigusrikkumise toimepanemises kasutatud mis tahes esemete sekvestreerimiseks ja/või teie juhtimisõiguse peatamiseks või äravõtmiseks.

Väärtegedega seoses võib menetlust alustada ka teiste liikmesriikide kodanike vastu, kui teile esitatakse vastav kutse. Kui te olete saanud kohtukutse, aga kohale ei ilmu, käsitletakse seda süüdistusega nõustumisena. Teise võimalusena võite te kirjalikult volitada oma lähisugulast või advokaati ilmuma kohtusse teie asemel.

Kui te kohtuvoliniku otsusega ei nõustu, võite te 30 päeva jooksul pärast otsuse tegemist esitada magistraadikohtule avalduse selle otsuse tühistamiseks või muutmiseks.

Kas need õigusrikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Need rikkumised ei kajastu teie karistusregistri andmetes ega karistusregistri väljavõttel.

Viimati uuendatud: 04/05/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Austria

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus.

Austria õiguse kohaselt ole te seadust rikkunud ainult siis, kui ole rikkunud konkreetset õigusnormi, mis oli jõus teo toimepanemise hetkel. Süüdistuse esitamise õigus on riigil. Prokuratuur, kes juhib eeluurimisosakonda, ja kohtud peavad välja selgitama faktid ja kõik faktide hindamisel olulised asjaolud.

Järgnevatelt teabelehtedelt saate teavet oma õiguste kohta kahtlustatava ja süüdistatavana, kui teie suhtes algatakse Austrias kriminaalmenetlus.

Menetluse eri etappides on teie õigused erinevad. Esitatakse kriminaalmenetluse olulisemate etappide lühikirjeldus, et teil oleks võimalik kiiresti tutvuda teile vajaliku teabega.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Üldjoontes koosneb kriminaalmenetlus Austrias järgmistest menetlusetappidest:

eeluurimine;

kohtumenetlus;

apellatsioon.

Teabelehtedel on välja toodud üksikasjad kõigi kolme etapi ning teie õiguste kohta. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

[Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet selliste liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahatrahvi. Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiate kogu teave oma õiguste kohta [siit](#).

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõppige alltoodud linkidel

[1. Õiguslaste nõu saamine](#)

[2. Minu õigused eeluurimise ajal ja enne kohtumenetluse algust](#)

Eeluurimine ja tõendite kogumine

Vahistamine ja eelvangistus (sh Euroopa vahistamismäärus)

Kriminaalsüüdistus

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Väiksemad õigusrikkumised](#)

Viimati uuendatud: 22/06/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

1. Õiguslaste nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusesse, on sõltumatu õiguslaste nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Austrias tohivad teid (üksikute eranditega) kohtus kaitsta ainult advokaadid. Austria föderaalne advokaat haldab elektroonilist advokaatide registrit, millega te saate tutvuda [siin](#).

Kui te saate teada, et teie suhtes on Austrias alustatud kriminaalmenetluse viiv uurimine, peaksite valima advokaadi ja leppima temaga kokku kohtumise, et temaga selles küsimuses aru pidada. Võimaluse korral peaksite tegema seda enne, kui teid esimest korda üle kuulatakse.

Vahistamise korral on isikul õigus võtta advokaadiga ühendust enne seda, kui teda küsitletakse. Kui te ei tea ühtegi advokaati, võite ühendust võtta [nn valveadvokaatidega](#). Politsei või prokuratuur peavad võimaldama teil nendega ühendust võtta.

Advokaadile tasumine

Kui te võtate enese kaitseks advokaadi, peate tema teenuste eest tavaliselt ise tasuma. Kui tasu kohta puuduvad eelnevad kokkulepped, võib advokaat küsida mõistlikku tasu. Tasu arvestamisel võib aluseks võtta [tasu üldkriteeriumides](#) nimetatud summad.

Kui advokaadi eest maksmine seab teie sissetuleku või vara suurust arvesse võttes ohtu teie või teie perekonna toimetuleku ning õigusnõustajaga konsulteerimine on kohustuslik, tuleb teile määrata tasuta õigusnõustaja. Sel juhul saate te ka kriminaaltoimikust tasuta koopiaid. Te võite taotleda tasuta õigusnõustajat, täites selle [vormi](#).

Viimati uuendatud: 22/06/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal (enne asja kohtulikkude arutamist)

Eeluurimise eesmärk on kindlaks teha asjaolud, et prokuratuur saaks otsustada, kas tuleks esitada süüdistus või juhtum lõpetada. Kui esitatakse süüdistus, on eeluurimise eesmärk ka kohtuprotsessi kiire lõpetamine.

Millised on eeluurimise etapid?

Eeluurimise eesmärk on välja selgitada, kas toime on pandud kuritegu, ja kui jah, siis kes selle toime pani.

Kui konkreetse õigusrikkumises kahtlustatava isiku vastu alustatakse eeluurimist, käsitatakse seda isikut süüdistatavana.

Kohus peab eeluurimise raames läbima teatud etapid. Ta peab süüteo rekonstrueerima ja teostama nn võistleva kohtumenetluse. Prokurör ja süüdistatav koos viimase õigusnõustajaga viibivad nende menetluste käigus juures ning neil on õigus ülekuulata vaid küsitleda. Prokuratuur võib ka nõuda, et kohus koguks täiendavaid tõendeid, kui prokuratuur leiab, et see on üldsuse huvides.

Prokuratuur ja/või eeluurimisosakond võivad enamiku eeluurimisetappe algatada omal initsiatiivil ja kohtu nõusolekuta. Nende etappide hulka kuuluvad eelkõige küsitlemised ja ülekuulamised, samuti isikutuvastused, läbiotsimised jne.

Kohtumäärust on vaja eelvangistuse kohaldamiseks ja pikendamiseks. Sama kehtib ka põhiõigustega seotud sunnimeetmete suhtes (näiteks omanikuõigustega kaitstud paikade läbiotsimine, juurdepääs pangakontodele, telefoni pealtkuulamine või telefonikõnede väljavõtte analüüsimine).

Prokuratuur peab eeluurimise lõpetama, kui kuritegu ei ole toime pandud või kui kindlakstehtud asjaoludest ei piisa süüdistatava süüdimõistmiseks. Kõikidel muudel juhtudel, mille puhul on asjaolud piisavalt hästi välja selgitatud, peab prokuratuur esitama süüdistusakti pädevale kohtule.

Prokuratuur võib süüdistuse esitamiseks loobuda ([☞ dekriminaliseerimine](#)) sellistel juhtumite puhul, mida ei saa katkestada, kuid kus kohtuliku karistuse määramine ei paista olevat vajalik, kuna süüdistatu maksab (enamasti) rahatrahvi. Dekriminaliseerimine ei ole võimalik, kui kuriteoga kaasnes inimese surm või kui see kuulub rahvakohtunikest või vandekohtust koosneva kohtu pädevusse, st kuritegude puhul, mille eest on karistuseks (reeglina) ette nähtud vähemalt viieaastane vangistus.

Minu õigused juurdluse ajal

Teil on juurdluse eri toimingute ja etappide ajal erinevad õigused:

[Eeluurimine ja tõendite kogumine \(1\)](#)

[Vahistamine ja eelvangistus \(2\)](#)

[Kriminaalsüüdistus \(3\)](#)

[Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus \(4\)](#)

Olenemata menetlusetapist on teil igal juhul järgmised õigused:

teid tuleb teavitada võimalikult varakult asjaolust, et teie suhtes on alustatud uurimist, samuti õigusrikkumisest, milles teid kahtlustatakse ning teie põhilistest menetlusõigustest;

teil on igas menetlusetapis õigus õigusnõustajale või taotleda tasuta õigusnõustajat (vt [☞ teabelehte nr 1](#)). Kui asjaolud või juriidilised küsimused on keerulised, võite taotleda, et teile määrataks tasuta õigusnõustaja kogu menetluse ajaks. Austria õigussüsteemi mittetundvate välismaalaste suhtes algatatud kriminaalmenetluste puhul see tõenäoselt nii ongi. Kõikide juhtumite korral, mille puhul on nõutav nn [☞ kohustuslik kaitse](#), määratakse teile õigusnõustaja isegi siis, kui te ise ei ole teda võtnud. Kui teid ei esinda tasuta õigusnõustaja, peate teile määratud õigusnõustajaga kaasnevad kulud ise tasuma.

Kõige olulisemad etapid, mille puhul teil peab olema õigusnõustaja, on järgmised: kogu eelvangistuse periood, vaimse hälbega süüdistatavate institutsionaliseerimismenetlus kogu pikkuses, rahvakohtunikest või vandekohtunikest koosnevates kohtutes toimuvad kohtumenetlused või ühe kohtunikuga kohtumenetlused, kui süüdistusega võib kaasnedä pikem kui kolmeaastase vangistus;

õigus tutvuda oma toimikuga;

õigus kommenteerida teie vastu esitatud süüdistusi või õigus vaikida;

õigus nõuda tõendite kogumist;

õigus esitada kaebus prokuratuuri või eeluurimisosakonna võetud meetmete peale ning samuti kohtuotsuste peale;

õigus kasutada tõlkija/tõlgi abi.

Eeluurimine ja tõendite kogumine (1)

Kes teostab eeluurimist?

Uurimise läbiviimise eest vastutavad eeluurimisosakonda juhivad prokuratuur. Eeluurimisosakond alustab uurimist omal algatusel, kolmanda isiku poolt politseile tehtud avalduse alusel või prokuröri taotlusel.

Millist teavet mulle antakse?

Prokuratuur või eeluurimisosakond peavad teid igal juhul teavitama sellest, et teie suhtes on algatatud uurimine, ja nimetama uurimise algatamise põhjused. Lisaks peab teid teavitama sellest, et süüdistatavana ei ole teil kohustust anda ütlusi ning et kui te midagi ütlete, võidakse seda kasutada tõendina teie vastu. Kui te olete toime pannud rikkumise, milles teid süüdistatakse, ja kui te selle üles tunnistate (tunnistate end süüdi), on see kohtus karistuse määramisel oluliseks kergendavaks asjaoluks. Süü tunnistamine ei mõjuta siiski kohtumenetluse käiku.

Mis juhtub, kui ma ei oska saksa keelt?

Kui te ei suuda saksa keeles piisaval tasemel suhelda, on teil õigus nõuda tõlki, kes määratakse teile ülekuulamise ajaks tasuta. Kui tõlki ei ole, ei pea te küsimustele vastama ega tohikski seda teha. Tõlk tõlgib teile esitatavad küsimused keelde, mida te valdate. Ühtlasi tõlgib tõlk teie vastused saksa keelde. Tõlk peab igal juhul tõlkima teabe ja juhised õigusküsimuste kohta, mida teile seaduse kohaselt tuleb anda. Teie soovi korral abistab tõlk teid ka teie suhtlemisel teile määratud õigusnõustajaga (mitte teie enda valitud advokaadiga).

Kui teid teavitatakse prokuratuuri korraldusest või kohtu otsusest, siis te võite paluda ka abi nende dokumentide tõlkimisel. Kui te soovite tutvuda oma toimikuga, abistab tõlk teid ainult siis, kui teil ei ole õigusnõustajat, ning kui ei oleks mõistlik eeldada, et te korraldate toimiku asjakohaste osade tõlkimise ise.

Kas mul on õigus võtta ühendust advokaadiga?

Teil ei pea olema advokaati, välja arvatud juhtumite puhul, kus teid peab esindama õigusnõustaja. Sellegipoolest on teil õigus soovi korral advokaadiga igal ajal konsulteerida, olenemata sellest, kas teid peetakse kinni või mitte. Teile määratud õigusnõustajaga suhtlemiseks tuleb teie käsutusse anda ka tõlk.

Kui teid vahistatakse ja te teate selle advokaadi nime, keda te soovite enda kaitsjaks, võite temaga ühendust võtta kas isiklikult või politsei vahendusel. Kui te ei tunne ühtegi kaitseadvokaati, võite kasutada advokatuuri valveadvokaatide teenust ([☞ teabelehte nr 1](#)).

Kas mult võetakse sõrmejäljed või DNA -proov?

Politseil on õigus otsida läbi teie rõivad ja teiega kaasas olevad esemed. Edasiseks füüsiliseks läbiotsimiseks on vaja kohtu nõusolekut ja prokuröri määrust. Politsei võib võtta teilt sõrmejäljed, kui see on vajalik teie isiku tuvastamiseks. Eeluurimisosakond võib võtta DNA-analüüsiks teie sõlmepruovi. DNA-analüüsi tegemiseks on vajalik kohtu nõusolek.

Kas minu kodu, kontor, auto jne võidakse läbi otsida?

Kohti ja objekte võidakse läbi otsida, kui arvatakse, et seal viibivad kahtlustatavad isikud või et seal võib leiduda tõendeid. Omanikuõigustega kaitstud kohtade läbiotsimiseks on vajalik kohtu nõusolek. Muid kohti võib politsei läbi otsida prokuröri määruse alusel.

Kas mulle antakse teavet minu vastu kogutud tõendite kohta?

Süüdistatavana on teil õigus tutvuda oma toimikuga. Sel viisil saate teavet teie vastu kogutud tõendite kohta. Erandjuhtudel võib toimiku üksikutele osadele olla ligipääs keelatud. Teil on õigus esitada igal ajal enda tõendeid.

Millised õiguskaitsevahendid on uurimise ajal minu käsutuses?

Te võite kaitsta ennast iga meetme vastu, mille eeluurimisosakond või prokuratuur teie suhtes uurimismenetluse käigus algatavad, esitades vastuväite (tähtajad puuduvad), kui te leiate, et teie mis tahes õigust on rikutud.

Kui prokuratuur teie arvamusel ei nõustu, otsustab teie vastuväite üle kohus. Kohtu otsuse peale võib esitada apellatsiooni Ülemmaakohtusse. Vastuväide tuleb esitada prokuratuurile.

Teil on õigus esitada kohtuotsuste peale apellatsioon Ülemmaakohtusse eeskätt siis, kui küsimus puudutab põhiõigusi.

Apellatsioon tuleb esitada nii prokuratuurile kui ka esimese astme kohtule 14 päeva jooksul.

Kas ma pean uurimise ajal kohal viibima?

Kogu uurimise ajal Austrias viibimine ei ole kohustuslik. Kui soovite, võib ka teie advokaat tagada, et teie õigusi uurimise käigus ei rikutaks.

Ülekuulamiseks peate te tulema Austriasse. Puudub säte, mis võimaldaks uurimismenetlust video vahendusel edastada. See ei ole ka tehniliselt teostatav.

Vahistamine ja eelvangistus (sh Euroopa vahistamismäärus) (2)

Miks minu suhtes võidakse kohaldada eelvangistust?

Teie suhtes võidakse kohaldada eelvangistust ainult siis, kui on põhjendatud kahtlused, et olete toime pannud õigusrikkumise, ning on olemas ka põhjus eelvangistuseks (põgenemisoht, tõendite hävimise oht või uue õigusrikkumise toimepanemise oht). Teie vahistamiseks (eeluurimisosakonna ametnike poolt) peab olema kohtu nõusolek (v.a juhul, kui teid tabatakse teelt või kui eksisteerib ilmselge oht).

Eelvangistuse peab määrama kohus ja seda tuleb kanda vanglas. Eeluurimisosakond võib teid kinni pidada maksimaalselt 48 tundi, enne kui teid viiakse põhjendamata viivitusteta kohtu ette.

Seaduses ei täpsustata, kas ja kuidas te võite oma perekonda ja sõpru oma kinnipidamisest teavitada. Sellistes küsimustes abistamiseks on igas vanglas olemas sotsiaalteenistused.

Millist teavet tuleb mulle anda, kui minu suhtes kohaldatakse eelvangistust?

Otsus teie eelvangistuse kohta tuleb teile ette lugeda, tehes seda vajadusel tõlgi abiga. Teile tuleb anda selle otsuse kirjalik koopia. Otsuses peab olema välja toodud õigusrikkumine, milles teid tõsiselt kahtlustatakse. Samuti peab see otsus sisaldama kõiki asjaolusid, mis kohtu hinnangul põhjendavad teie kinnipidamist.

Õigusnõustaja peab teid esindama kogu eelvangistuse ajal. Kui te ise endale nõustajat ei võta, määratakse see teie eest.

Kohtu otsus kohaldada eelvangistust langetatakse suulise ärakuulamise käigus.

Te võite kolme päeva jooksul esitada Ülemmaakohtule apellatsiooni otsuse peale kohaldada eelvangistust või otsuse peale seda hiljem pikendada.

Kui kaua võib mind eelvangistuses hoida?

Iga eelvangistuse kohaldamist käsitlev otsus on piiratud tähtajaga. Eelvangistust käsitlev otsus kehtib 14 päeva. Otsus eelvangistust esimest korda pikendada kehtib üks kuu. Iga järgmine otsus eelvangistuse pikendamise kohta kehtib kaks kuud.

Eelvangistus ei tohiks kokku kesta kauem kui kuus kuud, kuid seda võidakse pikendada olenevalt kuriteo raskusastmest. Lisateavet leiate [siit](#).

Kas mind võidakse eelvangistuse ajal külastada või kas mul on õigus saada arstiabi?

Igal inimesel, kelle suhtes kohaldatakse eelvangistust, on õigus võtta vastu külalisi kaks korda nädalas. Teie advokaat võib teid teie eelvangistuse jooksul külastada igal ajal, olenemata külalisi käsitlevatest eeskirjadest.

Arstiabi on igas vanglas kättesaadav. Seaduses on sätestatud, et te võite saada professionaalset arstiabi vastavalt vajadusele.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen teise riigi kodanik?

Teil on õigus oma riigi saatkonnaga ühendust võtta ja te leiate selle aadressi [siit](#). Politsei ja prokuratuur on kohustatud võtma ühendust teie diplomaatilise esindajaga, kui te seda soovite.

Mis juhtub, kui mind võetakse vahi alla vastavalt Euroopa vahistamismäärusele?

Kui liikmesriik teeb [Euroopa vahistamismääruse](#), võidakse teid teises liikmesriigis vahistada ning anda välja riigile, kes vahistamismääruse tegi. Austria õigusaktides on sätestatud, et teie suhtes kohaldatakse eelvangistust kuni väljaandmiseni. Kohus väljastab selleks vastava määruse. Teil on sellel kohtuistungil õigus õigusnõustajale ja vajaduse korral tõlgile.

Kriminaalsüüdistus (3)

Pärast uurimise teostamist võib prokuratuur jõuda järeldusele, et süüdimõistmine on tõenäoline. Sel juhul esitatakse teile pädevas kohtus süüdistus.

Süüdistus tuleb esitada süüdistusakti kujul rahvakohtunikest koosnevale kohtule või vandekohtule, kui kuriteoga, milles teid süüdistatakse, kaasneb pikem kui viieaastane vangistus. Kuritegude puhul, mille eest on ette nähtud lühemad karistused, peab prokuratuur esitama kirjalikult süüdistuse, üksikule kohtunikule maakohtus või ringkonnakohtus, samas põhjendusi välja toomata.

Kuidas ma ennast süüdistuste vastu kaitsta saan?

Te võite esitada vastuväite süüdistusakti vastu 14 päeva jooksul pärast selle esitamist. Teie vastuväite kohta langetab otsuse Ülemmaakohtus (lisateavet vastuväite aluste kohta leiate [siit](#)). Te võite esitada oma vastuväite nii kirjalikult kui ka suuliselt.

Kui Ülemmaakohtus leiab, et teie vastuväide on põhjendatud, võib ta kriminaalmenetluse peatada või anda prokuratuurile korralduse uurimist jätkata.

Kui teie vastuväidet ei rahuldata või kui te vastuväidet ei esita, siis süüdistus teie vastu jõustub ning kohus, kellele asi esitati, peab valmistuma kohtumenetluseks.

Kui süüdistus teie vastu on esitatud kriminaalsüüdistuse vormis, siis te vastuväidet esitada ei saa. Küll aga sätestatakse seaduses, et menetlev kohus peab hindama süüdistuste põhjendatust. Kui kohus leiab, et süüdistused ei ole põhjendatud ühel seaduses nimetatud põhjustest, võib ta otsustada kriminaalmenetluse katkestada.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks kohtus (4)

Mis juhtub enne kohtumenetlust?

Kui teie vastu on esitatud süüdistused, ei ole võimalik teie juurdepääsu toimikule enam piirata. Hiljemalt sellel hetkel on teil juurdepääs kogu toimikule, mis on juurdepääsetav ka kohtule. Kohus valmistab kohtumenetluse ette.

Soovi korral võite te nõuda tõendeid, et aidata teil kohtumenetluseks valmistuda. Eelkõige võite te taotleda tunnistajate ülekuulamist. Tõendite taotlemisel peate te teada andma, milliseid asjaolusid te soovite kõnealuse tõendusmaterjaliga tõendada. Teilt võidakse küsida ka põhjust, miks te peate neid nõutavaid tõendeid asjakohaseks.

Kuidas ma peaksin tegema koostööd oma õigusnõustajaga?

Kui on esitatud süüdistusakt, peab teid kohtumenetluse ajal esindama õigusnõustaja. Kui te endale sel juhul nõustajat ise ei võta, määratakse see teie eest. Ühe kohtunikuga või ringkonnakohtutes aset leidvate ja kriminaalsüüdistust käsitlevate kohtumenetluste puhul ei ole õigusnõustaja määramine kohustuslik. Kuid te võite lasta õigusnõustajal ennast alati esindada või taotleda õigusnõustaja määramist, kui kohtuasi on keeruline. See on tavaliselt nii välismaalastest süüdistatavate puhul, kes ei tunne Austria õigussüsteemi.

Te peaksite oma õigusnõustajat teavitama kõigist teile kättesaadavatest tõenditest, mida teie arvates saab süüdistuse ümberlukkamiseks kasutada. Teie nõustaja esitab seejärel nõuetekohaselt vajalikud tõendite esitamise taotlused.

Mis juhtub, kui mind on varem mõnes muus riigis süüdi või õigeks mõistetud õigusrikkumises, milles mind nüüd süüdistatakse?

Kui liikmesriigi kohus on samade süüdistuste osas juba lõpliku otsuse langetanud, ei saa neid süüdistusi teises liikmesriigis teie vastu enam esitada.

Te peaksite esitama vajalikud taotlused selles küsimuses niipea kui võimalik (eeluurimise käigus). Samamoodi ei saa teid mõnes teises liikmesriigis enam kohtu ette anda õigusrikkumise eest, milles teid on Austrias juba süüdi või õigeks mõistetud.

Seonduvad lingid

[Eelvangistus](#)

[Kriminaalõiguse vallas hüvitise maksmist käsitlev määrus](#)

Viimati uuendatud: 22/06/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus kohtumenetlus toimub?

Kohtumenetlus toimub kohtus, kuhu prokuratuur esitas lõpliku süüdistuse. Tavaliselt on selleks kohus, mille alluvusse kuulub piirkond, kus kuritegu toime pandi. Üksikute eranditega on kohtuistungid avalikud.

Olenevalt karistuse iseloomust võib otsuse langetada ühest kohtunikust, rahvakohtunikest või vandekohtust koosnev kohus. Rahvakohtunikest või vandekohtust koosnevas kohtus osalevad ka tavainimesed.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Kui teid süüdistatakse kohtumenetluse ajal täiendavas õigusrikkumises, võib prokuratuur teie vastu esitatud süüdistusi laiendada ning ka kohtumenetlust võidakse laiendada uute süüdistuste arvessevõtmiseks, välja arvatud juhul, kui nendega kaasneb karmim karistus kui algsete süüdistustega.

Oma otsuse langetamisel lähtub kohus ainult süüdistusaktis kirjeldatud asjaoludest ning mitte ühestki prokuratuuri esitatud juriidilisest hinnangust. Kohus võib õigusrikkumise, milles teid süüdistatakse, liigitada teisiti, kui seda tegi prokuratuur süüdistusaktis.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Nagu kogu kriminaalmenetluse ajal, nii on teil ka kohtumenetluse ajal õigus vaikida. Te ei pea kommenteerima teie vastu esitatud süüdistusi.

Süü omaksvõtmine kohtumenetluse käigus on karistuse määramisel kergendav asjaolu. Kuid süü omaksvõtt ei muuda kohtumenetluse käiku. Teid ei karistata, kui te ei räägi tõtt.

Rahvakohtunikest ja vandekohtust koosnevad kohtud ei tohi menetleda ilma teie kohalolekuta. Lisaks peab teid sellistes menetlustes alati esindama õigusnõustaja. Puuduvad sätted, mis võimaldaksid kohtumenetlust läbi viia videokonverentsina.

Kui te ei oska saksa keelt piisavalt, tuleb kohtumenetlusesse kaasata tõlk. Ta tõlgib menetluse peamised sündmused teile mõistetavasse keelde.

Kohtumenetluse käigus on teil õigus ka esitada taotlusi, eelkõige taotlusi tõendite kohta.

Rahvakohtunikest või vandekohtust koosnevas kohtus toimuva kohtumenetluse ajal peab teid esindama õigusnõustaja, samas teist tüüpi menetluste puhul on õigusnõustaja kasutamine vabatahtlik.

Te võite oma õigusnõustajat igal ajal vahetada. See ei tohi menetlust siiski põhjendamatult venitada.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kohtu otsuse aluseks saavad olla ainult otseselt kohtumenetluse ajal kogutud tõendid. Teil on õigus kommenteerida igat üksikut eset või tõendit.

Tunnistajad tuleb üle kuulata vahetult. Nende tunnistusi ei tohi ette lugeda, välja arvatud juhul, kui nii süüdistaja kui ka kaitsja sellega nõustuvad. Teil on õigus küsitleda kaassüüdistatavaid ja tunnistajaid või lubada oma õigusnõustajal neid küsitleda.

Uurimuslikud tõendid ei ole lubatud. Need on tõendid, mille tulemusi te ette ei tea. Kui te taotlete tõendite lisamist, peate suutma selgitada, mis tulemusi tõendid annavad või millist asjaolu need tõestavad.

Te võite esitada tõendeid ka vahetult kohtumenetluse käigus, näiteks tõendeid, mille on kogunud eradetktiiv. Tõendeid hindab kohus.

Kas kohtumenetluse käigus esitatakse minu kohta karistusregistris sisalduvaid andmeid?

[Kriminaalmenetluse seadustikus](#) sätestatakse, et isiku kohta karistusregistris sisalduvat teavet on võimalik saada ka teisest riigist. Teave teie karistusregistri andmete kohta loetakse kohtumenetluse ajal ette.

Kui teid mõistetakse süüdi ning teid on varemgi sama liiki õiguserikkumistes süüdi mõistetud, võib see tähendada, et teile määratakse karmim karistus.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Pärast seda, kui kõik tõendid on esitatud ning prokurör ja kaitsja on esinenud kokkuvõtva kõnega, langetab kohus otsuse. See lõpetab menetluse esimese astme kohtus.

Kui vajalikud eeltingimused on täidetud, võib kohus vastu võtta otsuse kohtuasi [dekriminaliseerida](#). Kõigil muudel juhtudel otsustab kohus, kas ta mõistab teid teie vastu esitatud süüdistustes süüdi või õigeks.

Kui teid mõistetakse süüdi, peab kohus määrama ka karistuse. Karistuseks võib olla rahatrühv või vangistus. Karistus võidakse jätta täitmisele pööramata [tingimisi katseajaga](#).

Milline on kannatanu roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteos kannatanul on õigus olla kohal kohtumenetluse ajal ning samuti lasta ennast advokaadil esindada. Kannatanul on õigus küsitleda kohtumenetluse käigus süüdistatavat, tunnistajaid ja eksperte ning samuti õigus esitada oma väited.

Nii nagu süüdistatavat, võib ka kannatanut abistada kohtumenetluse ajal tõlk, kui kannatanu ei valda saksa keelt piisaval tasemel.

Kui kuritegu põhjustas kannatanule erakordselt suurt stressi, võib ta saada sotsiaal-psühholoogilist nõustamist ning [kohtulikku abi](#), kui see on vajalik tema menetlusõiguste kaitsmiseks.

Kannatanuid, kes taotlevad kuriteoga tekitatud kahju hüvitamist või hüvitist oma õiguste rikkumise eest, nimetatakse [kohtuasja erahuvidena](#). Kui kannatanud osalevad menetluses erahuvidena osapooltena, on ka neil õigus taotleda tõendite lisamist.

Viimati uuendatud: 22/06/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

4. Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas ma võin edasi kaevata?

Süüdistatav võib süüdimõistva kohtuotsuse kõrgema astme kohtusse alati edasi kaevata. Ringkonnakohtute ja üksikust kohtunikust koosnevate maakonnakohtute otsuste peale võib esitada täisapellatsiooni. Selle eesmärk on vaidlustada nii süüdimõistev kohtuotsus kui ka määratud karistus. Te võite nende menetluste käigus taotleda uute tõendite lisamist või esitada ise uusi tõendeid.

Rahvakohtunikest või vandekohtust koosnevate kohtute puhul võite esitada apellatsiooni ainult karistuse, kuid mitte süüdimõistva otsuse peale. Need otsused võite vaidlustada ainult siis, kui te taotlete otsuse õigustühiseks kuulutamist menetlusvigade, otsuse aluseks olevate põhjenduste või seaduselünkade tõttu.

Te ei saa vaidlustada kohtuniku hinnangut tõenditele. Uusi tõendeid ei saa esitada.

Te peate kavatsusest otsus edasi kaevata teavitama kohe pärast otsuse väljakuulutamist või vähemalt kolme päeva jooksul. Seejärel väljastab kohus oma otsuse kirjalikult ning edastab selle teile või teie õigusnõustajale. Siis peab teie nõustaja esitama kirjalikult apellatsiooni nelja nädala jooksul.

Prokuröriil on samasugune apellatsioonioigus.

Millised on apellatsioonimenetluse etapid?

Menetluse vastaspoolel (süüdistataval või süüdistajal) on õigus apellatsioonile vastata. Seejärel edastab kohus kaebuse apellatsioonikohtusse. Kohtuotsuse õigustühiseks kuulutamise taotluste otsustab alati Ülemkohus.

Pärast apellatsioonikaebuse suulist ärakuulamist langetatakse otsus. Ülemkohus võib õigustühiseks kuulutamise taotluste osas otsuse langetada ka suulise ärakuulamiseta.

Kui Ülemkohus rahuldab õigustühiseks kuulutamise taotluse, tühistab see tavaliselt vaidlustatud otsuse ning asi antakse tagasi esimese astme kohtusse. Süüdimõistva kohtuotsuse peale esitatud apellatsioonide puhul võib apellatsioonikohus esmalt koguda tõendeid, mida ta peab vajalikuks, ning langetada seejärel otsuse.

Kui apellatsioonikaebus või õigustühiseks tunnistamise taotlus esitatakse või neid käsitlev otsus välja kuulutatakse, peatatakse sellega vaidlustatud kohtuotsus ja seda ei saa veel täitmisele pöörata. Kuid kui te olete eelvangistuses, siis apellatsioonikaebus teid sellest ei vabasta.

Apellatsioonikohtu otsuse peale ei ole võimalik apellatsiooni esitada.

Mis juhtub pärast apellatsioonimenetlust?

Kui teie apellatsioon (osaliselt või täielikult) rahuldatakse, võib esimese astme kohtus aset leida uus kohtumenetlus. Apellatsioonikohus võib teie väidete alusel langetada ka uue otsuse.

Kui apellatsiooni ei rahuldata või kui apellatsioonikohtu otsus kinnitab süüdimõistvat kohtuotsust, tuleb otsus ellu viia kohe, kui see on muutunud lõplikuks ja jõustatavaks.

Kui teile ei ole mõistetud tingimisi karistust, antakse teile korraldus maksta rahatrahv või asuda kandma vangistust.

Kui te olete teie vastu esitatud süüdistused ümber lükanud ja kui teie suhtes on menetluse käigus kohaldatud eelvangistust, on teil õigus saada eelvangistuses olnud aja eest hüvitist kooskõlas [kriminaalõiguse vallas hüvitise maksmist käsitleva määrusega](#).

<http://ris.bka.gv.at/GeltendeFassung/Bundesnormen/20003749/StEG%202005,%20Fassung%20vom%2029.04.2010.pdf>

Kas ma võin kanda karistust liikmesriigis, kust ma pärit olen?

<http://ris.bka.gv.at/GeltendeFassung/Bundesnormen/20003749/StEG%202005,%20Fassung%20vom%2029.04.2010.pdf>

[See on võimalik, kui te seda soovite või sellega nõustute. Te leiate kohaldatavad eeskirjad](#) [kohtulikult karistatud isikute üleandmise konventsioonist](#) (eelkõige selle artiklist 3).

Kas mind süüdi mõistev kohtuotsus kantakse karistusregistrisse?

Kogu Austriat hõlmavat [karistusregistrit](#) haldab Viinis asuv Föderaalne Politseidirektoraat. Karistusregister sisaldab muu hulgas järgmist teavet:

kõik Austria kriminaalkohtute lõplikud süüdimõistvad otsused;

kõik välisriikide kohtute lõplikud süüdimõistvad otsused Austria kodanike suhtes ning isikute suhtes, kellel on Austrias püsiv elukoht või kes on Austria elanikud;

kõik Austria ja välisriikide kriminaalkohtute otsused, mis on seotud nende süüdimõistvate otsustega.

Karistusregistris sisalduvate andmete peale ei ole võimalik esitada apellatsiooni. Olenevalt kuriteo raskusastmest kustutatakse kirjed karistusregistrist pärast

[teatud aja](#) möödumist.

Viimati uuendatud: 22/06/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5. Väiksemad õigusrikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Austria kohtud ei tegele väiksemate liiklusnõuete rikkumistega. See ülesanne on haldusametustel. Kohtud tegelevad ainult liiklusnõuete rikkumistega, millega kaasneb õnnetus koos füüsilise vigastusega (kehavigastuste tekitamine hooletuse tõttu).

Liiklusnõuete rikkumisi karistatakse [kindlasummaliste trahvinõuete](#), [summaarsete trahvinõuete](#) või [rahatrahvidega](#).

[Kindlasummalise trahvinõudega](#) nähakse ette kuni 36 euro suurune trahv väärteo eest (näiteks parkimiseeskirjade rikkumine). Kui trahvi ei maksta, teavitatakse sellest haldusametust. Sellele järgneva menetluse käigus võidakse määrata kõrgem trahv.

[Summaarset trahvinõuet](#) ei väljastata mitte konkreetsele isikule, vaid see esitatakse isikule (näiteks auto omanikule), kes haldusametuse arvates tunneb õigusrikkujat või kes suudab viimase kergelt tuvastada.

Summaarse trahvinõudega võidakse määrata rahatrahv kuni 220 eurot (näiteks väiksemate kiiruseületamiste eest, kus lubatud piirkiirust ületatakse 10–20 km/h võrra). Kui rahatrahvi ei tasuta nelja nädala jooksul, kaotab summaarne trahvinõue kehtivuse ning sõiduki juhi vastu algatatakse nõuetekohane väärteomenetlus.

Kui pädev ametnik teavitab väärtust (mis on näiteks suurem kui väike kiiruseületamine) ja/või kui õigusrikkumine on tuvastatud automaatjälgimisvahendiga (näiteks kiiruskaameraga), võib haldusamet määrata [trahvinõudega](#) rahaträhi suurusega kuni 365 eurot. Te võite kahe nädala jooksul esitada trahvinõude vastu kirjaliku või suulise vastuväite.

Te peate oma [vastuväite](#) esitama trahvinõude väljastanud [asutusele](#).

1. juulil 2005 jõustus liiklusnõuete rikkumiste registreerimise süsteem (meetmed kõrgendatud riskitasemega juhtide vastu). Selles on nimetatud 13 kõrge riskiga [registreeritavat õigusrikkumist](#).

Mootorsõiduki juhtimise keeld Austria territooriumil määratakse välismaalastest juhtidele, kelle kohta on registrisse kantud kolmas [registreeritav õigusrikkumine](#).

1. märtsist 2008 kehtib [seadus halduskaristuste jõustamise kohta kogu Euroopa Liidus](#), mille alusel saab karistusi liiklusnõuete rikkumiste eest jõustada kogu Euroopa Liidus.

Kuidas käsitletakse muid väiksemaid õigusrikkumisi?

Väärtuste eest karistatakse tavaliselt kooskõlas [halduskaristuste seadusega](#). Võimalikud karistused on järgmised: [rahaträhi](#) (kõige sagedasem karistus) ja [vangistus](#) (teatud juhtudel). [Pädevaks asutuseks](#) on see, kellel on kohalik ja sisuline vastutus ([haldusinstantsid](#)).

Üldist teavet võimaliku õiguskaitse kohta haldusametuse otsuse vastu on võimalik saada [siit](#).

Kas need õigusrikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Austrias ei kanta [karistusregistrisse](#) haldusõiguse raames kohaldatud karistusi.

Viimati uuendatud: 22/06/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Soome

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus. Teavet väiksemate õigusrikkumiste, näiteks liiklusnõuete rikkumise kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlasummalist karistust, näiteks rahaträhi, leiab [teabelehel nr 5](#).

Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiab teie teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetlus

Kriminaalmenetluse tavapärased etapid on järgmised.

Kriminaaluurimine

Süüdistuse esitamise ja prokuröri muude otsuste tegemise kaalumise

Kohtumenetlus

Karistuse täideviimine

Üksikasjad kriminaalmenetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiab teie teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll:

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendelt teabelehtedelt leiab teavet selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake alltoodud linkidel

[1 – Õiguslaste nõu saamine](#)

[2 - Minu õigused kohtueelse uurimise ajal](#)

Ülekuulamine

Vahistamine

Esimene kohtulik arutelu

Enne kohtuistungit

Politseitoimingute peale kaebuse esitamine

Keelelised õigused

[3 - Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4 - Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse](#)

[5 – Liiklusnõuete rikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetlus piirkonnakohtus](#)

Viimati uuendatud: 15/01/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õiguslaste nõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusesse, on sõltumatu õiguslaste nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiab teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiab teie selle kohta, mida advokaat teie jaoks teeb. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Kuidas leida advokaat?

Kuriteos kahtlustataval on alati õigus advokaadile. Politsei võib kahtlustatavalt küsida, kas ta vajab advokaati, kuid seaduse kohaselt vajab kahtlustatav advokaati alles siis, kui ta on kinni peetud, vahistatud või vangistatud. Ülekuulataval on tavaliselt õigus oma valitud advokaadile. Kahtlustatavale võib advokaadi määrata ka politsei, kui kahtlustatav arvab, et tal on advokaati vaja, kuid ta ei tea, kuidas advokaati leida.

Soomes ei ole n-õ advokaatide monopoli, st kõik, kellel on õigusteaduse diplom, võivad tegutseda advokaadina (asjaomast seadust vaadatakse praegu läbi).

Kriminaalasjadele spetsialiseerunud advokaati võite otsida [Soome advokatuuri](#) (Suomen Asianajaliitto) veebilehelt. Samuti võite abi saada õigusabi büroolt (õigusabi büroode kontaktandmed leiab [siit](#)).

Advokaaditasu maksmine

Advokaaditasu peate enamasti maksma ise. Vähekindlustatud inimesed võivad saada riigi õigusabi. Sellisel juhul maksab riik advokaaditasu kas täielikult või osaliselt. Kui kahtlustatavat kahtlustatakse sellise kuriteo toimepanemises, mille eest on ette nähtud vähemalt neljakuuline vanglakaristus, võidakse talle tema taotluse korral määrata kaitsja. Kaitsja tasu maksab riik. Kui kahtlustatav mõistetakse kuriteo toimepanemises süüdi, peab ta kaitsja tasu riigile tagasi maksma, välja arvatud juhul, kui tema sissetulek on nii väike, et tal on õigus saada riigi õigusabi. Kahtlustatava makstav tasu määratakse kindlaks samade põhimõtete alusel nagu õigusabi määramise korral.

Kaitsjana võib tegutseda riigi õigusabi pakkuv õigusnõustaja, advokaat või muu jurist. Kui kahtlustatav soovib, et tema kaitsja oleks mõni konkreetne jurist, siis tavaliselt see jurist kaitsjaks ka määratakse.

Lingid

[Suomen Asianajaliitto – Soome advokatuur](#)

[Finnish Bar Association](#)

[Finlands Advokatförbund](#)

[Oikeusaputoimistojen yhteystiedot – Õigusabibüroode kontaktandmed](#)

[Contact information of the public legal aid offices](#)

[Kontaktinformation för rättshjälpsbyråerna](#)

[Oikeusavun myöntämistä koskevat tulorajat – Sissetuleku piirmäärad tasuta õigusabi andmisel](#)

[Inkomstgränser för beviljande av rättshjälp](#)

Viimati uuendatud: 15/01/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fi](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Minu õigused kohtueelse uurimise ajal

Mis on eeluurimise eesmärk?

Politseil on kohustus algatada eeluurimine, kui on alust kahtlustada kuriteo toimepanemist. Politsei võib kahtlusest kuulda kuriteoohvri käest. Politsei võib kuriteo toimepanemise kahtlustest teada saada ka muul viisil ning seejärel tuleb algatada eeluurimine (näiteks võib politsei ise avastada kuriteo toimepanemise).

Millised on uurimise etapid?

Eeluurimise käigus püütakse koguda teavet kuriteo toimepanemise ja sellesse kaasatud isikute kohta ning koguda tõendeid, mida on vaja hiljem kohtumenetluse ajal süüdistuse määramisel. Eeluurimist toimetab politsei või mõnel juhul Soome piirivalve, sõjavägi või Soome toll. Kõikidele ametiasutustele, kes võivad toimetada uurimist, viidatakse siinsetel teabelehtedel kui politseile.

Ülekuulamine

Politsei võib teid kutsuda jaoskonda ülekuulamisele. Politsei võib teile ka helistada ja teid telefoni teel üle kuulata. Ülekuulamise eesmärk on teada saada, kas on alust kahtlustada kuriteo toimepanemist ja seda, et selle olete toime pannud teie.

Vahistamine

Teil on kohustus kutse saamisel ülekuulamisele ilmuda. Vastasel korral võib politsei kohaldada sundtoomist. Lisaks võib politsei teid sellisel juhul vahistada.

Esimene kohtulik arutelu

Kui politsei taotleb teie kinnipidamismäärust, peab eelistung toimuma nelja päeva jooksul pärast teie kinnipidamist. Kohus korraldab eelistungi ja otsustab, kas teid tuleb kinni pidada või vabaks lasta. Kinnipidamise korral määrab kohus ka hiliseima kuupäeva, millal teile tuleb süüdistus esitada.

Kui politsei ei taotle kinnipidamismäärust, võib teie asja esimene kohtulik arutelu toimuda alles kohtuistungil.

Prokuröri kaalutused süüdistuste osas enne kohtuistungit

Enne kohtuistungit toimetab politsei eeluurimist ja kogub kõik saadud materjalid eeluurimistoimikusse. See toimik esitatakse prokurörile. Prokurör teeb seejärel otsuse, kas on alust kahtlustada kuriteo toimepanemist ja seda, et kuriteo panite toime teie.

Politsei peab teid ja teie advokaati teavitama eeluurimise käigust ja tõenditest, mille nad on leidnud seoses teie süüga kuriteos. Te võite enda kaitseks tõendeid koguda ka iseseisvalt või advokaadi abiga ning taotleda nende lisamist eeluurimismaterjalidele.

Enne kohtuistungit võib toimuda mitu ülekuulamist. Samuti võib toimuda mitu eelistungit.

Minu õigused uurimise ajal

Täpsema teabe saamiseks teie õiguste kohta uurimise erinevate etappide ajal klikkige allolevatel linkidel.

[Ülekuulamine \(1\)](#)

[Vahistamine \(2\)](#)

[Esimene kohtulik arutelu \(3\)](#)

[Enne kohtuistungit \(4\)](#)

[Politseitoimingute peale kaebuse esitamine \(5\)](#)

[Keelelised õigused \(6\)](#)

[Ülekuulamine \(1\)](#)

Miks võib politsei soovida mind üle kuulata?

Kui politsei kahtlustab, et te teate midagi väidetava kuriteo kohta, võidakse teid üle kuulata. Ülekuulamise eesmärk on saada teavet väidetava kuriteo ja selle toime pannud isiku kohta. Teid võidakse üle kuulata ka siis, kui politsei soovib teada saada kuriteost tulenevaid hüvesid, isegi kui teid kuriteos ei kahtlustata.

Kas mulle tutvustatakse minu õigusi?

Politsei peab teid teavitama teie staatusest ülekuulamisel (kuriteoohver/kahtlustatav/tunnistaja) võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt enne ülekuulamise algust. Reeglina on teil õigus advokaadile ülekuulamise ajal, kui olete kas ohver või kahtlustatav. Kui teid kuulatakse üle kahtlustatavana, peab politsei teile selgitama ka seda, milles teid kahtlustatakse.

Kui politsei on teid kinni pidanud seetõttu, et teid kahtlustatakse kuriteos, või kui teid on kinni peetud või vahistatud, peab politsei teile viivitamata teatama teie õigusest kasutada advokaadi abi. Üldiselt ei ole te kohustatud vastama ühelegi küsimusele advokaadi juuresolekuta, juhul kui olete advokaati nõudnud.

Teil tuleb ülekuulajale siiski alati esitada oma täpsed isikuandmed, isegi kui advokaat ei ole kohal.

Politseil on kohustus kohelda teid ülekuulamisel rahulikult ja mõistusepäraselt. Politsei ei või esitada teadlikult valeandmeid, alusetu lubadusi või väljamõeldud asjaolusid seoses ühegi spetsiaalse hüvega ega ülekuulavat kurnata, ähvardada või sundida ega kasutada muid sobimatuid vahendeid või meetodeid isiku tahtejõu, mälu, otsustusvõime või -vabaduse mõjutamiseks, et saada temalt ülestunnistust või mõjutada esitatavat avaldust.

Mis saab siis, kui ma ei räägi kohalikku keelt?

Kui te ei räägi soome ega rootsi keelt, kutsub politsei teile ülekuulamise ajaks appi tõlgi. Täiendava teabe saamiseks oma keeleliste õiguste kohta vaadake osa [Keelelised õigused \(6\)](#). Mõned politseinikud võivad ülekuulamisel kasutada inglise keelt. Te ei pea tõlgile maksma. Tõlk peab tõlkima politsei küsimused teile ja teie vastused.

Samuti loeb tõlk ülekuulamise lõpus koos teiega ülekuulamisprotokolli läbi ning seejärel on teil võimalus juhtida tähelepanu politsei ebatäpsustele protokoll koostamisel. Protokolli tähelepanelik lugemine koos tõlgiga on väga tähtis, sest seal sisalduvat võib teie vastu kohtus kasutada.

Kas ma võin kasutada advokaati?

Reeglina teil on alati õigus kasutada ülekuulamise ajal advokaati, olenemata sellest, kas teid on vahistatud või mitte. Üldiselt ei ole teil kohustust vastata ühelegi küsimusele advokaadi juuresolekuta. Kui vajate tõlki, võite tema abi kasutada ka advokaadiga suhtlemisel.

Kui teate, millist advokaati te soovite kasutada, võite paluda politseil temaga ühendust võtta. Kui te ei tea ühtegi advokaati, leiab advokaadi teile politsei. Politsei võib teile anda ka kriminaalasjadega tegelevate advokaatide nimekirja või Soome Advokatuuri liikmeteks olevate advokaatide nimekirja. Te võite advokaadi seejärel ise valida ja politsei võtab temaga ühendust.

Kas a pean vastama politsei küsimustele?

Te peate alati esitama politseile oma õiged isikuandmed. Muudele küsimustele te vastama ei pea. Kui teate midagi, mis aitaks kuritegu lahendada ja eemaldada teie suhtes esinevad kahtlused, võib küsimustele vastamine olla mõistlik. Te peaksite küsimustele vastamise osas konsulteerima oma advokaadiga.

Politseil on ka kohustus järgida õigusnorme, milles käsitletakse ülekuulamiseks lubatud aegu. Tavaliselt ei tohi ülekuulamist korraldada ajavahemikul 22.00–7.00. Täiendavat teavet ülekuulamiseks lubatud aegade kohta leiate [siit](#).

Kas politsei võib minu isiku läbi otsida ja võtta minult sõrmejälgi?

Kui teid kahtlustatakse kuriteos, on politseil õigus võtta teilt sõrmejälgi. Politseil on õigus teie isik läbi otsida, et kontrollida teie riietuse sisu või teiega kaasasolevaid asju, kui teid kahtlustatakse kuriteos, mille eest ette nähtud maksimaalne karistus on vähemalt kuus kuud vangistust, või kui väidetavalt kuritegu on kuriteona nimetatud [Sunnimeetmete seaduse](#) 10. osa 5. peatükis.

Politseil on õigus teie isik läbi otsida, sealhulgas võtta vereproov või muul viisil teid läbi vaadata, kui teid kahtlustatakse kuriteos, mille eest ette nähtud maksimaalne karistus ületab kuuekuulise vangistuse või kui kuritegu on mainitud [Sunnimeetmete seaduse](#) 11. osa 5. peatükis. Praktikast võidakse isik läbi otsida selliste tavapärasemate kuritegude puhul, nagu vargus, raskendavatel asjaoludel toime pandud isikuvastane kuritegu ja narkootikumidega seotud kuritegu. Selle käigus võidakse võtta DNA-proov.

Vahistamine (2)

Miks võib politsei mind vahistada?

Vahistamise eesmärk on tagada eeluurimise toimumine. Politsei võib teid vahistada, kui teid kahtlustatakse raskes kuriteos, mille eest ette nähtud maksimaalne karistus on kaks aastat vangistust. Sellisel juhul ei ole politseil vaja ühtegi muud põhjust vahistamiseks, kui piisavalt tõsine kahtlustus, et kuriteo olete toime pannud teie.

Kui teid kahtlustatakse kuriteos, näiteks raskendavatel asjaoludel toime pandud isikuvastane kuritegu või vargus, võidakse teid vahistada, kui lisaks väidetavale kuriteole on neil alus kahtlustada, et te võite:

põgeneda või muul moel uurimisest kõrvale hoida,

muuta asja uurimise raskemaks või

panna toime uusi kuritegusid.

Lisaks võib politsei teid vahistada, kui nad teid ei tunne ja teie keeldute neile oma nime või aadressi teatamast või annate ilmselgelt vale nime või aadressi.

Politsei võib teid vahistada samuti siis, kui teil ei ole Soomes alalist elukohta ja on tõenäoline, et võite riigist lahkuda uurimisest, kohtumenetlusest või karistuse täideviimise eest kõrvalehoidmiseks.

Otsuse teie vahistamiseks teeb sellekohast õigust omav riigiametnik ning kohtumäärust ei ole vaja. Vahistamisotsuseid tegevate riigiametnike hulka kuuluvad kõrgema auastmega politseinikud, prokurör ja kõrgema auastmega tolli- ja piirivalveametnikud. [Sunnimeetmete seaduse](#) 6. osa 1. peatükk sisaldab sätteid vahistamisõigusega riigiametnike kohta.

Mida mulle öeldakse vahistamisel?

Politsei peab teile teatama vahistamise põhjuse kohe, kui teid on vahistamismääruse alusel vahistatud või kinni peetud. Samuti peavad nad teie palvel vahistamisest teatama teie pereliikmele või lähedasele isikule, välja arvatud juhul, kui see võib uurimist raskendada.

Ma ei oska kohalikku keelt. Kas mul on õigus kasutada tõlgi abi?

Kui te ei räägi soome ega rootsi keelt, kutsub politsei teile appi tõlgi. Täiendava teabe saamiseks oma keeleliste õiguste kohta vaadake osa [Keelelised õigused \(6\)](#). Mõnikord võivad politseinikud viia ülekuulamise läbi inglise keeles, kui te mõlemad leiate, et saate inglise keeles hakkama. Kui tõlki ei ole, ei pea te küsimustele vastama.

Kas ma võin kohtuda oma advokaadiga?

Kui teid on vahistatud, on teil alati õigus kohtuda oma advokaadiga. Teie palvel määratakse teile ka õigusnõustaja. Tema tasu maksab riik. Te võite advokaadi ise valida, kuid tal peab olema akadeemiline kraad õigusteadustes.

Teil on õigus rääkida oma advokaadiga politsei juuresolekuta ning teie jutuajamist ei või pealt kuulata ega lindistada. Kui teil on vaja tõlgi abi, võib ta viibida teie ja advokaadi vahelise vestluse juures.

Kas ma pean vastama politsei küsimustele?

Te ei pea vastama ühelegi politsei küsimusele, kuid peate esitama isikuandmed. Mõnikord on küsimustele vastamine teie huvides, kuna te aitate sellega tuua selgust toimunusse ning kahtlused teie suhtes võivad väheneda. Kui kohus arutab teie süüd, võidakse arvestada asjaolu, et te ei vastanud küsimustele. Küsimustele mittevastamine ei ole iseenesest siiski piisav põhjus karistuse määramiseks.

Mis juhtub, kui ma ütlen midagi, mis võib kahjustada minu kohtuasja?

See on teie põhiõigus, et te ei pea aitama tõendada oma süüd. See tähendab, et teil puudub kohustus anda teie süüd toetavaid ütlusi.

Kui te siiski otsustate anda ütlusi vaid kohtus, peate olema valmis selgitama varasemat vaikimist. Kohtul on õigus arvesse võtta asjaolu, et te ütlesite alles kohtus, et viibisite kuriteo toimepanemise ajal mujal. See võib kahjustada teie ütluste usaldusväärsust.

Kui te mainite ülekuulamisel midagi sellist, mis hiljem osutub teie kohtuasja kahjustavaks, võidakse teie ütlusi kasutada teie vastu. Kui te annate kohtus ja ülekuulamisel erinevaid ütlusi, peate suutma seda selgitada. Kohus ei pea teie ütlusi muidu usaldusväärseks.

Kas ma võin võtta ühendust oma pereliikmetega?

Teil on õigus olla ühenduses oma lähedastega, näiteks pereliikmetega, välja arvatud juhul, kui politseil on tõsine põhjus teie suhtlemist piirata. Samuti peab politsei viivitamata teatama vahistamisest teie lähedastele, välja arvatud juhul, kui see võib raskendada uurimist.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga?

Teil on õigus võtta ühendust oma riigi saatkonnaga, välja arvatud juhul, kui politsei on tõsine põhjus piirata teie suhtlemist. Üldiselt teavitatakse saatkonda hiljemalt siis, kui politsei taotleb teie kinnipidamismäärust.

Kas politsei võib võtta minult sõrmejälgi? Kas minu DNA-proov registreeritakse?

Üldiselt võtab politsei teie vahistamise korral teilt alati sõrmejälgi ja registreerib teie DNA-proovi.

Kas politsei võib minu isiku läbi otsida?

Politsei võib anda käsu teie isiku läbiotsimiseks. See võib olla teie personaalne läbiotsimine, et teada saada, mis on teie riietes või teiega kaasas, või füüsiline läbiotsimine, mis hõlmab teie läbivaatust, vereproovi võtmist või teie keha uurimist muul viisil.

Kui teie isiku läbiotsimiseks on vaja teha meditsiiniline ekspertis, võib seda teha vaid arst. Muudel juhtudel teeb seda politsei või tervisespetsialist.

Õigusaktides on esitatud tingimused, millal on isiku läbiotsimine lubatud; näiteks kahtluse tõsiduse määr. Praktikas on politseil lubatud isik läbi otsida kõikide selliste tavapärasemate kuritegude puhul, nagu vargus, raskendavatel asjaoludel toime pandud isikuvastane kuritegu ja narkootikumidega seotud kuritegu.

Mis juhtub, kui mind vahistatakse Euroopa vahistamismääruse alusel?

Kui teine liikmesriik on teinud Euroopa vahistamismääruse, võib teid vahistada ja pidada kinni eesmärgiga anda teid välja vahistamismääruse teinud liikmesriigile. Eelistungi ajal on teil õigus õigusnõustajale ja tõlgile. Riik maksab nende tasud ning te ei pea neid tasusid riigile hüvitama. Advokaadi võite valida ise samamoodi nagu siis, kui teid kahtlustatakse kuriteos.

Esimene kohtulik arutelu (3)

Miks korraldatakse esimene kohtulik arutelu?

Kui politsei taotleb teie kinnipidamismäärust, peab teie kinnipidamise kohta otsuse tegema kohus. Kui teid ei ole kinni peetud ja politsei ei taotle teie kinnipidamismäärust, toimub esimene kohtulik arutelu tavaliselt alles [☞ kohtuistungil](#).

Kui teid on vahistatud, peab politsei taotlema teie kinnipidamismäärust esimesel võimalusel ja hiljemalt enne kella 12.00 kolmandal päeval pärast teie tabamist. Vastasel korral tuleb teid vabastada. Kohus peab menetlema kinnipidamismääruse taotluse viivitamata.

Kui te olete vahi all, tuleb kinnipidamismääruse taotlus esitada hiljemalt nelja päeva jooksul pärast teie tabamist. Kohus korraldab eelistungi ja otsustab, kas teid tuleb kinni pidada või vabaks lasta. Selle asemel, et otsustada teid kinni pidada, võib kohus kohaldada teie suhtes reisimiskeeldu.

Kinnipidamisega samaaegselt võib kohus anda ka käsu piirata teie suhtlemist. See tähendab, et teie kinnipidamise alguses ei tohi te ühendust võtta ühegi isikuga peale advokaadi.

Soomes ei kohaldata kaitsjoni ehk teisisõnu ei saa te maksta kohtule teatavat summat, et kohus lubaks teid kohtuistungini vabaks.

Kas mul on õigus advokaadile?

Eelistungil on teil õigus advokaadile. Teie taotlusel peab advokaadi määrama teie õigusnõustajaks, mis tähendab, et riik maksab esmajärjekorras tema tasud. Teil on ka õigus end ise kaitsta, kuid kui politsei taotleb kinnipidamismäärust, on soovitatav kasutada advokaati. Te võite oma advokaadi ise valida.

Kas mul on õigus kasutada tõlgi abi, kui ma ei mõista menetluse keelt?

Kui te ei mõista soome ega rootsi keelt, leiab kohus teile tõlgi. Tema tasu maksab riik. Täiendava teabe saamiseks oma keeleliste õiguste kohta vaadake osa [Keelelised õigused \(6\)](#). Kohtuliku arutamise ajal tõlgitakse teile kinnipidamismääruse taotlus, kui te ei ole seda oma advokaadi ja tõlgiga enne istungit läbi lugenud. Vajaduse korral tõlgitakse teile kohtuliku arutamise ajal kõik sõnavõttud.

Kas ma pean kohtus rääkima?

Te ei pea kohtus rääkima. Kui teil on advokaat, võib tema vastata teie eest seoses kinnipidamismääruse taotlusega. Teil on siiski õigus olla isiklikult ära kuulatud, kui te seda soovite.

Kas ma pean andma kohtus muud teavet?

Kohtus ja ka eeluurimise käigus ei pea te väidetava kuriteo kohta andma mingit teavet. Sellest võib sageli siiski abi olla. Teie advokaat aitab teil otsustada, kas parem oleks rääkida ja teave esitada.

Kas mind peetakse kinni või vabastatakse pärast kohtulikku arutamist?

Kui kohus leiab, et teie kinnipidamiseks on olemas alus ja reisikeeld ei ole piisav, võidakse teid kinni pidada. Kui teil ei ole Soomes alalist elukohta, ei saa tegelikult reisikeeldu kohaldada.

Kui kohus leiab, et teie kinnipidamiseks ei ole alust, annab ta käsu teid kohe vabastada. Soomes ei ole võimalik rahalist tagatist esitada. Eelistungi lõpus teid kas peetakse kinni, teie suhtes kohaldatakse reisikeeldu või teid vabastatakse. Isegi kui kohus otsustab, et teid tuleks kinni pidada, ei või seda teha, kui see ei oleks mõistlik näiteks teie tervisliku olukorra tõttu.

Kui teid peetakse kinni, määrab kohus kuupäeva, millal prokurör peab teile süüdistuse esitama. Seda kuupäeva võib prokuröri nõudmisel edasi lükata.

Puudub maksimaalne aeg süüdistuse esitamiseks, kuid see ei tohi olla pikem, kui on vajalik eeluurimise lõpetamiseks ja süüdistuse koostamiseks.

Kui selgub, et süüdistuse esitamiseks antud aeg on liiga lühike, võib kohus seda prokuröri taotlusel pikendada. Kohus peab andma teile ja teie advokaadile võimaluse olla seoses taotlusega ära kuulatud.

Kas eelistung on avalik?

Tavaliselt on kohtuistungid avalikud ja see kehtib ka eelistungite kohta. Üldiselt võib politsei uurimise huvides siiski esitada taotluse eelistungi kinniseks kuulutamiseks ja asja materjalide salastatuses hoidmiseks süüdistuse koostamise ajaks. Eelistungi tulemus tehakse teatavaks alati avalikult.

Kas ma võin esitada apellatsiooni, kui kohus annab korralduse minu kinnipidamiseks?

Te võite kindlaksmääramata tähtaja jooksul esitada apellatsioonikohtule kinnipidamismääruse peale apellatsiooni. Apellatsioonikohus arutab teie apellatsiooni kiirkorras. Reeglina on apellatsioonikohtu menetlus kirjalik.

Kohus peab teie taotlusel teie kinnipidamise uuesti läbi vaatada ja tegema seda isegi siis, kui te ei ole esitanud oma kinnipidamise peale apellatsiooni.

Kinnipidamise küsimust ei pea siiski uuesti läbi vaatama kahe nädala jooksul pärast esimest arutelu. Teie advokaat annab teil rohkem teavet tingimuste kohta, mille alusel te võite leida, et on targem nõuda läbivaatamist. Kui teie kinnipidamise küsimus vaadatakse uuesti läbi, võib selle teha ka videolingi vahendusel. Teie olete sel ajal vanglas kas omaette või koos advokaadiga, ja kohtunik on kohtus kas üks või teie advokaadi juuresolekul, ning te saate suhelda videolingi vahendusel.

Kas ma võin enne kohtumenetlust riigist lahkuda?

Kui kohus otsustab eelistungil, et teid tuleb vabastada, siis te võite riigist lahkuda. Kui kohus kehtestab teie suhtes reisikeeldu, täpsustatakse kohtumääruses keeldu sisu. Kui uurimine teie suhtes jätkub ja te olete riigist lahkunud, võidakse teie puudumisel vajaduse korral otsustada teid kinni pidada ning teie kohta tehakse Euroopa vahistamismäärus, kui teiega ei õnnestu ühendust saada.

Prokuröri kaalutlused süüdistuste osas enne kohtuistungit (4)

Mis juhtub enne kohtuistungit?

Politsei toimetab eeluurimist ja kui see on lõpetatud, saadetakse eeluurimistoimik prokurörile. Kui teile on määratud õigusnõustaja, saadetakse toimik ka talle. Teil ja teie advokaadil on õigus taotleda täiendavad uurimist, kui leiате eeluurimise mingil moel puuduliku olevat. Teil on õigus saada eeluurimistoimikust koopia. Kui teile ei ole õigusnõustajat määratud, ei saadeta teile ega teie advokaadile eeluurimismaterjale automaatselt.

Pärast seda teeb prokurör otsuse süüdistuse esitamise kohta. Kui süüdistus on esitatud, saate koopia süüdistusaktist ning samuti kutsutakse teid kohtuistungile. Süüdistusaktis loetletakse süüdistused ning samuti tõendid ja tunnistajad, keda prokurör kutsub tunnistama teie süü tõestamiseks väljaspool põhjendatud kahtlust.

Teil on õigus nimetada tunnistajad ja esitada tõendid. Üldiselt on parem, kui politsei küsitleb inimesi eeluurimise ajal enne kohtulikku arutamist. Te peaksite oma advokaadilt küsima, mida tuleb teha, kui soovite kedagi tunnistama kutsuda, kuid prokurör ei ole teda nimetanud.

Kas alati toimub kohtuistung?

Kui prokurör leiab, et teie süü ei ole põhjendatud, otsustab ta süüdistusest loobuda (süüdistust mitte esitada) ja siinkohal asi tavaliselt lõpeb. Kui nii juhtub ja teie olete vahi all, vabastatakse teid viivitamata.

Prokurör võib otsustada süüdistusest loobuda, ehkki ta leiab, et olete süüdi. Sellisel juhul leiab prokurör, et kohtuistung ei ole vajalik. Selle põhjuseks võib olla väiksem õigusrikkumine või teie vanus. Kui arvate, et te ei ole kuriteos süüdi, kuigi prokurör arvab vastupidist, on teil õigus anda asi kohtusse otsuse tegemiseks.

Kuriteoohvriil on samuti õigus esitada süüdistus, kui prokurör on otsustanud loobuda süüdistustest teie vastu.

Teatavaid väiksemaid õigusrikkumisi võib [menetleda kirjalikult](#), mis tähendab, et kohtuistungit ei toimu. Kirjaliku menetluse võib korraldada näiteks siis, kui olete süü omaks võtnud ja nõustunud sellise menetlusega.

Kas ma võin süü omaks võtta enne kohtumenetlust?

Te võite politseile tunnistada, et olete kuriteo toimepanemises süüdi. Teie asi võib siiski jõuda kohtuistungini, kui prokurör esitab süüdistuse ja kirjalik menetlus ei ole võimalik. Kui te tunnistate süüd ja aitate kuritegu uurida, võib see mõnikord aidata vähendada teie karistust, kuid see sõltub kohtulikust arutamisest.

Ülestunnistus ei mõjuta teie apellatsioonioigust ning samuti võite oma ülestunnistuse igal ajal tagasi võtta. Kuid isegi kui te olete ülestunnistuse tagasi võtnud, võib kohus seda teie süü arutamisel siiski arvesse võtta.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Olenevalt sellest, kuidas uurimine edeneb, võib süüdistust eeluurimise ajal muuta. Samuti võib prokurör esitada teile süüdistuse kuriteos, mis on erinev sellest, milles teid kahtlustatakse, tingimusel et kuriteo peamised asjaolud on tuvastatud eeluurimise ajal (näiteks kahtlustas politsei teid mõrvas, kuid prokurör esitab süüdistuse tapmises). Prokurör võib lisada süüdistusele üksikasju isegi pärast süüdistuse esitamist.

Kas mind võib süüdistada kuriteos, mille eest on mulle teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud?

Reeglina ei või teid süüdistada kuriteos, mille eest on teile teises liikmesriigis juba süüdistus esitatud. Kuid sel juhul peab teises liikmesriigis tehtud otsus olema lõplik ja kehtima üks järgmistest tingimustest:

süüdistus tühistati,

teid mõisteti süüdi, kuid teile ei määratud karistust,

karistus on täide viidud või on täitmisel,

karistus on aegunud vastavalt selle riigi õigusnormidele, kus karistus määrati.

Kui leiate, et teile on esitatud süüdistus kuriteos, milles teile on süüdistus juba esitatud teises liikmesriigis, tuleks teil kindlasti sellest rääkida oma advokaadiga.

Politseitoimingute peale kaebuse esitamine (5)

Leian, et politsei on minu suhtes toiminud vääralt. Kellele ma võin kaebuse esitada?

Kui leiate, et politsei on teenistuskohustuste täitmisel toiminud teie suhtes vääralt, võite esitada halduskaebuse. Seejärel uuritakse politsei toiminguid.

Halduskaebus esitatakse kõrgema auastmega politseinikule või seaduse kõrgeimale kaitsjale. Seaduse kõrgeimad kaitsjad on [õiguskantsler](#) ja [parlamentaarne ombudsman](#). Kaebus tuleb esitada kirjalikult vabas vormis.

Kui kahtlustate, et politsei on toime pannud kuriteo, võite esitada politsei kohta sellekohase avalduse. Politseil on kohustus teie teabe põhjal avaldus alati registreerida. Kui politseinikku kahtlustatakse kuriteos, juhib eeluurimist alati prokurör. Sel juhul on vaid prokuröri õigus otsustada, kas on alust kahtlustada kuriteo toimepanemist ja kas tuleb korraldada eeluurimine. Politsei peab saatma kuriteo kohta tehtud avalduse viivitamata asjaomasele prokurörile, et saaks määrata vastutava eeluurija. Samuti on teil õigus teada, kas eeluurimine algatati ja kuidas eeluurimine edeneb.

Kui politsei kohtles teid vääralt, peaksite alati küsima oma advokaadilt, mida selles suhtes ette võtta.

Keelelised õigused (6)

Kui teid kahtlustatakse kuriteos, on teil õigus kasutada soome või rootsi keelt eeluurimise kõikides etappides. Kui te ei räägi soome ega rootsi keelt, leitakse teile tõlk nii ülekuulamise kui ka kohtumenetluse ajaks. Samuti on teil õigus kasutada tõlgi abi, kui te räägite oma advokaadiga ülekuulamise ajal. Te ei pea tõlgile maksma.

Mõned politseinikud valdavad inglise keelt ja erandjuhtudel ka teisi keeli ning saavad ülekuulamise viia läbi nendes keeltes. Kui leiate, et teie ja politseinik ei saa üksteisest aru vähese keeleoskuse tõttu, on teil õigus nõuda tõlki. Ülekuulamise sisu mõistmine on väga oluline, et saaksite ülekuulamisprotokollile enda nimel kirjutada.

Asutused ei pea kõiki eeluurimise ajal kogutud materjale tõlkima keelde, mida valdate. Eeluurimismaterjale üldiselt ei tõlgita. Seepärast on oluline, et teil oleks advokaat, kes mõistab eeluurimisel kasutatavat keelt. Süüdistusakt tõlgitakse teile kirjalikult või suuliselt.

Seonduvad lingid

[☞ Kohtusüsteem](#)

[☞ Justiitsministeerium](#)

[☞ Eeluurimisseadus \(rootsi keeles\)](#)

[☞ Kriminaalmenetluse seadus](#)

[☞ Kriminaalmenetluse seadus \(rootsi keeles; mitteametlik tõlge\)](#)

[☞ Sunnimeetmete seadus \(rootsi keeles\)](#)

[☞ Politsei](#)

[☞ Kinnipidamise seadus \(rootsi keeles\)](#)

[☞ Soome ja Euroopa Liidu liikmesriikide vaheline leping, mis käsitleb väljaandmist õigusrikkumise alusel](#)

[☞ Soome ja Euroopa Liidu liikmesriikide vaheline leping, mis käsitleb väljaandmist õigusrikkumise alusel \(rootsi keeles; mitteametlik tõlge\)](#)

[☞ Lisateave sunnimeetmete kohta](#)

[☞ Lisateave sunnimeetmete kohta \(rootsi keeles\)](#)

[☞ Politseitoimingute peale kaebuse esitamine](#)

[☞ Politseitoimingute peale kaebuse esitamine \(rootsi keeles\)](#)

[☞ Keeleseaduse teatmik rootsi keeles](#)

Viimati uuendatud: 15/01/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumentis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus toimub kohtumenetlus?

Kriminaalmenetlused toimuvad tavaliselt esimese astme üldkohtus. Neid nimetatakse piirkonnakohtuteks. Üldjuhul arutatakse kohtuasja selles kohtus, mille piirkonnas väidetakse kuritegu toime pandi. Kohtumenetlus on tavaliselt avalik. See tähendab, et igaüks võib teie kohtumenetluse juures viibida. Kohus võib siiski teatavatel juhtudel, näiteks seksuaalkuritegudega seotud asjade puhul, muuta kohtuistungit täielikult või osaliselt kinniseks. Sama kehtib siis, kui olete süüdistuse esitamise ajal noorem kui 18 aastat.

Kohtu koosseis on tavaliselt kohtuasja olemusest. Teie kohtuasja võib arutada üks kohtunik või üks kohtunik ja kolm rahvakohtunikku või kaks kohtunikku ja kolm kuni neli rahvakohtunikku või kolm kohtunikku. Reeglina sõltub kohtu koosseis kuriteo raskusastmest.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Tavaliselt ei saa süüdistust pärast selle esitamist muuta. Prokurör võib siiski süüdistust laiendada veel ühe teo hõlmamiseks, kui kohus peab seda esitatud tõendite põhjal asjakohaseks.

Kui prokurör kitsendab süüdistust või teatab uuest õigusnormist, mida süüdistusaktis ei mainitud, või esitab uue süüdistust toetava asjaolu, siis seda ei käsitata süüdistuse muutmisenä.

Kui tunnistate end süüdi kõikides või osades süüdistuse punktides kohtumenetluse jooksul, puudub kohtul vajadus ära kuulata nii palju tõendeid. Lihtsamate kriminaalasjade puhul on süüdistatava ülestunnistus kohtuotsuse tegemiseks tavaliselt piisav. Kuid mida raskem on kuritegu, seda rohkem tõendeid on lisaks ülestunnistusele vaja.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Teil on alati õigus olla kohtumenetluse ajal kohal, välja arvatud juhul, kui teie asja üle otsustatakse nõupidamistoas kirjalikul menetlusel. Sellisel juhul on maksimaalne karistus üheksakuuline vangistus. Kuid kui karistus on kuuekuulisest vangistusest pikem, peab kohus lubama teil teha suulise avalduse.

Mõne väiksema õigusrikkumise puhul võidakse teile määrata karistus isegi siis, kui teid ei ole kohal. Sellisel juhul võib karistuseks olla rahaträhv või maksimaalselt kolmekuuline vangistus ja vara konfiskeerimine kuni 10 000 euro ulatuses.

Kui teid kutsutakse kohtuistungile kohale isiklikult, peate olema kohal kogu kohtumenetluse jooksul, välja arvatud siis, kui kohus lubab teil lahkuda. Kui teil on vaja tõlgi abi, leitakse teile tõlk. Täiendava teabe saamiseks oma keeleliste õiguste kohta vaadake Teabelehte nr 2.

Teil on õigus korraldada oma kaitse ise. Samuti on teil õigus kasutada advokaadi abi. Kui te ilmute kohtuistungile advokaadita ja kohus leiab, et te ei suuda end ise kaitsta, võib kohus anda advokaadile käsu olla teie õigusnõustaja isegi teie tahte vastaselt. Põhimõtteliselt on teil õigus vahetada advokaati igal ajal.

Teil on õigus, kuid mitte kohustus, kohtuistungil rääkida. Süüdistatavana ei ole teil kohustus aidata kohtul tõendada oma süüd. Kui te tahate, et teid teie asjas ära kuulatakse, ei pea te tõtt rääkima, välja arvatud isikuandmete ja sissetuleku kohta. Kohus võrdleb teie ütlusi teiste asjas ära kuulatud isikute ütlustega ja tõenditega ning seejärel otsustab teie ütluste usaldusväärsuse üle.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Teil on õigus tõenditega tutvuda, kui see ei ohusta eeluurimist. Põhimõtteliselt võib kohtus teie vastu kasutada kõiki tõendeid. Kohus võib siiski piirata tõendite esitamist ja tunnistajate kuulamist, kui on selge, et need ei mõjuta kohtuotsuse langetamist.

Teil on ka õigus esitada oma tõendid ja kutsuda oma tunnistajad. Te peaksite leidma ja esitama sellised tõendid ja tunnistajad võimalikult vara, kuid te võite need esitada esimest korda ka kohtuistungil või isegi apellatsioonimenetluse ajal. Kuid kui esitate uusi tunnistajaid või tõendeid väga hilises etapis, võivad kohtul tekkida kahtlused nende olulisuse suhtes, kui ta teie süüd arutab.

Teil ja teie advokaadil on õigus esitada küsimusi kõikidele tunnistajatele. Kui kasutate advokaadi abi, esitab üldiselt kohtus küsimusi teie nimel tema.

Soome kohtutel on täielik õigus otsustada tõendite üle. See tähendab, et kohus otsustab iga tõendi ja tunnistaja tähtsuse üle.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Kui teie kohta on Soome karistusregistris andmed, võetakse neid karistuse määramisel arvesse. Karistusregistri andmed võivad mõjutada seda, kas teie karistuseks on reaalne või tingimisi vangistus. Lisaks võib see teie karistust raskendada, kui kohus leiab, et teie eelmised kuriteod näitavad, et te ei austa seadust.

Varasem karistus Soomes võib teie karistust ka kergendada, kui praegu kohtus arutatavat süüdistust oleks saanud arutada koos varasemate süüdistustega. Kohus võib arvesse võtta teises liikmesriigis määratud reaalset vangistust ja üldkasulikku tööd, et karistust kohendada.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kohtuistung lõpeb kohtuotsusega, mis esitatakse kas samal päeval või hiljem nõupidamistoas. Kohtuotsusega võidakse teid süüdi mõista kõikides või osades süüdistuse punktides või võidakse teid süüdistustest vabastada.

Kui kohus tunnistab teid süüdi, on võimalik kohaldada järgmisi karistusi:

Reaalne vangistus

Reaalne vangistus võib ulatuda 14 päevast kuni eluaegse vangistuseni. Kui karistuseks on üle kahe aasta vangistus, siis on see alati reaalne.

Tingimisi karistus

Kuni kaheaastast vangistust võib kohaldada tingimisi, kui kohus peab seda asjakohaseks. Teile võidakse karistuseks määrata rahaträhv ja ka tingimisi vangistus või kui tingimisi karistus on pikem kui üks aasta, siis 20–90 tundi üldkasulikku tööd.

Tingimisi kohaldatava vangistusega kaasneb alati vähemalt ühe- kuni kolmeaastane katseaeg. Kui te ei pane sel perioodil toime uusi kuritegusid, ei pöörata teie vanglakaristust täitmisele. Kui panete sel perioodil toime uue kuriteo ja teile mõistetakse seetõttu reaalne vangistus, võib kohus anda korralduse pöörata ka teie tingimisi karistus täitmisele.

Üldkasulik töö

Kuni kaheksakuulise tingimisi vangistuse võib asendada üldkasuliku tööga. Sel juhul on üldiselt vajalik, et teil oleks Soomes elukoht. Üldkasulikku tööd ei saa kohaldada, kui teid on varem reaalset vangistust või teile on varem määratud üldkasulik töö.

Alaealise karistus

Kui te olete noorem kui 18 aastat ja panete toime kuriteo, võidakse teile määrata alaealise karistus. See on noortele õigusrikkujatele mõeldud spetsiaalne karistus. See on rahaträhvist karmim, kuid realsest vangistusest leebem.

Rahaträhv

Väiksemate õigusrikkumiste eest võidakse teile määrata rahaträhv. Rahaträhv määratakse [trahviühikutes](#). Ühikute väiksem arv on üks ja suurim 120. Kui teile määratakse rahaträhv korraga mitme kuriteo eest, võib suurim trahviühikute arv olla suurem.

Ühe trahviühiku suurus sõltub teie sissetulekust kohtumenetluse ajal. Praegu on väiksem trahviühiku suurus 6 eurot.

Kui te ei maksa kohtu määratud rahaträhvi, võib selle asendada vangistusega. Kolm maksmata trahviühikut vastab ühele vanglapäevale.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Soomes on kuriteoohvri ehk kannatanud poole roll kohtumenetluse ajal üsna tähtis. Kannatanud pool võib ühineda prokuröri esitatud süüdistusega või esitada erineva süüdistuse. Tal on samuti õigus esitada süüdistus, kui prokurör on otsustanud süüdistustest loobuda. Lisaks võib kannatanud pool nõuda hüvitist kuriteos kahtlustatavalt isikult

Kannatanud poolelt küsitakse tavaliselt eeluurimise jooksul, kas ta nõuab kahtlustatavale karistust ja/või temalt hüvitist kuriteo eest. Kannatanud pool võib esitada oma nõudmised ka kohtuistungil.

Seonduvad lingid

[Üldkohtutes toimuva kohtumenetluse avalikkuse seadus \(inglise keeles\)](#) ja [rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[Kriminaalmenetluse seadus \(inglise keeles\)](#) ja [rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[Kriminaalseadustik \(inglise keeles\)](#) ja [rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[Justiitsministeeriumi teatmik piirkonnakohtu kriminaalmenetluste kohta \(rootsi keeles\)](#)

[Justiitsministeeriumi teatmik kuriteos kannatanutele](#)

[Kohtumenetluse seadustik, ka rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[Õigusregistrikeskus](#)

Viimati uuendatud: 15/01/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fi](#) originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus on langetanud otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Teil on õigus piirkonnakohtu otsus kaevata edasi apellatsioonikohtule. Kui soovite apellatsiooni esitada piirkonnakohtu otsuste peale, mis tehti istungi ajal (kus ei kuulatud tunnistajat), võite seda üldiselt teha vaid siis, kui esitate apellatsiooni kohtuotsuse peale.

Piirkonnakohtu otsuse peale apellatsioonikohtule apellatsiooni esitamise tähtaeg on 30 päeva. Teil on piirkonnakohtu teavitamiseks aega seitse päeva, kui te ei ole otsusega rahul ja kavatsete edasi kaevata. Apellatsioon tuleb esitada kirjalikult. See tuleb adresseerida [apellatsioonikohtule](#) ja esitada [piirkonnakohtule](#), kes antud asjas otsuse tegi.

Te võite otsuse peale esitada apellatsiooni, kui leiate, et kohus ei hinnanud tõendeid korrektselt ja/või arvate, et kohtus tõlgendas õigust valesti.

Vastaspooltel, st prokuröriil ja kuriteo ohvritel (nende olemasolul), on samasugune apellatsioonioigus nagu teil.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Kui te esitate apellatsiooni, ei pöörata teie karistust täitmisele, välja arvatud juhul, kui kohus annab selleks käsu. Kui kohus annab käsu teie kinnipidamiseks või kinnipidamise pikendamiseks, võite te erandkorras esitada selle otsuse peale apellatsiooni. Apellatsioonikohus arutab kinnipidamist kiirkorras ja eraldi peamisest kohtuasjast.

Kui te olete apellatsiooni esitamise ajal vanglas ja nõuate vabastamist, võib apellatsioonikohus anda käsu teid vabastada, kuni apellatsioonikohus teeb otsuse peamisest kohtuasjast.

Menetlusaeg apellatsioonikohtus on erinev. Kui teid on kinni peetud, menetletakse teie apellatsiooni tavaliselt kiiremini. Kui te ei nõustu tõenditele antud hinnanguga, peab apellatsioonikohus tavaliselt korraldama kohtuistungit ning tõendid arutatakse uuesti läbi. See tihti peale aeglustab protsessi. Igal juhul võib apellatsioonikohtul apellatsioonide menetlemiseks kuluda mitu kuud.

Kui vastaspool ei ole teatanud, et nad ei ole rahul piirkonnakohtu otsusega, ja teie otsustate apellatsiooni esitada, ei ole vastaspoolel vaja vaidlustamissoovist teada anda, kuid neil on endiselt õigus esitada vastuapellatsioon 14 päeva jooksul pärast esialgse apellatsiooniperioodi lõppemise kuupäeva. Vastuapellatsioonis võivad nad näiteks nõuda karistuse või hüvitise suurendamist. Kui te tühistate oma apellatsiooni, langevad ära ka vastuapellatsioonid.

Te võite esitada uusi tõendeid või nimetada uusi tunnistajaid oma apellatsiooni toetuseks. Uute tõendite esitamine on kriminaalmenetluse ajal lubatud isegi kohtuistungit ajal apellatsioonikohtus.

Mis toimub apellatsioonimenetluse ajal?

Pärast apellatsiooni esitamist saadetakse see teavitamise eesmärgil vastaspooltele, st prokuröriile ja kuriteo ohvritele. Vastaspoolel peavad apellatsioonile vastama määratud kuupäevaks. Kui vastaspoolel esitavad apellatsiooni, saadetakse nende apellatsioonid teavitamise eesmärgil ka teile.

Pärast apellatsioonide kirjalikku esitamist otsustab apellatsioonikohus, kas ta korraldab kohtuistungit. Kohtuistung tuleb korraldada siis, kui üks pooltest seda nõuab ja kui apellatsioonikohtu lahend sõltub sellest, kas piirkonnakohtu hindas suuliste tunnistuste usaldusväärsust nõuetekohaselt.

Kohus võib teie apellatsiooni samuti läbi vaadata, kui kohtuistungit ei ole vaja ja apellatsioonikohtu kolm liiget on veendunud, et piirkonnakohtu otsus on õige. Sellisel juhul ei analüüsita teie apellatsiooni edasi ja piirkonnakohtu otsus on lõplik.

Mis juhtub, kui apellatsioon rahuldatakse või kui seda ei rahuldata?

Apellatsioonikohus analüüsib piirkonnakohtu lahendi vastavust nõuetele apellatsioonis taotletud ulatuses. Kui leiate, et piirkonnakohtu otsus oli täiesti vale, võib apellatsioonikohus teie apellatsiooni tulemusena tühistada kõik süüdistused ja hüvitisnõuded. Apellatsioonikohus võib teie apellatsiooni rahuldada ka osaliselt. Näiteks võib apellatsioonikohus leida samamoodi, et olete süüdi, kuid võib teie karistust vähendada.

Kui teie apellatsioon jäetakse rahuldamata, peate tavaliselt tasuma kõik tõendite esitamise kulud, mida riigil tuli kanda, ning samuti kuriteoohvri õigusabi kulud. Kui teie apellatsioon rahuldatakse osaliselt, on olemas võimalus, et te ei pea neid kulusid tasuma. Kui teie apellatsioon rahuldatakse, võite saada ka hüvitist oma õigusabi kulude katteks, välja arvatud juhul, kui need tasus riik.

Kui teie apellatsiooni tõttu süüdistused tühistatakse ja apellatsioonikohtu otsus on lõplik, kustutatakse kõik asjaomased kanded teie karistusregistri andmetest.

Kohtumenetluse kõikidel pooltel on õigus esitada apellatsioon apellatsioonikohtu otsuse peale, esitades Ülemkohtule taotluse [apellatsioonimenetluse loa](#) saamiseks. Kriminaalasjade puhul antakse apellatsioonimenetluse luba väga harva. Praktika näitab, et apellatsioonimenetluse loa saamiseks peab teie kohtuasjal olema pretsedendi väärtus. See tähendab, et sellel peab olema üldisem tähtsus. Apellatsioonimenetluse luba ei anta üldiselt kunagi lihtsalt seetõttu, et teie leiate, et apellatsioonikohus on tõendeid valesti hinnanud.

Kui menetlusluba antakse, vaatab Ülemkohus teie asja uuesti läbi kas täielikult või siis ulatuses, mida menetlusluba võimaldab (näiteks karistuse määramine). Reeglina on Ülemkohtu arutelud kirjalikud. Otsus on lõplik, kui Ülemkohus otsustab menetlusluba mitte anda või kui luba antakse ja tehakse otsus. Kui keegi ei esita piirkonakohtu või apellatsioonikohtu otsuse peale apellatsiooni, on otsus lõplik hiljemalt apellatsioonitähataja lõppedes. Otsus pööratakse täitmisele hiljemalt siis, kui otsus muutub lõplikuks.

Ma olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui teile määratakse karistus, võidakse teil keelata Soome sisenemine või teid võidakse saata välja teise liikmesriiki. Seda võib teha siis, kui ametiasutused leiavad, et ohusate avalikku korda ja julgeolekut. Praktika näitab, et teid ei saadeta riigist välja, kui teid ei ole süüdi mõistetud üsna raske kuriteos. Üksnes seda asjaolu, et olete kuriteos süüdi, ei saa kasutada teie väljasaatmise põhjusena.

[☞ Soome Migratsiooniamet](#) otsustab, kas teid tuleb riigist välja saata. Samal ajal on ametil õigus keelata teil riiki siseneda kuni 15 aasta jooksul. Te võite esitada selle otsuse peale kaebuse [☞ halduskohtule](#).

Süüdistusi ei kanta [☞ karistusregistrisse](#). Kui teid mõistetakse süüdi, kantakse teie karistusregistri andmetesse järgmised karistused:

reaalne või tingimisi vangistus,
tingimisi vangistus koos rahatrahvi, üldkasuliku töö või käitumiskontrolliga,
üldkasulik töö reaalse vangistuse asemel,
alaealise karistus või trahv alaealise karistuse asemel,
riigiametniku kohalt taandamine,
karistusest vabastamine süüvõimetuse tõttu.

Karistusregistri andmeid hoitakse [☞ õigusregistrikeskuses](#). Teave ei ole avalik, kui ametiasutused võivad seda teavet näha vastavalt õigusaktides sätestatud korrale. Lisaks võib teavet saata ka väljapoole ELi/EMP ala [☞ kriminaalasjades vastastikuse abistamise Euroopa konventsiooni](#) alusel.

Kõik karistusregistri kanded kustutatakse pärast seda, kui lõplikult muetunud otsuse esialgselt kuupäevast on möödunud kindlaksmääratud aeg. Kanded, mis ei ole seotud reaalse vangistusega, kustutatakse viie aasta pärast. Kuni kahe aasta pikkuseid reaalseid vangistusi ja üldkasulikke tööd kajastavad kanded kustutatakse kümne aasta pärast. 2–10 aasta pikkuseid reaalseid vangistusi kajastavad kanded kustutatakse 20 aasta pärast. Üle viie aasta pikkuseid vangistusi kajastavad kanded kustutatakse, kui isik sureb või saab 90 aastaseks.

Teabe karistusregistris hoidmise peale ei saa vastuväidet esitada. Teil on siiski õigus teataval juhul [☞ kontrollida](#), millist teavet karistusregister teie kohta sisaldab.

Seonduvad lingid

[☞ Kriminaalmenetluse seadus](#), ka [☞ rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[☞ Kriminaalseadustik](#), ka [☞ rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[☞ Karistusregister](#), ka [☞ rootsi keeles \(mitteametlik tõlge\)](#)

[☞ Kriminaalkaristuste amet](#), ka [☞ rootsi keeles](#)

[☞ Menetlemine apellatsioonikohtus](#), ka [☞ rootsi keeles](#)

Viimati uuendatud: 15/01/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fi](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5. Liiklusõuete rikkumised

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusõuete rikkumisi?

Tavaline karistus väiksema liiklusõuete rikkumise korral on kindlaksmääratud rahatrahv. Seda võib kohaldada õigusrikkumiste korral, mille eest ette nähtud kõige kõrgem karistus on rahatrahv või kuni kuuekuuline vangistus. Kindlaksmääratud rahatrahv võib olla 10–115 eurot. Sellise trahvi võib määrata politseinik, piirivalvur või tollitöötaja.

Kui te ei nõustu teie suhtes kohaldatud kindlaksmääratud rahatrahviga, on teil õigus esitada asi piirkonakohtusse. Seejärel peate teavitama selle piirkonakohtu registriosakonda, kelle piirkonnas õigusrikkumine toimus. Te peate seda tegema ühe nädala jooksul pärast trahviteate kättesaamist. Piirkonakohtu otsuse peale kindlaksmääratud rahatrahvi kohta apellatsiooni esitada ei saa.

Kui konkreetse liiklusõuete rikkumise korral ei saa kohaldada kindlaksmääratud trahvi, võib politsei koostada summaarse trahvinõude ja saata selle prokuröörile kinnitamiseks. Sellisel juhul ei ole rahatrahv kindla suurusega. Karistus määratakse [☞ trahviühikutes](#). Teil on õigus esitada vastuväidet summaarse trahvinõude suhtes. Selleks peate esitama vastuväited prokuröörile.

Kui te esitate summaarse trahvinõude suhtes vastuväited ja prokuröör otsustab esitada teile süüdistuse, tegeleb piirkonakohus sellega kui tavapärase kriminaalasjaga. Sel juhul on teil samuti apellatsiooni esitamise õigus nagu tavapärase kriminaalasja korral (vt [☞ Teabeleht nr 4](#)).

Liiklusõuete rikkumise eest kohaldatud kindlaksmääratud rahatrahve ja summaarseid trahvinõuete suhtes tehtud otsuseid võib [☞ täitmisele pöörata](#) ka teises liikmesriigis.

Kui te rikute peatumis- ja parkimiseeskirju, tuleb teil maksta viivistasu. Viivistasu otsuse võib teha politsei või omavalitsuse liikluskorraldaja. Viivistasu suurus on 10–50 eurot olenevalt kohast. Näiteks [☞ Helsingis](#) on see kesklinnas 50 eurot ja teistes piirkondades 40 eurot.

Teil on õigus viivistasu vaidlustada. Sellisel juhul peate oma vastuväited esitama liikluskorraldaja büroole kahe nädala jooksul pärast maksenõude kuupäeva. Kui liikluskorraldaja büroo nõustub teie vastuväidetega, tühistab ta maksenõude. Kui vastuväidetega ei nõustuta, on teil õigus esitada selle kohta kaebus [☞ halduskohtule](#). Te peate kaebuse esitama 30 päeva jooksul pärast kuupäeva, millal teid teavitati eitavast otsusest. Halduskohtu otsus on lõplik.

Viivistasu ei saa täitmisele pöörata teises liikmesriigis, kuna see on halduskaristus.

Kas sellised õigusrikkumised kantakse karistusregistrisse?

Rahatrahve ei kanta karistusregistrisse. Kui teie suhtes kohaldata kindlaksmääratud rahatrahvi või teile koostati summaarne trahvinõue, ei kanta neid teie karistusregistri andmetesse. Viivistasu ei ole trahv, vaid halduskaristus ning seega ei kanta ka seda karistusregistrisse.

Seonduvad lingid

[☞ Automaatne kiiruse mõõtmine](#)

Viimati uuendatud: 15/01/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Rootsi

Käesolevatel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. [Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlaksmääratud karistust, näiteks rahaträhi.

Kui te olete kuriteoohver, leiate kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapärase etappide lühikirjeldus.

Politseile antakse teada kuriteost.

Politsei toimetab eeluurimist. Raskemate kuritegude puhul juhib eeluurimist prokurör.

Enamiku juhtumite puhul on võimalik kasutada riikliku kaitsja abi.

Raskemate või korduvate kuritegude puhul võib prokurör kohtult paluda luba teid kinni pidada. Sel juhul toimub spetsiaalne eelistung.

Prokurör esitab süüdistuse piirkonnakohtusse.

Piirkonnakohtus toimub kohtumenetlus (peamine kohtuistung) eesmärgiga uurida, kas on tõestatud, et teie panite kuriteo toime, ning kui see on nii, siis otsustada karistuse jms üle.

Kui mõni menetlusosaline esitab apellatsioonid, uurib apellatsioonikohtus, kas piirkonnakohtu otsus tuleks jösse jätta või tuleks seda otsust muuta.

Vähestel juhtudel võib kohtuotsuse läbi vaadata ka ülemkohus.

Kohtuotsus kuulub seaduslikult täitmisele, st otsus muutub lõplikuks, ning kui on tehtud süüdimõistev otsus, siis pööratakse karistus täitmisele.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusosalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid. Kui te vajate abi, siis konsulteerige alati advokaadi või mõne muu eksperdiga, et teha kindlaks, milliseid õigusnorme kohaldatakse konkreetselt teie olukorras.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Käesolevatel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõppige alltoodud linkidel

[1. Õigusosalase nõu saamine](#)

[2. Minu õigused eeluurimise ajal](#)

Küsitlemine

Vahistamine

Kinnipidamine

Eeluurimise jätkamine

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

Süüdistuse esitamine

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

[5. Liiklusnõuete rikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Rootsi kohtud](#)

[Rootsi prokuratuur](#)

[Rootsi advokatuur](#)

[Kuriteoohvritele hüvitise maksmise ja toetuse pakkumise amet](#)

[Rootsi vangla- ja kriminaalhooldusamet](#)

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õigusosalase nõu saamine

Kui te olete mingil viisil kaasatud kriminaalmenetlusesse, on sõltumatu õigusosalase nõu saamine väga tähtis. Nendelt teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Lisaks leiate nendelt teavet selle kohta, mida advokaat teie heaks teeb. Käesoleval üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Teie õigus kasutada riikliku kaitsja abi

Kui kohus nõuab teie kinnipidamist, määratakse teile viivitamata riiklik kaitsja. Samas kui teid ei peeta kinni, ei ole teil õigust kasutada riikliku kaitsja abi kuni kriminaalmenetluse alguseni. Kuid teil on alati õigus paluda, et teile määrataks riiklik kaitsja, kui teid kahtlustatakse kuriteos, mille eest on minimaalne karistus kuue kuu pikkune vangistus. Teil võib olla õigus kasutada riikliku kaitsja abi ka muudel juhtudel.

Advokaadi leidmine

Kui te soovite kasutada konkreetse advokaadi abi, on teil tavaliselt õigus paluda, et see isik määrataks teie riiklikuks kaitsjaks. Vastasel juhul määrab advokaadi teile piirkonnakohtus. Sellisel juhul määratakse kaitsja nende advokaatide hulgast, kes tegutsevad korrapäraselt riikliku kaitsjana kõnealusel piirkonnakohtus. Igal piirkonnakohtul on kohalike advokaatide nimekiri, kes tavaliselt võtavad vastu ülesande tegutseda riikliku kaitsjana.

Te võite otsida kriminaalasjadega tegelevaid advokaate ka [Rootsi advokatuuri](#) veebisaidilt.

Advokaadile tasumine

Kui teile määratakse riiklik kaitsja, maksab advokaaditasud riik. Kui teid mõistetakse süüdi kuriteos, mille toimepanemises teid kahtlustatakse, võidakse nõuda, et te peate sõltuvalt oma rahalisest olukorrast kinni maksma kõik kulud või osa neist. Selle üle otsustab kohus.

Kui te soovite kasutada sellise advokaadi abi, kes ei tegutse kohtu tööpiirkonnas, vaid töötab riigi muus osas, peate te võib-olla advokaadi reisikulud ja reisimiseks kuluva aja ise hüvitama.

Te võite otsustada ka erakaitsja kasuks. Kui te seda teete, peate te kõik kulud ise kandma. Kuid kui teid mõistetakse õigeks, siis on võimalik, et teile hüvitatakse kõik kulud või osa neist.

Seonduvad lingid

[Rootsi advokatuur](#)

[Riiklik õigusabi amet](#)

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [sv](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Minu õigused eeluurimise ajal ja enne kohtumenetluse algust

Eeluurimise alustamise eeltingimus on see, et politseid või prokurööri peab olema kuriteost teavitatud. Eeluurimise eesmärk on selgitada, kas toime on pandud kuritegu, ning kui jah, siis keda kuriteo toimepanemises kahtlustada.

Kui tegemist on raskema kuriteoga ja kahtlustatav on teada, juhivad eeluurimist prokurör. Muul juhul juhivad eeluurimist politsei.

Millised on eeluurimise etapid?

Küsitlemine

Kõigepealt küsitletakse isikuid, kelle puhul on alust arvata, et neil on eeluurimise jaoks kasulikku teavet. Nende isikute hulka võivad kuuluda kuriteoohver, kuriteos kahtlustatav isik – kui kahtlustatav on teada – või tunnistajad. Isik, keda kahtlustatakse kuriteos, võib küsitlemise ajal viibida vahi all või vabades. Samuti võib võtta erinevaid proove ning need proovid võib edastada teistele ametiasutustele analüüsimiseks. Küsitlemise korraldab politsei ning vaid erandkorras tehakse seda prokurööri juuresolekul. Kui te keelt ei oska, peab teie käsutuses olema tõlk. Kui on piisavalt alust kahtlustada, et isik on toime pannud kuriteo, tuleb teda küsitlemise ajal sellest kahtlusest teavitada.

Vahistamine

Kui prokurör leiab, et kahtlus on piisavalt põhjendatud, võib ta otsustada, et teid tuleb vahistada. Sel juhul peab olema ka oht, et te võite takistada eeluurimist või jätkata kuritegude toimepanemist või kaduda, kui teid jäetakse vabadesse. Seejärel peab prokurör teid teatava aja jooksul kas vabastama või esitama piirkonnakohtule taotluse eesmärgiga saada määrus teie kinnipidamiseks.

Kinnipidamine

Kui teid kahtlustatakse raskemas kuriteos ning on ka konkreetne põhjus teie kinnipidamiseks, võib prokurör taotleda piirkonnakohtult määrust teie kinnipidamiseks. Kinnipidamist käsitlev eelistung peab toimuma nelja päeva jooksul alates teie vahistamisest. Sel istungil kaalub piirkonnakohtus, kas teid tuleks kinni pidada või vabastada. Kui teid peetakse kinni, tuleb kinnipidamist käsitlev määrus kindlaksmääratud ajavahemike järel läbi vaadata.

Eeluurimise jätkamine

Olenemata sellest, kas teid peeti kinni või mitte, jätkatakse eeluurimist eesmärgiga selgitada, kas on piisavalt alust teile süüdistus esitada. Eeluurimist tuleb toimetada võimalikult kiiresti. Seda eelkõige juhul, kui teid peetakse kinni. Kui eeluurimine peaks kestma kauem, võib toimuda mitu kinnipidamist käsitlevat eelistungit. Kui eeluurimine on lõpetatud, edastab politsei toimiku prokurörile ning samuti kahtlustatavale ja tema kaitseadvokaadile. Teil ja teie kaitseadvokaadil on õigus paluda, et toimikule lisataks kõik teie arvates olulised materjalid, enne kui prokurör teeb otsuse, kas teile tuleks esitada süüdistus.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

Teil ja teie advokaadil on õigus esitada kohtumenetluse käigus kasutamiseks tõendeid. Samuti on teil ja teie advokaadil õigus kohtuda, et kohtuistungiks valmistuda.

Süüdistuse esitamine

Kui prokurör usub, et tal on piisavalt tõendeid teie süüdimõistmiseks, peab ta teile esitama süüdistuse. Süüdistusest peab selguma, millises kuriteos teid kahtlustatakse ning millise teo te toime olete pannud. Samuti peab süüdistus sisaldama teavet selle kohta, milliseid tõendeid kavatseb prokurör teie vastu esitada.

Lisateabe saamiseks teie õiguste kohta menetluse eri etappide ajal klikkige allolevatel linkidel.

Küsitlemine (1)

Vahistamine (2)

Kinnipidamine (3)

Eeluurimise jätkamine (4)

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks (5)

Süüdistuse esitamine (6)

Küsitlemine (1)

Miks võib politsei tahta mind küsitleda?

Küsitlemise eesmärk on teha kindlaks, kas toime on pandud kuritegu, ning kui jah, siis kas teil on selle kohta mingit teavet. Seda olenemata asjaolust, kas te olete tunnistaja, kuriteoohver või kuriteos kahtlustatav.

Kes viibivad küsitlemise juures?

Teid küsitleb politsei. Küsimusi võib esitada üks politseiametnik, kuid seda võib teha ka mitu politseiametnikku. Prokurör tavaliselt küsitlemise juures ei viibi. Kui teid kahtlustatakse kuriteos, mille puhul teil on õigus kasutada advokaadi abi, võite te paluda, et teile määrataks advokaat ja et ta viibiks küsitlemise juures.

Kui te keelt ei oska, on teil ka õigus kasutada tõlgi abi. Tõlgi kulud katab politsei. Enne küsimustele vastamist peaksite te tavaliselt ootama, kuni teie advokaat kohale jõuab ja kuni teil on võimalik kasutada tõlgi abi. Prokurör või politsei otsustab, kellel on veel õigus viibida küsitlemise juures.

Kuidas küsitlemine toimub?

Küsitlemise alguses annab politsei teile teada, kas teid küsitletakse kahtlustatavana või mõnel muul põhjusel. Teile ei loeta ette teie õigusi. Teil on küsitlemise ajal nii õigus vaikida kui ka õigus rääkida. Kõike, mida te ütlete, võidakse kasutada teie vastu. Küsitlemine võidakse salvestada või panna kirja teie ütluste kokkuvõtteks.

Milline on advokaadi roll küsitlemise ajal?

Advokaadi ülesanne on olla küsitlemise ajal kohal, et vastata kõikidele teie küsimustele ning tagada, et küsitlemine toimub nõuetekohaselt. Advokaadil ei ole õigust sekkuda küsitlemisse, kui seda viiakse läbi nõuetekohaselt. Tal võib siiski olla õigus esitada teile küsimusi.

Kas küsitlemise ajal on midagi keelatud?

Küsitlemise ajal ei tohi politsei kasutada ülestunnistuse saamiseks teavet, mille puhul on teada, et see ei vasta tõele, või anda lubadusi või pakkuda eeliseid. Samuti ei tohi kahtlustatavat ähvardada, survestada või sihilikult väsitada. Küsitlaval on õigus tavapärastele söögikordadele ja vajalikule puhkusele.

Kui kaua võib mind küsitlemise eesmärgil kinni pidada?

Kui teid ei ole vahistatud, ei tohi teid tavaliselt küsitlemise eesmärgil kinni pidada kauem kui kuus tundi. Erandjuhtudel võidakse teid kinni pidada veel täiendava kuue tunni jooksul. Pärast seda on teil õigus lahkuda, kui teid ei vahistata. Laste suhtes kehtib erikord.

Kuidas küsitlemine lõpeb?

Küsitlemise lõpus pakutakse teile võimalust kuulata salvestist või lasta politsei märkmed teile ette lugeda. Seejärel küsitakse teilt, kas kirjepandu annab õige pildi sellest, mida te küsitlemise ajal ütlesite.

Mis toimub pärast küsitlemist?

Pärast küsitlemist edastab politsei eeluurimist juhtivale prokurörile või politseiametnikule raporti, mis sisaldab küsitlemise käigus selgunud teavet. Kui tegemist on kergema õigusrikkumisega, esitatakse raport prokurörile alles pärast eeluurimise lõppu. Kui teid kahtlustatakse kuriteos, millega võib kaasneda kinnipidamine, saadetakse prokurörile raport sageli pärast iga küsitlemist. Seejärel otsustab prokurör, kas teid tuleks vahistada või vabastada.

Vahistamine (2)

Millal võib mind vahistada?

Kui on alust teie kinnipidamiseks, võidakse teid vahistada selleks ajaks, mil kohus kaalub teie kinnipidamist. Teie kinnipidamiseks vajalikke tingimusi selgitatakse osas „Kinnipidamine” (3). Teid võidakse vahistada ka siis, kui kinnipidamiseks vajalikud tingimused ei ole täiel määral täidetud, kuid kui on piisavalt põhjust kahtlustada, et teie panite kuriteo toime, ning teie kinnipidamist eeluurimise ajal peetakse väga oluliseks.

Kes teeb vahistamismääruse?

Teie vahistamise otsustab prokurör. Määrusest peab selguma, millise kuriteo toimepanemises teid kahtlustatakse ning miks teid vahistatakse. Kui prokurör ei tühista vahistamismäärust, peab ta esitama piirkonnakohtule taotluse teie kinnipidamiseks hiljemalt teie vahistamismääruse tegemise päevale järgneva kolmanda päeva keskpäevaks. Vastasel juhul peab ta teid vabastama. Piirkonnakohus peab korraldama kinnipidamist käsitleva eelistungi viivitamata ning mitte hiljem kui neli päeva pärast teie vahistamist või vahistamismääruse täitmisele pööramist.

Kes võib mind vahistada?

Kui on alust teie vahistamiseks, võib politseiametnik teid kiireloomuliste asjaolude korral vahistada isegi vahistamismääruseta. Kui teid tabatakse sellise kuriteo toimepanemiselt, mille eest võib karistuseks määrata vangistuse, või sellise kuriteo toimepanemise paigalt põgenemiselt, võib igaüks teid vahistada. Sama kehtib siis, kui teid otsitakse seoses kuriteoga taga. Teid vahistav isik peab teid siiski võimalikult kiiresti politseiametnikule üle andma.

Kas ma saan kohtuda advokaadiga?

Kui teid vahistatakse, on teil õigus nõuda, et teile määrataks riiklik kaitsja. Seda teeb piirkonnakohus prokuröri taotluse alusel.

Mis toimub minu vahi all olemise ajal?

Teie vahi all viibimise ajal on politseil õigus teid täiendavalt küsitleda. Sellisel juhul kehtivad samad eeskirjad nagu eelmiste küsitlemisvoorude ajal.

Millised on minu õigused vahi all olemise ajal?

Prokurör võib otsustada, et sel ajal, kui teid hoitakse vahi all, ei lubata teil kellegagi ühendust võtta. Kui te vajate arstiabi või peate ühendust võtma oma saatkonna või konsulaadiga, on politsei ülesanne toimida sel juhul teie vahendajana. Samuti on teil alati õigus võtta ühendust oma advokaadiga ning kohtuda temaga privaatselt. Tavaliselt hoitakse teid vahi all politseijaoskonna kongis.

Kinnipidamine (3)

Millal võidakse nõuda minu kinnipidamist?

Kui on tõenäoliselt alust kahtlustada teid kuriteos, mille eest võidakse karistuseks määrata vähemalt ühe aasta pikkune vangistus, võidakse esitada taotlus teie kinnipidamiseks. Kuid seejuures peab valitsema oht, et te:

põgenete või hoidute kohtumenetlusest või karistuse kandmisest või hävitate tõendeid või takistate muul viisil asja eeluurimist, kui te viibite vabaduses, või panete toime uusi kuritegusid.

Kui kõige kergem karistus kuriteo eest on kahe aasta pikkune vangistus, siis tavaliselt peetakse teid kinni, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et kinnipidamiseks puudub alus.

Olenemata sellest, kui raske kuriteoga on tegemist, võib kohus teha määruse teie kinnipidamiseks, kui teie isik ei ole teada ning te keeldute ütlemast oma nime ja aadressi või kui on alust arvata, et teie esitatud teave ei vasta tõele. Teid võidakse kinni pidada ka siis, kui teil puudub Rootsis elukoht ning valitseb oht, et te hoidute riigist lahkudes kõrvale kohtumenetlusest või karistuse kandmisest.

Mõnel juhul võib teid kinni pidada isegi siis, kui on vaid piisavalt alust teie kahtlustamiseks kuriteo toimepanemises. See on madalam kahtluse aste võrreldes tõenäoliste alustega.

Kui on alust arvata, et karistuseks määratakse ainult rahaträhv, siis teid kinni pidada ei saa.

Kas mingil minust tuleneval põhjusel ei saa mind kinni pidada?

Kohus peab kaaluma vajadust teid kinni pidada, võttes arvesse seda, mida kinnipidamine teile tähendab. Kui kinnipidamisega kaasneks teile ülemäärane sekkumine või kahju, siis ei tohi teid kinni pidada. See küsimus võib muutuda asjakohaseks näiteks siis, kui eeluurimine kestab kaua.

Kuidas toimitakse siis, kui ma olen alla 18-aastane?

15–18-aastaste noorte suhtes kohaldatakse erikorda. Selle korra kohaselt on nende kinnipidamiseks vaja täita rohkem tingimusi. Kuritegu peab olema väga raske või peavad olema olema muud väga olulised alused nende noorte kinnipidamiseks.

Kas mul on õigus rääkida advokaadiga ja kasutada tõlgi abi kinnipidamist käsitleval eelistungil?

Te viibite piirkonnakohtus toimival kinnipidamist käsitleval eelistungil isiklikult kohal ning seal viibib ka teie riiklik kaitsja, kes on elukutseline advokaat. Kui nõutakse teie kinnipidamist, on teil alati õigus kasutada riikliku kaitsja abi. Kui te vajate tõlki, võtab ka tema istungist osa ja tõlgib kõik öeldu.

Mis toimub kinnipidamist käsitleval eelistungil?

Prokurör ütleb istungil, milles teid kahtlustatakse. Ka teil on võimalus sõna võtta. Nii prokuröril, teie advokaadil kui ka kohtunikul on õigus esitada teile küsimusi. On teie otsustada, kas te soovite küsimustele vastata või mitte. Tavaliselt ei küsitleta kinnipidamist käsitleval eelistungil ei kuriteoohvrit ega ka tunnistajaid. Kuid ette võidakse lugeda see, mida te ütlesite, kui politsei teid küsitles. Samuti võib prokurör kirjeldada kohtumeditatsioonilise uurimise või arstliku läbivaatuse tulemusi.

Kinnipidamismäärus

Pärast menetlust läheb piirkonnakohus arutama, kas teid tuleks kinni pidada. Seejärel teeb piirkonnakohus teie juuresolekul oma otsuse teatavaks. Kui teid ei peeta kinni, on teil õigus viivitamata lahkuda. Kui teid peetakse kinni, otsustab kohus samas, hiljemalt millisel kuupäeval peab prokurör menetlust alustama. Tavaliselt otsustab piirkonnakohus, et süüdistus tuleb esitada kahe nädala jooksul alates kinnipidamismääruse tegemisest. Piirkonnakohtus toimuvat põhiistungit oodates hoitakse teid vahi all.

Mis juhtub siis, kui eeluurimist ei ole piirkonnakohtu määratud kuupäevaks lõpetatud?

Kui te olete jätkuvalt kahtlustatav sel ajal, kui saabub piirkonnakohtu poolt menetluse alustamiseks kindlaksmääratud tähtpäev, ning eeluurimist ei ole ikkagi lõpetatud, võib prokurör paluda süüdistuse esitamiseks ajapikendust. Selleks et teha kindlaks, kas teie kinnipidamist tuleks jätkata, võib osutada vajalikuks korraldada uus istung. Need uued istungid toimuvad sageli videokonverentsi vahendusel, s.t te osalete istungil kinnipidamiskohas oma advokaadi juuresolekul, prokurör osaleb oma prokuratuuris ning kohtunik istub piirkonnakohtu saalis.

Mis juhtub siis, kui mind peetakse kinni väiksema kahtluse puhul?

Kui teid peetakse kinni, tuginedes piisavale alusele, peab prokurör esitama teie vastu täiendavad tõendid ühe nädala jooksul, nii et kahtlustus tugineks tõenäolistele alustele. Vastasel korral tuleb teid vabastada.

Mis juhtub Euroopa vahistamismääruse tegemise korral?

Kui mis tahes muu liikmesriik teeb Euroopa vahistamismääruse, võib selle taotluse läbi vaadata selle riigi kohus, kus te asute. Seejärel otsustab kohus, kas teid tuleks välja anda seda nõudvale riigile. Teil on ka õigus rääkida advokaadiga ja kasutada neil istungitel tõlgi abi. Enne istungite toimumist võib prokurör otsustada, et teid tuleks vahistada, ning kohus võib otsustada, et teid tuleks kinni pidada, kuni teid on võimalik välja saata. Kohus ei kaalu teie süüd, vaid ainult seda, kas täidetud on väljasaatmiseks vajalikud ametlikud nõuded.

Kuidas võidakse piirata minu õigust võtta ühendust teiste isikutega?

Kui piirkonnakohus teeb otsuse teie kinnipidamise kohta, otsustab ta ka selle üle, kas prokuröriil on õigus piirata teie kontakte välismaailmaga, s.t lugeda ajalehti ja vaadata televiisorit ning samuti võtta ühendust sõprade ja pereliikmetega. Sama kehtib ka teie võimaluse kohta suhelda teiste kinni peetavatega. Nende piirangute ulatuse üle otsustab prokurör. Teil on siiski õigus võtta igal ajal ühendust oma advokaadi ja saatkonnaga.

Kas mul on õigus saata või vastu võtta postisaadetisi?

Teil on õigus kirjutada kirju, kellele te soovite, kuid prokurör loeb läbi kogu teie kirjavahetuse. Kui kirjad sisaldavad mis tahes teavet kuriteo kohta, milles teid kahtlustatakse, siis kirja ei edastata saajale või siis muudetakse need osad kirjast loetamatuks. Teie ja advokaadi vahelist kirjavahetust ei loe kirjade sisust olenemata kunagi mitte keegi.

Kas ma võin esitada apellatsiooni kinnipidamismääruse peale?

Kui te ei ole rahul sellega, et teid peetakse kinni, võite te esitada apellatsioonikohtule kinnipidamismääruse peale apellatsiooni. Apellatsioonikohus uurib siis piirkonnakohtult saadud dokumente, kuid kohtuistungit ei korraldata, ning kaalub, kas teid tuleks kinni pidada või mitte. Apellatsioonikohtu otsuse peale on võimalik esitada apellatsioon ülemkohtule, kuid selleks, et ülemkohus apellatsiooni arutaks, peavad olema täidetud eritingimused.

Kas miski võib põhjustada minu vabastamise?

Kui ei ole enam alust teid kinni pidada, peab prokurör tegema määruse teie kinnipidamise lõpetamiseks. Seda võidakse teha sellepärast, et teie vastu ei ole enam nii tugevaid tõendeid või ei ole enam alust teie kinnipidamiseks, sest näiteks enam ei arvata, et te võite takistada eeluurimist. Kui kohus otsustab uuel kinnipidamist käsitleval istungil, et teie kinnipidamiseks ei ole enam alust, peab kohus andma korralduse teie viivitamatuks vabastamiseks.

Kas mind võib vabastada kautsjoni vastu?

Rootsis ei ole teid võimalik vabastada kautsjoni vastu.

Eeluurimise jätkamine (4)

Kas politsei esitab ainult minu vastu rääkivaid tõendeid?

Politsei on kohustatud eeluurimise jätkamisel esitama tõendeid nii teie vastu kui ka teie kaitseks. Kui te soovite, et politsei küsitleks mõnda konkreetset isikut, peaksite te enne politseile taotluse esitamist arutama seda oma advokaadiga.

Kas politseil on õigus korraldada läbiotsimisi, võtta DNA-proove, sõrmejälgi jne?

Kui politseil on prokuröri määrus, on politseil õigus otsida läbi teie kodu, töökoht, auto või mis tahes muu eeluurimise seisukohast oluline koht. Seda tohib teha ainult siis, kui teid kahtlustatakse kuriteos, mille eest võib karistuseks määrata vangistuse. Samuti võidakse teha määrus teie isiku läbiotsimiseks ja füüsiliseks läbivaatuseks ning DNA-proovide võtmiseks. Mõnel juhul võib arstlik läbivaatus osutuda vajalikuks, kui teil on kehal mis tahes vigastusi ning kui need vigastused võivad olla seotud kuriteoga, mille toimepanemises teid kahtlustatakse. Kui teid vahistatakse või peetakse kinni, peate te nõustuma sõrmejälgede võtmise ja pildistamisega.

Kas mul on õigus tutvuda eeluurimise materjalidega?

Eeluurimise käigus kogub politsei materjale, mille alusel oleks prokuröriil võimalik otsustada, kas teile tuleks esitada süüdistus. Enne seda, kui prokurör teeb otsuse, on teil õigus tõlgi või tõlkija abiga tutvuda kõigi eeluurimise materjalidega. Tavaliselt ei ole piisavalt aega, et tõlkida kõik eeluurimise materjalid teie emakeelde, kuid teil on õigus tutvuda materjalide sisuga nii, et tõlk loeb teile nende materjalide sisu ette. Ka teie advokaadil on õigus nende materjalidega tutvuda.

Mis juhtub siis, kui kahtlused eeluurimise käigus muutuvad?

Teie vastu esitatud kahtlused võivad eeluurimise käigus muutuda. See tähendab, et võidakse lisada täiendavaid kuriteokahtlustusi, samas kui teised kahtlused võivad osutuda alusetuks või on nende tõendamine raske. Lisaks võib muutuda see, millise kuriteo toimepanemises teid kahtlustatakse. Politsei on kohustatud teavitama teid kõigist kahtlustustesse tehtavatest muudatustest.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasia arutamiseks (5)

Kas mul on õigus nõuda eeluurimise materjalide täiendamist?

Teil ja teie advokaadil on õigus nõuda, et politsei käsitleks eeluurimise käigus täiendavaid punkte, mida te peate oluliseks. See hõlmab nii erinevate isikute küsitlemist kui ka kirjalikku teavet või ekspertide toimetatavat uurimist.

On väga oluline, et te tutvuksite hoolikalt kõigi eeluurimise materjalidega, nii et prokuröri otsuse tegemiseks esitatavad materjalid oleksid võimalikult täielikud. Kuigi eeluurimise materjale on võimalik täiendada ka pärast süüdistuse esitamist, võib teie seisukohast olla parem püüda saavutada see, et prokurör lõpetaks asja menetlemise, nii et teil õnnestuks süüdistust vältida.

Kas minu advokaat võib asja ise uurida?

Teil ja teie advokaadil on õigus asja ka ise uurida. Probleem seisneb siiski selles, et tavaliselt on selleks uurimiseks ette nähtud piiratud aeg, eelkõige kui teid peetakse kinni. Peale selle on teie advokaadil üldiselt raske saada kohtult hüviit sellise uurimisega kaasnevate kulude eest. Kuid puuduvad seaduslikud takistused, mis keelaksid teil asja ise uurida.

Süüdistuse esitamine (6)

Millistel tingimustel on prokuröriil õigus esitada süüdistus?

Kui prokurör usub, et tal õnnestub saavutada teie süüdimõistmine, on tal õigus esitada teie vastu süüdistus. Seejärel esitab ta piirkonnakohtule süüdistusakti, mis sisaldab teavet selle kohta, millise kuriteo toimepanemises teid kahtlustatakse, miks teid selles kahtlustatakse ning milliseid tõendeid prokurör kavatseb esitada.

Millal tuleb süüdistus esitada?

Kui teid peetakse kinni, peab prokurör süüdistuse esitama kohtu määratud aja jooksul. Vastasel juhul tühistab kohus kinnipidamismääruse.

Kui teid ei hoita vahi all, peab prokurör esitama süüdistuse enne seda, kui kuritegu aegub. Kuritegu aegub kahe või enama aasta jooksul. Mida raskem on kuritegu, seda pikem on aegumistähtaeg. Nüüd ei ole enam aegumistähtaega teatavate väga raskete kuritegude, näiteks mõrva puhul.

Millal piirkonnakohus asja arutab?

Kui süüdistus on esitatud, saadab piirkonnakohus kohtukutse teile ja teistele isikutele, keda istungil küsitletakse. Kui teid peetakse kinni, toimub kohtuistung võimalikult kiiresti ning mitte hiljem kui kaks nädalat pärast süüdistuse esitamise kuupäeva.

Alla 18-aastaste noorte puhul kehtivad eraldi ajapiirangud. Põhiistung toimub tavaliselt kahe nädala jooksul alates süüdistuse esitamisest.

Kas süüdistuse esitamisele on alternatiive?

Kui kuritegu ei ole väga raske ja te tunnistate end süüdi, võidakse teile määrata süüdistuse esitamise asemel rahatrahv lihtmenetluse raames. Prokurör teeb selle kohta määruse ja määrab kindlaks trahvisumma, mille te peate maksma. Kui te esitate avalduse süü omaksvõtmise kohta ja maksate rahatrahvi, siis kohtumenetlust ei toimu. Sel juhul ei saa te esitada kõnealust rahatrahvi käsitleva määruse peale apellatsiooni. Karistusregistri andmetesse lisatakse märke, et te nõustsite lihtmenetluse raames määratud rahatrahvi käsitleva määrusega.

Seonduvad lingid

[Rootsi kohtud](#)

[Rootsi prokuratuur](#)

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [sv](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus toimub kohtumenetlus ning kellel on õigus viibida selle juures?

Kohtumenetlus toimub tavaliselt selles piirkonnakohtus, kelle tööpiirkonnas kuritegu toime on pandud. Kohtumenetlus on avalik, välja arvatud teatavate seksuaalkuritegude puhul ning selliste juhtumite puhul, mille puhul kahtlustatav on noor, ning riikliku julgeoleku vastaste kuritegude puhul. Kogu kohtumenetlus või osa sellest võidakse ka teatavatel muudel juhtudel kuulutada kinniseks. Kohtusaalist võib välja saata kõik isikud, kes segavad kohtumenetlust või mõjutavad tunnistajaid.

Kes teeb kohtuotsuse?

Tavaliselt koosneb kohus kohtu eesistujast – kes on jurist – ja kolmest rahvakohtunikust. Rahvakohtunikud ei ole kvalifitseeritud juristid, vaid nad nimetab piirkonnakohtu tööpiirkonna omavalitsuse juht. Lisaks viibib kohal protokolliv kohtusekretär. Piirkonnakohtu ametnikud istuvad ühe laua taga, süüdistaja teise laua taga ning teie ja teie kaitsja istute kolmanda laua taga. Kohal viibivad tunnistajad istuvad eraldi laua taga.

Mis juhtub, kui kohtumenetluse käigus ilmneb uut teavet?

Kui kohtumenetluse käigus ilmnevad uued asjaolud, võib prokurör süüdistusakti muuta. Kui te tunnistate end süüdistuse teatavates punktides süüdi, siis võib see tähendada, et prokurör ei pea nende punktidega seoses esitama teie vastu nii üksikasjalikke tõendeid. Kuid kui te tunnistate end süüdi, ei ole teil siiski võimalik pidada prokuröriga läbirääkimisi kergema karistuse saamiseks.

Kas ma pean kohtumenetluse ajal kohal viibima?

Kergemate õigusrikkumiste puhul, milles te tunnistate end süüdi, võib asja üle otsustada, ilma et te peaksite kohal viibima. Üldjuhul peate te siiski isiklikult kohal olema. Kui te ei osale kohtuistungil, võib kohus määrata teile karistuseks tingimusliku rahatrahvi või otsustada, et politsei peab teid kohale toimetama. Tingimuslik rahatrahv on eelnevalt kindlaksmääratud rahasumma, mille te peate ära maksma.

Kas ma saan kasutada tõlgi abi?

Kui te ei mõista rootsi keelt, on teil õigus saada abi tõlgilt, kes tõlgib ära kõik, mis kohtumenetluse käigus öeldakse. Sel juhul on oluline anda piirkonnakohtule piisavalt varakult enne kohtumenetluse algust teada, et te vajate tõlki. Tõlk viibib tavaliselt kohtusaalis kohal, kuid võimalik on pakkuda tõlketeenust ka telefoni teel.

Kas mul võib olla advokaat ja kas mul peab olema advokaat?

Advokaadi määramine ei ole kohustuslik ning teil on õigus end ise kaitsta. Kui teil on õigus kasutada riikliku kaitsja abi ja te ei ole esitanud vastuväiteid selle suhtes, et teile määratakse advokaat, määrab kohus teile advokaadi, kes tegutseb teie riikliku kaitsjana. Kui te soovite kasutada konkreetse advokaadi abi, peate sellest kohut eelnevalt teavitama. Kui te ei ole oma advokaadiga rahul, võib teatavatel tingimustel olla võimalik vahetada oma riiklikku kaitsjat.

Kas ma võin kohtumenetluse käigus sõna võtta ning mis juhtub, kui ma seda ei tee?

Süüdistataval on alati õigus võtta kohtumenetluse ajal sõna. Samas teisest küljest ei ole te kohustatud rääkima. See, kas kasulik on rääkida või vaikida, sõltub konkreetsest juhtumist. Süüdistatav ei anna ühtegi vannet ning ta ei ole kohustatud rääkima tõtt. Kui te ei räägi tõtt ning prokurör või kohus avastavad selle, võib see mõjutada kõigi teie ülejäänud ütluste usaldusväärsust.

Mis toimub tõenditega?

Enne kohtumenetluse algust on teil õigus tutvuda prokuröri tõenditega. Tunnistajaid, keda kavatakse kohtumenetluse ajal küsitleda, peab küsitlema ka eeluurimise ajal ning nende ütluseid tuleb uurimistoimikus täies mahus tsiteerida. Teil on õigus esitada oma advokaadi kaudu prokuröri kutsutud tunnistajatele küsimusi ning vaidlustada nende esitatud teavet.

Soovi korral võite te esitada oma tõendeid. See hõlmab nii tunnistajaid kui ka dokumente jne. Ka teie kutsutud tunnistajaid peaks politsei eeluurimise ajal küsitlema. Kui neid tunnistajaid ei ole varem küsitletud, võib prokurör nõuda, et kõigepealt peaks neid küsitlema politsei, s.t kohtuistung võidakse lükata edasi ning see võib toimuda teisel päeval. Teie kutsutud tunnistajaid küsitleb kõigepealt teie advokaat, kuid nii prokuröril kui ka kohtul on õigus esitada neile tunnistajatele küsimusi.

Kohtul on õigus lükata tagasi tõendid, mis ei ole juhtumi puhul asjakohased. Tõenditel, mis näitavad, et te olete korralik inimene, või muudel iseloomustavatel tõenditel on tavaliselt väike väärtus või puudub selline väärtus üldse.

Kuidas kohtumenetlus algab?

Kohtumenetluse alguses loeb prokurör ette süüdistused, milles ta väidab teid süüdi olevat. Seejärel esitab kuriteoohvri advokaat kahjunõude. Teie advokaat ütleb kohtule, kas te tunnistate end süüdi kuriteos, milles teid süüdistatakse, ning milline on teie vastus kahjunõudele.

Seejärel räägib prokurör üksikasjalikumalt sellest, mis tema arvates juhtus, ning analüüsib kõiki kirjalikke tõendeid. Seejärel on teie advokaadil võimalus esitada oma arusaam juhtunust ja analüüsida kirjalikke tõendeid.

Kuidas küsitletakse mind ja kuriteoohvrit?

Kui kohal viibib kuriteoohver (kannatanud pool), siis küsitletakse seejärel teda. Küsitlemist alustab prokurör, kuid kuriteoohvrile võivad küsimusi esitada nii kuriteoohvri advokaat, teie advokaat kui ka kohus. Kui kuriteoohvri küsitlemine on lõppenud, on teie kord ütlusi anda. Soovi korral on teil õigus rääkida enda eest enne seda, kui prokurör hakkab teile küsimusi esitama. Teile võivad küsimusi esitada ka teie advokaat, kuriteoohvri advokaat ja kohus.

Kuidas toimub tunnistajate küsitlemine?

Kui teie küsitlemine on lõppenud, on aeg küsitleda tunnistajaid. Kõigepealt küsitletakse prokuröri kutsutud tunnistajaid ning seejärel teie kutsutud tunnistajaid. Tunnistajatele võivad küsimusi esitada nii prokurör, advokaadid kui ka kohus. Kogu küsitlemine – nii kuriteoohvri, teie kui ka tunnistajate küsitlemine – salvestatakse audiovisuaalselt.

Minu isiklike asjaolude uurimine

Pärast tõendite uurimist on aeg tutvuda teie isiklike asjaoludega. See tähendab, et uuritakse teie rahalist seisu, eluaseme olukorda, perekonnaseisu, mis tahes ainete kuritarvitamisega seotud probleeme ning varasemaid süüdimõistmisi Rootsis või muudes riikides. Seda tehakse eesmärgiga uurida, milline karistus oleks kõige asjakohasem, pidades silmas teie juhtumi puhul olemasolevaid võimalusi.

Kuidas kohtumenetlus lõpeb?

Kohtumenetluse lõpus esitavad prokurör, kuriteoohver või tema õigusnõustaja ning lõpuks teie advokaat lõppsõna. Nii prokurör kui ka advokaadid esitavad oma väited selle kohta, kuidas kohus antud asjas otsustama peaks ning milline karistus tuleks teile süüdimõistmise korral määrata.

Millal ja kuidas saan ma teada, mida kohus otsustas?

Kohus võib teha otsuse kas samal päeval pärast arutelu või anda kohtuotsusest teada umbes nädala pärast. Kohtuotsuse väljakuulutamise tähendab, et kohus loeb teie juuresolekul ette kohtuotsuse kokkuvõtte. Kui kohtuotsus tehakse teatavaks mõnel muul päeval pärast kohtuistungit, ei pea te kohale minema ning kohtuotsus saadetakse teile ja teie advokaadile. Kohtuotsus on alati kirjalik.

Millise karistuse võib määrata?

Vangistus – kindlaksmääratud kestusega, mis võib minimaalselt olla 14 päeva ja maksimaalselt 18 aastat, või eluaegne. Vanglakaristust, mis on pikem kui kuus kuud, kantakse kinnipidamisasutuses. Lühemat vanglakaristust võib teataval tingimustel kanda elektroonilise jälitusseadme kasutamisega.

Kaitsev kriminaalhooldus – järelevalve tegemine teatava aja, tavaliselt ühe aasta jooksul, millele järgneb kahe aasta pikkune katseaeg. Seda karistust võib kombineerida rahatrahvi, maksimaalselt kolme kuu pikkuse vangistuse, üldkasuliku töö ja/või võõrutus- või haiguse raviga.

Tingimuslik karistus – alla kahe aasta pikkune katseaeg. Tingimuslikku karistust kombineeritakse tavaliselt rahatrahvi või üldkasuliku tööga.

Rahatrahv – konkreetne kindlasummaline rahatrahv või vahenditest sõltuv rahatrahv, mis on seotud kuriteo raskusastme ja teie päevase sissetulekuga.

Minimaalne kindlasummaline rahatrahv on 200 Rootsi krooni (umbes 20 eurot) ja minimaalne vahenditest sõltuv rahatrahv on 30 trahvi päevaühikut suurusega 50 Rootsi krooni (umbes 150 eurot).

Üldkasulik töö – kombineerituna kaitsva kriminaalhooldusega või tingimusliku karistusega. See tähendab tasustamata töö tegemist oma vabal ajal konkreetse arvu tundide ulatuses (40–240 tundi).

Erihooldus – ainete kuritarvitajad võib saata ravile seoses nende sõltuvusega ning isiku, kes kannatab tõsise vaimse häire all, võib suunata kohtumeditiinilisele psühhiaatriaravile.

Noorte suhtes võib kasutada ka muud karistusi: noorte õigusrikkujate rehabilitatsiooniteenistuse kasutamine ja noorte hoolekande kohaldamine.

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus langetab otsuse

Kas ma võin esitada apellatsiooni piirkonnakohtu otsuse peale?

Piirkonnakohtu otsuse peale võivad apellatsiooni esitada nii prokurör kui ka süüdimõistetud isik. Erandeid kohaldatakse aga siis, kui karistuseks on määratud ainult rahatrahv või prokuröri seisukohast siis, kui teid on õigeks mõistetud kergemas õigusrikkumises. Neil juhtudel on apellatsiooni arutamiseks apellatsioonikohtus vaja eriluba.

Milliste muudatuste tegemist võin ma seoses piirkonnakohtu otsusega taotleda?

Te võite esitada apellatsiooni ja taotleda kas enda õigeks mõistmist või kergemat karistust. Te ei pea apellatsiooni esitamist üksikasjalikult põhjendama, kuid mõnikord on selliste selgituste andmine teile kasulik.

Mida tehakse piirkonnakohtus esitatud tõenditega?

Apellatsiooni esitades peate te ütleva, milliseid tõendeid apellatsioonikohus peaks uurima. Samuti on teil õigus esitada apellatsioonikohtus uusi tõendeid.

Ette mängitakse piirkonnakohtus ära kuulatud isikute küsitlemise audiovisuaalne salvestis. Seetõttu neid üldjuhul apellatsioonikohtus uuesti ei küsitleta.

Sama kehtib ka teie küsitlemise kohta. Apellatsioonikohtus võidakse esitada mõni täiendav küsimus vaid erandkorras.

Millised on ajapiirangud apellatsiooni esitamisel?

Apellatsioon tuleb esitada kolme nädala jooksul alates kuupäevast, mil piirkonnakohtus otsuse tegi. Kui te olete apellatsiooni esitanud selle aja jooksul, on prokuröri aega üks nädal, et otsustada, kas ta soovib samuti apellatsiooni esitada.

Millal apellatsiooni arutatakse?

Kui teid peetakse apellatsiooni esitamise ajal kinni, peab apellatsioonikohus alustama menetlust kaheksa nädala jooksul alates kuupäevast, mil piirkonnakohtus tegi otsuse. Muudel juhtudel võib eeldada, et apellatsioonikohus arutab apellatsiooni 3–12 kuu jooksul.

Mis toimub apellatsiooni arutamisel?

Apellatsioonikohtu põhiistungil järgitakse üldjoontes sama menetlust nagu piirkonnakohtus. Suurim erinevus seisneb selles, et teid ja teisi küsitletud isikuid ei küsitleta uuesti ning selle asemel vaadatakse ja kuulatakse piirkonnakohtus tehtud salvestist.

Kas apellatsioonikohus võib mulle määrata karmima karistuse?

Kui apellatsiooni esitasite ainult teie, ei saa apellatsioonikohus määrata piirkonnakohtus määratud karistusest rangemat karistust. Kui apellatsiooni on esitanud ka prokurör, võib apellatsioonikohus määrata kas leebema või rangema karistuse.

Mis juhtub, kui apellatsioonikohtus minu apellatsiooni ei rahuldata?

Kui apellatsioonikohus ei rahulda teie apellatsiooni, on võimalik esitada apellatsioon ülemkohtule. Kuid selleks, et ülemkohus arutaks teie juhtumit, on vajalik apellatsioonimenetluse luba, mis tähendab, et teie asja arutamiseks peavad olema erilised põhjused.

Kas mul on õigus saada hüvitist, kui mind mõistetakse õigeks?

Kui teid mõistetakse õigeks ja kohtuotsuse peale ei esitata apellatsiooni, on teil õigus saada hüvitist vahi all viibitud ja kinnipidamise aja eest. Hüvitist hõlmab saamata jäänud sissetulekut ja tegelikku vabaduse kaotust. Teie hüvitisnõude vaatab läbi õiguskantsleri büroo. Kui teilt ei ole vabadust võetud, hüvitatakse teile vaid teie tõendite esitamisega kaasnevad kulud jmt.

Kas kohtuotsust käsitlevad andmed säilitatakse?

Süüdimõistev otsus kantakse karistusregistrisse. See, kui kaua seal andmeid hoitakse, sõltub teile määratud karistusest. Kui teid on õigeks mõistetud, siis andmed kustutatakse. Te ei saa neid andmeid ise muuta. Andmetele on juurdepääs teil ja teataval Rootsi ja muude liikmesriikide kohtusüsteemi kuuluvatel ametiisikutel.

Millal muutub süüdimõistev kohtuotsus lõplikuks?

Süüdimõistev otsus muutub lõplikuks, kui apellatsiooni esitamise tähtaeg on möödunud või ülemkohus on teinud juhtumiga seoses otsuse, kas siis keeldudes andmast menetlusele luba või tehes kohtuotsuse. Teataval juhtudel on kohtuotsusega võimalik nõustuda ja seega hakata karistust kandma ka enne apellatsiooniperioodi möödumist.

Kas minu üle võib pärast kohtuotsuse lõplikku muutumist veel kord kohut mõista?

Kui kohus on teie üle kuriteo toimepanemise eest kohut mõistnud, saab teie üle samas asjas veel kord kohut mõista ainult väga erandlike asjaolude korral. Seda juhtub ainult umbes kord aastas. Üldjuhul kehtib see ka selliste kuritegude puhul, mille eest teid on süüdi mõistetud teises liikmesriigis.

Kas ma võin karistust kanda oma päritoluriigis?

Teil võidakse lubada kanda karistust oma päritoluriigis, kui te seda soovite. Te peaksite esitama taotluse [Rootsi vanglate ja kriminaalhooldusteenistusele](#). Vastasel korral peate te karistust kandma Rootsis.

Seonduvad lingid

[Õiguskantsleri büroo](#)

[Rootsi vanglate ja kriminaalhooldusteenistus](#)

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [sv](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5. Väiksemad õigusrikkumised

Milline on tavaline karistus liiklusnõuete rikkumise eest?

Kui teid süüdistatakse väikemas liiklusnõuete rikkumises, on karistuseks tavaliselt rahaträhv. Kui politsei on teid sündmuskohal peatanud ja te võtate õigusrikkumise omaks, võib ta väljastada teile trahvinõude.

Mis juhtub siis, kui ma eitan õigusrikkumise toimepanemist?

Kui te eitate õigusrikkumise toimepanemist, korraldab politsei ueluurimise ning pärast seda edastatakse asi prokuröridele, kes teeb otsuse süüdistuse esitamise kohta. Kui alustatakse kriminaalmenetlust, siis seejärel toimub piirkonnakohtu istung. Tavaliselt ei ole teil õigus kasutada selliste juhtumite puhul riikliku kaitsja abi. Samas on teil õigus kasutada advokaadi abi, kui te katate tema kulud ise, ning tõlgi abi, kui te ei oska rootsi keelt.

Mis juhtub raskemate liiklusnõuete rikkumiste puhul?

Kui teid kahtlustatakse raskemas liiklusnõuete rikkumises, näiteks raskes jooibes (üle 100 mg/ml) juhtimises, on tavapäraseks karistuseks vähemalt ühe kuu pikkune vangistus. Kui prokurör arvab, et ta suudab teie süüd tõendada, saadetakse asi ka kohtusse. Sel juhul võib teil olla õigus kasutada riikliku kaitsja abi.

Seonduvad lingid

[Rootsi politsei](#)

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

Kahtlustatava ja süüdistatava õigused kriminaalmenetluses - Inglismaa ja Wales

Pange palun tähele, et need teabelehed kehtivad ainult Inglismaa ja Walesi kohta. Kui te tahate teavet oma õiguste kohta Ühendkuningriigi muudes osades, vaadake eraldi teabelehti Šotimaa ja Põhja-Iirimaa kohta.

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui teid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mida menetletakse kohtus. [Teabeleht nr 5](#) sisaldab teavet väiksemate liiklusnõuete rikkumiste kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt rahaträhvi.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiage kogu teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Kriminaalmenetluse tavapärased etapid on järgmised:

[Politsei](#) uurib, kas kuritegu on toime pandud ja kes selle toime pani. Ta kogub tõendeid.

Olles teinud kindlaks kahtlustatava, võib politsei selle isiku vajaduse korral vahistada ja teda kuriteoga seoses üle kuulata.

Kui politsei leiab, et kahtlustatav võib olla kuriteo toimepanija, peab ta nõu [Riigiprokuratuuriga \(Crown Prosecution Service\)](#) selle üle, kas esitada talle süüdistus, s.t esitada ametlik süüdistus, mida arutatakse kohtus.

Riigiprokuratuur teeb otsuse sobiva süüdistuse kohta ja toimetab kahtlustatavale kätte ametliku dokumendi, milles kirjeldatakse tema väidetavat süüd.

Enne kohtumenetlust peetakse kohtuistungid, et selgitada välja, kas süüdistatav kavatseb oma süü omaks võtta, ning kontrollida, kas kohtuasi on kohtulikuks arutamiseks ette valmistatud.

Prokurör esitab kohtumenetluse ajal tõendid. Süüdistatav võib samuti enda kaitseks tõendeid esitada. Tõsiste kuritegude kohta langetavad otsuse vandekohtunikud ja vähem tõsiste kohta rahukohtunikud.

Kui kõik tõendid on ära kuulatud, kuulutavad rahukohtunikud või vandekohtunikud välja kohtuotsuse.

Kui süüdistatav mõistetakse süüdi, määrab kohtunik talle karistuse.

Otsuse võib edasi kaevata.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiage teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusosalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõikige alltoodud linkidel

[1. Õiguslase nõu saamine](#)

[2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal](#)

Uurimine ja vahistamine

Ülekuulamine ja süüdistuse esitamine

Enne kohtumenetlust kohtusse ilmumine

Kriminaalasja ettevalmistamine enne kohtumenetlust

[3. Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[4. Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

Rohkem teavet apellatsioonimenetluse kohta

[5. Liiklusnõuete rikkumised](#)

Seonduvad lingid

[Riigiprokuratuur \(Crown Prosecution Service\)](#)

[Riikliku Kodanikuvabaduste Nõukogu \(Liberty\) inimõigusi käsitlev juhend](#)

Viimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õiguslase nõu saamine

Kui teid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Sellel teabelehel kirjeldatakse, kuidas leida advokaat ja kes peab selle eest tasuma.

Politseijaoskonnas

Kui teid kuulatakse üle politseijaoskonnas, on teil õigus saada tasuta õiguslast nõu ka juhul, kui teid ei ole vahistatud. Te võite paluda politseil võtta ühendust teie valitud konkreetse advokaadibürooga või valveadvokaadiga politseist sõltumatu õigusnõustajaga, kes on kättesaadav ööpäev läbi. Mõne kuriteo korral annab sõltumatu õigusnõustaja nõu ka telefoni teel. Raskemate kuritegude korral võib õigusnõustaja tulla teiega politseijaoskonda kaasa. Kui te soovite teist advokaati, leiate ta [õigusliidu \(Law Society\)](#), [advokatuuri nõukogu \(Bar Council\)](#), [kodanike nõustamise büroo \(Citizens Advice Bureau\)](#) või [tsiviilõiguslase nõustamise \(Civil Legal Advice\)](#) veebisaidi kaudu. Kui te otsustate valveadvokaati mitte kasutada, peate arvestama teatavate kuludega.

Kui te soovite õiguslast nõu, peab politsei enne ülekuulamist ootama, kuni advokaat on teiega rääkinud. Kui te ei soovi advokaati, kuid muudate hiljem oma meelt, võite nõuda advokaati igal ajal.

Kui politsei ei ole teid vahi alla võtnud

Kui politsei ei ole teid vahi alla võtnud, kuid teid süüdistatakse kuriteos, peaksite võtma advokaadiga ühendust võimalikult kiiresti. Kui te ei tea ühtegi advokaati, leiate ta [õigusliidu](#), [advokatuuri nõukogu](#), [kodanike nõustamise büroo](#) või [tsiviilõiguslase nõustamise](#) veebisaidi kaudu. Sõltuvalt teie rahalisest olukorrast võidakse teile õigusabi anda tasuta. Advokaat oskab teile öelda, kas te olete selleks sobiv kandidaat. Igal juhul te peate andma teavet oma rahalise olukorra kohta (nt esitama palgatõendi).

Tasuta õigusabiteenust osutavad ainult [õigusabi ameti \(Legal Aid Agency\)](#) advokaadid või riikliku kaitse teenistuse advokaadid linnades, kus selline teenistus on olemas. Teavet selle kohta, millised advokaadid neisse organitesse kuuluvad ja tasuta õigusabi annavad, leiate [tsiviilõiguslase nõustamise](#) veebisaidilt.

Kohtus

Kui teie asi jõuab kohtusse, on teil õigus seadusjärgsele esindamisele. Õiguslase nõu ja esindamine tagatakse kohtualustele [kriminaalasjades antava õigusabi teenistuse \(Criminal Legal Aid\)](#) kaudu. Õigusabi eest tasu küsimine sõltub kriminaalasia raskusastmest ja teie rahalisest olukorrast. Kui teil ei ole advokaati, taotlege kohe pärast kohtusse saabumist kohtumist valveadvokaadiga.

[Rahukohtus \(Magistrates' Court\)](#) on õiguslane nõu ja esindamine tasuta, kui tegemist on raske kuriteoga. Kui tegemist ei ole raske kuriteoga, võidakse teilt nõuda kulude hüvitamist sõltuvalt arutatavast asjast ning teie vanusest ja sissetulekust. Te saate tasuta õigusesindaja, kui olete alla 18-aastane või saate teatavaid riiklike toetusi. Tasuta nõu ja esindamise saamise tingimusi selgitab teile kohtus [valveadvokaat \(duty solicitor\)](#) või kohtutöötaja.

Kui teie kohtuasja arutab [kroonikohtus \(Crown Court\)](#), on teil õigus saada õigusnõu ja kasutada esindajana advokaati. Kui teie leibkonna aastane netosissetulek on 37 500 naelsterlingit või rohkem, siis tuleb teil õigusabi eest tasuda. Olenevalt teie rahalisest olukorrast tuleb teil tasuda õiguslase esindamise eest kas sissetulekul või kapitalil põhinevat tasu või siis mõlemat.

Kui teid kroonikohtus süüdi ei mõisteta, võidakse teie kulud hüvitada. Kui teid mõistetakse süüdi, võidakse teilt nõuda, et te tekkinud kulud hüvitaksite.

Seonduvad lingid

[Õigusabi amet](#)

[Õigusliidu juhised](#)

[Kodanike nõustamise büroo juhendid \(Ühendkuningriik\)](#)

[Kriminaalasjades antava õigusabi teenistus](#)

[Advokatuuri üldnõukogu](#)

Viimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2. Minu õigused kuriteo uurimise ajal (enne asja kohtulikku arutamist)

Sellel teabelehel ja selle alalehtedel selgitatakse eeluurimise ajal kohaldatavat menetlust ning seda, mis juhtub pärast uurimist ja enne kriminaalkohtumenetlust.

Millised on eeluurimise etapid?

Eeluurimine algab siis, kui politsei kahtlustab kuriteo toimepanemist. Politsei viib läbi uurimise ja kogub tõendeid. Tõsiste juhtumite korral, kui politseil on enda arvates piisavalt tõendeid süüdistuse esitamiseks, võtab politsei ühendust [Riigiprokuratuuriga \(Crown Prosecution Service\)](#), kes tavaliselt otsustab, kas ja milline süüdistus esitada. Selleks võidakse läbi viia täiendav uurimine.

Kui teie olete politsei arvates kahtlustatav, on esimene peamine etapp otsuse langetamine teie vahistamise kohta.

Pärast vahi all ülekuulamist järgneb süüdistuse esitamise üle otsustamise etapp. Kui politseil on vaja läbi viia täiendav uurimine ning teie eelvangistuses hoidmine ei ole vajalik, peab politsei teid vabastama kas süüdistust esitamata või kautsjoni vastu, paludes teil hilisemal kuupäeval politseijaoskonda tagasi pöörduda.

Kui teile esitatakse siiski süüdistus õigusrikkumises ning politsei otsustab, et teie suhtes tuleks kohaldada eelvangistust, viiakse teid kohtu ette, kes otsustab, kas vabastada teid enne kohtumenetluse toimumist kautsjoni vastu või ei.

Kui te olete uurimise all seoses väidetava osalemisega terrorismis, siis on teie õigused ja politsei volitused allpool kirjeldatutest erinevad (vt [2000. aasta terrorismivastast seadust](#), mida nendel teabelehtedel ei käsitleta).

Kui te olete noorem kui 18 aastat, on teil täiendavad õigused. Paluge oma advokaadil neid teile selgitada.

Klõikides alltoodud linkidel, leiate rohkem teavet selle kohta, millised on teie õigused enne asja kohtulikku arutamist.

[Uurimine ja vahistamine \(1\)](#)

[Ülekuulamine ja süüdistuse esitamine \(2\)](#)

[Enne kohtumenetlust kohtusse ilmumine \(3\)](#)

Kriminaalasja ettevalmistamine enne kohtumenetlust (4)

Uurimine ja vahistamine (1)

Kas politsei esitab mulle küsimusi?

Kui politsei kahtlustab teid kuriteo toimepanemises või kuriteo kohta teabe omamises, võib ta teile küsimusi esitada.

Kas ma pean politseijaoskonda minema?

Politsei võib teid tänaval või muus avalikus kohas [peatada](#), läbi otsida ja küsida teilt teatavaid küsimusi. Te peaksite ütlema politseile oma nime ja aadressi, kui teilt neid küsitakse. Kui politsei kahtlustab teid kuriteos, võib ta paluda teil minna politseijaoskonda vabatahtlikult. Samuti on politseil õigus teid vahistada ja viia teid politseijaoskonda vastu teie enda tahtmist. Teile tuleb öelda, miks seda tehakse.

Kas ma võin politseijaoskonnast lahkuda?

Kui te viibite politseijaoskonnas kas kahtlustatava või võimaliku tunnistajana, kuid teid ei ole vahistatud, siis võite igal ajal sealt lahkuda.

Mis juhtub siis, kui mind vahistatakse?

Kui politsei tahab teid politseijaoskonnas hoida, tuleb teid [vahistada](#). Teile tuleb öelda, miks seda tehakse. Lisaks peab vahistamine olema vajalik. Politsei võib teid läbi otsida, võtta teilt sõrmejäljed ja DNA-proovi ning teostada muid [siin](#) kirjeldatud läbivaatusi.

Mis saab siis, kui ma inglise keelt ei räägi?

Kui te inglise keelest aru ei saa, peab politsei võimaldama teil kasutada tasuta tõlgi teenuseid. Ilma tõlgita ei tohi teid üle kuulata.

Kas ma saan advokaadi?

Vahistamise korral on teil õigus pidada nõu advokaadiga. Kui te ei tea ühtegi advokaati, võtab politsei ühendust nn valveadvokaadiga. Täiendavat teavet leiate [teabelehel nr 1](#).

Mis saab siis, kui ma olen noorem kui 17-aastane või haavatavasse elanikkonnarühma kuuluv täiskasvanu?

Kui te olete noorem kui 17-aastane või kuulute haavatavasse elanikkonnarühma, ei tohi teid üle kuulata ilma vanema, hooldaja või sotsiaaltöötaja juuresolekuta.

See isik toetab ja nõustab teid politseiga suhtlemisel. See isik ei ole advokaat ega anna õigusosalast nõu. Selliseks täiskasvanuks võib olla ka pereliige, sõber, vabatahtlik ning sotsiaal- või hoolekandetöötaja.

Kas politsei võib mind läbi otsida?

Ka juhul, kui teid ei ole vahistatud, võib politsei teid või teie sõidukit [peatada ja läbi otsida](#), kuid seda ainult juhul, kui on põhjendatud alust kahtlustada, et teie valduses on varastatud või keelatud esemeid või et te olete pannud toime kuriteo.

Kas politsei võib võtta minult sõrmejäljed või DNA-proovi?

Kui teid ei ole vahistatud, ei pea te sõrmejälgi või muid proove andma ning politsei ei saa neid ilma teie nõusolekuta võtta. Kuid kui te olete vahistatud, on politseil õigus võtta näiteks [vere-, sülje- või koeproove](#) ilma teie nõusolekuta.

Kas ma pean osalema äratundmiseks esitamise toimingus?

Kui teid on vahistatud, võib politsei paluda teil osaleda äratundmiseks esitamise toimingus. Sellest keeldumist võidakse kasutada kohtumenetluses teie vastu. Tavaliselt kujutab toiming endast videoülesvõtete näitamist ohvrile või tunnistaja(te)le. Advokaat saab teile nõu anda.

Kas politseil on õigus minu auto või ruumid läbi otsida?

Kui teid on vahistatud, võib politsei vanema ametniku loal teie auto ja ruumid läbi otsida ning konfiskeerida mis tahes vara, kui see on uurimise jaoks asjakohane.

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Jah, võite küll. Nimelt selleks, et öelda, kus te viibite.

Kas ma võin vajaduse korral kohtuda arstiga?

Kui te vajate arstiabi, on teil õigus kohtuda arstiga.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga?

Jah. Saatkonna esindaja tuleb politseijaoskonda või võtab teiega ühendust, kui te vajate abi. Politsei on isiku vahistamise või kinnipidamise korral kohustatud võtma ühendust järgmiste ELi riikide konsulaaresindustega: Austria, Belgia, Bulgaaria, Hispaania, Itaalia, Kreeka, Poola, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Taani, Tšehhi Vabariik või Ungari.

Mis juhtub, kui mind vahistatakse Euroopa vahistamismääruse alusel?

Kui üks liikmesriik on teinud [Euroopa vahistamismääruse](#), võidakse teid vahistada teises liikmesriigis ja saata pärast kohtuistungit tagasi vahistamismääruse teinud liikmesriiki. Kohtuistungil ajal on teil õigus advokaadile ja tõlgile, kui teil peaks neid vaja minema. Täiendavat teavet leiate [teabelehel nr 1](#).

Kas politsei esitab mulle süüdistuse?

Kui politsei leiab, et teie vastu on piisavalt tõendeid, võib ta esitada teile kuriteosüüdistuse. Süüdistuses öeldakse, millise kuriteo te politsei arvates toime panite. Kui teile on süüdistus esitatud, ei või politsei teid selle kuriteoga seoses rohkem üle kuulata.

Kui kaua võib politsei mind pärast vahistamist kinni pidada?

Pärast vahistamist võib politsei teid politseijaoskonnas kinni pidada kuni 24 tundi. Vanemametnik võib seda ajavahemikku pikendada 36 tunnini, kui on alust arvata, et see on vajalik tõendite kogumiseks, kui tegemist on raske kuriteoga ja kui see on vajalik uurimise nõuetekohaseks läbiviimiseks. Pärast selle aja möödumist tuleb teile esitada süüdistus või teid tuleb vahi alt vabastada. Kui politsei soovib teid täiendavalt kinni pidada, peab ta saama selleks rahukohtu loa. Kohus võib pikendada kinnipidamisaega maksimaalselt 96 tunnini.

Politsei vastu kaebuste esitamine

Kui te arvate, et politsei ei kohelnud teid nõuetekohaselt, võite esitada kaebuse kas politseile või [politsei vastu esitatud kaebusi lahendavale sõltumatule komisjonile \(Independent Police Complaints Commission\)](#).

Ülekuulamine ja süüdistuse esitamine (2)

Millal võib mind üle kuulata?

Kui te olete vahistatud ja teid [peetakse kinni politseijaoskonnas](#), peab kinnipidamisametnik tagama, et te olete ülekuulamiseks vaimselt ja füüsiliselt terve. Mis tahes 24-tunnise ajavahemiku jooksul tuleb teile võimaldada vähemalt 8-tunnine periood, mil teid üle ei kuulata. Ülekuulamise ajal tuleb teile võimaldada 15-minutilise puhkepaus iga 2 tunni järel. Tavaliselt võib teie advokaat ülekuulamise juures viibida.

Kas ma pean vastama politsei küsimustele?

Te ei pea küsimustele vastama. Kui teid kahtlustatakse kuriteos, peab politsei esitama teile enne küsimuste esitamist ametliku hoiatuse. Nad hoiatavad teid, et te ei pea küsimustele vastama, kuid kui te otsustate seda teha, võidakse teie sõnu kasutada kohtus tõendina. Lisaks tuleb teile öelda, et kui te jätate ütlemata midagi, mida te soovite hiljem kasutada kohtus enda kaitseks, siis võidakse kohtumenetluses kasutada teie vastu asjaolu, et te ei öelnud seda varem politseile.

Kuidas toimub politseipoolne ülekuulamine?

Politseijaoskonnas toimuvad ülekuulamised ülekuulamistoas ja need helisalvestatakse alati. Enne ülekuulamist tuleb teile salvestusprotsessi selgitada.

Millal politsei mulle süüdistuse esitab?

Kui politsei leiab, et teie vastu on piisavalt tõendeid, võib ta esitada teile kuriteosüüdistuse. Pärast seda ei või politsei teid selle kuriteoga seoses rohkem üle kuulata. Süüdistust võib menetluse hilisemas etapis muuta.

Enne kohtumenetlust kohtusse ilmumine (3)

Millal pean ma esimest korda kohtusse ilmuma?

Kui politsei hoiab teid vahi all, tuleb teid toimetada kohtusse järgmisel istungite päeval. Tavaliselt toimub esimene arutamine rahukohtus.

Kas mul on õigus advokaadile?

Kohtus on teil õigus advokaadile. Kui teil oma advokaati ei ole, tegutseb teie heaks nn valveadvokaat. Täiendavat teavet leiate [teabelehel nr 1](#).

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma inglise keelt ei valda?

Kui te inglise keelt ei räägi, võimaldatakse teil tasuta kasutada tõlki, kes tõlgib teile kogu kohtumenetluse.

Kas mind vabastatakse vahi alt?

Kui teid hoitakse vahi all, võite esitada kohtule taotluse enda vabastamiseks kaitsjoni vastu. Kui teile määratakse kaitsjon, ei pruugi teil olla vaja raha deposiiti jätta.

Tavaliselt vabastatakse teid kaitsjoni vastu, kui teil ei ole varasemast ajast kriminaalkaristusi ning kui kohus leiab, et te ei kujuta endast ohtu ühiskonnale, ei sega vahele tunnistajate ütlustele ja ilmute kohtusse määratud ajal. Kaitsjoni vastu vabastamise suhtes võib kehtestada tingimusi, näiteks kindlal aadressil viibimine, politseile oma passi loovutamine või elektroonilise kiibi kandmine.

Kui kohus kaitsjoni määramisest keeldub, hoitakse teid kohtumenetluseni vangis.

Kas ma võin vaidlustada otsuse, mille alusel hoitakse mind kuni kohtumenetluseni vangis?

Jah. Küsige oma advokaadil nõu.

Kas ma pean enne kohtumenetlust veel kohtusse ilmuma?

Jah. Teie advokaat nõustab teid selles küsimuses.

Kui kaua võib mind enne kohtumenetlust vangis hoida?

Kui teid hoitakse vangis, peab teie asja kohtulik arutamine toimuma [teatava aja jooksul](#).

Tavaliselt peaks kroonikohtu menetlus algama 182 päeva jooksul teie vangistamisest. Kui sellest kinni ei peeta, võite taotleda enda vabastamist kaitsjoni vastu. Vähem tõsiste juhtumite puhul peab kohtumenetlus algama 56 päeva jooksul. Kui sellest kinni ei peeta, vabastatakse teid kaitsjoni vastu.

Kriminaalasia ettevalmistamine enne kohtumenetlust (4)

Mis toimub enne kohtumenetlust?

Kohtumenetlusele eelneva aja jooksul jätkab [Riigiprokuratuur](#) selle uurimist, kas on piisavalt alust süüdistuse esitamiseks. Prokurör jagab teie advokaadiga tõendeid, mida kasutatakse kohtus teie vastu. Näiteks, kui tõendeid esitavad tunnistajad, saate nende kirjalikud ütlused. Prokurör peab teile samuti avaldama kõik teile kasuks olevad materjalid, mis võivad prokuratuuri väiteid kahjustada. Prokurör peab tõendid pidevalt läbi vaatama ja avaldama teile kõik materjalid, mis sellesse kategooriasse kuuluvad.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas ma pean enne kohtumenetlust viibima Inglismaal/Walesis?

Kui teid ei hoita vahi all või kui teid on kaitsjoni vastu vabastatud, on teil vaba voli oma kodumaale tagasi pöörduda. Kuid kui prokurör nõuab, et te viibiksite uurimise ajal Inglismaal või Walesis, ei pruugi kohus teid kaitsjoni vastu vabastada. Kohus võib teid kaitsjoni vastu vabastada tingimusel, et te jääte Inglismaale. Selle tingimuse järgimata jätmine on õigusrikkumine. Kui teid vabastatakse kaitsjoni vastu, peate teatama, millisel aadressil saab teiega Ühendkuningriigis ühendust võtta. See võib olla teie advokaadi aadress.

Kui ma läksin oma liikmesriiki, kas ma pean kohtumenetluse ajaks Inglismaale/Walesi tagasi pöörduma?

Tõenäoliselt. Mõne eelistungi puhul võib teie advokaat taotleda teie kohalviibimise nõude tühistamist või võib olla võimalik teie osalemine videolingi kaudu.

Kas minu kriminaalasi jõuab alati kohtusse?

Teie kriminaalasi ei pruugi tingimata kohtusse jõuda. Riigiprokuratuur võib otsustada menetluse lõpetada või võib teha ettepaneku [tingimisi hoiatuse](#) kohaldamiseks, mis võib hõlmata rahatrahvi. Kui te sellega nõustute, võtate süü omaks. See lisatakse teie karistusregistri andmetele ning teil puudub apellatsioonioigus.

Millist liiki tõendeid prokuratuur kogub?

Politsei kuulab üle tunnistajad ning võib samuti koguda asitõendeid ja kohtumeditiinilisi tõendeid. Näiteks võidakse koguda dokumente teie kodust või töökohast, läbi otsida teie auto või võtta teie DNA-proove (nt juukse- ja sõlmepruugid).

Kas ma saan prokuratuuri takistada teatavate tõendite kogumisel?

Mõnikord peab politseil olema [läbiotsimismäärus](#), mida saab vaidlustada. Üldiselt tuleb määruuses täpsustada, mida võib läbi otsida ja miks seda tehakse. Kui politsei määruusest kinni ei pea, ei pruugi kohus kogutud tõendeid vastuvõetavaks tunnistada.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Prokurör kogub teavet teie karistusregistri andmete kohta, sealhulgas süüdimõistmiste kohta väljaspool Ühendkuningriiki.

Kas minu vastu esitatud süüdistust võidakse enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Jah. See sõltub prokuröri poolt tõenditele antud hinnangust. Teie advokaat võib taotleda süüdistuse muutmist.

Mis saab siis, kui minu üle on mõnes teises liikmesriigis sama õigusrikkumise eest kohut mõistetud?

Kui ühe liikmesriigi kohus on langetanud lõpliku otsuse, ei tohi teie üle samade asjaolude põhjal teises liikmesriigis kohut mõista.

Kas ma võin end enne kohtumenetlust süüdi tunnistada?

Kui te soovite end enne kohtumenetlust süüdi tunnistada, on see enamikul juhtudel võimalik. Kui te end süüdi tunnistate, mõistetakse teile üldjuhul väiksem karistus võrreldes sellega, mis teile oleks mõistetud kohtuvaidluse tulemusena. Kui te otsustate end süüdi tunnistada, puudub teil tavaliselt õigus esitada apellatsioon süüdimõistva kohtuotsuse peale ning see lisatakse teie karistusregistri andmetele.

Seonduvad lingid

[Kriminaalmenetluse ja uurimise toimetamise seadus \(1996\)](#) (muudetud kujul)

[Kriminaalkohtumenetluse seadus \(2003\)](#) (muudetud kujul)

[Politsei- ning kriminaalasjadega seotud tõendite seadus \(1984\)](#)

[Toimimisjuhend](#)

[Kaitsjoniseadus \(1976\)](#) (muudetud kujul)

[Õigusrikkumistes süüdistuse esitamise seadus \(1985\), artikkel 22](#) (muudetud kujul)

[Raske organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ja politseiseadus \(2005\)](#)

[Terrorismivastane seadus \(2000\)](#)

Viimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus kohtumenetlus toimub?

Kõigi kriminaalasjade arutamine algab [rahukohtus](#). Kohtuasja võidakse seejärel menetleda kolmel moel.

Väiksemate kuritegude puhul toimetab kogu kohtumenetlust rahukohtus kas [kolmest aukohtunikust koosnev kohtukoosseis](#) või piirkonnakohtunik.

Tõsisemate kuritegude puhul viiakse kohtumenetlus läbi kas rahukohtus või [kroonikohtus](#) kohtuniku ja 12 vande kohtuniku osavõtul.

Piirkonnakohtunik või aukohtunikud kuulavad ära teie advokaadi argumendid teie kaitseks, misjärel otsustavad, mis liiki kohtumenetlus on teie asjas kõige sobivam. Võimaluse korral arutatakse teie asja rahukohtus, kuid kui see ei ole sobiv või kui te taotlete asja arutamist kroonikohtus, edastatakse teie kriminaalasi kroonikohtule. Kõik täiskasvanuid käsitlevad kohtumenetlused on avalikud.

Kui teie vastu esitatud süüdistus ei ole seotud väga raske kuriteoga ja kui te olete alla 18-aastane, toimub teie asja arutamine [noortekohtus](#) kohtuniku või kolme eriettevalmistusega aukohtuniku poolt. Avalikkust kohtusaali ei lubata.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Süüdistust saab muuta eelistungil, kuid tavaliselt ei ole see võimalik pärast seda, kui kohus on alustanud tõendite kuulamist. Vähem tõsised süüdistused tuleb esitada kuue kuu jooksul pärast kuriteo toimepanemist. Te võite süü osaliselt või täielikult omaks võtta. Prokurör võib nõustuda teiepoolse süü tunnistamisega väiksemas kuriteos, kui see, milles teid algselt süüdistati.

Kas ma pean kohtumenetlusel kohal viibima?

Nõutaval ajal kohtusse mitteilmumine on kuritegu. Peale selle võib menetlus teie puudumise korral jätkuda. Väiksemate kuritegude puhul on sageli võimalik, et teid esindab kohtus advokaat, või tunnistada oma süüd kirjalikult posti teel või lasta kohtuasja menetlemisel jätkuda teie kohalviibimiseta. Kroonikohtus ei saa kohtumenetlus tavaliselt ilma teie kohalviibimiseta jätkuda. Kuid kui te menetlust takistate või põgenete, saab menetlus ilma teieta jätkuda. Kohale mitteilmumine (mõjuva põhjusega) on kuritegu.

Kas ma saan osaleda kohtumenetluses videolingi kaudu?

Tavaliselt ei ole see võimalik, kuigi mõne istungi puhul võidakse teie osalemine tagada [videolingi](#) kaudu vanglast või politseijaoskonnast. Aukohtunikud või kohtunik ja prokurör viibivad kohtusaalis. Teie õigusnõustaja võib olla kas politseijaoskonnas või kohtus ning tal on võimalik näha ja kuulda teid videolingi kaudu.

Kas mulle antakse tõlk, kui ma ei saa toimuvast aru?

Kui te inglise keelest aru ei saa, võimaldab kohus teil kasutada tõlki.

Kas mul peab olema advokaat?

Üldiselt ei pea teil kohtus advokaat kaasas olema, kuid advokaadi kasutamine on tungivalt soovitatav. Teatavate kohtumenetluste, nagu vägistamisjuhtumite või noori tunnistajaid hõlmavate juhtumite puhul on advokaat nõutav.

Kas ma saan advokaati vahetada?

Jah, täiendavat teavet leiate [teabelehel nr 1](#).

Kas ma pean kohtus ütlusi andma?

Te võite anda ütlusi kohtumenetluse ajal, kuid teid ei saa selleks sundida. Teie advokaat annab teile nõu, kas te peaksite seda tegema. Ütluste mõjuva põhjusega andmata jätmine võib teile kahjaks tulla, kuid üksnes selle alusel, et te kohtus vaikisite, ei saa teid süüdi mõista.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kui te tõenditega nõus olete, võidakse need ette lugeda või nendest kokkuvõtte teha. Kui te vaidlustate tõendid, palutakse tavaliselt tunnistaja kohtusse ütlusi andma, et te saaksite talle küsimusi esitades tema ütlused kahtluse alla seada. Kui prokurör kasutab teie vastu tõendina dokumente, peab ta sellest teie advokaati enne kohtumenetlust teavitama. Teie advokaat saab dokumendid vaidlustada. Teie advokaat saab küsitleda kõiki tunnistajaid, kes teie vastu tunnistavad, et nende väited kahtluse alla seada.

Kas ma saan enda kaitseks tõendeid esitada?

Jah. Tõendiks võivad olla dokumendid või asitõendid. Samuti võite te kutsuda enda kaitseks tunnistajaid ning kohtunik võib nad lasta kohtusse tuua. Teie advokaat ja prokurör küsitlevad neid.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Enne kohtumenetlust kogub prokurör teie karistusregistri andmeid. See võib hõlmata süüdimõistmisi teistes riikides. Teatavates olukordades avaldatakse see teave kohtule, kuid teie advokaat saab selle toimumist vaidlustada. Isegi kui teie karistusregistri andmeid kohtus arvesse võetakse, ei saa teid süüdi mõista ainult selle alusel, et teid on varem kuriteos süüdi mõistetud.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Pärast tõendite kuulamist tehakse kohtuotsus selle kohta, kas te olete süüdi või ei. Rahukohtus langetavad otsuse aukohtunikud. Kroonikohtus langetavad otsuse ainult vande kohtunikud. Kui otsus on õigeksmõistev, kohtuasi lõpetatakse. Kui muid süüdistusi ei ole, võite kohtust lahkuda. Kui otsus on süüdimõistev, teevad advokaadid avaldusi karistuse kohta. Karistus võidakse määrata eraldi kohtuistungil.

Milline karistus mulle määratakse?

Karistus sõltub kuriteo raskusastmest. Kohus järgib [riiklikke suuniseid](#). Iga kuriteo jaoks on kehtestatud maksimaalne karistus; mõne jaoks on ka minimaalne karistus.

Võimalike karistuste kohta leiab täiendavat teavet [siit](#). Need on:

vangistus – see võib olla kindlaksmääratud või määramata ajaks. Kohus selgitab, kui palju sellest te tõenäoliselt peate vanglas kandma. Karistused, mis on lühemad kui 12 kuud, võib määrata tingimisi (kantakse väljaspool vanglat teataval kindlaksmääratud tingimustel). Vanglas enne kohtumenetlust oldud aeg arvestatakse tavaliselt karistuse hulka;

üldkasulik töö (võib hõlmata mitut tingimust, näiteks tasuta töö tegemine kohaliku kogukonna heaks);

rahaträhv (rahaline karistus);

hüvitis (kannatanule makstav rahasumma);

väljasaatmine (tagasisaatmine kodumaale; seda rakendatakse ainult väga raskete kuritegude puhul);

õiguse äravõtmine (nt juhtimisõiguse äravõtmine).

Milline on kannatanu roll kohtumenetluse käigus?

Kannatanu ei ole menetlusosaline, kuid võib kohtus ütlusi anda. Teile karistuse määramisel võib kohtunik võtta arvesse [kannatanu avaldust](#) kuriteo mõju kohta. Kohtunik ei saa teilt tsiviilkahju välja mõista, kuid saab teha [hüvitismääruse](#). Kannatanu võib esitada teie vastu erasüüdistuse.

Seonduvad lingid

[Kohustusse minnek](#)

- [📄 Kohtumenetlus](#)
- [📄 Videolungi kaudu osalemine](#)
- [📄 Karistuse määramise suunised](#)
- [📄 Vangimõistetute perede abitelefoni](#)
- [📄 Elu vanglas](#)
- [📄 Laste ja noorte seadus \(1933\) \(muudetud kujul\)](#)
- [📄 Rahukohtute seadus \(1980\) \(muudetud kujul\)](#)
- [📄 Kriminaalõiguse ja avaliku korra seadus \(1994\) \(muudetud kujul\)](#)
- [📄 Kriminaalmenetluse ja eeluurimise seadus \(1996\) \(muudetud kujul\)](#)
- [📄 Kuritegusid ja avaliku korra rikkumist käsitlev seadus \(1998\) \(muudetud kujul\)](#)
- [📄 Kriminaalkohtute volituste \(karistuste määramise\) seadus \(2000\) \(muudetud kujul\)](#)
- [📄 Kriminaalasjades õigusemõistmise seadus \(2003\) \(muudetud kujul\)](#)
- [📄 Ühendkuningriigi piiride seadus \(2007\) \(muudetud kujul\)](#)
- [📄 Kriminaalõiguse ja sissērände seadus \(2008\) \(muudetud kujul\)](#)
- [📄 Koroneride ja kriminaalasjades õigusemõistmise seadus \(2009\) \(muudetud kujul\)](#)

Viiimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast seda, kui kohus langetab otsuse

Kas ma võin edasi kaevata?

Kui teid mõisteti süüdi või teile määrati karistus [📄 rahukohtus](#), võite esitada apellatsiooni [📄 kroonikohtule](#). Te võite esitada apellatsiooni ka Londoni [📄 halduskohtule](#), kui teie arvates tõlgendasid aukohtunikud seadust valesti.

Kui teid mõisteti süüdi ja teile määrati karistus kroonikohtus, saate esitada apellatsiooni ainult selleks antud loa alusel, nt kui kohtunik tegi vea. Te võite esitada apellatsiooni Londoni apellatsioonikohtule.

Kuidas ma apellatsiooni esitan?

Kui kohtuasja arutati rahukohtus, peate esitama apellatsiooni 21 päeva jooksul. Kui kohtuasja arutati kroonikohtus, peate esitama apellatsiooni 28 päeva jooksul. Teie advokaat annab teile nõu, kas ja kuidas apellatsiooni esitada.

Millistel alustel saab edasi kaevata?

Te võite esitada apellatsiooni kõigi rahukohtu otsuste peale, kuid peate selleks täitma kohtust saadud vormi ja selle kohtule tagastama.

Kroonikohtuga seotud apellatsioonide korral kehtib ametlikum kord. Apellatsiooni esitamisel peate esitama üksikasjalikud põhjendused. Apellatsiooni aluseks võivad olla järgmised asjaolud:

kohtunik andis vandekohtunikele valed juhised;

kohtumenetluse reeglite vastu eksiti;

tõendeid lubati või ei lubatud kasutada põhjendamatuft.

Karistuse vastu esitatud apellatsiooni aluseks võivad olla järgmised asjaolud:

kohtunik eksis õiguse kohaldamisel;

karistus on ülemääraselt pikk.

Mis toimub apellatsioonikohtu istungil?

Rahukohtuga seotud apellatsiooni arutavad tavaliselt kohtunik ja kaks aukohtunikku (algsest kohtumenetlusest erinevas koosseisus). See on uus istung ning selle raames võib esitada uusi või erinevaid tõendeid ja asjaolusid. Kui apellatsioon on esitatud ainult karistuse vastu, võib kroonikohus karistust vähendada, selle muutmata jätta või seda suurendada.

Kui te vaidlustate halduskohtu selle, kuidas aukohtunikud seadust tõlgendasid, ning kohus leiab, et aukohtunikud eksisid, siis kohtuotsus tühistatakse.

Mõnel juhul võidakse asi saata rahukohtule tagasi uueks arutamiseks.

Kroonikohtus tehtud süüdimõistva otsuse peale esitatud apellatsioone arutab apellatsioonikohus. Teie advokaat ja prokurör esitavad oma argumendid teie apellatsiooni kohta. Kohus võib küsida täiendavaid tõendeid. Üldjuhul ei saa te kasutada tõendeid, mis olid kättesaadavad juba kohtumenetluse ajal, kuid mida te otsustasite siis mitte kasutada. Apellatsioonimenetlused on avalikud.

Kui te ei ole vanglas, on teil õigus apellatsioonimenetlusele osaleda. Kui te olete vanglas, on teil õigus osaleda, kui apellatsioon ei käsitle pelgalt õiguslikke aspekte. Kohus võib lubada teil osaleda videolungi kaudu.

Mis juhtub, kui ma olen apellatsioonimenetluse ajal vanglas?

Kui te olete esitanud apellatsiooni, võite taotleda enda vanglast vabastamist kuni apellatsiooniistungi toimumiseni, kuigi vabastamine on sellises olukorras haruldane. Kui on määratud kautsjon, võib selle suhtes kehtestada teatavad tingimused.

Kui kaua võtab aega apellatsiooni läbivaatamine?

Rahukohtu määratud karistuste peale esitatud apellatsioonid vaadatakse tavaliselt läbi kiiresti sellisel juhul, kui te olete vahi all. Muul juhul kulub selleks 3–6 kuud. Kroonikohtu otsuse peale apellatsioonikohtule kaebuse esitamiseks on teil vaja vanema kohtuniku luba. Keskmiselt vaadatakse süüdimõistvate kohtuotsuste peale esitatud apellatsioonid läbi 8 kuu jooksul ja karistuste peale esitatud apellatsioonid 5 kuu jooksul. Te võite apellatsiooni igal ajal tagasi võtta, esitades [📄 kriminaal-apellatsioonibüroole](#) kirjaliku avalduse.

Mis juhtub, kui süüdimõistva kohtuotsuse peale esitatud apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Kui apellatsioon rahuldatakse, tühistab kohus teie süüdimõistmise ning see kustutatakse ametlikust registrist. Mõnel juhul võib kohus süüdimõistmise tühistada, kuid lubada prokuröriil alustada teie vastu uut kohtumenetlust.

Kui apellatsiooni ei rahuldata, jääb kohtuotsus tavaliselt muutmata, kuid mõnel juhul võib apellatsioonikohus teha uue süüdimõistva otsuse väiksemas kuriteos (seda ei saa tavaliselt teha rahukohtu otsuste peale esitatud apellatsiooni korral).

Mis juhtub, kui määratud karistuse peale esitatud apellatsioon rahuldatakse / apellatsiooni ei rahuldata?

Kui apellatsioon rahuldatakse, määrab kohus uue karistuse. Kui apellatsiooni ei rahuldata, võib kohus jätta jõesse algse karistuse. Samuti võib kohus karistust suurendada.

Kas apellatsiooni saab uuesti esitada kõrgemale/teisele kohtule?

Kui te esitasite apellatsiooni rahukohtu otsuse peale ja kroonikohus seda ei rahuldanud, võite esitada apellatsiooni [📄 kriminaalasjade järelevalvekomisjonile](#), paludes tal saata teie kohtuasja apellatsioonikohtule uuesti läbivaatamiseks. Seda juhtub harva.

Kui te esitate apellatsiooni halduskohtule või apellatsioonikohtule, on teil õigus asi edasi kaevata Ühendkuningriigi [ülekohtule](#), kui teie apellatsioon käsitleb üldise mõjuga õigusküsimust.

Kas ma saan hüvitist, kui minu apellatsioon rahuldatakse?

Te võite esitada taotluse hüvitise saamiseks kahe aasta jooksul, täites vastava [vormi](#). Selle otsuse teeb valitsus. Teie advokaat selgitab teile, kuidas see [kord toimib](#).

Kas mul on võimalik uuesti apelleerida, kui esimene apellatsioon tulemust ei anna?

Erandkorras võib teil olla võimalik esitada uus apellatsioon, kui selleks ilmnevad uued alused. Kui te tahate esitada uusi tõendeid, peate selgitama, miks neid ei kuulatud kohtumenetluse ajal.

Kas edasikaebamiseks on muid võimalusi?

Te võite pöörduda [kriminaalasjade järelevalvekomisjoni](#) poole ja paluda neil uurida, kas õigust kohaldati nõuetekohaselt. Komisjon võib saata teie asja arutamiseks vastavale apellatsioonikohtule. Sellisel juhul arutatakse teie kriminaalasja tavapärase apellatsioonimenetluse käigus.

Olen pärit teisest liikmesriigist. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

Kui teid mõistetakse süüdi ja teile määratakse vanglakaristus, võidakse teid vabastamise korral riigist välja saata. Kui te ei ole Briti kodanik ning karistuse pikkus on 12 kuud või rohkem või kui teile määratakse karistus teatavate raskete kuritegude eest, annab valitsus tavaliselt väljasaatmise korralduse teie vangistusaja lõpus.

Muul juhul, kui võimaliku karistusena on ette nähtud vangistus ja te olete vanem kui 17-aastane, võib kohtunik soovitada, et teid saadetakse välja pärast karistuse kandmist. See on võimalik olenemata sellest, kas teid saadetakse vanglasse või ei. Valitsus teeb otsuse kohtuniku soovitusel põhjal. Kohtuniku soovitus on karistuse osa ning selle peale võib esitada apellatsiooni eespool kirjeldatud korras. Valitsus võib taotleda teie väljasaatmist ka ilma kohtu soovituseta, kui see on üldse huvides.

Kui te olete teise liikmesriigi kodanik, saab teid välja saata üksnes avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise kaalutlustel. Kuriteos süüdimõistmine ei anna iseenesest alust väljasaatmiseks. Teil on õigus esitada väljasaatmisotsuse peale apellatsioon erikohtule.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama rikkumisega seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Kui teid on kuriteos süüdi või õigeks mõistetud Ühendkuningriigi mis tahes osas toimunud kohtumenetluse tulemusena, ei saa Inglismaal teie üle sama kuriteo eest kohut mõista, välja arvatud eriolukorras. Sama põhimõtte kehtib juhul, kui kohtuotsus on langetatud pärast kohtumenetlust, kui kohtumenetlus toimus teises liikmesriigis.

Teave süüdimõistmiste kohta

Süüdimõistmised ja [hoiatused](#) registreeritakse riiklikus politsei andmebaasis kuni teie 100 aasta vanuseks saamiseni. Kui leiate, et andmebaasis teie kohta sisalduv teave ei ole õige, võite selle [vaidlustada](#). Teie advokaat nõustab teid, kuidas seda teha. Te võite paluda ka selle piirkonna politsei peakonstaabli, kus õigusrikkumine toime pandi, seda teavet muuta või see kustutada.

Hoiatusi, noomitusi ja lõplikke hoiatusi käsitatakse süüdimõistmistena.

Isegi pärast karistuse kandmist peate vajaduse korral avaldama süüdimõistmise või hoiatuse olemasolu (nt töökoha taotlustel), kuni süüdimõistmise [aegumiseni](#). See aeg sõltub kuriteo ja karistuse liigist.

Kui teile esitati kriminaalõiguslik trahvinõude teatis või trahvinõude teatis avaliku korra rikkumise eest, ei lisata seda karistusregistrisse.

Seonduvad lingid

[Apellatsioonikohus](#)

[Apellatsioonikohtu menetluse alustamise juhend](#)

[Ühendkuningriigi ülekohtus](#)

[Kriminaalasjade järelevalvekomisjon](#)

[Karistusregistri büroo](#)

[Õigusrikkujate rehabiliteerimine](#)

[Kriminaalapellatsiooni seadus \(1968\)](#) (muudetud kujul)

[Õigusrikkujate rehabiliteerimise seadus \(1974\)](#) (muudetud kujul)

[Kautsjonite seadus \(1976\)](#) (muudetud kujul)

[Rahukohtute seadus \(1980\)](#) (muudetud kujul)

[Kõrgemate kohtute seadus \(1981\)](#) (muudetud kujul)

[Kriminaalapellatsiooniseadus \(1995\)](#) (muudetud kujul)

[Politseiseadus \(1997\)](#) (muudetud kujul)

[Inimõiguste seadus \(1998\)](#) (muudetud kujul)

[Politsei- ja õguskorralduse seadus \(2006\)](#) (muudetud kujul)

[Euroopa inimõiguste kaitse konventsioon](#)

Viimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset

versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

5. Väiksemad liiklusnõuete rikkumised

Kuidas käsitletakse parkimis- ja muid samaseid rikkumisi?

Kui te pargite avalikel teedel valesse kohta, võite saada [parkimistrahvi](#). Eri kohtades jälgivad parkimiseeskirjade täitmist erinevad organisatsioonid. Nende hulka kuuluvad kohalikud omavalitsused, politsei, erasektori äriühingud ja [Londoni transpordiamet](#) (*Transport for London*). Tänaval parkimise nõuetest kinnipidamist kontrollivad peamiselt kohaliku omavalitsuse palgal olevad parkimiskorraldajad, kes väljastavad trahvinõude teatise tsiviilkohtusüsteemi kaudu.

Liikluskorraldajad on politsei palgal ja sekkuvad siis, kui on tegemist sellise parkimiseeskirjade eiramisega, mille suhtes kohaldatakse kriminaalõigust.

Liikluskorraldajad väljastavad trahvinõude teatise kriminaalkohtusüsteemi kaudu.

Tsiviilõiguslikud trahvinõude teatised jäetakse tavaliselt sõiduki esiklaasile või antakse üle isikule, kes näib sõiduki eest vastutavat. Neid võib saata ka postiga. Teil on tavaliselt aega 28 päeva, et trahvinõude tasuda või trahvinõude otsus vaidlustada. Kui te tasute trahvinõude kiiresti, võidakse trahvisummat vähendada. Mitteametlikud [kaebused](#) võib esitada kirjalikult: kui te tahate kaebust esitada, ärge selles etapis parkimistrahvi tasuge, sest kui te olete selle tasunud, on peaaegu võimatu seda tagasi saada.

Rattakambri paigaldamine

Inglismaa ja Walesi kohalikud omavalitsused võivad sõiduki [teatud tingimustel](#) teisaldada või rattaklambriga liikumatuks muuta. Rattaklambrit tohib paigaldada alles 30 minutit pärast tsiviilõigusliku trahvinõude teatise väljastamist. Kui te leiate, et teie autole paigaldati rattaklamber ebaõiglaselt, on teil õigus see edasi kaevata. Te peate tasuma auto vabastamise eest ja esitama kaebuse hiljem. Kui te saadate kirjaliku edasikaebuse ja kohalik omavalitsus ei vasta teile 56 päeva jooksul alates kaebuse saamisest, peab ta tsiviilõigusliku parkimistrahvi nõude tühistama ja hüvitama teile tasutud vabastamistasu. Lugege [siit](#) nõuandeid selle kohta, mida teha juhul, kui sõidukile paigaldatakse rattaklamber eramaal.

Kas ma võin edasi kaevata?

Kui kohalik omavalitsus lükkab teie poolt parkimisnõude kohta tehtud mitteametliku kaebuse tagasi, võite esitada ametliku kaebuse. Kohalik omavalitsus teatab teile, kuidas seda teha. Kui kohalik omavalitsus jätab teie kaebuse rahuldamata, saadetakse teile omanikule mõeldud teade, milles nõutakse algse trahvinõude tasumist. Samuti täpsustatakse selles, kuidas esitada täiendav kaebus sõltumatule vaidluste lahendajale. On olemas mitu parkimisvaidluste lahendamise teenistust: Londonit teenindab [parkimis- ja liiklusrikkumiste peale esitatud kaebusi käsitlev teenistus \(PATAS\)](#), ülejäänud Inglismaad ja Wales'i teenindab [liikluskaristuste tribunal](#).

Teil on alates omanikule mõeldud teate saamisest 28 päeva aega, et parkimistrahvinõude tasuda või esitada selle nõude peale ametlik kaebus. Kui te ei tee kumbagi, on kohalikul omavalitsusel õigus suurendada trahvisummat 50%. Kui te trahvinõuet ka siis ära ei maksa, saab kohalik omavalitsus algatada raha kättesaamiseks ametlikuma tsiviilmenetluse.

Kriminaalõiguslikke parkimistrahvinõudeid väljastavad politseinikud või liikluskorraldajad ning neid nõudeid käsitletakse kriminaalkohtusüsteemi raames. Ainus ametlik võimalus esitada apellatsioon kriminaalõigusliku parkimistrahvinõude peale on anda asi kohtusse ja oma süüd mitte tunnustada. Kuid mõne piirkonna politsei võimaldab mitteametlikku parkimistrahvi edasikaebamismenetlust, mille korral saate esitada kirjaliku selgituse, miks te arvate, et te ei pea trahvi maksuma. Kui see on teie piirkonnas võimalik, sisaldab kriminaalõigusliku trahvinõude teatis sellekohast teavet.

Kuidas käsitletakse kiiruseületamisega seotud ja muid samaseid rikkumisi?

Kui te ületate kiirusepiirangut ning politsei või kiiruskaamera teid sellelt tabab, võib politsei:

anda teile suulise hoiatuse;

saata teid kiiruseületamise probleemist teavitamise kursusele (mille eest te peate ise maksma);

väljastada [kriminaalõigusliku trahvinõude teatise \(Fixed Penalty Notice\)](#) summas 60 naelsterlingit ja lisada teie juhiloale kolm trahvipunkti. See on kõige tõenäolisem karistus;

esitada teile kriminaalsüüdistuse kiirusepiirangu ületamise eest. See tähendab, et te peate minema kohtusse ning teid võib oodata kuni 1000 naelsterlingi suurune trahv (2500 naelsterlingit, kui te ületasite kiirust maanteel) ning teie juhiloale võidakse lisada 3–6 trahvipunkti ning teie juhtimisõigus võidakse tühistada.

Mis juhtub, kui politsei mind peatab?

Politseil on [õigus peatada](#) mis tahes juht ning peatumisest keeldumine on süütegu. Kui politsei teid peatab, võidakse teil paluda esitada juhiluba, kindlustus ja sõiduki registreerimisdokumendid. Kui teil neid kaasas ei ole, peate need 7 päeva jooksul politseijaoskonda viima.

Kui teid peatatakse ja te olete pannud toime liiklusnõuete rikkumise, võib politsei väljastada teile [kriminaalõigusliku trahvinõude teatise](#) või [teatise, milles nõutakse sõiduki tehnilise olukorra parandamist](#).

Kui olete toime pannud väiksema liiklusnõuete rikkumise, näiteks on teil olnud kinnitamata turvavöö või olete juhtinud katkise esitulega sõidukit, võib politsei esitada teile kriminaalõigusliku trahvinõude teatise. Politseil ei ole õigust nõuda teilt trahvisummat sisse kohapeal. Teil on 28 päeva trahvinõude tasumiseks või kohtuliku arutamise taotlemiseks. Vastasel korral suurendatakse trahvisummat 50%. Kui te ei tasu 28 päeva jooksul trahvinõuet, mis tehti automaatse liikluskaamera tuvastatud rikkumise eest, esitatakse teile süüdistus.

[Teatis, milles nõutakse sõiduki tehnilise olukorra parandamist](#), võidakse esitada juhul, kui sõiduk on defektne. Näiteks on katki suunatuli.

Politsei võib lasta teil n-õ puhuda, kui nad kahtlustavad, et olete tarbinud alkoholi. Kui test kinnitab politsei kahtlusi, viiakse teid politseijaoskonda, kus teile esitatakse kuriteosüüdistus ja kogutakse tõendid (puhumistest). Te peate lahkuma autost, kuni olete piisavalt kaine selle äraviimiseks. Teie nõusolekul võib sõiduki ära viia ka teine juht. Kui joove on pisut üle lubatud piirmäära, võite anda vereproovi. Puhumistesti andmisest keeldumine on karistatav. Joobes juhtimine toob kaasa juhtimisõiguse kohustusliku äravõtmise.

Kui te kogute 3 aasta jooksul oma juhiloale 12 trahvipunkti, jääte tavaliselt juhtimisõigusest ilma vähemalt 6 kuuks.

Politseil on õigus sõiduk arestida, kui seda kasutatakse ühiskonnastasel moel (hirmu, tüli või kannatuse tekitades).

Politsei võib sõiduki arestida, kui juhil ei ole nõuetekohast juhiluba või kindlustust.

Rasked liiklusnõuete rikkumised (nt surma põhjustamine ohtliku sõidukijuhtimisega) võivad tuua kaasa vangistuse.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Karistusregistrit peab [karistusregistri büroo](#). Kõik kohtus langetatud süüdimõistmised leiavad kajastamist karistusregistris. Kui teid kohtus süüdi ei mõisteta, siis teie kohta karistusregistri andmed puuduvad: seega kantakse kriminaalõiguslikud trahvinõuded karistusregistrisse üksnes juhul, kui teid mõistetakse süüdi kohtus.

Seonduvad lingid

[Parkimistrahvid ja teie õigused](#)

[Täiendav teave parkimise kohta](#)

[Politsei õigused seoses liiklusnõuete jõustamisega](#)

[Piirkiiruse ületamise eest määratud trahvid ja teie õigused](#)

Viimati uuendatud: 01/12/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.